

T.C.
NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

60 NUMARALI (H.1265-1266 / M.1848-1850) TOKAT ŞER'İYYE
SİCİLİ'NİN
METNİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan

Bekir SUBAŞI

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

TARİH BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

2010

NEVŞEHİR

Yrd. Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE danışmanlığında Bekir SUBAŞI tarafından hazırlanan "60 Numaralı (H.1265-1266 / M.1848-1850) Tokat Şer'iyye Sicili'nin Metni ve Değerlendirilmesi" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

22.10.2010

JÜRİ:

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ali KOZAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. M. Malik BANKIR

Metin Ziya Köse
Ali Kozan
M. Malik Bankir

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun 20.10.2010... tarih ve 2010./150 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

20.10.2010
M. Malik Bankir
Prof. Dr. M. N. ERDEN
Enstitü Başkanı
NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
1923

ÖN SÖZ

Bir toplumun geçmişini, kültürünü, sosyal ve ekonomik yapısını incelemek için o toplumun yaşadığı döneme ait kayıtlara, bulgu ve belgelere ulaşmak gerekmektedir. Şer'iyye Sicilleri de Osmanlı Tarihi'ni, sosyo-ekonomik yapısını ve kültürünü incelemek için birinci elden kaynaklardır.

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında Şer'iyye Sicillerinin, birinci derecede önemli bir kaynak olduğuna şüphe yoktur. Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemelere dair gönderilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan, mahkeme kararlarını ihtiva eden Şer'iyye Sicilleri incelenmeden, Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve sosyal tarihini tam olarak ortaya koymak mümkün değildir.

Şer'iyye Sicilleri, yaklaşık beş yüz yıllık Türk tarihini, Türk iktisadını, siyasi, sosyal ve hukuki hayatını yakından ilgilendirmektedir. Kısacası Şer'iyye Sicilleri, Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir. İslâm hukukuna göre devletin en önemli yargı organı olan Şer'i Mahkemeler, devletin muhtelif devirlerdeki hukuki, iktisadi, dini, askeri ve idari müesseseleri hakkında günümüze çok değerli tarihi belgeler bırakmıştır. Bunlar dil, din ve renk farkı gözetilmeksizin bütün insanlarla ilgili olayları ve bu olayları ilgilendiren mahkeme kararlarını ve idari düzenlemeleri ihtiva eden Şer'iyye Sicilleri'dir.

İncelemeye çalıştığımız 60 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicili, Osmanlı Devleti'nin önemli vilayetlerinden olan Tokat'ın siyasi, sosyal ve kültürel yaşamı hakkında birinci elden kaynak olması nedeniyle önemlidir. Tokat'a ait şer'iyye sicilleri ile ilgili çalışmaların az olması ve bir toplumun kültürünün ortaya çıkarılması ve anlaşılması açısından bu çalışmaya daha ehemmiyetli bir şekilde yaklaşmamızı sağlamıştır. Şer'iyye Sicilleri, Osmanlı Devleti'nin sosyal yaşamını bütün canlılığı ile yeniden yaşatan kaynaklardır. Bu yüzden biz de Tokat'a ait o dönemin tarihi, sosyal ve ekonomik hayatının daha iyi aydınlatılması ve anlaşılması için böyle bir çalışmayı ortaya koymaya çalıştık.

Tezle ilgili çalışmamızın amacı, o dönemdeki Osmanlı Devleti'nin bir vilayeti olan Tokat'ın toplum yapısını inceleyerek sosyo-ekonomik, askeri ve idari yapısı hakkında

daha somut bilgilere ulaşmak ve araştırmacılara bu anlamda daha doğru bilgiler sunmaktır.

Tez konusu seçiminde ve hazırlanması sırasında bana yardımcı olan danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Metin Ziya KÖSE'ye, aynı zamanda çalışmam sırasında, okul döneminde ilgilerinden ve desteklerinden dolayı hocalarım Prof. Dr. Ahmet KANKAL, Yrd. Doç. Dr. Emin ÖZDEMİR, Yrd. Doç. Dr. Ali KOZAN, Yrd. Doç. Dr. Nejdet GÖK'e ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Bekir SUBAŞI

Nevşehir-2010

60 NUMARALI (H.1265-1266 / M.1848-1850) TOKAT ŞER'İYYE**SİCİLİ'NİN METNİ****VE DEĞERLENDİRİLMESİ****Bekir SUBAŞI****ÖZET**

1848-1850 (H.1265-1266) yıllarına ait olan “ 60 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicil Defteri” nin çevirisi yapılarak, defterde yer alan belgeler doğrultusunda söz konusu döneme ait Tokat'ın idari ve sosyo-ekonomik yapısı üzerinde durulmuştur.

Üzerinde çalıştığımız tez üç bölüme ayrılmıştır. Önce giriş olarak ele aldığımız bölümde; Şer'iyye Sicilleri, Osmanlı hukukunun tarihi gelişimi, yargı sistemi ve mahkeme görevlileri hakkında bilgiler verildi. Ayrıca sicillerle ilgili daha önce yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.

Birinci bölümde, XIX. yüzyıl ortalarında Tokat şehri hakkında genel bilgiler verildi. Şehre ait sosyal, kültürel ve ekonomik hayat ve idari yapısı hakkında da mevcut bilgiler aktarılmıştır.

İkinci bölümde, çalışma yapılırken hangi yöntem ve materyallerden yararlanıldığı üzerinde durulmuştur. Defterin değerlendirilmesi yapılarak tanıtılması ve belge çeşitleri hakkında açıklamalar yapılmıştır.

Üçüncü ve son bölümde ise, 60 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicili'nin metnine yer verildi. Defterden yararlanılarak hazırlanan bir sözlük çalışması da ilave edildi.

Anahtar Kelimeler: Kadı, Şeri'iyye Sicili, Boşanma, Tereke, Tokat.

60 NUMARALI (H.1265-1266 / M.1848-1850) TOKAT ŞER'İYYE**SİCİLİ'NİN METNİ****VE DEĞERLENDİRİLMESİ****Bekir SUBAŞI****ABSTRACT**

1848-1850 (H.1265-1266) years, belonging to “60 Number Tokat Shari’a Court Records Books”, the translation was made and the documents in books in accordance with such period of Tokat administrative and socio-economic structure are emphasized.

We are working on the thesis is divided into three sections. Before we take as input section; were given general information about the Shari’a Court Records. The historical development of Ottoman law, judicial system and court staff about the comments were made. Moreover, studies have been done before on record to have been given.

In the first section, XIX. General information about the city of Tokat in the mid-century was given. Urban social, cultural and economic life and current information about the administrative structure has been transferred.

While making the second part of the study which focused on the use of methods and materials. Evaluation of the introduction of books and documents about the kinds of explanations have been made.

In the third and final part, 60 numbered Tokat Shari'a Court Records text transcription was included. The book draws from the extra work was a dictionary.

Key Words: Judge, Shari’a Court Registry, Divorce, Estate, Tokat.

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	I
ÖNSÖZ.....	II
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
TABLolar LİSTESİ.....	IX
KISALTMALAR.....	X

GİRİŞ

1. ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.1. GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİ, TARİHİ GELİŞİMİ VE ÖNEMİ.....	1
1.2. OSMANLI HUKUK YAPISI VE ADLİYE TEŞKİLÂTI.....	2
Şer'i Hukuk.....	3
Örfi Hukuk.....	3
1.3. ŞER'İ MAHKEMELERİN İŞLEYİŞİ VE MAHKEMEDE GÖREVLİ MEMURLAR.....	5
Kadı.....	5
Naib.....	6
Başkatip ve Katipler.....	6
Mukayyid.....	6
Mahkeme İmamı.....	6
Sermuhzır ve Muhzırlar.....	6

Subaşı.....	7
Muşavir.....	7
Kassam.....	7
Tezkire Memurları.....	7
Çavuşlar.....	7
1.4. TOKAT ŞER'İYYE SİCİLLERİ HAKKINDA ARAŞTIRMALAR.....	8
1.5. TOKAT'A AİT ŞER'İYYE SİCİLLERİ LİSTESİ.....	11

I. BÖLÜM

1. TOKAT HAKKINDA GENEL BİLGİ.....	14
2. XIX. YÜZYIL ORTALARINDA TOKAT.....	16
Sosyal ve Kültürel Hayat.....	16
2.1.1. Nüfus.....	16
2.1.2. Aile Yapısı.....	17
2.1.3. Müslim ve Gayrimüslim İlişkileri.....	18
2.1.4. Kullanılan İsim ve Lakaplar.....	19
2.1.5. Ev Eşyaları.....	22
2.1.6. Vakıflar.....	24
2.2. Ekonomik Hayat.....	24
2.2.1. Tarım ve Hayvancılık.....	26
2.2.2. Sanayi, İş Kolları ve El Sanatları.....	26
2.3. İdari Yapı.....	27
2.3.1. Nahiyeleer.....	28
2.3.2. Mahalleleer.....	29

II. BÖLÜM

1. MATERYAL VE YÖNTEM.....	30
2. 60 NUMARALI TOKAT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRMESİ.....	31
2.1. Defterin Tanıtımı.....	31
2.2. Şer'iyye Sicillerinde Yer Alan Belge Çeşitleri.....	32
2.2.1.Hüccetler.....	32
2.2.2.İlâmlar.....	34
2.2.3.Maruzlar.....	35
2.2.4.Müraseleler.....	35
2.2.5.Padişah'tan Gelen Emir ve Fermanlar.....	36
2.2.6.Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Buyrulduklar.....	36
2.2.7.Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar.....	36
2.2.8.Terekeler.....	37
3. BELGE ÖZETLERİ.....	44

III. BÖLÜM

1. 60 NUMARALI TOKAT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN METNİ.....	86
SONUÇ.....	347
KAYNAKLAR.....	349
LÜGÂTÇE.....	352
EKLER.....	358
ÖZGEÇMİŞ.....	367

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Müslümanların Kullandığı Lakap ve Ünvanlar.....	19
Tablo 2. Defterde Geçen Müslüman İsimleri.....	20
Tablo 3. Gayrimüslimlerin Kullandığı Lakap ve Ünvanlar.....	21
Tablo 4. Defterde Geçen Gayrimüslim İsimleri.....	21
Tablo 5. Tokat'ta Kullanılan Ev Tekstili Ürünler.....	22
Tablo 6. Evlerdeki Hırdavat Türü Eşyalar.....	23
Tablo 7. Evlerde Kullanılan Diğer Eşyalar.....	23
Tablo 8. Kullanılan Eşyalardan Saklama Gereçleri.....	23
Tablo 9. Tokat Kazasına Bağlı Nahiyeler.....	28
Tablo 10. Komanat Nahiyesine Bağlı Bazı Köy İsimleri.....	28
Tablo 11. Kafirni'ye Bağlı Bazı Köy İsimleri.....	29
Tablo 12. Tokat'taki Mahallelerin İsimleri.....	29
Tablo 13. Belgelerin Türüne Göre Tasnifi.....	38
Tablo 14. Belgelerin Konulara göre Tasnifi.....	44

KISALTMALAR

a.g.e.: Adı geçen eser

a.g.m.: Adı geçen makale

Bas.: Basımevi

C: Cilt

GOPÜ: Gazi Osman Paşa Üniversitesi

H.: Hicrî

İA: İslâm Ansiklopedisi

İÜHFİM: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası

İİAV: İslâmi İlimler Araştırma Vakfı

M.: Miladî

MEBİA: Milli Eğitim Bakanlığı İslâm Araştırmaları

OSAV: Osmanlı Araştırmaları Vakfı

S.: Sayı

s.: Sayfa

TDVİA: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi

TDAV: Türk Dünyası Araştırma Vakfı

TŞS: Tokat Şer'iyeye Sicili

TTK: Türk Tarih Kurumu

Yay.: Yayın

GİRİŞ

1.ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.1. GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİ, TARİHİ GELİŞİMİ VE ÖNEMİ

Şer'iyye sözlükte şeriata ait, şeriatla ilgili, şeriata uygun anlama gelirken, sicil ise resmi evrakların kaydedildiği kütük memurların durumu için tutulan dosya anlamına gelmektedir¹.

Kadınların verdikleri ilâm, hüccet ve cezalarla görevleri gereği tuttıkları çeşitli kayıtları ihtiva eden defterlere şer'iyye sicilleri, kadı defterleri ve zapt-ı vekâyı sicilleri ismi verilmektedir². Osmanlı Devleti'nde İslâm fihna göre hüküm veren hukuk ve ceza davalarına bakan mahkemelere “şer'iyye mahkemeleri” denirdi. Şer'i hukuk adı verilen bu sistem hemen hemen her alanda uygulanmıştır. İslâm hukukunu hukuk sistemi olarak kabul eden Osmanlı devletinin en önemli yargı organı olan şer'i mahkemeler, devletin yıkılmasıyla birlikte tarihe karışmakla beraber, devletin muhtelif devirlerdeki hukuki, iktisadi, dini, askeri ve idari müesseseleri hakkında bize çok değerli tarihi belgeler de bırakmıştır.

Miras taksimi, evlenme, nikâh, vasi tayin ve azli, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayet edilmesinin gözetilmesi gibi bütün davalar, kısacası şer'i ve hukuki bütün durumlar kadınlar tarafından görülürdü³. Davaları kadı bizzat kendi dinlerdi. Verdiği kararlar Vali'nin onayına sunulur eğer Vali kararı onarsa hüküm infaz edilir, eğer hükmü onamazsa evrak Kazaskere, merkeze gönderilirdi. Kazasker konuyu Divan-ı Hümayun'a sunar, burada karar onanır ya da yeniden karar verilirdi⁴.

¹ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2001, s.1140,1188.

² Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İİAV Yay. , İstanbul 1986, s.1.

³ İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, TTKV Bas. , Ankara 1984, s. 109.

⁴ Uzunçarşılı, *a.g.e.* , s.110

Şer'iyeye Sicilleri Osmanlı tarih kaynağı olarak birinci derecede öneme sahiptir. Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayetlerini ve isteklerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını içeren bu siciller incelenmeden Osmanlı devletinin siyasi, idari ve sosyal tarihini hakıyla ortaya koymak mümkün değildir⁵.

İlk şer'iyeye sicil kayıtları 1455 tarihli Bursa şer'iyeye sicilleridir. XV. asırdan Cumhuriyetimizin kuruluşuna kadar yaklaşık 472 yıllık Türk kültürünü, medeniyet ve müesseseler tarihinin birinci elden kaynakları elimizde bulunmaktadır. Mahkeme kararları genellikle her devirde ve günümüzde ait olduğu devletin kültürünü ve tarihini yakından takip eden ve yansıtan önemli tarih belgeleridir. Şer'iyeye sicilleri, uygulandığı dönemin aynası olması nedeniyle, geçmişteki mahkeme uygulamalarının incelenip değerlendirilmesi, müesseselerin ne derece sağlıklı işlediğini göstermesi bakımından ve günümüz uygulamalarıyla karşılaştırılması yönünden önemini açıkça göstermektedir.

1.2. OSMANLI HUKUK YAPISI VE ADLİYE TEŞKİLÂTI

Osmanlı Devleti'nin hukuk yapısını anlamak için önce ortaya konmuş olan hukukun uygulandığı mahkeme kayıtlarını incelemek gerekmektedir. Devletin hukuk sistemini incelemek için fıkıh kitapları ile kanunnamelere ve mahkeme tutanakları olan şer'iyeye sicillerine bakılmalıdır⁶. Osmanlı Devleti'nin sınırları içerisinde yer alan çeşitli ırk ve dinlere mensup unsurların olması ve uzun yıllar bulunduğu coğrafyaya hakim olmasının en önemli nedeni, sahip olduğu hukuk sistemi ve bu sistemin uygulandığı yapıdır⁷. Osmanlı devleti kendinden önce kurulmuş Türk ve İslam devletlerinde uygulanmış olan hukuk düzenlemelerini kullanmıştır⁸. Devletin kurulmasından sonra kendisinden önceki Türk ve İslam devletlerinin hukukunu devam ettirirken, değişen toplum yapısı ve şartlara göre yeni düzenlemeler yaparak kendine ait bir hukuk sistemi ortaya

⁵ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri*, TDAV Yay. , İstanbul 1998, C.I, s.12.

⁶ Murat Şen, "Osmanlı Hukuku'nun Yapısı", *Osmanlı*, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s.327.

⁷ Ömer Lütfi Barkan, "Osmanlı İmparatorluğu Teşkilat ve Müesseselerinin Şer'iliği Meselesi", *İÜHF*, C.XI, S.3-4, İstanbul 1945, s.203. ; Ömer Lütfi Barkan, "Kanun-nâme", *İslam Ansiklopedisi*, C.VI, Beşinci Baskı, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1979, s.185.

⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devlet Teşkilatına Medhal*, TTK Yayınları, Ankara 1988, s.11.

koymuştur⁹. Osmanlı Devleti temelde İslam hukukuna göre yönetiliyordu. İslam hukukunu uygularken dönemin şartlarına göre gerekli düzenlemeler yapılarak hayata geçirilmiştir. Devletin başında bulunan padişahların ferman ve kanunlarıyla yapılan bu düzenlemeler zamanla çoğalmış ve kendi içinde bir bütün olarak değerlendirilerek ayrı bir isimle kullanılmaya başlanmıştır. Bunu yaparken İslam hukukunun devlet başkanına tanıdığı olduğu yetkilerinden yararlanmışlardır¹⁰.

Osmanlı hukuku şer'i ve örfi olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır.

Şer'i hukuk, doğrudan Kur'an ve sünnet gibi İslam hukukunun ana kaynakları ve bu kaynaklara dayalı icma, kıyas, fıkıh ve fetva kitaplarındaki usullerden oluşmaktadır¹¹. Şer'i hukukun geçerliliği için hiçbir kişi veya kurumun onaylamasına gerek görülmemeyen ve fıkıh kitaplarında düzenlenmiş bulunan hukuki terimleri ifade etmektedir¹². Osmanlı padişahları kanunlarda düzenlemeler yaparken şer'i hukuk alanına müdahale etmekten kaçınmışlar, diğer alanlarda konulacak olan kanunları oluştururken şer'i hukukun prensiplerine aykırı düşmemeye çalışmışlardır. Çünkü şer'i hukuk sistemi buna izin vermeyen bir yapı arz etmektedir¹³.

Örfi hukuk, padişahın iradesine dayanan ferman ve kanunnamelerle ortaya çıkan bir hukuktur. Padişah bu hukuku oluştururken şer'i hukukun kendisine vermiş olduğu yetkiyle bunu yapardı¹⁴. Osmanlılarda şer'i hukuk ile birlikte bir de örfi hukukun ortaya çıkışının, İslâm hukukunun teşekkül biçimiyle ve Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve hukuki şartlarıyla yakın ilişkisi vardır. Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu mali, askeri ve idari şartlar devletin bu şartlara uygun hukuki düzenlemeler yapmasını gerekli kılmıştır. Bu yüzden, İslâm hukukunun özellikle kitap ve sünnet tarafından ayrıntılı olarak düzenlenmemiş alanlarında hükümdara belirli bir takdir hakkını tanıması Osmanlı padişahlarının uzun asırlar boyunca özellikle idare hukuku, ceza hukuku ve mali hukuk alanında yaptıkları düzenlemelere uygun bir zemin hazırlamıştır¹⁵. Tarihi kaynaklarda örfi hukuk terimine ilk defa Fatih Sultan Mehmet döneminde

⁹ M. Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yayınları, İstanbul 2009, s.66.

¹⁰ Şinasi Altundağ, "Osmanlılarda Kadıların Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", *VI. Türk Tarih Kongresi III. Seksiyon*, Ankara 1967, s.342-344.

¹¹ Halil Cin, Ahmet Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, C.I, OSAV Yayınları, İstanbul 1995, s.148-149.

¹² Erol Özbilgen, *Osmanlı Hukuku'nun Yapısı*, Nihal Kitapevi, İstanbul 1985, s.43.

¹³ Murat Şen, *a.g.m.*, s.332.

¹⁴ Ömer Lütfi Barkan, "Kanun-nâme", *İslam Ansiklopedisi*, C.VI, Beşinci Baskı, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1979, s.193.

¹⁵ Murat Şen, *a.g.m.*, s.329-330.

rastlamaktayız. Bu dönemin tarihçisi Tursun Bey, şer'i hukuk ve örfi hukukun varlığından söz etmektedir¹⁶. Örfi hukukun düzenlediği idare hukuku, askeri hukuk, vergi hukuku ve toprak hukuku konularından ziyade mahalli örf ve âdet kuralları etkili olduğundan, örfi hukukun âdet hukukuyla eş manalı tutulduğu dönemlerde olmuştur. Oysa örfi hukukun alanlarından biri de padişahın yetkilerini kullanması sonucu ortaya çıkan âdet hukukudur¹⁷.

Örfi hukukun yazılı kaynağını kanunnameler oluşturmaktaydı. Osmanlılarda kanunname çıkarma yetkisi padişahın kişisel bir hakkı olmasına rağmen, kendinden önceki padişah zamanındaki mevcut kanunnameleri onay yetkisi keyfiyete dayanmamaktaydı. Örfi hukukun oluşmasında önemli bir yer tutan Divan-ı Hümayun'da şer'i hukukun iki mühim temsilcisi Rumeli ve Anadolu kazaskerlerinin yer alması, örfi hukukun daha kuruluşunda şer'i hukukla uyumuna dikkat edildiğini bir kez daha bizlere göstermektedir. Her iki hukukun da aynı yargı organı tarafından uygulanması, örfi hukuk için ayrı mahkemeler kurulmayıp örfi hükümlerin şer'iyye mahkemelerince tatbik edilmesi bu iki hukukun belli bir bütünlük arz ederek işlerin yürütülmesini sağlamıştır. Osmanlı Devleti'nde şer'i ve örfi hukuk birbiriyle çatışma ve rekabet içinde değil, tam tersine belli bir uyum içinde bulunmuştur. Zira örfi hukuk şer'i hukukun bir takım hükümlerini ortadan kaldırmak veya değiştirmek yerine ona karşı olmamak ve ters düşmemekle, şer'i hukukun tanıdığı yetki çerçevesinde veya bu hukukun düzenlememiş bulunduğu alanlarda hüküm koyması söz konusu olmuştur. Osmanlı hukukunda şer'iyye sicillerini incelediğimizde, modern hukuk tasnifiyle özel hukuk kapsamında yer alan şahıs hukuku, aile hukuku, borçlar hukuku, ticaret hukuku ile miras ve eşya hukukunun büyük çoğunluğunda mahkemelerin hukuk kaynağının, fıkıh kitaplarında yer alan şer'i hükümler olduğunu görürüz. Ceza hukuku alanında had ve kısas suç ve cezalarında fıkıh kitaplarındaki hükümler uygulanmış, bunların dışında kalan ve ta'zir olarak isimlendirilen suç ve cezalarda ise kanunnameler içerisinde yer alan hükümler uygulama alanı bulmuştur¹⁸.

¹⁶ M. Akif Aydın, *a.g.e.*, İstanbul 1999, s.337.

¹⁷ Ahmet Akgündüz, *a.g.e.*, s.53-54.

¹⁸ Murat Şen, *a.g.m.*, s.334.

1.3. ŞER'İ MAHKEMELERİN İŞLEYİŞİ VE MAHKEMEDE GÖREVLİ MEMURLAR

Osmanlı Devleti'nde örfi ve şer'i hukuku uygulayan yargı organının üç ayağı vardır: Divanı-ı Hümayun, Kazasker ve Kadı. Yargının bu üç temel unsurunun omurgası ise kadılıktır.

Kadı, insanlar arasında vuku bulan kavga ve tartışmalı konuları yasal hükümlere göre çözmekle görevli padişah tarafından atanmış kişilerdir¹⁹. Osmanlı Devleti'nde kadı ilmiye sınıfındandır, şer'i hukuk adamıdır, ancak mülki erkân içindedir. Bütün yönetici zümre gibi askeri sınıfın bir üyesidir. Vergiden muaf yönetici imtiyaz yetkileri vardır, fakat yönettiği Müslüman halkın dahi merkezi devlet karşısında sözcüsü odur. Şer'i hukuku uygulamakla görevli olması sebebiyle merkezi hükümet memuru olduğu kadar ahalinin de devlet karşısındaki temsilcisi, sözcüsü durumunda idi²⁰.

Osmanlı Devleti'nde örfi ve şer'i davaların görüldüğü, sonuca bağlandığı yere mahkeme ya da meclis-i şer' denilmektedir. Birçok Osmanlı kazasında mahkeme için ayrılmış özel bir bina bulunmamakta idi. Ancak yargılamanın yapıldığı, arayanların kadı'yı bulabileceği bir yerin bulunması zorunlu idi. Bu yerler cami, mescid bazen de kadının evi, ya da medrese odası olabilirdi. Tokat'ta mahkemeye ait bir binanın bulunmama nedeni Tokat kadılığının mevleviyet derecesinde olmasıyla ilgilidir²¹.

Tokat mahkemesi de dahil olmak üzere Osmanlı mahkemelerinde görev alan memurlar şunlardır: Kadı, Naib, Başkatip ve katipler, Mukayyid, Mahkeme İmamı, Sermuhzır ve muhızrlar, Subaşı, Müşavir, Kassam, Tezkire Memurları, Çavuşlar.

Kadı; Tanzimat'a kadar şehir idaresinin başı idi. İdari, sosyal, mali, beledi birçok konudaki davalara bakan ve hüküm veren bir hâkim olduğu kadar, bu işlerin yapılmasına da nezaret ederdi. İslâmiyetin ilk dönemlerinde kadılar halife tarafından görevlendirilirdi. Kadılık görevi bir kişiye verildiğinde, kişi bir törenle camiye götürülür, görevlendirildiğine dair halife tarafından verilen sicil (berat) okunması için tören tertip edilirdi. İslâmiyet'in ilk zamanlarında kadılar görevlerini topluma açık olan

¹⁹ Hasan Tahsin Fendoğlu, "Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı", *Osmanlı Ansiklopedisi*, C.II, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2000, s.453.

²⁰ İlber Ortaylı, *Kadı, İslam Ansiklopedisi*, C.XXIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2001, s.69-70.

²¹ Mehmet Beşirli, *Orta Karadeniz Kentleri Tarihi-1 Tokat*, GOPÜ Matbaası, Tokat 2005, s.104-108.

yerlerde davalara bakarlardı. Kadı, davacıları huzurunda dinlerdi²². Osmanlı döneminde mahkemelere başkanlık etme görevinin dışında merkezden gelen emir ve fermanların halka duyurulması ve gereğinin yapılması, vergilerin düzenlenmesi ve dağıtımının yapılması da kadının görevlerinden idi²³. Kadıların müteveli, imam, hatip tayini, vakfiyelerin düzenlenmesi, vasi, kayyım, nazır tayini, miras işleri, tapu sicil amirliği, loncaların teftişi, dini gurupların teftişi gibi birçok görevi vardı.

Nâib; kadının görevlerini vekâleten yerine getiren kişilerdir. Bunlar belirli bir süre için tayin edilen yardımcılardır. Kadıların yerlerine davalara bakmak üzere görevlendirilen bu şahıslar, kadıların verdikleri yetkiler çerçevesinde görevlerini yaparlardı²⁴.

Başkâtip ve kâtipler; kadı ya da nâiblerin, görev süreleri sonunda mülâzemet için İstanbul'a gitmeleri durumunda, istifa etmeleri ya da ölmeleri durumunda mahkemeye vekâlet eden kişileridir²⁵. Mahkemede görülen duruşmaların vaktinde ve imla kurallarının uygun olarak şer'iyye sicillerine geçirilmesi, kadının verdiği hüccet, mürasele, ilam gibi yazılar ile mahkemeden gelen emir, mektup ve beratların usulüne uygun kayda geçirilmesi kâtiplerin başlıca görevleriydi²⁶.

Mukayyid; mahkemede şer'i davaları kayda geçiren, tezkireleri yazan hüccet, mürasele, defter ve ilamları tutan görevlilere mukayyid deniyordu²⁷.

Mahkeme imamı; mürasele ve beratla atanan imam, mahkeme binası içerisinde yer alan mescitte namaz kıldırır ve yarı resmi olarak mahkeme kâtiplerine yardımcı olurdu. Bu göreve, bilgi birikimi güçlü olan imamlar atanmıştır²⁸.

Sermuhzır ve muhzırlar; bir çeşit adli polis görevini yerine getirmekteydiler. Duruşmalar sırasında mahkeme binasında güvenliğin temin edilmesi önemli

²² Corci Zeydan, *İslâm Uygarlıkları Tarihi*, C.I, İletişim Yayınları, Çeviren Nejdet Gök, İstanbul 2004, s.309.

²³ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ankara 1994, s.28-29.

²⁴ M. A. Aydın, *Türk Hukuk Tarihi* (Genişletilmiş 2. Baskı), Beta Basımevi Yayını, İstanbul 1996, s. 352.

²⁵ Mehmet Beşirli, *Orta Karadeniz Kentleri Tarihi-1 Tokat*, GOPÜ Matbaası, Tokat 2005, s.115.

²⁶ Beşirli, *a.g.e.*, s.116.

²⁷ Beşirli, *a.g.e.*, s.116.

²⁸ Beşirli, *a.g.e.*, s.116.

görevlerindedir. Bir yıllığına beratla tevcih edilmekte, o da temessük ile bir başkasına iltizama verilmekteydi²⁹.

Subaşı; idare amirliğinin yanı sıra kazalarda icra ve infaz memuru olarak çalışmak, şer'iyeye mahkemelerinin kararlarının uygulanmasına yardımcı olmak, hakkında tutuklama kararı verilen kişiyi hapse koymak, cezai tazminatların tahsilini gerçekleştirmek başlıca görevleri idi³⁰.

Müşavir; ihtiyaç duyulduğunda devreye sokulan ve İslam hukukunu iyi bilen kişilerdir. Kadılar belirli konularda danışır, fikir alırlardı. Kadılık vasfına sahip kişilerden seçilirdi³¹.

Kassam; taksim eden, kısım kısım ayıran, bölüştüren demektir³². Osmanlı uygulamasında kassam, miras davalarında bizzat dava mahalline giderek gerekli incelemeyi yapıp, var olan anlaşmazlık hakkında bir sonuca vardıldıktan sonra, davayı hükme bağlayan ve mirası mirasçılar arasında bölüştüren şer'i memuru ifade etmektedir³³.

Tezkire memurları; gerek duyulması halinde şahitler hakkında güvenlik soruşturması yaparlardı³⁴.

Çavuşlar; günümüzdeki icra memurlarının yaptığı görevi yerine getirirlerdi. Mahkemedен çıkan ilamların icrası, borçlunun mallarının satılıp borcun ödenmesi, borçlu ödememekte ısrar ederse hapis cezasının, hukuken kesinleşen nakdi ve bedeni cezaların infazı görevlerindedi³⁵.

²⁹ Beşirli, *a.g.e.*, s.117.

³⁰ Akgündüz, *a.g.e.*, s.74.

³¹ Akgündüz, *a.g.e.*, s.74 -75.

³² Develioğlu, *a.g.e.*, 494.

³³ Said Öztürk, "Kassam", *TDVİA*, 24, İstanbul 2001, s.579.

³⁴ Abdulaziz Bayındır, "Osmanlı'da Yargının İşleyişi", *Osmanlı*, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2000, s.456.

³⁵ Akgündüz, *a.g.e.*, s.73.

1.4. TOKAT ŞER'İYYE SİCİLLERİ HAKKINDA ARAŞTIRMALAR

Şer'iyye sicilleriyle ilgili yapılan çalışmaların başında Ahmet Akgündüz ve Abdülaziz Bayındır'ın çalışmaları gelmektedir. Diğer taraftan sicillerle ilgili katalog çalışmaları da yapılmıştır. Bu manada en kapsamlı çalışma Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı öncülüğünde gerçekleştirilmiştir. Bu vakfın 1988'de Ahmet Akgündüz, Refet İnanç, Reşat Genç, Kazım Yaşar Koprıman, Atilla Çetin ve Cahit Güzelbey'in başını çektiği bir bilim kuruluna hazırlattığı Şer'iyye Sicilleri Toplu Kataloğu ile sicil defteri bulunan her şehir alfabetik olarak sıralanmış ve siciller arasında bir kronoloji düzeni ve birliği sağlanmaya çalışılmıştır³⁶.

Tokat Şer'iyye Sicilleri'yle ilgili makale çalışmalarından Ali Açık'ın Tokat Şer'iyye Sicillerine göre beylerbeyi buyruhdularını inceleyen makalesi bunlardan biridir (Açık, 2001). Beylerbeyi buyruhdularının diplomatik yönden ve içerik açısından değerlendirmesine yer vermiştir. Ali Açık'ın "Osmanlı Ulak-Menzilhanesi Sistemi Çerçevesinde Tokat Menzilhanesi (1690-1840)" başlıklı makalesinde ise şer'iyye sicilleri ve arşiv belgelerine dayalı olarak Tokat Menzilhanesi ve özellikleri üzerinde kapsamlı bilgilere yer verilmiştir (Açık, 2004). Ali Açık ve Abdurrahman Sağır'ın salyane defterleri üzerindeki makalesinde de Tokat Şer'iyye Sicillerinden yararlanılmıştır (Açık ve Sağır, 2005). Bu makale ile 1771-1840 yıllarında salyane defterlerinin hazırlanması, verginin taksimi ve kontrol edilmesi, toplam salyane vergileri ve miktarları ve bu vergileri toplayan görevliler hakkında bilgiler ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Tokat Şer'iyye Sicilleri esas alınarak ortaya konan kitap çalışmaları da vardır. Bu çalışmalardan en kapsamlısı Mehmet Beşirli'ye ait olanıdır. Mehmet Beşirli tarafından ortaya konan "Orta Karadeniz Kentleri Tarihi-1 Tokat (1771-1854)" adlı kitap arşiv kaynaklarına ve özellikle de Tokat Şer'iyye Sicilleri'ne dayandırılmıştır. Bu çalışmada, XVIII. yüzyılın son çeyreği ile XIX. yüzyılın ilk yarısında Tokat'ın idari, mali, sosyal ve askeri yapısı ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Ali Açık ve Abdurrahman Sağır'ın birlikte hazırladıkları "Osmanlı Döneminde Tokat Merkez Vakıfları - Vakfiyeler I. Cilt" adlı kitapta da birçok arşiv malzemesinin yanı sıra Tokat Şer'iyye Sicillerinden

³⁶ Uğur Y., "Mahkeme Kayıtları (Şer'iyye Sicilleri: Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya)", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. I, Sayı 1, 2003, s.305-344.

yararlanıldığı görülmektedir (Açikel ve Sağrılı, 2005). Bu çalışmada Osmanlı döneminde Tokat'ta oluşturulan vakıf ve bunların vakfiyeleri geniş bir şekilde ele alınmıştır.

Tokat Şer'iyye Sicilleri'nin metni ve değerlendirilmesi yönünde yapılan Yüksek Lisans Tezi çalışmaları da artmaktadır. Bunların ortaya konulmasıyla hem şer'iyye sicilleri hakkındaki bilgiler elde edilmekte hem de Tokat ile ilgili dönemlere ait daha net bilgilere ulaşılmaktadır.

Bunlardan birincisi Nurcan Abacı'ya ait olan "1812 Tarihli Şer'iyye Siciline Göre XIX. Yüzyılın Başında Tokat Şehrinin Sosyo-Ekonomik Durumu" başlıklı çalışmasıdır (Abacı, 1994). Bu çalışmasında Tokat şehrindeki ticari faaliyetler, üretim dalları, nüfus ve mahalleler hakkında bilgi vermeye çalışmıştır.

Zübeyde Akın'a ait çalışmada ise Tokat'ta yaşayan Müslim ve Gayrimüslim unsurların ilişkileri üzerinde durulmuştur (Akın, 2004). Gayrimüslimlerin İslam hukukundan yararlanması, zımni kadınlarla Müslim erkeklerin evlenmesi, birbirlerine şahitlik etmek gibi konulara yer vermiştir.

Selda Bardak'ın çalışması, 1837-1839 yılları arasında Tokat'ın Osmanlı ticari yaşamındaki önemi üzerine yoğunluk kazanmıştır (Bardak, 2004). Bu çalışmada, Ergani'den çıkarılan bakırın Tokat'ta işlenmesi, Tokat'ın Osmanlı sınırları içerisinde transit geçiş noktalarından biri olması konularına değinmiştir.

İsmet Sarıbal'ın çalışması, Tokat'ta uygulanan vergileri ortaya koyması bakımından önemlidir (Sarıbal, 2004). 23 Numaralı bu defterde Tokat'a ait sosyal ve ekonomik değerlendirmeler de yapılmıştır.

Harun Asıl, 18 Numaralı (1813-1814) defter üzerinde çalışmıştır (Asıl, 2006). İslam tarihi ve sanatları üzerine yapılan bu çalışmada sicildeki belgelerin İslam hukuku açısından taşıdığı değer üzerinde durulmuştur.

Aysel Pirdoğan, 1836-1837 yıllarını yansıtan 48 numaralı defter üzerinde çalışmıştır (Pirdoğan, 2006). Çalışmada bu tarihlerdeki Tokat'ın sosyo-ekonomik yapısını değerlendirmiştir.

Tahir Bilirli, 111 Numaralı defter üzerinde çalışmıştır (Bilirli, 2006). 1909-1914 yılları arasında Tokat'a ait sosyo-kültürel verileri değerlendirmiştir.

Harun Çiçek'in çalışması olan "Tokat Merkez Sancağı'nın Sosyo-Ekonomik Konumu (1800-1850)" (Çiçek, 2006), Tokat Sancağı'ndaki yöneticileri ele almış ve görevleriyle ilgili tasnifte bulunmuştur. Mahalleler ve esnaflarla ilgili inceleme yapmıştır.

Ahmet Demirci'nin şer'iyye sicilleriyle ilgili çalışması 3 Numaralı (1797-1799) defterdir (Demirci, 2007). Tokat'taki idari ve sosyo-ekonomik yapıyı değerlendirmeye çalışmıştır.

Ömer Yıldırım'ın "1797-1798 Yıllarına Ait Tokat Şer'iyye Sicilinde Yer Alan Belgelerin Sosyal ve Ekonomik Yönden Tahlili" adlı çalışması transkripsiyon çalışması olup Tokat'ın idari, sosyal ve ekonomik yönden değerlendirilmiş bir çalışmadır (Yıldırım, 2007).

Kazım Karabay, 63 Numaralı Tokat Şer'iyye Sicili üzerine çalışmıştır (Karabay, 2007). Bu çalışmada daha çok Tokat tarihine ve belge tanıtımına ağırlık verilmiştir.

Murat Hanılçe, 16 Numaralı defteri incelemiştir (Hanılçe, 2009). 1812-1813 yıllarında Tokat'ın idari, sosyo-ekonomik yapısıyla ilgili değerlendirmeler yaparak o dönemdeki iş kollarıyla ilgili bilgiler verilmektedir.

Osmanlı Devleti döneminde Tokat'a ait tutulan 117 adet şer'iyye sicili vardır. Tokat'a ait olan ilk şer'iyye sicili, H.1186-1189 / M.1772-1776 tarihli sicil defteridir. Son olarak tutulan şer'iyye sicil defteri ise H.1333-1338 / M.1914-1920 tarihli defterdir. Tokat'a ait tutulan bu şer'iyye sicillerini defter numaraları, tarihleri ve sayfa numaralarıyla birlikte vermeye çalıştık.

1.5. TOKAT'A AİT ŞER'İYYE SİCİLLERİ LİSTESİ*

<u>NO</u>	<u>HİCRÎ</u>	<u>MİLADÎ</u>	<u>SAYFA</u>
1	1186-1189	1772-1776	374
2	1210-1211	1795-1796	300
3	1212-1213	1797-1799	177
4	1213-1214	1798-1800	265
5	1214	1799-1800	214
6	1215	1800-1801	192
7	1216-1217	1801-1803	209
8	1217-1219	1802-1805	181
9	1219-1220	1804-1806	178
10	1221-1222	1806-1808	166
11	1222-1223	1807-1809	189
12	1223-1224	1808-1810	151
13	1224-1225	1809-1810	190
14	1226	1811	194
15	1227	1812	176
16	1227-1228	1812-1813	159
17	1228	1813	190
18	1229	1813-1814	96
19	1229-1230	1813-1815	200
20	1230-1231	1814-1816	183
21	1231-1232	1815-1817	188
22	1232-1233	1816-1818	196
23	1234	1818-1819	118
24	1234-1235	1818-1820	129
25	1234-1235	1818-1820	167
26	1235-1236	1819-1821	200
27	1237-1238	1821-1823	199
28	1238-1239	1822-1824	228
29	1239-1241	1823-1826	238
30	1240-1242	1824-1827	192
31	1242-1243	1826-1828	197
32	1243-1244	1827-1829	177
33	1244	1828-1829	168
34	1244-1245	1828-1830	240
35	1245-1246	1829-1831	199
36	1246-1247	1830-1832	188
37	1247-1248	1831-1833	216
38	1248-1249	1832-1834	204
39	1249-1250	1833-1835	236
40	1250-1251	1834-1836	188
41	1250	1834-1835	53
42	1250	1834-1835	166
43	1251	1835-1836	111
44	1251	1835-1836	104

45	1254	1838-1839	66
46	1250-1275	1834-1859	146
47	1251-1252	1835-1837	146
48	1252	1836-1837	92
49	1253	1837-1838	236
50	1254	1838-1839	80
51	1254-1255	1838-1840	187
52	1255-1256	1839-1841	197
53	1252-1255	1836-1840	211
54	1256-1257	1840-1842	209
55	1257-1258	1841-1843	157
56	1259-1260	1843-1844	188
57	1260-1261	1844-1845	178
58	1261-1262	1845-1846	184
59	1263-1264	1846-1848	325
60	1265-1266	1848-1850	115
61	1266-1268	1849-1850	181
62	1269-1270	1852-1854	154
63	1270-1272	1853-1856	95
64	1271-1272	1854-1856	96
65	1272-1273	1855-1857	295
66	1272-1273	1855-1857	50
67	1273-1275	1856-1859	152
68	1275-1276	1858-1860	131
69	1276-1278	1859-1862	207
70	1278-1279	1861-1863	222
71	1279-1281	1862-1865	163
72	1281-1282	1864-1866	285
73	1283-1284	1866-1868	301
74	1285-1286	1868-1870	175
75	1287-1288	1870-1872	283
76	1289-1291	1872-1875	283
77	1291-1292	1874-1875	277
78	1297-1303	1879-1886	521
79	1293-1296	1876-1879	319
80	1296-1301	1878-1884	80
81	1303-1305	1885-1888	190
82	1304-1313	1886-1896	118
83	1305-1307	1887-1890	246
84	1307-1309	1889-1892	184
85	1309-1311	1891-1896	115
86	1309-1311	1891-1894	169
87	1309-1315	1891-1898	286
88	1311-1314	1893-1897	156
89	1311-1315	1893-1898	154
90	1314-1329	1896-1911	194
91	1315-1317	1897-1900	195
92	1315-1319	1897-1902	195
93	1316-1317	1898-1900	426

94	1316-1317	1898-1900	482
95	1317-1319	1899-1902	218
96	1317-1324	1899-1907	219
97	1317-1321	1899-1904	245
98	1317-1324	1899-1907	309
99	1319-1323	1901-1906	197
100	1319-1323	1901-1906	245
101	1319-1323	1901-1906	198
102	1319-1323	1901-1906	199
103	1319-1323	1901-1906	191
104	1321-1325	1903-1908	279
105	1323-1326	1905-1908	187
106	1323-1327	1905-1909	159
107	1323-1327	1905-1909	187
108	1323-1327	1905-1909	229
109	1323-1327	1905-1909	184
110	1325-1327	1907-1909	198
111	1327-1332	1909-1914	232
112	1329-1332	1911-1914	298
113	1329-1342	1911-1924	198
114	1330-1337	1911-1919	244
115	1331-1334	1912-1916	198
116	1332-1336	1913-1918	274
117	1333-1338	1914-1920	192

* Ahmet AKGÜNDÜZ, Şer'iyye Sicilleri. Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler.

I. BÖLÜM

1. TOKAT HAKKINDA GENEL BİLGİ

Tokat, Karadeniz Bölgesi'nin Orta Karadeniz Bölümü'nde yer alan kuzeyinde Amasya'nın Taşova, Samsun'un Ayvacı, Ordu'nun Akkuş, Kumru, Korgan, doğusunda Ordu'nun Aybastı, Mesudiye, Sivas'ın Koyulhisar ve Hafik, güneyinde Sivas'ın Yıldızeli, Yozgat'ın Çekerek, batıdan ise Amasya'nın Merkez ve Göynücek ilçeleriyle çevrilidir³⁷. Tokat yollar kavşağında yer alan birçok merkeze ulaşımının kolay olduğu bir şehirdir.

Tokat eski bir tarihe sahiptir. Gerçekleştirilen arkeolojik çalışmalar, ilde insan yerleşiminin kalkolitik dönemlerde başladığını ortaya koymaktadır. Tunç çağı sonrasında bölgeye bir dönem Hititler egemen olmuştur. Daha sonra birçok topluluğun istilasına sahne olmuştur. MÖ. IV. yüzyılda Tokat ve çevresi Büyük İskender'in egemenliğine girmiş, daha sonra Pontus krallıkları arasında çekişme sahası olmuştur³⁸.

Selçukluların 1071'deki Malazgirt zaferinden sonra Anadolu'yu fethetme başlamaları Tokat tamamen Türk hâkimiyetine geçmiştir. Danişmentliler tarafından idare olunan Tokat, Alparslan'ın komutanlarından fethedilmiştir. Anadolu Selçuklularının 1175'te Danişmentlilere son vermesiyle bu devletin hâkimiyetine geçmiştir³⁹.

³⁷ "Tokat" *Yurt Ansiklopedisi*, C. X, 1984, s. 7065.

³⁸ *Yurt Ansiklopedisi*, a.g.e., s.7077-7078.

³⁹ *Yurt Ansiklopedisi*, a.g.e., s.7080-7081.

Kentin isminin nerden geldiği ile ilgili bazı rivayetler vardır. Tokat'ın Togayıt Türkleri tarafından kurulduğu için bu adı aldığı ileri sürülmektedir. Diğer taraftan Tokat'ın (surlu şehir, besili at, tok at) anlamlarına geldiği de ifade edilmektedir. Tokat adı Topat, Tokiye, Dokiye, Tukiye gibi değişik biçimlerden kullanılmıştır. Evliya Çelebi ise Tokat'ın söylencesel kurucusu olarak, Anolika boyunun Dok-at adlı kahramanından söz etmektedir. Bir başka görüş, kentin bu adı M.Ö. IV. yüzyılda İmparatoriçe Evdoksia'nın adından aldığıdır. Evliya Çelebi, Tokat kalesini Amalika kavminden Dok-at efsanesi bir kahramanın bina ettiğini söylediği gibi, Arabistan'da bu kaleye Dokat, Acem'de Kâncû, eski Türklerde Tokat denildiğini ve Emeniler tarafından da Tohat tesmiye olduğunu söyler⁴⁰.

Tokat tarihi bakımdan eski çağlarda zaman zaman öneme haiz olmuş bir şehirdir. Tokat bölgesi, önceleri "Patnos Galatikos" sonra "Patnos Polemmomiaskos" daha sonra ise "Armenia Secunda" isimlerini taşımaktaydı⁴¹.

Tokat, Bizans-İran mücadeleleri sırasında istilalara ve Heraklius zamanından itibaren de İslam akınlarına maruz kalmıştır. Bizans tahtında hüküm süren Emevi sülalesinden imparator Leon İslam akınlarına karşı Tokat'ı koruyamamıştır. Tokat ve çevresi Abbasi kumandanlarının akınlarına maruz kalmış ve 860'ta İslam kumandanları Bizans ordusunu ağır bir yenilgiye uğratmıştır⁴². Tokat'ın Türkler tarafından ele geçiriliş serüveni Danişmentliler ile başlar. Danişment Beyliği'nin kurucusu Danişment Gazi tarafından fethedilen Tokat, bir kültür merkezine dönüştürülmüştür. Burada Yağlıbasan ve Çukur medreseleri gibi eğitim-öğretim müesseseleri kurdular. XII. yüzyılın ortalarında Tokat ve çevresi Anadolu Selçuklu Devleti'ne bağlandı. Bu dönemde de eğitim ve kültür merkezi olma özelliğini sürdürmüştür⁴³.

Tokat XIV. yüzyılın ortalarından itibaren İlhanlılar'a tâbi olmuştur. 1335'te Eratna Bey'in hâkimiyetine geçti. 1381'den itibaren Kadı Burhaneddin tarafından ele geçirilen Tokat ve çevresi, onun Akkoyunlu Emiri Kara Yülük Osman Bey'e mağlup ve maktul

⁴⁰ Evliya Çelebi, *Seyahatname*, C.V, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1966, s.54.

⁴¹ M. Tayip Gökbilgin, "Tokat" maddesi, C.XII, *MEBİA*, İstanbul 1979, s.401.

⁴² Gökbilgin, *a.g.e.*, s.402.

⁴³ Beşirli, *a.g.e.*, s.9.

düşmesinden sonra, Osmanlılar tarafından ele geçirilmiş ve Torumtay-zade Kaya Paşa'nın yönetimine bırakılmıştır⁴⁴.

1402 Ankara Savaşı'ndan sonra Amasya ve Tokat, Çelebi Mehmed'in idare merkezi olmuştur. 1473 yılında Akkoyunlu Uzun Hasan Tokat'ı yaktırmıştır. II. Bayezid döneminde başlayan ve Yavuz'un son yıllarına kadar süren Celali isyanları ile Tokat ve çevresi büyük zarar görse de bu isyanlar bastırılmıştır. XVI. ve XVII. yüzyıllarda Tokat ve çevresinde Karayazıcı Abdulhalim, Deli Hasan gibi eşkıyaların isyanları görülmüştür. Ancak Kuyucu Murad paşa tarafından bölge, asilerden temizlenmiştir. XVIII. yüzyılın son çeyreğinde ve XIX. yüzyılın başlarında Tokat ve çevresinde Bozok Sancağı mutasarrıfı Cabbar-zade Süleyman Bey ve oğullarının hâkimiyeti söz konusudur⁴⁵.

1863 yılında Tokat, Sivas vilayetine bağlanarak mülki taksimatta nahiye olarak idare edilmiştir. Daha sonraları ilçe olmuş ve 1878'de mutasarrıflık haline getirilmiştir. 1920 yılında müstakil Liva şeklinde mülki idarede yer alan Tokat 1923 yılında il olarak kurulmuştur⁴⁶.

2. XIX. YÜZYIL ORTALARINDA TOKAT

2.1. Sosyal ve Kültürel Hayat

2.1.1. Nüfus

Osmanlı Devleti'nde nüfusu, askeri potansiyeli ve vergi durumunu tespit etmek için devletin kuruluşundan itibaren tahrir yaptırdığını görmekteyiz. Bu tahrirler sistematik olarak XVI. yüzyıl boyunca devam etmiş, ancak daha sonra vazgeçilmiştir⁴⁷. II. Mahmut döneminde Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra, yeni orduyu oluşturmak için hem insan gücünü hem de vergi kapasitesini belirlemek için 1831'de memlekette genel nüfus sayımı yapılması kararlaştırıldı⁴⁸. Nüfus sayımının şeriata aykırı olmadığını vurgulamak için, sayımı yapacak olan kişiler din adamları arasından seçilip, bütün

⁴⁴ Beşirli, *a.g.e.*, s.9.

⁴⁵ Beşirli, *a.g.e.*, s.10.

⁴⁶ *Tokat İl Yıllığı*, Tokat 1973, s.53.

⁴⁷ Beşirli, *a.g.e.*, s.295.

⁴⁸ Beşirli, *a.g.e.*, s.295

eyalet, sancak, kasaba ve köylere gönderildi. Yapılan sayımlarda Müslüman – Hıristiyan ayrımı yapılmış, Müslüman olmayanlar Rum, Ermeni ve Yahudi olarak kaydedilmiştir. Nüfus işlerine bakmak için İstanbul’da Ceride Nezareti, eyalet ve sancaklarda ise Defter Nazırlığı kurulmuştur.

XVIII. yüzyıl başlarında Tokat kent nüfusu 20.000 Türk, 4.000 Ermeni ve 300-400 Rum ailesi olmak üzere toplam 24.000 hane, XVIII. yüzyıl sonunda 13.200 Türk, 2.500 Ermeni ve 300 Rum hanesi olmak üzere toplam 16.000 hane olarak verilmektedir. 1851 yılında kentte 3.956 ev bulunurken 1883’te 4.155’e çıktığı görülmektedir. 1827’de esnaf ve zanaatkârların çalıştığı 1.478 iş yerine karşın, 1883 ve 1886-1887’de kentte dükkân tipi işyerleri sayısının 3.000’e düşmesi XIX. yüzyılın sonlarına doğru Tokat’ın ticari ve sanayi alanlarındaki etkinliğinin azaldığını göstermektedir⁴⁹. 8 Mart 1838 de Tokat’dan geçen Moltke, Tokat’ın hayli büyük olduğunu nüfusunun ise 30-40 bin kadar olduğunu belirtmektedir. Tokat’ın kent nüfusunda artış olsa da artık XVII. ve XVIII. yüzyıl ve hatta XIX. yüzyılın ilk yarısındaki Tokat olmadığı açıktır. Avrupa’daki sanayi devrimi ve ticaretin deniz yollarına kayması Tokat’ın ticari kimliğini azaltırken, Samsun ve Trabzon gibi kıyı Karadeniz kentlerinin önemi artmıştır. XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Ermeniler ve Rumlar’ın daha fazla gelişen ve ticaret yapma olanakları artan Samsun gibi kıyı kentlerine göç ettikleri görülmektedir⁵⁰.

2.1.2. Aile Yapısı

Tokat’a ait bu 60 numaralı defterde, aile yapısı olarak çekirdek ve büyük aile yapısı olarak görülür. Daha çok çekirdek aile yapısının göze çarptığı görülür. Çünkü mirasın dağılımına baktığımızda genelde eş ve çocuklar arasında paylaştırıldığını görmekteyiz. Ailedeki hakimiyetin daha çok babaya dayanan ataerkil bir yapının olduğunu görmekteyiz. Bu dönemde Osmanlı aile yapısına baktığımızda Selanik, İstanbul, İzmir gibi büyük kentlerde çekirdek ailenin yaygın olduğu, kırsalda ise üretim, aile güvenliğinin sağlanması, iş bölümü gibi nedenlerden dolayı geniş ailenin yaygın olduğu bilinmektedir⁵¹. Aile eşlerin sayısına göre de tek eşli ve çok eşli olarak ayırabiliriz. Daha çok tek eşlilik hâkimdir. İslam hukukunda kocanın karısı üzerindeki yetkileri aile

⁴⁹ Beşirli, *a.g.e.*, s.296.

⁵⁰ Beşirli, *a.g.e.*, s.298.

⁵¹ İlber Ortaylı, *Osmanlı Toplumunda Aile*, Pan Yay., İstanbul 1986, s.4.

birliğini devam ettirme esasına yöneliktir. Erkek eş evlenme sırasında kadına mehir adıyla belli bir para veya mal öder veya ödeme yükümlülüğüne girerdi. Mehir bizzat kadının kendisine verilirdi. Bu durum kısmen Yahudiler’de de görülürdü⁵². Osmanlı toplumundaki gayrimüslimlerle Müslüman arasında önemli yaşam farklılıkları ve aile yapısı açısından çok bariz ayrılıklar yoktur. Hatta Ermeni ve Türk ailesi arasındaki benzerlik buna Osmanlı devleti içinde yaşayan Yahudi ve Rumlar da dahildir ki başka milletlerle kıyas edilemez⁵³. Osmanlı Devleti’nde uygulanan hukuk vasi tayini, nafaka, kisve, baha, nazır ve kayyım tayini gibi sosyal güvenlik konularına da yer vermiştir. Bunu defterimizdeki bilgilerden anlamaktayız. İslam aile hukukunda ölen kişinin malları mirasçılar arasında pay edilirdi. Ancak paylaşım sırasında mirasçılardan biri ya da birkaçı o anda orada değillerse, mirasçı ortaya çıkana kadar malını kollayıp gözetmek üzere mahkeme tarafından kayyım tayin edilirdi⁵⁴. Bütün bu aile yapısıyla ilgili bilgiler, gösterilen terekelerden anlaşılmaktadır. Evlilik müessesesi kurulurken, İslam’ın belirttiği usuller çerçevesinde miktarı değişen mihr-i muaccel ve mihr-i müeccel adlı meblağlar kadına verilmekteydi. Ancak zamanla bu meblağlar ödenemeyecek duruma gelince idari amirler bu duruma müdahale etmekteydiler. Bu fazla parayla insanların rencide edildiği ve evliliklerin zorlaştırıldığı, bundan vazgeçilmesi emredilmektedir⁵⁵.

2.1.3. Müslim – Gayrimüslim İlişkileri

Bu dönemde Tokat’da yaşayan Müslim ve gayrimüslim Osmanlı vatandaşlarının barış içinde ve karşılıklı güven esasına dayanan bir yaşam sürdüğü anlaşılmaktadır. Bunun en önemli göstergesi Müslim ve gayrimüslimlerin aynı mahalleyi paylaşmalarıdır. İşledikleri arazinin ve çalıştıkları işyerlerinin de yan yana olması bunun en önemli izleridir. İnanç olarak farklı olan bu iki unsurun birlikte yaşamalarını sağlayan durum Müslümanların kendi ibadethanelerinde ibadet ederlerken gayrimüslimlerinde kendi ibadethanelerinin bulunması, herkesin inancına saygı göstererek yaşaması bu iki unsuru birleştirmiş barış içinde yaşamalarını sağlamış, aynı zamanda sosyal yaşamlarıyla da birbirlerinin kültürlerinden etkilenmişlerdir. Komşuluk ilişkilerinin de müslüman ve

⁵² M. A. Aydın, “Aile”, *TDVİA*, II, İstanbul 1989, s.196 -200.

⁵³ Ortaylı, *a.g.e.*, s.6.

⁵⁴ İ. Özmel, “Kayyım”, *TDVİA*, 25, İstanbul 2002, s.107.

⁵⁵ Beşirli, *a.g.e.*, s.308.

gayrimüslimler arasında gayet iyi olduğunu söyleyebiliriz. İncelediğimiz defterde iki unsur arasında önemli bir çekişmenin ve kavgaların olmadığını görmekteyiz. İslam hukukçularına göre bir zimmî Müslüman mahallesinde oturabilirdi. Ancak buna o mahalledeki müslümanların izin vermesi gerekiyordu⁵⁶.

Zimmî; İslam Devletinin, İslam'ın üstünlüğünü tanımak şartıyla, diğer ilahi dinlerin mensuplarına bahsettiği dostluk ve onların mal, can ve namuslarını korumayı içeren süresiz bir sözleşmeyi ifade eder⁵⁷. Osmanlı Devleti'nin gayrimüslimlere olan tutumu her dönemde olduğu gibi incelediğimiz bu dönemde de hoşgörülü davranma şeklinde olmuş ve hiçbir zaman gayrimüslimlere zorbalık yapılmamış, gayrimüslim tebânın nüfusunun dağıtılması ya da asimile etme gibi bir durum uygulanmamıştır.

2.1.4. Kullanılan İsim ve Lakaplar

Defterdeki kullanılan isim ve lakaplara baktığımızda çok zengin bir içeriğe sahip olduğunu görmekteyiz.

Defterde mülki ve askeri idarecilerin ağa unvanını kullandığını görmekteyiz (Tokat Voyvodası Salih Ağa gibi).

İsimler belgelerde genellikle baba adlarıyla anılmaktadır (Mehmed bin Ahmed-Yuri Veled-i Avakim). Kayıtlarda en çok geçen Müslim isimleri: Mehmed, Ahmed, Mahmud, Ömer, Osman, Mustafa, Şerife, Ayşe, Rabia. Hıristiyan isimler ise; Artin, Ohan, Ohannes, Serkiz, Avadik, Bogos, Ahsapert, Hirosima.

Müslim isimlerinden önce yaygın olarak es-Seyyid, el-Hac unvanları kullanılmıştır. Çok az sayıda belgede el-Hac yerine Hacı unvanının da kullanıldığını görmekteyiz.

İncelediğimiz defterde çok sayıda lakap ve aile isimleri örnekleri de mevcuttur. Bu lakapların verilmesinde genel olarak kişilerin meslekleri, babalarının zanaatları, ten rengi, ırk isimleri, din, huy, mizaç gibi özellikleri etkili olmuştur (Tütüncü Hasan Efendi). Bazı lakapların hem Müslüman hem de gayrimüslim lakapları olarak kullanıldığını görmekteyiz. Bu durum Müslümanlarla gayrimüslimlerin aynı şehir ve

⁵⁶ T. Tankut Soykan, *Osmanlı İmparatorluğunda Gayrimüslimler*, İstanbul 2000, Ütopya Yay., s.68.

⁵⁷ Soykan, *a.g.e.*, s.68

mahallelerde birlikte yaşamış olmalarının sonucu olarak birbirlerine olan etkilerini göstermektedir.

Tablo 1. Müslümanların Kullandığı Lakap ve Ünvanlar

Paslıoğlu	Dellal
Düdükçü	İmaretçioğlu
Terzi	Hallaç
Tütüncü	Sakaoğlu
Çubukçuoğlu	Basmacı
Topal	Tobbaşioğlu
Marincioğlu	Poyrazoğlu
Bağçeci	Hacıoğlu
Bakırcıoğlu	Alemdarzâde
Papuççu	Abacı
Tuzcu	Hekim
Tatar	Ağlafatoğlu
Eskici	Kemancı Mısıroğlu
Abacı	Kazgancı
Dikici	Mihçioğlu
Tonbul	Dervişoğlu
Eşkiöğlu	Etmekçioğlu
Zefiryemezoğlu	Nişancı
Tantaloğlu	Keşişoğlu
Çavdaroğlu	Kebapçı
Bozacıoğlu	İpekçioğlu
Değirmenci	İmamoğlu
Balabanoğlu	Yetimoğlu
Müezzinoğlu	Çobanoğlu
Nalband	Şişman
Muhzirbaşı	Kunduracı
Kireççioğlu	Çubukçu
Çizmeci	Tahtacı
Urgancı	Yılancıoğlu
Piroğlu	Tütüncü
Kuyumcuoğlu	Mesçi

Tablo 2. Defterde Geçen Müslüman İsimleri

Erkek İsimleri	Kadın İsimleri
Ömer	Ayşe
Ali	Dudu
Numan	Şakire
Hüseyin	Nefise
Süleyman	Fatma
Yusuf	Âbide
Halil	Zübeyde
Hasan	Zahide

Mustafa	Rukiyye
Ebubekir	Hafize
Osman	Munise
Abdurrahman	Emine
İbrahim	Hatice
Ahmet	Kezban
Mehmet	Ümmü Gülsüm
Memiş	Hâkime
Yahya	Zeynep
Mahmud	Gülbeyaz
	Arife
	Rabia
	Raziye

Tablo 3. Gayrimüslimlerin Kullandığı Lakap ve Ünvanlar

Papuççu	Ekşioğlu
İpekoğlu	Balabanoğlu
Kirkoroğlu	Hosusouğlu
Dülger	Hekimoğlu
Keşiş	Halluçoğlu
Bulgur Kazganoğlu	Kazgancı
Mihçioğlu	Mumcoğlu
Ağlafatoğlu	Tarakçioğlu
Kemancı Mısıroğlu	Basmacı Keşişoğlu
Atar	Çubukçuoğlu
Topal	Filyosoğlu
İstonoğlu	Malakoğlu
Terzi	Yağlıoğlu
Altunoğlu	Kebapçı

Tablo 4. Defterde Geçen Gayrimüslim İsimleri

Erkek İsimleri	Kadın İsimleri
Bogos	Mari
Ohannes	Horpaça
Kırpıl	Zümrüte
Yovani	Oseki
Donik	Hiroşça
Kokas	Meryem
Karabet	İlisa Vite
Agop	İlina
Surpuk	Anna
Ağya	Salnaz
Simon	Perap

Avakim	Horsima
Kirkor	İlsarite
Tatos	Dispene
Mosis	Dorike
Serkis	Morote
Kazer	Selviye
Emilkon	Dalpine
Haçik	Şaşet
Artin	Balasa
Stafan	Sürpüke
Bodos	Varvara
Dimitri	Beriç
Manuk	Pelbiç
Makar	Lohye
Kigork	İliya
Asador	Anaş
Avedik	Karina
Balosa	Anastaşya
Matyos	Dodoş
Tavit	Ahsapert
Takok	Vartan
Kapsar	Nosep
Yorgi	
Nikola	
Osep	
Mosis	
Menzek	
Vasil	
Kirkor	
Rimek	

2.1.5. Ev Eşyaları

İncelediğimiz defter özellikle sanat tarihçilerini ve müzecileri yakından ilgilendirecek çok sayıda ev eşyası örneklerini içermektedir. Eşyalarla ilgili verilen bilgilerde nerde, ne amaçla ve nelerden yapıldığına dair ipucu vermektedir. Tereke kayıtlarında bu eşyalar geniş yer tuttuğu için bunları sıralamak istedik.

Tablo 5. Tokat'ta Kullanılan Ev Tekstili Ürünleri

Çit minder	Kadife döşek	Peşkir	Kadife yasdık
Yasdık yüzü	Peştamal	Alaca boğça	Çit pupla
Atlas döşek	kaliçe	Sade havlu	Sade örtü

Atlas sofrâ bezi	Kaliçe seccade	Atlas yasdık	Atlas yorgan
Çul	Keçe	Sagir döşek	Dimi döşek
Dolama peşkir	Sagir kefere minderi	Sagir kilim	Makat
Yorgan yüzü	Hamam takımı	Sagir yan kaliçe	Şal
Seccade	Cecim	Sofra bezi	Çarşab
Köhne kilim	Yan minderi	Şalvar	Don - gömlek
Perde	Yorgan	Yazma	Hasır
Bürük	İçlik	Enteri	Yelek

Ev eşyalarına baktığımızda hemen her evde yorgan, yastık ve döşek gibi temel ihtiyaçların bulunduğunu görmekteyiz. Kefere minderi sadece gayrimüslim terekelerinde geçmektedir. Çuha, dimi, basma, ipek tekstil ürünleri tercih edilmiştir. Müsta'mel ya da köhne kelimeleri eşyanın kullanılmışlığını göstermektedir.

Tablo 6. Evlerdeki Hırdavat Türü Eşyalar

Balta	Çıkrık	Kantar	Keser
Mikraz	Tenüke	Satır	Sagir kantar
Kazma	Dırmuk	Yaba	Orak takımı

Tablo 7. Evlerde Kullanılan Diğer Eşyalar

İbrık	Leğen	Tepsi	Şamdan
Sini	Kehribar çubuk takımı	Fener	Tuzluk
Kahve takımı	Cezve	Köhne duhan çubuğu	mangal
Tarak	Suluk	Sanduk	Hınta

Bu dönemde defterde yer alan kişilerin kişisel eşyaları da mirasa eklenmiştir. Bunlar içinde en çok duhan ile ilgili eşyalar yer almaktadır.

Tablo 8. Kullanılan Eşyalardan Saklama Gereçleri

Kilim hurç	Anbar	Sagir sandık	Harar
Heybe	Hırdavat sandık	Harar	Çekmece
Kaliçe hurç	Boyama tahta sandık	Şimşir kutu	Sagir sim kutu

Defterdeki ev eşyalarına baktığımızda çok sayıda saklama gereğine rastlamaktayız. Bunlardan bir kısmı sandık, çekmece ve ambar gibi olanlar ahşap işçiliğinin; harar, çuval, hurç gibi olanlar dokumacılığın Tokat'ta geliştiğinin göstergesidir.

2.1.6. Vakıflar

Arapça bir kelime olan vakıf, “durdurmak, alıkoymak, durma, durdurma” manalarına gelir. Kelimenin çoğulu “evkâf”dır. Terim olarak anlamı ise bir mal veya mülkün sevap kazanmak için doğrudan ve dolaylı bir şekilde toplumun yararına tahsis edilmesidir. Tahsis edenler “vâkıf”, vakfedilen şeye “mevkuf” adı verilmektedir⁵⁸. Vakıflar VIII. asır ortalarından XIX. asrın sonlarına kadar İslam ülkelerinin sosyal ve ekonomik hayatında önemli bir rol oynamıştır. Osmanlılar döneminde vakıf kurumu, devlet ve toplum hayatının her alanındaki hizmetleriyle en ihtişamlı dönemini yaşamıştır⁵⁹. Bu dönemde her vakfın vakfiye veya vakıfname adı verilen bir senedi yani kuruluş belgesi bulunmaktaydı. Bu senette vakfın kurucusunun adı, vakfın nasıl ve kimin tarafından idare edileceği, vakfın amacı, bu amacı gerçekleştirmek için vakfedilen gelirler ve bunların hizmetlere ve görevlilere dağılımı gibi hususlar bulunmaktaydı. Senet şahitlerin huzurunda mahkemece tasdik edilerek kayda alındıktan sonra vakıf resmen hizmetlerine başlamış oluyordu. Her vakfın müteveli, nazır ve diğer hizmetlilerden oluşan bir yönetici ve hizmet kadrosu bulunuyordu⁶⁰.

2.2. Ekonomik Hayat

Tokat XIX. yüzyıl sonlarına kadar Anadolu'yu Karadeniz'e bağlayan önemli yollar üzerinde bulunduğundan Anadolu'nun büyük gümrük merkezlerinden biri idi. O dönemde, Anadolu'daki diğer önemli gümrük merkezleri Bursa ve Konya idi. 1896'da gümrük merkezlerinin kaldırılmasıyla Tokat ekonomisi gerilemiş daha sonra çıkan savaşlar nedeniyle ekonomi iyice durmuştur⁶¹.

⁵⁸ A. Açık ve A. Sağır, “Tokat Şer’iyye Sicillerine Göre Salyane Defterleri (1771-1840)”, *İstanbul Üniv. Edebiyat Fak. Tarih Dergisi*, İstanbul 2005, s.1.

⁵⁹ B. Yediyıldız, “Vakıf”, *İA. C.XIII*, s. 153-154.

⁶⁰ Açık ve Sağır, *a.g.e.*, s.1.

⁶¹ Gökbilgin, *a.g.e.*, s.7116.

Cumhuriyet öncesine kadar Tokat bölgesel olarak ölçeğinin ötesinde sanayi ve ticaret merkezi durumundaydı. Ancak zaman içerisinde önemini yitirmeye başlamıştır. Cumhuriyet döneminde, ilin ülke ulaşım ağının kavşak noktalarından çıkması ve anayolların dışında kalması da il ekonomisini olumsuz etkilemiştir. İl ekonomisi, uzun yıllar yörece zengin bir tarım ve üretim potansiyelinin sağladığı olanaklarla dışa kapalı ve kendine yeterli korusa da 1980'lerin başında Tokat, sanayi ve ticaretin gelişmesi açısından gerilemiştir⁶².

Sanayi ve ticaret merkezi olarak Tokat'a ününü kazandıran ve dışardan getirdiği misafir işçilerle birlikte harekete geçirmiş olduğu çeşitli yan hizmetleri ile binlerce insana geçim kaynağı sağlayan pamuklu ve basma imalatı, XVIII. yüzyılın ortalarına kadar sürdü ve Tokat'ın şehir olarak bünyesinde önemli bir yere sahip oldu. Bir zamanlar hayat kaynağı teşkil etmiş olan pamuklu ve basma imalatındaki gerilemeye rağmen, Tokat'ın nüfus büyüklüğünü koruyabilmesinde diğer sınai faaliyet dalının rolü büyüktür. Tam bu gerilemenin başladığı yıllarda bakır işletmeciliği hızla gelişerek devreye girmiş, Tokat'ın adını dünyaya bu sayede tekrar duyurmuştur. Ne zaman başladığını tam bilemediğimiz bu bakırcılık faaliyetinin XVII. yüzyılın ortalarında mamülleri ile dikkat çekecek bir seviyeye yükselmiş olduğunu, Evliya Çelebi'nin "kazancı kârından sahan ve tencereleri, kalemkâr evâni işleri gayet memduhtur" diye övmesinden öğrenmekteyiz⁶³. Bakır eşya imalatının gelişmekte olduğunu Tournefort'un 1701 yılına ait şu sözlerinden anlayabiliriz: "Tokat'ın asıl büyük ticareti bakır eşya alanındadır. Tencere, tas, fener ve şamdanları çok güzeldir. Gümüşhane ve Kastamonu'dan getirilen bakırdan imal ettikleri bu eşyayı İstanbul'a ve Mısır'a ihraç ederler"⁶⁴

Tokat'taki diğer sanayi kolu olarak, transit taşımacılığının temel konusunu oluşturan ham ipeğin işlendiği görülmektedir. Daha önce İran'dan gelen ipeğin işlendiği Tokat, zamanla getirilen ipeğin azalmasına paralel olarak yeni bir yol buldu. Tokatlılar'ın kendi ham ipeğini üretme girişimlerine başvurduğu anlaşılmaktadır⁶⁵. Tokat'ta gelişme imkanı bulan bir diğer sanayi dalı da dericiliktir. Tokat'ta dericiliğin çok eskiye

⁶² Gökbilgin, *a.g.e.*, s.7096.

⁶³ Çelebi, *a.g.e.*, s.67.

⁶⁴ Bu bilgi M. Genç'in *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi* adlı kitabından alınmıştır. s.274.

⁶⁵ M. Genç, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2000, s.276.

dayandığının göstergelerinden birisi de Debbaghane-i Atik ve Cedid olarak iki mahallenin varlığıdır⁶⁶

2.2.1. Tarım ve Hayvancılık

Tokat'ta tarım ve hayvancılık konusuna baktığımızda, XIX. yüzyılda sulanabilir araziye sahip olması nedeniyle hububat, üzüm ve elma gibi meyve üretiminin yapıldığını görmekteyiz. Tarım ürünleri arasında arpa, buğday ve darıya sıkça rastlanmaktadır. Tokat'ta dericiliğin ve dokuma sanayisinin gelişmesine bağlı olarak bu alandaki hammaddenin karşılanması amacıyla hayvancılık da yapılmaktaydı. İncelediğimiz defterde at koşum takımları, dana, düğe gibi kelimelerin geçmesi bunun en önemli göstergesidir. Tokat'ta at, eşek, katır gibi koşum hayvanlarının yanında inek, öküz ve manda gibi etinden ve sütünden yararlanan hayvanlarda yetiştirilmektedir.

2.2.2. Sanayi, İş Kolları ve El Sanatları

Türkiye'nin iktisadi bakımdan günümüzde önemli merkezler arasında ismi geçmeyen Tokat, XIX. yüzyılın ortalarına kadar, uzunca bir süre sanayi üretimindeki çeşitlilik, kalite, hacim ve ticari faaliyetlerin canlılığı ile Anadolu'da uluslar arası üne sahip merkezlerden biriydi⁶⁷. Tokat'ta gelişen sanayi dalları içerisinde, transit taşımacılığın da temelini oluşturan ham ipeğin işlenmesinin bahsedilmesidir.

XVIII. yüzyılda İran'dan Tokat'a gelen ham ipeğin şehirdeki kazazlar tarafından işlendiği; dikiş ipliği, düğme ve dokumada kullanıldığı, artanın da ihraç edildiği görülmektedir. Zamanla İran'dan gelen ipek miktarının azalmasına paralel olarak Tokatlıların kendi ham ipeğini üretme girişimlerine başvurduğu anlaşılmaktadır⁶⁸. Tokat'ın gelişen bir sanayi üretimi de pamuklu dokuma ve basma üretimidir. Bu üretim dalı çevre nahiye ve kazaları da kapsayan geniş bir üretim sektörüdür. Özellikle Batı Anadolu ve Adana'dan gelen pamuk Tokat'ta işlenip boyaması gerçekleştirildikten sonra iç ve dış piyasalara sürülürdü. Kazazlar arasında da zimmîlerin adına rastlanmakla birlikte bu kesimde Müslümanların da yer aldığını söylemek mümkündür.

⁶⁶ Genç, *a.g.e.*, s.276.

⁶⁷ Genç, *a.g.e.*, s.272-292.

⁶⁸ Genç, *a.g.e.*, s.276.

Tokat'ta dokumacılığın geliştiğinin önemli bir göstergesi de kazzazlara ait bir sokağın bulunması ve İplik Pazarı gibi çok özel bir pazarın bulunmasıdır.

Tokat aynı zamanda sanayi kolu olarak, XIX. yüzyılda Ergani madenlerinden çıkarılan bakırın külçe haline getirildiği bir yer olması Osmanlı bakırcılığının ve bakır eşya imalatının geliştiği yer olmuştur.

XIX. yüzyılın başlarında 1827-1828 tarihli ihtisap rüsumu verilerine bakıldığında Tokat kentinde 62 çeşit esnafın varlığına şahit olunmaktadır. Ödedikleri vergilere bakıldığında bunlar arasından en önemli ve ilerde olanların kazancılık ya da bakır işleriyle uğraşanlar olduğu ortaya çıkmaktadır. 1827 verilerine göre Tokat'ta kazancıların sayısı 55 idi. XIX. yüzyıl başlarında Tokat'taki 62 çeşit iş kolunda 1.478 kişi istihdam edilmektedir. Bu tarihlerde kentte çalışanlara baktığımızda 1.584 dükkân bulunmaktadır⁶⁹.

2.3. İdari Yapı

Kadı Burhaneddin Devletine son veren Yıldırım Bayezid zamanında Tokat Osmanlı'ya bağlanmıştır⁷⁰. Yıldırım Bayezid Tokat'a Darü'n-nas ismini vermiştir⁷¹. Osmanlı Devleti 1413 yılında Anadolu ve Rumeli Beylerbeyliği'nin yanında üçüncü bir idari birim olarak Rum Beylerbeyliğini kurdu ve Tokat da bu eyalete dahil edilmiştir⁷². Tokat, 1520'den 1600'lere kadar merkez nahiye (Tokat), Cincife, Kazabad, Komanat, Tozanlu, Yıldız gibi nahiyelerden oluşmaktaydı⁷³.

Başlangıçta nahiye iken daha sonra vilayet yapılmıştır. Sivas vilayet konumuna getirilince tekrar kazaya dönüştürüldü. 1880 yılına kadar kaymakamlık tarafından idare olunmuştur. 12 Ocak 1880 yılında Abdülhamit'in iradesiyle Tokat, sancak (liva) statüsüne çıkarılmıştır. Niksar, Erbaa, Zile kazaları Tokat'a bağlanmıştır⁷⁴. Sancaklık statüsünü 1920 yılına kadar sürdürmüştür. 31 Mayıs 1920 tarihinde Türkiye Büyük

⁶⁹ Beşirli, *a.g.e.*, s.159.

⁷⁰ Gökbilgin, *a.g.e.*, s.404.

⁷¹ Beşirli, *a.g.e.*, s.76.

⁷² A, Şimşirgil, *Osmanlı Taşra Teşkilatı'nda Tokat*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 1989, s.290-291.

⁷³ Beşirli, *a.g.e.*, s.22.

⁷⁴ Mehmet, Mercan, "Tokat'ın Mutasarrıflık Oluşuna Dair Bir Belge", *Tokat Kültür Araştırma Dergisi*, 17, Tokat 2002, s.5-13.

Millet Meclisi icra Vekilleri Heyeti'nin aldığı kararla Sivas'tan ayrılarak müstakil bir vilayet haline getirilmiştir⁷⁵.

2.3.1. Nahiyeler

İncelediğimiz 60 numaralı Şer'iyye Sicili'ne göre Tokat'a bağlı üç nahiyeye bulunmaktadır. Bu nahiyelere bağlı köy isimleri anlatılan olaylardaki kayıtlarda yer almaktadır.

Tablo 9. Tokat Kazasına Bağlı Nahiyeler

Tozanlu
Komanat
Kafirni

Defterdeki kayıtlara bakıldığında en büyük nahiyenin Tozanlu olduğu görülmektedir. Tereke defterlerinde ve kayıtlarda bu nahiyenin isminin sık yer alması ve salyane hisselerinin büyük çoğunluğunun bu nahiyeye düşmesi bunun ifadesi olduğunu göstermektedir.

Komanat nahiyesi de kayıtlara göre ikinci büyük nahiyeye olarak geçmektedir. Nahiyede gayrimüslim vatandaşların da yaşadığı köy isimlerinden anlaşılmaktadır. Mesela Kırkoros gayrimüslim köyüdür. Bu köylerin isimlerinin bir kısmının hala kullanıldığını görmekteyiz. Cumhuriyetten sonra isimleri değiştirilmiş olsa bile köyde yaşayanların bu isimleri kullandıkları görülmektedir.

Tablo 10. Komanat Nahiyesine Bağlı Bazı Köy İsimleri

Boyalı
Cincife
Dönekse
Kırkoros
Kızıl
Çördük
Martosoba

⁷⁵ Ali, Açıklık, "Tokat Sancağı'nın İdari Durumu ve Nüfus Yapısı (1880-1907)", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.XIV, S.2, Elazığ 2004, s.334.

Tokat'ın diğer nahiyesi Kafirni'dir. Diğer nahiyelere nazaran daha küçük olan nahiyesidir.

Tablo 11. Kafirni'ye Bağlı Bazı Köy İsimleri

Almus
Çiftlik
Karadere
Tiyeri

2.3.2. Mahalleler

Osmanlı Devleti'nde kentlerdeki sosyal yaşam içinde temel birim mahalleydi. Devletin vergi, sancak giderlerinin karşılanması ve asker yükümlülüğü gibi konularda mahalleler ve bu mahallelerdeki hane sayıları temel alınmaktaydı. Mahalleler içerisinde cami, mescit gibi kurumların yer aldığı birbirini tanıyan insanların bir arada yaşadığı yerleşim birimleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Osmanlı Devleti'nde her türlü dinsel, eğitsel ve sosyal ihtiyaçlar mahallelerde bulunan sosyal kurumlar aracılığı ile sağlanmaktaydı.

Tablo 12. Tokat'taki Mahallelerin İsimleri

Semerkand Mahallesi	Mahmud Paşa Mahallesi
Sovukpınar Müslim Mahallesi	Tatar Hacı Mahallesi
Mumhanedibi Mahallesi	Mehmed Paşa Mahallesi
Cedid Mahallesi	Çay-i Zımmi Mahallesi
Cami-i Kebir Mahallesi	Dere Mahallesi
Hoca Ahmed Mahallesi	Beybağı Mahallesi
Bağçeciyan Mahallesi	Yaşmeydan Mahallesi
Mihmad Hacib-i Müslim Mahallesi	Meydan-ı Müslim Mahallesi
Başmeydan Mahallesi	Çehkanlı Mahallesi
Sarıgüllük Mahallesi	Zicirlikuyu Mahallesi
Keçeciler Mahallesi	İçmesu Mahallesi
Zincirlikapı Mahallesi	Geyras Mahallesi
Debbağhane-i Atik Mahallesi	Aleksan Mahallesi
Kabe Mescidi Mahallesi	Sovukpınarı Zımmi Mahallesi
Horuş Mahallesi	Rüstem Çelebi Mahallesi
Yazıcık mahallesi	Alaca Mescid Mahallesi
Çilehane Mahallesi	Kaya Mahallesi
Çay Müslim Mahallesi	Dıraz-ı Müslim Mahallesi
Seca'addin Mahallesi	Seyfiddin Mahallesi

II. BÖLÜM

1. MATERYAL VE YÖNTEM

Ele aldığımız çalışma olan “60 Numaralı Tokat Şer’iyye Sicili”, İstanbul’daki İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi’nden temin edilmiştir. İncelediğimiz defter bilimsel ölçütler göz önünde bulundurularak çevirildi ve daha sonra konu ile ilgili kitap ve makalelerden yararlanılarak defterin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışmamızın transkripsiyonu yapılırken Arap alfabesindeki ayın harfi (‘), hemze ise (’) işaretleriyle gösterilmiş, imlâ bakımından uzatma gerektiren Arapça ve Farsça kökenli kelimelerde ilgili harflerin üzerine (^) işareti konmuştur. Şüpheli okunmuş olan kelimeler parantez içinde yazılarak belirtilmiştir. Böylece çalışmayı inceleyenlere kolaylık sağlanmaya çalışılmıştır. Belgede bazı kelimelerin eksik ve hatalı yazıldığı görülmüştür. Bunun yanında sayfalardaki yazıların bazıları mikrofilmde silik ve eksik yer almıştır. Karşılaştığımız bu durumu transkribe ederken silik olan yerleri (kelime silik) şeklinde, eksik olan yerleri de (boşluk) şeklinde göstererek belgenin aslının korunmasına çalışılmıştır. Çalışmamızın incelenmesinde kolaylık sağlaması açısından sayfalar numaralandırılarak gösterilmiştir. Varak şeklinde yer alan belgenin her varak’ına numara verilerek a/b şeklinde gösterilip (1a, 1b) sayfalardaki her satıra da numara verilmiştir.

60 Numaralı Tokat Şer’iyye Sicili’nin metni ve değerlendirmesi yapıldıktan sonra belgelerin tasnifi yapılarak defterle ilgili olarak sayısal veriler yeri geldikçe değerlendirme aşamalarında kullanılmıştır. Değerlendirme yapılırken önce defterin tanıtımı yapılmış, daha sonra defterde yer alan belge çeşitleri üzerinde açıklayıcı bilgiler

verilmiştir; sonra defterdeki bilgilere dayalı olarak 1848-1850 yıllarında Tokat'ın idari, hukuki, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatına dair sonuçlar ortaya konmuştur.

Çalışmamıza okunmayan kelimeler için Osmanlı Türkçesi sözlüklerine; yer isimleri için ise konu ile ilgili eserlere başvurulmuş, daha sonra danışman gözetiminde bütün belgeler gözden geçirilerek hatalı ve eksik okunan kelimeler düzeltilmiştir. Çalışmanın sonuna sözlük eklenerek defterde geçen bazı kelimelerin anlamları verilmiştir.

2. 60 NUMARALI TOKAT ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ

2.1. Defterin Tanıtımı

Çalışmamıza konu olan 60 numaralı Tokat Şer'iyye Sicili M. 1848- 1850 (H. 1265-1266) yılları arasını kapsamaktadır. Defter 59 varak ve 118 sayfadan meydana gelmektedir.

Defterdeki sayfalara numara verme soldan sağa doğru verilmiştir. Ancak 94. sayfadan sonraki bazı sayfalar sağdan sola doğru numaralandırılmıştır. Mikrofilm haline getirilirken bazı sayfalar ters olarak yer almaktadır. Konu bütünlüğünü bozan bu durum incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Defter incelenirken her varaka, birden başlanarak numara verilmiş ve her varak a/b şeklinde adlandırılarak varaklardaki her satır ayrı ayrı numaralandırılmıştır. Defterdeki 115.-118. sayfalar boştur, herhangi bir yazı bulunmamaktadır. Defter mikrofilm haline getirilirken bazı yazıların silik, eksik ya da okunamadığını görmekteyiz. Ayrıca bazı belgeler yazılırken derkenar şeklinde yazılmıştır. Yazı anlaşılabilir olmasına karşılık Arapça tamlamalar ve dualar yer almaktadır.

Belgeleri incelediğimizde, çoğu yerel mahkeme kayıtlarından oluşurken bir kısmı da idari, askeri ve mali gibi konularla ilgili belgeleri içermektedir. Mahalli mahkemelerde görülen miras taksimi kayıtları, bunun yanında davalara ait vasi ve nafaka hüccetleri yer almaktadır. Mahkemelerdeki bu davalar daha çok, müslümanların müslümanlarla, gayrimüslimlerin de kendi aralarındaki davalar olduğu görülmektedir. Defterde daha çok gayrimüslimlerle ilgili belgelerin olduğunu görmekteyiz. Bu durumun o

dönemlerdeki sosyal ve siyasi olayların etkisinden ve miras paylaşımı noktasında bu gibi durumların gayrimüslimlerde daha fazla görüldüğü sonucuna varmaktayız.

Defterde toplam 132 adet hüccet kaydı, 29 adet buyruldu, 18 adet ferman, 3 adet i'lâm, 2 adet de mürâsele kaydı bulunmaktadır. Hüccetlerin büyük çoğunluğu vasi ve nafaka kaydı hüccetleridir. Fermanlar ise sosyal ve idari yapının işleyişi ile ilgili konuları içeren padişah emirleridir. Bunların dışında narh, i'lâm, af kaydı, mektup, vakfiye, salyane ile ilgili özel konular da yer almaktadır.

Kayıtların muhtevasına baktığımızda yerel ve genel olarak sosyo-ekonomik tarih çalışmalarına ışık tuttuğu görülmektedir. Defterin en önemli tarafı ise tereke kayıtlarının çokça yer almasıdır. Tereke kayıtlarının detaylı bir şekilde, eşyaların cinsi ve konusu ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Müslim ve gayrimüslim tereke kayıtlarının yer aldığı defterde, devletin hukukunun ne kadar önemli ve adil bir şekilde işlenmiş olması bu anlamda önemini göstermektedir. Toplumun birbiriyle olan ilişkilerini yansıtmaları açısından büyük önem taşımaktadır.

2.2. Şeri'yye Sicilleri'nde Yer Alan Belge Çeşitleri

Şeri'yye sicil defterlerinde mevcut olan yazılı kayıtları iki ana guruba ayırabiliriz. Birincisi; Kadılar tarafından oluşturulan kayıtlardır. Bunlar da kendi aralarında hüccetler, ilâmlar, maruzlar, müraseleler ve diğer kayıtlar olarak beşe ayrılır. İkincisi; Kadıların inşa etmedikleri, kendilerine hitaben gönderildiği için sicile kaydedilen fermanlar, tayin beratları, buyrulduklar ve diğer hüküm çeşitleridir⁷⁶.

2.2.1. Hüccetler

Arapça bir kelime olup delil, vesika, senet, manalarına gelir. Hüküm ifade etmeyen, sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadının tasdikini ihtiva eden belgelerdir. Hüccetler konuları bakımından çok çeşitlidir. Bunlar; evlenme akdine ilişkin hüccetler (nikah hüccetleri), boşanma ile ilgili (talak hüccetleri), karı kocanın şiddetli geçimsizlik sebebiyle karşılıklı rıza ile ayrılmalarına dair (muhalaa hüccetleri), evlenmenin feshine ilişkin (fesh-i nikah) hüccetleri, mehir, nafaka, havale, şehadet,

⁷⁶ Akgündüz, *a.g.e.*, s.20.

vekalet, icra, iflas gibi hüccetlerdir⁷⁷. Vakfiyelerin hüccet çeşitleri içinde önemli yeri vardır. Vakfiye, vakıf hükmü şahsiyetinin tüzüğü mesâbesinde olan ve farazi bir dava sonucu şer'i mahkeme tarafından tasdik edilen yazılı belgelere denir. Vakfiyelerin başında ayrı olarak başlangıç bölümü vardır⁷⁸.

Hüccet'e örnek olarak defterde yer alan *Gemicioğlu Şerife'ye Vâsi Hücceti* (TŞS 60, 42a) başlıklı hücceti gösterebiliriz. Başlıktan sonra davanın görüldüğü şehir ve mahallenin adı yer alır. Sonra davayı açan kişinin ismi, varsa davayı açmaya neden olan kişinin ismine yer verilir; “*Medîne-i Tokad'da Çay Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kireççioğlu Sâlih bin el-Hâc Ömer nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu Ömer ve sağıre kızı Hafîze'ye...*”

Bu bölümden sonra sorunun belirtildiği bölüm başlar; “*...sulbî sağır oğlu Ömer ve sağıre kızı Hafîze'ye babaları müteveffâ-yı merkûm ile ba'dehû fevt olan kız karındaşları Mûnise'nin terekelerinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağırân-ı mezbûrânın hâlleri bâ'isü'l-kitâb Mehmed Şerîf bin Hâlil nâm kimesne vesâyete ehl ve sağırân-ı merkûmân haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle...*”

Sonuç kısmında ise hakimin görüşü ve dava hakkındaki hükmü yer alır; “*...hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın rüşd-i bulûğlarına değîn mâl-ı mevrûsalarını hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yete hâlleri merkûm Mehmed Şerîfi vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûru ber-vech-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzîmelerin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğîn mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu...*”

Hüccetin sonuna davanın görüldüğü tarih de yazılırdı. “*hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf*”

Hüccetin altına davaya şahitlik yapanlar varsa belirtilirdi;

Şuhûdü'l-hâl

⁷⁷ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.26.

⁷⁸ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.27.

Çizmeci Osman bin Ahmed

Korutoğlu Mehmed bin Hasan

Korutoğlu Ali bin Bekir

Defterde yer alan bazı hüccet örnekleri;

Gemicioğlu Şerife'nin Vâsi Tayin Edildiğine Dair Karar

Tokad'da Çay Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Kireççioğlu Hâcî Ömer oğlu Sâlih'in verâseti küçük oğlu Ömer ve küçük kızı Hafîze ile babalarından önce vefat eden kız kardeşleri Mûnise'nin terekelerinden de irsen intikâl eden malları korumaya ve kullanmaya mahkemece bir vasî ta'yîn olunması gerektiğinden bu iki küçük çocuğun dayıları Hâlil oğlu Mehmed Şerîf'in vasî olarak tayin edildiğinden bahsedilmektedir (TŞS 60, 42a).

Ârife Hanım'a ait nafaka kararı

Tokad'da Mihmâd Hâcib Mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden Bahçeci Kürt Ahmet'in küçük kızı Emîne'nin babasından ve kardeşi Ahmet'in terekelerinden intikâl eden mallarını reşit olana kadar korumaya ve kullanmaya elindeki hüccet gereği vasîsi olan kız kardeşi Ârife'nin vasî olduğu iddiâsının mahkemece de kabûl edildiği ve şiddetli ihtiyaçlarından dolayı çocuklara miras kalan malların gelirlerinden günün râyicine göre bedel takdir edileceği ve şimdilik bu bedelin her gün için 15'er para takdir edildiği konusunda alınan mahkeme kararı ifade edilmektedir (TŞS 60, 54b)

2.2.2. İ'lâmlar

İ'lâm bilme, bildirme, anlatma, bir davanın mahkemece nasıl bir hüküm ve karara bağlandığını gösteren resmi vesika⁷⁹ anlamlarına gelir. İ'lâmlar, hâkimin bir davada şeriata göre verdiği hükmünü ve üstünde imza ve mührü olan bir vesikadır. Hüccetlerin aksine i'lâmlarda hakimin imza ve mührü alt tarafta bulunurdu. Mahkemenin verdiği kararlara i'lam denilmesinin nedeni, kararlarda muhatabın icra makamları olmasıdır. İlâm çeşitleri, borç ikrarı ile ilgili i'lâmlar, olacağın ispatına ilişkin i'lâmlar, karşı tarafa yemin teklifini ihtiva edenler, alacağın teciliyle ilgili, kefalet, havale, istihkak ilâmları,

⁷⁹ Develioğlu, *a.g.e.*, s.511.

vakıf ilâmları, evlenme ve boşanmayla ilgili i'lâmlar şeklindedir⁸⁰. İncelediğimiz defterde örnek olması bakımından bakır nakline dair bir i'lam yer almaktadır (TŞS 60, 2b).

Bakır nakliyle ilgili İstanbul'dan gönderilen ferman

Padişah emri gereğince Mâliye Nezâreti görevlilerinden Emîn Ağa ile Tokad Kalhânesi Müdürü Abdurrahmân Efendi tarafından defterleri tutulan 10891 parça, 64598 batman ve bir kıyye bakırın Ezinepazarı Kazası'na bağlı köylülerin arabalarıyla Samsun İskelesi'ne ulaştırıldığı ve oradan da İstanbul'a gönderildiği ve bütün bu nakliye ücretlerinin Tokad Kalhânesi Müdürü Abdurrahmân Efendi'den alınarak nakliye işini yapan araba sahiplerine tamamen ödendiğinin mahkeme tarafından tespit edilerek 7 Şaban 1266 tarihinde İstanbul'a bildirildiği ifade edilmektedir (TŞS 60, 2b).

2.2.3. *Maruzlar*

Ma'ruz kelimesi arzulanmış, arzulanan, bir şeyin karşısında tesir altında olan, erilmiş, yayılmış, verilmiş, sunulmuş manalarına gelir⁸¹. Halk tarafından mahkemelere çeşitli konularda yapılan şikayetler, hâkimin emriyle yapılan keşif ve tahkikat raporları ve naiplerin daha çok ceza konusunda yürüttükleri soruşturma ve hakimin tasvibine bağlı olarak verdikleri hükümleri, bir üstlerine arz ettikleri belgelerdir⁸². Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararlarını ihtiva etmeyen, yazılı delil olarak kabul edilmeyen, kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlar veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçeleridir⁸³.

2.2.4. *Muraseleler*

Mürasele “haberleşme, mektuplaşma, resmi kadı mektubu” anlamına gelmektedir⁸⁴. Kadının kendisine denk ya da daha aşağı rütbedeki şahıs yada makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelerdir.

⁸⁰ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.32.

⁸¹ Develioğlu, *a.g.e.*, s. 694.

⁸² Bayındır, *a.g.e.*, s.18.

⁸³ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.37.

⁸⁴ Develioğlu, *a.g.e.*, s.874.

2.2.5. Padişahın Gelen Emir ve Fermanlar

Bu belgeler iki grupta yer alır. Birinci grupta, padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan içi boş, yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer'iyeye sicillerinde “evamir ferman” diye zikredilen hükümlerin bulunduğu belgelerdir⁸⁵. İkinci grupta ise, yine padişahın sadır olan ancak birinci gruptaki gibi umumî değil hususî şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişane şeklindeki belgeler yer alır⁸⁶.

Belge içerisinde yer alan “emir, emr-i âli, hüküm” gibi ifadelerde ferman manasına gelmektedir. Fermana örnek olarak *Geksi Deresi Su Fermanı*'nı (TŞS 60, 11b) gösterebiliriz. Fermana ilk olarak padişahın tuğrasının atılmasıyla başlanır ve padişahın ihtişamına yaraşır bir tabirle giriş yapılırdı; “*Kıdvetü'l-ülemâi'l-muhakkıkîn Tokad Kazâsı nâibi ve müftîsi zîde ilmehümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdür-i kazâ ve vücûh-ı memleket zîde kadrühüm...*”

Fermanda son olarak yazılan yerin ismi sol altta yer alırdı; “*Mahruse-i Konstantiniyye*”

2.2.6. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerlerden Gelen Buyrulduklar

Osmanlı Devleti'nde padişahın sonra şer'i ve kanuni hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili olan sadrazamdır. Buyruldu Sadrazam, Kaptan-ı Derya, Vezir, Beylerbeyi, Kazasker gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir. Sicillerdeki en önemli buyruldu kaydı Kazasker buyrulduklarıdır. Üst rütbeli kadılar dışındaki kadı tayinleri Kazasker tarafından yapılırdı⁸⁷.

2.2.7. Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar

Şer'iyeye sicillerinde yer alan diğer belge çeşitleri tezkireler ve temessüklerdir. Tezkire, pusula, hükümetten alınan izin kağıdı manalarına gelir⁸⁸. Osmanlı diplomatikasında ise daha çok üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu

⁸⁵ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.39.

⁸⁶ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.42.

⁸⁷ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.45.

⁸⁸ Develioğlu, *a.g.e.*, s.1331.

ihtiva eden belgelere denir. Şer'iyeye sicillerinde yer alan tezkereler başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının, özel kalem müdürü demek olan tezkereciler tarafından kaleme alınır⁸⁹. Temessük, tutunma, sarılma, borç senedi anlamına gelir⁹⁰. Şer'iyeye sicillerinde temessük miri arazide ve gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belgelerdir. Sonra tapu tabiri bunun yerine geçmiştir⁹¹.

2.2.8. Terekeler

İslam hukukunda miras ile yakın anlam içeren kelime “tereke” dir. Tereke, ölenlerden geriye kalan menkul gayrimenkul, her türlü malların ve alacak, borç, vasiyet gibi tasarruflarla meydana gelen malların ayrıntılı dökümüdür. Kadıların önemli görevlerinden biri de; ölen kimsenin geride bıraktığı mal varlığını varisçiler arasında taksim etmektir. Bu anlamda kadının en büyük yardımcısı kassamlardır.

Tereke defterlerine ilk olarak ölen kişinin yaşadığı şehir, mahalle ve ardından adı ve babasının adı yazılırdı; “*Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ali Efendi...*” daha sonra mirasçılarının adı yazılırdı; “...verâseti zevceteyn-i metrûketeyn Emîne bint-i İbrâhim ve Gülbeyaz bint-i Abdullah ile sulbî kebîr oğulları İbrâhim ve Abdullah Efendi ve gâ'ib-i ani'l-belde Mehmed Efendi'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra...” (TŞS 60, 24a).

Küçük yaştaki erkek çocuklar için “sagir”, kız çocukları için ise “sagire”; büyük yaştakiler için “kebir yada kebiye” şeklinde belirtilmiştir. Miras babadan kalıyorsa “sulbi yada sulbiye”; anneden kalıyorsa “sadri yada sadriye” olarak bağlılık ifade edilmiştir.

Müslim ve gayrimüslim terekeleri şekil olarak aynıdır. Ancak terekeler yazılırken kullanılan terimler farklılaşmaktadır. Ölenlerin yaşadıkları yer ifade edilirken Müslimler için “sakin-sakine”; zimmiler için ise “mütemekkin-mütemekkiye” olarak adlandırılmıştır. Ölen şahıslar için kullanılan terimler de farklıydı. Müslümanlar için

⁸⁹ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.46

⁹⁰ Develioğlu, *a.g.e.*, s.1288.

⁹¹ Akgündüz, *a.g.e.*, C.I, s.48.

“müteveffa-müteveffıyye fevt olan”; zimmiler için ise “halik-hâlike olan” ifadeleri kullanılmıştır. Ölen kişi babasının ismi ile belirtilirken Müslimlerde “oğlu- kızı demek için bin-bint” şeklinde; Gayrimüslimlerde “oğlu” yerine “veled” terimleri kullanılmaktadır. Terekeler İslâm hukukunun veraset konusundaki uygulamalarını aydınlatması açısından önem arz etmektedir.

Kara Ali Efendi Hoca'nın terekesi

Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken vefât eden İbrâhim oğlu Ali Efendi'nin verâsetinin, hanımları Emîne ve Gülbeyaz ile büyük oğulları İbrâhim ve Abdullah Efendi ve şu anda Tokad'da bulunamayan diğer oğlu Mehmet Efendi'ye kaldığı mahkemece tespit edilerek sayımının ve yazımının yapıldığı ve mirasçıları arasında taksim edildiği tereke defteridir (TŞS 60, 24a).

Tablo 13. Belgelerin Türüne Göre Tasnifi

BELGE TÜRÜ	BELGE ADI	VARAK NUMARASI
HÜCCETLER	İpekoğlu Kokas Kassâmı	1a
	Düdükcü Kassâmı	2a
	Sümsük Süleyman Kerîmesi Nefîse'nin Kassâmı	2b
	Terzi Halil Ağa'nın Kassâmı	4a
	Beytü'l-mâl Bekir Kassâmı	4a
	Tütüncü Hasan Efendi Kassâmı	4b
	Çubukçuoğlu Mihayıl Kassâmı	5a
	Kahveci Ali Kassâmı	5b
	Marincioğlu Kızı Kassâmı	7a
	Şerîfe'nin Kassâmı	9a
	Bağçeci Arif Kassâmı	11b
	Bağçeci Arif Kassâmı	12a
	Fâtıma Bint-i Ömer'in Kassâmı	12a
	Gemicioğlu Halîl Efendi Kassâmı	12b
	Bakırcı Sâlih Efendi Kassâmı	13a
	Dilkiöğlu Kızı Hafize Kassâmı	13b
	Hasan Alemdâr Kassâmı	14b
	Rum Yavani Kassâmı	18b
	Muhtârî Baba Kassâmı	18b
Rukiyye'nin Kassâmı	19a	

	Tuzcu Hasan Defteri	19b
	Çulha Karabet'in Kassâmı	20a
	Şerîfe'nin Kassâmı	20b
	Şerîfe Dudu'nun Kassâmı	20b
	Dülger Donik Datmiya Defter-i Kassâmı	21a
	Zeyneb Hâtun'un Kassâmı	22a
	Hekim Kazer'in Kassâmı	23a
	Keşiş Emilkon'a Müte'allik Hücet Kaydı	23b
	Kara Ali Efendi Hoca Kassâmı	24a
	Bakırcıoğlu El-Hâc Sâlih Ağa'nın Kassâmı	24b
	Ağlafatoğlu'nun Defter-i Kassâmıdır	25a
	Haffâf El-Hâc İbrâhim Kassâmı	25b
	Artin'in Defter-i Kassâmı Kaydı	27a
	Dizdârzâde Mehmed'in Defter-i Kassâm Kaydı	27a
	Küçük Ahmed'in Defteri Kaydı	27b
	Kemancı Mısıroğlu Melkon'un Defteri Kaydı	27b
	İbrâhim'in Kassâmı	31b
	Havador Meryem Kassâmı	32a
	Mihçioğlu Bodos'un Kassâmı	32a
	Debbâğ El-Hâc Ömer Ağa Kassâmı	32b
	Dervişoğlu İbrâhim'in Kassâmı	32b
	Haçikoğlu Kassâmı	34a
	Eşkiöğlü Manuk Kassâmı	34a
	Keşiş Ohannes'in Kassâmı	35a
	Mustafa Ağa'nın Defter-i Kassâmı Kaydı	35b
	Asker Sâlih'in Kassâmı	36a
	Zefiryemez'in Defter-i Kassâmı Kaydı	37b
	Beytü'l-mâl	39a
	Bulgur Kazganoğlunun Defteri	39b
	Kezbân Hâtun Kassâmı	40a
	Sûfioğlu Ahmed'in Defteri	40a
	Beytü'l-mâl	40b
	Balabanoğlu'nun Defteri	41a
	Merdimâncı Memiş Kassâmı	41a
	Morote'ye Müte'allik Hücet	41b
	Dalpîne'ye Müte'allik Vâsi Hücet Kaydı	41b
	Şâkire Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Kayyım Nafaka Hüceti Kaydı	41b
	Hekîm Matyos'a Müte'allik Hücet Kaydı	42a
	Gemicioğlu Şerîfe'ye Vasî Hüceti	42a
	Şerîfe'ye Müte'allik Vasî Hüceti Kaydı	42a
	Zefiryemez Vereselerine Hücet	42b
	Halluçoğlu Manuk'a Müte'allik Vasî Hüceti	42b
	Artin'e Müte'allik İzin Hüceti	43a
	Alay Emîni Mehmed Ağa'ya Müte'allik Bağ Hüceti	43a
	Perap'a Müte'allik Vasî Hüceti	43b

Keçecioğlu Yetimlerine Müte'allik Vasî Hücçeti	43b
Ayşe'ye Müte'allik Hücçet Kaydı	44a
Ölçücüoğlu Bogos'a Müte'allik Bağ Hücçeti	44a
Şerife Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Nafaka Hücçeti	44b
Zübeyde Hâtun'a Müte'allik Hücçet Kaydı	44b
Ebû Bekir'e Müte'allik Hücçet Kaydı	45a
Meryem'e Müte'allik Vasî Hücçeti	45a
Osman'a Müte'allik Tarla Hücçeti	45a
Nebî Köylü Aliceoğlu Ali'ye Müte'allik Hücçet Kaydı	45b
Kemerli Abduç Bin Mustafa'ya Müte'allik Hücçet Kaydı	45b
Haydaroğlu Ömer'e Müte'allik Tarla Hücçeti	46a
Kazgancı Serkis'in Eytamlarına Vasî Hücçeti	46a
Mustafa'ya Müte'allik Hücçet Kaydı	46a
Abdüsselâmoğlu Ali'ye Müte'allik Hücçet	46b
Hamzaoğlu Hasan'a Müte'allik Hücçet Kaydı	46b
Melkon'a Müte'allik Nezâret Hücçeti	47a
Keşişoğlu'na Müte'allik Hücçet Kaydı	47a
Monla Osmana Müte'allik Hücçetdir	47a
Na'iband Abdullah Vereselerine Müte'allik Hücçetdir	47b
Hatice'ye Müte'allik Nafaka Hücçeti	47b
Rukiyye Hâtun'a Müte'allik Vasî Hücçeti	48a
Takoki'ye Müte'allik Menzil Mübâya'ası Hücçeti	48a
Debbâğ Ömer Ağa'ya Müte'allik Dükkân Hücçeti	48a
Ârife'ye Müte'allik Hücçetdir	48b
Sarı Mehmed oğlu Sâlih'e Müte'allik Hücçet Kaydı	48b
Dobaçoğlu Hüseyin'e Müte'allik Hücçet Kaydı	49a
Ömer'e Müte'allik Hücçet Kaydı	49b
Hâfiz İbrahim Efendi'ye Müte'allik Hücçet Kaydı	49b
Kara Ali Efendi Mahdûmu İbrâhim Efendi'ye Kayyım Hücçeti	49b
Çubukçuoğlu Artin'e Müte'allik Vasî Hücçeti	49b
Malatyaloğlunun Oğlu Mustafa'ya Müte'allik Hücçet Kaydı	50a
Hatice'ye Müte'allik Nafaka Hücçeti	50a
Terzi Efendi Abdullah Ağa'ya Müte'allik Hücçetdir	50a
Karabet ve Tatos'a Müte'allik Menzil Hücçeti	50b
Âbide Hâtun'a Müte'allik Vasî Hücçeti	50b

	Kadioğlu Mehmed Efendi'ye Mte'allik Hcct Kaydı	51a
	Abdüllatîf Ağa Zevcesi Mûnise'ye Mte'allik Hcct Kaydı	51a
	Filyosoğlu İstafan'a Mte'allik Menzil Hüccti	51a
	Âŝirođlu Hasan'a Mte'allik Tarla Hüccti	51b
	Rum Anaş'a Mte'allik Hüccti	52a
	Mûnise'ye Mte'allik Vasî Hüccti	52a
	Âŝirođlu Ali Hüccti	52a
	Tatar Hacı Mahallesi Nukûd-ı Mevkûfe Hüccti	52b
	Solakoğlu Mustafa'ya Mte'allik Cehrlik Hüccti	52b
	Mardiros'a Mte'allik Vasî Hüccti	53a
	Mardiros'a Mte'allik Bağ Hüccti	53a
	Emîne'ye Mte'allik İrtidâd Hüccti	53b
	Maide Hâtun'a Mte'allik Vasî Hüccti	54a
	El-Hâc Sâlih Efendi'ye Mte'allik Kayyım Hüccti	54a
	Rukiyye Hâtun'a Mte'allik Vasî ve Nâzır Hüccti	54a
	ârife'ye Mte'allik Vasî ve Nâzır Hüccti	54b
	şâkire Hâtun'a Mte'allik Vasî ve Nâzır Hüccti	54b
	Mezbûre'ye Mte'allik Nafaka Hüccti	54b
	Alican'a Mte'allik Hal' Hüccti	54b
	ârife'ye Mte'allik Nafaka Hüccti	55a
	Kirkoroslu Menzek Hüccti	55a
	Rum Sava ve Vasil'e Mte'allik Hcctidir	55a
	Hallâc Bağçesine Mte'allik Hcct	55b
	İstonoğlu Nikola'ya Mte'allik Hcctidir	56a
	Manuk Zimmîye Mte'allik Menzil Hüccti	56b
	Abduçoğlu İbrâhim Hüccti	56b
	Ftim Hâtun'a Mte'allik Vasî ve Nafaka Hüccti Kaydı	57a
	şerîfe Hâtun'a Mte'allik Vasî Hüccti Kaydı	57a
	Ohannes'e Mte'allik Vasî Hüccti Kaydı	57a
	Rum Rimek Zimmîye Mte'allik Hcct	57a
	Terzi Artin'e Mte'allik Hcct	57b
	Yahûdiyye Meryem'e Mte'allik Menzil Hüccti	58a
TOPLAM	Hcct kaydı adedi	132
İ'LÂMLAR		
	Nühhâs Nakliye İ'lâmı	2b
	Esîfoğlu'na Mte'allik İ'lm Kaydı	26a
	Altunoğlu Oseb Vereselerine Mte'allik İ'lm	59a

TOPLAM	İ'lâm kaydı adedi	3
FERMANLAR		
	Askerî zâbitları te'ehhülüne dâ'ir emir	5a
	Kur'a Emri	6a
	Komanat Kâfirni Nâhiyeleri Kur'a Fermânı	6b
	Cizye Emri	8a-8b
	Mehmed Münîb Paşa'nın Sivas'a Ta'yîn Emri	9b-10a
	Geksi Deresi Su Fermânı	11b
	Konya Valisi Hasan Hakkı Paşa'nın Tokat'a sürüldüğüne dair fermânı	12b
	Ağacıkoğlu'nun Deyni Tahsîline Fermân	16a
	Osmancık Müdîrinin Menfâ Fermânı	17a
	Kastamonu Meclis A'zâsından Şirinzâde Mehmed Bey'in Nefyi Emri Kaydı	26b
	Nikâh Kaziyyesine Dâ'ir Emr-i Âlî Sûreti	28a
	Rüşvet Memnû'una Dâ'ir Emirnâme	28b
	Rüşvet Men'î İçün Tahlîf Emri	29a
	Vergü Ta'rifesi Ta'dîl ve Tesviye-i Vergü Hakkında Ba'zı Mahallere Gönderilmiş Olan Ta'lîmât-ı Seniyyenin Sûretidir	29b
	Nühhâs Nakli Fermânı	33a
	Nühhâs Nakli Fermânı Kur'a Fermânı	33b 37b
	Komanat Kazâlarının Kur'a Fermânı	38b
TOPLAM	Ferman kaydı adedi	18
BUYRULDULAR		
	Sivas Valisi'nin Buyruldu	5b
	Sivas mutasarrıfı Buyruldu	5b
	Sene-i mâziye kur'asından mütebâkî yedi neferin Buyurulduları	9a
	Sivas Vilâyeti Divanı Buyruldu	9b-10a
	Sivas Eyaleti Divanı Buyruldu	11a
	Sivas Eyaleti Divanı Buyruldu	14a
	Tezkireye Dikkat Hakkında Buyruldu	14b
	Arâzî-i Emîriyye Senedi Hakkında Buyruldu	15a
	Ağacıkoğlu'na dâ'ir mektûb An-mutasarrıf-ı Sivas Mehmed Münîb	15b
	Sivas Eyaleti Divanı Buyruldu	17a
	İnce Ağazâde Evkâf Vekîline Buyruldu	17b

	Ba'zı Müdîrin Harekât-ı Nâ-marziyye Bulunmamak ve Rüşvet Memnû'una Dâ'ir Buyuruldu	17b
	Silk-i Askeriyeden Muhreç Tâ'ife-i Eşkiyâya Müte'allik Buyuruldu	20a
	Alâüddîn Paşazâde'nin Menfâ Buyuruldusu	21a
	Ber-mûceb-i Buyuruldu Celal Bey'in Menfâsına Dâ'ir Mektûb	21b
	Duhan Gümrük ve Öşrüne Dâ'ir Sûret-i Mektûb-ı Sadâret-penâhî	21b
	Bu Dahi Duhâna Dâ'ir Buyuruldu	21b
	Sivas Vilâyeti Divanı Buyuruldusu	21b
	Nikâh ve Hafriyyeye Müte'allik Sûret-i Emirnâme-i Sâmî-i Hazret-i Sadâret-penâhî	22b
	Sivas Eyaleti Divanı Buyuruldusu	22b
	Asel Öşrüne Dâ'ir Buyuruldu	23b
	Zehâ'ir Deruhdeci Nakliyyesine Müte'allik Buyuruldu Vergü Hakkında Buyuruldû-yı Münîb Paşa	25a 30a
	Sülûk Kaydı Buyuruldu	33a
	Kur'a İsâbetle Mahalline İrsâl Olunan 200 Neferin Ordu Müşîri Buyuruldusuyla (silik) Asâkirin Kaydı	34b
	Asker Nakli İçün Katılan Süvârî Buyuruldusu Kaydı	35a
	Süleymâniye Sancağı Beyzâdelerin İmrâr Buyuruldusu	36a
	Beytü'l-mâl Hakkında Buyuruldû-yı Münîb Paşa	36b
	Kazâlar Mahsûlünden Ecnâs Akçe Bilâ Tebdîl Dâ'ire-i Defterdârîye İrsâli Zımnında Buyuruldu	37a
TOPLAM	Buyruldu kaydı adedi	29
MÜRASELELER		
	Mustafa Edîb Efendi'nin İbkâ Merâsimi Kaydı	15a
	Abdüsselâm Efendi'nin Mürâselesi Kaydı	26b
TOPLAM	Mürasele kaydı adedi	2

Tablo 14. Belgelerin Konulara göre Tasnifi

KONU	SAYFA NUMARASI
Boşanma-Nafaka-Mehr	1a-47b-49b-50a-53b-54b-57a
Vasi tayini- Vasi azli	42a-42b-43b-44a-44b-45a-46a-47a-48a-49b-52a-52b-53a-54a-54b-55a-57a

Alım-Satım	48a-48b-50b
Miras- Tereke	2a-2b-4a-5a-5b-7a-9a-11b-12a-12b-13a-13b-14b-16b-18b-19a-19b-20a-20b-21a-22a-23a-23b-24a-24b-25a-25b-27a-27b-31b-32a-32b-34a-35a-35b-36a-37b-39b-40a-41a-41b-44a-44b-52a
Fiyat ve tartı tarifesi	1b-2a-58b
Tövbe edilmesine dair belge	1b-59a
Bakır nakli	2a
Gelir tarifesi	3a
Vergi alım tarifesi	3b
Mektup	7b-10b-30b
Tımar tahsiline dair meclis kararı	16b
Vakıf muhasebesinin tutulmasına dair defter	19b
Vergi miktarıyla ilgili mazbata	30b
Asker alımı mazbatası	38a
Serbest bırakılmaya dair kayıt	58b
Ruhsat verme	58b
Borç	59a

3. BELGE ÖZETLERİ

{ 1a }

Sivas'ta Alay Kâtibi Numan Efendi'nin hizmetinde bulunan Gâvur Ali isimli kişinin Tokat'ta Semerkand Mahallesi sakinelerinden Paslıoğlu Ömer kızı Saliha'yı boşadığına dair belge.

İpekoğlu Kokas Kassâmı

Tokat'ta Sovukpınâr-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden İpekoğlu Kokas'tan hanımı Dudu ile çocukları Karabet, Agop, Surpuk, Ahsapert, Nosep ve Mari'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 1b }

Etmekçiyân narhı

Ekmekçi esnafına konulan gramaj ve fiyat tarifesi.

Mumhânedibi Mahallesi sâkinelerinden Hüseyin kızı Şâkire Hanım'ın bundan sonra zina suçu işlemeyeceğine dair mahkeme huzurunda tövbe ettiğinin mahkeme defterine kayıt edildiği.

Etmekçiyân narhı

Ekmekçi esnafına konulan gramaj ve fiyat tarifesi.

Bakkâl ve manâvât

Bakkal ve manav esnafına konulan gramaj ve fiyat tarifesi.

{ 2a }

Kassâbât hırfeti

Kasap esnafına konulan gramaj miktarı.

Tokat'ta bakır fabrikasında işlenen ve Ezine pazarı ahalisi arabalarıyla Amasya'ya nakledilen bakırın miktarı.

Düdükcü Kassâmı

Tokat'ta Cedit Mahallesi sakinlerinden Düdükcü Karabet'in mallarından eşi Meryem ile kızları Horpaça, Zümrüte ve amcaoğulları Bogos ve Ohannes'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 2b }

Nühhâs Nakliye İ'lâmı

Ergani Madeni'nden getirilen ve Tokat Kalhanesi'nde işlenen bakır madenin arabalarla Samsun iskelesine nakledilmesi ve oradan da Maliye Nezareti'ne ulaştırılmak üzere maliye görevlilerine teslim edilmesine dair ilâm.

Sümsük Süleyman Kerîmesi Nefîse'nin Kassâmı

Tokat'ta Semerkand Mahallesi sâkinelerinden iken vefat eden Sümsük Süleyman kızı Nefise Hanım'ın mallarından eşi Yusuf, annesi Ayşe, oğlu Ahmet ve kızı Şerife'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 3a-3b }**Vâridât-ı Öşriyye ve Rüsûmiyyeye Dâ'ir Ta'rife-i Umûmiyedir****Vâridât-ı Öşriyyenin Ta'rifesidir**

Öşür gelirlerine dair genel tarife. Üretilen ürünler üzerinden alınan öşürlerin ne şekilde ve ne kadar alınacağına dair gelir tarifesi.

Vâridât-ı rüsûmiyyenin ta'rifesidir

Öşür vergilerinin nasıl ve ne oranda alınması gerektiğine dair genel tarife. Gümrüğü olan kazalar ile olmayan kazalardan alınacak verginin ne şekilde alınacağına dair tarife.

{ 4a }**Terzi Halil Ağa'nın Kassâmı**

Tokat'ta Cami-i Kebîr Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Terzi Halil Ağa'nın mallarından hanımı Fâfima ile oğulları Hasan, Mustafa ve kızı Sâliha'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Beytü'l-mâl Bekir Kassâmı

Komanat Nahiyesi'ne bağlı Zodi karyesinde vefat eden ve aslen Kazan Kazası ahalisinden olup üzerinde bulunan yol teskeresinden isminin Masa oğlu Ebû Bekir olduğu anlaşılan şahsın mirasçıları ortaya çıkmaması üzerine hazineye kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 4b }**Tütüncü Hasan Efendi Kassâmı**

Tokat'ta vefat eden Tütüncü Hasan Efendi'nin mallarından hanımı Şâkire Hanım, amca çocukları Molla Osman, Ömer ve üçte birinin de vasiyeti üzerine Osman kavasın oğlu Mehmet'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 5a }**Çubukçuoğlu Mihayil Kassâmı**

Hoca Ahmet Mahallesi sakinlerinden olup Bağdat'ta vefat eden Çubukçuoğlu Mihail'in mallarından aynı mahallede sakin oğlu Ohan ile kızı Oseki'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Askerî zâbitları te'ehhülüne dâ'ir emir

Ordu merkezleri ile taşralarda bulunan askerlerin evlenmek için talepte bulunmaları halinde kendilerine komutanları tarafından imzalı ve mühürlü ilmühaber verilmesi, imam ve muhtarların elinde ilmühaber olmayan askerlerin nikahlarını kıymamaları gerektiğine dair emir.

Vergi toplanması hususundaki emirlerin şehir, kasaba ve köylerde herkesin görebileceği yerlere asılması, bu emirler dahilinde belirlenen vergi oranı dışında kimseden fazlaca vergi tahsil edilmemesi ve bu yıl toplanacak verginin geçen sene tayin edilen miktar üzerinden tahsil edilmesine dair Meclis-i Vâlâ şukkası.

{ 5b }

Sivas Mutasarrıflığı görevine mîr-i mirândan Münîb Paşa'nın tayin edildiği ve önceden bakaya kalan vergilerle yeni tahsil olunacak vergilerin ivedilikle toplanmasına dair Sivas Valisi Abbas Paşa tarafından gönderilen buyruldu.

Padişah fermanı gereğince Ankara Vilâyeti dâhilinde iskân edilen aşiretlerden ve Kürtlerden firar edenlerin yakalanarak Sivas'a gönderilmesine dair Sivas mutasarrıfı tarafından gönderilen buyruldu.

Kahveci Ali Kassâmı

Tokat'ta vefat eden Kahveci Topal Ali'nin mallarından hanımı Fâtıma ile oğlu Mustafa, kızları Saliha, Şerife, Ayşe ve Âbide'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 6a }**Kur'a Emri**

Askerî kanun gereğince yeni tertip olunan ordular için, ordu merkezlerinin bulunduğu yerlerde birer askerî daire tahsis edilmesi, askere alma, askerlik sırasında ve sonrasında uyulması gereken kurallar ile askerî hizmetlerin yürütülmesiyle alakalı askerî nizamnâmenin her kazâya gönderilmesi ve sair hususlara dair padişah fermânı.

{ 6b }**Komanat Kâfirni Nâhiyeleri Kur'a Fermânı**

Askeriye kanunu gereğince memleketin her tarafında teşkil olunan ordular için her ordu merkezinde birer daire tahsis edilmesi, askere alma ve askerlik sırasında ve sonrasında uyulması gereken kurallar ile bu hizmetlerin yürütülmesi ve sair hususlarına dâir Komanat ve Kâfirni nahiyelerine gönderilen padişah fermanı.

{ 7a }**Tokad Kur'ası****Mektûb-ı Mehmed Münîb Paşa**

Tensikat-ı askeriye kanunu gereğince 1265 senesine mahsûben Tokat Kazâsı asker alma işlemlerinin yürütülmesi amacıyla Kaymakam Abdullah Bey'in görevlendirildiği ve ayrıca Tokat Kazâsı dâhilinde asker alma işlemlerinin ne şekilde yürütüleceğine dair Sivas Mutasarrıfı Mehmet Münîb Paşa'nın gönderdiği şukka.

Komanat ve Kâfirni nahiyelerine

Tensikat-ı askeriye kanunu gereğince 1265 senesine mahsûben asker alma işlemlerinin yürütülmesi amacıyla Kaymakam Abdullah Bey'in görevlendirildiği, Komanat ve Kâfirni nahiyelerinde asker alma işlemlerinin ne şekilde yürütüleceğine dair Sivas Mutasarrıfı Mehmet Münîb Paşa'nın gönderdiği şukka.

Marincioğlu Kızı Kassâmı

Tokat'ta Perakende Bağceciyân Mahallesi sâkinelerinden iken vefat eden Marincioğlu kızı Hatice'nin mallarından eği Abdurrahman ile oğulları İbrahim, Mustafa ve Hasan'a miras kalan tereke defterine ait hücet.

{ 7b }

Sûret-i Mektûb-ı Sâmi-i Sadâret-Penâhî Meskûkât Hakkında

Osmanlı Devleti hudutları dâhilinde tedavülü yasak olan yerli ve yabancı sikkelerin tesbit edilen fiyatları üzerinden Darphane-i Âmire'ye, görevli memurlara veya bu işlerin alım satımını yapan kişilere verilmesi hususlarına dair sadrazam mektubu.

{ 8a-8b }

Cizye Emri

Gayr-i müslimlerden alınmakta olan cizye miktarları ile bu vergilerin ne şekilde tahsil edileceğine dair padişah fermânı.

{ 9a }

Sene-i mâziye kur'asından mütebâkî yedi neferin buyurulduları

1264 senesinden bakaya kalan yedi askerin nizamiye çavuşlarından Mehmet Ağa marifetiyle İstanbul'daki birliklerine teslim olunmak üzere Samsun İskelesi'ne ve oradan da kayıklara bindirilerek İstanbul'a gönderilmesine dair Sivas vâlisi buyurldusu.

Öşr-i Meyve Hakkında Mektûb-ı Sâmi

Meyveden alınmakta olan öşür vergilerinin bölgenin râyiç değeri üzerinden tahsil olunacağına ve bu sırada ortaya çıkacak sorunların da kazâ meclislerinde çözüleceğine ve sâir işlere dair sadrâzam şukkası.

Şerîfe'nin Kassâmı

Tokat'ta Mihmad-ı Hâcib Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mehmet kızı Şerife'nin mallarından oğlu Hüseyin ile kızı Emine'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 9b-10a }

Mehmed Münîb Paşa'nın Sivas'a Ta'yîn Emri

Görevinden azledilen Sivas Sancağı Mutasarrıfı Abbas Paşa'nın yerine eski Tırhala Sancağı Mutasarrıfı Mir-i Miran Mehmet Münîp Paşa'nın tayin edildiğine dair padişah fermânı.

Tokat Kazası Müdürü başta olmak üzere ilgili idarecilere emri altında bulunan ahaliye iyi davranmaları, rüşvet almamaları, kimseye haksızlık yapmamaları ve diğer birkaç husûsa dair Sivas Vilâyeti Dîvânı buyruldu.

{ 10b }

Dersa'âdet'e Azîmetleri Hakkında Mektûb-ı Sâmi Sûreti

Anadolu ve Rumeli taraflarından İstanbul'a gelmek isteyen hasta, sakat ve dilencilerin İstanbul'da işleri olmadıkça kendilerine izin verilmemesine dair sadrazam mektubu.

İstanbul'a hane nakli durumlarında pek çok mahzur bulunduğu İstanbul'a yerleşmek isteyenlerin durumlarının Meclis-i Vâlâ'da değerlendirilmesi ve ona göre karar verilmesi, ayrıca yol tezkiresi olmayanların İstanbul'a gönderilmemesi hususunda sadrazam şukkası.

{ 11a }

Sivas Sancağı kazalarında teskeresiz silah taşıma hususlarında gerekli titizliğin gösterilmediği ve bundan böyle bu gibi durumlara asla müsadde edilmemesi hususlarına dair Sivas Eyaleti Divanı tarafından gönderilen buyruldu.

{ 11b }**Bağçeci Arif Kassâmı**

Tokat'ta Yaşmeydan Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Bağçeci Arif Mehmet'in mallarından eşi Zübeyde Hanım ile oğulları Hacı Bekir ve Hacı İbrahim'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Geksi Deresi Su Fermânı

Tokat sakinlerinden Ebû Bekir, Hacı Osman, Postacı Ahmet, Alaybeyioğlu Mehmet ve diğer bazı kişilerin Geksi Deresi civarındaki suyun başkaları tarafından kullanımıyla alakalı şikayetleri üzerine su kullanımının tekrar şikayetçi tarafa verilmesi gerektiğine dair padişah fermânı.

{ 12a }**Sipâhî Ahmed Ağa'nın Kassâmı**

Tokat'ta Sarıgüllük Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Seyyit Mehmet Ağa'nın mallarından eşi Zâhide Hanım ile oğulları Ahmet Nuri, Ebû Bekir ve kızı Fâtıma'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Fâtıma Bint-i Ömer'in Kassâmı

Tokat'ta Keçeciler Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Ömer kızı Fâtıma'nın mallarından eşi Halil Efendi ile oğlu İbrahim ve kızı Ayşe'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 12b }**Gemicioğlu Halil Efendi Kassâmı**

Fâtıma Hanım'ın kocası Halil Efendi'nin de vefatı üzerine ondan kalan mallarından hanımı Hatice ile oğulları Mehmet Şerif, İbrahim ve kızları Ayşe ve Şâkire'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Konya Valisi Hasan Hakkı Paşa İstanbul'a gelirken Hanbañın Kazası'nda kendisine konak tahsis etmediği gerekçesiyle Kaza Müdürü Veli Bey'i dövdürerek ölümüne sebep

olması dolayısıyla Veli Bey veresesinin Hasan Hakkı Paşa aleyhinde davacı olduğu ve Konya Valisi Hasan Hakkı Paşa'nın Tokat'a sürüldüğüne dair padişah fermânı.

{ 13a }

Tokat'a sürülen Konya eski valisi Hasan Hakkı Paşa'nın beş sene müddetle burada kalması ve yeni bir ferman sâdır olana kadar salıverilmemesi hususlarına dair şukka.

Bakırcı Sâlih Efendi Kassâmı

Tokat'ta Beybağı Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Bakırcı Salih Efendi'den eşleri Rukiyye ve Şâkire Hanım ile oğlu Mehmet ve kızı Şerife'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 13b }

Dilkiöglü Kızı Hafize Kassâmı

Tokat'ta Zincirlikuyu Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Salih kızı Tilkiöglü Hâfize Hanım'den kocası Abdülkerim ile babaannesi Fâtıma, amcaları Mustafa ve Ömer, üçte birinin de vasiyeti üzerine kayın pederi Mehmet Ağa'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 14a }

Tokat ve kazaları ahalasının, hoşnut olmadıkları eşlerine karşı sürdürdükleri kötü davranışlarını bundan böyle terk etmeleri gerektiği ve böyle davranmaya devam edenler hakkında gerekli cezai müeyyidenin uygulanacağına dair Sivas Eyaleti Divanı buyruldu.

{ 14b }

Hasan Alemdâr Kassâmı

Tokat'ta Debbaghâne-i Atik Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mustafa oğlu Hasan'dan hanımları Narine ve Ayşe ile kızı Mûnise ve Turhal Kazâsı'na bağlı Kürt köyünde sâkin babasının kardeşi Osman'a miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Tezkireye Dikkat Hakkında Buyuruldu

Tokat ve kazalarında elinde yol tezkiresi olmadan bazı insanların oradan oraya gittiği haberleri üzerine gerekli dikkatin gösterilmesi ve sair hususlara dair Sivas Eyaleti Divanı tarafından gönderilen buyruldu.

{ 15a }

Mustafa Edîb Efendi'nin İbkâ Merâsimi Kaydı

Hâlen Tokat nâibi bulunan Mevlânâ Mustafa Edîb Efendi'nin bu göreve yeniden tayin edildiğine dair padişahın birinci imamı Mustafa İzzet tarafından gönderilen mürasele kaydı.

Arâzî-i Emîriyye Senedi Hakkında Buyuruldu

Devlet arazileri hakkında çıkarılan arazi nizamnâmesi hükmü gereğince erkek evladı olmadan vefat edenlerin arâzîlerinin kız çocuklarına ücretsiz olarak devredilmediği gibi konularla arâzî devir ücretlerinin ne şekilde olacağına dair Sivas Eyaleti Divanı buyruldu.

{ 15b }

Ağacıkoğlu'na dâ'ir mektûb An-mutasarrıf-ı Sivas Mehmed Münîb

Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye tarafından verilen karar gereğince Ağacıkoğlu Hâcî Mustafa'nın ödemesi gereken 22 000 kuruşa dair Sivas Mutasarrıfı Mehmet Münip Paşa'nın gönderdiği buyruldu.

{ 16a }

Ağacıkoğlu'nun Deyni Tahsiline Fermân

Kazâbâd Nahiyesi'ne bağlı Beyobası köyünden olup mahkeme safahatı sırasında vefat eden Solakoğlu Mustafa'nın Tokatlı Ağacıkoğlu Hacı Mustafa'dan olan alacağı ve Ağacıkoğlu Hacı Mustafa'nın Çorum'a sürgün edilmesine dair padişah fermânı.

{ 16b }

Tokat'ta Cami-i Kebir Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Papuççu Manas'tan hanımı Hiroşça ile oğlu Kıprıl, kızı Meryem ve yeni doğacak çocuğuna miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Tımarlı Bedelâtı Hakkında Emir Sûreti

İkamet etmek gibi sebeplerle İstanbul'a gelen bazı tımar sahiplerinin mahallerinde sahibi oldukları tımarların tahsilinde veya diğer işlerinde çeşitli sorunlara sebep olduğuna ve sair hususlara dair Maliye Meclisi kararı.

{ 17a }**Sûret-i Emirnâme-i Sâmi-i Cenâb-ı Sadâret-penâhî**

Tokat ve civarındaki dikici esnafının kullanmış olduğu hammaddelerinin gümrük ve damga vergilerinin ne şekilde ödeneceğine dair sadrazam emri.

Tokat ve civarındaki kazalara getirilen veya bu kazalardan diğer kazalara gönderilen eşyaların gümrük ve damga vergilerinin ne şekilde uygulanacağına dair Sivas Eyaleti Divânı buyruldu.

Osmancık Müdîrinin Menfâ Fermânı

Rüşvet ve sair işlere karıştığı tespit edilen Amasya Sancağı'na bağlı Osmancık Kazası Müdürü Halil Bey'in Tokat'a sürülmesi ve rüşvet paralarının kendisinden tahsil edilerek sahiplerine verilmesine dair padişah fermânı.

{ 17b }**İnce Ağazâde Evkâf Vekîline Buyuruldu**

Sivas ve Amasya Sancakları Evkâf Müdürlüğü'ne Sivas hanedânından Velizâde Seyyit Mehmed Emîn Efendi'nin tayin edildiğine dair Sivas Eyâleti Dîvânı'ndan gönderilen buyruldu.

Ba‘zı Müdîrin Harekât-ı Nâ-marziyye Bulunmamak ve Rüşvet Memnû‘una Dâ’ir Buyuruldu

Tokat ve kazalarında bulunan bazı kaza müdürlerinin rüşvet gibi bazı istenmeyen işlere bulaşmış oldukları haberleri üzerine bütün bunların önlenmesine ve sair hususlara dair Sivas Eyâleti Dîvânı buyruldu.

{ 18a }

Sûret-i Emirnâme-i Hazret-i Sadâret-penâhî

Tımar sahiplerinin ahaliye davranışlarıyla öşür vergilerinin ne şekilde tahsil edileceğine ve bu konularda uygunsuz davrananlar hakkında gerekli kanuni işlemlerin yapılacağına dair sadrazam emri.

{ 18b }

Rum Yavani Kassâmı

Tokat’ta Kâbe Mescidi Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Simon oğlu Yavani'den hanımı İliisa Vite ile kız kardeşi İlina'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Muhtârî Baba Kassâmı

Tokat’ta Seyfettin Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Muhtârî Ahmet'ten hanımı Emine ile kızları Hatice ve Rukiyye'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 19a }

Rukiyye'nin Kassâmı

Tokat’ta Hacı Hasan Bölüğü Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Osman kızı Rukiyye'den eşi Salih, kızı Nefise, annesi Kezban, kardeşleri Hüseyin ve Ömer, kız kardeşleri Ümmü Gülsüm ve Fâtıma'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 19b }**Tuzcu Hasan Defteri**

Tokat Mahmut Paşa Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Tuzcu Hasan Ağa'dan hanımı Rukiyye ile çocukları Hasan, Hüseyin, Rukiyye ve Şerife'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Tatar Hacı Mahallesi'nin Nukûd-ı Mevkûfesi Muhâsebesi

Tokat'ta Tatar Hacı Mahallesi Avarız Vakfı'nın nakit paralarının mütevellisi olan Abacı Bekir Ağa oğlu Mehmet Ağa'nın azledilerek yerine Muhzıroğlu Seyyit Ömer Ağa'nın tayin edildiğine ve vakıf muhasebesinin tutulmasına dair muhasebe defteri.

{ 20a }**Silk-i Askeriyeden Muhreç Tâ'ife-i Eşkiyâya Müte'allik Buyruldu**

Tokat ve kazalarında bulunan askerî birliklerde görevli subaylardan olup eşkiyalık ve sair sebeplerden dolayı haklarında uzaklaştırma kararı verilenlerle ilgili Sivas Eyaleti Divanı'ndan gönderilen buyruldu.

Çulha Karabet'in Kassâmı

Tokat'ta Dere Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kirkor oğlu Karabet'ten eşi Meryem ile oğulları Avakim, Kirkor, Tatos, Mosis ve kızı Anna'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Kurşun Memlû Silah Atılmamak

Taşralarda tertip edilen düğün cemiyetlerinde kurşunlu silah atılmaması ve bu işe cesaret edenler hakkında gereken kanuni takibatın yapılması hususlarında sadaret şukkası.

{ 20b }**Şerîfe'nin Kassâmı**

Tokat'ta Çay-ı Zimmî Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mehmet kızı Şerife'den kocası Mehmet, annesi Rukiyye, babası Mehmet ve oğlu İbrahim'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Şerîfe Dudu'nun Kassâmı

Tokat'ta Mehmed Paşa Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden İbrahim kızı Şerîfe Dudu'dan kocası Hüseyin ile oğulları İbrahim, Mehmet ve kızı Hâkime'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 21a }**Dülger Donik Datmiya Defter-i Kassâmı**

Tokat'ta Çehkânlı Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Dülger Donik'ten hanımı Meryem ile oğulları Serkis, Kazer, Ağya ve kızları Anna ve Dodoş'a miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Alâüddîn Paşazâde'nin Menfâ Buyuruldusu

Hanımına on iki sene müddetle kötü muamelelerde bulunduğu tespit edilen Alaattîn Paşazâde Celal Bey'in Tokat'a sürgün edildiğine dair sadrazam buyuruldusu.

{ 21b }**Ber-mûceb-i Buyuruldu
Celal Bey'in Menfâsına Dâ'ir Mektûb**

Hanımına kötü muamelede bulunduğu tespit edilen ve Tokat'a sürgün edilen Alaattîn Paşazâde Celal Bey'in firâr edeceğine dâir haberler üzerine yetkililerin dikkatini içeren Sivas Eyâleti Divânı buyuruldusu.

Duhan Gmrk ve rne D'ir Sûret-i Mektûb-ı Sadâret-penâhî

Ttnnden alınan gmrk vergisiyle r vergisinde uygulanmakta olan bazı eksiklikler sebebiyle Mâliye'nin uğradığı zararın önüne geçilmesi hususlarındaki sadrazam buyruldu.

Bu Dahi Duhâna D'ir Buyuruldu

Tokat ve kazalarında tütünden alınan gmrk vergisiyle r vergisi hususundaki Sivas Eyâleti Divânı buyruldu.

Tokat, Niksar ve Erbaa kazalarında alınmakta olan cizye vergisinin eksik tahsiltı ve Maliye Nezareti'nin zararının önüne geçilmesi hususunda Sivas Eyâleti Divanı'ndan gönderilen buyruldu.

{ 22a }

Zeyneb Hâtun'un Kassâmı

Tokat'ta Őeceattn Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Selim kızı Zeyneb Hanım'dan kocası mer, oğulları Mustafa, Osman ve kızı Mûnise'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 22b }

Nikâh ve Hafriyyeye Mte'allik Sûret-i Emirnâme-i Sm-i Hazret-i Sadâret-penâhî

Taşralarda vuku bulan akit ve nikâh sonrasında verilen izinnameleler ile gayr-i müslimlerin vefatı halinde veresesinden alınan ücretlerin uygulanmasıyla ilgili sadrazam buyruldu.

Taşralarda vuku bulan akit ve nikâh sonrasında verilen izinnâmeler ile gayr-i müslimlerin vefatı halinde veresesinden alınan ücretlerin uygulanmasıyla alakalı Sivas Eyâleti Divanı buyruldu.

Sava Toros'un Guremâ Defteri

Aslen Kayseri'nin Andırlık köyünden olup Tokat'ta Taşhan'da ticaret yapmakta iken borçlu olarak vefat eden Kirkor oğlu Sava Toros'un mallarının açık artırmayla satıldığına dair guremâ defteri.

{ 23a }

Hekim Kazer'in Kassâmı

Tokat'ta Dırâz-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Hekim Kazer'den eşi Hirosuma, oğulları Kirkor, Serkis, Ohan ve kızı Vartan'a miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 23b }

Keşiş Emilkon'a Müte'allik Hüccet Kaydı

Tokat'ta Terbiye-i Kebir Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Keşiş Emilkon'dan oğlu Kirkor ile kızı Meryem'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Asel Öşrüne Dâ'ir Buyuruldu

Tokat, Turhal, Kazâbat ve Artukâbat kazalarında arı kovanından alınmakta olan vergiyle alakalı Maliye Nezareti buyuruldusu.

{ 24a }

Kara Ali Efendi Hoca Kassâmı

Tokat'ta Soğukpınar-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kara Ali Hoca'dan hanımları Emine ve Gülbeyaz, oğulları İbrahim, Abdullah ve Mehmet Efendilere miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 24b }**Bakırcıoğlu El-Hâc Sâlih Ağa'nın Kassâmı**

Tokat'ta Meydan-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Bakırcıoğlu Hacı Sâlih Ağa'dan eği Şerife, oğulları Ahmet, Mehmet, kızları Mûnise ve Şâkire'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 25a }**Ağlafatoğlu'nun Defter-i Kassâmıdır**

Tokat'ta Yaşmeydân Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Ağlafatoğlu Yoros'dan eği Salnaz, oğulları Kirkor, Bogos ve Karabet'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Zehâ'ir Deruhdeci Nakliyyesine Mûte'allik Buyuruldu

Tokat, Turhal, Kazâbât ve Artukâbât kazalarında nakil olunacak zahirenin nakliye ücretlerine dair sadaret buyrulduŐu.

{ 25b }**Haffâf El-Hâc İbrâhim Kassâmı**

Tokat'ta Cedid Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Haffâf Hacı İbrâhim Ağa'dan eği Rukiyye, oğulları Mustafa, Mehmet, kızı Şerîfe Dudu'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 26a }**Esîfoğlu'na Mûte'allik İ'lâm Kaydı**

Tokat'ta Beybağı Mahallesi sakinlerinden Esîfoğlu Mehmet'in Şeyh Dursun Vakfı'nın gelirine el koyan Fındık Hüseyin aleyhine açmış olduğu davada devreye arabulucuların girmesi üzerine karşılıklı olarak anlaŐtıklarına dair i'lâm.

Başlık Memnû'asına Dâ'ir Sûret-i Emirnâme Kaydı

Tokat ve civarında başlık parası adı altında alınmakta olan paranın çeşitli olumsuzluklara sebep olduğu gerekçeŐiyle kaldırıldığına dair sadrazam emri.

{ 26b }**Abdüsselâm Efendi'nin Mürâselesi Kaydı**

Müderri Seyyit Abdüsselâm Efendi'nin Tokat Kazası nâibliğine tayin edildiğine dair padişahın birinci imamı Mustafa İzzet tarafından gönderilen mürâsele kaydı.

Kastamonu Meclis A'zâsından Şirinzâde Mehmed Bey'in Nefyi Emri Kaydı

Rüşvet aldığı sabit olan Kastamonu Meclis A'zâsından Şirinzâde Mehmed Bey'in üç sene müddetle Tokat'a sürgün edilmesi ve sürgün müddeti bitiminde de Sivas veya münâsib bir yerde iskân edilmesine dair padişah fermanı.

{ 27a }**Artin'in Defter-i Kassâmı Kaydı**

Tokat'ta Mihmâd-ı Hâcib Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Haçik oğlu Artin'den eşi Meryem, oğulları Kigork, Haçik, kızları Meryem, Parap, Anna ve Horsima'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Dizdârzâde Mehmed'in Defter-i Kassâm Kaydı

Tokat sakinlerinden olup Karahisar-ı Şarkî Kazası müdürü hizmetinde iken vefat eden Dizdârzâde Mehmet Ağa'dan eşi Âbide, oğlu Osman ve kızı Zâhide'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 27b }**Küçük Ahmed'in Defteri Kaydı**

Tokat'ta Gaybî Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Küçük Ahmet'ten eşleri Sâliha, Ayşe, oğlu İbrahim, Hafız Ahmet, kızı Ârife ve Nefise'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Kemancı Mısıroğlu Melkon'un Defteri Kaydı

Tokat'ta Rüstem Çelebi Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kemancı Mısıroğlu Melkon'dan eşi Perap ile oğulları Ohan ve Karabet'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 28a }**Nikâh Kazıyyesine Dâ'ir Emr-i Âli Sûreti**

Kadınların Müslüman veya Müslüman olmayan kişilerle evlenmeleri hususunda anne babalarının veya akrabalarının ne şekilde davranmaları gerektiği ve sair durumlarla ilgili ferman-ı âli.

{ 28b }**Rüşvet Memnû'una Dâ'ir Emirnâme**

Rüşvet hâdisesinin tamamen yasak olduğuna ve bunun yanında hediye ve sair gibi şeylerde de ne şekilde hareket edileceğine dair fermân-ı âli.

{ 29a }**Rüşvet Men'î İçün Tahlîf Emri**

Rüşvet hâdisesinin tamamen yasak olduğuna, hediye alınması durumlarında ne şekilde hareket edileceğine, validen başlayarak bütün devlet görevlilerinin bir merasim düzenleyerek rüşvet almamaları hususunda yemin etmeleri gerektiğine dair fermân-ı âli.

{ 29b }**Vergü Ta'rifesi****Ta'dîl ve Tesviye-i Vergü Hakkında Ba'zı Mahallere Gönderilmiş Olan Ta'fîmât-ı Seniyyenin Sûretidir**

Tokat ve kazalarında her kazanın ekonomik gücüne göre vergi tahsil edilmesi, kazalardan, kasabalardan veya köylerden tahsil edilen vergilere ait defterlerinin tutulması ve diğer vergi maddeleriyle ilgili talimatları içeren fermân-ı âli.

{ 30a }**Vergü Hakkında Buyuruldû-yı Münîb Paşa**

Tokat ve kazalarında her kazanın ekonomik gücüne göre vergi tahsil edilmesi ve sair vergi maddeleriyle alakalı fermân-ı âli emrinin icrâsı hususunda Sivas Mutasarrıfı Mehmet Münip Paşa tarafından gönderilen buyruldu.

{ 30b }**Sûret-i mektûb-ı Sâmi-i Hazret-i Sadâret-penâhî
Kurşunlu ve Kurşunsuz Silah Atılmamak**

Silah atma hususlarında gerekli dikkatin gösterilmediği, bundan böyle bu gibi durumlara asla müsaade edilmeyeceği ve bu maddeyi ihlal edenler olur ise gerekli kanunî takibatın yapılacağı gibi konulara dair sadaret mektubu.

Ma'a-Şarkpâre Tokad Vergüsüne Dâ'ir Sivas Mazbatası

Şarkpâre ile birlikte Tokat Kazası'nın ödemesi gereken toplam vergi miktarıyla ilgili Sivas Eyâleti Meclisi mazbatası.

{ 31a }**Mevlevîhânenin Ta'mîr Keşfini Mübeyyin Kaydiyyesi**

Tamire muhtaç durumda bulunan Tokat Mevlevîhanesi'nin keşif ve masraf defteri.

Tokat'ta Rüstem Çelebi Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kazgancı Serkis'ten eşi Şişet ile oğlu Kirkor ve kızı Anna'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 31b }

Tokat'ta Güzel Şeyh Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Terzi Serap'tan eşi Rike ile oğulları Kigork ve Agop, kızları Anna ve Meryem'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

İbrâhim'in Kassâmı

Tokat'ta Çay Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Süleyman oğlu İbrahim'den eşi Ayşe ile oğulları Süleyman ve Mustafa'ya miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 32a }**Havador Meryem Kassâmı**

Tokat'ta Menice Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mardiros kızı Havador Meryem'den amcası Attâr Stafan'a miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Mihçioğlu Bodos'un Kassâmı

Tokat'ta Dere Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mihçioğlu Bodos'tan eşi İlsarite, oğlu Mihail ve kızı Dispene'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 32b }**Debbâğ El-Hâc Ömer Ağa Kassâmı**

Tokat'ta Debbâğhâne-i Atik Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Debbâğ Hâcî Ömer'den eşi Şerife, oğulları Ömer ve Hacı Mustafa, kızları Âbide ve Mûnise'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Dervişoğlu İbrahim'in Kassâmı

Tokat'ta Beybağı Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Dervişoğlu İbrahim'den eşi Râbia, oğlu Halil ve kızları Ayşe, Râbia, Şerife ve Ârife'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 33a }**Sülûk Kaydı Buyuruldu**

Sivas Vilayeti kazalarında bulunan göllerin sülûk mukataasının Dimitri ve ortaklarına ihale edildiğine dair Sivas Eyâleti Dîvânı buyruldu.

Nühhâs Nakli Fermânı

Yeniil aşiretlerinin develeriyle Ergani Madeni'nden getirilerek Tokat Kalhânesi'nde işlenen bakır madeninın Ezinepazarı, Kavak, Kazabat ve Artukabat kazaları ahalisinin arabalarıyla Samsun iskelesine nakledilmesine dair fermân-ı âli.

{ 33b }

Nühhâs Nakli Fermânı

Yeniil aşiretlerinin develeriyle Ergani Madeni'nden getirilerek Tokat Kalhânesi'nde işlenen bakır madeninın Ezinepazarı, Kavak, Kazabat ve Artukabat kazaları ahalisinin arabalarıyla Samsun iskelesine nakledilmesine dair padişah fermânı.

{ 34a }

Haçikoğlu Kassâmı

Tokat'ta Mihmâd-ı Hâcib Zımmi Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Haçikoğlu Haçık'ten eşi Horsima ile oğlu Kirkor, kızları Şaşet ve Meryem'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Eşkiöglü Manuk Kassâmı

Tokat'ta Mihmâd-ı Hâcib Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Ekşioğlu Manuk'tan eşi Dorike ve oğlu Haçık'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 34b }

Kur'a İsâbetle Mahalline İrsâl Olunan 200 Neferin Ordu Müşîri Buyuruldusuyla (silik) Asâkirin Kaydı

Kendilerine kura isabet eden iki yüz askerin Yüzbaşı Veli Efendi refâkatında görev mahalline gönderildiğine dair Anadolu Ordu-yı Hümayun-u müşîri tarafından gönderilen buyuruldu.

{ 35a }**Asker Nakli İçin Katılan Süvârî Buyuruldusu Kaydı**

Kendilerine kura isabet eden ve Süvari Üçüncü Bölük Mülâzımı Ali Efendi refâkatında İstanbul'a gönderilen iki yüz nefer askere yol boyunca yardımcı olunması gerektiğine dair Sivas Eyâleti Dîvânı buyuruldusu.

Keşiş Ohannes'in Kassâmı

Tokat'ta Alaca Mescid Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Keşiş Ohannes'ten eşi Perap, annesi Anna, oğulları Makar, Kigork ve Serkis'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 35b }

Taşralarda nüfus sayımı ve askerliğe yazdırma sırasında meydana gelen uygunsuzlukların önüne geçilmesi gerektiğine dair şukka.

Mustafa Ağa'nın Defter-i Kassâmı Kaydı

Tokat'ta Hoca Ahmet Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Hacı Ahmet oğlu Mustafa Ağa'dan eşi Şerife ile oğlu Hacı Ahmet, Mehmet ve kızı Arife'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 36a }**Asker Sâlih'in Kassâmı**

Tokat'ta Mihmâd-ı Hâcib Müslim Mahallesi sakinlerinden olup askerliği sırasında Ovacık'ta vefat eden Ekmekçioğlu Salih'ten eşi Râziye, oğulları Mehmet, Mustafa ve kızı Ayşe'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Süleymâniye Sancağı Beyzâdelerin İmrâr Buyuruldusu

Süleymaniye Sancağı beyzadelerinden Kadir, Hasan, Mustafa, Süleyman ve Abdik beylerin İstanbul'a ulaşmak üzere Sivas'tan Amasya'ya varıncaya kadar yol üzerinde bulunan kazâlarda ve köylerde kendilerine iyi davranılması hususuna dair Sivas Eyâleti Dîvânı buyuruldusu.

{ 36b }**Beytü'l-mâl Hakkında Buyuruldû-yı Münîb Paşa**

Askerlik hizmetinde iken vefat edenlerin vârisleri yeteri kadar araştırılmadan mallarının beytûlmala yani hazineye bırakılması çeşitli mağduriyetlere sebebiyet verdiğiinden bu gibi durumlarda daha dikkatli olunması gerektiğine dair Sivas Valisi Mehmet Münip Paşa buyruldu.

{ 37a }**Kazâlar Mahsûlünden Ecnâs Akçe Bilâ Tebdîl Dâ'ire-i Defterdârîye İrsâli Zımında Buyuruldu**

Kazalar mahsulünden gelen akçenin içerisinde bulunan sikkelerle birlikte mal sandığı memurları tarafından gayr-i nizamî olarak satışa çıkarıldığından bahisle bu gibi şeylere meydan verilmemesi gerektiğiyle ilgili Sivas Eyâleti Dîvânı buyruldu.

{ 37b }**Zefîryemez'in Defter-i Kassâmı Kaydı**

Tokat'ta Alaca Mescit Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Zefîryemez oğlu Mustafa'dan eşi Ümmü Gülsüm ile oğlu Mehmet, kızları Fâtıma ve Şerife'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Kur'a Fermânı

Anadolu Ordu-yı Hümayunu'ndan redif askeri olarak ayrılan askerlerin yerlerine Tokat Kazası hissesine düşen kırk yedi askerle ilgili padişah fermânı.

{ 38a }**Kur'a Mazbatası**

Tokat Kazası'nın 1266 senesi için hissesine düşen askerlerin alımı işlerine Binbaşı Kasım Ağa'nın görevlendirildiğine dair mazbata.

{ 38b }**Komanat Kazâlarının Kur'a Fermânı**

Anadolu Ordu-yı Hümayunu'ndan redif askeri olarak ayrılan askerlerin yerlerine Komanat ve Kâfirni nahiyeleri hissesine düşen otuz sekiz adet askerin alımıyla ilgili padişah fermânı.

Mutasarrıf Paşa'dan Emirnâme

1266 senesi için alınacak askerlerden Komanat ve Kâfirni nahiyeleri hisselerine düşen askerlerin alımıyla ilgili emirleri içeren Sivas Mutasarrıfı Mehmet Münip Paşa şukkası.

Amcası Hüseyin Ağa marifetiyle görülen Şerife Hatun kızı Ayşe'nin muhasebe defteridir.

{ 39a }**Beytü'l-mâl**

Aslen Arabgir Kasabası ahalisinden olup İstanbul'dan memleketine dönüşü sırasında Tokat'ta misafir iken vefat eden Osman oğlu Abdullah'ın vârisi ortaya çıkmadığından beytülmalı kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 39b }**Bulgur Kazganoğlunun Defteri**

Tokat'ta Kaya Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Bulgur Kazganoğlu Serkis'ten oğlu Artin ile kızları Horsima ve Ahsaperte'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 40a }**Kezbân Hâtun Kassâmı**

Tokat'ta Hoca Ahmet Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Hâcî Emin Ağa kızı Kezban Hatun'dan kocası Hacı Mustafa ile oğlu Ömer, kızları Şerife, Ümmü Gülsüm ve Mûnise'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Sûfioğlu Ahmed'in Defteri

Nizamiye yüzbaşilarından Hüseyin ve Rüstem beylerle birlikte Tokat'a gelen ve Koralzâde İbrahim Ağa hanesinde misafir iken vefat eden Sûfioğlu Yüzbaşı Ahmed Ağa'dan Niksar Kasabası'nda sakin kardeşi Hüseyin'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 40b }**Beytü'l-mâl**

Arabgir Kasabası ahalisinden olup dilenmek amacıyla Tokat'ta Müftü Han'da sakin iken vefat eden ve ismi bilinemeyen kişinin tanıyanı veya vârisi ortaya çıkmadığından beytü'lmala kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 41a }**Balabanoğlu'nun Defteri**

Tokat'ta Hoca Ahmet Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Balabanoğlu Asador'dan eşi Valetin ile oğulları Kirkor, Kigork, Artin ve kızı Meryem'e miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Merdimâncı Memiş Kassâmı

Tokat'ta Mahmut Paşa Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Merdivenci Memiş'ten hanımı Ümmühan ile oğlu Ali, kızları Arife ve Rukiyye'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

{ 41b }**Morote'ye Müte'allik Hüccet**

Tokat'ta Hoca Ahmet Mahallesi sakinlerinden iken iki sene önce vefat eden Hosusoğlu eşi Balasa'dan kız kardeşi Selviye'nin oğulları Avedik ve Artin ile Balasa'nın diğer kız kardeşi Nâzike'nin kızı Morote'ye miras kalan tereke defterine ait hüccet.

Dalpine'ye Mûte'allik Vâsi Hücçet Kaydı

Tokat'ta Hoca Ahmet Mahallesi sakini iken vefat eden Balabanoğlu Asador'un mallarının oğulları Artin ve Kigork ile kızı Marya'ya kaldığı fakat çocukların küçük olmasından dolayı anneleri Dalpine'nin vasi olarak tayin edildiğine dair hücçet.

Şâkire Hâtun'a Mûte'allik Vasî ve Kayyım Nafaka Hücçeti Kaydı

Tokat'ta Meydan Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Boyahâne Ağasızâde İsmâil'in mallarının küçük oğlu Mustafa'ya kaldığı ve annesi Şâkire Hâtun'un vasî olarak tayin edildiğine dair hücçet.

{ 42a }

Hekîm Matyos'a Mûte'allik Hücçet Kaydı

Vefat eden Horsima'nın terekesinin şehir dışında bulunan kocası ile küçük çocuklarına kaldığı ve onlara da amcaları Tavit'in vasi olarak tayin edildiği, aynı mahalleden Hekîm Matyos'un Horsima'dan kalan evde kendi hakkının da bulunduğu iddiasının mahkemece kabul edildiğine dair hücçet.

Gemicioğlu Şerîfe'ye Vasî Hücçeti

Tokat'ta Çay Müslim Mahallesi sakini iken vefat eden Kireççioğlu Salih'in mallarının oğlu Ömer ile kızı Hâfize'ye kaldığı ve bunlara da dayıları Mehmet Şerif'in vasi olarak tayin edildiğine dair hücçet.

Şerîfe'ye Mûte'allik Vasî Hücçeti Kaydı

Tokat'ta Mihmâd Hâcib Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Dervişoğlu Ahmet'in mallarının kızı Şâkire'ye kaldığı ve annesi Şerife'nin de vasi olarak tayin edildiğine dair hücçet.

{ 42b }

Zefîryemez Vereselerine Hücçet

Tokat'ta Alaca Mescit Mahallesi sakini iken vefat eden Zefîryemezoğlu Mustafa'nın mallarının eşi Ümmü Gülsüm ile oğlu Mehmet, kızları Fâtıma ve Şerife'ye kaldığı ve kızların da kardeşleri Mehmet aleyhine açtıkları davaya dair hücçet.

Halluçoğlu Manuk'a Mte'allik Vasî Hücceti

Tokat'ta Kaya Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Bulgur Kazanıoğlu Serkis'in mallarının küçük oğlu Artin ile küçük kızları Horsima ve Ahsaperte'ye kaldığı ve dayıları Halluçoğlu Manuk'un vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

{ 43a }

Artin'e Mte'allik İzin Hücceti

Yaşmeydan Mahallesi sakini iken vefat eden İpekçioğlu kızı Meryem'in mallarının kocası Artin, küçük çocukları Serkis, Mardiros, Ohannes, Takok ve Anna'ya kaldığı, babaları Artin'in vasi olarak tayin edildiği ve Artin'in olen eşinden kendilerine miras kalan bağın satışı talebinin mahkemece kabul edildiğine dair hüccet.

Alay Emîni Mehmed Ağa'ya Mte'allik Bağ Hücceti

Yaşmeydan Mahallesi sakini iken vefat eden İpekçioğlu kızı Meryem'in mallarının kocası Mumcuoğlu Artin, küçük çocukları Serkis, Mardiros, Ohannes, Takok ve Anna'ya kaldığı ve vasi olarak tayin edilen babaları Artin'in olen eşinden kendilerine miras kalan bağı Alay Emını Mehmed Ağa'ya sattığına dair hüccet.

{ 43b }

Perap'a Mte'allik Vasî Hücceti

Alaca Mescit Mahallesi sakini iken vefat eden Keşiş Ohannes'in mallarının eşi Perap ile küçük oğulları Makar, Kigork ve Serkis'e kaldığına, anneleri Perap'ın da vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Keçecioğlu Yetimlerine Mte'allik Vasî Hücceti

Vefat eden Keçecioğlu Avadik'in terekesinin eşi ile çocuklarına kaldığı, sonradan eşi ve çocuklarının da vefat etmeleri üzerine yetimlerine Srpke'nin vasi olarak tayin edildiğine ve Avedik'in ölmeden önceki alacaklarıyla ilgili iddialarına dair hüccet.

{ 44a }**Ayşe'ye Müte'allik Hücçet Kaydı**

Tokat sakinlerinden olup askerliği esnasında Ovacık'ta vefat eden Ekmekçioğlu Sâlih'in mallarının eşi Râziye ile küçük oğlu Mustafa ve küçük kızı Ayşe'ye miras kaldığı ve anaları Râziye Hanım'ın da vasî olarak tayin edildiğine dair hücçet.

Ölçücüoğlu Bogos'a Müte'allik Bağ Hücçeti

Tokat'ta Yaşmeydan Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Macaroğlu Bedros'un mallarının eşi Ahsaperte ile küçük oğlu Kigork'a miras kaldığı ve Kigork'un Ölçücüoğlu Bogos aleyhine açtığı bağ davasında haksız bulunduğuna dair hücçet.

{ 44b }**Şerîfe Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Nafaka Hücçeti**

Tokat'ta Hoca Ahmet Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Mustafa Ağa'nın mallarının eşi Şerife ile küçük oğlu Mehmet ve küçük kızı Arife'ye miras kaldığı ve anaları Şerife Hanım'ın da vasi olarak tayin edildiğine dair hücçet.

Zübeyde Hâtun'a Müte'allik Hücçet Kaydı

Tokat'ta Çilehâne Mahallesi sâkinlerinden Çerçili Hasan'ın oğlunun İzmir'de vefat ettiğinin şahitlerin de onayıyla mahkemece kabul edildiğine dair Zübeyde Hâtun'a verilen hücçet.

{ 45a }**Ebû Bekir'e Müte'allik Hücçet Kaydı**

Mehmet Paşa Mahallesi sakinlerinden Kasımoğlu Kürt Bekir'in Çörekçioğlu Mehmet aleyhine açmış olduğu davada Şerife Hatun'dan hibe ve satış yolu ile almış olduğu bahçenin Kasımoğlu Kürt Bekir'e ait olduğuna dair hücçet.

Meryem'e Müte'allik Vasî Hüccti

Tokat'ta Mihmad Hâcib-i Müslim Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Ekşioğlu Ohannes'in mallarının küçük kızı Oseki'ye kaldığı ve anneannesi Meryem'in de vasi olarak tayin edildiğine dair hücct.

Osman'a Müte'allik Tarla Hüccti

Sivas ahalisinden Fazıllıoğlu Mehmet Ağa'nın, Tokat'a bağlı Komanat Nahiyesi'nin Mamu köyünden Çaputçuoğlu Osman aleyhine yine aynı köyde bulunan bir tarlayla ilgili açmış olduğu tarla davasında haksız bulunduğu dair hücct.

{ 45b }

Nebî Köylü Aliceoğlu Ali'ye Müte'allik Hücct Kaydı

Tokat'ta Beybağı Mahallesi sakinlerinden Tavşanoğlu Hasan'ın Komanat Nahiyesi'ne bağlı Nebî köyünden Aliceoğlu Ali aleyhine iki adet bargirinin ölümüne sebebiyet verdiği gerekçesiyle açmış olduğu davada haksız bulunduğu dair hücct.

Kemerli Abduç Bin Mustafa'ya Müte'allik Hücct Kaydı

Tokat'ta Soğukpınar-1 Müslim Mahallesi sakinlerinden Topal Halil oğlu Hüseyin'in Kemerli Abduç aleyhine Çal denilen mevkide bulunan bağın aidiyetiyle alakalı açmış olduğu davada haksız bulunduğu dair hücct.

{ 46a }

Haydaroğlu Ömer'e Müte'allik Tarla Hüccti

Tokat'a bağlı Mamu köyünden Şatıroğlu Mehmet'in aleyhine Tokat'ta Mehmed Paşa Mahallesi sakinlerinden Haydaroğlu Ömer'in kendisine miras kalan tarlayla alakalı açmış olduğu davada haklı bulunduğu dair hücct.

Kazgancı Serkis'in Eytamlarına Vasî Hüccti

Tokat'ta Rüstem Çelebi Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kazgancı Serkis'in mallarının daha sonra eşi Şişet'in de ölmesiyle geride kalan küçük çocukları Kirkor ile

Anna'ya kaldığı ve kendilerine de vasi olarak amcaları İstafan'ın tayin edildiğine dair hüccet.

Mustafa'ya Müte'allik Hüccet Kaydı

Tokat Yazıcık Mahallesi sakinlerinden iken şu anda nerede olduğu bilinemeyen İbrahim Alemdâroğlu Abdullah'ın kendisi ortaya çıkıncaya kadar mallarını kullanmaya İbrahim oğlu Mustafa'nın vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

{ 46b }

Abdüsselâmoğlu Ali'ye Müte'allik Hüccet

Tokat Rüstem Çelebi Mahallesi sakinlerinden Ali kızı Ümmü Gülsüm'ün Hacı Hasan Bölüğü Mahallesi'nden Abdüsselâmoğlu Ali aleyhine babasından kendisine intikal eden tarlasıyla alakalı açmış olduğu davada haksız bulunduğu dair hüccet.

Hamzaoğlu Hasan'a Müte'allik Hüccet Kaydı

Kâfirni Nahiyesi'ne bağlı Leveke köyünden Hasan Beyoğlu hanımı Arife'nin Hamzaoğlu Hasan aleyhine aynı köyde bulunan tarla ve bir evle ilgili olarak açmış olduğu davanın Hamzaoğlu Hasan lehine sonuçlandığına dair hüccet.

{ 47a }

Melkon'a Müte'allik Nezâret Hücceti

Tokat'ta Kâbe Mescidi Mahallesi sakini iken ölen Tarakçıoğlu Ohannes'in mallarının eşi Horsima ile küçük kızı Varvara'ya kaldığı ve Varvara'ya vasi olarak Horsima'nın, Horsima'ya da nazır olarak Melkon'un tayin edildiği dair hüccet.

Keşişoğlu'na Müte'allik Hüccet Kaydı

Tokat'ta Cisir-i Kebîr yakınlarında Haydarhâne civarında Basmacı Keşişoğlu Kaspar ile muârızı Mumcuoğlu Artin aralarında niza konusu olan bağ sınırına dair hüccet.

Monla Osmana Müte'allik Hücctdir

Kâfirni Nahiyesi'ne bağlı Büyük Almus köyünden Emine Hanım'ın babası Abdülbâkî Efendi'den miras kalan bahçesinin haberi olmadan Seyyit Molla Osman'a satıldığı iddiasının mahkemece reddedildiğine dair hücct.

{ 47b }

Na'iband Abdullah Vereselerine Müte'allik Hücctdir

Tokat'ta Horuş Mahallesi sakinlerinden Nalbant Abdullah mallarının eşi Hatice, annesi Emine, kızları Emine ile Ayşe'ye kaldığı, Emine Hanım'ın Çaka Gölü civarındaki bahçeyle ilgili diğer mirasçılar aleyhine açmış olduğu davada haksız bulunduğuna dair hücct.

Hatice'ye Müte'allik Nafaka Hüccti

Tokat'ta Horuş Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Nalbant Abdullah kızı Ayşe için annesi Hatice Hanım'ın vasî olarak tayin edildiği ve nafaka olarak da günlük yirmi para tespit edildiğine dair hücct.

{ 48a }

Rukiyye Hâtun'a Müte'allik Vasî Hüccti

Tokat'ta Cedit Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Haffâf Hacı İbrahim'in mallarının eşi Rukiyye ile küçük oğlu Mustafa'ya kaldığı ve Rukiyye Hanım'ın da Mustafa'ya vasi olarak tayin edildiğine dair hücct.

Takoki'ye Müte'allik Menzil Mübâya'ası Hüccti

Vefat eden Raşhanoğlu Bogos'un kızı Varvara'nın vasisi olan Takoki Hanım'ın yine aynı mahalleden diğer Takoki Hanım aleyhine arsası Cemal Yahya Vakfı'na ait olan evin satışıyla ilgili açmış olduğu davada satış talebinin kabul edildiğine dair hücct.

Debbâğ Ömer Ağa'ya Müte'allik Dükkân Hüccti

Vefat eden Mustafa kızı Hatice mallarının kocası ile küçük oğulları İbrahim, Mustafa ve Sâlih'e kaldığı ve vasî olarak tayin edilen babaları Abdurrahman'ın dükkân hisseleriyle

alakalı olarak Debbâğ Ömer Ağa aleyhine açtığı davada haksız bulunduğu dair hüccet.

{ 48b }

Ârife'ye Müte'allik Hüccetdir

Tokat'ta Geyras Mahallesi sakinlerinden Hüseyin kızı Arife'nin izdivacıyla ilgili olarak Abdülganîoğlu Hüseyin aleyhine açmış olduğu dava sonucunda Arife Hanım'ın lehinde verilen hüccet.

Sarı Mehmed oğlu Sâlih'e Müte'allik Hüccet Kaydı

Komanat Çiftliği sakinlerinden Sarı Mehmet terekesinin oğulları Osman, Salih ve Mehmet'e kaldığı, bunlardan Osman'ın da vefat etmesi üzerine kardeş ve yeğenlere abileri ve amcaları Sâlih'in vasi olarak tayin edildiğine ve aralarındaki alacak davasında da Sarı Mehmed oğlu Sâlih'in haklı görüldüğüne dair hüccet.

{ 49a }

Dobaçoğlu Hüseyin'e Müte'allik Hüccet Kaydı

Tokat'ta Beybağı Mahallesi sakinlerinden Dobaçoğlu Hüseyin'in Abdurrahman Paşa oğlu Mehmet'in evinin önünden kendi bahçesine geçiş yapma hakkıyla ilgili olarak açmış olduğu davada haksız bulunduğu dair hüccet.

{ 49b }

Ömer'e Müte'allik Hüccet Kaydı

Tokat İçmesu Mahallesi sakinlerinden Osman kızı Emine Hanım'ın kocası Ebu Bekir oğlu Ömer'den boşanma talebinin kabul edildiğine ve kızları Ayşe'nin nafakasının da Emine Hanım tarafından karşılanacağına dair hüccet.

Hâfız İbrahim Efendi'ye Müte'allik Hüccet Kaydı

Vefat eden Tokat sakinlerinden Kadioğlu Mehmet'in büyük oğlu Hacı Halil'in şehir dışında bulunması ve eşi Ümmühan Hanım'ın da ölmesi üzerine Hacı Halil ortaya

çıkıncaya kadar mallarına kardeşi Hâfız İbrâhim Efendi'nin vasî olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Kara Ali Efendi Mahdûmu İbrâhim Efendi'ye Kayyım Hücceti

Soğukpınar-1 Müslim Mahallesi sakini iken vefat eden Kara Ali Efendi'nin büyük oğlu Mehmet'in şehir dışında bulunması sebebiyle kardeşi İbrahim Efendi'nin vasi ve kayyım olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Çubukçuoğlu Artin'e Müte'allik Vasî Hücceti

Tokat'ta Hoca Ahmet Mahallesi sakini iken Bağdat'ta vefat eden Çubukçuoğlu Mihail'in mallarının küçük oğlu Ohan ile küçük kızı Oseki'ye kaldığı ve amcaları Artin'in vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

{ 50a }

Malatyaloğlunun Oğlu Mustafa'ya Müte'allik Hüccet Kaydı

Beybağı Mahallesi sakinlerinden Malatyaloğlu Mehmet'in, Mustafa Efendi aleyhine evinin satışından kaynaklanan alacağıyla alakalı olarak açmış olduğu davada Mustafa Efendi lehine verilen hüccet.

Hatice'ye Müte'allik Nafaka Hücceti

Kızı Şerife ile kocası İbrahim Ağa'dan olma kızları Abide'nin vasiliğine Zincirlikuyu Mahallesi sakinlerinden Ahmet kızı Hatice Hanım'ın tayin edildiği ve giderleri için de İbrahim Ağa tarafından nafaka verileceğine dair hüccet.

Terzi Efendi Abdullah Ağa'ya Müte'allik Hüccetdir

Şişman İmamoğlu Abdullah'ın, Yıldız Vakfı eski mütevellisi Terzi Abdullah Ağa aleyhine vakıf muhasebesinin yeniden incelenmesi ve zimmetinde olan alacağının ödenmesiyle alakalı olarak açtığı davada da haksız bulunduğu dair hüccet.

{ 50b }**Karabet ve Tatos'a Mûte'allik Menzil Hücçeti**

Yılkırıkıoğlu İbrahim Ağa'nın mallarının eşi Zeynep Hanım, çocukları şerife ile Halil'e kaldığı ve Halil'in vasisi olan annesi Zeynep Hanım ile şerife'nin mahkemeye müracaatları üzerine kendilerine miras kalan evlerini Mihailoğlu Karabet ile Tatos'a sattıklarına dair hücçet.

Âbide Hâtun'a Mûte'allik Vasî Hücçeti

Karahisar-ı şarkî Kazası'nda vefat eden Dizdarzâde Mehmed Ağa'nın mallarının eşi Abide Hanım ile küçük çocukları Osman ve Zâhide'ye kaldığına ve çocukların vasîliklerine de anneleri Âbide Hanım'ın tayin edildiğine dair hücçet.

{ 51a }**Kadioğlu Mehmed Efendi'ye Mûte'allik Hücçet Kaydı**

Hacca gitmek üzere bulunduğu Erek (Erbaa) Kasabası'nda vefat eden Mehmet kızı Saliha mallarının kaldığı kız kardeşi Âbide Hanım'ın müracaatı üzerine İzmir'de müsâfir olarak bulunan Kadioğlu Mehmed Efendi aleyhine açtığı alacak davasında mahkeme safahâtında karşılıklı olarak anlaşmaya varıldığına dair hücçet.

Abdüllatîf Ağa Zevcesi Mûnise'ye Mûte'allik Hücçet Kaydı

Abdüllatîfzâde Abdüllatîf Ağa mallarının eşi Mûnise ile, annesi Âkile Hatun ve küçük kızı Mûnise'ye kaldığı, Mûnise Hatun'un küçük kızı Mûnise'nin vasîsi olan Ahmet Ağa aleyhine açtığı miras davasında mahkemece haklı bulunduğuna dair hücçet.

Filyosoğlu İstafan'a Mûte'allik Menzil Hücçeti

Soğukpınar-ı Müslim Mahallesi sakinlerinden Bogos'un Dorike ve Beriç isimli kızlarının Filyosoğlu İstafan aleyhine evlerinin satışıyla ilgili olarak açtıkları dava sonucunda Filyosoğlu İstafan'ın haklı bulunduğuna dair hücçet.

{ 51b }**Âşîroğlu Hasan'a Mûte'allik Tarla Hücçeti**

Artukâbât Kazası'nın Altuntaş köyü sakinlerinden Kûpeli İbrâhim'in, Âşîroğlu Hasan aleyhine muhtelif köylerde bulunan tarlalarının satışıyla alakalı olarak açtığı davada Âşîroğlu Hasan'ın mahkemece haklı bulunduğuna dair hücçet.

{ 52a }**Rum Anaş'a Mûte'allik Hücçeti**

Soğukpınar-1 Müslim Mahallesi sakinlerinden Nikola kızı Meryem mallarının İliya, Tened, Anaş, Nikola, diğer Anaş ve Yorgi isimli torunlarına kaldığına ve aralarındaki miras paylaşımına dair hücçet.

Mûnise'ye Mûte'allik Vasî Hücçeti

Tokat'ta Cedit Mahallesi sakinlerinden Abdüllatîf Ağa kızı Mûnise'nin vasisi olan amcası Ahmet Ağa'nın yerine annesi Hacı Hüseyin Ağa kızı Mûnise Hanım'ın vasî olarak tayin edildiğine dair hücçet.

Âşîroğlu Ali Hücçeti

Kazâbâd Kazası'na bağlı Dereköy sakinlerinden Ali kızı Şerife Hatun'un, Âşîroğlu Ali Efendi aleyhine bağ ve bahçeleriyle alakalı olarak açtığı davada mahkemenin Aşîroğlu Ali Efendi lehine verdiği hücçet.

{ 52b }**Tatar Hacı Mahallesi Nukûd-ı Mevkûfe Hücçeti**

Tatar Hacı Mahallesi Avarız Vakfı'nın nakit paraları mütevellisi olan Bekir Ağa oğlu Mehmet Ağa'nın azledilerek yerine Muhzîroğlu Seyyît Ömer Ağa'nın tayin edildiğine dair hücçet.

Solakoğlu Mustafa'ya Mte'allik Cehrlik Hücceti

Kazâbâd Kazasna bağlı Beyobas köyünden iken vefat eden Solakoğlu Mustafa mirasçılarının Tokâdî Ağacıkoğlu Hacı Mustafa'nın zimmetinde olan 22000 kuruş alacağıyla alakalı olarak açtığı davada Solakoğlu Mustafa veresesinin haklı bulunduğuna dair hüccet.

{ 53a }

Mardiros'a Mte'allik Vasî Hücceti

Tokat'ta Dere Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden ulha Karabet'in küçük oğulları Tatos ve Mosis ile küçük kızı Anna'ya dedeleri Mardiros'un vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Mardiros'a Mte'allik Bağ Hücceti

Tokat'ta Yaşmeydan Mahallesi sakinlerinden Benderlioğlu Mustafa'nın annesinden miras kalan bağının satışıyla alakalı olarak Samsun'da ticaretle uğraşan Keşsoğlu Mardiros'un aleyhine açtığı davanın Mardiros lehine sonuçlandığına dair hüccet.

{ 53b }

Emîne'ye Mte'allik İrtidâd Hücceti

Tokat'ta Mihmad Hâcib Mahallesi sakinlerinden Yahya kızı Emine Hanım'ın müracaatı üzerine din ve imana svdğ mahkemece sabit bulunan kocası Mehmet oğlu Ali Ağa'dan boşandığına dair hüccet.

{ 54a }

Mâide Hâtun'a Mte'allik Vasî Hücceti

Ka'be Mescidi Mahallesi sakinlerinden babası Kosoğlu Hacı Abdullah Ağa ile ondan sonra vefat eden kardeşi Abdullah'tan kalan terekenin Nâzike'ye kaldığı ve kendisine Mâide Hatun'un vasi olarak tayin edildiğine dair hüccet.

El-Hâc Sâlih Efendi'ye Müte'allik Kayyım Hücceti

Tokat sakinlerinden olup başka bir yere gitmek üzere Tokat'tan ayrılan ve şu anda yaşadığı veya öldüğü bilinemeyen Katıroğlu Ahmet'in durumu netleşinceye kadar yerine kardeşi Hacı Sâlih Efendi'nin kayyım olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Rukiyye Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Nâzır Hücceti

Mahmut Paşa Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Tuzcu Hasan Ağa'nın küçük oğulları Hasan ve Hüseyin ile küçük kızları Rukiyye ve Şerife'nin vasilik ve nazırlıklarına anneleri Rukiyye Hatun'un tayin edildiğine dair hüccet.

{ 54b }

Ârife'ye Müte'allik Vasî ve Nâzır Hücceti

Vefat eden Bahçeci Kel Ahmet'ten ve daha sonra vefat eden kardeşi Ahmet ve annesi Şerife Hanım'dan küçük kızları Emine'ye miras kalan malların kullanımına ve korunmasına kız kardeşi Ârife'nin vasî ve nâzır olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Şâkire Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Nâzır Hücceti

Tokat sakinlerinden iken vefat eden Bakırcı Sâlih Efendi'den küçük oğlu Mehmet ile kızı Şerife'ye miras kalan malların kullanımına ve korunmasına anneleri Şâkire Hatun'un vasî ve nâzır olarak tayin edildiğine dair hüccet.

Mezbûre'ye Müte'allik Nafaka Hücceti

Tokat sakinlerinden iken vefat eden Bakırcı Sâlih Efendi'nin küçük oğlu Mehmet ile küçük kızı Şerife'ye vasî olarak tayin edilen anneleri Şâkire Hatun'un günlük olarak her birine otuzar para nafaka temin edeceğine dair hüccet.

Alican'a Müte'allik Hal' Hücceti

Tokat'ta Yaşmeydan Mahallesi sakinlerinden Sâlih kızı Ayşe'nin kocası Alican Efendi'den boşanma talebinin mahkemece kabul edildiği ve kendisine 150 kuruş mehr parası verileceğine dair hüccet.

{ 55a }**Ârife'ye Mûte'allik Nafaka Hücçeti**

Mihmâd Hâcib Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden babası Bahçeci Kürt Ahmet ile kardeşi Ahmet terekelerinin Emine Hanım'a kaldığı ve kendisine kız kardeşi Ârife Hanım'ın vasî olarak tayin edildiğine dair hücçet.

Kirkoroslu Menzek Hücçeti

Komanat Nahiyesi'nin Kirkoros köyünden olup evinin bitişiğindeki arsasının Yağlıoğlu Topal Artin tarafından işgal edildiği gerekçesiyle mahkemeye mürâcaat eden Kirkoroslu Malakoğlu Menzek'in haklı bulunduğu dair hücçet.

Rum Sava ve Vasil'e Mûte'allik Hücçetdir

Ka'be Mescidi Mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Kirkor kızı İlsarite'nin mallarının kocası Vasil, annesi Korina ve kızı Anastaşya'ya kaldığı ve anne Korina'nın damatları aleyhinde açmış olduğu alacak davasında haksız bulunduğu dair hücçet.

{ 55b }**Hallâç Bağçesine Mûte'allik Hücçet**

Geliri Medîne-i Münevvere fakirlerine ait olan vakfa bağlı bahçeye Seyyit Osman tarafından haksız olarak el koyulduğu gerekçesiyle Beybağı Mahallesi'nden Seyyit Mehmet'in açtığı davada şahitlerin de şehâdetleriyle Seyyit Osman'ın haklı bulunduğu dair hücçet.

{ 56a }**İstonoğlu Nikola'ya Mûte'allik Hücçetdir**

Câmi-i Kebîr Mahallesi sâkinlerinden İstonoğlu Nikola'nın kardeşi Rimek aleyhine ortak oldukları evin hisseleriyle alakalı olarak açtığı davada haklı bulunarak yarı hissesinin tekrar İstonoğlu Nikola'ya verildiğine dair hücçet.

{ 56b }**Manuk Zimmîye Müte'allik Menzil Hüccti**

Yaşmeydan Mahallesi sakinlerinden Mardiros oğlu Manuk'un analığı Tavit'e aleyhine ortak oldukları evin hisseleriyle alakalı olarak açtığı davada haklı bulunduğu ve yarı hissesinin davacı Mardiros oğlu Manuk'a verilmesi gerektiğine dair hücct.

Abduçoğlu İbrâhim Hüccti

Debbâğhâne-i Atik Mahallesi sakinlerinden ve Paşa Bey tebeasından Hüseyin'in yine Tokat sakinlerinden Abduçoğlu İbrahim aleyhine açmış olduğu alacak davasında haksız bulunduğu dair hücct.

{ 57a }**Fâtımâ Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Nafaka Hüccti Kaydı**

Vefat eden Terzi Halil'den küçük oğulları Hasan ve Mustafa'ya miras kalan malların kullanılmasına anneleri Fâtımâ Hatun'un vasi ve nâzır olarak tayin edilerek kendilerine geçimleri için gerekli nafakayı karşılaması gerektiğine dair hücct.

Şerîfe Hâtun'a Müte'allik Vasî Hüccti Kaydı

Tokat sakinlerinden iken vefat eden Dervişoğlu Ahmet'ten küçük oğlu Mehmet ile küçük kızı Şâkire'ye miras kalan malların kullanımına ve korunmasına anneleri Şerife Hatun'un vasi olarak tayin edildiğine dair hücct.

Ohannes'e Müte'allik Vasî Hüccti Kaydı

Tokat sakinlerinden iken vefat eden Kebabçı Mağdisî Karabet'ten küçük oğlu Avedik ile küçük kızı Anna'ya miras kalan malların kullanımına ve korunmasına eniştereli Ohannes'in vasi olarak tayin edildiğine dair hücct.

Rum Rimek Zimmîye Müte'allik Hücct

Tokat sakinlerinden ve Rum milletinden Simon oğlu Panayot'un amcası Rimek aleyhine daha önce Çarşamba Kazası'nda vefat eden babasından kalan miras ve vesayetle alakalı olarak açtığı davada haksız bulunduğu dair hücct.

{ 57b }**Terzi Artin'e Müte'allik Hücçet**

Tokat sakinlerinden Teyrekçioğlu Mehmet'in Tartafanoğlu Terzi Artin aleyhine daha önce vefat eden babasından kendisine ve amcası Hacı Ali Ağa'ya miras kalan evle ilgili olarak açtığı davada haklı bulunduğuna dair hücçet.

{ 58a }**Yahûdiyye Meryem'e Müte'allik Menzil Hücçeti**

Tokat sakinlerinden Cerrah Şerif Ağa'nın evinin satışıyla alakalı olarak Yahudi Meryem aleyhine açtığı davada bahse konu olan evin Meryem Hatun'a ait olduğuna dair verilen karar hücçeti.

{ 58b }**Etmekçiyân narhı**

Ekmek esnafı için koyulan fiyat ve tartı tarifesi.

Etmekçiyân narhı

Ekmek esnafı için koyulan fiyat ve tartı tarifesi.

Pamukçu esnafından Yalivirânoğlu Mehmet, Onbaşıoğlu Osman, Dalkılıçoğlu Ahmet, Bekir Efendi oğlu Ali, Müezzinoğlu Ahmet Efendi, Sürmebyıkoğlu Bekir ve Artin isimli kişilerin alım satım tarifelerine uymadıkları gerekçesiyle hapse atıldıkları ve muteber esnaftan bazılarının kefâletleriyle serbest bırakıldıklarının mahkeme defterine kayıt edildiği.

Hirfet-i hallâcân

Pamukçu esnafı için koyulan fiyat ve tartı tarifesi.

Hirfet-i etmekçiyân narhı

Ekmek esnafı için koyulan fiyat ve tartı tarifesi.

Cafer'in Hüseyin ve Güzel Hüseyin dükkânlarına ruhsat verildiğinin mahkeme defterine kayıt edildiği.

{ 59a }

Altunoğlu Oseb Vereselerine Müte'allik İ'lâm

Tokat sakinlerinden iken vefat eden Altunoğlu Oseb'in verâsetinin küçük kızları Perap ve Pelbiç ve Lohye'ye kaldığına ve vekillerinin Çadırcıoğlu Mehmed Ağa aleyhine açtıkları alacak davasının Altunoğlu Oseb'in kızları lehine sonuçlandığına dair ilâm.

Tokat sakinlerinden Kel Ömer oğlu Emin'in, kendisini şişle yaralayan Derviş Mehmet oğlu Salih aleyhine mahkemece yapılacak işlemlerde şikayetçi olmayacağına dair kaydın mahkeme defterine işlendiği.

Sivaslı Abdülvehhâb Efendi'nin torunu Ayşe Hanım'ın bir daha zina suçu işlemeyeceği hususunda mahkeme huzurunda tövbe ettiğine dair kayıt.

Merzifon'da merhum İslambulluoğlu Mustafa Başçavuş'un borçlarını gösteren liste.

III. BÖLÜM

1. 60 NUMARALI TOKAT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN METNİ

{ 1a }

(1) Medine-i Tokad'da Semerkand Mahallesi sâkinelerinden Paslıoğlu Ömer'in kızı Saliha nâm hâtunu Sivas'da Alay Kâtibi (2) Nu'mân Efendi'nin hizmetinde olan Rumeli ahâlîsinden mezbûrenin zevci Gâvur Ali nâm kimesne (3) altmış altı senesi Receb guresinde hâl'ı üzre tatlık eylediğini Tokâdî Kara veled-i Mehmed bin Mustafa ve Ateşoğlu Osmân (4) bin Osmân nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olduğu işbu mahalle şerh verilmiştir fî 23L (Şevvâl) sene 66

İpekoğlu Kokas Kassamı

(5) Medine-i Tokad'da Sovukpınâr-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan İpekoğlu Kokas veled-i Orık nâm hâlikin (6) verâseti zevce-i metrûkesi Dudu bint-i Bağdasâr ile sulbî kebîr oğulları Karebet ve gâib-i ani'd-diyâr Agob'a ve sulbiye kebîre (7) kızları Surpuk'a ve Ahsapert'a ve Nosep ve Mari'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ marifet-i şer tahrîr ve beyne'l-verese (8) bâ ma'rifetü's-şer'iyye tevzî ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i 'âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi işrîn (9) min-şehr-i Şevvâli'l-mükerrrem li-sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki menzil 1 adet	3500 guruş
Ağbâbir nam mahalde kâ'in bir kıt'a bağın nisf hissesi	3000 guruş
Fevkânî oda takımı yan minderi 2 adet köşe 4 adet ve çît yüzleri ve müstamel yasdık 11 adet	400 guruş
Müstamel döşek 8 adet yorgan 8 adet	700 guruş
Çit pupla 3 adet ve koltuk yasdığı 3 adet	30 guruş
Ayna 1 adet	30 guruş
Kaşık ve perven ve bıçâğı 58 adet	50 guruş
Duhân çıkı 8 adet ve ma'a-kehribâr takımları	300 guruş
Lapis saat 1 kıt'a	200 guruş
Sağır ve kebîr tabak 20 adet	60 guruş
Def'a beyaz tabak 6 adet ve şişe pokal 12 adet İngiliz 2 adet	150 guruş
Sağır ve kebîr fincan 44 adet	60 guruş
Hamâm tası 2 adet	15 guruş
Aşağı ayâr sîm tabâk 4 adet ve tabak 12 adet ve kaşık 1 adet	168 direm 350 guruş
Sofra bezi 2 adet ve dolama peşkiri 2 adet ve ufak peşkir 4 adet	60 guruş
Duhan tabyası 12 adet fulâd tepsi 2 adet sedefli şamdan altı 1 adet ve su billûru 1 adet	50 guruş
Kebîr şamdân 3 adet sağır şam'dân 6 adet ve mikrâzi 2 adet	150 guruş
Köhne kilim 9 adet	200 guruş
Orta sini 1 adet	80 guruş
Kebîr sini 1 adet	200 guruş
Def'a duhân tabyası 5 adedve hamâm tası 2 adet	20 guruş
Def'a şam'dân 2 adet fiske 2 adet	40 guruş
Çamâşûr leğeni 2 adet	200 guruş
Havan ma'a-el	25 guruş
Evâni-i nühâsiye 120 kıyye	2000 guruş
Tahtânî oda takımı yasdık 8 adet yan minder 2 adet ma'a-yüzleri kilim 2 adet ve yasdık örtüsü 1 adet	300 guruş
Def'a müsta'mel döşek 1 adet yorgan 1 adet pûpla 3 adet sağır minder 2 adet	200 guruş
Kaliçe seccâde 1 adet	20 guruş
Def'a âyna 1 adet	20 guruş
Def'a su billûru	5 guruş
Kesim elbisesi	225 guruş
Anbâr 1 adet	50 guruş
Hurc ve heybe ve çuval kıymetleri	50 guruş
Harhân feneri	300 guruş

Cem'an 13000 guruş	
Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	500 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	345 guruş
Cem'an 845 guruş	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	12155 guruş
Hisse-i zevce	1519 guruş meblağ 45
Hisse-i bint	1329 guruş meblağ 54
Hisse-i bint	1329 guruş meblağ 54
Hisse-i bint	1329 guruş meblağ 54
Hisse-i ibn	2658 guruş meblağ 108
Hisse-i ibn	2658 guruş meblağ 108

{ 1b }

Etmekçiyân narhı

Fî gurre-i Cemâziye'l-evvel sene 66

Nân-ı aziz 1 kıyye	1 kıyye 14 para 57 direm 2 para
Fırıncılar direm	6 guruş 3 para

(10) Mumhâne Dibi Mahallesi sâkinelerinden Şâkire bint-i Hüseyin nâm avrat bir dahî fi'l-i şen' işlememesine huzûr-ı şer'de tövbe eylediği kayıd-şod fi 7 Ca sene 66

Etmekçiyân narhı

Fî 29C sene 66

Nân-ı aziz 1 kıyye 13 para sene 66 safî 15 müsa'ade 01 toplam 14 direm	60 guruş 2 para
Çörek 1 kıyye	24 para
Simid 1 kıyye	24 para
Fırıncılar direm	63 guruş 3 para

Bakkâl ve manâvât

Eski yağ 1 kıyye	6 guruş 10 para
Yeni yağ 1 kıyye	5 guruş 10 para
Kebapçı yağı 1 kıyye	5.5 guruş
Asel 1 kıyye	4.5 guruş
Tosya pirinci 1 kıyye	70 para
Niksar pirinci 1 kıyye	60 para

{ 2a }

Kassâbât hirfeti
Fî 1 Ra sene 66 fî 3 Kânûn-1 Sâni

Lahm narhı 52 kıyye
Müsâ'ade 04
Toplam 56

(1) Ezinepazarı Nahiyesi arabalarıyla Tokad Kalhânesi'nden Amasya'ya nakl olunan nühhâs-ı matbûha fî 9 Receb sene 66 ilâ gâye-i Şaban

Kıt'at	10891 aded
Batman	64598 aded 1 kıyye
Araba	1051 aded

Düdükcü Kassâmı

(2) Medîne-i Tokad'da Cedîd Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Düdükcü Karabet veled-i Ohannes nâm hâlikin verâseti (3) zevce-i metrûkesi Meryem bint-i Kazer ile sulbiye kebîre kızı Horpaça'ya ve sağîre kızı Zümrüte'ye ve gâib ani'l-belde ammizâdesi (4) Bogos ve Ohannes veled-i Mıgırdıç'a munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l- (5) verese alâ mâ-farazahu'l-alîmü'l-hakîm tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âti zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis (6) aşer min-şehr-i Zilka'deti's-şerîfe sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Müsta'mel döşek 1 aded yorgan 1 aded pupla 1 aded	100 guruş
Yük memlû yasdık 4 aded çabut memlû 3 aded	40 guruş
Çabut memlû minder ve 3 aded kirmete kilim 2 aded	25 guruş
Duhân çıkı 4 aded ve kıymık takım	6 guruş
Keyyim elbisesi	25 guruş
Araka takımı	6 guruş
Nakd der-kîse	50 guruş
Kebîr şam'dân 1 aded fiske	20 guruş
Dükkânında döşek avadanlığı	70 guruş
Evâni-i nühhâsiye 16 kıyye	240 guruş
Hırdavât fener	18 guruş
Bağ der-mevzi'-i kenîsa dibi1 kıt'a	600 guruş
Cem'an 1200 guruş	

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	100 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	32 guruş
Cem'an 132 guruş	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1068 guruş
Hisse-i zevce	133 guruş meblağ 66
Hisse-i bint	356 guruş
Hisse-i bint	356 guruş
Hisse-i ammizâde Bogos	111 guruş meblağ 30
Hisse-i ammizâde Ohannes	111 guruş meblağ 30

{ 2b }

Nühhâs Nakliye İ'lâmı

(1) Der-devlet-mekîne arz-ı dâ'î kemîneleridir ki iki yüz altmış beş senesine mahsûben Ergani Ma'den-i Hümâyûnu'ndan hâmil ve Tokad Kalhânesi'nde tabh (2) ve tasfiye olunan nühhâsın arabalara tahmîlen Samsun iskelesine nakl ve tenzîl ve Mâliye Hazîne-i Celîlesi'ne tavsîl olunmak üzere kabzına (3) me'mûr ve teslim olunmasını âmir-i nezâret-i celîle-i umûr-ı mâliye kavvâslarından Emîn Ağa kulları mübâşeretiyile medîne-i Tokad mahkemesinde şeref-rîz-i (4) vürûd ve tescîl olunan fermân-ı cihan-mutâ' mantûk emr-i münîfi üzere hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazası (5) ve kalhâne-i âmire müdürü himmetlü Abdurrahmân Efendi ve mübâşir-i merkûm kulları ma'rifetleriyle sahîhu'l-ayâr mîzân ile on bin (6) sekiz yüz doksan bir kıt'a altmış dört bin beş yüz doksan sekiz batman bir kıyye nühhâs Ezinepazarı Kazası'nın hâvî (7) olduğu kurâları ahâlîleri arabalarına tahmîlen iskele-i mezkûreye tavsîl olunmak üzere Amasya cânibine irsâl kılınmış (8) ve ber-mantûk-ı emr-i âlî lâzım gelen ücret-i nakliyelerini müdür-i mûmâ ileyh yedinden tamâmen ve kâmilen ahz u kabz eylediklerini mazbûtü'l- (9) esâmî ashâb-ı arabanın her biri ferden ferden huzûr-ı şer'de bi-tav'ihim ikrâr ve i'tirâf eyledikleri vâki'u'l-hâl (10) bi'l-iltimâs pây-e serîr-i a'lâya arz ve i'lâm olundu bâkî emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min- (11) şehir-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Sümsük Süleyman Kerîmesi Nefise'nin Kassâmı

(12) Medîne-i Tokad'da Semerkand Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Sümsük Süleyman kerîmesi Nefise bint-i Süleyman nâm müteveffiyenin (13) verâseti zevc-i metrûku Yûsuf bin Himmet ile anası Ayşe bint-i Feyzullah ile sadri sağîr oğlu Ahmed ve sadriye sağîre kızı Şerîfe'ye (14) munhasıra olub kable'l-kısme mezbûr sağîr Ahmed dahi fevt olub verâseti babası merkûm Yûsuf ve anasının anası mezbûre Ayşe'ye munhasıra (15) olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bâtinen nüshate's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyân-ı (16) mezbûrânın terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min-şehr-i Zilka'deti's-şerîfe li-sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mukaddemâ fevt olan babası Süleyman'ın terekesinden isâbet eden bâ defter-i kassâm hisse-i irsiyyesi	2018 guruş
Yine mukaddem fevt olan kız karındaşı Mecnûne Şerîfe'nin terekesinden isâbet eden ber-mûceb-i kassâm hisse-i irsiyyesi	504 guruş
Hammâm takımı boğça 5 aded havlu 4 aded döşeme 1 aded peştemâl 1 aded	80 guruş
İşlemeli havlu 2 aded	100 guruş
Çekme iyneli bürük 4 aded	200 guruş
Def'a bürük	30 guruş
İpekli sağîr gömlek 1 aded	10 guruş
İşlemeli çarşaf 1 aded	20 guruş
İşlemeli dolama peşkiri 1 aded	20 guruş
Gömlek 10 aded don 2 aded	110 guruş
Uçkur 3 aded	10 guruş
Def'a uçkur 7 aded	25 guruş
Ağa yemenisi 4 aded çit çit değirmi 2 aded	15 gurui
Müsta'mel sıvalı enteri 1 aded	150 guruş
Atlas içlik 1 aded	20 guruş
Müsta'mel atlas enteri 1 aded	80 guruş
Müsta'mel kuşak 1 aded	15 guruş
Gerdanlık altunu	13 guruş
İncili küpe çift 1 aded	200 guruş
Mernos ve çit şalvar 2 aded libâde 1 aded	60 guruş
Alın altunu beşerlik 47 aded on yedilik 2 aded ve onarlık 2 aded	Cem'an 289 guruş
Ma'a-kibre	350 guruş

Tarak sîmî	15 guruş
Sîm kutu 1 aded	25 guruş
Depelik altunu onarlık 20 aded İstanbul altunu 2 aded	265 guruş
Hâne îcârından der-zimmet-i mezbûr Yûsuf	245 guruş
Sandık 1 aded	25 guruş
Kutnî döşek 1 aded	80 guruş
Sarı çitili müsta'mel yorgan 2 aded	100 guruş
Atlas yüzlü yasdık 2 aded	50 guruş
Çit pupla 1 aded ve yüz yasdığı 1 aded	10 guruş
Müsta'mel kilim 1 aded	50 guruş
Zevc tarafından gitmiş olan döşek 2 aded yorgan 2 aded yasdık 2 aded pupla 1 aded	250 guruş
İşlemeli peşkir 5 aded	75 guruş
Makreme 3 aded	15 guruş
Def'a çit değirmi 4 aded	10 guruş
Biçilmiş cibin işi 1 aded altı barmak 1 aded	
Der-zimmet-i mihr-i mü'eccel an-zevc-i merkûm	450 guruş
Cem'an 6031 guruş	
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffiyân-ı mezbûrânın techîz ve tekfîn masrafları	61 guruş
Resm-i kısmet ve kaydiye	160 guruş
Cem'an ihracât 221 guruş	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	5810 gruruş
Hisse-i zevce bi'l-münâsahati'-ş-şer'iyye	3335 guruş meblağ 44
Hisse-i ümm bi'l-münâsahati'-ş-şer'iyye	1344 guruş meblağ 108
Hisse-i bint Şerîfe	1129 guruş meblağ 86

{ 3a }

Vâridât-ı Öşriyye ve Rüsûmiyyeye Dâ'ir Ta'rife-i Umûmiyedir

Vâridât-ı Öşriyyenin Ta'rifesidir

(1) Mine'l-kadîm ahâlîye mer'â olarak terk olunan mahaller ile cibâl-i mebbâha ve balkandan mâ-'adâ mahallerde husûle gelen giyâhdan onda bir 'öşr alınacaktır ve işbu giyâh öşrü rızâ-ı tarafeyn olduğu halde mahallî meclisinin karârına tevfiken râyic-i vakt üzere bedelen ve yahud aynen ahz kılınacaktır

(2) Zahîre ve duhân ve penbe ve afyon ve zeytûn ve sâ'ir kâffe-i mahsûlât-ı arâziyyeden aynen onda bir öşr alınacaktır

(3) Üzüm ve meyve makûlesinden ve asel hâsılâtından mahallî meclisinin karârına tevfiiken râyic-i belde üzre bedelen ve yahud aynen onda bir öşr alınacaktır

(4) Sebze itlâk olunan mahsûlâtın tarâveti zâ'im oldukdan sonra ekl ve isti'mâle sâlih olmayan ve salamura olamayan ve bostân itlâk kılınmayan pırasa ve ıspanak ve milhiye ve ebe gümece ve semiz otu ve salata ve marul ve sakız ve asma kabağı ve enginâr gibi mahsûlâtın muvakkaten öşr alınmayub mâ'adâsından mahallî meclisinin karârına tevfiiken râyic-i belde üzre bedelen ve yahud aynen onda bir öşr alınacaktır

(5) Her bir mahsûlünden mahalle meclisinin kararına tatbik râyic-i ve kat üzere bedelen onda bir öşür alınacaktır

(6) Buğday ve arpa ve bunlara mümâsil mahsûlâtın a'sâr-ı hâsılası rızâ-ı tarafeyn bulunduğu halde usûlüne tatbîkan zimmet hesâbıyla alınub kîle ile i'tâsını isteyenlerin öşrleri kîle ile alınacaktır

(7) Hatabdan ve derûn-ı şehîr ve kurâda kâ'in hâneler havâlîsinde bulunan eşcâr meyvesinden öşr alınmayacaktır

Vâridât-ı rüsûmiyyenin ta'rifesidir

Mikdârı mukayyed ve mu'ayyen olan rüsûmun cins ve esâmîsi

(8) Gümrüğü olmayan kazâdan sâ'ir gümrüğü olmayan kazâyâ giden eşyâ-yı muharrere için zîrde murakkam olduğu vechle darb-ı damga ile rusûm-ı mezkûrenin tahsîli îcâb edeceği misüllü gümrüğü olan kazâyâ giden eşyâdan resm-i damga mütâlebesi lâzım gelmeyeceği bilinmek için şerh verildi

(9) Derûn-ı kazâda hâsıl olub yine ol kazâ içinde sarf ile ber-mûceb-i nizâm gümrük alınmayarak öteden beri darb olunan eşyânın kıymetinden kadîmi üzre gurusda bir para damga resmi alınacaktır

(10) Öteden beri derûn-ı kazâda beyne'l-ahâlî isti'mâl olunmak üzere çarşuda fûruht olunan mücevherât ve evânî-i zer ve sîmin kıymetinden mukarrer olduğu halde gurusda bir para resmi alınacaktır

{ 3b }

(1) Canavarın damuzluğundan ve zebha kâbil olmayan yavrularından mâ-'adâ sarf olunanların ya'ni mezbûh ve gayr-ı mezbûh olarak satılanların kadîmi vecihle beher re'sinden üç gurus resmi alınacaktır

(2) Derûn-ı kazâda fûruht olunan at ve bârgîr ve katır ve deve ve merkeb ve kara sığır ve mandanın kıymetinden gurusda bir para resmi alınacaktır

(3) Tahmishânelerde sahk olunan kahvenin beher kıyyesinden yirmi beş para sahkiyye ve seksen para ücret ahz olunacaktır

(4) Süfün-i şâhâneye yarar keresteden mâ-'adâ mîrî ormanlarından kat' olunan kebîr keresteden onda iki ve küçük keresteden onda bir ve ashâbı uhdelerinde bulunan ormanlardan kat' olunan keresteden onda bir resm alınacaktır ve işbu kereste resmi rızâ-ı tarafeyn olduğu takdîrde mahallî meclisi karârına tevfiķan râyic-i belde üzere bedelen ve yâhud 'aynen ahz kılınacaktır

(5) İspanya ağnâmından mâ-'adâ kâffe-i ağnâm ve keçi bi't-ta'dâd aynen tahsîli irâde buyrulan mahallerden 'aynen onda bir ahz olunacaktır ve bedelen istihsâli irâde buyrulan mahallerden fi'ât-ı mukarreresi vechle ber-mûceb-i defter bedelen kezâlik onda bir alınacaktır

(6) Sayd olunan balıktan beşde bir resm alınacaktır ve resm-i mezkûr rızâ-ı tarafeyn olduğu halde mahallî meclisinin karârına tatbîkan râyic-i belde üzere bedelen ve yâhud aynen ahz kılınacaktır

(7) Emti'a ve duhan gümrüğü mevzû' olan mahallerde emr-i 'âlî ve ta'rifesine tatbîkan resm-i gümrük alınacaktır

(8) Zîrde muharrer eşyânın cinsini ve mahalleri ta'âmülüne göre alınmakta olan rüsûmun mikdârını mübeyyin mahallerinden müfredât defterleri celb olunmakta

olduğundan bimennihî Ta'âlâ her bir mahallin defterine göre sarîhan ta'rifesi tanzîm olunarak sene-i âtiyede irsâli musammem olmağla şerh verildi

(9) Öteden beri mahallerinde alına geldiği vechle alınması îcâb eden rüsûmun cinsi ve esâmîsi

(10) Dekâkîn ve mağaza ve sâ'irenin yevmiye-i mu'tâdesi ahz olunacaktır

(11) Pâç ve serçîn dereceyn-i rüsûm-ı mu'tâde-i kadîmesi alınacaktır

(12) Öteden beri ve mîrî kantarıyla vezn olunan eşyânın rüsûm-ı mu'tâde-i kadîmesi ahz olunacaktır

(13) Panayır ve rüsûm-ı zecriye ve derbendân ve yaylak ve kışlak ve otlak ve ağıl ve palamar ve sâ'ir muhtelifü'l-esâmî perâkende vâridât-ı rüsûmiyye mu'tâd-ı kadîmi mikdâr alınacaktır

(14) Kuzu ve oğlakdan mâ'adâ kâffe-i ağnâm ve keçiden Tanzîmât-ı Hayriye icrâsından evvel tevcîhle ve ne mikdâr 'âdet-i ağnâm rüsümü tahsîl olunmuş ise yine ol mikdâr resm alınacaktır

(15) İşbu ta'rifede muharrer olan öşr maddesi her mahalde cârî ise de rüsûmâtın birazı ba'zı yerlerde (16) adem-i vücûd-ı eşyâ ve sâ'ir cihetinden dolayı cârî olmadığına ve bunların ta'rîfi dahi müte'assir olduğuna binâ'en (17) mücerred ta'rifede mündericdir denilerek o makûle mahallerde bilâ-irâde-i seniyye re'y ihdâs olunmayacaktır (18) deyü bahâne ile me'mûrîn yedlerinde olan evâmîr-i aliyyede musarrah rüsûmâtın dahi i'tâsında tereddüd ve muhâlefet (19) olunmayarak el-hâsıl her mahallin rüsûm mü'essesesi ne ise evâmîr-i aliyye ve işbu ta'rifeye tatbîkan tâmâmen me'mûrlarına verilecektir

{ 4a }

Terzi Halil Ağa'nın Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Câmi'-i Kebîr Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Terzi Halil bin Ömer nâm müteveffânın verâseti zevce-i (2) metrûkesi Fâtıma bint-i Hüseyin nâm hâtun ile sulbiye kebîre kızı Sâliha ve sağîr oğulları Hasan ve Mustafa'ya

munhasıra olduğu (3) şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî ve taksîm (4) olunan müteveffâ-yı merkûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî aşer (5) min-şehr-i Rebî'ul-âhir sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	1500 guruş
Bağ der-mevzi'-i Derbend 1 kıt'a	800 guruş
Def'a bağ der-mevzi'-i Çay 1 kıt'a	400 guruş
Beyaz döşek 1 aded yorgan 2 aded	60 guruş
Çaput memlû yasdık 5 aded minder 1 aded ma'a-mak'adları	25 guruş
Köhne kilim 2 aded çul 1 aded	15 guruş
Evâni-i nühâsiye 16 kıyye	240 guruş
fiske şam'dânı 1 aded	3 guruş
Terzi mikrâzı 2 aded ütü 1 adedtezgâh 1 adedçekmece 1 aded	25 guruş
Kehribârîce takımı duhân çıkı 1 adedsom takımı	20 guruş
Hırdavât-ı menzil	12 guruş
Cem'an 3100 guruş	
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı	60 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	82 guruş
Mehr-i mü'eccele-i müsebbete li'z-zevceti'l-mezbûre Fâtıma ez-gayr-ı hîbe 250 guruş şehâdet-i Mehmed bin Mustafa ve İmam Ahmed Efendi gıbbe't-tahlîf	
Deyn-i müsebbete müteveffâ-yı mezbûr kalfası Mehmed Ağa 380 guruş şehâdet-i Süleyman bin Ömer ve Ahmed bin Ahmed gıbbe't-tahlîf	
Deyn-i müsebbete Bezzâz Süleyman Ağa 80 guruş şehâdet-i Ahmed bin Ahmed ve Nebîoğlu Mehmed gıbbe't-tahlîf	
Sinîn-i mâziye vergüsünden mahalle muhtârı Hüseyin'e deyn-i müsebbet 115 guruş şehâdet-i Koca Mehmed ve Terzi Ahmed gıbbe't-tahlîf	
Deyn-i müsebbete kalfa-ı müteveffâ-yı merkûm Ömer Ağa 150 guruş şehâdet-i Süleyman bin Ömer ve Nebîoğlu Mehmed Ağa gıbbe't-tahlîf	
Cem'an ihracât 1117 guruş	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1983 guruş
Hisse-i zevce	247 guruş meblağ 155

Hisse-i bint	347 guruş meblağ 3
Hisse-i ibn	694 guruş meblağ 6
Hisse-i ibn	694 guruş meblağ 6

Beytü'l-mâl Bekir Kassâmı

(6) Fi'l-asl Kazan Kazâsı'nda Câmî'-i Kebîr Mahallesi ahâlîsinden olduğu üzerinde bulunan yol tezkiresinden tebeyyün eden (7) Ebû Bekir bin Mûsâ nâm kimesne bu def'a Der'aliyye'den vilâyeti tarafına azîmet etmek üzere esnâ-yı râhda Medîne-i Tokad'a muzâf (8) Komanat Nahiyesi'ne tâbî' Zodi karyesi civârında Suyubaş nâm mahalde hulûl-i ecel-i mev'ûduyla fevt olub (9) zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmamağla terekesi cânib-i beytü'l-mâla âid ve râci' olmağın bu makûle beytü'l-mâl-i âimme (10) ve hâssiyenin kabzından me'mûr Tokad müdürü rif'atlı Abdurrahman Efendi tarafından me'mûr kılınan Halil ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le (11) tahrîr ve terkîm ve ba'de ihraci'l-masraf bâkî terekesi ber-mûceb-i usûl mehâsin-i 'usûl Tokad Mal Sandığı'na teslim olunan müteveffâ-yı merkûmun (12) terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min-şehr-i Zilka'deti's-şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Köhne kesim elbisesi	5 guruş
Nakd mevcûdu	120 guruş
Cem'an 120 guruş	
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı	40 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	4 guruş
Cem'an ihracât 44 guruş	
Der-yed-i me'mûr-ı merkûm 81 guruş Tokad Mal Sandığı'na li-ecli't-teslîm yalnız seksen bir guruşdur	

{ 4b }

Tütüncü Hasan Efendi Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Tütüncü Hasan Efendi bin Osmân nâm (2) müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şakire bint-i Mustafa ile ammizâdeleri es-Seyyid Monla Osmân ve Ömer ibn-i (3) Derviş el-Hâc İsmâ'îl ve mûsâlî bi's-sülüs Osmân kavvâsın mahdûmu sağîr Mehmed'e

munhasıra olduğu (4) Şer‘en zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûrun alınması ve ma‘rifet-i Şer‘le tahrîr ve beyne'l-verese (5) alâ mâ-faraza'l-lâhü Ta‘âlâ tevzî‘ ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i (6) âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-‘ışrîn min-Şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene hams ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Duhân 8 batmân	149 guruş
Duhân bıçağı ve havân ve bileyi	50 guruş
Ütü ve mikrâz	30 guruş
Tütüncü dükkânı derûnunda hırdavât	50 guruş
Fes 1 aded heybe 1 aded	150 guruş
Dîmî yüzlü cedîd döşek 3 aded	200 guruş
Müsta‘mel yorgan 2 aded	70 guruş
Yan minderi 2 aded köşe 1 aded çit mak‘ad 3 aded beyaz yasdık örtüsü 3 aded	200 guruş
Müsta‘mel kilim 2 aded ve kebe 1 aded	80 guruş
Beyaz yüzlü döşek 1 aded	25 guruş
Dolama peŐgîr 1 aded	19 guruş
Def‘a işlemeli dolama peŐgîri 1 aded	30 guruş
Kara sabun kalıb 12 aded	20 guruş
Selvi sandık 1 aded	80 guruş
Beyaz çarşaf 1 adedve yasdık örtüsü 2 aded	12 guruş
Havan ma‘ase	5 guruş
Kutnî 2 aded ve altı barmak 1 aded sagir enteri	80 guruş
Çûka çikîn 1 aded	30 guruş
Yasdık yüzü 1 aded	5 guruş
Mintân Őalvâr kuŐâk fes sârik	100 guruş
Bez seccâde 1 aded	5 guruş
Çuvâl çift 1 aded	5 guruş
Sağîr poylese 4 aded	15 guruş
Sağîr minder 1 aded	10 guruş
Buhûrdân 1 aded	10 guruş
Sağîr çekmece 1 aded	10 guruş
Don 1 adedgömlük 1 aded	15 guruş
Kadın örtüsü 1 aded peŐgir 5 aded	20 guruş
Kahve takımı	130 guruş
Sîmli duhân çikî	30 guruş
Nakd der-kîse	57 guruş
Şam‘dân 4 aded	25 guruş
Nühâs-ı mangal 1 aded	60 guruş
Leğen ibrik 1 aded	20 guruş
Evânî-i nühâs 39 kıyye	585 guruş
Zahîre anbarı ma‘a-Őlık ve bulgur	60 guruş

Hırdavât-ı menzil	40 guruş
Der-zimmet-i Osmân kavâs	170 guruş
Müteveffâ-yı mezbûrun bâ defter-i müfredât zimem-i nâsda alacağı	397 guruş
Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil cem'an 7044 guruş	
Minhâ'l-ihracât	
Mehr-i mü'eccele-i müsebbete li'z zevceti'l-mezbûre 300 guruş şehâdet-i Hâcî İbrâhim bin Osmân ve Monlâ Osmân bin İsmâ'il	
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiye	178 guruş
Deyn-i berberler şeyhi Hâcî Ömer Ağa bâ karârü'l-verese	110 guruş
Deyn-i manâv Hâcî İbrâhim bâ karârü'l-verese	90 guruş
Deyn-i Boyalılı mülâzim bâ karârü'l-verese	114 guruş
Deyn-i Filyosoğlu bâ karârü'l-verese	143 guruş
Deyn-i Topay zimmî bâ karârü'l-verese	30 guruş
Müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında malının sülüsünü Osmân kavvâsın oğlu sağır Mehmed'e vasiyyet eylemiş olduğu şer'en tebeyyün etmekle fûrû-nihâde şehâdet-i es-Seyyid Abdurrahmân bin Menzilci Hâcî Ahmed Ağa ve teba'adan Bozoklu Ömer bin Rasûl	2023 guruş
Cem'an 2997 guruş	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4047 guruş
Hisse-i zevce	1011 guruş meblağ 90
Hisse-i ammizâde	1517 guruş meblağ 75
Hisse-i ammizâde	1517 guruş meblağ 75

{ 5a }

Çubukçuoğlu Mihayil Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi mütemekkinlerinden olup Bağdad'da hâlik olan Çubukçuoğlu Mihayil veled-i Kirkor (2) nâm zimmînin verâseti mahalle-i mezbûrede mütemekkin sulbî sağır oğlu Ohan'a ve sulbiyye sağîre kızı Oseki'ye (3) munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' ve sağîrân-ı mersûmânın ammileri Artin (4) veled-i el-mersûm Kirkor ma'rifeti ile tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi (5) defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis işrîn min şehri Şevvâli'l mükerrrem sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Müsta'mel yasdık 4 aded	32 guruş
Müsta'mel kilim 2 aded	40 guruş
Kebîrce kefere minderi 6 aded	80 guruş
Müsta'mel yorgan 3 aded	120 guruş
Köhne döşek 1 aded	35 guruş
İpekli şal 1 aded	40 guruş
Köhne boğça derûnunda çaput parçaları	5 guruş
Kebîr muşanba 1 aded	10 guruş
Şişe 2 aded zarf 2 aded	8 guruş
Ayna 1 aded	5 guruş
Çiçekli zenne şalvarı 1 aded	15 guruş
Yapağı makarime 1 aded	2.5 guruş
Bürük 1 aded	15 guruş
Sandık 1 aded	20 guruş
Dolab 1 aded	5 guruş
Sağîr şam'dân 2 aded	10 guruş

Sarı hamâm tası 1 aded	5 guruş
El leğeni 1 aded ibrik 1 aded	40 guruş
Evânî-i nühâs 7 kıyye parça 16 aded	100 guruş
Kebîr aşurma 1 aded	50 guruş
Çamâşîr leğeni 1 aded	80 guruş
İncilü küpe çift 1 aded	220 guruş
İşlemeli çuha şilte 1 aded	25 guruş
İşlemeli yağlık 1 aded	10 guruş
Boğça 1 aded	5 guruş
Köhne hamâm tası parça 4 aded	20 guruş
Kapu perdesi	20 guruş
Nühâs-ı mangâl 1 aded	50 guruş
Sarı zarf 7 aded	10 guruş
Sevânî parçasından çocuk şebeki takımı	20 guruş
Minder 1 aded sağîr yorgan 1 aded	10 guruş
Hırdabât-ı menzil	12.5 guruş
Cem'an 1120 guruş	
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiye 030 guruş li't-taksîm beyen'l-verese	1090 guruş
Hisse-i bint	363 guruş meblağ 40
Hisse-i ibn	726 guruş meblağ 80

Askerî zâbitları te'ehhülüne dâ'ir emir,
Mûcebince Sivas mutasarrıfı paşa tarafına dahi buyruldu vârid olmuşdur

Sa'âdetlü efendim

(6) Ordû-yı hümayûnlar merkez ve mevâki'inde ikâmet üzere bulunan küçük ve büyük zâbitân-ı askeriyeden te'ehhül- (7) karâr edenlerin ordûsu müşîri hazretleri câinibinden ve müstesnâ mahallerde bulunanların dahi en büyük (8) zâbitı tarafına tetkîkât-ı lâzime

bi'l-icrâ akd-i nikâh ruhsatı hâvî yedlerine bir kıt'a memhûr ilm ü haber (9) i'tâ olunacağından işbu haber ibrâz olduğu halde o makûlelerin nefer emr-i mestûne nikâhlarının (10) icrâsını ve ber-vech-i muharrer ilm ü haber ibrâz olunmadıkca akd-i nikâh maddesinde mücânebet olunması husûsunun taşralara (11) e'imme ve muhtarâna ekîden tenbîh kılınması Dâr-ı Şûrâ-yı Askerî'de tensîb olduğu devletlü serasker paşa (12) hazretleri tarafından ifâde olunmuş olduğundan hâk-pây-ı hümayûn-ı şâhânedan bi'l-istîzân ol vecihle icrâ-yı (13) îcâbı husûsuna emr ü fermân cenâb-ı hilâfet-penâhî müte'allik ve şeref-sudûr buyrulub mantûk-ı âlîsi üzere (14) keyfiyet vülât-ı 'ızâm ve mutasarrıfîn-i kirâm ve me'mûrîn taraflarına bildirilmekle zât-i şerîfleri dahi ber-minvâl-i muharrer keyfiyetlerde (15) e'imme ve muhtarâna ekîden tenbîh etdirilmesi ve ale'd-devâm şu usûlün düstûrî'l-amel tutulması husûsuna (16) himmet eylemeniz siyâkında şukka terkîm kılındı fî 11L (Şevvâl) sene 65

Vüsûl 25 Za (Zilka'de) sene 65

Sa'âdetlü efendim

(17) Cenâb-ı Hak velî-ni'met be-ni'metimiz pâdişâh-ı ma'delet-kesîr efendimiz hazretlerini ile'l-ebed zîver-efzâ erîke-i hilâfet (18) buyursun zât-ı merâhim-simât-ı hazret-i tâcdârînin şi'âr-ı celîl-i kemâl-nusfet ve ma'delet-sahîha-ı cenâb-ı mülkdâr-ı (19) pîri iktizâsınca kâffe-i mezâlîm ve i'tisâfın imhâ ve izâlesiyle dest-i emânet peyvest-i hilâfet-penâhîlerine (20) vedî'a-ı ilâhiyye olan sunûf-ı tebe'anın her hâlde istikmâl-i asâyiş ve istirâhatı mültzim-i âlî-i şâhâneleri (21) olduğu misüllü vâridât-ı 'öşriyye ve rusûmiyyeden dolayı der-uhdeciler taraflarından ahâlî ve tebe'a haklarında öteden berü (22) mervî olan zulm ve ta'addiyâtın dahi külliyyen indifâ'ı esbâbının istihsâli matlûb-ı merhamet-mashûb

{ 5b }

(1) Cenâb-ı cihandârî olmakdan nâşî ba'de-ezîn ahâlî ve tebe'a verecekleri rusûmât ve a'sârın mikdârını (2) bilüb ondan ziyâde bir şey istenür ise hicr ve der-uhdecilerin hilâf-ı rızâ-yı âlî hareketleri bulduğunu (3) anlayub ziyâde istenilen şey'i vermemek der-uhdeciler dahi mugâyır-ı usûl ve nizâm bir gûne hareketde (4) bulunmamak için rusûmât-ı mürettebe hakkında olan nizâmât toplaşdırılarak tanzîm ve takdîm kılınan ta'rife-i kadîmesinin (5) elsine-i mütenevvi'a üzere nesh ve müte'addidesinin tab' ve temsîliyle memâlik-i mahrûseti'l-memâlik-i şâhânedan bulunan (6) kasabât ve kurâda ve

mecma‘-ı nâs olan mahallerde ta‘lîk ve i‘lân olunmak ve mezkûr ta‘rifede gösterildiği vecihle (7) hazîne-i celîlede mukayyed olmayan ba‘zı rusumâtın dahi bu senelik usûl-i sâbıkasına tetkîken istihsâliyle (8) onun dahi bi-lütûfihî Ta‘âlâ sene-i âtiyede yapılacak ta‘rifesi gönderilmek üzere icâbının icrâsı Mâliye Nezâret-i (9) Behiyyesi'nden beyân ve istîzân ve bu sûret Meclis-i Vâlâ'da dahi tensîb ve istihsân olunarak (10) irâde-i isâbet-ifâde-i cenâb-ı şehn-şâhî dahi ol-merkezde sunûh ve sudûr buyrulub mantûk-ı âlîsi (11) lâzım gelenlere bildirilmiş ve zikr olunan ta‘rifeden lüzûmu mikdârı taraf-ı şerîfinize gönderilmiş olmağın (12) emr ü fermân cenâb-ı mülûkâne mantûk-ı celîli üzere icâbının icrâsıyla hilâf-ı hâl ve hareket vukû‘ bulmamasına (13) medd-i enzâr dikkat eylemeniz siyâkında şukka meveddet terkîm kılındı fî 3 N (Ramazan) sene 65

Vüsûl 25 Za (Zilka‘de) sene 65

Mûcebince Sivas mutasarrıfı tarafından dahi bir kıt‘â buyruldu vârid olmuştur

(14) Tokad ve Niksar ve Artukâbâd ve Tozanlı ve Karakuş ve Kazâ-i Erba‘a nâib ve müftî ve müdür ve tahsîlât (15) me‘mûrlarına ve a‘zâ-yı mecâlis ve vücûh-ı memleket ve bî-vechî'l-umûm ashâb-ı suhnân ve iş (16) erlerine hitâben Sivas Mutasarrıflığı bu def‘a mîr-i mîrân-ı kirâmdan sa‘âdetlü Münîb Paşa (17) uhdesine tevcih ve ihsân ve müşârün ileyhın merkez-i hükümetleri olan Sivas'a vüsûllerine değin (18) umûr-ı hâzırının kemâ-kân taraf-ı hâlisânesinden idâresi makâm-ı ulyâ-yı vekâlet-i mutlakadan (19) şeref-sudûr eden emir-nâme-i sâmi mûcebince ve emvâl-i bakâyâ ve cedîde tahsîli için me‘mûr-ı (20) mahsûs ta‘yîn ve i‘zâm olunmuş ve me‘mûr i‘zâmına hâcet olmayan mahallerine dahi müdürân (21) ve mecâlislerine te‘kîdât-ı lâzime icrâ kılınmış ise de bir semere nâfi‘ası olmadığından el-hâsıl (22) vergü maddesi goyduran emvâl-i atîka ve cedîde tez elden tahsîl olunmasına dâ‘ir sa‘âdetlü el-Hâc (23) Abbas Paşa hazretleri tarafından vürûd eden buyruldu meâlidir vüsûlü fî 5 Za (Zilka‘de) sene 65

Vüsûl 25 fî Za (Zilka‘de) sene 65

(24) Ankara Eyâleti Vâlîsi atûfetlü Vecîhi Paşa hazretlerinin bâ irâde-i seniyye iskân eylediği ekrâd (25) ve aşâ‘ir-i sâ‘ireden oldukları mahalden firâr edenleri olur ise medd-i akb ahz ü girift ve müşârün (26) ileyh hazretleri tarafına gönderilmek üzere Sivas cânibine irsâli husûsuna dâ‘ir mutasarrıf paşa hazretleri (27) tarafından bir kıt‘a buyruldu vürûd-şod fî 7 Za (Zilka‘de) sene 65

Vüsûl fî 25 Za sene 65

Kahveci Ali Kassâmı

(28) Medîne-i Tokad'da Gaybî Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kahveci Topal Ali bin Himmet nâm müteveffânın verâseti (29) zevce-i metrûkesi Fâtımâ bint-i Mehmed nâm hâtun ile sulbî sağır oğlu Mustafa ve sulbiye kebîre kızları Sâliha ve Şerîfe ve Ayşe (30) ve Âbide'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer' tevzî' ve taksîm (31) olunan müteveffâ-yı mezbûrun tereke defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min-şehr-i Zilhiccetî's-şerîfe sene hams (32) ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Çamâşûr leğeni 1 aded kazganı 1 aded evânî-i nühâsiyye 22 kıyye	330 guruş
Köhne döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 1 aded	50 guruş
Yarma bulgur 8.5 rublağı	95 guruş
Hınta 3 rublağı	24 guruş
Kahve çıkı 11 aded	33 guruş
Furûzet olmuş nargile 2 aded	10 guruş
Cezve 3 aded	6 guruş
Hırdabât-ı menzil	23 guruş
Cem'an 571 guruş techîz-i tekfîn masrafı 50 guruş resm-i kısmet-i minhâ 15 guruş toplam 065 guruş li't-taksîm beyne'l-verese	506 guruş
Hisse-i zevce	63 guruş meblağ 30
Hisse-i ibn	147 guruş meblağ 70
Hisse-i bint	73 guruş meblağ 95
Hisse-i bint	73 guruş meblağ 95
Hisse-i bint	73 guruş meblağ 95
Hisse-i bint	73 guruş meblağ 95

{ 6a }

Kur'a Emri

(1) Kıdvetü'l-ülemâi'l-muhakkıkîn Tokad Kazâsı nâib ve müftîsi zîde ilmehümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdür-i kazâ (2) ve vücûh-ı memleket zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümayûnum vâsıl olucak ma'lûm ola ki cümlelerin bildiği üzre (3) Hak Ta'âlâ hazretlerinin 'avn ve 'inâyetiyle yapılmış ve kararlaştırılmış olan tensîkât-ı askeriye iktizâsınca (4) tertîb ve icrâ olunan ordû-yı hümayûnlarıma memâlik-i mahrûsemden birer dâ'ire tahsîs olunub ve neferât-ı (5) askeriyenin 'askerlikde kullanılmalarına dahi

beş sene müddet ta'yîn kılınıb beher sene her bir orduda (6) müddet-i mukarrerisini tekmi'l eden neferât kendi zirâ'at ve hırâset ve maslahatlarıyla meşgûl olmak üzere ellerine (7) tezkireler verilerek vilâyetlerine gönderilüb bunhar kangî ordudan çıkmış ise ol ordu dâ'iresi (8) ahâlîsinin yirmi yaşından yirmi beş yaşına kadar olanlardan kur'a-ı şer'îyye ile yine ol mikdâr (9) nefer alınarak beher sene işbu istibdâl-i usûl-i hayriyyenin icrâsı mukarrer olduğundan bunun kemâl-i hakkâniyet (10) ve 'adâletle yapılması ya'ni bu husûsda kimse kimseyi tasahhüb ve himâye ederek âhara gadr eylememesi (11) ve yirmiden yirmi beş yaşına kadar ganî ve fakîr ve büyük ve küçük her kim olur ise olsun hiç ferd (12) ber-takrîb hizmet-i askeriyeden istinkâf edememesi zımnında bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı şâhânemle (13) müzeyyen mahsûs nizâmnâme yapılarak beher kazâya başka başka irsâl olunmuş ve Anadolu (14) Ordû-yı Hümâyûnu'mdan bu seneye mahsûben sınıf-ı redîfe çıkarılacak 'asâkirlerin yerlerine ordû-yı mezkûr (15) dâ'iresi ahâlîsinden neferât-ı cedîde ahzi lâzım gelmiş olduğuna ve Tokad Kazâsı'nı dahi mezkûr ordû-yı (16) hümâyûnum dâ'iresi dâhilinde bulunmuş ve nüfûs-ı mevcûdesine nisbetle hissesine altmış nefer düşmüş (17) idüğüne mebnî neferât-ı mezkûrenin bâlâda beyân olunduğu üzere bâ kur'a-ı meşrû'a ahzi zımnında (18) zâbitân-ı askeriyeden mahsûs me'mûr ve esnân-ı askeriyede olan ahâlîden talebe-i 'ulûmdan (19) olanların icrâ-yı imtihan için müderrisînden ve e'imme-i askeriyeden müstakîl mümeyyiz ve hasbe'l-vücûd 'askerliğe (20) elvermeyenler bi'l-mu'âyene tefrîk olunmak üzere tabîb dahi me'mûr ve i'zâm kılınmış olmağla vüsûl-i (21) emri-i şerîfimde keyfiyet irâde-i seniyyem cümleye i'lân ve işâ'at olunarak sâlifü'z-zikr kur'a me'mûrları (22) ol tarafa kangî gün vâsıl olacaklarını tahrîr ve iş'âr eyledikleri anda bi'l-cümle esnân-ı askeriyede bulunan (23) ahâlîsi ol gün re's-i kazâda ve yahûd kazâca münâsib olan bir mahalde mevcûd bulunmak üzere celb (24) ve cem' olunub zikr olunan me'mûrların hîn-i vüsûlünde zâbit ve hâkim ve müftî ve ülemâ ve meşâyih ve mütehayyizân-ı (25) vücûh bir yere toplanub zikr olunan nizâmnâmede munderic usûle tatbîken me'mûrîn-i mûmâ ileyhim ile birleşerek (26) bir kur'a meclisi akdiyle kat'â garaz ve himâyet karışdırılmayarak ve hiçbir husûsda nizâmnâme-i mezkûr (27) ahkâmından seremû inhirâf olunmayarak kur'a-ı şer'îyyenin bi'l-kemâl dikkat ve hakkâniyet hüsn-i icrâsına ibtidâr (28) ve i'tinâ ve ismine kur'a isâbet eden neferâtın tesviye-i husûsâtı için nizâmı mücebince yirmi gün (29) hânelerine azîmetlerine ruhsât i'tâ olunarak bu müddet tekmi'l oldukta tamâmen re's-i kazâya toplanub (30) oradan me'mûru ma'rifetiyle mevki'ine gönderilmek ve bu nizâmât-ı adliyenin kadrini

bilemeyüb de (31) esnân-ı askeriyye erbâbından bilâ-özr kur'a meclisine gelmeyen bulunur se o makûleler hemân bilâ-kur'a askere (32) alınacağı misüllü isimlerine kur'a isâbet edenlerden rü'yet-i husûsât-ı zâtiyeleri zımnında hânelerine azîmetlerine (33) ruhsat verilen yirmi gün müddet hitâmında ta'yîn olunan mahalle avdet olunmayub da firâr edenler olur ise (34) ele geçdiği vakt nizâmına tevfikân haklarında te'dîbât-ı lâzime icrâ kılınacağı cihetle me'mûrîn taraflarından (35) buralarına güzelce dikkat ve firâr edenlerin arkası bırakılmayub bi'l-ikdâm ahz ü girift olunmalarına dahi (36) sarf-ı makderet olunmak îcâb edeceğinden ona göre hareketle uğûr-ı din ve devlet-i aliyemde güzel hizmet (37) ve sadâkat olunması cümlelerinden me'mûl ve matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmunuz oldukda ol vecihle icrâ-yı muktezâlarına (38) mübâderet ve menâfi'-i rızâ-yı şâhânem vaz' ve hâlâtı tecvîzden begâyet tevakkî ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz (39) alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren fî evâ'il-i şehri-Şevvâli'l-mükerrem sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf târîh-i vüsûl fî 21 Z sene 65

Mûcebince Sivas mutasarrıfı paşa tarafına dahi bir kıt'a mektûb gelmiştir

{ 6b }

Komanat Kâfirni Nâhiyeleri Kur'a Fermânı

(1) Kıdvetü'l-ülemâi'l-muhakkıkîn Komanat ve Kâfirni nâhiyeleri nâibleri zîde ilmehümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdîrleri (2) ve vücûh-ı memleket zîde kadrühüm tevki'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki cümlelerin bildiği üzere Hak Ta'âlâ (3) hazretlerinin 'avn ve 'inâyetiyle yapılmış ve kararlaşmış olan tensîkât-ı askeriye iktizâsınca tertîb (4) ve icrâ olunan ordû-yı hümâyûnlarıma memâlik-i mahrûsemden birer dâ'ire tahsîs olunub ve neferât-ı (5) askeriyyenin askerlikde kullanılmalarına dahi beş sene müddet ta'yîn kılınıb beher sene her bir orduda (6) müddet-i mukarreresini tekâmül eden neferât kendü zirâ'at ve hırâset ve maslahatlarıyla meşgûl olmak üzere ellerine (7) tezkireler verilerek vilâyetlerine gönderilüb bunhar kangî ordudan çıkmış ise ol ordu dâ'iresi (8) ahâlîsinin yirmi yaşından yirmi beş yaşına kadar olanlardan kur'a-ı şer'iyye ile yine ol mikdâr nefer (9) alınarak beher sene işbu istibdâl-i usûl-i hayriyyenin icrâsı mukarrer olduğundan bunun kemâl-i hakkâniyet (10) ve 'adâletle yapılması ya'ni bu husûsda kimse kimseyi tasahhüb ve himâye ederek âhara gadr eylememesi (11) ve yirmiden yirmi beş yaşına kadar ganî ve fakîr ve büyük ve küçük her kim olur ise olsun hiç ferd ber-takrîb (12) hidmet-i askeriyyeden istinkâf

edememesi zımnında bâlâsı tuğrâ-yı garrâ-yı şâhânemle müzeyyen mahsûs (13) nizâmname yapılarak beher kazâyâ başka başka irsâl olunmuş ve Anadolu Ordû-yı Hümâyûnu'mdan bu seneye mahsûben (14) sınıf-ı redîfe çıkarılacak asâkirin yerlerine ordû-yı mezkûr dâ'iresi ahâlîsinden neferât-ı (15) cedîde ahzi lâzım gelmiş olduğuna ve Komanat ve Kâfirni nâhiyeleri dahi mezkûr ordû-yı (16) hümâyûnum dâ'iresi dâhilinde bulunmuş ve nüfûs-ı mevcûdesine nisbetle hissesine kırk beş nefer düşmüş (17) idüğüne mebnî neferât-ı mezkûrenin bâlâda beyân olunduğu üzre bâ kur'a-ı meşrû'a ahzi zımnında (18) zâbitân-ı askeriye'den mahsûs me'mûr ve esnân-ı askeriye'de olan ahâlîden talebe-i 'ulûmdan (19) olanların icrâ-yı imtihanı için müderrisîn ve e'imme-i askeriye'den müstakîl mümeyyiz ve hasbe'l-vücûd askerliğe (20) elvermeyenler bi'l-mu'âyene tefrîk olunmak üzre tabîb dahi me'mûr ve i'zâm kılınmış olmağla vüsûl-i emr-i (21) şerîfimde keyfiyet irâde-i seniyyem cümleye i'lân ve işâ'at olunarak sâlifü'z-zikr kur'a me'mûrları (22) ol tarafa kangî gün vâsıl olacaklarını tahrîr ve iş'âr eyledikleri anda bi'l-cümle esnân-ı askeriye'de bulunan (23) ahâlîsi ol gün re's-i kazâda ve yahûd kazâca münâsib olan sâir bir mahalde mevcûd bulunmak (24) üzre celb ve cem' olunub zikr olunan me'mûrların hîn-i vüsûlünde zâbit ve hâkim ve müftî ve ülemâ (25) ve meşâyih ve mütehayyizân-ı vücûh bir yere toplanub zikr olunan nizâmname'de münderic usûle tatbîkan me'mûrîn-i (26) mûmâ ileyhim ile birleşerek bir kur'a meclisi akdiyle kat'â garaz ve himâyet karışdırılmayarak ve hiç (27) bir husûsda nizâmname-i mezkûr ahkâmından seremû inhirâf olunmayarak kur'a-ı şer'îyyenin bi'l-kemâl (28) dikkat ve hakkâniyet hüsn-i icrâsına ibtidâr ve i'tinâ ve ismine kur'a isâbet eden neferâtın tesviye-i husûsâtı için (29) nizâmı mücebince yirmi gün hânelerine azîmetlerine ruhsât i'tâ olunarak bu müddet tekâmül oldukda tamâmen (30) re's-i kazâyâ toplanub oradan me'mûru ma'rifetiyle mevki'ine gönderilmesi ve bu nizâmât-ı adliyenin (31) kadrini bilemeyüb de esnân-ı askeriye'ye erbâbından bilâ-özü kur'a meclisine gelmeyen bulunur se o makûleler (32) hemân bilâ-kur'a askere alınacağı misüllü isimlerine kur'a isâbet edenlerden rü'yet-i husûsât-ı zâtiyeleri (33) zımnında hânelerine azîmetlerine ruhsat verilen yirmi gün müddet hitâmında ta'yîn olunan mahalle avdet etmeyüb de (34) firâr edenler olur ise ele geçdiği halde nizâmına tevfi'kan haklarında te'dîbât-ı lâzime icrâ kılınacağı cihetle me'mûrîn (35) taraflarından buralarına güzelce dikkat ve firâr edenlerin arkası bırakılmayub bi'l-ikdâm ahz ü girift olunmalarına (36) dahi sarf-ı makderet olunmak îcâb edeceğinden ona göre hareketle uğûr-ı din ve devlet-i aliyyemde güzel (37) hizmet ve sadâkat olunması cümlelerinden

me'mûl ve matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmunuz oldukda ol vecihle (38) icrâ-yı muktezâlarına mübâderet ve menâfi'-i rızâ-yı şâhânem vaz' ve hâlâtı tecvîzden begâyet tevakkî ve mücânebet (39) eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i'timâd kılâsız tahrîren fî evâ'il-i şehir-i Şevvâli'l-mükerrem sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Vüsûl fî 21 Z sene 65

{ 7a }

Tokad Kur'ası Mektûb-ı Mehmed Münîb Paşa

Hamiyyetlü Efendi

(1)Müte'allik buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne ve tensîkât-ı askeriyeye-i cenâb-ı şâhâne îcâbınca işbu altmış beş (2) senesine mahsûben dahi Tokad Kazâsı'nın icrâ-yı kur'a-ı şer'iiyesine Anadolu Ordû-yı Hümâyûnu piyâde ikinci (3) alay kaim-i makâmı Abdullah Bey bâ emr-i âlî me'mûr ve ta'yîn buyurulmuş ve tarafınıza hitâben şeref-sudûr eden bir kıt'a fermân (4) âlî leffen tarafınıza gönderilmiş olmağla bermuktezâ-yı irâde-i aliyye kazâ-ı mezbûrun ülemâ ve vücûhiyyeme bi'l-cümle karyelerin (5) imam ve muhtarlarını ve ehl-i İslam'dan sâ'ir huzûru lâzım olan kimesneleri celb ve cem' ederek emr-i âlî-i mezkûru (6) kırâ'etle mefhûmu ve mü'eddâsı hâzır bulunanlara gereği gibi telkîn ve tefhîm olunduktan sonra kazâ-ı mezbûrun mecmû'-ı karyelerinde (7) yirmiden yirmi beş yaşına kadar ne mikdâr adam var ise cümlesinin isimleri nüfûs defterinden çıkarılarak (8) işbu adamlar her ne vakt istenilür ise getirülmek ve mevcûd olmayanların yerlerine kur'a meclisinde vekâlet etmek (9) için pederleri ve yâhûd sâ'ir akrabâlarından biri gelmek üzere pusulalarını karyeleri muhtarlarına i'tâ ve teslim olunması (10) ve emr-i âlî-i mezbûrun vürûdundan tâ kur'a maslahatının icrâ ve itmâmına kadar kimesnenin kazâdan çıkub başka (11) mahalle gitmesi için bir vecihle mürûr tezkiresi verilmemesi ve me'mûr-ı mûmâ ileyh tarafından her ne vakt tarafınıza haber vârid (12) olur ise sâlifü'l-beyân yirmi yaşından yirmi beş yaşına kadar derfter-i nüfûsdan esâmîsi ihrâç olunanların (13) birisi gerüye kalmaksızın re's-i kazâyâ cem' ve celb etdirilmesi husûslarına i'tinâ ve dikkat ve emr-i âlî-i mezbûrda (14) münderiç kâffe-i ahkâm-ı seniyyenin icrâsıyla aslâ ve kat'â hilâfını îcâb eder hâlât vukû'a getirülmemesine (15) sa'y ve hamiyet eylemeleri için işbu şukka-ı mahsûsa tahrîr ve tesyîr kılındı fî 15 Z sene 65

Târîh-i vüsûl fî 21 Z sene 65
Bâ'müht-i Mehmed Münib Paşa Mutasarrıf-ı Eyalet-i Sivas

Komanat ve Kâfirni nâhiyelerine

Hamiyyetlü efendi

(16) Müte'allik buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne ve tensîkât-ı askeriyye-i cenâb-ı şâhâne îcâbınca işbu altmış beş (17) senesine mahsûben dahi Komanat ve Kâfirni Kazâsı'nın icrâ-yı kur'a-ı şer'iiyesine Anadolu Ordû-yı Hümâyûnu (18) piyâde ikinci alay kaim-i makâmı fütüvvetlü Abdullah Bey bâ emr-i âlî me'mûr ve ta'yîn buyurulmuş ve tarafınıza hitâben (19) şeref-sudûr eden bir kıt'a fermân âlî leffen tarafınıza gönderilmiş olmağla ber-muktezâ-yı irâde-i aliyye kazâ-ı (20) mezbûrun ülemâ ve vücûhiyyeme bi'l-cümle karyelerin imam ve muhtarlarını ve ehl-i İslam'dan sâ'ir huzûru lâzım olan (21) kimesneleri celb ve cem' ederek emr-i âlî-i mezkûru kırâ'etle mefhûmu ve mü'eddâsı hâzır bulunanlara gereği gibi tefhim (22) ve telkîn olunduktan sonra kazâ-ı mezbûrun mecmû'-ı karyelerinde yirmiden yirmi beş yaşına kadar ne mikdâr adam var ise (23) cümlesinin isimleri nüfûs defterinden çıkarılarak işbu adamlar her ne vakt istenilür ise getirölmek ve mevcûd (24) olmayanların yerlerine kur'a meclisinde vekâlet eylemek için pederleri ve yâhûd sâ'ir akrabâlarından biri gelmek (25) üzre pusulalarını karyeleri muhtarlarına i'tâ ve teslîm olunması ve emr-i âlî-i mezbûrun vürûdundan tâ kur'a maslahatının (26) icrâ ve itmâmına kadar kimesnenin kazâdan çıkub başka mahalle gitmesi için bir vecihle mürûr tezkiresi verilmemesi ve me'mûr-ı mûmâ (27) ileyh tarafından her ne vakt tarafınıza haber vârid olur ise sâlifü'l-beyân yirmi yaşından yirmi beş yaşına kadar (28) derfter-i nüfûsdan esâmîsi ihrâç olunanların birisi gerüye kalmaksızın re's-i kazâyâ cem' ve celb etdirilmesi (29) husûslarına i'tinâ ve dikkat ve emr-i âlî-i mezbûrda münderiç kâffe-i ahkâm-ı seniyyenin icrâsıyla aslâ ve kat'â (30) hilâfını îcâb eder hâlât vukû'a getirölmemesine sa'y ve hamiyet eylemeleri için işbu şukka-ı mahsûsa tahrîr ve tesyîr kılındı fî 15 Z sene 65

Târîh-i vüsûl fî 21 Z sene 65

Bâ müht-i Mehmed Münîb Paşa
Mutasarrıf-ı Eyâlet-i Sivas

Marincioğlu Kızı Kassâmı

(31) Medîne-i Tokad'da Perâkende Bağgeciyân Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Marincioğlu kızı Hadîce bint-i (32) Mustafa nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûku Abdurrahman bin İbrâhim ile sadri sağîr oğulları İbrâhim ve Mustafa (33) ve Hasan'a munhasıra olub şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî (34) ve taksîm olunan müteveffiye-i mezbûrenin terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsî 'ışrîn min-şehr-i Zilhiceti's- (35) şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Babasından mevrûs debbağhânede vâkî' bir bâb dükkanda olan sülüs hissesi	500 guruş
Babasından mevrûs Doğancı nâm mahalde kâ'in bir kıt'a bağdan sülüs hissesi	400 guruş
Babasından mevrûs nühâs 12 kıyye	12.5 guruş 150 guruş
Babasından mevrûs dört buçukluk altun 19 aded	120.5 guruş
Babasından mevrûs beşerlik altun 3 aded İstanbul 4 aded rub'iyye 12 aded	249 guruş
Babasından mevrûs gerdanlık altunu kıymeti	387 guruş

{ 7b }

Babasından mevrûs kara sığır ineği re's 1 aded	120 guruş
Mâl-ı mahsûs altun gerdanlık Kıbrus 15 aded	90 guruş
Yorgan 1 aded döşek 1 aded yasdık 1 aded kilim 1 aded	100 guruş
Şeritli dolama 1 aded	25 guruş
Alaca zenne enterisi 1 aded	25 guruş
Bürük 1 aded	10 guruş
Havlu 3 aded boğça 1 aded	10.5 guruş
Köhne sandık 1 aded	10 guruş
Mehr-i mü'eccele der-zimmet-i zevc-i mezbûr	100 guruş
Cem'an 2297.5 guruş	
Minhâ'l-ihracât	
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	60.5 guruş
Hâlik-i mezbûrun ber-mûceb-i vasiyet techîz ve tekfîn masrafı	370 guruş

Cem'u'l-ihrâcât 430.5 guruş	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1867 guruş
Hisse-i zevce	466 guruş meblağ 90
Hisse-i ibn	466 guruş meblağ 90
Hisse-i ibn	466 guruş meblağ 90
Hisse-i ibn	466 guruş meblağ 90

Sûret-i Mektûb-ı Sâmi-i Sadâret-Penâhî Meskûkât Hakkında

Sa'âdetlü efendim

(1) Mukaddemâ bâ irâde-i seniyye-i şâhâne mukarrer olan nizâm mücebince eyâdî-i nâsda tedâvülü memnû' olan kâffe-i (2) meskûkât-ı atîka-ı Osmâniye ve ecnebiyyenin fî'ât-ı mukarresiyile cânib-i Darbhâne-i Âmire'ye ve me'mûr ve mübâya'acılara (3) i'tâsı hakkında mukaddem ve mu'ahhar bi'd-defe'ât tenbîhât-ı mukteziyye icrâ kılınmış ise de yine bu aralık bî-muhâbâ hilâf-ı nizâm (4) fî'ât-ı zâ'ide ile alınub verilmekte idüğü sahîhen tahkîk ve istihbâr olunub halbuki şu (5) keyfiyet sâye-i muvaffakiyet-vâye-i cenâb-ı mülûkânede ve tashîhine muvaffak olunan hasene-i cedîde fî'ât-ı (6) mukarresinin iğtilâliyle kambiyo maddesine dokunarak bi'l-cümle eşyânın terakkî-i fî'âtına ve bu dahi (7) bi'l-âhare 'ibâdullâhın izrârına sebep-i müstakil olacağından başka Darbhâne-i Âmire'nin durgunluğu (8) mü'eddî idüğünden ba'de ezîn sikke-i cedîde yirmilik memdûhiyye ve nisfiye ve rub'iyye ve altılık ve üçlük (9) ve beşlik ve yüzlük ve altmışlık ve tek guruş ve yarımlik ve onluk ve sîm sikkelerden mâ-'adâ meskûkât-ı memnû'a (10) ve sâ'irdir ve sîmin fî'ât-ı ma'lûme ve mukarresiyile me'mûr mübâya'acılara ve mübâya'acı bulunmayan yerlerde (11) me'mûrîn-i Devlet-i Aliyye cânibine i'tâsıyla beyne'n-nâs ahz ü i'tâda hiçbir sûretle alınub verilmemesi (12) ve hilâfına hareket eden olur ise ele geçürüldüğü halde aslâ hatr ve gönüle bakılmayarak her kim olur ise (13) olsun yedinde bulunan amçeye göre te'dîbât-ı lâyikasının dakîka fevt olunmayacağı kat'iiyyen (14) tenbîh ve işâ'ası zımnında bu kerre dahi te'kîdât-ı icâbiyyenin icrâsı husûsu Darbhâne-i (15) Âmire müşîri devletlü paşa hazretleri tarafından bâ takrîr ifâde ve beyân olunarak sûret-i hâl lâzım gelenlere (16) iş'âr kılınmış olmağla zât-ı sa'âdetiniz dahi meskûkât-ı mezbûrenin külliyyen men' ve tedâvülüyle her halde takayyüdât-ı (17) kâmile ve nezâret-i mütemâdînin icrâsıyla nizâm-ı mezkûrun tatarruk-ı halelden vikâyesi husûsuna himmet (18) eyleminiz lâzım geleceği beyânıyla şukka-ı muhbir tahrîr ve tesyîr kılındı fî 6 Za sene 65

Vüsûl gurre-i M sene 66

(19) İşbu mektûb-ı sâmi sûreti mücebince Sivas Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa hazretleri tarafına (20) dahi bir kıt'a buyuruldu vârid olmuştur

{ 8a }

Cizye Emri

(1) Fahrü'l-ümerâi'l-kirâm mu'temedü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-ızz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i (2) inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâmdan Sivas Eyâleti Mutasarrıfı Mehmed Paşa dâme ikbâluhû ve iftihârü'l-emâcid (3) ve'l-ekârim câmiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'd-dâim rütbe-i sâlise ashâbından eyâlet-i (4) mezkûre defterdârı Esad Bey dâme mecduhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Divriği Sancağı Kaymakamı Osman (5) Bey zîde mecduhû ve mefâhirü'l-ülemâi'l-muhakkıkîn me'âdinü'l-fezâ'il ve'l-yakîn nâib ve müftüler zîde ilmehüm ve mefâhirü'l- (6) emâsil ve'l-akrân a'zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket zîde kadrühüm refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki (7) bi'l-cümle re'âyâ-yı Devlet-i Aliyye'min mütürettib zimmet-i cizye-i şer'iyyelerinin cibâyet ve tahsîlinde usûl-i (8) himâyetkârî ve ra'iyet-perverînin kemâ-yenbağî icrâsı zımnında bi'l-intihâb ta'yîn olunan me'mûrlar ma'rifetiyle (9) takım takım tahsîs kılınan mahalle celbi ile milletleri tarafından iktizâ edenler hâzır oldukları halde cümlesinin (10) îcâb eden cizyeleri esnâf-ı sülüs i'tibâriyle ale'r-rü'ûs cibâyet-birle a'lâ cizyeye müstehak olan re'âyâ (11) cizyeleri altmış guruşdan Muharrem içinde ve evsat cizyeye şâyân bulunanların gurre-i Muharremden i'tibâren Safer (12) gâyetine kadar otuz guruşdan iki mâh zarfında ve ednâ cizyeye lâyük bulunanların dahi gurre-i merkûmeden (13) Rebî'u'l-evvel nihâyetine değin on beşer guruşdan üç mâh müddetde tahsîl ve istîfâsıyla peyderpey Mâliye Hazîne-i Celîlesi'ne (14) teslîm ve edâ ve cizyesini tejdîye eden efrâd-ı re'âyâyâ tekrâr cizye akçesi teklîf olunmamak için matbû' (15) makbûzuna senedleri yedlerine i'tâ ve senedât-ı mezkûreye her birinen ism ve eşkâli tahrîr ve imlâ olunması ve senedât-ı (16) matbû'adan mâ'adâ yazma tezkire ve sâ'ire itâsı misüllü mugâyır-ı nizâm vaz' ve hâlet vukû' bulmaması ve ticâret (17) ve yâhûd sâ'ir cihetle âhar mahallerde bulunan re'âyânın cizyeleri mevsim-i cibâyetinde buldukları mahallerde tahsîl (18) olunarak yedlerine verilen matbû' kağıdlarını gerek memleketlerinde ve gerek sâ'ir mahallerde ibrâz eyledikleri halde (19) kendülerinden tekrâr cizye mütâlebe olunmaması ve fakat

emsallerin yedlerine verilecek evrâk-ı matbû'a zahrına (20) kangî kazâ ahâlisinden olduğu işâret ve tahrîr ve her bir mahalden takdîm olunacak cibâyete defterlerinde dahi (21) yerlî ve yabancı başka başka terkîm ve tezkîr olunması ve hilâf-ı şer'î-i şerîf sabî ve henüz mürâhaka hükmünde bulunanlardan (22) cizye talep olunmaması ve ba'zı mahaller me'mûrları bu taraftan gönderilen matbû' kağıtlara re'âyâ isim ve eşkâlini (23) doldurmaksızın i'tâ etmekte ve lieclî't-ticâre Dersa'âdet'imde bulunanların dahi kendüsü için hânelerine evrâk (24) verüb akçesini almakda oldukları ve ba'zı mahallerde aslâ evrâk tevzî' olunmayarak mal cizyeye re'âyâdan (25) tamâmen tahsîl ve fakat icâbında mahall-i âharda kendülere verilmek üzere bir mikdâr kağıd tetkîk olunub kusûr (26) evrâk-ı külliye nâ-tevzî' nâmıyla Dersa'âdet'ime i'âde olunmakda ve biraz yerlerde dahi cizye evrâkı (27) boğçası takımıyla kocabaşlarına i'tâ ve icâb eden malı bedel-i sâbıkâ yollu ahz ü istîfâ (28) kılınmakda ve yâhûd mukâyese sûretiyle cizye-i emvâl istihsâl olunarak cizye defteri cildi koçanına (29) nizâm vecihle re'âyânın esâmî ve sâ'iresinin yazılmakda ve ba'zan fî'ât-ı mukarrereden ziyâde akçe alınmakda idüğü (30) tahkîk olunmuş olduğundan fîmâ-ba'd hiçbir şahsa ismi açık kağıd verilmeyüb ism ve eşkâli her ne ise (31) usûl üzere derc ve tahrîr ve re'âyâyâ yeden biyed evrâk tevzî' ve malının fî'ât-ı mezkûre üzere tahsîliyle (32) cizye defteri cildi koçanına ism ve sâ'iresinin işâret ve tezbîr kılınması ve memâlik-i ecnebiyyede bulunan (33) re'âyâdan mâ'adâ Dersa'âdet'imde ve sâ'ire mahallerde bulunanların için dahi hânelerine kağıd verilmemesi ve hazîne-i mezkûrenin (34) hîn-i cibâyete ve tahsîlinde efrâd-ı re'âyâyâ bir gûne zulm ve ta'addî ve tekdîr misüllü hâlât vukû'a getürülmemesi ve ednâyâ (35) müstehak olanlara evsat ve evsata şâyân bulunanlara a'lâ teklîfi misüllü mu'âmelât ve bi'l-aks re'âyâ tarafından dahi (36) ketm-i ahvâl ve kudret ile tenâkus-ı emvâli müceb-i nâ-merziyye vukû'a gelmemesi ve bi'l-cümle re'âyâyâ-yı Devlet-i Aliyye'm dahi (37) haklarında icrâ kılınan usûl-i himâyetkârî ve ra'iiyyet-perverînin her halde kadr ve şükrünü bilüb müterettib zimmetleri olan (38) cizye-i şer'îyyelerinin nîzâmı vecihle dikkat ve zamânıyla nümâyân ve kâmilen te'diyesine dikkat ve hilâf-ı rızâ-yı şâhânem (39) vaz' ve hareketden mücânebet ederek emvâl-i mezkûre vaktiyle ve lâyıkıyla cibâyete ve tahsîl ve peyderpey hazîne-i mezkûreye (40) irsâl olunub zinhâr bakâyâ bırakılmaması ve kıbtî tâ'ife-i bulunan mahallerde tâ'ife-i mezkûre re'âyâsının (41) icâb eden cizye-i şer'îyyelerinin dahi usûl-i meşrûha üzere tahsîl ve istîfâ olunması ve kağıdını zâyî'

{ 8b }

(1) edenler ber-mûceb-i numro kağıdın aldığı ba'de't-tebeyyün hüsn-i rızâsıyla tekrâr kağıd almağa tâlib olduğu halde o makûlelere akçesiyle (2) kağıd verilmesi ve bir de Gümüşhâne Ma'den-i Hümâyûnu'mun ma'denci re'âyâsının kangî mahalde bulunurlar ise (3) onlara evsat ve ednâ i'tibârıyla mevsim-i cibâyette buldukları mahallerde cizye kağıdı verilerek emvâl-i cizyelerinin (4) ol vecihle tahsîl olunması ve zinhâr ve zinhâr mugâyır-ı irâde-i seniyyem fi'ât-ı muharrereden ziyede bir akçe vech-i istihsâli (5) misüllü def'a ve halet-i vuku'a getirülmemesi ba' irade-i seniyyem müesses olan şurut ve nizâm-ı iktizasından (6) idüğüne ve iki yüz altmış altı senesi Muharremi dahi takarrüb etmekte olduklarına binâ'en işbu sene-i cedîde dahi (7) Dersa'âdet'imde ve gerek memâlik-i mahrûse-i şâhânemde mutavattın ve mütemekkin mezkûr Gümüşhâne ma'denci re'âyâsından (8) mâ-adâ kâffe-i sunûf-ı re'âyâ-yı saltanat-ı seniyyemin îcâb eden cizye-i şer'îyyelerinin esnâf-ı (9) sülûse ve zikr olunan Gümüşhâne Ma'den-i Hümâyûnu'm ma'dencilerine dahi evsat ve ednâ i'tibârıyla bi't-tevzî' (10) bundan dolayı bir güne ta'addî vukû'a getirülmemek üzere îcâb-ı iktizâsının icresi (11) husûsu vükelâyı fuhâm-ı saltanat-ı seniyyemden bi'l-fi'l umûr-ı mâliye nâzırı destûr-i mükerrerim (12) müşîr-i müfahhamım nizâmü'l-âlem müşîr-i sadâkat-mîrim es-Seyyid Abdurrahman Nâfiz Paşa edâme'l-lâhü Ta'âla iclâlehü tarafından bâ takrîr ifâde ve inbâ (13) olunması ve keyfiyet hâk-pây-ı hümâyûn-ı şâhânemden lede'l-istîzân mûcebince tanzîm ve tesviyesi husûsuna (14) irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'lîkiyle ol bâbda şeref-rîz sunûh ve sûdur olan emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı (15) şâhânem manzûr-ı münîfî vecihle hazînece îcâbı bi'l-icrâ lâzım gelen mahallerde ilm ü haberleri i'tâ ve minvâl-i (16) meşrûha üzere her bir mahalle cizyesinin cibâyet ve tahsîli bâbında iktizâ eden evâmîr-i şerîfem tastîr ve imlâ (17) ve mukayyed olan nüfûslarına göre sûret-i defâtiriyle lüzûmu mikdâr matbû' makbûz evrâkı tertîb ve isrâ kılınmış (18) olduğu misüllü Sivas Eyâleti'yle Divriği Kaymakamlığı dâhilinde kâ'in kazâlarda mütemekkin re'âyâlarının (19) îcâb eden cizye-i şer'îyyelerinin dahi usûl-i meşrûha üzere cibâyet ve tahsîli zımnında Mâliye Hazîne-i (20) Celîlesi tarafından terkîm olunan bir kıt'a memhûr ve mumzâ sûret-i defteriyle re'âyâ yedlerine verilmek üzere iktizâ eden (21) ma'lûmü'l-mikdâr evrâk bi't-tertîb sen ki kaymakam-ı mûmâ ileyhsin tarafınıza irsâl ve tesrîb olunmuş ve ol vecihle emvâl-i (22) mezkûre vakt-i taksitlerinde tamâmen cizye-i mezkûreye teslim olunmak üzere ber-mûceb-i nizâm tarafınızdan iktizâ eden ta'ahhüd

(23) senedinin celbi zımında müdür-i umûrundan memhûr sened ahziyle hazîne-i mezkûrede hıfz etdirilmiş olmağla vech-i (24) meşrûha üzre îcâb ve iktizâsının icrâ ve tesviyesine bezl-i celb-i miknet eylemek fermânım olmağın i'lâmen (25) ve tenbîhen işbu emr-i celîli'l-kadrim isdâr ve tisyâr oldukda keyfiyet irâde-i seniyye-i şâhânem ma'lûmun oldukda ber -mûceb-i (26) sûret-i defter mahall-i merkûmda mutavattın ve mütemekkin sunûf-ı re'âyânın sene-i merkûmeye mahsûben cizye-i şer'îyyelerinin (27) bâlâda muharrer olan şurût ve nizâm ve usûl-i mukarrerresi vecihle cibâyete ve tahsîliyle emvâl-i sâ'ireye karışdırılarak (28) ve zinhâr bir akçe bakâyâ bırakılmayarak vakt-i taksitlerinin tamâmen bi't-tahsîl cedvellere idhâlen Mâliye Hazîne-i Celîlesi'ne (29) tesbîl ve teslîmi esbâbının istihsâline bi'l-ittifâk tekâliyle ikdâm ü gayret ve bir vecihle muharrer emvâl-i mezkûre (30) vakt-i taksitlerinde alınmak üzre tarafından îcâb eden ta'ahhüd senedinin evvel be-evvel hazîne-i celîlesi tarafına (31) ba's ve isrâsına mübâderet ve evrâk-ı mersûmeden sahîhen gerüye kalan olur ise senesi tekmîlinde ism (32) ve eşkâli mahalleri açık olduğu halde Dersa'âdet'ime i'âde olunmak üzre evvel emirde sarf olunan (33) evrâkın meclisçe muhâsebesi bi't-tetkîk rü'yet olunarak tob muhâsebesini câmi' îcâb eden icmâl-i müfredât (34) defter bu tarafa isbâl bi'l-aks gönderilen evrâk-ı matbû'a kifâyet etmediği halde tekrâr ne mikdâr kağıd (35) gönderilmek lâzım gelür ise inhâ ve iş'âr olunması el-hâsıl tebe'a-i saltanat-ı seniyyemin âsâr-ı zulm (36) ve ta'addîden vikâyesiyle berâber emvâl-i cizye-i şer'îyyelerin ezher-i cihet telef ve sirkatden muhâfazası emr-i ehemine (37) mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve sarf-ı rü'yet ve siz ki mutasarrıf paşa ve defterdâr ve nâ'ib ve müftüler ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz (38) mazmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz oldukda mûceb-i muktezâsının icrâ ve tesviyesine bi'l-ittihâd kemâl-i (39) i'tinâ ve sarf-ı makderet ve mugâyır-ı vaz' ve hâlât vukû'unu tecvîzden mütevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i (40) şerîfeme i'timâd kılâsız tahrîren fî'l-yevmi's-sâbi' aşer min Zilka'de sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Vüsul fî 5M sene 66

Mûcebince Münîb Paşa'dan dahi bir kıt'a buyuruldu vürûd-şod

{ 9a }**Cizye Emri**

Sene-i mâziye kur'asından mütebâkî yedi neferin buyurulduları

Dârende buyurulduları

(1) Fahrü'l-akrân süvârî asâkir-i nizâmiye-i hazret-i mülûkâne çavuşlarından hamiyetlü Mehmed Ağa altmış dört senesi (2) kur'asından bâkî kalan yedi nefer asâkir-i nizâmiye-i Der'aliyye'de arâm-sâz olan alay ve bölükleri (3) cânibine îsâl etmek üzere bi'l-istishâb Samsun İskelesi üzerinden azîmet eylemiş ve neferât-ı (4) merkumenin iktizâ eden nân-ı azîz ve kayık bahâları bi'l-hesâb bu tarafta çavuş-ı merkûma i'tâ kılınması (5) ve bunların beytûtet eyledikleri yerlerde ve bir kazâdan diğerkazâyâ azîmetlerinde esnâ-yı râhda (6) muhâfazalarıyla firâr edememeleri vesâ'itinin istihsâli kâffe-i me'mûrîne vâcibe-i zimmet olduğundan (7) imdi neferât-ı merkume hasbe't-tarîk her kangî kazâ ve kurâyâ dâhil ve vâsıl olur ise lâzım gelen (8) me'kûlâtlarının akçesiyle bi'l-i'tâ bi'l-vücûh zarûretimden himâyeleri ve içlerinde hasta ve bî-mecâl (9) olanları olur ise ücreti mu'ahhara tesviye olunmak üzere çavuş-ı merkûm yedinden sened ahziyle (10) kirâ hayvanları i'tâ olunarak ve bi'l-vücûh firârdan muhâfazaları zımnında kazâdan kazâyâ (11) mikdar-ı kifâye cebelüler terfîk kılınarak sâlimen ve tamâmen savb-ı maksûdelerine imrâr ve îsâllerine (12) bi'l-cümle me'mûrîn ve müdürân taraflarından himmet ve i'tinâ olunmak bâbında dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu (13) buyuruldu istâr ve tisyâr kılındı fî 29 Z sene 65

Vüsûl fî 5M sene 66

Öşr-i Meyve Hakkında Mektûb-ı Sâmi

Sa'âdetlü efendim

(1) Taşranın ba'zı mahallerinde eşcârlı meyvesi çiçekde iken a'sâr uhdecileri tarafından tahmîn üzerine öşr taleb olunmakda (2) olduğu bu kerre istihbâr olunmuş ve bu madde-i muzırranın sâye-i ma'delet-vâye-i cenâb-ı mülkdîrîde bir hüsn-i sûretine rabt-ı (3) ahâlî ve tebe'anın gadrdan vikâyesi lâzimedden bulunmuş olduğundan ba'de-ezîn üzüm ve meyve ve bostân mahsûlâtı afed (4) sâlim olarak yetişdiği vakitte ya'ni üzüm koruk hey'etine girüb ve meyve dahi kendiyi gereği gibi gösterdiği ve botsâ (5) ekle salâhiyeti olduğu mevsimde meclis-i deruhdeciler ile ashâb-ı mahsûl tarafından intihâb ve kabûl olundukça ehl-i (kelime eksik) (6) ma'rifetiyle tahmîn olunarak râyic-i belde üzere takdîr

olunan bedel ile a'şâr-ı îcâbiyyesinin nizâmı mücebince alınması ve bir de (7) râzî-i tarafeyn bulunduğu halde bi'l-müvâzene öşrün aynen ve bedelen ahzine mesâğ olunduğu misüllü şu tahmîn husûsundan (8) dolayı şâyed bir gûne nizâ' zuhûrunda dahi meclisce bi't-tetkîk usûl ve tesviyesine bakılması tensîb olunub sûret-i hâl lâzım (9) gelenlere bildirilmiş olmağla orada dahi ber-minvâl-i muharrer iktizâ-yı halde icrâsıyla sâ'ir halde tarafeynin gadrdan himâyesine (10) himmet eylemeniz siyâkında şukka-ı muhibbî tahrîr kılındı fî 9 Za sene 65

(11)İşbu sûret-i mektûb-ı sâmi hazret-i sadâret-penâhî mücebince Sivas Mutasarrıfı Sa'âdetlü Mehmed Münîb Paşa hazretleri tarafına (12) dahi bir kıt'a buyruhdû-i emri-ı uslûbları vürûd etmişdir fî 28 Z sene 65

Şerîfe'nin Kassâmı

(13) Medîne-i Tokad'da Mihmad-ı Hâcib Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şerîfe bint-i Mehmed nâm müteveffiyenin verâseti sadriye (14) sağır oğlu Hüseyin bin Mehmed ve sadriye sağire kızı Emine'ye munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i (15) şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatiş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âfî (16) zıkr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi'min-şehr-i Muharremi'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâkî' bir bâb menzilden hisse-i şâyi'ası	150 guruş
İpekli gömleklük 2 aded	40 guruş
Yasdık örteği parça 2 aded	10 guruş
Mendil tob 1 aded	20 guruş
Gömleklük 1 aded	48 guruş
Müsta'mel ahmediye 1 aded	8 guruş
Müsta'mel bürüğü 2 aded	30 guruş
Zenne donu 2 aded	10 guruş
Müsta'mel çarşab 2 aded	10 guruş
Döşeme 2 aded	10 guruş
Peşkir 3 aded	6 guruş
Köhne kuşak parçası 1 aded	2 guruş
Suluk 5 aded	6 guruş
Köhne gömleklük 2 aded don 1 aded	10 guruş
Sağır makrame 4 aded	10 guruş
Dolama peşkiri 1 aded	15 guruş
Köhne sandık 1 aded	3 guruş

Boğça 1 aded	3 guruş
Döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 1 aded	50 guruş
Kahve takımı fincan 8 aded cezve 2 aded dibek 1 aded el 1 aded tava 1 aded	15 guruş
Nühâs 3 kıyye	45 guruş

{ 9b }

Sağır şam'dan 3 aded	15.5 guruş
Çekik üzerinde ta'lik altun 3 aded	30 guruş
Der-zimmet-i Gölülü Mustafa Efendi bâ temessük	100 guruş
Der-zimmet-i Hoçakoğlu bâ temessük	200 guruş
Der-zimmet-i Sarhaoğlu bâ temessük	50 guruş
Der-zimmet-i Tantaloğlu bâ temessük	60 guruş
Der-zimmet-i avlunda Ortaköylü Zaloğlu	60 guruş
Tezgâh 1 aded	20 guruş
Enteri 1 aded	40 guruş
Cem'an 1076.5 guruş	
Minhâ'l-ihracât	
müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekfîn masrafı bâ vasiyyet 200 guruş şehâdet-i Ymanoğlu Osman Efendi bin Osman ve Şerîfe bint-i Ahmed ve Ayşe bint-i Mehmed	
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	28.5 guruş
Cem'u'l-ihracât 228.5 guruş	
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	848 guruş
Hisse-i bint	282 guruş meblağ 80
Hisse-i ibn	565 guruş meblağ 40

Mehmed Münîb Paşa'ya Sivas'a (kelime silik) Emri

(1) Fahrü'l-ümerâi'l-kirâm mu'temedü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-'izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-a'lâ (2) mîr-i mîrân-ı kirâmdan esbak Tırhala Sancağı mutasarrıfı olup bu def'a Sivas Eyâleti Mutasarrıflığı uhde-i liyâkatına ihâle ve tevcîh kılınan (3) Mehmed Münîb Paşa dâme ikbâlehû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki mîr-i mîrân-ı kirâmdan Sivas Sancağı Mutasarrıfı (4) bulunan fahrü'l-ümerâi'l-kirâm mu'temedü'l-küberâi'l-fihâm Abbas Paşa dâme ikbâlehûnun bu def'a hasbe'icâb azliyle yerine birinin (5) me'mûriyeti lâzım gelüb sen ki paşa-yı mûmâ ileyhsin şen ve dirâyet ve gayretle mutasarrıf ve hüsn-i idâre-i umûr-ı

mülkiyeye vâkıf olduğun (6) cihetle her halde îfâ-yı hüsn-i hizmet ve ibrâza dirâyet-mendî ve istikâmet edeceğin meczûm olmakdan nâşî işbu bin (7) iki yüz altmış senesi şehir-i Şevâli'l-mükerreminin on sekizinci gününde avâtıf-ı aliyye-i şâhânemden mevhibe-i efzâ-yı sünûh ve sudûr olan (8) emr-i hümâyûn-ı hidâyet-makrûn-ı şehriyârânem mücebince mülhakât-ı ma'lûmesiyle zikr olunan Sivas Eyâleti uhde-i liyâkatına ihâle ve tevcîh (9) kılınmış olmağın i'lâmen ve me'mûriyetini ifhâmen Dîvân-ı Hümâyûn'umdan işbu emr-i celîli'l-kadrim isdâr ve i'tâ olundu (10) sen dahi muktezâ-yı me'mûriyet ve sadâkatın üzre hemân bu taraftan hareket ve mansıbın cânibine azîmetle muhavvel-i uhde-i dirâyet (11) olan mahallerde sâkin ve mutavattın bi'l-cümle ahâlî ve tebe'a-ı saltanat-ı seniyyenin Tanzîmât-ı Hayriye ve tensîkât-ı mülkiyeye tatbîken (12) min külli'l-vücûh himâyet ve siyânet ve isâr-ı renciş ve ta'addîden vikâyetle sâye-i ma'delet-vâye-i şehn-şâhânemde müreffehü'l-hâl ve (13) müsterîhu'l-bâl olmaları esbâb ve vesâ'il-i lâzimesini istihsâl ile bâis-i selâmet dirâyet olan şerî'at-i mutahhare-i (14) hazret-i peygamberiye tevessül ve temessük ederek ve cümle üzerine bast-ı cenâh re'fet ve adâlet eyleyerek taraf-ı müstecmau'l-hamd (15) ve eşref-i şehriyârânem için herkesden de'avât-ı hayriye isticlâbına ve emvâl-i hazîne-i şâhânemin dahi me'mûru (16) ma'rifetiyle vakt ve zamâniyla tahsîl ve doğruca mahalline ba's ve tisyâr ve ikdâm ü gayretle hakkında tezâyüd teveccühât mekârim-gâyât-ı (17) pâdişâhânemi müceb olur vesâ'il ve hâlât-ı mergûbenin istihsâl ve istikmâline sarf-ı sa'y bî-şümâr ve lâzimü'l-inhâ olan (18) ahvâl ve 'âsârı peyder-peyderbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkânem tahrîr ve iş'âr eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kulasız (19) tahrîren fî evâhir-i şehir-i Şevvâli'l-mükerrem sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf fî 5M sene 66

(20) Fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim hademe-i Devlet-i Aliyye'den Tokad Kazâsı müdürü fütüvvetlü efendi zîde mecdühû ve şerî'at-me'âb nâ'ib ve müftîsi (21) meveddetlü efendiler zîde ilmühümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket hamiyetlü bey ve efendi ve ağalar zîdet makâdirehüm (22) ve sâ'ir söz sâhibleri ve iş erleri bâ cem'uhum inhâ olunur ki cümledenize ma'lûm olduğu üzre avâtıf-ı ulyâ-yı hazret-i (23) mülûkânedan min gayr-ı liyâkat bu def'a dahi uhde-i 'âcizenemize tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyrulmuş olan Sivas (24) Eyâleti'ne mütevekkilen ala'l-lâh ve mütevessilen ber-vesâniyet-i Rasûlüllâh müteveccih olduğumuz halde 'avn-i

Rabbânî ve teveccühât-ı (25) seniyye-i hazret-i cihan-bânî ile bundan çend rûz evvelce makarr-ı hükûmet hâlisânemiz olan Sivas'a vüsûlümüz

{ 10a }

(1) mukadder olub kâ'ide-i mer'iyeye üzre bi'l-cümle meşâyih ve ülemâ ve a'zâ ve vücûh-ı memleket hazır ve mevcûd oldukları halde tertîb-i dîvân (2) ve izbâr zî-iftihârımız olan fermân-ı cihan-mutâ' âlî-i ta'zîmâna lâzime ve tekrîmât-ı fâ'ika ile feth ve kırâ'et ve akîben du'â-yı (3) devâm-ömr ve şevket ve iclâl-i hazret-i mülûkâne tekrâr ale't-tekrâr tilâvet olunmuş olub cemî'-i ahâlî-i fukarâ ve sunûf-ı tebe'a (4) ve vedî'a-ı cenâb-ı kibriyâ ve mesâlih-i ibâdullâhı hak üzre görmekleri müceb-i hoşnûdî hazret-i risâlet-penâhî ve rızâ-yı (5) cenâb-ı pâdişâhî dahi bu merkezde dâ'ir olduğu cihâna ma'lûmdur rûşenâ ve benâm dahi âcizâne terk-i savâb-râhat (6) ederek sa'y ve gayretimiz şu kazıyyeye muvaffak olarak zîr-i idâremize vedî'a kılınan mahaller ahâlîsinden olan hayr ve menâfi' olub (7) derbend-i selâmet hâlimizi îcâb eyler mesâlik-i istikâmet vesâ'il-i hayriyenin istihsâl ve icrâsını mütevessil ve himâyetü'l-icrâ (8) olan Cenâb-ı Rabbi'l-izzete mütevekkil olub secde ve ism-i sübhânehû ve Ta'âlâ umûr-ı müvekkile-i hâlisânemize tehyi'e-i hayriye ve 'âşife ile (9) teşebbüs olunarak muktezâ-yı irâde-i aliyye cümleye i'lâm ve beyân kılınmış ve keyfiyetin taraflarınıza i'lân ve iş'ârı lâzım gelmiş (10) ise de beyâna hâcet olmadığı vecihle işbu 'âsır-ı bâhirü'l-asr cenâb-ı zill-ı Yezdânî ezmân-ı sâ'ireye mukayyes ve emsâl olunmayıp (11) murâd-ı merâhim i'tibâr-ı âlî hable'l-metîn şerî'at-ı mutahhareye ez-cân ve dell-i temessük etmek ve sebep-i felâh-ı dâreyn olan (12) ahkâm-ı İlâhîye üzre hareket edüb büyük ve küçük İslâm ve re'âya ve sunûf-ı tebe'a cümlelerin huzûr ve râhatını (13) hafî ve celî teftîş ve tefâhus etmek ve bâsır-ı basîretle gözetmek olduğu derkâr ve işbu murâd-ı âlî-i mülûkânenin tenfîz (14) ve tervîci cümlemizin boynumuzun borcu olub leyl ve nehâr bu kazıyyenin istikmâline inhisâr-ı evkât ve ezmân etmek üzerimize (15) farz-ı ayn olduğu âşikârdır binâ'en aleyh i'lân-ı me'mûriyetimizi âdî ve resmî hükmünde tutarak emr-i bârînin infâzı (16) hükmünde olan irâde-i aliyyenin hilâfı ve kavânîn-i seniyyeye mugâyır ve münâfi' harekâta cesâret olmamak şer'en ve kanûnen (17) memnû' olan ubûdiyet ve rüşvet ve hedâyâ ile murâda muvâfık-ı maslahat görülür hülyâ-yı fâsidesinde bulunmak lâzım gelür ise (18) bir kerre bu keyfiyet bâlâda beyân olunduğu vecihle şer'en ve alken ve mülken tecvîz olunmayacağından tarafeynin mucâzât-ı şedîde

ile (19) giriftâr-ı cezâ olacakları hedfidâdır nizâmı vecihle vergü ve a'şârını ve mukarrer olan rüsûmu ve edevâtını vakt ve zamânıyla te'diye (20) eden ahâlî-i İslâm ve re'âyâya ve mâl-ı cizyesini edâ eylemiş ehl-i zimmet sâkin olduğu karyesi muhtarânı ve mütehayyizân taraflarından (21) ve kazânın nâ'ib ve müdür ve a'zâsı câniblerinden aslâ ve kat'â ta'addî ve rencîde olunmayacaktır ve bir kimse âharın can ve mal (22) ve 'ırz ve nâmûsuna zarar ve ziyân edemeyeceği misüllü böyle harekât-ı nâ-merziyyeye cesâret edenleri dahi ber-mûceb-i kânûn-ı cezâ (23) mütecâsir oldukları töhmet ve kabâhatlerine göre te'dîb ve terbiye olunacaktır ve bi-gayr-ı hak kimesneden cizye ve rüşvet ve hedâyâ nâmı (24) ve nâm-ı âharla bir akçe ve bir habbe ahz ü tahsîl olunmayacaktır ve müdürân ve muhtârân ve her kim olur ise olsun revgan ve 'asel ve koyun (25) ve kuzu ve sâ'ir akçesiz bir şeyi alınmayacaktır ve müdür adamları doladığı karyelerden hizmet nâmı ve nâm-ı âharla bir para almayacaktır (26) ve haksız ve kabâhatsiz darb ve te'dîb şöyle dursun bilâ-mûceb kimesne kimesneye bir fiske urmayacaktır ve bi'l-farz bir karyede (27) bulunan bayağı bir adamın bir maddesi olduğu halde muhtarlarının ve muhtarları iğmâz eder ise nâ'ib ve müdür ve meclis ifâdesi (28) îcâb edeceği ve onlar dahi hak üzere görmezlerse bizim kapumuz açık ve dabân ve pasbân ve hâcib olmadığından (29) başka vâsıta dahi yokdur hemân tarafımıza gelüb maslahatı her ne ise ifâde olunması ve sâye-i adelet-vâye-i hazret-i mülûkânede (30) mezâlim ve ta'addî külliye merfû' ve memnû' olduğundan ve herkes ırz ve edebi ve kendi umûruyla ve kâr ve ticâretiyle meşgûl bulunacaktır ücretsiz (31) ve angarya sûretleriyle kimesneye bir şey yaptırılmaması ve mâriye ve âbidîne meccânen yem ve yiyecek verilmeyüb râyic-i vakt üzere ve zâbitân (32) ve neferât-ı askeriyeden ve sunûf-ı zabtiyeden dahi nizâmı vecihle akçe ve senedi alınacağı misüllü bu husûsu serişte olunarak (33) o misüllü müsâfirîn için beytûtet edecek oda ve ahûr gösterilmeyüb taşrada bırakılmak ve yem ve yiyecek bahâsı için (34) dahi râyicinden ziyâde ve fâhiş akçe matlûbuyla rencîde olunmamak husûslarına dâ'imâ dikkat ve kuttâ' ve sârik makûlesine (35) etrâf ve enhânın muhâfazasıyla ahâlî-i fukarâyâ bu makûlelerden dahi ezâ ve rencîde vukû'a getirülmemesine bi'l-i'tinâ (36) her halde mütebâhirâne hareket ve şeref-sudûr eden irâde-i aliyye ve îcâbı vecihle şimdiye kadar tarafımızdan gönderilen (37) ve irâdesi derdest tasavvur olan buyuruldularımızda ve tenmîkât-ı sâ'iremizde muharrer olan mevâddın sarf-hasret (38) icrâsıyla hilâf-ı rızâ-yı bârî ve mugâyır-ı emr ve irâde-i hazreti-i cihan-dârî hâl ve hareket vukû'a getirülmemesi (39) husûslarına kemâl-i sa'y ve gayret ve bi'l-iktizâ kazânızda mahbese ilkâ olunan mücrimînin derece-i töhmetlerine

göre (40) habs olunmaları îcâb edere ise de ba'zı mahallerde zincirci misüllü habshâne üzerinde bulunanlar mahbûsîn (41) tâ'ifesinden bilâ-mûceb ezâ ve cefâ ederek akçe almakda oldukları tahkîk olunub bu dahi ûsûl-i

{ 10b }

(1) âliye bütün bütün münâfi bir madde olmasıyla ba'de ezîn bu makûle kârı nâ-becâ vukû'a getirilmemesi ve'l-hâsıl az (2) çok kâffe-i mesâlih-i vâkı'anın şer-i şerîf ve kânûn-ı münîfe tatbîken ve nizâmât-ı seniyyeye tevfiiken hüsn-i icrâsıyla (3) zıll-i zalîl-i adîmü'l-adîl hazret-i mülûkânede kimseyi sızlandırmayub cümlelerin asâyîş ve huzûruyla berâber devâm-ı (4) ömr ve şevket hazret-i pâdişâhî için hayr du'â aldırılması ve her bir husûsâtın sür'at-i tensîkiyle bugünkü işin (5) yarına bırakılmaması esbâb-ı vesâ'iline mübâderet ve re's-i kazâda müdür ve a'zâ olanlar ve karyelerde muhtâr-ı ahâlî (6) bulunanlara hemşehrileri olan efrâd-ı ahâlînin meccânen işlerini ve umûrlarını görmek ve vatanına kemâliyle mahabbet ederek (7) tarafgîrlerin dâd-aliyyesine ve akçe boğmasına fikr-i fâsidesine düşmeyüb hak ve adl üzere mesâlih-i vâkı'alarını dü'yet etmek (8) kendülere beyne'l-emâsil imtiyâz ve iftihâr ve sâye-i hazret-i şâhânede ve mübâheret-i bî-şümâr olduğu misüllü bi'l-'akis (9) bunlar tama' ve irtikâba sayarak rüşvet madde-i kerîhesinin sermâye-i nekbet eyledikleri halde bi'l-ahere haklarında (10) bâ'is-i pişmânî ve nedâmet olacağı nümâyân ve meselâ rüşvet veren adam ya maslahatının bitirmesi için ve yâhûd hamsız işinin (11) hakk-ı makârin olması için verecek olub halbuki sâye-i adâlet-vâye-i hazret-i hüsvânede yegân yegân tetkîkât-ı lâzime (12) icrâ ve üzerine ahkâm-ı şerî'at garrâ her ne ise öylece icrâ olunmak irâde-i katı'a-ı hazret-i mülûkâneden olmağla (13) hülâsa-ı âmâl-i 'âcizânemiz olub ol adamın işi hak ise rüşvet vermeye hâcet kalmayacağı ve nâ-hak ise verdiği (14) rüşvetin bir fâ'idesi olmayub itlâf-ı malı mü'eddî olmakdan başka menâfi'i olmayacağından fazla dâreynde müstehakk-ı (15) ku'ûr ve dûçâr-ı ukûbet olacağı bedîhî ve ayândır ve böyle rüşvet vermek hakkı nâ-hak ve nâ-hakkı hak etmek (16) gibi dünyâsını harâb ve ahiretini müstehakk-ı îtâb olacağı bir emr-i ibret olacağından işte ber-vech-i iş'âr şu madde-i (17) memnû'anın zinhâr ve zinhâr meydâna çıkmasına her halde sarf-ı hamîyyet ve o misüllü müdür ve a'zâ ve muhtâr-ı kurâdan (18) şu hâl-i hâzıra ile iş görmekten imtinâ' edenler olur ise vakt ve zamânıyla yerlerine âharı me'mûr (19) kılınmak üzere istîfâ etmelerinin ifâdesiyle şu buyuruldumuzda münderîç ahkâm üzere

harekâtda kabûl edenlerin (20) ibkâ-yı me'mûriyetleri lâzım geleceği hasebiyle herkesin ma'lûmları oldukda bu usûl üzre icrâ-yı (21) me'mûriyetleri kabûl ederler ise fîhâ ve kabûl etmeyenler müdür ve a'zâ ve muhtarândan her kim olur ise olsun (22) memhûr isti'fâ kağıdlarını alarak tarafımıza irsâle dikkat ve işbu buyuruldularımızı re's-i kazâda kırâ'et etdürüldükden (23) sonra karye garîne gönderilüb e'imme ve muhtarân ve ahâlî-i fukarâ hâzır oldukları halde cümle müvâcehesinde okutdurulub muktezâ-yı (24) vecihle amel ve hareket ve her halde destûrül-amel tutularak re's-i kazâda müdür ve vücûh ve ülemâ ve a'zâ ve esnâf (25) ve ahâlî ve re'âyâ huzûrlarında ba'de'l-kırâ'et her bir karyede olan ahâlî cem' oldukları halde dahi okutdurulub mazâmîn-i (26) mukteziyyesi vecihle amel ve harekete ibtidâr ve ta'ahhüd eyleyeceklerini mübeyyin müdür ve a'zâ ve vücûh ve ülemâ ve e'imme ve muhtarân ve mütehayyizân-ı kurânın zîrleri (27) memhûr bir kıt'a mahzar tertîb ederek me'mûrumuza teslîmen tarafımıza irsâl ve iki hanelü olan bir karyede olur ise de zinhâr ve zinhâr (28) işbu tenbîhâtımızın hilâfına harekât-ı nâmerziyye duyulur ve işidülür ve hafî celî vukû' bulan tahkîkâtımızdan anlaşılır ise mütecâsir (29) olanlar ber-mûceb-i kânûn eşedd-i cezâ ile mücâzât olunacakları rûnümün olduğundan bu vecihle şimdiden vâki' olan ihtârât ve telkînâtımıza (30) can kulağıyla eğilüb hilâfına cesâretle mes'ûl ve mü'âteb olunmamağa ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında tenbîhen ve i'lâmen Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve tesyîr kılınmışdır gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket (31) ve hilâfından begâyet ihtirâz ve mücâhebet eyleyesiz deyü Fi 2M sene 66

Dersa'âdet'e Azîmetleri Hakkında Mektûb-ı Sâmi Sûreti

Sa'âdetlü efendim

(32) Anadolu ve Rumeli taraflarından bir takım alîl ve sâ'il makûlesi adamlar Dersa'âdet'e gelerek çoğalmakda (33) olduğundan sahîhen işleri olmadıkça öyle alîl ve marîz ve serseri eşhâsın Dersa'âdet'e azîmetlerinin (34) men'i iktizâ-yı irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhîden olmağla o makûle eşhâsdan gelmek murâd edenlerin (35) sahîhen işleri olduğu tahakkuk etmedikçe zinhâr bu tarafa salıverilmemesi husûsuna kemâliyle dikkat ve i'tinâ (36) eylemeniz siyâkında şukka tahrîr kılındı fî 3 Z sene 65

Vüsûlü fî 7M sene 66

(37) İşbu mektûb-ı sadâret-penâhî sûreti mücebince Sivas Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa hazretleri tarafından dahi bir kıt'a buyuruldu vürûd-şod

Sa'âdetlü efendim

(38) Biraz vaktten berü taşradan Dersa'âdet'e pek çok hâne nakl etmekte olub bunun ba'zı mahzûru derkâr (39) olduğundan ve ba'de-ezîn hâne istid'âsında olanların hâl ve keyfiyetleri ve sebep-i istid'âları Meclis-i Vâlâ'da tahkîk (40) ile ba'dehû ruhsatı halde tahrîrât tastîr kılınacağından müsâ'ade olunmadıkça hâne nakl olunmaması ve bilâ-tezkire (41) hiç ferdin salıverilmemesi husûsunun îcâb edenlere bildirilmesi tensîb ve hâk-pây-ı hümâyûnu-ı hazret-i (42) cihân-dârîden istîzân olunarak irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne dahi ol merkezde sâniha-ı 'ârâ-yı sudûr buyurulmuş

{ 11a }

(1) ve mûcebince keyfiyet lâzım gelenlere bildirilmiş olmağla fîmâ-ba'd bu taraftan ruhsat verilmedikçe hâne nakl olunmamak (2) üzre takayyudât-ı lâzimenin icrâsına ve men'-i mürûr nizâmının muhâfazasına kemâl-i dikkat ve i'tinâ buyuruldu (3) siyâkında şukka-ı muhibbî terkîmine ibtidâr kılındı fî 24 Za sene 65

Vüsûlü fî 7M sene 66

(4) Ber-minvâl-i muharrer yedinde ruhsatı hâvî emir-nâme-i sâmi olmadıkça kimesnenin nakl-i hâne (5) etmemesi ve bir ferdin bilâ-tezkire mahall-i âhara girememesi ve 'alîl ve marîz ve serseri ve sâ'il (6) makûlelerinin sahîhen ve sarîhen işleri olmadıkça Dersa'âdet'de bırakılmamaları husûsât-ı hakkında (7) sa'âdetlü Sivas Mutasarrıfı Münîb Paşa hazretleri tarafından dahi bir kıt'a buyuruldu vürûd-şod tarîh-i mezbûr

(8) Şerâyi'-şî'âr Tokad Kazâsı ve kazâ-i Erbaa ve Niksar ve Karaguş ve Tozanlı kazâlarının nevvâbı ve mürüvvetlü efendiler (9) zîde ilmühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekrân müdürleri hamiyetlü ağalar zîde kadrühüm ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir iş erleri (10) bâ cem'uhüm inhâ olunur ki ma'lûmunuz olduğu üzre silah taşımak ta'mîmen memnû' hükmünde olduğundan esliha isti'mâl (11) eden şahs her kim olur ise olsun bulunduğu şehir ve kazâ ve kurâ ve imam ve muhtarlarının kefâletlerini mübeyyin (12) memhûr ilm ü haber getirerek kürsî-i eyâlet sekenesinden zabtiye serkerdeleri taraflarından ve kâim-i makâm ve muhassıl (13) ve müdür bulunan elviye ve kazâ ahâlîsinden ise me'mûrîn-i mûmâ ileyhim câniblerinden mezkûr ilm ü haber ahz ve sened hükmünde tevkîf- (14)birle hâmil oldukları eslihanın cins ve adedini ve ashâbının esâmî ve eşkâl ve

şehretini mütezammın tezâkir i'tâ (15) ve târîhiyle bir cerîde-i mahsûsa kayd ve imlâ olunub tezâkir-i merkûmeye bir sene müddet tahsîs olunduğu cihetle ticâret (16) ve yâhud âhar san'at ve maslahatla ve'l-hâsıl müsellağ olarak taşraya gidenlerin her kangî şehir ve kazâda tezkirelerinin (17) müddeti mütekarriz olur ise ol mahall me'mûru tarafından ahz ve sened makâmında battalda hıfz olunarak müceddeden (18) tezkire i'tâsıyla şâyet bu makûlelerden ilerüde bir gûnâ uygunsuzluk zuhûr eder ise ol hâlde mes'ûliyeti (19) mahfûz senedeki kefiline râci' olacağı ve hiç tezkiresi olmayanlar kefil verebilür ise bulunduğu mahalden (20) tezkire verilmesi ve kefil bulunmadığı halde ve etvâr ve mişvârından bir gûnâ sûy-ı ef'âl ihsâsı olunmadığı (21) sûretde fîmâ-ba'd tezkiresiz gezmek ve minvâl olduğu mahalden tezkire celb etmek üzere tenbîhât-ı mikrâniyye (22) ve te'kîdât-ı îcâbiyye îfâsıyla salıverilüb mazanna-i sûy ve meçhûl'l-mevvâl ise bâ tevkîf keyfiyeti lâyikiyyen (23) tahkîk olunmadıkça edâ'iyeye ve ruhsat olunmaması irâde-i aliyye iktizâsından ise de Sivas Sancağı kazâlarında (24) işbu usûl-i mezbûre ri'âyet olunmaması ve esliha maddesi aslâ aranmamış olduğundan ve bu keyfiyet ise (25) rızâ-yı âlî ve irâde-i seniyyenin mugâyiri bulunduğundan fîmâ-ba'd nizâm-ı mezkûrun kâmilen icrâsı (26) lâzım gelmiş olduğu ma'lûmunuz oldukda ol vecihle infâz-ı irâde-i aliyyeye i'tinâ ve dikkat ederek büyük (27) ve küçük her kim olur ise olsun kâffe-i mâriyye ve 'âbidînden esliha tezkirelerinin nizâmınca sened ile icrâ-yı (28) icâbâtına musâra'at ve nüfûs mukayyidlerinin celbiyle yedlerinde esliha tezkiresi olmayanların mürûr tezkiresi (29) verilmemesi ve yedinde mürûr tezkiresi olanların dahi esliha tezkireleri görülmedikçe yoklanılıb tezkiresi yohsa (30) müceddeden selh tezkiresi verilmemesi husûslarının icrâ-yı tenbîhâtıyla hilâfına hareketleri vâkî' olduğu inde't-tahkîk (31) mücâzât olunacaklarını ifâde ve ifhâm edüb işbu usûl-i hasenenin destûrül'amel tutulması ve tekevvün (32) eden uygunsuzluğun önü getirilmesi vesâ'ilinin istihsâline mübederet ve hilâfını tecvîzden (33) mübâ'adet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve kesyîr kılınmıştır fî 29 Z sene 65 vüsûlü 11 Muharrem sene 66

{ 11b }

Bağceci Arif Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Başmeydan Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bağceci Arif Mehmed bin İbrahim nâm müteveffânın (2) verâseti zevce-i

metrûkesi Zübeyde bint-i Mehmed ile sulbî kebîr oğulları Hacı Bekir ve gâib-i ani'l-belde Hacı İbrahim nâmûn (3) kimesneleri munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan (4) müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis 'ısrîn min-şehr-i Zilhiccet-i'ş-şerîfe sene (5) hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1bâb	300 guruş
Def'a menzil vîrânesi der-mahalle-i mezbûre 1 aded	1500 guruş
Bağçe der-mevzi'-i Kemer 1 kıt'a	4000 guruş
Merkeb 1 re's	50 guruş
Evânî-i nühâsiyye 9 kıyye	135 guruş
Köhne yasdık 5aded	40 guruş
Köhne döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 1 aded	50 guruş
Köhne kesim elbisesi	5 guruş
Hırdavât-ı menzil	20 guruş
Köhne minder 1 aded ve kaliçe1 aded kilim parçaları	20 guruş
Yekûn	8820 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı bâ vasiyye	215 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	234 guruş
Mehr-i mü'ecceli-i müsebbete li'z-zevceti'l-mezbûre verese Bekir ikrâr	200 guruş
Yekûnü'l-ihracât	649 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	8171 guruş
Hisse-i zevce	1021 guruş 45 meblâğül-bâki
Hisse-i ibn	3574 guruş 97 meblâğül-bâki
Hisse-i ibn	3574 guruş 97 meblâğül-bâki

Geksi Deresi Su Fermânı

(6) Kıdvetü'l-ülemâi'l-muhakkıkîn Tokad Kazâsı nâibi ve müftîsi zîde ilmehümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdîr-i kazâ ve vücûh-ı memleket zîde kadruhüm (7) tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsil olucak ma'lûm ola ki Tokad Kazâsı sakin mütemekkinlerinden es Seyyid Ebû Bekir ve el-Hac Osman ve Osman Postacı (8) Ahmed ve Alaybeyioğlu Mehmed ve Dibekçi Seyyid ve Hammamcı Ali ve Sarrâcbaşioğlu Ahmed nâmûn kimesneler ile Cerasunoğlu Kevork ve İkar (9) oğlu Ohan zimmîler kazâ-i mezbûr civârında vâki' Kilimci Deresi nâm mahalde kâ'in kuyu

hafriyle zâhire (10) ihrâç ve kanavât ferşiyle on beş seneden berü bağlarına inşâ eyledikleri havzlarına icrâ ile mevrû'atlarını (11) saky ve şürb ve intifâ' ede geldikleri sularına âhardan dahl ü ta'arruz olunmak îcâb etmez iken yine (12) kazâ-i mezbûr sâkinlerinden es-Seyyid Sâlih ve el-Hâc Halil ve Delilbaşı Ömer ve Sakaoğlu Halil nâm kimesneler mâ-i mezkûrelerinin (13) kanavâtlarını sinsin ile beyhûde telef ve izâ'a etmekde olduklarından mahallinde bi'l-müvâcehe da'vâ ve mâ-i mezkûru (14) bir ferde mazarratı olmaksızın vech-i meşrûh üzre kadîmden berü hafr eyledikleri kuyulardan kanavât ferşiyle bağlarına icrâ (15) eyledikleri kizb üzerine ititfakları mutasavvır olmayan bî-garaz kimesneler şehâdetleriyle mahall-i nizâ' üzerinde vech-i şer'î tamî (16) üzre isbât ederek mücebince mâ-i mezkûrdan keff-i yed-birle kadîmîsi üzre icrâsına tenbîh-i şer'î olunduğu (17) beyânıyla ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu merkûmûn Seyyid Ebû Bekir ve el-Hâc Osman ve diğer Osman ve Postacı Ahmed ve Alaybeyi (18) oğlu Mehmed ve Ali ve Ahmed niyâz ve istirhâm eyledikleri bu def'a bâ mazbata ve i'lâm inhâ olunmuş ve i'lâm-ı mezkûr me'âlî-i müddeî-i (19) aleyhim merkûmûnun men'leri hakkında usûlüne muvâfık idüğü cânib-i fetvâhânedan yazılmış olub husûs-ı mezbûr bi'fi'l (20) Anadolu Kadıaskeri olan a'lemü'l-ulemâ el-mütehayyirîn efzalü'l-füzelâ el-müteverri'în Mevlânâ Mehmed Sa'id edâmallâhü Ta'âlâ (21) fezâ' ilehû lede'l-havâle ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim isdârı irâde-i aliyyeme men'ût idüğünü i'lâm etmiş (22) olmağla şerekehû müftî ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz bu makûle su nizâ'ında i'tibâr-ı kadîme olmağla zikr olunan kadimden (23) ne mahalden ve ne vech merkumun Seyyid Bekir ve El-hac Osman ve diğer Osman ve Ahmed ve Mehmed ve Ali ve diğer Ahmed'in bağlarından (24) câri olagelmîş ise kadimisi veche icrası hususuna mübâderet ve hilâf-ı şer' ve mugâyır-ı kadîm ve vaz' (25) ve hâlet vukû'undan mücânebed eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmağın mazmûn-ı münîf-i üzre amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz (26) alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren fievâhir-i şehri Şa'bânî'il-mu'azzam sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf Mahrûse-i Konstantiniyye

{ 12a }

Sipâhî Ahmed Ağa'nın Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Sarıgüllük Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ahmed Ağa bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti (2) zevce-i metrûkesi

Zâhîde bint-i el-Hâc Abdullah ile sulbiye sağıre kızı Fatma'ya ve sağır oğlu Ahmed Nûri ve kebîr oğulları (3) Ebû Bekir ve gâib-i ani'l-belde Mehmed'e munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-l-farîzati's- (4) şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikir olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' 'ısrîn (5) min-şehr-i Zilhicceti's-şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Kelâm-ı kadîm cild 1 aded	50 guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	2500 guruş
Bağ der-mevzi'-i Kışla 1 kıt'a	1350 guruş
Yan minderi 2 aded çift mak'ad 2 aded çift yüzlü yasdık 3 aded kilim 2 aded	170 guruş
Müsta'mel ve köhne döşek 3 aded	100 guruş
Köhne yorgan 5 aded	100 guruş
Dîmî yüzlü yasdık 5 aded	80 guruş
Köhne sağırce minder 7 aded	70 guruş
Sağır kilim parçaları 5 aded	70 guruş
Kesim elbisesi	150 guruş
Sağır kilim seccâde 1 aded	10 guruş
Kahve takımı ve duhan çubuğu	20 guruş
Sarı pala ve silahlık	60 guruş
Sarı taşlı tabanca 1 çift	40 guruş
Kebîr 1 aded ve sağır 2 aded şam'dân	30 guruş
Kebîr sini 1 aded 18 kıyye	300 guruş
Evânî-i nühâsiyye 69 kıyye	1000 guruş
Ala ve kır sağır tay 2 re's ma'a-eğër takımı	400 guruş
Hırdavât-ı menzil	118 guruş
Der-zimmet-i Nebioğlu Ali an-karyegân bâ temessük	36 guruş
Kara sığır ineği 1 re's	50 guruş
Der-zimmet-i Aksakaloğlu İsmâ'il an karye-i Bohton bâ temessük	120 guruş
Der-zimmet-i Dervişoğlu Ali bâ temessük	95 guruş
Der-zimmet-i Kör Musâ an-karye-i Hoval bâ temessük	360 guruş
Der-zimmet-i Emîr Hasanoğlu an-karye-i mezbûr bâ temessük	110 guruş
Der-zimmet-i Yalnızoğlu İsmâ'il an-karye-i mezbûr bâ temessük	62 guruş
Der-zimmet-i Tekke-nişîn Sâdık an-karye-i mezbûr bâ temessük	200 guruş
Der-zimmet-i Yusuf Çavuş bâ temessük	105 guruş
Der-zimmet-i Ömer Sipâhioğlu Ali an-karye-i mezbûr bâ temessük	150 guruş

Der-zimmet-i Kara Mustafa oğlu Ömer an-karye-i Sandal bâ temessük	150 guruş
Der-zimmet-i Öksüz Ömer oğlu Hasan ve Ahmed an-karye-i Bayat bâ temessük	180 guruş
Der-zimmet-i Ömer Ağa'nın oğlu Mehmed an-karye-i Kat bâ temessük	100 guruş
Der-zimmet-i Köyoğlu Veli bâ temessük	40 guruş
Der-zimmet-i Sipâhî Ömer Ağa bâ temessük	35 guruş
Der-zimmet-i Pazarlı Beyli Ömer oğlu Mustafa bâ temessük	144 guruş
Der-zimmet-i Topal Ali an-karye-i Tozar bâ temessük	95 guruş
Yekûn	8600 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı bâ vasiyye	250 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	228 guruş
Mehr-i mü'eccele-i müsebbete li'z-zevceti'l-mezbûre şehâdet-i el-Hâc Lütfullah Ağa bin Ali ve es-Seyyid Salih bin el-Hâc Abdullah gıbbe't-tahlîf	400 guruş
Yekûnü'l-ihracât	878 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	7722 guruş
Hisse-i zevce	965 guruş 30 para
Hisse-i bint	965 guruş 30 para
Hisse-i ibn	1930 guruş 60 para
Hisse-i ibn	1930 guruş 60 para

Fatma Bint-i Ömer 'in Kassâmı

(6) Medîne-i Tokad'da Keçeciler Mahallesi sâkinlerinden iken bundan sekiz sene mukaddem fevt olan Fatma bint-i Ömer nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûku Halîl Efendi (7) bin İbrâhim ile sulbiye kebîr oğlu İbrâhim ve sağîre kızı Ayşe'ye munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer (8) tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre (9) fi'l-yevmi'l-hâmis 'ısrîn min-şehr-i Cemâziye'l-evvel sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

İncülü küpe çift 1 adet	50 guruş
Harir gömlek 2 adet	50 guruş
Çuha şalvar 1 adet	2500 guruş
Şal kuşak 1 adet	36 guruş

Beyaz yüzölü döşek 2 aded yorgan 3 aded kilim parçası 2 aded	120 guruş
Evânî-i nühâsiyye 6 kıyye	72 guruş
Zenne şalvarı 1 aded	15 guruş
Çuha şilte 1 aded	50 guruş
Cibin içlik 1 aded	10 guruş
Bürük 1 aded	14.5 guruş
Tezgah 1 aded	20 guruş

{ 12b }

Mehr-i mü'eccele der-zimmet-i zevc-i mezbûr	150 guruş
Yekûn	618 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi minhâ	017 guruş
Toplam	601 guruş
Hisse-i zevc	150 guruş 30 para
Hisse-i bint	150 guruş 30 para
Hisse-i ibn	300 guruş 60 para

Gemicioğlu Halîl Efendi Kassâmı

(1) Ba'dehû zevc-i merkûm Halîl Efendi bin İbrâhim dahi fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Hatîce bint-i Ahmed ile sulbiye sağıre kızı Ayşe'ye (2) ve kebîre kızı Şâkire'ye sulbî kebîr oğlu Mehmed Şerîf ve İbrâhim'e munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr (3) ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fî târîh-i mezbûr

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 1 bâb	1000 guruş
Müsta'mel yorgan 1 aded	25 guruş
Yasdık 7 adet	70 guruş
Yan minderi 2 aded köşe 2 aded	40 guruş
Köhne kaliçe 1 aded	10.5 guruş
Şam'dân 2 aded	20 guruş
Evânî-i nühâsiyye 33 kıyye	500 guruş
Kesim elbisesi kıymeti	198 guruş
Mukaddemâ fevt olan zevcesi Fatma'nın terekesine isâbet eden ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi	150 guruş
Yekûn	2014 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı	198 guruş

Resm-i kismet-i 'âdî ve kaydiyesi	53 guruş
Mehr-i mü'eccele-i müsebbete li'z-zevce'ti'l-mezbûre Hatîce Hâtun 130 guruş şehâdet-i Çıkırkçı Osman bin Kasım ve Terzi Ahmed bin Hasan gıbbe't-tahlîf	Mukaddemâ fevt olan zevcesi mezbûre Fatma Hâtun'a mehr-i mü'eccele deyni 150 guruş bi-ikrârî'l-verese
Yekûnü	5310 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1483 guruş
Hisse-i zevce	185 guruş 45 para
Hisse-i bint	216 guruş 32 para
Hisse-i bint	216 guruş 32 para
Hisse-i ibn	432 guruş 64 para
Hisse-i ibn	432 guruş 64 para

(4) İftihârü'l-i'âlî ve'l-a'zam muhtârü'l-ekâbir ve'l-mefâhim müstecma-ı cemî'u'l-hâli ve'l-mekârim el-muhtas bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâ'im (5) efâhim-i ricâl-i devlet-i aliyyemden Dîvân-ı De'âvî Nâzırı Mustafa Mazlûm Bey dâme uluvvehû ve fahrü'l-ümerâi'l-kirâm mü'temedü'l-küberâi'l- (6) fihâm zevî'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibiü'l-ız ve'l-ihitişâmi'l-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâ'im mîr-i mîrân-ı kirâmdan (7) Sivas Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa dâme ikbâlehû ve kıdvetü'n-nüvvâbi's-şer'iyye Tokad Kazâsı Nâibi Mevlânâ zîde (boşluk) ilmehû (8) tevkî-i refî-i hümâyûnum vâsil olucak ma'lûm ola ki Konya vâlisi sâbık Hasan Hakkı Paşa darsa'âdetime gelür iken yol (9) üzerinde ve Karahisar-ı Sâhib Sancağı'nda vâki' Hanbaçın Kazası'nda kendüsüne tiz elden konak tedârik (10) olunamadığı cihetle hiddetlenerek civârında bulunan Bardakçı karyesine avdet ve kazâ-i mezbûr müdürü Veli nâm kimesneyi (11) celb ile Bahadıroğlu İbrâhim'in hânesi havlusunda direğe sardırub kavâslarına emr ve icbâr ile (12) iki def'ada arkasına dört yüz değnek urdurarak merkûm eser-i darbdan üç gün mürûrunda fevt olmuş (13) olduğu mahallinden bâ mazbata ve i'lâm inhâ kılınmış ve müteveffânın veresesinden çend nefer kimesne ile ba'zı erbâb-ı (14) vukûf dahi darsa'âdetime celb olunmuş olduğundan verese-i merkûme cânibinden iddi'â-yı hukûk olunduğuna mebnî

{ 13a }

(1) evvel emirde sûret-i şer'iyyesi bilinmek üzere müte'allik olan irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince keyfiyet (2) şer'-i şerîfe ihâle olunub huzûr-ı şeyhü'l-islâmîde müşârün ileyh bi'z-zât hâzır olduğu halde (3) verese ile ber-vech-i şer'î murâfa'a olunarak müteveffâ-yı merkûm Veli'nin ber-minvâl-i muharrer eser-i darbdan vefât eylediği (4) şer'an sâbit ve mütehakkik olarak verese için senede birer taksît olmak üzere üç senede on bin (5) dirhem gümüş bedele olarak otuz bin guruş diyet ahzine hükm-i

şer'î lâhik olmuş idüğüne binâ'en (6) husûs-ı mezbûrun keyfiyyet-i nizâmiyyesi dahi Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'ye havâle olunarak orada dahi (7) kemâ-yenbağî tetkîk-i maslahat ile tertîb edecek cezâya dâ'ir ahkâm-ı kânûniyye bâ mazbata ifâde kılınmış (8) olub beyâna hâcet olmadığı üzre bu misüllü ef'âl-i zulmiyye ve gadriyyenin vukû'a gelmemesine dâ'ir (9) şimdiye kadar bi'd-defe'ât vukû' bulan tenbîhât ve neşr olunan evâmirin tenfîzine ve icrâsına (10) taraf-ı devlet-i aliyemden me'mûriyetleri cihetle herkesden ziyâde asl vâlî bulunanlar taraflarından (11) dikkat olunmak lâzım gelür iken müşârün ileyhin usûl-i şer'îyye ve kânûniyye ve kâ'ide-i muhtereme-i insâniyenin (12) mugâyiri olarak böyle hareket-i fecî'îyyeye cesâreti bi't-tab' kendüsünü mücâzâta da'vet eylemiş olduğundan (13) hâ'iz olduğu rütbe-i vezâret ref' olunarak bermûceb-i kânûn kendüsünün ahâd-ı nâs menziline (14) tenzîliyle beş sene müddetle Tokad'a nefy ve iclâ olunması ve diyet husûsunun dahi sen ki nâzır-ı (15) müşârün liyehsin ma'rifetinle ber-nehc-i şer'î tahsîl ve tesviye kılınması lâzım geleceği Meclis-i Hâss-ı (16) Vükelâ-yı fühâmda cümle tarafından ifâde ve beyân kılınmış ve ol vechle icrâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem (17) ta'likîyle ol bâbda emr-i hümâyûn-ı şâhânem müte'allik ve şeref-sudûr olarak mûcebince mûmâ ileyhin (18) rütbesi hat ve tenzîl ve kaydı terkîn olunmuş olmağın ber-minvâl-i muharrer diyet husûsunun icrâsı (19) icâbıyla mûmâ ileyhi dîvân de'âvî çavuşlarından gılavuz şâfi Hafız Mehmed Çavuş (20) zîde kadrehûya terfiken Tokad'a nefy ve irsâline sarf-ı rü'yet eylesesiz ve siz ki mutasarrıf-ı müşâr ve nâ'ib-i (21) mûmâ ileyhsiz vüsûlünde mûmâ ileyhi ol tarafda menfiyyen mekan ve ikâmet etdirüb ve bîlâ-fermân (22) beş sene müddet mahall-i âhara hareketine irâ'eten ruhsat olunmayub vüsûlünü derbâr-ı şevket-karâr-ı (23) mülûkânem inhâ ve iş'âra mübâderet eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren (24) fî evâ'il-i şehri Muharremi'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf târîh-i vüsûl fî 17Msene 66

Fütüvvetlü efendi

(25) Müte'allik buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne iktizâ-yı celîli üzre Konya vâlîsi sâbık Hasan Hakkı Paşa bu def'a me'mûru Çavuş Ağa vefâtıyla menfiyyen Tokad'a gelmiş ve ağa-yı mûmâ ileyh nâ-mizâç olduğundan hâmil olduğu fermân-ı cihan-mutâ'-ı âlî bu tarafa irsâl olunmuş idüğü beyânıyla rehîn-cây vüsûl olan tahrîrât-ı şerîfeleri me'âlî-ma'lûmunuz olmuş ve fermân-ı mezbûr dahi bi'l-vürûd mazmûn-ı celîli ma'lûm-ı halâsverî olmuş olarak tenfîz ve icrâsı lâzım gelmiş olduğundan mûmâ ileyhin vüsûlü târîhi gösterilerek infâz-ı irâde-i seniyye-i mübâderet ve Tokad'da menfiyyen

mekan ve ikâmet etdirdüb ve bilâ fermân beş sene müddet mahall-i âhara hareketine irâ'eten ruhsat olunmayacağını îcâb eden i'lâm ve mazbatasının tanzîmen ve cevâben hâk-pây-ı hazret-i vekâflet-penâhî olarak melfûf-ı arıza-ı hulûsverî ile beraber mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîmen i'âde ve i'zâmı husûsuna himmet eyleyüb siyâkında tahrîr ve tesyîr-i şukkaya bâdil olmuştur fî 21 sene 66 vüsûl fî 25M sene 66

Bakırcı Sâlih Efendi Kassâmı

(26) Medîne-i Tokad'da Beybağı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bakırcı Sâlih Efendi ibn-i Osman Ağa nâm müteveffânın (27) verâseti zevceteyn-i metrûketeyni Rukiyye bint-i Ömer ve Şâkire bint-i Mehmed ile sulbiye sağıre kızı Şerîfe ve sağıre oğlu Mehmed'e munhasıra olduğu şer'an (28) zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun (29) terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Muharremü'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Bağçe der-mevzi'-i Çaka Gölü 1 kıt'a	12000 guruş
Bağ der-mevzi'-i Çay 1 kıt'a	1500 guruş
Dükkân der-sûk-ı bakırcıyan 1 kıt'a	600 guruş
Harîr tuzluk yağı 1 aded	5 guruş
Cibin boğça 4 aded	20 guruş
Sofra bezi ma'a dolama peşkiri	20 guruş
Köhne seccâde ve pencere perdesi 4 aded	20 guruş
Yan minderi 1 aded ve sağır minder 5 aded	100 guruş
Müsta'mel atlas yüzlü yasdık 5 aded ve sağır 1 aded	160 guruş
Köhne cibin yüzlü yasdık 3 aded	30 guruş
Beyaz yasdık örtüsü 2 aded	15 guruş
Köhne çuval çift 2 aded	20 guruş

{ 13b }

Saman hararı çift 1 aded	15 guruş
Köhne kalıçe seccâde 1 aded ve kilim 1 aded	20 guruş
Kahve değirmeni 1 aded cezve 1 aded tepsi 1 aded fincan 5 aded zarf 5 aded	30 guruş
Kadayıf tepsi 1 aded tas 1 aded kahve ibriği 1 aded tabya 1 aded	30 guruş
El leğeni 1 aded ibrik 1 aded	50 guruş

Orta sini 1 aded	50 guruş
Nühâs-ı güğüm 1 aded	20 guruş
Şam'dân 1 aded fener 1 aded	3 guruş
Kehribâr çubuk takımı 1 aded	3 guruş
Tüfenk 1 aded	12 guruş
Sarı takım tabanca çift 1 aded	30 guruş
Som takımlı çubuk 2 aded	20 guruş
Sîm ve mührü heybe kilidi ve divit ve çekmece	15 guruş
Cehrî batman 2 aded	100 guruş
İngilizkârî sa'at 1 kıt'a	250 guruş
Sarı acem şalı 1 aded	80 guruş
Köhne çuka şalvar 1 aded	50 guruş
Müsta'mel abdestlik 1 aded	100 guruş
Müsta'mel sağır çuha silte 1 aded	40 guruş
Köhne kırmızı çuha yelek 1 aded ve enteri 1 aded	30 guruş
Def'a çuha yelek 1 aded ve tuzluk 1 aded	20 guruş
Köhne abanya 2 aded ve fes 2 aded	20 guruş
Sağır enteri 2 aded	20 guruş
Bulgur ve yarma ve 8 aded rublağı	60 guruş
Kazma 1 aded balta 1 aded bel 1 aded dırmuk 1 aded mikel kaluç 1 aded	30 guruş
Kara sığır ineği 1 adet ma'a dana 1 adet	150 guruş
Korada merkeb 1 re's	100 guruş
Nakd der-kîse	225 guruş
Nühâs bahâsı	1738 guruş
Zimem-i nasda olan alacak	1187 guruş
Yekûn	19150 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı ve keffâret-i yemîn ve savm ve termîm-i kabr ber-mûceb-i vasiyye 600 guruş bi-şehâdet-i Ali Efendi ibn-i Abdülvehhâb ve Bakırcı Mehmed bin Hacı Mehmed	resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiye 518 guruş
Mehr-i mü'eccele-i müsebbete li'z-zevceti'l-mezbûre Rukiyye 250 guruş bi-şehâdet-i Ali Efendi ibn-i Abdülvehhâb ve Şeyh Ömer bin Osman Efendi gibbe't-tahlîf	Mehr-i mü'eccele-i müsebbete li'z-zevceti'l-mezbûre Şâkire Hâtun 450 guruş bi-şehâdet-i Hacı Bekir Efendi bin Sa'îd Efendi ve Tatar Osman Ağa gibbe't-tahlîf
Deyn-i müsebbete zevce-i mezbûre Rukiyye Hâtun bâ temessük 2600 guruş bi-şehâdet-i Efsuncuoğlu Mehmed Ağa bin Mehmed ve Kalaycı Mehmed Ağa bin Hasan gibbe't-tahlîf	
Yekûnü	4418 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	14732 guruş

Hisse-i zevce Rukiyye	920 guruş 90 para
Hisse-i zevce-i mezbûre Şâkire	920 guruş 90 para
Hisse-i bint	4296 guruş 100 para
Hisse-i ibn	8593 guruş 80 para
Hisse-i ümm	1387 guruş 60 para
Hisse-i ahi'l-ümm	1387 guruş 60 para
Hisse-i aht li-ebeveyn	4162 guruş 680 para
Hisse-i ümm	693 guruş 90 para
Hisse-i amm-i gâ'ib	693 guruş 90 para

Defter-i kassâmda muharrer sağır-i merkûm Mehmed bin Sâlih dahi bu def'a fevt olub velâyeti anası mezbûre Şâkire bint-i Mehmed ile li-ebeveyn kız karındaşı sağıre mezbûre Şerîfe ve'l-ümm er karındaşı sağır Abdullah bin Hüseyin ve ammileri Ebû Bekir Efendi ve gâ'ib-i ani'd-diyâr Ali bin-i Osman'a munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' verese-i mezbûrûn iltimâslarıyla tahrîr ve beyen'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan sağır-i mezbûrun babasından müntakil emvâl-i mevrûsesinin defteridir ki zikr olunur fî 27 Safer sene 68

Ber-mûceb-i kassâm sağır-i mezbûr hissesi

8593 guruş techîz ve tekfîn masrafı minhâ

0040 guruş resm-i kısmet ve kaydiyyesi

8325 guruş li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i ümm	1387 guruş 60 para
Hisse-i ahi'l-ümm	1387 guruş 60 para
Hisse-i aht li-ebeveyn	4162 guruş 680 para
Hisse-i ümm	693 guruş 90 para
Hisse-i amm-i gâ'ib	693 guruş 90 para

Dilkiöglü Kızı Hafîze Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Zincirlikapu Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Hâfîze bint-i Sâlih nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i menkûhu (2) Abdülkerîm bin Mehmed ile babasının anası Fatma bint-i Mehmed ve li-ebb ammîleri Mustafa ve Ömer ibn-i Mehmed ve mûsile bi's-sülûs kâyinpederi Mehmed Ağa'ya (3) munhasıra olduğu şer'an zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' ve verese-i mezbûrûn iltimaslarıyla tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur

hurrire fî'l-yevmi's-sâlis (5) ısrîn min şehri Rebî'ulâhir sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Müteveffiye-i mezbûrenin anasından müntakil hisse-i irsiyyesi	200 guruş
Müteveffiye-i mezbûrenin babasından müntakil bâ defter-i kassâm hisse-i irsiyyesi	11254 guruş
Müteveffiye-i mezbûrenin li-ebb er karındaşı sağır Mehmed'in terekesinden müntakil bâ defter-i kassâm hisse-i irsiyyesi	10950 guruş
İşlemeli döşek çarşapı 1 aded	20 guruş
İpekli gömlek 4 aded	80 guruş
Kıvırtma gömlek 3 aded	25 guruş
Kıvırtma don ma'a uçkur 2 aded	25 guruş
Def'a uçkur 4 aded	10 guruş
Çorap 1 aded ve yazma çit 1 adet ve makrame 1 aded	20 guruş
İşlemeli peşkir 2 aded	20 guruş
Müsta'mel enteri 1 aded ve şalı 1 aded	75 guruş

{ 14a }

Akçe kîsesi 1 aded ve boğça 1 aded ve tarak kabı 1 aded	20 guruş
Sîm depelik 1 aded ve duhan kîsesi 1 aded	30 guruş
Tahta sandık 1 aded	20 guruş
Rub'iyye altunu 37 aded	351 guruş
Mehr-i mü'eccel li'z-zevci'l-mezbûr	750 guruş
Yekûn	23850 guruş
Minhâ'l-ihrâcât	
Müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekfîn masrafı	300 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	632 guruş
Müteveffiye-i mezbûre hâl-i hayâtında kâyinpederi Mehmed Ağa'ya emr edüb kendi emriyle umûruna sarf eylemiş olduğu bâ defter-i müfredât mebâliğ-i terekesinden iddi'â ve tarafeyn bi'l-musâfaha altı bin sekiz yüz seksen yedi guruşa râzı olmalarıyla fûrû-nihâde olunan	6887 guruş
Müteveffiye-i mezbûre hâl-i hayâtında malının sülüsünü kâyinpederi Mehmed Ağa'ya vasiyet eylemiş olduğu şer'an sâbit etmekle fûrû-nihâde 5333 guruş bi-	

ikrârî'l-verese şehâdet-i Abdullah Efendi ibn-i el-Hâc İbrâhim Efendi ve diğeri Abdullah bin Mehmed Efendi	
Yekûnü'l-ihracât	13183 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	10667 guruş
Hisse-i zevc	5333 guruş 60 para
Hisse-i cedde-i mezbûre Fatma	1777 guruş 100 para
Hisse-i amm	1777 guruş 100 para
Hisse-i amm	1777 guruş 100 para

(1) Şerâyi'-şi'âr Tokad ve Niksar ve Kazâ-i Erba'a ve Karaguş ve Tozanlu kazâlarının nüvvâbı ve meveddetlü efendiler zîde ilmühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (2) müdürleri hamiyetlü ağalar zîde kadrühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'zâ-yı mecâlis ve sâ'ir iş erleri inhâ olunur ki mukaddemleri (3) Sivas ahâlîsi zevcesinden hoşnûd olmadığı halde hemân bir sûretle i'dâm ve telef ederek kendüsü bi'n-nefs (4) vâlî-i eyâlete gelüb zevcem uygunsuz yolda olduğundan i'dâm eyledim diyerek ikrâr ve ba'zan dahi başını kesüb getürerek (5) işte ser-i maktû' deyü irâ'e eyleyerek bu mukâbelede hil'at almak bu tarafça bir usûl-i kabîha olduğu ma'lûm olan (6) hâlât iken lehü'l-hamd ve'l-menneh asr-ı hümâyûn-ı hazret-i padişâhîde o makûle hâlât-ı kabîha ve mekrûhaya ferdin cesâret (7) edemeyeceği eltâfü'l-hiyye delâletiyle âşikâr ise de eger yine havâlîde bu fi'l-i mekrûhu icrâ dâ'iyesinde (8) bulunanlar var ise o makûlelerin eşedd-i ukûbet ile sâ'ire ibret kılınacağı i'lân ile bi'z-zât dahi böyle maddelere (9) takayyüd ve ihtimâm olunması husûsları makâm-ı ulyâ-yı hazret-i sadâret-penâhîden sâtiha-sudûr olan bir kıt'a emirnâme-i (10) sâmîde irâde ve fermân buyrulmuş ve vâkı'an işbu katl madde-i kerîhesi usûl-i kaviyye-i memnû'adan ve bu fi'l-i mekrûhu nefslere (11) ihtiyâr edenler iki cihanda felâh ve necât bulamayacağı ve ukûbet-i bâ şedîde mücâzât olacağı umûr-ı bedîhiyyeden olub (12) bu maddenin adem-i vukû'unu îcâb eder vesâ'ilin icrâsıyla dahi tahsîl-i rızâ-yı âlîye hüsn-i muvaffakiyet cümlemize farîza-i (13) zimmet bulunmuş idüğü siz ki muhâtabun-ı mûmâ ileyhsiz keyfiyyet ma'lûm-ı dirâyet-lüzûmunuz ol vakt kazâlarınızın hâvî olduğu kâffe-i (14) ahâlî ve tebe'aya işbu husûsun i'lân ve işâ'asıyla ba'de-ezîn dahi herkesi ırz ve edebiyetle meşgûl bulunub her kimin (15) hasm iddi'â eylediği âdemden her ne makûle de'âvîsi var ise velev Müslim birâderi ve ıyâli olur ise de sâye-i ma'delet-vâye-i (16) hazret-i mülûkânede iktizâsı şer'-i şerîf ve kânûn-ı münîfe tatbîkan ve nizâmât-ı seniyyeye tevîkan mû-şikâfâne dikkat (17) ile tesviye ve rü'yet olunacağı derkâr iken ednâ mertebe ırz ve nefsanîyet ve tesvîlât-ı şeytâniye ile bilâ müceb benâü'llâhın (18)

hedmine ve şî'r-i vâhidinin îcâdına kimesnede kudret ve mecâl olmadığı halde bi-gayr-i hakk bir âdemin i'dâmına cesâret (19) etmek indü'l-lah büyük kabâhat ve nezd-i saltanat-ı seniyyede dahi takbîhât-ı umûmiyeden ma'dûd bir hâlet olduğundan (20) şu fi'l-i mekrûhun hiçbir yerde vukû' ve zuhûra gelmemesi ve herkesi zıll-ı zalîl-i maödelet-delîl-i hazret-i hüsvânede canlarından (21) emîn ve râhat oldukları üzere müzdâdî olan ömr ü şevket-i cenâb-ı zıll-i yezdânî için hayr du'âlar etdirilmesi vesâ'ilinin (22) istikmâli husûsuna her halde mübâderet ve hilâfından ziyâde hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu (23) buyruldu tahrîr ile ba's ve tesyîr olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfını tecvîzden mübâ'adet (24) eyleyesiz deyü 21 M sene 66 vüsûlü fî 25 Muharrem sene 66

{ 14b }

Hasan Alemdâr Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Debbağhâne-i Atîk Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hasan bin Mustafa nâm müteveffânın (2) verâseti zevceteyn-i metrûketeyni Nârine bint-i Ömer ve Ayşe bint-i Abdullah hâtunlar ile sulbiye kebîre kızı Mûnise'ye ve Turhal (3) kazâsı'nda Kürt karyesinde sâkin babasının li-ebeveyn er karındaşı Osman bin el-merkûm Mustafa bin Abdullah nâmdan kimesnelere munhasıra olduğu şer'en (4) zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' ve verese-i mezbûrûn iltimaslarıyla tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan (5) müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' ısrîn min şehr-i Muharremi'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

En'âm-ı şerîf 1 cild	3 guruş
Menzil ma'a-hadîka-ı muvasala der mahalle-i mezbûre	3500 guruş
Korada kır bârgir 1 re's ma'a-semer ve eğer	50 guruş
Kola 1 aded	15 guruş
Sarı takım tabağı 4 çift	40 guruş
Şişhâne tüfenk 1 aded	30 guruş
Sarı pala kabza 1 aded	30 guruş
Dîmî yüzyü döşek 2 aded	65 guruş
Köhne döşek 1 aded	10 guruş
Köhne yorgan 3 aded	60 guruş

Kırmızı maşlah 1 aded	20 guruş
Aba 1 aded köhne 1 şalvar	15 guruş
Yan minderi 1 aded ve çit yüzü ve köhne çit yasdık 4 aded	80 guruş
Çuval ve kilim parçası 3 aded	20 guruş
Kilim 2 aded çuval 1 aded	70 guruş
Def'a yan minderi 2 aded	80 guruş
Nargile 2 aded ma'a-serleri	15 guruş
Evânî-i nühâsiyye 30 kıyye	390 guruş
Şam'dân 1 aded fiske 1 aded	10 guruş
Kahve takımı tuf sîm 8 aded 40 direm fincan 8 aded tepsi 1 aded cezve 6 aded ma'a dermik	80 guruş
Gayret kuşağı 1 aded ve palaska 1 aded	5 guruş
Nühâs fener 1 adet	8 guruş
Enteri 1 aded	8 guruş
Der-zimmeti gelür karyesi İmam Hamid efendi ba-temessük	650 guruş
Şa'îr kîle 3 aded	150 guruş
Nohud rublağı 10 aded	50 guruş
Hınta kîle 1 aded	80 guruş
Anbar 1 aded	50 guruş
Hırdabât-ı menzil	76 guruş
Yekûn	5660 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn ve kefare-i yemîn ve savm ve ta'mîr-i kabir ve vücûh-ı ber-masârifâtı ber-müceb-i vasiyet 600 guruş bi-karâri'l-verese	Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi 150 guruş bi-karâri'l-verese
Mehr-i mü'eccele deyn-i li'z-zevceti'l-mezbûre Nârine Hâtun'a 300 guruş bi-karâri'l-verese	Deyn-i mehr-i mü'eccele li'z-zevceti'l-mezbûre Ayşe Hâtun'a 200 guruş bi-karâri'l-verese
Yekûnü'l-ihracât	1250 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4410 guruş
Hisse-i zevce-i Nârine	275 guruş 75 para
Hisse-i zevce-i Ayşe	275 guruş 75 para
Hisse-i bint	2205 guruş
Hisse-i amm	1653 guruş 90 para

Tezkireye Dikkat Hakkında Buyuruldu

(6) Şerâyi'-şi'âr Tokad ve Niksar ve Karaguş ve Kazâ-i Erba'a ve Tozanlu kazâlarının nâ'ibleri ve meveddetlü efendiler zîde ilmühüm ve kıdvetü'l-emâsil (7) ve'l-akrân müdîrleri hamiyetlü ağalar zîde kadrühüm ve a'zâ-yı mecâlis ve sâ'ir iş erleri bi'l-umûm inhâ olunur ki men'-i mürûru maddesi (8) umûr-ı mu'tenâ bahâ-yı devlet-i aliyyeden ve bunun için payâ-pey evâmir nâme-i seniyye şeref-sudûr ve vürûd etmekde

idüğü bedîhiyyâtdan (9) ise de me'mûrların küsük ve ihmâl davranmasından mıdır ne hâl ise bir vakittir işbu usûl-i hasenenin nizâmı vecihle icrâsına (10) i'tinâ olunmamak mülâsesiyle kazâdan kazâyâ ve ma'a's-serâbe sancakdan sancağa tezkiresiz adamlar gidüb gelmeye başlamış (11) ve bununla beraber eşhâs-ı meçhûle takımı dahi ferceyâb olub serseri geşt ü güzâr ederek şuna buna îsâl-rahne (12) ve hasâra tasaddîden hâlî olmamış ve bu maddenin önü kesdirilmesi takayyudât-ı mütemâdînin icrâsına menût idüğü (13) ve bu dahi mîr-i kazâ ve a'zâ ve mukayyid bulunanların ikdâmıyla husûle geleceği nümâyân olduğu siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz (14) oldukda fîmâ-ba'd bir kazâdan kazâ-yı âhara gidenlere maslahat-ı sahîhası tahkîk olunarak tezkire verilmesi ve bir kazânın (15) ser-i hudûdunda bulunan bir karye diğer kazâ arâzîsinden bir sa'at mesâfe karîb olur ise bile tezkiresiz gidilmemesi ve bilâ-(16) tezkire azîmet eylediği halde derhal tutdurulub kazâ müdürine gönderilmesi ve kazâ-yı âhardan kazânıza gelenlere (17) haklarında dahi nizâm-ı mezkûr icrâ olunmak her bir karyenin e'imme ve muhtarlarına yegân yegân tenbîh ve beyân olunarak (18) kazâ-yı sâ'ireden ve diyâr-ı âhardan tevârüd edenler her kim olur ise olsun evvel emirde tezkireleri sü'âl olunarak (19) ibrâz edenlere mûmâna'at olunmak îcâb etmeyeceği misüllü yedinde tezkiresi olmayanın hutve-i vâhide ruhsat (20) verilmeyüb yanına adam terfîkiyle kazâ müdürine gönderilmesi ve husûslarının ale't-tevâlî icrâsına

{ 15a }

(1) ve bu nizâma ri'âyet olunmayub da bir karyeden tezkiresiz bir adamın geçdiği inde't-tahkîk tahakkuk eylediği halde ol-karyenin (2) imam ve muhtarların tenbîhât-ı mezkûre mutâva'at etmemiş olacaklarından te'dîb ve terbiye olunmak üzere tarafımıza bâ mazbata (3) inhâya musâra'at ve işbu unudacak ve yâhûd ihmâl ve tekâsül ederek uğratak oldukları (4) halde vehâmet-i vâkı'ası tarafınıza râci' olacağından ol-vecihle nizâmât-ı seniyye-i mezkûre dahi destûrû'l-amel tutularak (5) hülâsatü'l-hülâsa bir kazâdan âhar kazâyâ yedinde mürûr tezkiresi olmaksızın karye-i akrebde tek azîmet edememesi (6) ve gitdikleri sûretde derhal ahz ü girift etdirilüb ahvâl-ı hakîkaları bi't-tahkîk mesâlih-i mühimmeleri olanlar için (7) kavî kefile rabtıyla nizâmına tatbîken tezkire verilmesi ve meçhûlü'l-ahvâl olanın bi'l-farz kefil irâ'e edecek (8) olsalar bile tezkire verilmeyüb ahz ü girift ve yanlarına adamlar koşularak tahate'l-hıfz tarafımıza gönderilmesi husûslarına gâyetü'l- (9) gâye i'tinâ ve dikkat ve hilâfını tecvîzden begâyet mücânebet eylemeniz

bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu (10) tahrîr ve tastîr ve (boş) ile ba's ve tesyîr ololunmuşdur vüsûlünde mûcebince amel ve hareket eyleyesiz deyü fî 13M sene 66 vüsûlü fî 29 Muharrem sene 66

Mustafa Edîb Efendi'nin İbkâ Merâsimi Kaydı

İzzet-me'âb şerîf-nisâb eşrâf-ı kazâdan Mevlânâ Mustafa Edîb Efendi kâm-yâb (11) Ba'de't-tahiyye ve'l-vâfiyye inhâ olunur ki ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Tokad Kazâsı'nın umûr-ı ahkâm-ı şer'ıyyesi işbu sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf Muharremü'l-harâmın on beşinci gününden (12) itibâren cenâb-ı şerîfinize kemâ-fi's-sâbık ibkâ ve ihâle olunmuşdur gerekdir ki kazâ-yı mezkûru yevm-i merkûmede bi'n-niyâbe zabt eyleyüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı (13) şer'-i âlî ve râfi' olan muhallefât-ı müteveffâ-yı askeriyye tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'ıyye tevzî' ve taksîm eyleyüb evâmir-i aliyye ve mehâmm-ı seniyyenin (14) şer'ıyye infâz ve icrâsını sermâye-i iftihâr ittihâz ederek ol-vecihle sa'y u gayret ve kâffe-i fukarâ ve zu'afâda velî-ni'met âlem-i şehriyâr-ı inde't-tekessür velî-ni'metimiz (15) efendimiz hazretlerine isticvâb-ı de'avât-ı hayriyye sarf-ı makderet vvicâde-i şer'-i şerîfden seremû inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve'-selâm

Bende
İmâm-ı Evvel Hızır Sultânî

El-Fakîr es-Seyyid el-Hac Mustafa A'rab
Pâyâne-i Sudûr-ı Rumeli

Arâzî-i Emîriyye Senedi Hakkında Buyuruldu

(16) İftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazâsı müdürü fütüvvetlü efendi zîde mecduhû ve şerîf-şi'âr hâkime devletlü efendi (17) zîde fazluhû ve me'zûn bi'l-iftâ mekremetlü efendi zîde takvâhu ve mefâhirü'l-emâsil a'zâ-yı meclis-i memleket ve vücûh-i vilâyet ve sâ'ir iş (18) erleri zîdet mekâdirehüm ve e'imme ve muhtârân bâ cem'uhum inhâ olunur ki arâzî-i emîriyye hakkında tab' ve teşmîl olunarak memâlik-i (19) mahrûsetü'l-memâlik-i şâhânedede kâ'in mahallere neşr ü i'lân olunan nizamnâme-i seniyye mûcebince kânûn-ı kadîmde (20) bilâ-veled zükûr fevt olan kesânın arâzîsi kızına meccânen intikâl etmediği misüllü anadan oğluna dahi meccânen (21) tarla intikâl etmeyüb fakat mezbûrlar müstahikk-i tapu olduklarından tapu misüllü

ta'birıyla tefvîz olunmakda ise de kâffe-i (22) ahâlî hakkında mebzûl olan merhamet-i seniyye iktizâsınca bu dahi bir inâyet-i cedîde-i aliyye olmak üzere bundan böyle (23) arâzî-i emîriyyeye mutasarrıf olan kimesne fevt oldukda ol arâzî musakkafât-ı evkâfda cârî olduğu misüllü mutlakâ (24) evlâdına ale's-seviyye intikâl etmek ya'ni mutasarrıf ve mutasarrıfesi olan baba yâhûd ana fevt oldukda mutasarrıfında (25) olan tarla ve bağ ve çayır her ne ise oğluna ve kızına meccânen ve tesâviyen intikâl edüb fakat bedel-i misli ya'ni (26) mu'accesesi erbâb-ı vukûf ma'rifetiyle lede't-tahkîk harc-ı intikâl nâmıyla yüzde beş guruş alınması dikenlik arazi (27) emiriyyeye mutasarrıf olan kesân hakkı tasarrufunu ahz-ı kimesneye ferağ eyledikde bundan dahi yüzde beş guruş harc-ı ferâğ (28) ahz olunması ve eğerçi mutasarrıf ve mutasarrıfesi bilâ-veled fevt olursa kânun-nâme-i cedîde tevfiken bedel ve tapû-yı (29) misilleriyle yürüdülmüş karar-gîr nizâmından ve irâde-i aliyye iktizâsından olduğu misüllü arâzî senedâtı hakkında ittihâz olunan (30) usûl-i meşrûha eğerçi bundan böyle tanzîm olunacak senedât hakkında cârî olub el-hâlet hâzih ashâb-ı arâzî yedlerinde (31) bulunan senedât-ı atîka-ı sahîhasının senedât-ı cedîdeye tebdîli hakkında bir gûne cebr sûreti olmayarak ashâbının (32) râ'ilerine müfevvez işte şu kadar var ki işbu senedât-ı cedîde devletçe verilmiş ve kalemine kayd olunmuş olacağı cihetle âdî (33) senedâta mukayyes olmayub bi'l-vücûh i'tibâr ve ihticâba şâyân olmasıyla bi'l-farz senedât-ı atîka sahîh olsa bile (34) bunların ekserîsi usûl-i atîka üzere meçhûlü'l-ahvâl mültezim ve sipâhî mühürleriyle memhûr şeyler olduğundan ekserîsi buraca (35) mu'teber ve mevsûk olmayacağına ve bu makûle senedât-ı atîkanın tebdîline ashâbı tâlib oldukları halde fakat kendülerinden beher sene (36) için kağıd bahâ olarak üçer guruş ve bir de posta ücreti alınub bundan mâ-adâ bir şey mütâlebe olunmaması (37) ve bir de babadan ve anadan intikâlen ve yâhûd akrabâdan olarak bi'l-istihkâk arâzîye mutasarrıf olanlar gibi on seneden (38) mütecâviz bilâ-sened yedinde tarla bulunan eşhâs dahi mutasarrıf olacağından o makûlelerin mahlûl adıyla yedinden (39) alınması mugâyır-ı nizâm olub fakat intikâl harcı mikdârı resm ahziyle müceddeden sened verilüb kemâkân (40) yedinde ibkâ olunması ve bir de boz ve hâlî bulunan arâzîyi müceddeden açacak olanlardan li-ecli't-teşvîk

{ 15b }

(1) mu'accele alınmayarak meccânen sened verileceği ve senedât-ı cedîdeden olub ferâğ ve intikâl vukû'unda mahalline ba'de'l-kayd (2) senedât-ı mezbûrenin tevdîdi iktizâ

etmeyüb te'âmül-i kadîmî vecihle etrâf ve zahrlarına yürüdülmek ve emîn-i (3) Defter-i Hâkânî ta'bîriyle icrâ ve tanzîm ve tahsîs olunacak mühr ile temhîr olunmak üzere mazbatasıyla berâber senedâtın (4) dahi gönderilmesi nizamnâme-i seniyyede munderiç bulunmuş ve niamnâme-i mezkûrenin bir kıt'ası dahi mukaddemce tarafınıza (5) bi'l-irsâl geçen altmış üç senesi Cemâdi'l-evvelîsi ibtidâsından i'tibâren teşebbüs olunmak üzere keyfiyet bi'l-etrâf (6) sizlere bildirilmiş ve ol-vecihle iktizâlarının icrâsı bâbında selef-i zî-şereflerimiz hazerâtı taraflarından mahsûs evâmirnâme (7) ve buyuruldular neşr olunmuş ise de ba'zı kazâlardan şimdiye kadar gelen mazbatalar vukû' bulan tarla ferâğından (8) ibâret ve ba'zı kazâlarda dahi hem ferâğ ve hem intikâlât yürüdülmüş ise de derûn-ı kasabada ve kurâda herkesin (9) ber-vech-i mülkiyet mutasarrıf oldukları konak ve hâneleri ve içlerinde bulunan bahçelerinden mâ-adâ arâzî-i emîriyye (10) dâhilinde bulunan ve sonradan ihrâs olunan bağ ve bahçe ve âsyâb ve ağıl hâne ve sâ'ire zimmetleri (11) mülk hükmünde ittihâz olunarak bu makûleler için gerek ferâğ ve gerek intikâl ve mahlûlât âsmânî îrâdına (12) dâ'ir kayda zafer olunmaması ve halbuki Tokad Kazâsı ise cesîm olub şehriyye külliyyetlü ferâğ ve intikâl ve mahlûl (13) âsmânî hâsıl olacağı derkâr ve ber-muktezâ-yı dirâyet bu husûs meclisçe dikkat ve gayret olunacağı bedîdâr (14) iken ne hâl ise adem-i dikkatle arâzîce vukû' bulan hâsılât pek dünca görünmüş ve kalemden dahi (15) ber-vech-i haber verilmiş olmağla imdi siz ki bâlâda muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmunuz oldukda (16) ber-vech-i muharrer kazânızda arâzî-i emîriyyeden bulunan tarla ve bağ ve bahçe ve çayır ve âsyâb ve ağıl ve hâne (17) ve sâ'ireden vukû' bulan ferâğ ve intikâlât ve mahlûlât ve on seneyi mütecâviz ederek bilâ-sened tarlaya mutasarrıf (18) olanlar ile tecdîd-i sened olunmasında bulunanların ve sâ'irlerinin târîh-i mezbûrdan i'tibâren meclisçe tahkîk (19) ve tetkîkât-ı lâzimesinin icrâsıyla ferâğ ve intikâlât harçlarıyla mahlûlât âsmânî ve sened-bihâ ve posta (20) ücretlerinin mazbatalarıyla berâber hafta be-hafta zabtiye neferleriyle bu tarafa sur'at-i irsâllerine ve işbu ahvâl-ı (21) hayriyyenin bidâyetinden beru Der'aliyye'den celb ve ashâbına verilen senedât-ı aliyyeden mu'ahharan ferâğ ve intikâlî (22) vukû'larında etrâf ve zahrlarına yürüdülmek üzere cânib-i Defterhâne-i Âmire'ye takdîm kılınacağından (23) o makûle senedâtın dahi bu tarafa gönderileceği derkâr ise de sehv ü hatâdan berî olmak üzere yedlerinde (24) cedîd sened olmayub atîk senedi bulunanların atîk senedlerinin dahi ma'an isbâline dikkat ve bundan (25) böyle dahi usul-i muharrere-i mezkûrenin üzerine yine iğmâzı sûreti gösterilmek ve yâhûd tekâsül (26) ve rızâdan gûnâ hareketiniz zuhûr eder ise

haffazana'l-lâhu Ta'âlâ hakkınıda mes'ûliyyeti müceb olacağından (27) ol-vecihle harekete mübâderetle hilâfından mücânebet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu isdâr ile (28) ba's ve tisyâr olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber-müceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfından mücânebet eyleyesiz deyü

Fî 28M sene 66 vüsûlü fî 5 Safer sene 66

Ağacıkoğlu'na dâ'ir mektûb
An-mutasarrıf-ı Sivas Mehmed Münîb

Fütüvvetlü efendim

(29) Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'de ve huzûr-ı hazret-i fetvâ-penâhide üzerine hükmi şer'î lâhık olan yirmi (30) iki bin guruşun kendüsünden tahsîli zımnında sâdır olan emr-i âlî me'mûru İbrâhim Kavâs ile gönderilerek (31) infâz-ı irâde-i aliyyeye mübâderet olunması savb-ı şerîflerine yazılmış ise de Ağacıkoğlu Hâcî Mustafa mu'tâdî (32) olan inâdında ısrâr ve bî-esâs kelâmlara ittihâz ve ibtidâr ile nukûd-ı mevcûdunu göstermeyüb debbâğ ve menzil (33) gibi şeyleri olub bunları dahi fûrûht etmeğe tâlib olmayub gûyâ karındaşının malı gibi şeylere sayub (34) benim bir nesnem yokdur deyü cevâb vermekde olmasıyla bunların menzil ve bağ gibi şeyleri sûk-ı sultânîde müzâyede ve fûrûht (35) olunmağa muhtâç olduğundan ol-bâbda istîzân re'yine şâmil vârid ve vâsıl olan mazbata mezâyası ma'lûm-ı muhibbâneleri (36) olmuş ve cümlelerin ma'lûmu olduğu üzre merkûm bu husûsdan dolayı iki sene mikdârı Der'aliyye'de (37) ârâm ve dâr-ı makdûrunu sarf ederek kemâl-i ta'cîzâtı iltizâm edinmiş ve hâsmânesiyle dahi bi'd-defe'ât (38) ve pek çok muhâkeme olunarak bi'l-âhere zikr olunan yirmi iki bin guruş merkûm üzerine sübût bularak (39) tezvîrâtı dahi meydâna çıkmak mülâsesiyle meblağ-ı mezbûr kendüsünden ba'de't-tahsîl Çorum'a nefy ve ilcâsı

{ 16a }

(1) husûsuna irâde-i aliyye-i hazret-i mülûkâne celâdet-rîz sünûh ve sudûr buyurulmuş ve infâz-ı irâde-i aliyyeye mübâderet (2) cümleye vâcibe-i zemîn olduğu misüllü merkûm Hacı Mustafa'dan zikr olunan yirmi iki bin guruşun tahsîl etdirilmesiyle (3) ashâbına i'tâsı lâzime-i halden bulunmuş olmağla mevcûd-ı meclis bulunan zevâtdan başka ulemâ ve eşrâflığın (4) ve tüccârân-ı mu'teberândan İslâm ve re'âyâ ve sâ'ir icâb edenlerin dahi celbiyle bu madde için umûmî bir meclis teşkîl (5) ve merkûm Hacı

Mustafa dahi celb olunarak emr-i âlî-i şerîf ile işbu tahrîrâtımızı müvâcehelerinde feth ve kırâ'et (6) etdirilüb yine ısrâr ve inâd eylediği ve muvâfık-ı şer'i şerîf kânûna bir diyeceği bulunmadığı ve şunda bunda zimemâtı (7) olub tahsîlini niyâz veistirhâm etmediği sûretde ol-bâbda şeref-vürûd eden irâde-i aliyye-i infâz ve icrâ olunmak (8) ve mu'anned-i merkûmdan meblağ-ı mezbûr yirmi iki bin guruş tahsîlen hak sâhiblerine i'tâ kılınmak şer'en ve nizâmen ne makûle (9) esbâba tevakkuf eder ise mecâlis-i müşekkel-i mezbûrda bulunan a'zâ ve zevâtın ittifâk ve ittihâdıyla ber-muktezâ-yı (10) şer'-i şerîf icrâyı îcâbına himmet ve keyfiyetin bâ mazbata ve i'lâm tarafımıza iş'ârı ve inhâsı husûsuna sarf-ı (11) kemâl i'tinâ ve hamiyet ve ba'de'-t-tahsîl ve't-tesviye merkûmun mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm olunmasıyla menfâsı (12) cânibine i'zâm ve îsâli husûsuna mübâderet eylemeleri siyâkında şukka-ı mahsûsa tahrîrine bâdî olmuştur

Fî 29M sene 66

Ağacıkoğlu'nun Deyni Tahsiline Fermân

(13) Fahrü'l-ümerâi'l-kirâm mü'temedü'l-küberâi'l-fihâm zevî'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibiü'l-izz ve'l-ihtişâmî'l-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ (14) mîr-i mîrân-ı kirâmdan Sivas Sancağı Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa dâme ikbâlehû ve mefâhirü'l-muhakkikîn Tokad ve Çorum nâibi (15) ve müftîleri zîde ilmühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'zâ-yı meclis zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl oluncak ma'lûm (16) ola ki Sivas Sancağı'na muzâf Kazâbâd Nâhiyesi'ne tâbî Beyobası karyesi ahâlîsinden olub bundan (17) akdem fevt olan Solakoğlu Mustafa'nın Tokad Hacı Mustafa nâm kimesne izmmetinde olun yetmiş iki bin (18) bu kadar guruş matlûbu müteveffâ-yı merkûmun verese-i munhasırasına ba'de'l-intikâl elli bin guruşu mukaddemâ tahsîl (19) olunarak bâkî yidmi iki bin guruşun tahsiline dahi hükm-i şer'î lâhık olmuş iken merkûm Hacı (20) Mustafa gelüb gûyâ mezkûr elli bin guruş kendüsünden cebren tahsîl olunduğu beyânıyla redd etdirilmesini da'vâ ve istid'â (21) etmiş olmasıyla keyfiyyetin kıymet ve hakîkati vecihle zâhire ihrâcî kısmından müte'allik olan irâde-i seniyye (22) mûcebince kaziyeli medhali olan ve merkûmdan da'vâ-yı hukûk eden ve şehâdet edenlerin ve i'lâmât-ı şer'îyye (23) sûretlerinin bu tarafa celbiyle huzûr-ı Şeyhü'l-islâmî'de şer'le fasl u rü'yet olunarak meblağ-ı mezbûrun merkûmdan (24) tahsiline hükm-i şer'î lâhık olmuş ve cümlesi Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye'den celb ile lede'l-istintâk (25) merkûm Hacı Mustafa'nın bî-vech fuzûlî bir

takım tasaddî'âta ibtidâr ile verese-i mezbûrenin haklarını ibtâl-i (26) garazda olduğu ve muzurluğu tebeyyün ve tahakkuk etmiş olduğundan meblağ-ı bâkî mezbûrun tahsîliyle berâber merkûmun te'dîb (27) ve terbiyesi lâzım gelmiş idüğüne binâ'en merkûm bu taraftan ta'yîn kılınan mübâşire terfîken Tokad'a irsâl ile mukaddemâ (28) tahsîl olunan elli bin guruş ba'de'l-mahsûb kusûr yirmi iki bin bu kadar guruşun tamâmen tahsîliyle verese-i mezbûreye (29) teslîm olunduktan sonra merkûmun bilâ-müddet Çorum'a nefy ve ta'zîbi bâbında lâzım gelen emr-i şerîfimin isdârı Meclis-i (30) Vâlâ-yı mezkûreden bâ mazbata ifâde olunmuş ve ol-vecihle îcâbının icrâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla (31) ol-bâbda emr-i hümâyûn-ı şâhânem sünûh ve sudûr eylemiş ve merkûm bu taraftan ta'yîn olunan sadr-ı a'zam kavvâslarından (32) İbrâhim kavâsa terfîken gönderilmiş olmağla tereke-i mutasarrıf-ı müşârr ve Tokad nâ'ibi mûmâ ileyhimâsız merkûmun (33) ol-tarafa vüsûlünde ber-minvâl-i muharrer meblağ-ı bâkî mezbûr bi't-tahsîl verese-i mezbûreye teslîm olunduktan sonra menfâsı olan (34) Çorum'a nefy ve irsâle musâra'at ve sen ki Çorum nâ'ibi mûmâ ileyhisin vüsûlünde merkûmu bilâ-müddet menfiyyen meks (35) ve ikâmet etdirüb bilâ-fermâni'l-hilâf ve mahall-i âhara hareketine irâ'e-i ruhsat olunmayub vüsûlünü derbâr-ı şevket-karâr (36) mülûkânem i'lâm ve iş'âra mübâderet eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfeme i'timâd kılâsın tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-(37) mûkerrem sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf fî M sene 66

{ 16b }

(1) Medîne-i Tokad'da Câmî-i Kebîr Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Papuççu Manas veled-i Agob nâm hâlikin (2) verâseti zevce-i metrûkesi Hiroşça bint-i Mardiros ile sulbiye kebîre kızı Meryem ve kebîr oğlu Kıprıl ve hamil-i merkûma (3) munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan (4) hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Bağ der-mevzi'-i Kâblı Çayı 1 kıt'a	1500 guruş
Köhne döşek 2 aded yorgan 2 aded	80 guruş
Köhne çit yüzlü yasdık 5 aded	50 guruş
Köhne ve müsta'mel kilim 3 aded	80 guruş
Orak takımı	20 guruş

Korada merkeb 1 re's	60 guruş
Çamâşûr leğeni 1 aded 10 kıyye	200 guruş
Orak kazganı 1 aded	180 guruş
Nühâs-ı müntakil 1 aded	63 guruş
Sağîr şam'dân 4 aded	15 guruş
Havan ma'a-el	10 guruş
Şıra ve hırdabât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	75 guruş
Evânî-i nühâsiyye 12 kıyye	160 guruş
Der-zimmet-i Takçioğlu Avadik	70 guruş
Der-zimmet-i Altunoğlu Kigork bâ temessük	72 guruş
Der-zimmet-i Kazeroğlu Matos	180 guruş
Der-zimmet-i Tavacı İsadur bâ-temessük	90 guruş
Halik-i mersûmun bâ defter-i nasda olan zimemâtı	895 guruş
Haffâf dükkanında mevcûd ayakkabı kıymeti	200 guruş
Yekûn	4000 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Haliki mersûmun masrafı	310 guruş
Resm-i kısmet-i adi ve kaydiyesi	106 guruş
Yekünü'l ihracat	416 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	3584 guruş
Hisse-i zevce	448 guruş
Hisse-i binti	627 guruş 24 para
Hisse-i ibn	1254 guruş 48 para
Hisse-i hali-i mevkuf	1254 guruş 48 para

Tımarlı Bedelâtı Hakkında Emir Sûreti

Sa'âdetlü efendim

(5) Metrûk tımarlulardan ba'zıları bütün bütün iskân etmek ve ba'zıları dahi tebe'alık ve esnaflık ile (6) ticaret eylemek üzere Dersa'âdet'e gelmekde olduklarından ve bunların burada buldukları müddetçe bedel tımarlarının (7) mahallerinde ahzinde su'ûbet derkâr olduğundan o makûlelerden bu tarafa azîmet edecekleri uhdesinde olan tımarın (8) mutasarrıf-ı sahîhi olup bedel-i mukayyedi kangî sene taksîte kadar ve senevîsi kaç guruş olarak mahallinde verilmiş (9) idüğü ve sâhibinin şık ve eşkâl ve keyfiyet-i azimeti (10) derc ve tasrîh olunarak yedlerine mahalleri büyük mecâlisinden mazbût i'tâ olunub ol-vecihle Der'aliyye'ye geldiklerinde (11) mazbata-i mezkûrun hıfz ile keyfiyet kaydı bâlâsına şerh verilerek sâhib-i tımarın burada bulunduğu sûretçe bedel-i (12) mukayyedinin hazîne-i celîleden îfâ olunması ve bu sûretle mazbata getürmüş olanların yine mahallerine gitmesi lâzım geldikde (13) bedel-i tımarı ne vakte kadar hazîne-i

celileden verilmiş olduğunu mutazammın cânib-i nezâret-i mâliyeden tahrîrât ahziyle (14) mahalline irâ'e etmedikçe mahallerinden dahi ilerü seneler bedelâtından verilmemesi sûretleri meclis-i mehabiye-i mâliyede bi't-tezekkür (15) tensîb olunmuş ve lede'l-istîzân irâde-i seniyye dahi ol-vecihle müte'allik buyurularak nizâm-ı mahsûsuna zeyl etdirilmiş (16) ve keyfiyet ta'mîmen iş'âr kılınmış olmağla zât-ı sa'âdetleri dahi bu beyân bi'l-îcâb hâlin icrâsı husûsuna (17) himmet buyurmaları siyâkında terkîm-i rakîmeten senâverîye ibtidâr kılındı fî 14 M sene 66 vüsûlü fî 21 Safer sene 66

{ 17a }

Sûret-i emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı sadâret-penâhî

Sa'âdetlü efendim

(1) Ba'zı mahallerde dikici esnâfının i'mâl eyledikleri ayakkablarının eczâ-yı asliyyesi olan gön ve meşîn ve sahtiyân (2) resm-i tamgası verilmişken mu'ahharan i'mâlınden dahi resm-i tamga mütâlebe kılınmakda olduğundan men'î husûsu istid'â (3) olunmakda olub gümrük olan kazâda hâsıl olarak yine ol kazâ içinde darb olunan ve gümrük olmayan (4) sâ'ir kazâyâ giden eşyâdan gümrük alınmayub fakat darb-ı tamga ile kıymetinden güruşda bir para resm alınması ve gümrük (5) olan kazâyâ giden eşyâdan gümrük alınacağı cihetle resm-i tamga mütâlebe kılınmaması mukaddem icrâ-yı asliyyesinden gümrük (6) veyâ tamga resmi alınub hey'et-i âhara tahvîl ile esnâfkârî itlâk olunan ayakkabları ve sâ'ireden darb-ı (7) tamga ile resm ahzi ü istîfâ kılınması şerâ'it-i ihâleden olmasıyla îcâbının icrâsı mâliye nâzırı devletlü paşa (8) hazretleri tarafından bâ takrîr takdîm kılınan meclis-i muhasebe-i mâliye mazbatasında beyân olunarak keyfiyyet lâzım gelenlere (9) bâ tahrîrât-ı muhibbî bildirilmiş olmağla zât-ı sa'âdetleri dahi zîr-i irâde-i şerîflerinde bulunan mahallerde ber-minvâl-i muharrer (10) iktizâ-yı hâlde icrâsıyla hilâf-ı usûl hâl ve hareket vukû'a getirülmemesine himmet eylemeniz siyâkında şukka-ı muhibbî tahrîr ve ibtidâr kılındı fî 12 M sene 66

(11) Fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim hademe-i devlet-i aliyemden Tokad Kazâsı müdîri fütüvvetlü efendi zîde mecduhû şerâyi'-şi'âr Tokad (12) ve Turhal ve Kazâbâd ve Artukâbâd nâ'ibleri meveddetlü efendiler zîde ilmühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdîrleri hamiyetlü ağalar (13) zîdet mekâdirehüm ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir iş erleri umûmen inhâ olunur ki gümrük olan kazâda hâsıl olarak (14) yine ol kazâ içinde darb

olunan ve gümrük olmayan yine gümrük olmayan sâ'ir kazâyâ giden eşyâdan (15) gümrük alınmayub fakat darb-ı tamga ile kıymetinden gurusda bir para resm alınması ve gümrük olan kazâyâ giden eşyâdan (16) gümrük alınacağı cihetle resm-i tamga mütâlebe kılınmaması mukaddem icrâ-yı asliyyesinden gümrük veyâ tamga resmi alınub hey'et-i âhara olan (17) tahvîl ile esnâfkâri itlâk olunan ayakkabları ve sâ'ireden darb-ı tamga ile resm ahzi ü istîfâ kılınması (18) şerâ'it-i ihâleden olduğu beyân-ı âlîsiyle icrâ-yı îcâbı husûsu bâ emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı sadâret-penâhî (19) savb-ı hâlisânemize emr ü fermân buyurulması ve husûs-ı mezbûru şâyân-ı i'tinâ mevâddan olarak cümleye neşr (20) ve iş'âr ve emirnâme-i sâmi-i mezkûrun bir kıt'a sûreti muhtassı dahi matviyyen tisyâr kılınmış olduğu siz ki muhatabûn-ı (21) mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda sûret-i mezbûrenin kazânız sicil mahkemesine kaydı ve müfâd-ı âlîsinin ale'd-devâm (22) tamâmı icrâsıyla hiçbir vakitte esnâf ve sâ'ire taraflarından bu bâbda bir gûne muhâlefet vukû'a getirülmemesi husûsuna (23) dikkat ve mübâderet eylemek bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve (boş) (24) eyleyüb ve tisyâr olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfından (25) hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü fî 11 S sene 66

Osmancık Müdîrinin Menfâ Fermânı

(26) Fahrü'l-ümerâi'l-kirâm mü'temedü'l-küberâi'l-fihâm zevî'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibiü'l-izz ve'l-ihtişâmî'l-muhtass bi-mezîd-i (27) inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâmdan Amasya Sancağı Mutasarrıfı Hilmi Paşa dâme ikbâlehû ve kıdvetü'n-nüvvâb (28) emn-i şer'îyye Tokad Kazası nâ'ibi Mevlânâ (boş) zîde ilmühû tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl oluncak ma'lûm ola ki Amasya Sancağı'nda (29) kâ'in Osmancık Kazası müdîri bulunan Halîl'in cerîme ve rüşvet olmak üzere ba'zı kesândan on altı bin (30) bu kadar gurus almış olduğu kazâ-yı mezbûrun meclisinde müdîr-i merkûmun vekîli müvâcehesinde tebeyyün ederek (31) meblağ-ı mezbûrun bin yedi yüz şu kadar gurusu vekîli merkûm ma'rifetiyle ashâb-ı hukûk verilüb kusur on dört (32) bin bu kadar gurus ile emvâl-i mîriyyeden kezâlik zimmetinde tahakkuk eden yirmi bin üç yüz gurusun kendüsünden (33) tahsîli lâzım gelmiş olduğu bâ mazbata inhâ olunmuş ve keyfiyyet Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye'ne lede'l-havâle merkûm Halîl'in (34) hem zimmet-i mîriyyesi ve hem de ahâlîden aldığı rüşvet ve cerîmesi isâ'eti tabî'yye

eylediği cihetle ziyâdece (35) mücâzâta müstehak olduğundan merkûmûn kudreti olduğu halde zikr olunan yirmi bin üç yüz guruş matlûbu

{ 17b }

(1) Matlûb-u ahâlî bulunan on dört bin şu kadar guruşun kendüsünden tahsîli olmadığı sûretde emlâk (2) ve emvâl-i mevcûdesinden ol-mikdâr şey ifrâz olunarak ma'rifet-i şer' ve meclis-i memleket ma'rifetiyle fûrûz etdirilerek (3) hazîne-i celîle-i malı olan meblağ-ı mezbûrun bu tarafa irsâli ve hukûk-ı ahâlî bulunan akçenin dahi (4) kezâlik meclis ma'rifetiyle ashâbına i'tâsıyla merkûmun bir sene müddetle Tokad'a nefy ve ta'zîbi lâzım geleceği (5) Meclis-i Vâlâ'dan bâ mazbata inhâ olunmuş ve ol-vecihle icrâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla (6) ol-bâbda emr-i hümâyûn-ı şâhânem sünûh ve sudûr buyurulmuş olmağın sen ki mutasarrıf-ı müşârün ileyhsin berminvâl-i (7) muharrer merkûmun zimmetinde olan mâl-ı mîri bi't-tahsîl bu tarafa irsâli ve hukûk-ı ahâlînin dahi ashâbına (8) teslîm ve i'tâsıyla merkûmun Tokad Kazâsı'na nefy ve irsâline sarf-ı rü'yet eyleyesin ve sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin (9) vüsûlünde merkûmu ol-tarafda bir sene müddet menfiyyen meks ve ikâmet etdirüb bilâ-fermân itlâk ve mahall-i âhara (10) hareketine irâde-i ruhsat olunmayub vüsûlünü derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkânem tahrîr ve i'lâm mübâderet eyleyesin (11) şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehri Muharremü'l-harâm sene ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Fî gurre-i S sene 66

İnce Ağazâde Evkâf Vekîline Buyuruldu

(12) Fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazâsı müdürü fütüvvetlü efendi zîde mecduhû şer'at-me'âb nâ'ibi ve müftîsi meveddetlü (13) efendiler zîde ilmühümâ ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir iş erleri umûmen inhâ olunur ki Sivas ve Amasya sancakları evkâf müdürliği bu kerre (14) bâ fermân-ı âlî Sivas hanedanından kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Velizâde hamîyyetlü Seyyid Mehmed Emîn Efendi zîde mecduhû uhdesine (15) ihâle ve tefvîz buyurulmuş ve hâmil olduğu emr-i âlî-i meclisçe dahi feth ve kırâ'et olunarak icrâ-yı umûr-ı me'mûresine (16) mübâşeret etmiş ve kazânızda kâ'in evkâf-ı şerîfenin rü'yet-i muhâsebesi zımnında tarafından vekîl ta'yîn eylediği dârende-i (17) buyuruldu İnce Ağazâde hamîyyetlü Hacı Hâfız Ağa ol-savba

i'zâm kılınmış ve beyândan müstağnî olduğu üzere (18) evkâf-ı şerîfeden ekserîsinin mütevellîleri fazla hâsılâtını ekl ederek hayrâtlarının i'mârına da bakmadıklarından (19) harâb ve mu'attal olmakda ve hademesi dahi hizmetlerini edâ etmeyerek terk eylemekte bulunmuş olub evkâf (20) müdürî ta'yîn olmasından murâd aslı dahi sâye-i hayret-vâye-i hazret-i şâhânede bi'l-cümle evkâf-ı şerîfenin (21) taht-ı zâbita ve râbitayla idhâliyle hâsılâtının me'kelinden kurtarılması ve hayrâtının i'mârı ve ihyâsı (22) kaziye-i hayriyesinden ibâret olmasıyla bu husûsda icrâ-yı lâzime-i mu'âvenete ibtidâr olunması cümleye vâcibe-i zimmet (23) olduğu siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda kazânız dâhilinde kâ'in bi'l-cümle evkâf-ı şerîfenin yedinde (24) bulunan sûret-i lâyiha-ı seniyyede münderiç usûl ve nizâmına tevfiken vekîl-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle yegân yegân muhâsibeleri (25) rû'yet etdirilerek nizâmınca ahz olunan mürettebât-ı hazîne ve harc-ı ferâğ ve intikâlât ve rüsûmât-ı (26) sâ'irenin memhûr ve mûmzâ defterleri ile müdür-i mûmâ ileyh tarafına irsâl etdirilmesi husûsuna mübâderetle (27) el-hâsıl kâffe-i husûsât-ı evkâf-ı şerîfenin matlûb vecihle rû'yet ve tesviyesi üzere vekîl-i mûmâ ileyh (28) hakkında mu'âvenet-i kâmilenin icrâsına musâra'at ve hademe-i evkâfın bilâ-kusûr îfâ-yı hizmetle (29) hayrâtlarının nezâfetle tutulması vesâ'ilinin istikmâline mezîd-i ikdâm ü gayret eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan (30) işbu buyuruldu tahrîr ve istâr ve me'mûr-ı mûmâ ileyhe atfen ba's ve tisyâr olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsûlünde gerekdir ki (31) ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz deyü fi 16 S sene 66

Ba'zı Müdürin Harekât-ı Nâ-marziyye Bulunmamak ve Rüşvet-i Memnû'una Dâ'ir Buyuruldu

(32) Fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazâsı müdürî fütüvvetlü efendi zîde mecduhû şerî'at-me'âb nâ'ibi ve müftîsi (33) meveddetlü efendiler zîde ilmühümâ ve meclis a'zâsı ve sâ'ir iş erleri inhâ olunur ki bi-mennihî Ta'âlâ Sivas'a vürûd-ı hâlisânemiz (34) müyesser olalıdan berü tevârüd etmekte olan kazâlar müdürlerinin muhâsibelerine bakılmakda olub bunlardan ba'zıları (35) zîr-i idâresinde bulunan kazânın vergû-yı mahsûsu üzerine biraz şey ilâvesiyle tahsîl ve ba'zıları dahi masârifât-ı (36) kazâ nâmıyla bir takım söz tedârik ederek senede bir ve îcâbına göre aralıkda iki kere beyân

{ 18a }

(1) kazâya tevzî' eylemiş ve kimde emvâl-i kazâdan zimmetine vâfir akçe geçirmiş oldukları inde't-tahkîk tebeyyün (2) etmekte olup bunlar neyin nesi idüğü aranıldıkda kazâ müdürliği uhdesinde ihâle olunduğu dikkat (3) veyahud mu'ahharan kendü ve tervîc-i mesâlihi zımnında erbab-ı irtikâb ve tama'kârâne akçe ve bunca misüllü verilmiş (4) olan rüşvetlerden ibâret idüğü anlaşılmış ve keyfiyyât-ı meşrûha usûl-i âdile-i hazret-i şâhâneye (5) münâfî ve bunca tekellüfât ile te'sîsine muvaffak buyurulan tanzîmât-ı ma'delet-gâyât-ı aliyyenin hilâfı (6) olacağından gayrı hür-ı kerîhiyye-i mezkûreden her kangi sınıfı ihtiyâr ve irtikâb olursa her cihetle emvâl-i (7) hazîne-i celîlenin hasârıyla doldurdurulmasını istilzâm edüb bu dahi şer'en ve aklen ve kânûnen me'mûrîn (8) haklarında bir vecihle câ'iz olmadığı ve bi'l-âhare hakkında ve zimmeti ve nedâmeti mü'eddî olduğu güneş gibi âşikârdır (9) çünkü rüşvet denilen şey hak olan iş ibtâl ve yâhûd mugâyır-ı şer' ve nizâm olan maslahatı bir tefrîk-i (10) dâ'ire husûle idhâl etmekden ibâret ve bu keyfiyetler ise sevdâ-yı bâtil ve hülyâ-yı fâsid âtil idüğü resîde-i rütbe-i (11) bedâhete vâsıl olduğundan şu husûs-ı mekrûhun önü kesdirilmesi ve ba'de-ezîn kazâ emvâlinin hasâr-ı mezkûrede (12) ve ahâlî-i fukarânın ta'addiyât ve mezâlimden kurtarılması velî-ni'met be-ni'metimiz veliyyü'n-ni'am-ı âlem şehin-şâh-ı adâlet-penâh (13) cihâna şevketlü mehabbetlü kudretlü pâdişâhımız efendimiz hazretlerinin ehâss-ı murâd-ı merhamet cihan-dârîleri (14) olmak ve muktezâ-yı ubûdiyeti ve me'mûriyetimiz üzre infâz ve icrâsı üzerimize farz-ı ayn bulunmak mülâsebesiyle (15) husûl-i matlûb-ı âlî ez-cân u dil akdem emel ve efkâr edilmemiş ve bezl-i mâ-hasele kudret olunmak üzre teşebbüsât-ı kavîyyeye ibtidâr olunmuş idüğü sülûkuna (16) muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz bundan sonra ahad adamın âhara rüşvet nâmıyla bir şey verdiği duyulur ve işidülür ve hilâf-ı irâde-i aliyye vergû-yı (17) mahsûsa üzerine bir akçe ve bir para zamm ilâve kılınur ve yâhûd aralık tevzî'i vukû'a gelür ve müdür-i kazâ zimmetinde emvâl-i mîriyyeden bir şey bulunur ve anlatılır (18) ise işte ol-vakit vesîle-i muhibbî bir şey kalmayub bend-i cezâyâ herkes eliyle giriftâr olacağı muhakkak ve mukarrer idüğü derkâr ve bedfihî olduğuna ve bir de (19) kazâ müdürlerinin hasbe'l-îcâb zuhûr-ı infisâllerinde müdür idâresinde tahsîlâtı gösterdiği bakâyâ ile inde'l-müvâzene mâ-fazlası zimmeti demek olup (20) derhal tahsîli lâzım gelürse de o makûle zimmeti dahi emvâl-i bakâyâdan addolunarak selefden halefe devr ve teselsül birle bir taraftan çoğalmakta olmasına (21) nizâmın bu husûsu dahi usûl-i

zâbitaya sokulmadıkça ile'l-yevmi'l-kıyâme bu fesâdın dahi önü kesdirilmek mümkün olacağı bedîhî ve bâhir (22) bulunduğuna mebnî bundan böyle bir beyân bilâ-cedîd vergü üzerine ilâve ve yâhûd aralık tevzî'i nâmıyla fukarâdan bir para almak ve yâhûd zimmetinde emvâl-i (23) mîriyyeden akçe olunmak lâzım gelir ise tazmînâtta ve mücâzâtta a'zâ-yı meclis dahi behemehal müşterek olacağı ve kazâ müdürinin infisâli takdîrinde rü'yet (24) olunan selef ve halef muhâsebesinde müdür bulunan adamın zuhûr eden zimmeti tahsîl olunmaksızın salıverilür ve yine emvâl-i atîka misüllü bakâyâ hükmünde (25) kalur ise bu makûle zimmet bulunan a'zâ-yı meclis râci' olarak taraflarından tazmîn olunacağından ona göre kazânız müdürinin hasbe'l-îcâb zuhûr-ı (26) infisâlinde inde'l-hesâb emvâl-i mîriyyeden zimmeti görünen akçenin kâmilten tahsîli alınmadıkça hutuvve-i vâhide salu verilmemesi ve rüşvet ve nâm-ı âharla (27) ahad adamın âhara bir şey vermemesi ve verdirilmemesi ve zinhâr ve zinhâr tevzî'-i kazâ üzerine bir akçe zamm ve ilâve ve aralıkda dahi musârâha (28) nâmı ve nâm-ı âharla tevzî' etdirilmemesi ve işbu müdürlerimiz düstûrû'l-amel tutularak kâffe-i ahkâmın icrâ-yı dâ'imîsine ta'ahhüdât-ı kaviye ile müte'ahhid olarak (29) ol-bâbda ne vechile amel ve hareket olunacağı derc ve beyân ile bu tarafta hıfz ve tevkîf olunmak ve lede'l-hâce îcâb edenlere bi'l-irâ'e töhmet vâkı'ası (30) meydâna çıkarulmak üzere birer kıt'a meclis mazbatasıyla i'lâm-ı şer'îsinin me'mûruna teslîmen tarafımıza irsâl olunması husûslarına i'tinâ ve dikkat (31) ve hilâfına hareketiniz vukû'a gelir ise merbâli dahi size râci' olacak sûretde mücâzât olunacağınız reddetmeden olduğundan ol-vecihle mugâyır-ı hallâse (32) vukû'a getirülmemesi esbâbına her halde mübâderet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve istâr ile ba's ve tisyâr olmuştur (33) bi-mennihi Ta'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz deyü fî 11 S sene 66

Sûret-i emirnâme-i hazret-i sadâret-penâhî

Sa'âdetlü efendim

(34) Aşâr deruhde edecek adamların müesses olan nizâmı vecihle emvâl-i hazînenin vakt-i taksîtinde tamâmen (35) edâsına mu'teber ve kavî sarrâfa ta'ahhüd etdürüldükden sonra kendüsünün şart-ı ihâlenin mugâyır-ı harekâtı vukû' bulmayacağına (36) dahi meclis-i muhâsebede sened i'tâ eylemesi ve taşradan sarrâfı vâsıtasıyla a'şâr deruhdesine tâlib olan kişi için (37) dahi sarrâfı ve yâhûd bi'l-vekâle âharı meclis-i mezkûrda başkaca sened verüb bu usûlün taşralarda dahi îfâsıyla (38) her nerede olursa

olsun mugâyır-ı usûl-i şer'iyeye harekâtı tahakkuk edenlerin Meclis-i Vâlâ'da bi'l-muhâkeme mazhar-ı mücâzât-ı şedîde (39) olacaklarından deruhdecilere lâyıkiyle anlatılması ve bir de taşralarda a'şâr ve rüsûmât-ı sâ'irenin vakt-i müzâyedesinde (40) me'mûrîn taraflarından ilâmâtıyla gelecek mültezimler hâzır oldukları halde meclis ma'rifetiyle bi'l-müzâyede karâr-gîr olan bedelât ile a'şâr (41) ve rüsûmu vâridâtının defteri yapılub bu taraftan istîzân-ı musâra'at ve burada zamm bulmayan vâridâtın ihalesi (kelime eksik) (42) icra olunacak olduğu halde mahalleri meclislerinde dahi aslen muharrereye tatbîken icrâ kılınması ve bundan böyle (43) a'şâr ve rüsûmundan nizâmât-ı mukarreresinden ziyâde bir şey alınursa ol-mahallin vâlî ve mutasarrıf ve me'mûrîn-i idâre

{ 18b }

(1) mes'ûl tutulması Meclis-i Vâlâ'da tensîb ve hâk-pây-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhânedan istîzân olunarak (2) irâde-i ma'delet-vâye-i cenâb-ı mülûkâne dahi merkezde müte'allik ve şeref-sudûr buyurulmuş ve mücebince (3) sûret-i hâl lâzım gelenlere buyurulmuş olmağla ber-mantûk-ı emr ü fermân-ı hazret-i şâhâne usûl-i mezkûrenin (4) ale'd-devâm tamâmî-i icrâsıyla hilâfî hâl ve hareket vukû'a getirülmemesine mezîd-i i'tinâ ve himmet eylemeniz siyâkında (5) mahsûsan işbu şukka-ı muhibbî tahrîr ve tesyîr kılındı fî 16M sene 66 vüsûlü fî 29 S sene 66

(6) Mücebince Sivas Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa hazretleri tarafından dahi bir kıt'a buyuruldu verilmiştir

Rum Yavani Kassâmı

(7) Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Yavani veled-i Simon nâm hâlikin verâseti zevce-i (8) metrûkesi İliisa Vite bint-i Nikola'ya ve li-ebeveyn kız karındaşı İlina bint-i el-mersûm Simon'a munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân (9) olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki (10) ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî'l-yevmi'l-hâdi' ve'l-ışrîn min şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Korada bargir 3 re's semer 2 aded palan 1 aded	500 guruş
Dîmî yüzlü döşek 3 aded	150 guruş
Çit döşek 3 aded	40 guruş
Köhne dîmî döşek 1 aded	400 guruş
Def 'a müstamek dîmî döşek 1 aded	50 guruş
Beyaz çarşablı yorgan 1 aded	40 guruş
Çit yüzlü müsta'mel yorgan 1 aded	35 guruş
Tokadkârî basması yüzlü yorgan 1 aded	35 guruş
Def'a yorgan 1 aded	45 guruş
Def'a yorgan 1 aded	45 guruş
Çiçekli yüzlü yorgan 1 aded	40 guruş
Tokad basması yüzlü cedîd yorgan 1 aded	50 guruş
Pupla 3 aded	20 guruş
Köhne yasdık 4 aded	60 guruş
Çit yüzlü yasdık 2 aded ve dîmî yüzlü 8 aded	140 guruş
Kefere minderi 10 aded	50 guruş
Kilim 4 aded	100 guruş
Tüylüce 2 adet	80 guruş
Harâr 2 aded	15 guruş
Çuval çift 1 aded	15 guruş
Çuval kilim parçaları 10 aded	35 guruş
Şayak şalvar 1 aded ve mintan 1 aded fes 1 aded	70 guruş
Kebîr şam'dân 1 aded fiske 6 aded	54 guruş
Evânî-i nühâsiyye 30 kıyye	420 guruş
Çamâşur leğeni 1 aded ve kazganı 1 aded 13 kıyye	221 guruş
Cezve 5 aded bâdiye tası 1 aded maşraba 1 aded	25 guruş
Başlık 2 aded ve demür yular 2 aded	15 guruş
Siyah şişe 11 aded	15 guruş
Kebîr fincan 10 aded	5 guruş
Araka fincanı 5 aded	5 guruş
Sağîr nühâs mangal 1 aded	25 guruş
Köhne duhan çubuğu 4 aded	5 guruş
Hırdavât-ı menzil	25 guruş
Yekûn	2360 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	300 guruş
Resm-i kısmet-i 'adî ve kaydiyesi	62 guruş
Yekûnü'l-ihracât	362 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	198 guruş
Hisse-i zevce-i mersûme	499 guruş 60 para
Hisse-i uht li-ebeveyn	1497 guruş 60 para

Muhtârî Baba Kassâmı

(11) Medîne-i Tokad'da Seyfüddîn Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Muhtârî Ahmed bin Mehmed'in verâseti (12) zevce-i metrûkesi Emîne bint-i Ahmed ile sulbiye kebîre kızı Hatîce'ye ve murâhaka kızı Rukiyye'ye munhasıra olduğu şer' en zâhir (13) ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tevzî' ve taksîm-i beyne'l-verese olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki (14) ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min şehr-i Muharremi'l-harâm sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 1 bâb	2500 guruş
Köhne döşek 2 aded	30 guruş
Yorgan 2 aded	40 guruş
Yasdık 3 aded	30 guruş
Köhne kilim 2 aded	40 guruş
Kesim elbisesi	120 guruş

{ 19a }

Envârî'l-âşikîn ve Gülşenî kitâb 2 cild	30 guruş
Köhne sandık 2 aded ve derûnunda çal çaput hurdaları	30 guruş
Evânî-i nühâsiyye 13.5 kıyye	176 guruş
Eğiş ve kahve tavası	2 guruş
Nühâs-ı terâzî ve kıyyeler	10 guruş
Hırdavât-ı menzil	32 guruş
Yekûn	3040 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teçhîz ve tekfîn masrafı bâ vasiyyet	205 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	81 guruş
Mehr-i mü'eccel li'z-zevceti'l-mezbûre	150 guruş
Yekûnü'l-ihracât	436 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2604 guruş
Hisse-i zevce	325 guruş 166 para
Hisse-i bint	1139 guruş 30 para 0584 guruş 60 para
Hisse-i bint	1139 guruş 30 para 0584 guruş 60 para

Kayseriyeli Sava Toros'dan olan alacaklar için Azema'dan alınan	
Toplam	491 guruş 60 para
Toplam	1723 guruş toplam 90 para
Toplam	1723 guruş toplam 90 para

Rukiyye'nin Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Mihmâd-ı Hâcib'den Hacı Hasan Bölüğü Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Rukiyye bint-i Osman (2) nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûku Sâlih bin Mustafa ile sadriye sağîre kızı Nefise'ye ve anası Kezbân (3) bint-i Hüseyin'e ve li-ebeveyn er karındaşları Hüseyin ve Ömer'e ve kız karındaşları Ümmü Gülsüm ve Fatma'ya munhasıra olduğu şer'en zâhir (4) ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin (5) terekisi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Müsta'mel döşek 2 aded	50 guruş
Yorgan 2 aded	50 guruş
Yasdık 2 aded	25 guruş
Kilim 1 aded	40 guruş
Yasdık 1 aded	20 guruş
Altı parmak içlik 1 aded	15 guruş
Müsta'mel içlik 1 aded	5 guruş
Bürük 1 aded	2 guruş
Terlik 1 aded	2 guruş
Boğça 1 aded	5 guruş
Ber-vech-i techîz barema kıymetleri	10 guruş
Hamâm takımı	10 guruş
Yeni millik altun 3 aded	60 guruş
Gömlek 2 aded	7.5 guruş
Gügül harîri	28 guruş
Mahalle-i mezbûrda vâki' menzil 1 bâb	300 guruş
Tezgâh 1 aded	425 guruş
İncülü küpe çift 1 aded	100 guruş
Sîm kuşak 1 aded	50 guruş
Mehr-i mü'eccele der-zimmet-i zevc-i mezbûr	300 guruş
Yekûn	1112 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffiyeye-i mezbûrenin techîz ve tekfîn masrafı	50 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	31 guruş
Yekûnü'l-ihracât	81 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1031 guruş
Hisse-i zevc	257 guruş 90 para
Hisse-i bint	515 guruş 60 para
Hisse-i ümm	171 guruş 100 para
Hisse-i ahun-lehâ	28 guruş 76 para

Hisse-i ahun-lehâ	28 guruş 76 para
Hisse-i uhtün-lehâ	14 guruş 28 para
Hisse-i uhtün-lehâ	14 guruş 28 para

{ 19b }

Tuzcu Hasan Defteri

(1) Medîne-i Tokad'da Mahmud Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Tuzcu Hasan Ağa bin Hüseyin nâm müteveffânın (2) verâseti zevce-i metrûkesi Rukiyye bint-i Mustafa ile sulbî sağîr oğulları Hasan ve Hüseyin ve sulbiye sağîre kızları (3) Rukiyye ve Şerîfe'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatiş- (4) şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's- (5) sâbi'min şehr-i Rebû'l-evvel sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Kelâm-ı Kadîm 1 cild	10 guruş
Mahalle-i mezbûrda vâki' menzil maa-hadîka-ı müttâsıla 1 bâb	4500 guruş
Def'a bahçe der-mevzi-i Çaka Gölü 1 kît'a	4000 guruş
Merkeb 1 re's ma'semer	120 guruş
Kara sığır düvesi 1 re's dana 1 re's	150 guruş
Evânî-i nühâsiyye 58 kıyye 14 fî	812 guruş
Kara takım tüfenk 1 aded	30 guruş
Tabanca çift 1 aded	55 guruş
Sa'at 1 kît'a	250 guruş
Müsta'mel çuha şalvar 1 aded	120 guruş
Çuha cüppe 1 aded	70 guruş
Çuha kazağı 1 aded ve şilte 1 aded	100 guruş
Döşek 2 aded yorgan 2 aded	150 guruş
Yasdık 4 aded pupla 1 aded	50 guruş
Kilim 2 aded	80 guruş
Çuval çift 3 aded ve harâr çift 1 aded	50 guruş
Nühâs-ı mangal 1 aded	80 guruş
Şam'dân 1 aded	3 guruş
Hurç heybe 2 aded	8 guruş
Hınta rub'u 8	50 guruş
Derûn-ı menzilde lahm-ı kadîd ve aşlık ve bulgur kıymetleri	30 guruş
Nukûd der-kîse	610 guruş
Hırdavât-ı menzil	22 guruş

Yekûn	11320 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teçhîz ve tekfîn masrafı bâ vasiyyet	320 guruş
Resm-i kısmet-i 'âdî ve kaydiyesi	
Mehr- mü'eccele-i müsebbete li'z-zeceti'l-mezbûre 400 guruş şehâdet-i Hacı Osman Efendi bin İbrâhim ve Sâlih bin Sâlih gıbbe't-tahlîf	
Yekûnü'l-ihracât	1020 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	10300 guruş
Hisse-i zevce	1287 guruş 60 para
Hisse-i ibn	3004 guruş 20 para
Hisse-i ibn	3004 guruş 20 para
Hisse-i bint	1502 guruş 10 para
Hisse-i bint	1502 guruş 10 para

Tatar Hacı Mahallesi'nin Nukûd-ı Mevkûfesi Muhâsebesi

(6) Medîne-i Tokad mahallâtından Tatar Hacı Mahallesi'nin nezl-i avârızına meşrûta ashâb-ı (7) hayrâtın vaz' eyledikleri nukûd-ı mevkûfesinin bâ hüccet-i şer'îyye mütevellîsi olan Abacı Bekir Ağa'nın oğlu Mehmed Ağa'nın (8) umûr-ı tevliyeti adem-i idâresinden nâşî azli lâzım gelmiş ve yerine muterîn ve muttasif bir kimesne mütevellî nasb olunması mühimm ve muktezî (9) olub mahalle-i merkûme sâkinlerinden Mahooğlu es-Seyyid Ömer Ağa ibn-i Hasan evsâf-ı mezkûrun mâsadakî ve ahâlî-i mahalle-i merkûmenin (10) mütehayyiz ve muhtârı olub umûr-ı tevliyete elyak bulunmuş olduğu bi'l-istihbâr ve ahâlî-i mahalle iltimâslarıyla merkûm (11) Mehmed Ağa'nın yerine mûmâ ileyh Ömer bâ hüccet-i şer'îyye mütevellî nasb ve ta'yîn olunduktan sonra mahalle-i merkûme ahâlîlerinden Dikici Topal Ahmed Ağa (12) ve Eskici Ahmed Ağa ve Sayıcı İbrâhim Ağa ve Sakaoğlu Hasan Ağa ve Tonbuloğlu Abdullah ve Hallâc Mustafa hâzırûn (13) oldukları halde huzûr-ı şer'îde mütevellî-i sâbık merkûm Mehmed Ağa'nın muhâsebesi yegân yegân rüyet olunarak masârîfât-ı (14) makbûlesi fûrû-nihâde sahu'l-bâkî zuhûr eden sekiz bin otuz üç guruş sağlam olarak zimem-i nâsda bulunan (15) nukûd-ı mevkûfe-i mezkûrenin temessükâtı yedinden ahz ve ibtidâsı iki yüz altmış altı Saferinin on beşinci târîhinden (16) olmak üzere ve beher onu on bir buçukdan istirbâh üzere li-ecli'l-istirbâh (17) olunarak sene-i âtî Saferinin on beşinde mütevellî-i merkûmun muhâsebesi bir rü'yet hâsıl-ı (18) ribh-i mezkûr asl-ı nukûd vakf-ı mezkûre zam ve ilhâk olunmak üzere li-ecli'l-istirbâh mütevellî-i lâhık Ömer Ağa yedinde i'tâ (19) olunan nukûd-ı mevkûfe-i mezkûrun

defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehri Rebû'l-evveli sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Der-zimmet-i Abacı Bekir oğlu Mehmed Ağa bâ temessük	2229 guruş
Der-zimmet-i Dikici Topal Ahmed Ağa bâ temessük	1200 guruş
Der-zimmet-i Dellâl İbrâhim Ağa bâ temessük	800 guruş
Der-zimmet-i Hammamcı İmâretçioğlu bâ temessük	920 guruş
Der-zimmet-i Tonbul Hasan oğlu Hallâç Abdullah bâ temessük	168 guruş
Der-zimmet-i Topal Hasan bâ temessük	53 guruş
Der-zimmet-i Sakaoğlu Hasan Ağa bâ temessük	50 guruş
Der-zimmet-i Tanabaş Osman bâ temessük	103 guruş
Der-zimmet-i Hallâç Mustafa bâ temessük	103 guruş
Der-zimmet-i cihet-i kefâletden dolayı Eskici Ahmed Dikici Hasan Hallâç Abdullah Hallâç Mustafa İmâretçioğlu Abdullah bâ temessük	2410 guruş

yekûn 8033 guruş

0740

Mahalle-i mezbûr câmî-i şerîfinin ahâlî-i mahalle iltimâsıyla ihrâç olunan ta'mîr ve termîm masârıfla masârîfât-ı sâ'ireleri

7293

0150

Harc-ı defter imzâ fihâ

7143

Ber-beyân-ı bi'l-esahhi'l-bâkî yedi bin yüz kırk üç guruş altmış altı senesi Saferü'l-hayrının on beşinden i'tibâren onu on bir buçuk hesâbıyla mütevellî-i merkûm ma'rifetiyle istirbâh olunub âtî Safer on beşinde hâsıl olan ribhinden ba'de'l-ihrâci'l-masârîf bâkî kaç guruş kalur ise asl-ı nukûd-ı mevkûfe-i mezkûreye zamm ve ilhâk kılınmış ve beher sene mâh-ı mezkûr on beşinde ber-minvâl-i meşrûh amel olunmak üzere işbu mahalle şerh verildi

{ 20a }

Silk-i Askeriyeden Muhreç Tâ'ife-i Eşkiyâyâ Müte'allik Buyuruldu

(1) Fahrü'l-emâcid ve'l-akrân hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazâsı müdri fütüvvetlü Abdurrahman Efendi zîde mecduhû ve şerî'at-şi'âr Tokad (2) ve Turhal ve

Kazâbâd ve Artukâbâd kazâları nâ'ibleri meveddetlü efendiler zîdet ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdürleri hamîyyetlü ağalar zîde kadruhum (3) ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir iş erleri umûmen inhâ olunur ki sunûf-ı asâkir-i nizâmiye-i şâhânede ve asâkir-i redîfenin muvazzaf zâbitânından (4) ba'zı töhmete ve kabâhat-i hasebiyyeye mebnî nizâmen silk-i askeriyeden tard ve ref' olunanların ve asâkir-i redîfe küçük zâbitân ve neferâtıyla hademe-i askerîden (5) muhreç ve menfâ olarak sâ'ir nâs hükmünde bulunanlarda kat'-ı tarîk ve katl-i nüfûs ve sirkati ve para kesicilik ve beldeyi fesâda vermek misüllü evzâ'-ı (6) nâ-cevvâreye cür'et eyleyenlerin nâ'il oldukları iftihâr nişanlarının ma'a-berât-ı âlî ahziyle Darbhâne-i Âmire'ye teslîmi husûsuna irâde-i (7) seniyye-i hazret-i pâdişâhî sâniha-ârâ-yı sudûr buyurulduğu beyân-ı âlîsiyle icrâ-yı iktizâsı husûsu emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı sadâret-penâhî savb-ı (8) hâlisânemize emr ü fermân buyurulmuş ve husûs-ı mezbûr şâyân-ı i'tinâ ve mevâdd-ı matlûba ve mühimmeden olarak keyfiyyet irâde-i seniyye ve nefsi-i (9) Sivas'da kâ'in mahallâta ve e'imme ve muhtârâna tefhîm ve beyân ve bi'l-cümle kazâ meclislerine bâ buyuruldû-yı âcizî neşr ve i'lân kılınmış ve emirnâme-i mezbûr ihrâç (10) efendiler behiyyesine bir muhâta'a mümmzâ sûret-i mergûbesi matviyyen tesyîr olunmuş olduğu siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz üzre ber-mantûk-ı emirnâme-i sâmi-i (11) mezbûr ba'de ezîn bu sûretin usûl-i intihâblarıyla kazâlarınız derûnlarında o makûle harekât-ı kabîhaya cesâret edenler olduğu halde hâmil oldukları nişân-ı (12) iftihârlarının ma'a-berât-ı âlî ahziyle Darbhâne-i Âmire'ye tavsîli zımnında keyfiyetin bâ mazbata savb-ı hâlisânemize iş'ârı ve o misüllü kazâda (13) cesâret edenler dahi tahte'l-hıfz bu tarafa irsâli ve rikkat ve mübâderet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve istâr ile ba's ve tisyâr (14) olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz deyü fî 15 R sene 66

Çulha Karabet'in Kassâmı

(15) Medîne-i Tokad'da Dere mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Çulha Karabet veled-i Kirkor nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi (16) Meryem bint-i Mardiros ile sulbî kebîr oğulları Avakim ve Kirkor ve sağîr oğulları Tatos ve Mosis ve sağîre kızı Anna'ya munhasıra (17) olduğu şer'en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mersûmun (18) defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur

hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Nesc olunacak tekerli 70 top	300 guruş
Çıkmiş tekerli 67 top	400 guruş
Tezgah ve tarak ve takımları	20 guruş
Ham tekerli küliçe	375 guruş
Keşişoğlu yanında basılmış tekerli küliçe	1100 guruş
Def'a mersûmda ham tekerli küliçe	500 guruş
Der-zimmet-i Vartanoğlu Basmacı Makar zimmî	300 guruş
Köhne kesim elbisesi	5 guruş
Yekûn	3000 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafırına ilkâ masrafı	50 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	80 guruş
Yekûn-ı ihracât	130 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2870 guruş
Hisse-i zevce	358 guruş 90 meblağ
Hisse-i bint	279 guruş 3 meblağ
Hisse-i ibn	558 guruş 6 meblağ
Hisse-i ibn	558 guruş 6 meblağ
Hisse-i ibn	558 guruş 6 meblağ
Hisse-i ibn	558 guruş 6 meblağ

Kurşun Memlû Silah Atılmamak

Sa'âdetlü efendim

(19) Taşralarda vukû' bulan urûs cem'iyetlerinde kurşunlu tüfenk ve piştov endâht olunmaması ve buna cesâret eden olur ise (20) kânûn-ı cezâ ahkâmı iktizâsınca altı mâh müddetle pırangaya konulacağı mukaddem ve mu'ahhar her bir mahalle iş'âr olunmuş ise de yine (21) ba'zı mahallerde işbu fezâhate ictisâr olunmakda ve bu ise me'mûrînin adem-i vakt ve tesâmuhünden neş'et eylemekde (22) olduğu anlaşılmiş olmağla bu bâbda te'kîdât-ı lâzimenin icrâsı husûsu Meclis-i Vâlâ'dan bâ mazbata ifâde olunmuş (23) ve bu madde aralıkda telef-i nefsi mü'eddî olmakda olduğundan öyle sûr ve cem'iyet hengâmında kimesnenin kurşunlu silah (24) endâhtına cesâret etmemek ve ederi olur ise hakkında mücâzât-ı mezkûre icrâ olunmak üzere takayyüdât-ı mütemâdiyyenin (25) icrâsı ferâ'iz-i hâliyeden bulunmuş olmağla bundan böyle zîr-i idâre-i sa'âdetinizde kâ'in mahallerde bu memnû'iyetin devâm ve istikrârı (26) üzere ikdâmât-ı kâmilenin ifâsına himmet eylemeniz siyâkında şukka-i muhibbî terkîmine ibtidâr kılındı fî gurre-i Ra sene 66

Sivas Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa hazretleri tarafından dahi mücebince bir kıt'a buyuruldu vârid olmuştur

{ 20b }

Şerîfe'nin Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Çây-ı Zimmî Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şerîfe bint-i Mehmed nâm müteveffiyenin verâseti (2) zevc-i metrûku Mehmed bin Mustafa ile anası Rukiyye ve babası Mehmed'e ve sadri sağır oğlu İbrâhim'e munhasıra olduğu şer'en (3) zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin (4) terekisi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikir olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min şehri Rebû'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Müsta'mel döşek 2 aded yorgan 2 aded yasdık 3 aded	220 guruş
Gezi enteri 1 aded	40 guruş
Hakî enteri 1 aded	40 guruş
Müsta'mel hakîr enteri 1 aded	30 guruş
Ayakkabı 1 aded	5 guruş
Libâde 1 aded	15 guruş
Harîrli bürük 1 aded	30 guruş
Müsta'mel gömlek 1 aded	15 guruş
İşlemeli havlu 1 aded	10 guruş
Hamâm takımı	40 guruş
Filor 1 aded	3 guruş
Altûn hâtem 1 aded	10 guruş
Sîm tarak 1 aded	10 guruş
Müsta'mel kilim 2 aded	60 guruş
Def'a yasdık 1 aded	5 guruş
Gügüm 1 aded fincan 1 aded	20 guruş
Sîm kutu 1 aded	20 guruş
İğnedanlık	3 guruş
Alın altunu 1 aded	230 guruş
Küpe çift 1 aded	100 guruş
Müsta'mel libâde 1 aded	5 guruş
Def'a ayakkabı 1 aded	5 guruş
Mehr-i mü'eccele der-zimmet-i zevc-i merkûm Mehmed Emin bin Mustafa	500 guruş
Yekûn	1416 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteveffiyeye-i mezbûrenin teşhîz ve tekfîn	290 guruş

masrafları	
Resm-i kısmet ve kaydiyesi	37 guruş
Yekûn-ı ihrâcât	327 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1089 guruş
Hisse-i zevc	272 guruş 30 meblağ
Hisse-i ümm	181 guruş 60 meblağ
Hisse-i eb	181 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn	453 guruş 90 meblağ

Şerîfe Dudu'nun Kassâmı

(5) Medîne-i Tokad'da Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şerîfe Dudu bint-i İbrâhim nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i (6) metrûku Hüseyin bin Hasan ile sadriye sağîr oğulları İbrâhim ve Mehmed ve sadriye sağîre kızı Hakime'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir (7) ve nümâyân olduğdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesi (8) defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî gurre-i min şehri-i Rebû'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil ma'a-hadîka-i müttasıla 1 bâb	1500 guruş
Tokad'da vâki' Müftü Hanı'nda otuz iki sehinden bir sehîm hissesi	300 guruş
Dikici dükkâmı der-sûk-ı dikiciyân kıt'a	250 guruş
Döşek 2 aded yorgan 2 aded sağîr yasdık 2 aded	120 guruş
Yasdık 4 aded	50 guruş
Köhne kilim 3 aded	40 guruş
Kelâm-ı Kadîm 1 cild	20 guruş
Fincan 2 aded zarf 3 aded billûr 1 aded	6 guruş
Bez gömlek 3 aded	30 guruş
Libâde 1 aded	10 guruş
Bürük 1 aded	15 guruş
Don parçaları 3 aded	12 guruş
Yorgan yüzü 1 aded	10 guruş
Sevâbî parçası	5 guruş
Uçkur 3 aded kadın örtü 1 aded ve bez parçaları	10 guruş
Suluk 2 aded ayakkabı 1 aded	10 guruş
Şeritli dolama 1 aded	30 guruş
Döşek çarşu 1 aded	10 guruş
İşlemeli peşkir 2 aded cora 1 aded çit değirmi 1 aded	15 guruş
En'âm-ı şerîf 1 cild	5 guruş

Tahta sandık 1 aded	20 guruş
Sîmkut 1 aded e tepelik 1 aded e kaşık 1 aded	35 guruş
Altun kıbre 15 aded mangal 2 aded	80 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 33 kıyye	462 guruş
Hırdavât-ı menzil	15 guruş
Mehr-i mü'eccele der-zevc-i merkûm ez-gayr-ı mevûbe	100 guruş
Yekûn	3160 guruş
Minhâ'l-ihracât	
Müteeffiye-i mezbûrenin teşhîz ve tekfîn masrafı ve ta'mîr-i kabr ve keffâret-i aleyh savm masrafları	300 guruş
Resm-i kısmet ve kaydiyyesi	84 guruş
Yekûn-ı ihracât	384 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1089 guruş
Hisse-i zevc	694 guruş
Hisse-i bint	416 guruş 48 meblağ
Hisse-i ibn	832 guruş 96 meblağ
Hisse-i ibn	832 guruş 96 meblağ

{ 21a }

Dülger Donik Datmiya Defter-i Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Çehkânlı Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Dülger Donik veled-i Berdos nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi (2) Meryem bint-i Kirkor ile sulbiye kebîre kızı Elmas'a ve kebîr oğulları Serkis ve Kazer ve Ağya'ya munhasıra olub kable'l-kisme mersûm (3) Ağya dahi hâlik olub verâseti zevce-i metrûkesi Mamayka bint-i Ohan ile sulbiye kebîre kızları Anna ve Dodoş'a ve anası (4) mersûm Meryem ve kız karındaşı Elmas'a ve er karındaşları mersûmân Serkis ve Kazer'e munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra (5) bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve bi'l-münâsahati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi (6) defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî işrîn min şehr-i Rebû'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 1 bâb	1300 guruş
Bağ der-mevzi'-i Ağbayır 1 kıt'a	800 guruş
Def'a bağ der-mevzi'-i mezbûr 1 kıt'a	200 guruş
Def'a bağ der-mevzi'-i Kenîsadibi 1 kıt'a	250 guruş
Kumluk der-civâr-ı Nehr-i Kebîr 1 kıt'a	150 guruş

Müsta'mel kilim 1 aded	80 guruş
Def'a köhne kilim 2 aded	15 guruş
Hurç 1 aded	20 guruş
Çuval çift 1 aded	20 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 16 kıyye	220 guruş
Hırdavât-ı menzil ber'vech-i tahmin	25.5 guruş
Dülger takımı	100 guruş
Zahîre anbarı	40 guruş
Yekûn	3220.5 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun lâşesine masrafı	150 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	85.5 guruş
Yekûn	230.5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2985 guruş
Hisse-i zevce-i mersûm Meryem bi'l-münâsahati's-şer'iyye	497 guruş 60 meblağ
Hisse-i bint el-mersûme Elmas'a bi'l-münâsahati's-şer'iyye	379 guruş 40 meblağ
Hisse-i ibn el-mersûm Serkis bi'l-münâsahati's-şer'iyye	758 guruş 82 meblağ
Hisse-i ibn el-mersûm Kazer bi'l-münâsahati's-şer'iyye	758 guruş 82 meblağ
Hisse-i zevce mersûm Mamayka	94 guruş 32 meblağ
Hisse-i bint el-mersûme Anna	248 guruş 90 meblağ
hisse-i bint el-mersûme Dodoş'a	248 guruş 90 meblağ

Alâüddîn Paşazâde'nin Menfâ Buyuruldu

(7) Medîne-i Tokad'da müsinn-i ârâ-yı şer'-mübîn ve me'zûn bi'l-iftâ mekremetlü efendiler zîde ilmuhumâ ve kıdvetu'l-emâsil ve'l-akrân müdürü (8) fütüvvetlü efendi zîde kadruhû ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir iş erleri zîdet mekâdiruhum inhâ olunur ki müteveffâ Alâüddîn Paşazâde Celal (9) Bey taht-ı nikâhında bulunan hanımı on iki seneden berü bir odaya habs ederek gûnâ gûn ezâ ve cefâ etmekte (10) olduğu bundan akdem bâ mazbata derbâr-ı ma'delet-karâra inhâ olunmuş ve mûmâ ileyhânın bunca müddetdir mîr-i mûmâ ileyhânın pençe-i zulm (11) ve ta'addîsinde olduğu vâki' olan ta'addîsi dahi mûmâ ileyhâya telef derecesinde olduğu anlaşılmiş ve mîr-i mûmâ ileyhânın (12) bu bâbda vâki' olan hareketi emr-i Bârî'nin hilâfı ve mugâyır-ı rızâ-yı âlî bulunmuş olduğuna mebnî bi'l-cümle ulemâ-i belde hâzır olduğu (13) halde mîr-i mûmâ ileyhânın meclise celb ve mûmâ ileyhâyı ta'lîk eylemesi kelimât-ı muknî'a ile kendüsüne tekîf olunarak rızâsıyla (14) tatlîk eylediği halde nikâh ve sâ'ir icâbât-ı şer'iyyesi bi't-tesviye

fakat mûmâ ileyhâya ol vecihle cebr ve eziyet ederek (15) kolunu kırması ve yaralaması misüllü zulm ve ta'addîsinden dolayı icrâ-yı te'dîbi zımnında kendüsü habs olunmak ve mîr-i mûmâ ileyhe buna (16) râzı olmayub da emr-i tatlîkde ta'annüd eder ise Sivas'da durdurulmayub bâ buyuruldu Tokad'a irsâliyle orada menfiyyen tevkîf (17) kılınmak husûslarına irâde-i seniyye-i hazret-i mulûkâne müte'allik buyurularak ol bâbda bir kıt'a emirnâme-i sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhî (18) şeref-sudûr vürûd etmiş ve mîr-i mûmâ ileyh celb olunarak emr ü irâde buyurulduğu üzre bi'l-cümle ulemâ ve a'zâ hâzır oldukları halde (19) mûmâ ileyhâyı emr-i tatlîkinde kelimât-ı muknî'a ve vesâyâ-yı mukteziyye her ne kadar icrâ olunmuş ise de bir vecihle haber anladılmak mümkün (20) olmadığından çend ü rûz meclise ilkâ olunmuş ve kendüsü bende ve bende zâde-i devlet-i aliyyeden olduğuna ri'âyeten taht-ı kefâletde sebîli tahliye (21) ve şimdiye kadar ihmâl kılınmış ise de gitdükçe inâdında ısrâr ederek mûmâ ileyhâyı tatlîk etmemiş olduğundan ber-muktezâ-yı (22) emr ü fermân-ı hazret-i pâdişâhî me'mûrlarına terfiken menfâsı olan Tokad'a tisyâr olunmuş olduğu siz ki muhâtabûn-ı (23) mûmâ ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûm-ı dirâyet-melzûmunuz olduğu mîr-i mûmâ ileyhi münâsib mevki'de menfiyyen tevkîf ederek emr-i muhâfazası (24) husûsuna gâyete'l-gâye i'tinâ ve dikkat ve bâ irâde-i aliyye diğere buyuruldumuz gönderilmedükçe sebîli tahliye olunmak ve kasabadan hatve-endâz (25) taşraya mütehazzî kılınmak misüllü harekâtı zinhâr ve zinhâr tecvîz etmeyerek infâz-ı irâde-i aliyyeye sa'y ü gayret vüsûlünü (26) mübeyyin îcâb eden i'lâm-ı şer'îsinin me'mûruna tevdî'en tarafımıza irsâline mübâderet eylemeniz bâbında ber-mantûk-ı emirnâme-i (27) sâmi-i Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu istâr ve (boşluk) ile ba's ve tisyâr kılınmıştır mücebince amel ve hareket (28) eyleyesiz deyü fî 6 R sene 66

Vüsûlü fî 15 R sene 66

{ 21b }

**Ber-mûceb-i Buyuruldu
Celal Bey'in Menfâsına Dâ'ir Mektûb**

Fütüvvetlü Efendim

(1) Buyuruldu-yı meb'ûsede beyân olunduğu üzre bâ irâde-i seniyye-i hazret-i şâhâne menfâsı olan Tokad'a i'zâm kılınan (2) müteveffâ Alâüddîn Paşazâde Celal Bey taht-ı nikâhında olan hanımı mâdem ki tatlîk etmedikçe emr-i itlâkı mühâl (3) olduğuna ve

kendüsü dahi bu sıraları fark ederek elinden gelse Dersa'âdet ve yâhûd âhar bir tarafa firârı (4) ihtiyâr edeceği nâhiye-i hâlinden anlaşıldığına ve halbuki emr-i âlîsi isdâr olunmak üzere buyuruldû-yı (5) hâlisânemizle Tokad'a nefy ve ta'zîbi irâde-i aliyye iktizâsından olub duhûl i'lâmıyla beraber isdâr-ı emr-i âlîsi dahi (6) arz ve iş'âr kılınacağı derkâr bulunduğu mebnî ihtâra ibtidâr olunmuş ve mîr-i mumâ ileyh bunun üzerine bu tarafa (7) savuşmak lâzım gelse vehâmeti zâtınıza râci' olacağı âşikâr bulunmuş olduğundan ol vecihle meclisçe kavî küfelâyâ (8) rabtıyla menfiyyen tevkîfi ve olmadığı halde emr-i muhâfazası îcâb eder esâb-ı kaviiyenin icrâsıyla infâz-ı irâde-i (9) aliyyeye mübâderet kılınmak husûsları re'yinize ihâle kılınmış idüğü siyâkında tahrîr ve tesyîr şukka-ı muhibbî bâdî olmuşdur

Fî 6 R sene 66

Vüsûlü fî 15 R sene 66

Bâ mühr-i Mehmed Münîb Paşa

Mutasarrıf-ı Sivas

Duhan Gümrük ve Öşürüne Dâ'ir Sûret-i Mektûb-ı Sadâret-penâhî

Sa'âdetlü efendim

(10) Memâlik-i mahrûse-i hazret-i şâhânedede husûle gelen duhanın ekserîsi zürrâ' tarafından resm-i gümrükü verilmeksizin mahall-i âhara (11) nakl ve fûrûht olunmakda olub bu sûret mültezimine ve bi'l-âhere hazîne-i celîleye hasârı ve mahallince senedleri bî-mü'eddi (12) olduğundan bunun önü kesdirilmek üzere keyfiyyet mültezimîn yedine verilecek ihâlât-ı evâmîr-i şer'iiyyeye derç olunacağından (13) ba'de ezîn memâlik-i mahrûsede husûle gelen duhanın a'şâr ve resm-i gümrükünün ahzi hakkında mer'î olmak ve hîn-i mesâhada iz'âc-ı (14) ahâlî vukû' bulmamak üzere sâbıkı ve nizâmı vecihle mevrû' olan duhân tarlalarının ashâbı hâzır olduğu halde (15) mahallî meclisleri ve erbâb-ı vukûf ve mihmanlar ma'rifetiyle mesâha ve hâsılât-ı muhammenesi sebt-i defter olunarak mezkûr defterlerin (16) bir sûreti meclis-i memleketde hıfz olunub biri dahi mültezimi yedine verilerek bir kıt'asının dahi Hazîne-i Celîle-i Mâliye'ye (17) gönderilmesi husûsunun lâzım gelenlere iş'âr kılınması tensîb ve hâk-pây-ı hazret-i cenâb-ı mülûkânededen bi'l-istîzân (18) irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî dahi ol merkezde şeref-sudûr buyurulmuş ve mûcebince keyfiyyet lâzım îcâb edenlere bildirilmiş (19) olmağla zât-ı şerîfiniz dahi ber-mantûk-ı irâde-i seniyye-i hazret-i

şâhâne iktizâsının hüsn-i icrâsı husûsuna himmet eylemeniz siyâkında (20) şukka-i meveddet terkîm kılındı fî 15 Ra sene 66

Vüsûlü fî 17 R sene 66

Bu Dahi Duhâna Dâ'ir Buyuruldu

(21) Fahrü'l-emâcid ve'l-akrân hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazâsı müdürü fütüvvetlü efendi zîde mecduhû şerâyi'-şî'âr Tokad ve Turhal ve Kazâbâd (22) ve Artukâbâd nâ'ibleri meveddetlü efendiler zîde ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdürân ve ve a'zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket (23) hamiyetlü bey ve ağalar zîdet mekâdiruhum ve kurâ e'imme ve muhtârânı bâ cem'uhum inhâ olunur ki memâlik-i mahrûse-i hazret-i şâhâne husûle gelen (24) duhanın a'şâr ve resm-i gümrükünün ahzi hakkında mer'î olmak ve hîn-i mesâhada iz'âc-ı ahâlî vukû' bulmamak üzere sâbıkı ve nizâmı (25) ve nizâmı vechle mevrû' olan duhân tarlalarının ashâbı hâzır olduğı halde mahallî meclisleri ve erbâb-ı vukûf ve mihmanlar ma'rifetiyle mesâha (26) ve hâsılât-ı mütehammenesi sebt-i defter olunarak mezkûr defterlerin bir sûreti meclis-i memleketde hıfz olunub biri dahi mültezimi yedine (27) verilerek bir kıt'asının dahi Hazîne-i Celîle-i Mâliye'ye gönderilmesi husûsunun lâzım gelenlere iş'âr kılınması husûsu tensîb (28) birle bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî dahi ol merkezde şeref-sudûr buyurulduğı beyân-ı âlîsiyle icrâ-yı (29) iktizâsı husûsu bâ emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı sadâret-penâhî savb-ı hâlisânemize emr ü fermân buyurulmuş ve bu husûs (30) mu'tenâ-yı ahâlî-i fukarânın iz'âcâtından berâ'etlerini müstelzem olub tamâmı îfâsı cümlemize lâzime-i me'mûriyetden olarak (31) keyfiyyet irâde-i seniyye bi'l-cümle kazâ meclislerine bâ buyurulduyan-ı muhlisî beyân kılınmış ve emirnâme-i sâmi-i mezbûrun bir kıt'a sûreti (32) mümrâsı dahi matviyyen tesyîr olunmuş olduğı siz ki muhâtâbûn-ı mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda kazânız dâhilinde vâki' olan (33) mevrû' duhân tarlalarının ashâbı hâzır oldukları halde meclisiniz ve erbâb-ı vukûf ve mihmanlar ma'rifetiyle ber-vech-i hakkâniyet (34) mesâhasıyla hâsılât-ı muhammenesi sebt-i defter olunarak mezkûr defterin bir sûretinin meclisinizde hıfzıyla biri dahi mültezimi yedine (35) verilerek bir kıt'asının dahi cânib-i Hazîne-i Celîle-i Mâliye'ye irsâli zımnında bu cânibe gönderilmesi ve mezbûr defterlerin (36) her birinin zeyli taraflarınızdan ve ashâbı ve mihmanlar taraflarından temhîr edilmesi ve emirnâme-i sâmi-i mezbûrun Cerîde-i Muhâsebe kaydıyla (37) fîmâ-ba'd şu usûl-i münâsib-

şumûlün düstûrû'l-amel tutulması husûsâtına dikkat ve mübâderet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i (38) Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve tesyîr kılınmıştır bi-mennihî Ta'âlâ gerekir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfından tahâşî ve mübâ'adet eyleyesiz deyü fî 13 R sene 66

Vüsûlü fî 17 R sene 66

(39) Şer'at-şî'âr Tokad ve Niksar ve Kazâ-i Erba'a nâ'ibleri meveddetlü efendiler zîde ilmuhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân müdürleri (40) hamiyetlü ağalar zîde kadruhum ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir iş erleri bi-vechî'l-umûm inhâ olunur ki işbu altmış altı senesine mahsûben Sivas (41) Sancağı re'âyâsının cizye-i şer'iyyeleri me'mûrları ve müdürân-ı kazâ ve a'zâ ma'rifetleriyle cibâyet ve tahsîl olunmuş ise de hâsılât-ı (42) vâkı'ası seniyye sâbıkasıyla inde'l-muvâzene sene-i merkûme emvâlinden haylıca noksân tertîb etmiş ve bu dahi me'mûrîn-i mûmâ (43) ileyhî lâyıkiyle dikkat ve i'tinâ edememelerinden îcâb eyledikleri anlaşılmiş ve bu hâle nazaran şurada burada evrâk (44) verilmedik re'âyâ kalmadığı ve müstehakkînden cizye-i şer'iyye alınmadığı teferrüs olunmuş ve emvâl-i mîriyye-i Hazîne-i Celîle'nin

{ 22a }

(1) ve ale'l-husûs cizye-i emvâl-i mürettebenin bi-tamâmihâ istihsâli iktizâ-yı irâde-i aliyyeden bulunmuş olduğu siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyyet (2) ma'lûmunuz oldukda husûs-ı mezbûre meclisçe i'tinâ ve dikkat ederek tahkîkât-ı lâzimenin lâyıkiyle icrâsıyla kazâlarınızda (3) müstehaklı olub ve yâhûd bir sûretle evrâk almadık kaçak re'âyâ bulunur ise müceddeden evrâk i'tâsıyla sunûf-ı (4) selâse üzere emvâl-i cizyelerinin tahsîli ve bi-mennihî Ta'âlâ duhûl-i Martda bu tarafa vürûdunuzda âsmân-ı hâsılasıyla defterinin berâberce (5) getirülmesi husûsuna sa'y ü dikkat ve kazânızda evrâk olmadığı halde lüzûmu kadar gönderilmek üzere evvel be-evvel mikdârını (6) mübeyyin pusulasının isbâline sarf-ı kemâl-i hamiyet ve emvâl-i cizyenin hasârdan vikâyesiyle hilâfını tecvîzden mübâ'adet eylemeniz bâbında (7) Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr (boşluk) ile ba's ve tesyîr olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsulünde gerekir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz deyü fî 4 R sene 66

Vüsûlü fî 17 R sene 66

Zeyneb Hâtun'un Kassâmı

(8) Medîne-i Tokad'da Şecâ'addîn Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Zeyneb bint-i Selim nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûku Ömer bin Ömer ile (9) sadriye sağîr oğlu Mustafa bin Ömer ve kebîre kızı Mûnise ve kebîr oğlu Osman ibn-i Osman'a munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i (10) şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur (11) hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Rebû'l-evvel sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' bir bâb menzilden nısf hissesi	200 guruş
Mâî cübbe 1 aded	55 guruş
Çuha salta 1 aded	45 guruş
Müsta'mel taraklı enteri 1 aded	34 guruş
Basma yasdık yüzleri	60 guruş
Dolama peşkiri 1 aded	15 guruş
Çârçep = çarşaf 2 aded	14 guruş
İçlik 1 aded	5 guruş
Peştemal 1 aded	18 guruş
Bir kat yatak	80 guruş
Altûn kıbresi	100 guruş
Kırmızı bez	20 guruş
Havlu	19 guruş
Bürük	31 guruş
Libâde 2 adet	21 guruş
Kutnî enteri	65 guruş
Def'a kutnî müstamel enteri	40 guruş
Cibin enteri	31 guruş
Şal enteri	45 guruş
Def'a çarşeb	4 guruş
Peşkir 1 aded	3 guruş
Suluk	5 guruş
Sandık 1 aded	30 guruş
Hakîk	3 guruş
Yasdık 3 aded	35 guruş
Köhne kilim 2 aded	75 guruş
Dastar 1 aded	3 guruş
Def'a bir takım yatak	73 guruş
Hammâm takımı 1 aded	15 guruş
Sofra makremesi 8 aded	15 guruş
İncülü küpe çift 1 aded	140 guruş
Altûn hâtem 3 aded	80 guruş
Sîm zencebede mu'allak yirmilik altûn 10	270 guruş

aded Mahmûdiye 1 aded	
Def'a Mahmûdiye altûnu 3 aded	210 guruş
On ikilik altûn 4 aded	48 guruş
Mısır nisfiyyesi 4 aded	72 guruş
Onluk 1 aded	10 guruş
Der-zimmet-i bekçi Mûsâ bâ temessük	10 guruş
Der-zimmet-i Emîr Sa'îd bin İbrâhim bâ temessük	94 guruş
Der-zimmet-i İbiş bin İbrâhim bâ temessük	124 guruş
Der-zimmet-i Tobbaşoğlu Hasan bâ temessük	186 guruş
Der-zimmet-i Dereköylü Osman ve Ömer bâ temessük	120 guruş
Der-zimmet-i Halîme Hâtun bâ temessük	190 guruş
Der-zimmet-i Küçükperili Köse'nin oğlu İbrâhim bâ temessük	56 guruş
Der-zimmet-i Dereköylü Poyrazoğlu Mustafa bâ temessük	240 guruş
Der-zimmet-i Dereköylü Hacıoğlu Mehmed bâ temessük	740 guruş
Der-zimmet-i İbrikçi Serkis zimmî bâ temessük	80 guruş
Der-zimmet-i Ahmed avratı Ayşe Hâtun bâ temessük	220 guruş
Hırdavât-ı menzil	44 guruş
Minder 5 aded	25 guruş
Nuhâs 16 kıyye	240 guruş
İplikli bürük 1 aded	30 guruş
Kahve dibeği 1 aded	3 guruş
Kaşıkçı Deresi nâm mahalde kâ'in bağ 1 kıt'a	1000 guruş
Der-zimmet-i mehr-i mü'eccele zevc-i merkûm Ömer Ağa	100 guruş
Yekûn	5660 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffiye-i mezbûrenin teçhîz ve tekfîn masrafı bâ vasiyyet	200 guruş
Resm-i kısmet ve kaydiyyesi	150 guruş
Müteveffiye-i mezbûrenin vereseden merkûm Osman ve Mûsâ'nın babalarından mevrûs menzil ebniyesiyle Bargirlerini itlâf etmiş olduğundan bi'l-musâlaha mezbûrâna zuhûr eden deyni	600 guruş
Yekûn-ı ihracât	950 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4710 guruş
Hisse-i zevc Ömer	1177 guruş 60 meblağ

Hisse-i bint Mûnise	706 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn Osman	1413 guruş
Hisse-i ibn Mustafa	1413 guruş

{ 22b }

Nikâh ve Hafriyyeye Mûte'allik Sûret-i Emirnâme-i Sâmi-i Hazret-i Sadâret-penâhî

Sa'âdetlü Efendim

(1) Taşralarda akd ve nikâh vukû'unda nüvvâb tarafından verilen izinnâmeler için her yerde mütefâvid olarak (2) ziyâde akçe alındıktan mâ-adâ Hıristiyan tebe'asından fevt olanlar veresesinden merdiye ve hafriyye (3) nâmıyla resm alınarak özre ibtidâr olduğundan zıkr olunan resmlerin dahi ta'dîl ve tesviyesiyle fâhiş (4) şey aldırılmaması îcâb-ı hakkâniyetden olacağından zât-ı hazret-i fetvâ-penâhî ile bi'l-muhâbere (5) ba'de ezîn tezvîç vukû'unda nüvvâb cânibinden verilecek izinnâmeler için bıkır ise üç (6) ve şeyb ise iki guruş harç alınması ve merdiye ve hafriyye resmi tebe'a-i merkûmeden fevt olanlar (7) terekelerine kesb-i vukûf ile verese-i gâ'ibe ve hâzıranın emvâl-i mevrûselerini muhâfaza kasdıyla (8) mevzû' olduğundan sâye-i ma'delet-vâye-i hazret-i pâdişâhîde resm-i mezkûrun külliye ve ta'mîmen (9) ilgâsıyla tebe'a-i merkûmeden vefât edenlerin terekesi keyfiyeti verese-i gâ'ibe ve hâzırası millet-i (10) muhbir ve kocabaşları tarafından hükkâm-ı şer'îyyeye ihbâr olunması ve yine resm ahzine cesâret (11) eden olduğu sûrette o makûlelerin dahi te'dîb ve terbiyelerine bakılmasıyla beraber bu husûs me'mûrîn (12) tarafından dâ'imâ takayyüd ve ihtimâm kılınması Meclis-i Vâlâ'da tezekkür ve tensîb olunarak keyfiyet hâk-pây-ı (13) hümâyûn-ı hazret-i şehin-şâhîden bi'l-istîzân emr ü fermân isâbet-beyân hazret-i pâdişâhî dahi (14) ol merkezde mûte'allik ve şeref-sudûr buyurulmuş ve sûret-i hâl taraf-ı muhibbîden ve cânib-i vâlâ-yı meşîhat-penâhîden bi'l-cümle (15) me'mûrîn ve hükkâm-ı şer'îyye tarafına yazılmış olmağla ber-mantûk-ı emr ü fermân-ı hazret-i tâcdârî zîr-i idâre-i sa'âdetinizde (16) kâ'in mahallerde bulunan hükkâm ve nüvvâba zıkr olunan harc-ı mukarrereden başka nâm-ı âharla bir şey aldırılmaması emrinde (17) takayyüdât-ı mütemâdiyenin icrâsına dikkat ve nezâret eylemeniz siyâkında mahsûsan ve tenbîhen işbu şukka-ı muhibbî terkîmine ibtidâr kılındı fî 5 R sene 66

(18) Mûcebince Sivas Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa tarafından vürûd eden buyurulduda muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda (19) ber-minvâl-i

muharrer kazânızda nüvvâb efendiler taraflarından verilen izinnâmeler için alınan akçenin eğerçi ta'âmülü (20) tahdîd buyurulan mikdâr-ı mezkûrdan dûn ise yine evvelki siyâkda aldırılması ve bundan ziyâde birkden nihâmiye (21) üç ve şeybeden iki guruş aldırılması ve bir habbe ziyâde aldırılmaması husûsuna ve Hıristiyan tebe'adan merd olanlar (22) veresesinden merdiye ve hafriyye nâmıyla nüvvâb tarafından akçe aldırılmayub ve fakat bunlardan merd olanların terekesi keyfiyeti (23) verese-i gâ'ibe ve hâzırası millet-i muhbir ve kocabaşları taraflarından hükkâm-ı şer'îyyeye ihbâr olunması vesâ'il-i hasenenin (24) istikmâline dikkat ve aksi hareket vukû'undan ihtirâz olunması tenbîhâtını müş'ir tahrîr buyurulmuş idüğü kayd-şod fî 26 R sene 66

Savatoros'un Guremâ Defteri

(25) Fî'l-asl Kayseriye Kazâsı'na tâbî' Andırlık karyesi ahâlîlerinden olub medîne-i Tokad'da kâ'in Taşhan'da ticâreten mütemekkin (26) iken bundan çend sene mukaddem medyûnen firâr edüb el-yevm mahrûse-i İzmir'de han odabaşılığı hizmetiyle mütemekkin Savatoros (27) veled-i Kirkor nâm zimmînin medîne-i mezkûreden firârından iki sene sonra zikr olunan Taşhan'da odası derûnunda bırakmış olduğu eşyâları ve (28) dâyinleri ma'rifet ve iltimâsları ve ma'rifet-i şer'le sûk-ı Sultâniye'de ba'de'l-müzâyede fûrûht olunarak hâsıl-ı âsmânî bâ hüccet-i şer'îyye (29) kayyım nasb olunan mahkeme başkâtibi Mehmed Şerîf Efendi'ye bâ defter-i mûmzâ teslim olunmuş ve âsmân-ı mezkûr ile derûn-ı (30) Tokad'da zimem-i nâsda bulunan alacaklarının tahsîliyle dâyinleri beynlerinde alâ-tarîki'l-guremâ ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm eylemek (31) için mersûm Savatoros tarafından bâ hüccet-i şer'îyye vekîl olub vekâleti Tokad ahâlîlerinden Hallaç Abdurrahmân Ağa ve Ateş (32) İmâm el-Hâc Ali Efendi nâmân kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübut-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Kayseriyeli (33) Kasanoğlu Yordan zimmî ma'rifeti sâhib-i dâyin iltimâslarıyla ve ma'rifet-i şer'le efendi-i mukîm-i mûmâ ileyhin yedinde mahfûz (34) eşyâ âsmânîyla zikr-i âtî alacakları bi't-tahsîl beyne'l-garîm alâ-tarîki'l-gurâme taksîm olunan mersûmun guremâ defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur (35) hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri-i Cemâziye'l-evvel sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Fürûht olunan eşyâları kıymeti olarak hâkim-i esbak Senâ'î Efendi'nin imzâsıyla mûmzâ ve hatmiyle mahtûm bir kıt'a defter mantûkunca mûmâ ileyh Mehmed	2125.5 guruş
--	--------------

Şerîf Efendi'den alınan	
İmamoğlu Mahmud'dan alınan	100 guruş
Ahmed Alemdarzâde Ömer Ağa'dan alınan	40 guruş

{ 23a }

Hallâç Kara Ömer'den alınan	400 guruş
Hallâç Hasan Ağa'dan alınan	600 guruş
Ahmed Alemdaroğlu Osman'dan alınan	100 guruş
Sîm hâç 3 aded 6 direm	10 kuruş
Sîm zincîr kolbağı 2 aded 1.5 direm	15 kuruş
Abacı altûnu 3 direm çekirdek 2 direm	150 guruş
Sîm mühr 1 aded	2 guruş
Bakır mühr 1 aded	1 guruş
Çekmece 1 aded	2 guruş
Yekûn	3545.5 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Tokad mütemekkinlerinden olub mersûm Savatoros zimmînin hizmetinde iken firârından bir sene mukaddem hâlik olan Panayot veled-i Yovanni nâm zimmînin mülkü olub firâr-ı mersûmun eşyâsıyla berâber fûrûht olunmuş olan on yedi kıyye evânî-i nuhâs ile mezkûr abacı altûnu ve haçlar ve sîm zincir ve mühr ve çekmeceleri hâlik-i mersûmun vereseleri dâyinler müvâcehesinde vekîl-i mersûmun da'vâ ve isbât etmeleriyle fûrûht	480 guruş Şehâdet-i Keşîş Eframos veled-i Yavani ve Kazgancı Sava zimmî
Harc-ı defter olunan	8.5 guruş
Resm-i kısmet ve kaydiyyesi	150 guruş
Yekûn-ı ihrâcât	560.5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2985 guruş
Deyn-i müsebbet Muhtar Efendi vereseleri	11500 guruş Şehâdet-i Mehmed ve İbrâhim Ağalar an-guremâ 1725 guruş
Deyn-i müsebbet Kazzâz Ağa	6000 guruş Şehâdet-i şâhidân-ı merkûmân an-guremâ 900 guruş
Deyn-i müsebbet Abacı Bekir Ağa oğulları Mehmed ve İbrâhim	2200 guruş Şehâdet-i Mehmed Şerîf Efendi ve Kazzâz Ağa an-guremâ 330 guruş
Hâne odası kirâsı deyn-i müsebbet Mehmed Şerîf Efendi	200 guruş Şehâdet-i merkûmân Mehmed ve İbrâhim an-guremâ 30 guruş
Yekûn	

An-guremâ	2985 guruş
Düyûn	19900 guruş

Hekim Kazer'in Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Dırâz-ı Müslim Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hekim Kazer veled-i Agob nâm hâlikin (2) verâseti zevce-i metrûkesi Herosima bint-i Avadin ile sulbiye sağîre kızı Vartan'a ve li-ebeveyn er karındaşları gâib-i ani'd-diyâr (3) Kirkor ve Serkis ve Ohan'a munhasıra olduğu şer' en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-(4) şer' iyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî'l-yevmi't-tâsi (5) ısrîn min şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Nuhâs 9.5 kıyye	142.5 guruş
Duhan tabası 6 aded	18 guruş
Kara takım tüfenk 1 aded	100 guruş
Sa'at 1 kıt'a	100 guruş
Kefere kitâbı 22 cild	220 guruş
Bîrûn kaşık	80 guruş
Sarı zarf 6 aded ve fincan 6 aded	12 guruş
Billûr fincan 4 aded	3 guruş
Siyah bokal 5 aded	15 guruş
Tenüke cezve 3 aded	3 guruş
Tabak ve şişe	2 guruş
Sağîr yan minderi	40 guruş
Çit yasdık yüzü 7 aded	20 guruş
Minder 4 aded	3 guruş
Kilim 1 aded	25 guruş
Çekmece 1 aded	5 guruş
Bayağı ve hane çubuğu 3 aded	40 guruş
Maşlah ve hurç	20 guruş
Hukne takımı	50 guruş
Mevcûd mu'âlece kıymetleri	50 guruş
Hekim tezgahı	5 guruş
Hasır 1 aded	5 guruş
Nakd der-kîse	74 guruş
Yorgan 1 aded ve döşek 1 aded	80 guruş
Kesim elbisesi	100 guruş
Hırdavât-ı menzil	12 guruş
Bâ defter zimem-i nâsda olan alacağı	163 guruş
Yekûn	1379.5 guruş

{ 23b }

Minhâ'l-ihrâcât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	100 guruş
Resm-i kısmet ve kaydiyye	36.5 guruş
Yekûn	136.5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1243 guruş
Hisse-i zevce-i	155 guruş 42 meblağ
Hisse-i bint	621 guruş 60 meblağ
Hisse-i ahûn lehümâ	155 guruş 46 meblağ
Hisse-i ahûn lehümâ	155 guruş 46 meblağ
Hisse-i ahûn lehümâ	155 guruş 46 meblağ

Keşîş Emilkon'a Mûte'allik Hücjet Kaydı

- (1) Medîne-i Tokad'da Terbiye-i Kebîr Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Keşîş Emilkon veled-i Arakil nâm hâlikin verâseti sulbiye kebîre kızı
(2) Meryem ile sulbî kebîr oğlu Kirkor'a munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân
oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' verese-i mersûmân iltimâsıyla tahrîr ve beyne'l-verese
(3) bi'l-farîzatiş-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defteridir ki
ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'tl-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Reb'û'l-evvel
(4) sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil 1 bâb	3000 guruş
Çit yüzlü döşek 1 aded	50 guruş
Köhne yorgan 3 aded pupla 1 aded	60 guruş
Ot memlû yasdık 10 aded	60 guruş
Yan minder 4 aded ma'a-yüzleri	90 guruş
Sağır minder 3 aded	15 guruş
Köhne kilim 2 aded	50 guruş
Araka takımı	50 guruş
Som takımlı çubuk 2 aded	10 guruş
Cam fânûs 2 aded	5 guruş
Sarı divid 1 aded	10 guruş
Kahve takımı	10 guruş
Nargile 1 aded ma'a-ser 1 aded ve marpûç	20 guruş
Şam'dân 3 aded kandil şam'dân 1 aded	40 guruş
Evânî-i nuhâs 93 kıyye	1390 guruş
Anbâr 1 aded	20 guruş
Heybe 1 aded çuval 2 aded keçe minder 1 aded	30 guruş
Def'a yorgan 2 aded yasdık 4 aded	100 guruş
Def'a köhne kilim 1 aded	25 guruş

Def'a sağır şam'dân 3 aded	20 guruş
Kebâb şişi 12 aded tava 1 aded	20 guruş
Un anbarı 1 aded	13 guruş
Def'a çatal ve bîrûn	5 guruş
Kefere kitâbı 7 cild	100 guruş
Def'a divid 1 aded	3 guruş
Merkeb 1 re's	170 guruş
Araka kazganı 17 kıyye	285 guruş
Kebîrce minder 1 aded	19 guruş
Def'a yan minderleri zamm olunan	90 guruş
Hırdavât-ı menzil	60 guruş
Yekûn	5830 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı bâ kabûl-i verese	732 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	158 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4940 guruş
Hisse-i binti'l-mersûme Meryem	1646 guruş 80 meblağ
Hisse-i bint el-mersûm Kirkor	3293 guruş 40 meblağ

Asel Öşüne Dâ'ir Buyuruldu

(5) Fahrü'l-emâcid ve'l-akrân hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazâsı müdri fütüvvetlü efendi zîde mecduhû şerâyi'-şi'âr Tokad ve Turhal ve (6) Kazâbâd ve Artukâbâd nâ'ibleri meveddetlü efendiler zîde ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdirân ve ve a'zâ-yı mecâlis hamiiyetlü (7) ağalar zîde kadruhum ve sâ'ir iş erleri bâ cem'uhum inhâ olunur ki kadîmden alını gelen resm-i kovanın ilgâsıyla emr-i meşrûh (8) olduğu vecihle fakat aselinden onda bir öşr ahzi mu'ahharan nizâma rabt olunarak asel hâsılâtından mahallî meclisinin (9) karârına tevfiiken râyic-i belde üzre bedelen ve yâhûd aynen öşr alınması ta'rife-i umûmîye derc ve imlâ olunarak eğerçi (10) tamuzluk olarak alıkonulan kovandan cedîd asel hâsıl olmadıkça öşr alınub alınmamasına dâ'ir (11) nizâm-ı mezkûrda salâhat yoğsa da kovan besleyenlerin tasarruflarında olan kovanlarından husûle gelen (12) ballardan şer'le müteveccih olan onda bir öşrleri alınduktan sonra fakat arularına kış gıdâsı için alıkonulan (13) kovanlar ballarından öşr alınmış olduğu halde redd etdirilüb bundan böyle ber-mûceb-i usûl ve kânûn ancak (14) kovanlarda bulunan arulara kış gıdâsı için bırakılan baldan bir şey alınmayub mâ'adâ mahsûlden onda bir öşr alınması (15) ve hilâfına hareket vukû'a getirilmemesi husûsuna irâde-i aliyye-i mülûkâne müte'allik buyurulduğu beyân-ı âlîsiyle icrâ-yı (16)

iktizâsı husûsı bâ tahrîrât-ı aliyye-i cenâb-ı hazret-i nezâret-penâhî savb-ı hâlisânemize emr ü fermân buyurulmuş (17) ve tahrîrât-ı sâye-i mezbûrenin bir kıt'a mûmzâ sûreti tisyâr kılınmış siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz böylece amel ve hareket eylesiz fî 3 Ca sene 66

Vüsûl fî 11 Ca sene 66

{ 24a }

Kara Ali Efendi Hoca Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ali Efendi Hoca bin İbrâhim nâm müteveffânın verâseti zevceteyn-i metrûketeyn Emîne bint-i İbrâhim (2) ve Gülbeyaz bint-i Abdullah ile sulbî kebîr oğulları İbrâhim ve Abdullah Efendi ve gâ'ib-i ani'l-belde Mehmed Efendi'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i (3) şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' (4) aşere min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Kelâm-ı Kadîm 1 cild	150 guruş
Delâ'il-i Hayrât 1 cild	80 guruş
Buhârî-i Şerîf 1 cild	1200 guruş
Elfiyye Şerhi 1 cild	100 guruş
Ali Echûrî 1 aded	60 guruş
Celâliye Şerhi 1 cild	100 guruş
Şerh-i Şâfiye 1 cild	60 guruş
Mişkâtü'l-mesâlih cild-i sâni	60 guruş
Muhtâr Şerhi 1 cild	100 guruş
Hadâ'iku'l-ezhâr Şerh-i Meşâriki'l-envâr 1 cild	50 guruş
Şâtibî Metni 1 cild	20 guruş
Mecma'ul-bahreyn 1 cild	30 guruş
Kitâbü'l-ihdiyâr 1 cild	5 guruş
Mecmû'a cild 1	10 guruş
Tarîkat-ı Muhammediyye 1	30 guruş
Elfiye-i Irâkı	25 guruş
Şemâ'il-i Şerîf 1 cild	20 guruş
Surûrî 1 cild	3 guruş
Tasdîkât-ı Seyyidî ve İmâd 1 cild	5 guruş
Menâr min-Usûli'l-fikh 1 cild	12 guruş

Mu'âbedât Şerhi Atîk 1 cild	10 guruş
Noksân-ı Mutavvel 1 cild	30 guruş
Şerh-i Me'ânî Mevâki'-i İstidâlât 1 cild	20 guruş
Fıkhdan ibn-i Mâlik 1 cild	10 guruş
Cühdü'l-Mukıl 1 cild ma'a-şerh	30 guruş
Nüveyrî cild 1	40 guruş
Şerh-i Mukaddimeti's-salât 1 cild	10 guruş
Garb (kelime silik) 1 cild	20 guruş
Şerh-i Şâfiye-i Seyyid Abdullah 1 cild	20 guruş
Vankulu 2 cild	120 guruş
Molla Câmi' 1 cild	50 guruş
Şerh-i Şâtibî 1 cild	30 guruş
Cühdü'l-Mukul ma'a-şerh 1 cild ma'a-gayr	30 guruş
Şeyh Hoca Ali El-takrîb 1 cild	5 guruş
Usûlü'l-hadîs 1 cild ma'a-gayr 2 aded	20 guruş
Şerh-i Nüzheti'n-nuzzâr 1 cild	5 guruş
Cilâ-ı Kulûb ve Cezerî 1 cild	20 guruş
Kul Ahmed ve Fenârî ve diyer (diğer) eczâ ma'a-gayruh 1 cild	35 guruş
Tefsîr-i Binâ ma'a-gayr	40 guruş
Berîka Şerh-i Tarîkat 1 cild	100 guruş
Şemâ'il Şerhi cüz 5 aded	20 guruş
Vakf-ı Hamza 1 aded ma'a-gayr	25 guruş
Kavâ'id Mecmû'ası	15 guruş
Mirzâcan ma'a-gayr	12 guruş
Evrâk-ı perîşân	8 guruş
Avâmil ma'a-gayr	3 guruş
Hidâye 1 cild	22 guruş
Mahalle-i mezbûrede vâki' medreseye muttasıl menzil 1 bâb	3000 guruş
Def'a Erdele zokağında kâ'in menzil 1 bâb	2500 guruş
Menzil arsası	1500 guruş
Bağ ma'a-cehrilik der-mevzi'-i Kemer 1 kıt'a	4000 guruş
Merkeb re's 1 aded	150 guruş
Selvi sandık 1 aded	60 guruş
Tahta sandık 1 aded şîme 1 aded	25 guruş
Der-zimmet-i Rüstem Ağa'nın Hacı Mehmed bâ temessük	800 guruş
Der-zimmet-i Hacı Mustafa Efendi	300 guruş
Köhne döşek 1 aded minder 2 aded yasdık 1 aded	75 guruş
Def'a köhne döşek 1 aded mitil 1 aded köhne yorgan 1 adet	70 guruş
Müstamel kilim 2 adet yorgan 1 adet şilte döşek 1 adet	60 guruş
Mevcûd cehdi 38 kıyye	400 guruş
Sagîr sandık 1 aded	10 guruş

Evânî-i nuhâsiyye 80 kıyye	1200 guruş
Nuhâs-ı mangal 1 aded bakraç 1 aded	50 guruş
Yan minderi 1 aded ve sağır minder 3 aded ve sağır yasdık 1 aded	80 guruş
Köhne kadife yüzlü yasdık 8 aded	100 guruş
Köhne kürk 2 aded ve enteri 1 aded	42 guruş
Köhne cübbe 1 aded	40 guruş
Mevcûd hinta	200 guruş
Hırdavât-ı menzil	98 guruş
Yekûn	17540 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teçhîz ve tekfîn masrafı	200 guruş
Resm-i kısmet-i âdî	438.5 guruş
Kaydiyyesi	26.5 guruş
Derûn-ı kassâmda muharrer üç bin guruş kıymetli menzil-i mezkûr mukaddemâ vefât eden vâlidem Âbide Hâtun'un mülkü olmağla ba'de'l-vefât rub'u pederim zevci müteveffâ-yı merkûma mevrûs ve üç rub'u bana irsen intikâl etmekle ol vecihle üç rub' menzil-i mezkûr benim mülk-i mevrûsum deyü vereseden mezbûr Abdullah Efendi iddi'â ve müdde'âsını ber-nehc-i şer'î ba'de'l-isbât ve't-tezkiye mûcebince zikrolunan üç rub' hisseye menzil-i mezkûru minhâ	2250 guruş Şehâdet-i Mısırlı Kahveci el-Hâc İbrâhim ve Ali Usta zevcesi Şerîfe bint-i Abdurrahman ve Zâhîde Hâtun bint-i İsmâil
Yekûn-ı ihrâcât	2915 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	14625 guruş
Hisse-i zevce	914 guruş 7 meblağ
Hisse-i zevce	914 guruş 7 meblağ
Hisse-i ibn	4265 guruş 75 meblağ
Hisse-i ibn	4265 guruş 75 meblağ
Hisse-i ibn	4265 guruş 75 meblağ

{ 24b }

Bakırcıoğlu El-Hâc Sâlih Ağa'nın Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Meydân-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bakırcıoğlu el-Hâc Sâlih Ağa bin Mustafa (2) nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerîfe bint-i Hasan ile sulbî kebîr oğlu Ahmed ve gâ'ib-i ani'l-belde oğlu Mehmed'e (3) ve sulbiye kebîre kızları Mûnise ve Şâkire'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' verese-i mezbûrun (4)

iltimaslarıyla tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekisi defter-i müfredâtıdır ki (5) ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' menzil ma'a-hadîka-i muttasıla 1 bâb	10000 guruş
Harâb kahve dükkânı der- mahalle-i mezbûre 1 kıt'a	150 guruş
Fevkânî oda takımı müsta'mel çit yüzlü yasdık 10 aded yan minderi 1 aded köşe 2 aded ma'a-yüzleri	300 guruş
Kehribâr takımlı çubuk takımı 4 aded	150 guruş
Fevkânî oda takımı derûnunda def'a yan minderi 1 aded ma'a-cibin yüzleri	50 guruş
Bayağı kahve takımı	15 guruş
Yeşil çekmece derûnunda nîm top zemzemli kefen	60 guruş
Tahtânî oda derûnunda müsta'mel yasdık 4 aded	40 guruş
Kilim 1 aded kaliçe 2 aded	120 guruş
Tokadkârî basma yüzlü yorgan çit döşek 2 aded	200 guruş
Def'a döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 1 aded	80 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 61 kıyye	800 guruş
Kebîrce şam'dân 2 aded	40 guruş
Kocuk kürk 1 aded	120 guruş
Def'a müsta'mel kürk 1 aded	60 guruş
Köhne kesim elbisesi	100 guruş
Simlice tabanca çift 1 aded ma'a-kubûr	30 guruş
Peryol sa'at 1 kıt'a ve sîm donatmalı pala kabza 1 aded	100 guruş
Dîvân sini 1 aded ve çarşu leğeni 1 aded	250 guruş
Delâ'il-i Hayrât kitâbı 1 cild	20 guruş
Köhne kilim parçası 2 aded	20 guruş
Derûn-ı menzilde anbar 1 aded	50 guruş
Küçük hammâm takımı gediği	600 guruş
Hammâmnda mevcûd ovmaca	100 guruş
Hırdavât -ı menzil	75 guruş
Yekûn	13870 guruş

Minhâl ihrâcat	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı bâ vasiyyet	500 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	368 guruş
Mehr-i mü'eccele li'z-zevceti'l-mezbûre Şerîfe Hâtun	150 guruş Bâ karârı'l-verese

Ayas Ağa Vakfı Mescid-i Şerîfi'nin ta'mîr ve termîm masrafı için zimmetinde kalmış olan bâ i'lâm-ı şer'î düyûn-ı müsebbetesi	500 guruş
Yekûn-ı ihrâcât	1518 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	12352 guruş
Hisse-i zevce	1544 guruş
Hisse-i bint	1801 guruş 40 meblağ
Hisse-i bint	1801 guruş 40 meblağ
Hisse-i ibn	3602 guruş 80 meblağ
Hisse-i ibn	3602 guruş 80 meblağ

(6) Ba'dehû ibnü'l-merkûm Ahmed dahi fevt olub verâseti li-ebeveyn kız karındaşları mezbûretân Mûnise ve Şâkire ile er karındaşı gâib-i (7) merkûm Mehmed'e munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye (8) taksîm olunan bâlâyı defterde murakkam hisse-i irsiyyesinin defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmîs (9) min şehri Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mukaddemâ fevt olan babası müteveffâ-yı merkûmdan isâbet eden hisse-i irsiyyesi ber-vech-i bâlâ	3602 guruş
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı 150 ve resm-i kısmeti 95 guruş ki cem'an	0245 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	3357 guruş
Hisse-i uht lehâ	839 guruş 50 meblağ
Hisse-i uht lehâ	839 guruş 50 meblağ
Hisse-i ahûn lehâ	1678 guruş 100 meblağ

{ 25a }

Ağlafatoğlu'nun Defter-i Kassâmıdır

(1) Medîne-i Tokad'da Yaşmeydân Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Ağlafatoğlu Yoros veled-i Agob nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Salnaz (2) bint-i Agob ile sulbî kebîr oğulları Kirkor ve gâ'ibân-ı ani'd-diyâr Bogos ve Karabet'e munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' (3) tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi (4) min şehri Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' fevkânî ve tahtânî ve hadîka-i muttasıla menzil 1 bâb	12000 guruş
Def'a kirâcı menzili 1 bâb	1000 guruş
Yan minderi 2 aded ve köşe 2 aded çit yüzlü yasdık 12 aded	350 guruş
Müsta'mel kadife mak'ad 5 aded	150 guruş
Çit yüzlü (kelime eksik) 5 aded	50 guruş
Dîmî yüzlü döşek 2 aded	120 guruş
Pupla ve minder parça 7 aded	60 guruş
Ot memlû köhne çit yüzlü yasdık 8 aded ve köhne kilim parça 5 aded	200 guruş
Def'a yük memlû köhne çit yüzlü yasdık 8 aded minder 4 aded kilim parçaları	300 guruş
Müsta'mel çit yüzlü yorgan (kelime eksik) aded ve dîmî yüzlü (kelime eksik) 2 aded	200 guruş
Sîm zarf 1 aded ve fincan 10 aded ve sini 1 aded	300 guruş
Araka takımı	70 guruş
Kesim elbisesi	100 guruş
Kehribâr çubuk takımı 5 aded ma'a-tabla 10 aded	420 guruş
Kebîr sini 1 aded	200 guruş
Kırmızı nuhâs mangal 1 aded	180 guruş
Sağîr ve kebîr şam'dân 5 aded	100 guruş
Sağîr tahta sandık 1 aded	10 guruş
Der-zimmet-i Turşuoğlu Mehmed Ağa	1200 guruş
Der-zimmet-i İpekoğlu Kokas	200 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 48 kıyye	750 guruş
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	290 guruş
Yekûn	18500 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	500 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	490 guruş
Yekûn-ı ihracât	990 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	17510 guruş
Hisse-i zevce	2188 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn	5107 guruş 10 meblağ
Hisse-i ibn	5107 guruş 10 meblağ
Hisse-i ibn	5107 guruş 10 meblağ

Zehâ'ir Der-uhdeci Nakliyyesine Müte'allik Buyuruldu

(5) Fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim hademe-i devlet-i aliyyeden Tokad Kazâsı müdürü fütüvvetlü efendi zîde mecduhû şerî'at-me'âb Tokad ve Turhal (6) ve Kazâbâd ve Artukâbâd kazâları nüvvâbı meveddetlü efendiler zîde ilmuhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân müdürân ve mecâlis (7) azâları hamiyetlü ağalar zîdet mekâdiruhum ve kurâ muhtarları ve sâ'ir iş erleri bi'ecmâihim inhâ olunur ki Rabbimiz Ta'âlâ (8) hazretleri velî'-ni'-met be-ni'-metimiz adl ve merhametlerine hadd ve yabân olmayan pâdişâhımız efendimiz hazretleri cihân durdukça (9) erîke-i şevket ve iclâlde bâkî ve pâydâr buyursun kâffe-i sunûf-ı tebe'a-i hazret-i şâhâneleri haklarında müselleme-i cihân (10) olan merhamet ve ma'delet-i seniyyeleri âsâr-ı müstakille ve mahsûsası olarak tâ'ife-i zürrâ' ankaryadan kurtulmak ve hazîne-i (11) celîle-i şâhâne dahi hasârdan vikâye olunmak ve geçen sene ahâlîye olunan tebşîrin semere-i behiyyesi olmak (12) üzere bir âdamın böyle arabasıyla bir günde gidüb yine ahşamîsi mahalline avdet edeceği mesâfede olan (13) akreb-i pazara nakl olunacak zehâ'irinin beher kîl-i İstanbûlu için merhamet-i celîle-i hazret-i zıllu'l-lâhî iktizâ-yı âlîsi (14) üzre üçer para ücret verilmek şartıyla nakl etdirilmesi ve bundan ziyâde mesâfesi olan mahall ve iskelelere (15) nakl olunacak zehâ'irin dahi sene-i sâbıka misüllü mahalleri mecâlis ma'rifeti ile der-uhdeci ve ahâlînin rızâları üzere (16) vaz'-ı ücret olunması ve her mahallin yolları sûret-i matarda? üzere olmayub kimi sehl ve kimi sa'bü'l-mürûr bulunması (17) ve işbu zehâ'ir ba'zı mahallere araba ve ba'zı yerlere hayvanlar ile nakl olunacak olmasıyla bu bâbda îcâbât-ı mevkî'iyeden (18) mahallî meclisinde gözedilerek ücret-i lâzimenin hasâr-ı tabî'iyeyi müceb ve der-uhdecilerin dahi bi-hakkın iştikâlarından (19) celb olmayacak bir sûret-i hasene ile kat' ve vaz' olunması ve işbu usûl yalnız der-uhdecilerin ellerinde bulunan (20) zehâ'ir-i öşriyye hakkında cârî olmak lâzım gelüb yohsa farazâ bir der-uhdecinin ve yâhûd sâ'ir eşhâsdan (21) ticâret sûretiyle veyâ kendi mahsûlünden olarak yedinde zahîresi bulunur ise bundan müstesnâ tutulmak lâzım geleceğinden (22) bu kaziyyeye dahi dikkat olunması ve öşr-i zehâ'irinin ber-vech-i meşrûh akreb-i pazara olmayub da sâ'ir daha uzakça mahalle (23) ve iskeleye meclislerin münâsibi vecihle kat' edeceği ücret ile olacak ise de bu iskeleden dahi mirâr? def'a (24) mezkûrenin bulunduğu mahalle civâr ve münâsib olan iskele olduğundan farazâ mültezimin işine ve iskele elvermeyüb (25) daha bir uzağa göndermek istediği halde mukâvele olunan mahalden ziyâde olan mesâfe için araba ve hayvan (26) ashâbını der-uhdeciler irzâ etmek üzere ahâlî bu bâbda muhtâr olunması ve zehâ'ir-i öşriyyenin nakli harmandan

(27) sonraya bırakılmayub harman akabinde nakl etdirilmesi husûslarına irâde-i seniyye-i hazret-i şehn-şâhî

{ 25b }

(1) müte'allik ve şeref-sudûr buyurulduğu beyân-ı âlîsiyle icrâ-yı iktizâsı husûsu bâ emirnâme-i sâmi-i hazret-i sadâret (2) penâhî savb-ı hâlisânemize emr ü fermân buyurulmuş ve işbu sûret-i irâde-i aliyye-i kâtı'a ahâlî ve fukarâ (3) haklarında pek büyük ni'met olarak Sivas Eyâleti'nin hâvî olduğu bi'l-cümle kazâlar meclislerine bâ buyurulduyân-ı (4) muhlisî ber-vech-i ekîdeyân ve te'kîd kılınub emirnâme-i sâmi-i mezbûrun ihrâç etdirilen bir kıt'a mûmzâ sûret-i (5) mergûbesi dahi matviyyen tisyâr olunmuş olduğu siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda (6) mûcebince amel ve hareket eylesiz fi 7 Ca sene 66

Haffâf El-Hâc İbrâhim Kassâmı

(7) Medîne-i Tokad'da Cedîd Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Haffâf el-Hâc İbrâhim Ağa bin İsmâil'in verâseti (8) zevce-i metrûkesi Rukiye bint-i Mustafa ile sulbiye kebîre kızı Şerîfe Dudu ve sağîr oğlu Mustafa ve kebîr oğlu Mehmed'e munhasıra (9) olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan (10) müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene sitte (11) ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Yan minderi 2 adedsağîr minder 7 aded	155 guruş
Müsta'mel yasdık 11 aded	165 guruş
Kırmızı kilim 1 aded	50 guruş
Kebîr kilim 1 aded	100 guruş
Sağîr kilim 1 aded	30 guruş
Kaliçe seccâde 1 aded	80 guruş
Köhne kaliçe 1 aded	40 guruş
Beyaz köhne döşek 1 aded dîmî döşek 2 aded	120 guruş
Çârşâb 1 aded	4 guruş
Müsta'mel yorgan 4 aded mitil 1 aded	100 guruş
İşlemeli çârşâb 1 aded	10 guruş
Pupla 4 aded	20 guruş

İşlemeli çârşab 1 adet	6 guruş
Dolama peşkir 1 adet	8 guruş
İşlemeli havlu 1 adet	6 guruş
İşlemeli uçkûr 3 adet	9 guruş
İşlemeli peşkir 2 adet makreme 1 adet	10 guruş
Çit değirmi 4 adet	3 guruş
İşlemeli makrame 1 adet	10 guruş
Su ipliği gömlek 5 adet gügül gömlek 6 adet	132 guruş
Zenne ve erkek donu 5 adet	25 guruş
Selvi sandık 1 adet	50 guruş
Mangal 1 adet	40 guruş
Yasdık ve köhne dolama peşkir 22 adet	6 guruş
Nuhâs -ı fener 1 adet	5 guruş
Havan ma'a-el 8 adet	8 guruş
Fanûs 2 adet	3 guruş
Çini tabaklar	10 guruş
Kebîr şam'dân çift 1 adet	40 guruş
Kebîr maş'a 1 adet ocak eşiği ve pastırma ve ekle dâ'ir mevcûdât ve hırdavât-ı menzil	182.5 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 63 kıyye	1000 guruş
Sağîr şam'dân 5 adet	20 guruş
Def'a minder 4 adet kaliçe parça 2 adet	20 guruş
Sarı zarf 11 adet fincan 1 adet ve cezve 3 adet ve tepsi 2 adet	25 guruş
Köhne duhan çubuğu 5 adet	6 guruş
Köhne kesim elbisesi	100 guruş
Nukûd der-kîse	28.5 guruş
Anbar 1 adet	50 guruş
Çuval tek 3 adet	20 guruş
Sünbül 1 adet	4 guruş
Hurç 1 adet	15 guruş
Matbah	8 guruş
Mâl-ı haffâfiyye evlâ ayak kırmızı çizme 15 çift	300 guruş
Rüzgâr kırmızı 3 çift	45 guruş
Siyah evlâ ayak kırmızı çizme 6 çift	100 guruş
Siyah rüzgâr çizme 2 çift	27 guruş
Ulu orta siyah çizme 3 çift	30 guruş
Zenne çizmesi 23 çift	230 guruş
Sarı mesh 24 çift	90 guruş
Siyah terlik 13 çift	40 guruş
Zenne papucu 33 çift	150 guruş
Köhne papuç 9 çift	25 guruş
Kırmızı ulu ayak 13 çift	140 guruş
Rüzgâr kırmızı Yemenî 25 çift	200 guruş
Kırmızı rüzgâr merkûb 15 çift	120 guruş

Siyah keçe ayak çizme 2 çift	18 guruş
Siyah ulu ayak Yemenî 16 çift	180 guruş
Siyah rüzgâr Yemenî 21 çift	150 guruş
Kırmızı sekrdân Yemenî 2 çift	10 guruş
Kırmızı ulu orta Yemenî 12 çift	75 guruş
Siyah ulu orta Yemenî 12 çift	75 guruş
Kolaman kırmızı çizme 7 çift	56 guruş
Sekiz yaşar kırmızı çizme 3 çift	18 guruş
Altı yaşar kırmızı çizme 16 çift	64 guruş
Üç yaşar çizme 3 çift	7.5 guruş
Çocuk flori 5 aded	2.5 guruş
Kırmızı meşin 1 aded	5 guruş
Çeres	5 guruş
Dükkân-ı minder ve yasdık	5 guruş
Bâ defter-i zimem nâsda alacağı	2041 guruş
Yekûn	6883 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı ber-mûceb-i vasiyyet	264.5 guruş
Resm-i kısmet ve kaydiyye	182.5 guruş
Mehr-i mü'eccele müsebbete li'z-zevceti'l-mezbûre Rukiyye Hâtun	450 guruş şehâdet-i Azâdzâde Mustafa bin Halil ve Abdurrahman bin Mustafa gıbbe't-tasdîk
Ayas Ağa Vakfı Mescid-i Şerîfi'nin ta'mîr ve termîm masrafı için zimmetinde kalmış olan bâ i'lâm-ı şer'î düyûn-ı müsebbetesi	500 guruş
Yekûn-ı ihracât	897 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	5986 guruş
Hisse-i zevce	748 guruş 30 meblağ
Hisse-i bint	1047 guruş 66 meblağ
Hisse-i bint	2095 guruş 12 meblağ
Hisse-i bint	2095 guruş 12 meblağ

{ 26a }

Esîfoğlu'na Müte'allik İ'lâm Kaydı

Ma'rûz-ı muhlisleridir ki

(1) Medîne-i Tokad'da Beybağı Mahallesi sâkinlerinden Esîfoğlu Mehmed bin Ömer nâm kimesne tarafından da'vâ-yı âtiyye'z-zikre vekîl-i müsecceli İbrâhim bin Ahmed nâm (2) kimesne Tokad meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'de zikr-i âti vakfın gallâtına vâziu'l-yed bulunan Fındık Hüseyin oğlu Ömer mahzarında bi'l-vekâle (3) üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûrede medfûn müvekkilim merkûmun ecdâd-ı

izâmı Şeyh Dursun nâm vâkıf Aksu nâm mahalde (4) binâ eylediği iki göz âsyâbının vakf ve gallâtını ba'de'r-rakabe batnen ba'de-batnın evlâd-ı evlâd-ı evlâdına vakf ve şart eylemesi ve (5) müvekkilim merkûm evlâd-ı vâkıfdan batn-ı evvelde mevcûd olarak galle-i vakf-ı mezbûr bâ şart-ı vâkıf ve kendüye munhasır iken (6) işbu merkûm Ömer Ağa batn-ı sâni olarak hilâf-ı şart-ı vâkıf-ı mezkûr değirmenlerin tevliyeti üzerine bertakrîb berât etdirüb (7) dört seneden berü fuzûli zabt etmekle sü'âl olunub sinîn-i merkûmun hâsılâtı olan on dört bin dört yüz guruşun (8) müvekkilim merkûma reddiyle zikrolunan değirmenlerden keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur dedikte gıbbe's-sü'âl (9) müdde'â aleyh merkûm Ömer cevâbında zikrolunan değirmenlere bâ berât-ı âlî tasarrufunu dört senelik hâsılâtını kabz eylediğini ikrâr ancak (10) müvekkil-i merkûm Mehmed vâkıf-ı mûmâ ileyhın evlâdından olub batn-ı evvelde olduğu ma'lûmum değildir deyü inkâr edecek müvekkil-i merkûmun (11) evlâd-ı vekıfdan olub el-yevm batn-ı evvelde bulunduğu mübeyyin vekîl-i merkûmdan beyyine talep olundukda müvekkil-i mezbûr Mehmed evlâd-ı vâkıfdan (12) olub müdde'â aleyh merkûm Ömer'in babası müteveffâ Fındık Hasan ile derecede müsâvî olarak otuz seneden mütecâviz bâ şart-ı (13) vâkıf zikrolunan değirmenlere mutasarrıf olarak galle-i vakfı mütesâviyen ahz ederler iken merkûm Hüseyin Ağa fevt olub (14) nevbet-i tasarruf evlâdına müstakil müvekkil-i merkûm Mehmed'e munhasıra olduğu medîne-i merkûme ahâlîlerinden olub kizb üzere tevâtürleri mutasavvır (15) olmayan kavmden Seyyid Hâfız Halil Efendi ve Seyyid Abdullah Efendi ve Deli Hüseyin Ağa ve Rüşenoğlu Halil Ağa ve Topaçoğlu Hüseyin (16) ve Bakkaloğlu Halil ve Mikdadoğlu Mustafa ve Hacı İbiş Ağa ve Sarrâç Süleyman ve Haydar Ağa ve sâ'ir mazbûtu'l-esâmî cem'-i kesîrin (17) müslimîn şehâdetleriyle tevâtüren ba'de'l-ısbât mücebince dört senelik hâsılât-ı vakfın müdde'î-i vekîl-i merkûm İbrâhim'e edâsına (18) müdde'â aleyh merkûm Ömer zikrolunan değirmenler için dört senelik dokuz bin yedi yüz kırk guruş masârifâtım vardır deyü (19) iddi'âsına mebnî vekîl-i merkûm ile münâza'ât-ı kesîreleri ba'de'l-vukû' meyânelerine musallihûn-ı müslimûn tavassutuyla kâffe-i (kelime silik) (20) ve münâza'âtdan fâriğa olmak üzere tarafeyn bi't-terâzî iki bin üç yüz guruşa bi'l-musâlaha bedel-i sulh-i mezkûr (21) târîh-i i'lâmından otuz bir gün mürûrunda vekîl-i merkûma tamâmen edâ ve teslîme merkûm Ömer Ağa müte'ahhid olarak kat'-ı münâza'a olunduğu bi'l-iltimâs huzûr-ı sa'âdetlerine i'lâm olundu fî 15 R sene 266

Hatem-i bâ mühr

Es-Seyyid Mustafa el-mevlâ li-hilâfe bi-medîne-i Tokad el-müftî el-fakîru'llâh gafera lehû

Mühür Mustafa

Başlık Memnû'asına Dâ'ir Sûret-i Emirnâme Kaydı

Sûret-i emirnâme-i sâmi-i cenâb-ı sadâret-penâhî

Meveddetlü efendim

(23) Ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf tezvîc edecek adamdan kız babası ve müte'allikâtı tarafından kemterlere başlık nâmıyla haylîce akçe taleb (24) ve ahzi cihetle ve bu madde emr-i müte'ehhile nâm ve kız kaçırma madde-i memnû'asına vesîle olduğundan bu nâm ile alınan akçenin men'î lâzım (25) olacağı ba'zı taraftan iş'âr olduğundan keyfiyyet Meclis-i Vâlâ'ya lede'l-havâle işbu akçenin i'tâsı zevc olacak adamı (26) beyhûdelü masârîf ve su'ûbeti müstelzem olarak zevceye dahi bir fâ'idesi olmayan ve memnû' ve gayr-ı meşrû' olan usûl-i edebiyeye (27) sâye-i ma'delet-vâye-i cenâb-ı cihan-bânîde bu usûlün külliyyen lağv ve terki ile herkesin kudretine göre münâsib görülen mehr mikdârından (28) mâ'adâ bir akçe istenilüb de iltimâs-ı vâlâsına olur ise te'dîb olunacağından ba'de ezîn böyle hâlât-ı nâ-marziyye vücûda (29) getirülmemesi emrine me'mûrîn cânibinden takayyüdât-ı mütemâdiyenin îfâsını tensîb ve hâk-pây-ı hümayûn-ı hazret-i şâhâne (30) istîzân olunarak irâde-i isâbet-âde-i cenâb-ı mülûkânedan bu merkezde müte'allik ve şeref-sudûr buyurulub mücebince sûret-i hâl lâzım (31) gelenlere bildirilmiş olmağla ber-mantûk-ı emr ü fermân-ı hümayûn-ı hazret-i şâhâne zîr-i idâre-i şerîfinizde kâ'in mahallerde memnû'a-ı (32) mezkûrenin devâm ve istikrârına himmet eylemeniz siyâkımda şukka-ı muhibbî terkîm kılındı fî 28 R sene 66

Mücebince Sivas mutasarrıfı devletlü Mehmed Münîb Paşa'dan dahi buyuruldu vârid olmuşdur

{ 26b }

Abdüsselâm Efendi'nin Mürâselesi Kaydı

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb müderrisîn-i kirâmıdan es-Seyyid Abdüsselâm Efendi kâm-yâb

(1) Ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğum Tokad Kazâsı'nın umûr-ı ahkâm-ı şer'ıyyesi işbu sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn (2) ve elf şehr-i Cemâziye'l-evvelinin on beşinci gününden zât-ı vâlâ-yı hazret-i fetvâ-penâhînin intihâb buyurduklarına binâ'en (3) tarafımızdan cenâb-ı şerîfinize ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezkûru yevm-i merkûmede bi'l-beyân zabt edüb (4) beyne'l-ebâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'ıyyede sa'y-ı cemîl ve vâkı'a olan muhalledâf-ı müteveffâ-yı askeriyyeyi zimmeti tahrir ve terkîm ve beyne'l-verese (5) bi'l-farîzatiş-şer'ıyye tevzî' ve taksîm eyleyüb cadde-i şerî'at-ı garrâda seremû inhirâfa cevâz göstermeyesin ve's-selâm

El-fakîr es-Seyyid Mehmed İzzet imâm-ı evvelî-i hazret-i şehriyârî pâyan-ı sadr-ı Rumeli

Kastamonu Meclis A'zâsından Şirinzâde Mehmed Bey'in Nefyi Emri Kaydı

(6) Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-âlem müdür-i umûr-ı cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütimm-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânüd (7) devlet ve'l-ikbâl müşîr-i erkâni's-sa'âde ve'l-iclâlî'l-mahfûf bi-sunûf-ı avâtıfı'l-mülki'l-a'lâ vükelâ-yı (8) fihâmdan halen zabtiye müşîri vezîrim Mehmed Paşa edâma'l-lâhu Ta'âlâ iclâlehû ve kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Tokad nâ'ibi mevlânâ (9) (boşluk) zîde ilmuhû tevkî'-i refî-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Istabl-ı Âmire müdürliği pâyelülerinden ve Kastamonu (10) meclis a'zâsından Şirinzâde Mehmed Bey'in asâkir-i redîfe-i şâhânemin celb ve cem'i hengâmında üç neferden (11) rüşvet olarak on iki bin guruş ahz etmiş olduğu inhâ ve sâ'ir hukûk dahi iddi'â olunmasıyla mukaddemâ (12) Kastamonu meclisinde ve mu'ahharan müte'allik ve şeref-sudûr olan emr ü irâde-i seniyye-i mülûkânem mücebince mîr-i merkûm ile (13) sâ'ir lâzım gelenler Dersa'âdet'ime celb olunarak Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'mde icrâ olunan muhâkemesinde (14) mîr-i merkûmun ber-minvâl-i muharrer asâkir-i redîfe-i şâhânemin celb ve tahşîri maddesinde uygunsuzluğu ve ahâlî (15) ve tebe'a-ı Devlet-i Aliyye'm haklarında mu'âmelât-ı zâlimânesi ve zimmetinde bir takım hukûk-ı ahâlî tebeyyün ve tahakkuk eylediğine (16) ve egerçi râşî cezâsına pek de müstehak olmamış ise de madâm ki kendüsü orada meclis a'zâsından ve sâye-i (17) ihsanvâye-i şehriyârânemin Istabl-ı Âmire'm müdürlüğü payesi hâ'iz olduğundan sâdikhâne hareket (18) ve ibrâz-ı hüsn-i hidmet etmesi lâzimededen iken böyle dâ'îne teferrüde berâber bir takım irtikâbâta

saparak ve (19) bi-gayr-ı hakk şunun bunun malını gasb ve zabt ederek halkı rencîde ve ızrâr etmesi ve bi't-tahsîs asâkir-i (20) şâhânem haklarında ol sûretle uygunsuzluğa ictisârı te'dîbini istilzâm eylemiş olduğuna binâ'en (21) kanun-ı cezanın ahkâmı icabâtınca rütbesinin ref'ı ile hâmil olduğu nişân-ı ahz ve celîle-i şâhâneme teslim (22) ta'mîm olunarak kendüsünün üç sene müddetle Tokad'a nefy ve iclâ olunması ve müddeti tekmîlinde bi'l-istîzân Sivas (23) ve yâhûd münâsib bir mahalde iskân etdirilmesi Meclis-i Vâlâ-yı mezkûrede bi't-tensîb bâ mazbata ifâde olunmuş (24) ve ol vecihle icrâsı husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'likîyle emr-i hümâyûn-ı şâhânem sunûh ve sudûr eylemiş olmağla (25) sen ki müşîr-i müşârün ileyhsin merkûmu nizâmı vecihle üç sene müddetle Tokad'a nefy ve irsâle sarf-ı rü'yet eyleyesin (26) ve sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin vüsûlünde merkûmu ol tarafda üç sene müddet menfiyyen meks ve ikâmet etdirüb (27) bilâ-fermân itlâka ve mahall-i âhara hareketine irâ'eten ruhsat olunmayub vüsûlünü derbâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ (28) ve iş'âra mübâderet eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasın tahrîren fî evâ'il-i şehri Cemâziye'l-âhir (29) sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahrûse-i Kostantiniyye

{ 27a }

Artin'in Defter-i Kassâmı Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da Mihmâd-ı Hâcib Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Artin veled-i Haçık nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Meryem bint-i (2) Agob ile sulbiye kebîre kızları Meryem ve Parab ve Anna ve Horsima'ya ve sulbî sağîr oğlu Kigork ve kebîr oğlu Haçık nâmûn zimmîlere munhasıra olduğu şer'en (3) zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzatiş-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defteridir ki ber-vech-i (4) âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehri Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	800 guruş
Kiremidlik nâm mahalde kâ'in bir kıt'a bağdan nısf hissesi kaydı	100 guruş
Katır 1 re's	400 guruş
Çaput ve yün memlû yasdık 10 aded	150 guruş

Kefere minderi 5 aded ve ma'a-yüzleri 3 aded	30 guruş
Köhne kilim 2 aded	50 guruş
Müsta'mel döşek 4 aded yorgan 8 aded	300 guruş
Köhne çuval 4 çift	20 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 2 kıyye	286 guruş
Çamâşur kazganı 1 aded ve leğeni 2 aded	300 guruş
Def'a köhne çuval 2 aded	15 guruş
Kalbûh 3 aded	5 guruş
Köhne kesim elbisesi	20 guruş
Hırdavât-ı menzil	44 guruş
Yekûn	320 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafırına ilkâ masrafı	250 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	80 guruş
Yekûnü'l-ihracât	330 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2690 guruş
Hisse-i zevce	229 guruş 30 meblağ
Hisse-i bint	294 guruş 26 meblağ
Hisse-i bint	294 guruş 26 meblağ
Hisse-i bint	294 guruş 26 meblağ
Hisse-i bint	294 guruş 26 meblağ
Hisse-i ibn	518 guruş 9 meblağ
Hisse-i ibn	518 guruş 9 meblağ
Meblağu'l-bâkî	2

Dizdârzâde Mehmed'in Defter-i Kassâm Kaydı

(5) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar Zimmî Mahallesi sâkinlerinden olub Karahisar-ı Şarkî Kazâsı müdîri hizmetinde müstahdem iken bundan akdem vefâtı verese (6) tarafından ihbâr olunan Dizdârzâde Mehmed Ağa bin İbrahim'in nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Âbide bint-i Şerîf Mehmed ile (7) sulbiye-i sağîre kızı Zâhide ve sulbî sağîr oğlu Osman'a munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l (8) verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's (9) sâbi' ısrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' 1 bâb menzilden nısf hissesi	2500 guruş
Müsta'mel kilim 1 aded	15 guruş

Müsta'mel tabanca 1 aded	45 guruş
Yekûn	2560 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Resm-i kismet-i âdî ve kaydiyyesi	17 guruş
Mehr-i mü'eccel-i mukarrere-i mezbûre	300 guruş Şehâdet-i Lütfullah Ağa bin Abdullah
Yekûnü'l-ihracât	317 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2193 guruş
Hisse-i zevce	274 guruş 15 meblağ
Hisse-i bint	639 guruş 5 meblağ
Hisse-i ibn	1279 guruş 20 meblağ

{ 27b }

Küçük Ahmed'in Defteri Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da Gaybî Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Küçük Ahmed bin Ebû Bekir'in nâm müteveffânın verâseti (2) zevceteyn-i metrûketeyni Sâliha bint-i Ali ve Ayşe bint-i Hüseyin nâm hâتونlar sulbî sağîr oğlu İbrâhim ve kebîr oğlu Hâfız Ahmed'e (3) ve sulbiye kebîre kızı Ârife ve Nefise'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese (4) bi'l-farîzati-ş-şer'iyye tevzi' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defteri müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fi'l-yevmi't-tâsi (5) aşer min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	500 guruş
Bağ der-mevzi'-i Kışla 1 kıt'a	500 guruş
Dîmî yüzü döşek 1 aded yorgan 1 aded ve yasdık	60 guruş
Merkeb 1 re's	100 guruş
Sa'at 1 kıt'a	200 guruş
Kesim elbisesi	40 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 63 kıyye fiyat 12	882 guruş
Kantar 1 aded	20 guruş
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	33 guruş
Der-zimmet-i Seyidli Topaloğlu Ali bâ temessük	120 guruş
Der-zimmet-i Bıyikoğlu Ali an-karye-i Sarı bâ temessük	220 guruş
Der-zimmet-i Büyük Seyidli Ramazan oğlu Osman bâ temessük	120 guruş

Der-zimmet-i Dopaçoğlu Mehmed bâ temessük	120 guruş
Der-zimmet-i Bisketmekli Vartarisoğlu bâ temessük	85 guruş
Der-zimmet-i Avaralı Sakaoğlu bâ temessük	100 guruş
Der-zimmet-i Kavalılı İpaç bâ temessük	120 guruş
Der-zimmet-i Hanköylü İsmâil bâ temessük	85 guruş
Der-zimmet-i İbiseli Kantaroğlu Mustafa bâ temessük	100 guruş
Der-zimmet-i Farşlı Kara Çavuş bâ temessük	55 guruş
Der-zimmet-i Hacı Bekir oğlu an-karye-i mezbûr bâ temessük	60 guruş
Der-zimmet-i Öküzoğlu Osman an-karye-i mezbûr bâ temessük	400 guruş
Yekûn	3920 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teşhîz ve tekfîn masrafı	200 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyye	104 guruş
Mehr-i mü'eccel li'z-zevceti'l-mezbûre Sâliha Hâtun	60 guruş Bi-rızâ-i verese-i kibâr
Mehr-i mü'eccel li'z-zevceti'l-mezbûre Ayşe Hâtun	200 guruş Bi-rızâ-i verese-i kibâr
Yekûn	564 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	3356 guruş
Hisse-i zevce	209 guruş 90 meblağ
Hisse-i zevce	209 guruş 90 meblağ
Hisse-i ibn	978 guruş 100 meblağ
Hisse-i ibn	978 guruş 100 meblağ
Hisse-i bint	489 guruş 50 meblağ
Hisse-i bint	489 guruş 50 meblağ

Kemancı Mısıroğlu Melkon'un Defteri Kaydı

(6) Medîne-i Tokad'da Rüstem Çelebi Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kemancı Mısıroğlu Melkon veled-i Haçik nâm (7) hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Parap veled-i Haçtor ile sulbî sağîr oğulları Ohan ve Karabet'e munhasıra olduğu şer'en (8) zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun (9) terekisinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	250 guruş
Bağ der-mevzi'-i arâzî-i Biskâni	1000 guruş
Müsta'mel yorgan 1 aded ve döşek 1 aded ve yasdık 2 adedve minder 3 aded	100 guruş
Köhne kilim 2 aded	25 guruş
Tahta anbar 1 aded	15 guruş
Meksûr araka takımı	5 guruş
Kesim elbisesi	30 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 9 kıyye	120 guruş
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	25 guruş
Yekûn	1560 guruş

{ 28a }

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	150 guruş
Resm-i kısmet ve kaydiyye	41 guruş
Yekûn	191 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1369 guruş
Hisse-i zevce	171 guruş 15 meblağ
Hisse-i ibn	598 guruş 112 meblağ
Hisse-i ibn	598 guruş 112 meblağ
Meblağ-ı bâkî	1 meblağ

Nikâh Kaziiyesine Dâ'ir Emr-i Âli Sûreti

(1) Fahrü'l-ümerâ'î'l-kirâm mu'temedü'l-küberâ'î'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l-ızz ve'l-ihîşâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ (2) mîr-i mîrân-ı kirâmdan Sivas Eyâleti Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa dâme ikbâlehû ve kıdvetü'l-ulemâ'î'l-muhakkıkîn Sivas nâ'ib ve müftîsi zîde (3) ilmuhumâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'zâ-yı meclis zîde kadruhum tevkî'-i refî-i hümayûnum vâsıl olucak ma'lûm ola ki beyâna hâcet olmadığı (4) üzre tenâkuh ve tenâsül madde-i hayriyyesi emr-i meşrû' ve mesnûn olarak fevâ'id-i dünyeviyye ve uhreviyyesi lâ-yu'add ve lâ-yuhsâ ve icrâ-yı (5) şer'-i şerîf ve ittibâ'-ı sünen-i seniyye husûslarına sür'at ve i'tinâ şî'âr-ı İslâmiyyeye lâyıq ve sezâ ne'üzü billâh betâ'et (6) ve musâmahası dâreynde müceb-i nedâmet olacağı hedîdâ olub dâ'imâ dikkat ve ihtimâm müterettib-i zimmet ve diyânet (7) olduğundan keyfiyetin iktizâ-yı şer'îsi cânib-i fetvâhânededen lede's-sü'âl velîsi mevcûd olan bâliğa nefsinin (8) bir kimesneye tezvic murâd eyledikde velâyetü'n-nikâh sâhibi olan velîsinin izin ve icâzeti lâzım olub lâkin (9) bir imre'e nefsinin keferî olan kimesneye tezvic murâd edüb velîsinden izin taleb etdikde garaz-ı fâside-i (10) ve

yâhûd bir gûnâ icrâ-yı nefsânîyyetine mebnî izinden ibâ etdükde izn-i kadı ile olan nikâhın sıhhat ve nifâzı (11) müttefekun aleyh cumhûr olduğu ve bundan böyle mâni'-i şer'î yoğıken tezvîc husûsuna bi-gayr-ı vech-i şer'î mumâna'at eden baba ve sâ'ir (12) velîlere emr-i evveli'l-emr ile ta'zîr lâzım geldiği ve husûs-ı mezkûru serreşte ederek izin ve ruhsat i'tâsı zımnında irtikâba (13)mütecâsir olan kadı ve me'mûrîn-i sâ'ire dahi müstehakk-ı eşedd ta'zîr olacağı fetvâhâne-i mezkûreden bâ müzâkere tasrîh (14) ve beyân kılınmış olub o misillü bâkire ve şeybe hâtunların tezvîclerine akrabâ ve müte'allikâtının ber-vech-i mâni'-i şer'î (15) olmaları hilâf-ı şer'-i şerîf olmağın o misillü kız ve hâtunların tezvîcine velî ve akrabâsı taraflarından mumâna'at (16) eden olur ise ma'rifet-i şer'-i şerîf ve meclis ma'rifetiyle kendüleri celb olunarak sebeb-i mumâna'atları sü'âl ve iktizâ edenlerden dahi tahkîk ve tedkîk birle (17) mevâki'-i şer'îyyesi olmadığı inde's-şer'î tahakkuk ve tebeyyün eder ise ma'rifet-i şer'le tâlib-i küfvüne akd ü tenkîh olunması (18) ve bu makûle bî-vech-i şer'î mümâna'at eden baba ve sâ'ir velîlerinin ve bu vesîle ile izin ve ruhsat i'tâsı hakkında (19) irtikâb-ı kudât ve me'mûrîn-i sâ'irenin bi'l-istizân ta'zîr ve te'dîb olunmaları ve fakat vukû' bulacak mümâna'ata tâliblerin (20) küfvü olmasından dolayı ise o makûlelerin ta'zîri lâzım gelmeyeceği misüllü ba'zı memleketlerin âdetleri üzere (21) mesnûn olan dereceden ziyâde masrafa muhtâç olarak zarûreti cihetle tezvîc husûsu te'hîr ediyor ise (22) bu halde veliyyü'l-bekâr ma'zûr bulunduğundan zâbitân taraflarından o makûle âdet bulunan teklîfât-ı zâ'idenin (23) terk etdirülmesi ve ber-minvâl-i muharrer bilâ-mâni' sarf-ı inâd ve ısrâr edenlerin beheme hâl mücâzât-ı icâbiyyeleri (24) icrâ olunması husûsları ittifâk-ı umûmî ile tensîb ve tasvîb olunarak ol bâbda şeref-sudûr eden (25) emr ü irâde-i seniyyem mücebince kâffe-i memâlik-i mahrûse-i şâhâneme evâmîr-i celîl-i mülûkânem tasdîr ve teşyîriyle i'lân (26) ve tenbîh kılınmış olduğundan husûs-ı mezbûrun Sivas Eyâleti kazâ ve kurâsında dahi icrâsı zımnında ol vakit başkaca (27) emr-i şerîfim isdâr ve tisyâr kılınmış ise de bu esnâda eyâlet-i mezkûre dâhilinde kâ'in kazâ ve kasabâtda nizâm-ı mezkûra takayyüd (28) ve ihtimâm olunmamakda olduğundan ve ba'zı ebkâr dahi ba'zı kurâ ve karyeye kaçırılıub akd ü tezvîc olunmakda idüğünden (29) bu keyfiyyet bi'l-vücûh nizâmına mugâyır ve münâfi ve iğlâl-i şîrâze-i usûl beldeyi mü'eddî olacağından fîmâ ba'd hilâf-ı (30) nizâm hâlât-ı nâ-merziyye vukû'a gelmemesi zımnında te'kîdi hâvî emr-i şerîfim isdârı lâzım geleceği Meclis-i Vâlâ'dan (31) bâ mazbata ifâde olunması ve keyfiyyet taraf-ı eşref-i pâdişâhâneme arz

ile lede'l-istîzân ol vecihle icrâsı (32) husûsuna irâde-i mülûkânem ta'likîyle emr-i hümâyûn-ı şâhânem sünûh ve sudûr eylemiş olmağla mûcebince

{ 28b }

(1) te'kîdi hâvî Dîvân-ı Hümâyûn'umdan işbu emr-i celîli'l-kadrim isdâr ve tisyâr olundu sen ki mutasarrıf-ı müşârün ileyhimsin vüsûl-i (2) fermân celîli'l-ünvân-ı mülûkânemde keyfiyyet irâde-i seniyyemi zîr-i idârende kâ'in mahallerin ahâlîsine bi'l-etrâf (3) ilân ve işâ'at birle çünki bu madde mesâlih-i sâ'ireye mukayyes olmayub mesâ'il-i şer'îyyeden olduğuna ve hilâfında (4) bulunanlar müstehakk-ı mücâzât olacaklarına mebnî fîmâ ba'd o makûle bâliğâ olan kızların ve şeybe hâtonların (5) izdivâcına velî ve akrabâları tarafından bî-vech-i şer'î mûmâna'at olduğu halde bâlâda beyân kılındığı üzre ma'rifet-i (6) şer'-i şerîf ve meclis ma'rifetiyle iktizâ-yı şer'îsi ba'de'l-icrâ tâlib-i küfvüne akd ü tenkîh olunub bî-vech-i şer'î (7) mûmâna'at eden baba ve sâ'ir velilerinin şer'en izin ve ruhsat i'tâsı zımnında irtikâba mebnî eden kudât (8) ve me'mûrîn-i sâ'irenin iktizâ-yı te'dîbleri icrâ olunmak üzre derhal derbâr-ı ma'delet-karâr-ı mülûkâneme arz (9) ve inhâ ve tâliblerin küfv olmamasından dolayı mûmâna'at eden velîlerin bir vecihle ta'zîri lâzım gelmeyeceğinden (10) bu bâbda cebr mu'âmelesinin vukû'undan ittikâ olunması ve mesnûn olan dereceden ziyâde âdet olmuş (11) bulunan masrafın dahi îcâb-ı vecihle terk etdirilmesi ve bu husûsa ale'd-devâm i'tinâ ve dikkat olunarak hiç (12) bir vakitte hilâfı vaz' ve hâlât vukû'a gelmemesi irâde-i seniyye-i mülûkânem muktezâsından idüğü ma'lûmun (13) oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve hareketle îfâ-yı muktezâ-yı kâr-güzârıma sarf u sa'y makderet eylesen ve siz ki (14) nâ'ib ve müftî ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-ı emr-i münîfim sizin dahi meczûmunuz olarak mûceb ve muktezâsının (15) ale'd-devâm infâz ve icrâsına bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve hiçbir vakitte hilâfı vaz' ve hâlât (16) ve zinhâr bu vesîle ile kimesneye özr ve ta'addî vukû'unu tecvîzden begâyet tevakkî ve mübâ'adet eyleseniz şöyle bilesiz (17) alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren fi'l-evâhir-i şehri-i Cemâziye'l-ülâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Rüşvet Memnû'una Dâ'ir Emirnâme

(18) Cümleye ma'lûm ve âşikâr bulunduğu üzre âlemin ifsâdına ve cihânın uygunsuzluğuna bâdî olub şer'en ve aklen (19) memnû' bulunan rüşvet madde-i

kerîhesi asr-ı hümayûn-ı mülûkânede külliyyen memnû‘ olarak sâye-i ihsân-vâye-i hazret-i (20) şâhâne me‘mûrîn-i saltanat-ı seniyyenin o makûle hâlât-ı mekrûhaya ihâle-i nazar eylemeyecekleri sâye-i (21) pâdişâhîde hiçbir vecihle ihtiyâç olmadığı dahi müsebbetdir ve hediye ve rüşvet ve iltizâm nâ-ehil madde-i (22) memnû‘aları olmayarak her bir maslahatın muharrer lâyıkında olmasına ve nâ-ehil bilerek tesâhüb olunmamasına (23) dikkat kılındığı halde innâ fe-innâ kuvvet-i devlet ve miknet ve saltanat-ı seniyye tezâyüd edeceği umûr-ı mühimmedendir ve bu cihetle (24) fîmâ ba‘d hediye-i aleniye olub emr ü fermân-ı hümayûn-ı hazret-i mülûkâne ile sûret-i ihsânda bulunan (25) hediyeden mâ‘adâ cüz’î ve küllî erzâk ve bârgîr gibi hediyein külliyyen ilkâ sûretinde men‘iyle işbu memnû‘iyye-i (26) kâmilinin neşr ü i‘lân olunarak hilâfına hareket olunursa sü‘âl ve tahkîk ve tebeyyün eylediği halde (27) mazhar-ı mücâzât olacağına cümle me‘mûrîne kat‘iyyen bildirilmesi ve bu def‘a ittifâk-ı ârâ ile karâr-gîr (28) olarak bi'l-cümle vûkelâ-yı fihâm ve ulemâ ve vûzerâ-yı ızâm ve ricâl ve me‘mûrîn-i kirâm Meclis-i Vâlâ'da mensûb (29) oldukları mahallerde başka başka tahlîf olunmuş ve imâm-ı müslimîn emr-i mübâhî men‘ buyursalar evvel mübâh olan (30) madde-i ayn harâm olacağı şer‘en sâbit olub bunun üzerine kalem dahi vâki‘ olmuş olduğuna nazaran (31) işbu husûs-ı hayriyye nusûs-ı devlet-i aliyyenin tezâüd-i miknet ve kudreti beyyine-i hâlisasıyla bir ahd-i kavî bulunacağından (32) büyük ve küçük kâffe-i ehl-i îmân işbu ahdin hilâfını ihtiyâr etmeyeceği ve nü‘ûzü bi'l-lâhi Ta‘âlâ ihtiyâr (33) eden bulunur ise işte ol kimesne cümle nâs indinde nâmussuz ve bayağı sârik gibi merhûl ve mezmûm (34) olacağından başka dünyâda ve ukbâda mücâzâtını bî-şekk ve irtiyâbdır ve meselâ bir sarrâf ve yâhûd bir başkası (35) bir zâta gelse ba‘zı te‘vîl ile ve bu zâta bir şey arz eylese o kimse hem dâll ve hem mudîll olarak (36) husûsuyla vaz‘ ve te’sîs olunmuş olan bir nizâm-ı meşrû‘ ve nâfi‘i ihlâlâ sâ‘î ve bâdî olacağından Meclis-i Vâlâ'da (37) bi'l-muhâkeme onun hakkında dahi aynıyle mürteşî cezâsı olunacağı muhakkaktır ihsân-ı hümayûn kabîlinden bulunan hediyeden (38) başka hiçbir kimesne bir şey almayacağından izn-i sultânî munzam olarak hediye itlâkıyla alınmasına cevâz (39) bulunan şeyler Takvim-i Vakâyi‘ nüshalarına ve cerideye tab‘ ile neşr ü i‘lân kılındığına mebnî ondan mâ-âdâsından (40) ictinâb ve mübâ‘adet ile dünyâda hâfeza'l-lâhü râşe ve mürteşî cezâsına ve ahirette hilâf-ı ahd hareketi cihetiyle giriftâr olmaktan (41) herkesin kendüyü muhâfaza eylemesi lâzime-i zimmet ve diyânetdendir bu madde ancak memnû‘ ve âlemin berbâdına bâdî (42) olacak rüşvet ve

tahtında bulunan hediyenin alınmaması hakkında olduğundan ve bu husûsda kâffe-i me'mûrîn-i devlet-i aliyyenin

{ 29a }

(1) tahlîfiyle işbu ahd ü mîsâka idhâli lâzım geldiğinden taşralarda bulunan vüzerâ ve mutasarrıfîn-i kirâm kendüleri (2) bi'z-zât buldukları halde ulemâ ve vücûh-ı memleketin bayramlarda edâ-yı salât için cem' oldukları mahallerde cem'iyet (3) ederek ve meydâna Kelâm-ı Kadîm vaz' olunarak ve şu husûsun şer'en ve kânûnen memnû' olduğunu i'lân eyleyerek (4) ol bâbda da hâkimü'ş-şer' bulunan müvâcehesinde tahlîf kılınması ve bu cihetle tertîb kılınan tahlîf-i mezkûreleri leffiyle (5) keyfiyetin iktizâ edenlere tenbîh ve iş'ârıyla neşr ü i'lân olunması Meclis-i Vâlâ'da bi't-tensîb lede'l-istîzân (6) irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî dahi ol merkezde müte'allik buyurulmuş ve mücebince keyfiyyet lâzım gelenlere iş'âr ve tahlîf-i (7) mezkûresi leffen müstebân kılınmış olmağla ber-mantûk-ı irâde-i seniyye ve ber-minvâl-i muharrer zât-ı sa'âdetleri bi'z-zât buldukları (8) halde ulemâ ve vücûhu ol tarafda bayramlarda edâ-yı salât için cem' olunan mahalle'i celb ve cem' ederek ve meydâna (9) Kelâm-ı Kadîm vaz' kılınarak ve şu husûsun şer'en ve kânûnen memnû' olduğunu i'lân eyleyerek ibtidâ zât-ı sa'âdetleri (10) kase edüb ba'dehû cümlesi hakkında hâkimü'ş-şer' bulunan zât müvâcehesinde tahlîf usûlünün icrâsına ve işbu tahrîrâtımız (11) ile müzekkere sûretlerinin zîr-i idârelerinde olan kazâ ve kurâ me'mûr ve müdürlerine tisyârıyla oralarda dahi (12) îcâbının hüsn-i îfâsına ve hilâfî hâlât vukû'a getirülmemesi zımında dâ'imâ takayyüdât ve nezâret olunduğuna (13) şâyed zuhûrunda dahi derhal keyfiyyetin bu tarafa inhâsına mezîd-i i'tinâ ve müsâra'at eylemeleri siyâkında mahsûsan ve tenbîhen (14) işbu şukka-ı muhibbî terkîm kılındı fî 20 Ra sene 66

Târîh-i Vüsûlü gurre-i B sene 66

Rüşvet Men'î İçün Tahlîf Emri

(15) Metîn-i nemîka-ı mecîde-i tavsiye ve tafsîl olduğu üzere işbu tahlîf-i usûl-i hayriyyesine şöylece bakılmayub bu husûsu (16) dünyâsı bulunan ve Der'aliyye bendesi olanlar indlerinde pek büyük ve dâ'imâ dikkat ve i'tinâyâ şâyân olarak (17) bu madde-i cümlemizin velî-ni'met be-ni'metimiz pâdişâhımız efendimiz ile berâber kâffe-i vükelâ-yı ızâm ve ulemâ-yı kirâm ve'l-hâsıl (18) sığâr ve kibârın ahd ü mîsakları bulunarak

ma'âza'l-lâhü Ta'âlâ bunun hilâfına hareket edenler ve bu dünyâyı (19) pek fenâ ve çirkin sûretle bed-nâm olacağından başka ahiretde dahi cezâsını göreceğinden bu bâbda bir hatâ olmasun (20) mülâhazasıyla bir kat dahi îzâhen ve ihtârât-ı mukteziyyenin ifâsına lüzûm görünmüş olub ve buna taşralarda (21) vüzerâ-yı ızâm ve mutasarrıfın ve kâim-i makâm bulunanlar mahallerde edâ-yı salât için cem' olundukları mevki'de ve yâhûd ona (22) mümâsil diğer bir mahall-i vesî'ada ol memleket vâlîsinden veyâ mutasarrıf veyâ kâim-i makâmından bed'en ile defterdâr ve mal (23) müdürü ve ketebe-i muvazzafası ve meclis a'zâsını kâffe-i ictimâ' ederek bir mürtefi' mahalle Kelâm-ı Kadîm vaz' olunarak (24) orada hâkimü's-şer' bulunan zât müvâcehesinde me'mûrîn-i mülkiye için müretteb olan usûl ya'ni mezkûr müzekkere (25) vecihle cümlesinin yemîn ve ahd eylemeleri ve hükkâm-ı şer'iyeye ve müftî efendiler dahi ulemâya mahsûs olan sûretle tahlîf (26) olunmaları ve işbu kasem meclisinde memleketin ulemâ ve meşâyihî ve e'imme ve hutebâ ve vücûh ve müte'ayyinân ve efrâd-ı ahâlîden (27) dahi isteyenler hâzır bulunanları rüşvet ve ondan farkı olmayan hedâyâ-yı gayr-ı meşrû'anın memnû'iyeye-i külliyesi (28) ve bundan sonra böyle şeyleri ve emvâl-i mîriyyeyi irtikâb edenlere insân nazarıyla bakılmayacağı ve mücâzât olunacağı (29) vâlî ve mutasarrıf ve kaymakam tarafından herkese i'lân ve kazâ müdürlerine nâ'ibleri efendiler ve meclis a'zâsı dahi (30) mensûb buldukları eyâlet yâhûd livâ meclislerine celb ile usûl-i tahlîfiyyeleri bi'l-icrâ sûret-i hâl (31) o kazâ ahâlîsine neşr ü beyân kılınması verilen karâr îcâbından olarak keyfiyyet iktizâ edenlere dahi yazılmış (32) ve ulemâya mahsûs olan tahlîf sûreti dahi müzekkere-i mezkûre zeyline işâret kılınmış olmağla zât-ı sa'âdetleri (33) dahi keyfiyeti ibtidâ hâkimü's-şer' ve müftî-i belde ve vücûh-ı sâ'ireye bi'l-beyân i'lân ederek olduğunuz (34) münâsib olan yer neresi ise oraya cem' olarak ibtidâ cenâbınız huzûr-ı hâkimde Mushaf-ı Şerîf üzerine (35) gönderilen yemîn müzekkeresini kırâ'et ederek vallâhü lafzıyla icrâ-yı yemîn ve ahd edüb mâ'adâsı dahi sırasıyla (36) bu vecihle zâtınızın yanında hâkimü's-şer' müvâcehesinde tahlîf olunduktan sonra bu kasem keffâretle yâhûd âhar (37) sûretle sâkit olmayub bi-avnihî Bârî Devlet-i Aliyye-i Muhammediyye'nin tezâyüd-i kuvvet ve mikneti zımında bir ahd olduğunu (38) ve ne'üzü bi'l-lâhi Ta'âlâ hilâfına hareket edenler dünyâ ve ahiretde rüsvâ ve bed-nâm olacağını iktizâsı vecihle herkese (39) anlayacağı sûretle ifhâm ve icrâyâ begâyet dikkat eylemeleri siyâkında tahşiye ibtidâr kılındı fî 27 Ra sene 66

{ 29b }**Vergü Ta'rifesi****Ta'dül ve Tesviye-i Vergü Hakkında Ba'zı Mahallere Gönderilmiş Olan Ta'fîmât-ı Seniyyenin Sûretidir**

(1) Merbût olan kazâların müdürleri ve a'zâları münâsibleri kürsî-i livâ olan büyük meclise götürülüb (2) sancakça yekûn vergüden her kazânın hissesi hâl ve tahammül ve ticâret ve temettu'una göre ber-vech-i hakkâniyet (3) tefrîk olunub ya'ni hâl ve tahammüllerine göre vergüsü ağırca olan kazâdan îcâbı vecihle (4) tenzîl ile mütehammil olan kazâlar vergüsüne hakkâniyete tatbîken ber-vech-i i'tidâl zamm ve ilâvesi ve makbûl (5) olan mahallerin vergüsü kemâ-kân îfâ olunması husûslarına usûl-i hekîmâne ve kelimât-ı iknâ'iyye (6) ve mültezimât ile dikkat olunub karâr keyfiyeti mütezammın meclis-i mezbûrdan müdürân yedlerine başka başka (7) memhûr mazbatalar verile

(8) Her kazânın müdür ve a'zâları memleketlerine avdetlerinde re's-i kazâda kâ'in küçük meclise hâvî (9) olduğu kasaba ve karyelerin imam ve muhtâr ve ihtiyârlarını ve re'âyâsı bulunan yerlerin kocabaşı (10) ve papaslarını celb ederek cümlesi hâzır oldukları halde ber-mantûk-ı mazbata vergû-yı kazâdan (11) bi'l-ittifâk köy be-köy hâl ve tahammülüne göre hisse tarh ile her bir kasaba ve karyenin bu vecihle tarh (12) olunan hisse-i vergüsünün mikdârını mübeyyin zikr olunan kazâlar meclislerinden muhtârân yedlerine (13) ayrı ayrı memhûr mazbata i'tâ kılma

(14) İmam ve muhtâr ve ihtiyârlar ve sâ'ir kasaba ve köylerine vardıklarında ahâlîsini cümleten cem' ederek ve mazbata (15) meydâna koyarak hisse-i matrûhadan her şahsın hâl tahammül ve ticâretine göre komşuca ve karındaşça (16) bi'l-ittihâd boy boy tevzî' ve taksîm birle bu vecihle bir köy ahâlîsi kaç boy yapılır ise takım takım (17) ale'l-înfirâd isim ve şöhretleri ve zîrlere her birinin hisse-i mu'ayyeneleri sebt-i defter olunub imâm (18) muhtâr ve sâ'ir taraflarından temhîr kılınub kazâsı meclisine gönderile

(19) Bu sûretle karyece olan defterlerin meclis-i kazâda hıfz ile bir kazânın muhtevî olduğu kasaba ve kurânın (20) şahsen be-şahıs hisse-i vergülerini mutazammın defteri

tanzîm ve her şahsın isim bâlâsına numro vaz' (21) ve tahrîr ve meclisçe temhîr kılınarak kürsî-i livâ olan büyük meclise takdîm oluna

(22) İşbu kazâca olan defter büyük meclisde bi't-tevkîf kazâ be-kazâ birer sûreti tebyûz olunub (23) kezâlik meclisçe temhîr ve Mâliye Hazîne-i Celîlesi'ne tesyîr kılma

(24) Her şahsın vereceği vergünün mikdârı ve isim ve şöhreti ve memleketi açık olarak Hazîne-i Celîle (25) cânibinden matbû senedler tanzîm ve kürsî-i livâyâ gönderileceğinden işbu senedlerde açık olan mahaller (26) kürsî-i livâ meclisinden defter-i merkûmuna vecihle doldurulub senedât-ı mezkûre kazâ be-kazâ me'mûr-ı (27) mahsûs ile yeden be-yedin ikrâr ahâlîye i'tâ etdirile ve her şahıs hîn-i i'tâda bu sene (28) altmış üç senesi için bir senelik verecek salyâne senedir ve şu kadar guruşdur ve muhtâra teslîm (29) etdikçe senedinin arkasına yazdıracaksın ve bunun başka emri-padişâhî olmadıkça vergü (30) nâmıyla ziyâde bir şey vermeyeceksin eğer vereceksen te'dîb kılınacaksın me'âllerinden anlayacakları (31) lisân ile me'mûrîn taraflarından her bir şahsa bi'z-zât tefhîm ve telkîn kılma

(32) Muhtârân ahâlîden alacakları vergü akçesi senedlerinin arkasına teslîm-i kayd edecekleri misüllü muhtarlar dahi mensûb oldukları (33) kazâ mal sandığına te'diye eyledikçe bend-i sânde beyân olunan karyece hisse-i vergü mazbatası zahrına müdür-i kazâ tarafından teslîm (34) yazıla ve bir karyenin hisse-i vergüsü bu minvâl üzere tamâmen teslîm olundukça meclis-i kazâ tarafından tasdîk yollu şerh yazılıb (35) temhîr ve yine muhtâr yedine i'tâ oluna muhtârân tekmîl-i senede vergüden bakâyâ olunduğu müdürâna beyân eder ise

{ 30a }

(1) Ne makûle eşhâs üzerinde olduğu kazâları meclislerinden sü'âl ve bir kıt'a müfredâtı defteri derdest olunub o makûle (2) eşhâs terbiye ve illete mebnî vermemiş olduğunu evvelâ meclise celb ile bi'z-zât kendülerinden sorularak ağzâr-ı (3) vâhiyye serd ettiği halde istihsâline bakıla ve ba'zı mürettebe fakîr ahvâli beyân kılındığı takdîrde komşularından ve bî-taraf (4) erbâb-ı vukûfdan tahkîk ve istiknâh olunub sıhhat-i makrûne olduğu ya'ni hasbe'l-mu'âraza te'diyeye adîmü'l-iktidâr idüğü (5) sahîh-i tebeyyün eylediği sûretde bâlâsı defterlü mazbata ile keyfiyetleri kürsî-i livâ meclisine bildirile

(6) İşbu meclisden tetkîkâtı atîka ile tahkîk olunduktan sonra iktizâ eden müfredât defteri tanzîm ve o makûle eşhâsın (7) esâmîsi bâlâlarına keyfiyetleri îzâhen terkîm birle Hazîne-i Celîle-i Mâliye'ye takdîm oluna

(8) Bugün bekâ mütemenni' demek ise de afv hâlinde ilerüsü şuyû'âta varacağından sene-i âtiyesinde kazâca olan (9) vergüye tarh ve zamm olunub bend-i evvelde muharrer bulunan usûl iktizâsı üzre bi't-tevzî istihsâlî zımnında (10) lâzîmü's-sudûr olan emr-i âlî mûcebince tesviye-i îcâbına bakıla

Vergü Hakkında Buyuruldû-yı Münîb Paşa

(11) Şerî'at-şî'âr Tokad Kazâsı nâ'ib ve müftîsi mekremetlü efendiler zîde ilmuhâ ve kıdvetül-emâsil ve'l-akrân müdürî fütüvvetlü efendi (12) zîde kadruhû ve a'zâ-yı meclis ve sâ'ir iş erleri bâ cem'uhüm inhâ olunur ki müte'allik buyurulan irâde-i aliyye-i hazret-i hilâfet-penâhî (13) iktizâ-yı âdilesi üzre Sivas Sancağı kazâlarının ta'dîlât-ı vergü madde-i ehemmesinin icrâsı zımnında sâl (14) muhâsese için Sivas'a gelmiş olan kâffe-i kazâlar ve müdürân ve a'zâ ve vücûhu hâzır ve mevcûd oldukları halde ol bâbda (15) mukaddemâ şeref-sâdır ve vârid olub mazbût olan emr-i âlî ve bu kerre şeref-sudûr olan emir-nâme-i sâmi cümle hâzırında (16) feth ve kırâ'et olunmuş ve vâki' olan müzâkerât-ı umûmiye üzerine husûsî-i hayriye-i mezkûrede takarrür ederek cümlenin hüsn-i (17) rızâ ve ihtiyârlarıyla vergüsü ağır ve şâyân-ı tenzîl olan Karaguş ve Artukâbâd kazâlarından fûrû-nihâde olunan (18) elli beş bin guruşu cümle ma'rifetiyle münâsib olan kazâlara ale't-ta'dîl tesviye olunarak ve murâd-ı merhamet i'tiyâd-ı hâzret-i (19) pâdişâhî üzre usûl-i hasene-i ta'dîliyye ittifâk edâ ile bi-tevfîkihî sübhânehû ve Ta'âlâ te'sîs ve takrîr kılınarak (20) bi'l-cümle müdürân ve a'zâ taraflarından teşekkür ve ta'ahhüdü hâvî mazbatasında ve her bir kazânın takarrür eden vergü tesviyesi (21) ol kazâda ber-mûceb-i ta'lîmât-ı seniyye nizâmı vecihle icrâ-yı ta'dîlât zımnında başka başka Sivas meclisinden (22) mazbatalar verilmiş ve kazânız için verilen mazbata ve sûret-i ta'lîmât-ı seniyyede tafsîl-i keyfiyyet ma'lûmlarınız olacağı (23) vecihle sarf-ı vâhidenin hilâfına hareket vukû'a gelmemek üzre bi-tıbkîhim icrâsı lâzım gelmiş olduğu ma'lûmunuz (24) oldukda ta'lîmât-ı seniyyede münderiç olduğu ve ol vecihle icrâ etmeğün irâde-i seniyye iktizâsından bulunduğu vecihle (25) kazâyâ vürûdunuzda kazânızın hâvî olduğu kurânın imâm ve muhtâr ve ihtiyârlarını ve reâyâ kocabaşı ve papaslarıyla (26) celb ederek cümlesi hâzır oldukları halde ber-

mantûk-ı mazbata vergû-yı kazâdan bi'l-ittifâk köy be-köy (27) hâl ve tahammülüne göre hisse-i tarh ile her bir karyenin bu vecihle tarh olunan hisse-i vergüsünün mikdârını (28) mübeyyin meclis-i kazâdan muhtârân yedlerine ayrı ayrı memhûr mazbata i'tâsına ve imâm ve muhtâr ve ihtiyâr (29) ve sâ'ire köylerine vardıkda ahâlîsini cümleten cem' ederek ve mazbatalı meydâna koyarak hisse-i matrûhadan (30) her şahsın hâl ve tahammül ve ticâretine göre konşuca ve karındaşca bi'l-ittihâd boy boy tevzî' ve taksîm (31) birle bu vecihle bir köy ahâlîsi kaç boy yapılır ise takım takım ale'l-infirâd isim ve şöhretlerini (32) ve her birinin hisse-i mu'ayyeneleri sebt-i defter olunub ve imâm ve muhtâr ve sâ'ire taraflarından temhir kılınub tarafınıza (33) gönderilmeleri hususunun tesviye mesalihiyle iade kılınan imam ve muhtaran ve sâ'ireye yegân yegân ifâdesine (34) ve îmâsına i'tinâ ve dikkat ve karyelerce usûl-i hasene-i mezkûrenin icrâsıyla tevârüd eden defterlerin meclis-i (35) kazâda hıfzıyla kazânızın hâvî olduğu kurânın şahsen be-şahsın hisse-i vergülerini mutazammın defteri (36) tanzîm ve her şahsın ismi bâlâsına numro vaz' ve tahrîr ve meclisçe temhîr kılınarak bu tarafa irsâli husûsuna (37) sarf-ı nakdine kudret ve miknet ve husûsî-i hayriye-i mezkûrenin teferrü'ât-ı sâ'iresi ta'lîmât-ı seniyyede münderiç (38) olduğu vecihle ân be-ân icrâ olunmak üzere evvel be-evvel kazâyâ vürûdunuzda imâm ve muhtârân ve ihtiyârân (39) ve sâ'ire icâb edenlerin celb olunmalarıyla mahallât ve kurâ vergüsü cümle huzûrunda bi'l-müvâzene bi-hakkın tenzîle (40) şâyân olanların münâsib mikdârlarını fûrû-nihâde birle hâl ve tahammülü olanlara zamm ve ilâve ve cümlelerin muvâfakat (41) ve hüsn-i kabûlü sûretiyle ta'dîlât-ı icâbiyyesinin icrâsıyla ber-mûceb-i ta'lîmât-ı seniyye tenbîhât-ı mukteziyyenin (42) yegân yegân kâmilên ifâsına mübâderet ve eğerçi bu bâbda mugâyır-ı irâde-i aliyye serdû hareketde bulunan ve huzûz-ı

{ 30b }

(1) nefsâniyete ve garaza tâbi' olub da husûsî-i hayriye-i mezkûrede iğmâz ve rehâvet eden olur ve bir taraftan (2) hilâfına cesâret hiss ve teferrüs olunur ise o makûleler mühîn-i ma'delet-i seniyye ve hâ'in-i Devlet-i Aliyye demek (3) olacağından haklarında reviyi-i mülâyemet ve mu'âmele-i hürmet harâm olmasıyla öyle havenenin ahz ü giriftleriyle (4) li-ecli't-te'dîb tarafımıza ihzâr olunmaları husûsuna ve husûsî-i hayriye-i mezkûre cümle-i ibâdullâh haklarında (5) bir ni'met-i uzmâ-yı pâdişâhî ve elâtîf-i vâlâ-yı cenâb-ı cihan-dârî olduğundan kadr ve şükürünü bilerek ta'lîmât-ı seniyyede muharrer

(6) olduğu vecihle kâffe-i ahkâmın harf be-harf icrâsıyla te'sîs esâs-ı ma'delete sa'y ü gayrete ve ber-beyân-ı bâlâ matlûb olunan (7) zeyli mazbatalı defterin sür'at-i i'âde ve îsâli husûsuna bi'l-ittifâk bezl-i tâb ve kudret ve hilâfından gâyete'l-gâye mübâ'adet (8) eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve istâr ile ba's ve tisyâr olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsûlünde (9) gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz deyü fî 23 C sene 66

Vüsûlü 9 B

Sûret-i mektûb-ı Sâmi-i Hazret-i Sadâret-penâhî Kurşunlu ve Kurşunsuz Silah Atılmamak

Sa'âdetlü efendim

(10) Taşralarda vuku' bulan cem'iyetlerde kurşunlu silah atmamak üzere mukaddemce her tarafa tenbîhât-ı lâzime icrâ olunmuşdu (11) bazı kerre kurşunsuz silahdan dahi kazâ'en telef-i nefis vukû' bulduğu tahkîk kılınmış olduğundan bundan böyle (12) o misüllü cem'iyet mahallerinde kurşunlu ve kurşunsuz hiç silah endâht olunmamak ve cesâret eden olur ise (13) beher halde hükm-i kânûn-ı cezâ icrâ olunmak üzere bunun külliye men'i meclisçe tensîb ve hâk-pây-ı (14) hümâyûn-ı hazret-i mülûkânede istizân olunarak emr ü fermân-ı hümâyûn-ı şâhâne dahi sâniha-i ârâ-yı sudûr (15) buyurulmuş ve mantûk-ı münîfi üzere keyfiyyet lâzım gelenlere bildirilmiş olmağla zât-ı sa'âdetiniz dahi işbu memnû'iyetin (16) herkese i'lânıyla hilâf-ı hâl ve hareket vukû'a gelmemesi emrinde takayyüdât-ı mütemâdiyenin icrâsına himmet (17) eylemeniz siyâkında şukka-ı muhibbî terkîmine ibtidâr kılındı fî 8 C sene 66

(18) Mûcebince devletlü Sivas Mutasarrıfı Mehmed Münîb Paşa tarafından dahi buyuruldu vârid olmuşdur

Ma'a-Şarkpâre Tokad Vergüsüne Dâ'ir Sivas Mazbatası

Kazâ-i Tokad	407787 guruş
Şarkpâre	016495 guruş
	424282 guruş Yalnız dört yük yirmi dört bin iki yüz seksen iki guruşdur

(19) Mûte'allik buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne muktezâ-yı münîfi üzere Sivas Sancağı kazâlarının icrâ-yı ta'dîlâtı hakkında kâffe-i (20) kazâlar meclisleri

müvâcehesinde ittifâk-ı umûmiye ile verilen karârı vecihle Tokad Kazâsı'nın ma'a-Şarkpâre ber-mûceb-i bâlâ (21) vergü-yı seneviyye-i mukarreresi olan dört yük yirmi dört bin iki yüz seksen iki guruş i'tâ olunan buyuruldu ve ta'limâtnâme (22) mûcebince bi-mennihî Ta'âla kazâyâ vürûdunuzda kâffe-i kurâ ve mahallâtın muhtârân ve mütehayyirânın tecemmu'uyla kurâca ve mahallâtça ve muhtârân ve ahâlî (23) ma'rifetleriyle efrâd-ı ahâlîce sınıf sınıf ale't-ta'dîl ve her bir karyede ve mahallede zeyli mazbatalı bir kıt'a defterin re's-i kazâyâ celb ve (24) mahfel-i kazâda hıfz olunarak cümlesini câmi' olmak ya'ni bir bir karye ve mahallenin ta'dîl ve takdîr olunan vergüsü ne mikdâr ise (25) bâlâsında iş'âr ve beyân olmak üzere cânib-i kazâdan zeyli mazbatalı iki kıt'a defterin dahi kürsî-i livâyâ irsâl ve isrâsı (26) husûsuna himmet olunmak için mazbata tahrîr ve i'tâ ve tesyîr olundu fî 22 C sene 266

Bâ mühr-i mutasarrıf-ı Eyâlet-i Sivas
Bâ mühr-i defterdâr-ı eyâlet-i mezbûr
Bâ mühr-i nâ'ib-i eyâlet-i mezbûr
Bâ mühr-i müftî-i eyâlet-i mezbûr
Bâ mühr-i Serbevâbîn Mehmed
Bâ mühr-i Gedikliyân Mehmed Hamdi
Bâ mühr-i Müderris es-Seyyid Mehmed Ârif
Bâ mühr-i a'zâ Mehmed
Bâ mühr-i müdîr-i zirâ'at mezbûr
Bâ mühr-i havâcegân es-Seyyid Mahmûd
Bâ mühr-i kâtib-i tahrîrât Ahmed Hamdi
Bâ mühr-i kocabaşı

{ 31a }

Mevlevîhânenin Ta'mîr Keşfini Mübeyyin Kaydiyyesi

(1) Medîne-i Tokad'da kâ'in hangâh-ı tarîkat-ı aliyye-i Mevleviyye mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı şuhûr ve i'dâm ile ta'mîr ve inşâyâ eşedd-i (2) ihtiyâç ile muhtâç idüğü mukaddemâ bâ mazbata hâk-pây-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhânedan niyâz veistirhâm olunmuş (3) ve ta'mîr ve inşâsına müsâ'ade-i merhamet-âde-i şâhâneleri irzân ve keşf-i evveli mûcebince hazîne-i celîle-i (4) Evkâf-ı Hümâyûn'dan on altı bin guruş inâyet ve ihsân buyurulmuş ve sâye-i ihsan-vâye-i hazret-i mülûkâne (5) hangâh-ı mezbûrun ta'mîr ve inşâsı resîde-i hüsn ve hitâm bulmağla post-nişîni bulunan siyâdetlü Şeyh (6) Ali Rızâ Efendi medîne-i mezkûr meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'e gelüb hangâh-ı mezkûrun masârîfâtı (7) malum olmak için tekrâr keşf olunmasını iltimâs etmekle a'zâ-

yı meclis ve mu‘accelât müdürü (8) vekîli efendi ve sâ‘ir ebniye ve sukûf ahvâline vukûf-ı nâ‘il olan dülger ve duvarcı ustaları (9) hâzır ve mevcûd oldukları halde hangâh-ı mezkûreye varılıb hârice ve dâhile ta‘mîr ve inşâ (10) olunan hücurât ve oda ve sâ‘ir mahalleri ferdâ ferdâ mesâha ve takdîm eylediklerinde şeyh-i mûmâ ileyhın irâ‘e (11) ve ibrâz eyledikleri defter-i müfredât mantûku üzre hangâh-ı mezkûr yirmi bir bin yüz seksen sekiz guruşa (12) ancak ta‘mîr ve teceddüd olunur noksan ile mümkün değıldir deyü cem‘-i gafîr kesân müslimîn ve dülger ve duvarcı ustaları (13) icmâ‘ ve ittifâk etmeleriyle mücebince masârifât-ı mezkûrenin terkîm olunan defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i (14) âtî zikrolunur fî 15 Za sene 66

Ahşab kereste-i mütenevvi‘a bahâları	5098 guruş
Ekser ve evânî ve teymûr ve tencere takımları bahâsı	4074 guruş
Nakliyye-i kereste-i mütenevvi‘a	1175 guruş
Dülger ustası ve amelât	75 guruş
Dülger usta yevmiyesi 776 nefer fiyatı 6 ve 2 amelât 121 nefer ameale	5140 guruş
Mermer taşı kireç ve kerpiç ve tuğla ve kiremid bahâsı	1989 guruş
Duvarcı ustası ve amelât yevmiyesi usta 437 nefer ameale 271 nefer	3712 guruş
Yekûn	21188 guruş

(15) Medîne-i Tokad'da Rüstem Çelebi Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan altı sene mukaddem hâlik olan Kazgancı Serkis veled-i Kirkor'un (16) verâseti zevce-i metrûkesi Şişet bint-i Menas ile sulbiye sağîre kızı Anna ve sağîr oğlu Kirkor'a munhasıra (17) olduğı şer‘en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra (18) bâ ma‘rifet-i şer‘ tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati-ş-şer‘iyye tevzi‘ ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekisi defter-i müfredâtıdır ki (19) ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis ısrîn min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	1000 guruş
Bağ der-mevzi‘-i Derbend 1 kıt‘a	1000 guruş
Araka takımı	10 guruş
Köhne kilim 3 aded	30 guruş
Çaput memlû köhne yasdık 3 adeddöşek 1 aded yorgan 1 aded	20 guruş
Dîmî sağîr döşek 1 aded ve yorgan 1 aded	25 guruş
Evânî-i nuhâs 300 direm 25 kıyye	310 guruş
Kebîr küb 3 aded	70 guruş
Araka kazanı 1 aded 14 kıyye	210 guruş

Beş senelik bağ îrâdî ve menzil icârı	150 guruş
Hırdavât-ı menzil	10 guruş
Yekûn	2835 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	73.5 guruş
Kaydiyesi	3.5 guruş
Yekûnü'l-ihracât	77 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2758 guruş
Hisse-i zevc	86 guruş 22 meblağ
Hisse-i ibn Karabet	103 guruş 51 meblağ
Hisse-i bint Anna bi'l-Menas	859 guruş 15 meblağ
Hisse-i ibn Kirkor bi'l-Menas	1712 guruş 31 meblağ
Hisse-i zevce	344 guruş 90 meblağ
Hisse-i bint	804 guruş 50 meblağ
Hisse-i ibn	1608 guruş 100 meblağ

(20) Ba'dehû zevce-i mezbûre Şişet dahi hâlik olub verâseti zevc-i metrûku Melkon veled-i Ağya ile anası Meryem ve sadriye sağıre kızı mersûme Anna'ya ve sadr-i sağır oğulları Kirkor ve Karabet'e munhasıra olub beyne'l-verese taksîm olunan terekesi defteridir

Mukaddem hâlik olan zevci Serkis'in terekesinden isâbet eden ber-vech-i kassâm hisse-i irsiyyesi	344 guruş
--	-----------

Minhâ'l-ihracât	
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyye	9 guruş
Deyn-i müsebbete Kebabçı Haçik	50 guruş Şehâdet-i Nakkâş Ohannes veled-i Avakim ve Teymürcü Zakar veled-i Manuk gıbbe't-tahlîf
Deyn-i müsebbete Kazgancı Ohan	150 guruş şehâdet-i Kazgancı İlikon veled-i Melkon ve Artin veled-i Kikork gıbbe't-tahlîf
Yekûnü'l-ihracât	209 guruş

Sahhu'l-bâkîli't-taksîm beyne'l-verese	135 guruş 90 meblağ
Hisse-i zevc	33 guruş 112 meblağ
Hisse-i ümm	22 guruş 60 meblağ
Hisse-i bint	15 guruş 85 meblağ
Hisse-i ibn	31 guruş 50 meblağ
Hisse-i ibn	31 guruş 50 meblağ

{ 31b }

(1) Medîne-i Tokad'da Güzel Şeyhî Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Terzi Serap veled-i Ohannes nâm hâlikin verâseti (2) zevce-i metrûkesi Rike bint-i Kazer ile sulbiye kebîre kızları Anna ve Meryem ve gâib-i ani'd-diyâr sulbî kebîr oğulları (3) Kikork ve Agob'a munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'îyye (4) tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre f'l-yevmi'l-hâmis aşere (5) min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Bağ der-mevzi'-i Köprübaşı 1 kıt'a	2500 guruş
Çit yüzlü yasdık 4 aded ve ot memlû 6 aded	100 guruş
Müsta'mel kilim 2 aded ve parça 4 aded	100 guruş
Dîmî yüzlü döşek 3 ve sağîr döşek 1 aded	135 guruş
Sağîr yan minderi 2 aded	60 guruş
Kefere minderi 3 aded	20 guruş
Yorgan 3 aded	100 guruş
Araka takımı	30 guruş
Şam'dân 2 aded	5 guruş
Nuhâs fener 1 aded	8 guruş
Sağîr sandık 1 aded	10 guruş
Köhne kahve ve bîrûn bıçak takımları	15 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 18 kıyye	250 guruş
Çamâşûr leğeni 1 aded aşurma 1 aded	120 guruş
Köhne kesim elbisesi	10 guruş
Anbâr-ı dakîk 1 aded	5 guruş
Hırdavât-ı menzil	32 guruş
Yekûn	3500 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafırına ilkâ masrafı	250 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	93 guruş
Yekûn-ı ihracât	343 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	3157 guruş
Hisse-i zevce	394 guruş 75 meblağ
Hisse-i bint	460 guruş 47 meblağ
Hisse-i bint	460 guruş 47 meblağ
Hisse-i ibn	920 guruş 94 meblağ
Hisse-i ibn	920 guruş 94 meblağ
Meblağul-bâkî	3

İbrâhim'in Kassâmı

(6) Medîne-i Tokad'da Çay Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrâhim bin Süleyman nâm müteveffânın verâseti zevce-i (7) metrûkesi Ayşe bint-i Bekir ile sağîr oğulları Süleyman ve Mustafa'ya munhasıra olduğu şer' en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i (8) şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer' iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekisi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî (9) zikr olunur hurrire f'l-yevmi's-sâbi' min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' bir bâb menzilden nısf hisse	105 guruş
Evânî-i nuhâsdan nısf hissesi 12 kıyye	165 guruş
Derûn-ı menzilde mevcûd yataktan nısf hissesi yorgan 1 aded döşek 1 aded yasdık 1 aded	110 guruş
Şam'dân 1 aded hırdavât-ımenzilden nısf hissesi	10 guruş
Fürûht olmuş kesim elbisesi	55 guruş
Mâl-ı mahsûs olarak mahalle-i mezbûrede kâ'in vîrân kıymeti	300 guruş
Kezâlik mâl-ı mahsûs aşurma 1 aded ve leğen 1 aded ibrik 1 aded tepsi 1 aded çorba kazganı 1 aded kab 9 aded	100 guruş
Nakd der-kîse	200 guruş
Def'a döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 1 aded kilim 1 aded	80 guruş
Der-zimmet-i Fahatlı Körüklü Ahmed Ağa bâ temessük	100 guruş
Der-zimmet-i Topal İbrâhim bâ temessük	100 guruş
Yekûn	1325 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teçhîz ve tekfîn masrafı	55 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiye	35 guruş
Mehr-i mü'eccele li'z-zevceti'l-mezbûre	50 guruş
Yekûn	140 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1185 guruş
Hisse-i zevce	148 guruş 15 meblağ
Hisse-i ibn	518 guruş 52 meblağ
Hisse-i ibn	518 guruş 52 meblağ
Meblağul-bâkî	1

{ 32a }

Hovador Meryem Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Menice Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Meryem veled-i Mardiros nâm hâlikin verâseti yalnız ammizâdesi (2) Attâr Stafan bin Ohannes nâm zimmîye munhasıra olduğu şer' en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' verese iltimâsıyla tahrir ve terkîm ve ammizâde-i (3) mersûme teslim olunan hâlike-i mersûmenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî'l-yevmi'l-hâmis ısrîn min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene sitte ve sittîn (4) ve mi'eteyn ve elf

Yan minderi 2 aded ma'a-yüzleri ve dîmi yüzlü yasdık 5 aded ve sağır minder 2 aded	300 guruş
Kaliçe seccâde 1 aded	20 guruş
Kilim seccâde 1 aded ve kilim parça 2 aded	20 guruş
Yasdık örtüsü 1 aded	8 guruş
Pupla 3 aded çocuk takımı	15 guruş
Sîm zarf 6 aded 40 direm	80 guruş
Bayağı fincan 6 aded tepsi 1 aded	10 guruş
Çini tabak 17 aded def'a fincan 3 aded	30 guruş
Şişe ve pokal 12 aded	40 guruş
Kâse 2 aded	8 guruş
İngiliz bardağı memlû 3 aded	50 guruş
Cam fânûs 1 aded	4 guruş
Fulad tepsi 2 aded	25 guruş
Heybe 1 aded	3 guruş
Çıkı derûnunda tesbîh hurdaları ve bez parçaları ve sırça ve kalay kaşık ve perviz ma'a-sandık	50 guruş
Sağır çekmece derûnunda hurdalar	10 guruş
Ağaç sini ayağı 1 aded	3 guruş
Köhne hammâm takımı	10 guruş
Sağır çekmece ve sâyine batman 1 kîle	30 guruş
Kâse 12 aded tabak 2 aded billûr 1 aded	25 guruş
Sîm takımlı duhan çubuğu 2 aded	30 guruş
Kefere minderi 3 aded yasdık 2 aded	30 guruş
Köhne kilim 1 aded ve kaliçe 2 aded	50 guruş
Mum 1 kıyye	5 guruş
Nuhâs 32 kıyye fiyat 15 guruş	480 guruş
El leğeni 1 aded ve ibrik 1 aded	40 guruş
Şam'dân kebirce 1 aded fiske 2 aded	20 guruş
Dîmî yüzlü köhne döşek 3 aded	90 guruş

Müsta'mel yorgan 7 aded pupla 3 aded	220 guruş
Hırdavât-ı menzil	94 guruş
Kefere kitabı 3 aded	5 guruş
Çamâşûr leğeni 1 aded tarak 1 aded	120 guruş
Yekûn	1925 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	150 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	51 guruş
Yekûn-ı ihracât	201 guruş

Sahhu'l-bâkî der-yed-i ammizâde-i mersûm	1724 guruş Ammizâde-i mersûm Stafan'a teslim olunan yalnız bin yedi yüz yirmi dört guruşluk eşyâdır
--	--

Mihçioğlu Bodos'un Kassâmı

(5) Medîne-i Tokad'da Dere Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Mihçioğlu Bodos veled-i Mihail nâm hâlikin verâseti (6) zevce-i metrûkesi İlsavine bint-i Maksiyos ile sulbî sağır oğlu Mihail ve sağıre kızı Dispene'ye munhasıra olduğu (7) şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan (8) hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis ısrîn min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' ma'a-hadîka-i müttasıla menzil 1 kıt'a	850 guruş
Köhne döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 2 aded	77 guruş
Köhne kilim parça 1 aded	8 guruş
Köhne hasır	3 guruş
Hırdavât-ı menzil	10 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 6 kıyye	72 guruş
Yekûn	1020 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun lâşesine masrafı	105 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyye	27 guruş
Yekûn	132 guruş

Sahhu'l-bâkî lit-taksim beynel verese	888 guruş
Hisse-i zevce	111 guruş
Hisse-i bint	259 guruş
Hisse-i ibn	518 guruş

{ 32b }

Debbâğ El-Hâc Ömer Ağa Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Debbâğhâne-i Atîk Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Debbâğ Hâcî Ömer bin Osman nâm (2) müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Şerîfe bint-i Mehmed ile sulbiye kebîre kızı Âbide ve sağîre kızı Mûnise ve kebîre (3) oğulları Ömer ve gâib-i ani'd-diyâr el-Hâc Mustafa'ya munhasıra olduğu şer' en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i (4) şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer' iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i (5) âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	2250 guruş
Şilte döşek 2 aded	50 guruş
Şilte yüzlü yasdık 4 aded	40 guruş
Köhne yüzlü sağîr yorgan 2 aded	55 guruş
Köhne kilim parçaları 5 aded	59 guruş
Köhne sağîr yan minderi 2 aded	50 guruş
Def'a köhne yasdık 2 aded minder 1 aded	30 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 38 kıyye	540 guruş
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	90 guruş
Nakd der-kîse	516 guruş
Yirmilik altûn 4 aded onluk 6 aded beşerlik 9 aded	185 guruş
Der-zimmet-i Zileli Receboğlu	135 guruş
Der-zimmet-i Atlı Mehmed bâ defter	30 guruş
Der-zimmet-i Balıkçioğlu Ömer'in oğlu	30 guruş
Güz çiçek 5 kıyye fiyat 100 guruş	500 guruş
Mazu 11 batman 1 kıyye	350 guruş
Tozlu sahtiyân 180 aded fiyat 5 guruş	900 guruş
Yüz sahtiyân 80 aded fiyat 7.5 guruş	525 guruş
Siyahlık yüz sahtiyân 40 aded fiyat 8 guruş	320 guruş
Boyanmış siyah sahtiyân 17 aded fiyat 7 guruş	120 guruş
Sarı sahtiyân 50 aded fiyat 10 guruş	500 guruş
Beyaz meşin 9 aded fiyat 3 guruş	30 guruş
Yekûn	7300 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teçhîz ve tekfîn masrafı	300 guruş Ber-mûceb-i vasiyyet
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiye	194 guruş
Mehr-i mü'eccele-i müsebbete li'z-	300 guruş

zevceti'l-mezbûre	Şehâdet-i Debbâğcı es-Seyyid Sa'îd Usta der-Bâğ-ı Kadıoğlu Mehmed gıbbe't-tahlîf
Müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtında oğlum gâ'ib-i mezbûr el-Hâc Mustafa'nın zimmetinde bir mikdâr sermâyesi olup mebâliğ-i ma'lûmeyi isti'mâl eylediğimde bin yedi yüz yetmiş guruşa bâliğ olmağla mebâliğ-i mezkûr oğlum merkûme zimmetimde deynimdir deyü vasiyyet-i müsebbeti minhâ	1770 guruş Şehâdet-i Yakûboğlu Sâlih Ağa Debbâğ Deli Mustafa bin Abdullah
Yekûn-ı ihrâcât	2564 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4736 guruş
Hisse-i zevce	592 guruş meblağ
Hisse-i bint	690 guruş 80 meblağ
Hisse-i bint	690 guruş 80 meblağ
Hisse-i ibn	1381 guruş 40 meblağ
Hisse-i ibn	1381 guruş 40 meblağ

Dervişoğlu İbrâhim'in Kassâmı

(6) Medîne-i Tokad'da Beybâğı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Dervişoğlu İbrâhim bin Mehmed nâm müteveffânın (7) verâseti zevce-i metrûkesi Râbi'a bint-i Osman ile sulbiye sağire kızı Ayşe ve kebîre kızları Râbi'a ve Şerife ve Arife'ye (8) ve sulbiye kebîr oğlu Halil'e munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş (9) şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis ışrîn (10) min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' bir bâb menzil ve hadîka-i müttasiladan sülûsân hissesi	1333 guruş
Köhne döşek 2 aded yorgan 4 aded yasdık 3 aded Canik kilimi 2 aded ve köhne kilim 1 aded	180 guruş
Çuval çift cedîd 1 aded ve köhne 2 çift	25 guruş

{ 33a }

Evânî-i nuhâsiyye 33 kıyye fiyatı 12 guruş	396 guruş
Çamâşûr leğeni 1 aded	60 guruş
Def'a çamâşûr leğeni 1 aded	60 guruş
Tüfenk 1 aded köhne döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 1 aded	120 guruş
Destere 2 aded ve keser 2 aded kazma 3 aded balta 1 aded meğel 1 aded ve hurda-i sâ'ireleri	50 guruş
Yekûn	2234 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiye	0060 guruş
Kalan	2164 guruş

Hisse-i zevce	270 guruş 60 meblağ
Hisse-i bint	315 guruş 70 meblağ
Hisse-i bint	315 guruş 70 meblağ
Hisse-i bint	315 guruş 70 meblağ
Hisse-i bint	315 guruş 70 meblağ
Hisse-i ibn	631 guruş 20 meblağ

Sülûk Kaydı Buyuruldu

(1) Sivas Sancağı'nın hâvî olduğu kazâlar nüvvâbı meveddetlü efendiler zîde ilmühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân müdürân (2) ve mecâlis-i a'zâları zîde mekâdiruhum ve kurâ muhtarları ve sâ'ir iş erleri inhâ olunur ki Anadolu ve Rumeli'de vâki' (3) sülûk saydiyyesi mukâta'ası altmış dört senesi mart guresinden i'tibâren iki yüz altmış yedi senesi Şubatı (4) gâyetine değin dört sene-i kâmile taraflarından zabt ve idâre olunmak üzere Dimitri ve müşterek-i sâ'ireleri (5) uhdelere bâ fermân-ı âlî maktû'an ihâle buyurulmuş ve Sivas Sancağı kazâlarında kâ'in göllerde sülûk (6) saydiyyesi dahi mersûmûn taraflarından zabt ve idâresi lâzım gelerek Sivas vâlîsi esbak atûfetlü (7) Aşkar Paşa hazretleri taraflarından tastîr ve i'tâ buyurulan bir kıt'a buyuruldu mûcebince altmış dört (8) senesi mukâta'a-i mezbûresi mersûmların adamları ma'rifetiyle idâre olunarak altmış beş senesinde (9) dahi sülûklar buyuruldu üzere terk kılınmış olduğundan işbu altmış altı senesine mahsûben dahi (10) taraflarından idâre kılınacağı beyân ve ifâde kılınmış idüğü siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz (11) oldukda muhavvel uhdeniz olan kazâ ve nâhiyede bulunan göllerin sülûk saydiyyesine bir taraftan (12) vaz'-ı yed etdirmeyüb mersûmûnun yedlerinde bulunan sûret-i emr-i âlîde muharrer nizâm ve şerâ'iti üzere taraflarından (13) sayd ve zabt etdirilmesi ve mugâyır-ı irâde-i aliyye bir nev' hâl ve hareket vukû'a

getürülmemesi husûsuna dikkat (14) ve mübâderet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve irsâl olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vüsûlünde (15) gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz deyü fî 22 Receb sene 66

Vüsûl 1 Ş sene 66

Nuhâs Nakli Fermânı

(16) Fahrü'l-ümerâi'l-kirâm ve'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihitişâmi'l-muhtass bi-mezîd-i inâyeti meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı (17) kirâmdan Amasya ve Çorum Sancakları Mutasarrıfı el-Hâc Hilmi Paşa dâme ikbâluhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim hademe-i Devlet-i Aliyye'mden (18) Tokad Kalhânesi Müdîri Abdurrahman zîde mecduhû ve mefâhirü'l-fezâ'il ve'l-yakîn nâ'ibi ve müftîler (19) zîde ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikri câ'î husûsa mahsûs mübâşir ta'yîn kılınan cânib-i Nezâret-i Mâliye (20) kavvâslarından Emîn ve a'zâ-yı meclis ve vücûh-ı memleket zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl olucak ma'lûm ola ki Ergani Ma'den-i Hümâyûnu'm (21) hâsılâtından olarak Yeniil aşâyiri develeriyle Tokad Kalhânesi'ne nakl ve kâl ve tasfiye olunan nuhâsın beher sene Ezinepazarı ve Kavak (22) kazâlarından araba tertîbiyle Ezinepazarı Kazâsı arabaları Tokad'a gelerek ve onlar kifâyet etmediği halde Tokad civârında kâ'in Kazâbâd (23) ve Artukâbâd kazâlarından dahi mikdâr-ı kâfi araba tertîb olunarak nuhâs-ı mezbûrun cümlesi Tokad'a yirmi sa'at mesâfesi olan (24) Amasya'ya ve Kavak Kazâsı arabaları dahi Amasya'ya gelerek nuhâs-ı mezkûr oradan dahi kezâlik yirmi sa'at mesâfesi olan (25) Samsun iskelesine nakl ve isrâ ve meclisçe ücret-i mu'tedile kat' olunarak Tokad Kalhânesi müdîri ma'rifetiyle tamâmen ashâbına i'tâ kılınması (26) mu'tâd olub bu bâbda mübâşirleri olarak evâmir-i aliyyem isdâr oluna geldiğine ve geçen sene Darbhâne-i Âmire'm mahzenlerinde haylice nuhâs (27) mevcûd olarak kalhâne-i mezkûrden nuhâs celbine hâcet hissetmemiş ise de el-hâlete hâzih mevcûd-ı mezkûr hitâma resîde olub bugünlerde (28) Tophâne ve Tersâne-i Âmire'm ve Harbiye mühimmâtı için nuhâsın şiddet-i lüzûmu ve iktizâsı bulunduğuna binâ'en sâbıkları misüllü (29) zikr olunan kazâlardan araba tertîbiyle kalhâne-i mezbûrda mevcûd nuhâs-ı matbûhun Samsun iskelesine nakl ve tesrîbi bâbında mübâşiri olarak (30) gelen evâmir-i şerîfemin isdârı me'âdin-i hümâyûnum meclisinden bâ mazbata inhâ olunmuş ve mûcebince tanzîmi

husûsuna irâde-i aliyyem (31) ta'alluk ederek mûmâ ileyh mahsûsan mübâşir bi't-ta'yîn iktizâ eden harcırah Mâliye Hazîne-i Celîlesi'nden i'tâ ve bu bâbda Sivas ve Canik

{ 33b }

(1) mutasarrıfları fahrü'l-ümerâi'l-kirâm Mehmed Paşa ve Vâsıf Paşa dâme ikbâlehümâ ile sâ'ir lâzım gelenlere hitâben diğerk evâmîr-i aliyyem (2) isdâr ve isrâ kılınmış ve husûs-ı mezbûr vâcibü'l-i'tinâ mevâdd-ı mühimmeden bulunmuş olmağla siz ki mutasarrıf paşa ve müdür ve sâ'ir (3) mûmâ ileyhimsiz dahi nuhâs-ı mevcûd-ı mezbûrun zikr olunan Tokad'a vürûd edecek arabalara tahmîlen Amasya'ya ve oradan (4) dahi Samsun iskelesine pey-â-pey sür'at-i nakl ve îsâli husûsuna mezîd-i ihtimâm ve gayret ve ber-minvâl-i muharrer meclis ma'rifetiyle kat' olunacak (5) ücret-i lâzîmelerinin müdür-i mûmâ ileyh tarafından meclisçe ashâbına tamâmen ve kâmilen i'tâsına mezîd-i i'tinâ ve sarf-ı miknet ve nuhâs-ı mezbûrun şu aralık (6) şiddet-i lüzûm ve iktizâsı olduğundan bu bâbda esbâb-ı kâmile tesrî'iyye ve ta'cîliyyenin istikmâline begâyet akdem ve gayret (7) eylemeniz fermân olmağın i'lânen ve tenbîhen işbu emr-i celîli'l-kadrim isdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyhe tisyâr olundu keyfiyyet-i irâde-i aliyyem (8) ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete mezîdi-i i'tinâ ve sarf-ı makderet eylesiniz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin sen dahi muktezâ-yı (9) me'mûriyetin üzre nuhâs-ı mezbûrun mezkûr kazâlarda vürûd edecek arabalara tahmîlen pey-â-pey mahalline nakl ve tenzîlî (10) ve ücret-i lâzîmelerinin müdür-i mûmâ ileyh tarafından i'tâ etdirilmesi husûsuna i'tinâ ve dikkat eylesiniz şöyle bilesiz (11) ve alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî aşere min şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahrîse-i Kostantiniyye

Nuhâs Nakli Fermânı

(12) Fahrü'l-ümerâi'l-kirâm mu'temedü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-ızz ve'l-ihtîşâmî'l-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ (13) mîr-i mîrân-ı kirâmdan Sivas Eyâleti Mutasarrıfı Mehmed Paşa dâme ikbâluhû ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârimi'l-mehûz (14) bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâ'im rütbe-i sâlise ashâbından eyâlet-i mezkûre defterdârı Esad Bey dâme mecduhû ve mefâhirü'l-

ülemâ'i'l-muhakkıkîn (15) me'âdinü'l-fezâ'il ve'l-yakîn nâ'ib ve müftîler zîde ilmühüm
 ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zıkr-i âtî husûsa mahsûs mübâşir (16) ta'yîn olunan
 cânib-i Nezâret-i Umûr-ı Mâliye kavvâslarından Emîn ve a'zâ-yı meclis ve vücûh-ı
 memleket zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûnum (17) vâsıl olucak ma'lûm ola ki
 Ergani Ma'den-i Hümâyûnu'm hâsılâtından olarak Yeniil aşâyiri develeriyle Tokad (18)
 Kalhânesi'ne nakl ve kâl ve tasfiye olunan nuhâsın beher sene Ezinepazarı ve Kavak
 kazâlarından araba tertîbiyle (19) Ezinepazarı Kazâsı arabaları Tokad'a gelerek ve onlar
 kifâyet etmediği halde Tokad civârında kâ'in Kazâbâd (20) ve Artukâbâd kazâlarından
 dahi mikdâr-ı kâfî araba tertîb olunarak nuhâs-ı mezbûrun cümlesi Tokad'a yirmi sa'at
 (21) mesâfesi olan Amasya'ya ve Kavak Kazâsı arabaları dahi Amasya'ya gelerek
 nuhâs-ı mezbûr oradan dahi (22) kezâlik yirmi sa'at mesâfesi olan Samsun iskelesine
 nakl ve isrâ ve meclisçe ücret-i mu'tedile kat' (23) olunarak Tokad Kalhânesi müdürü
 ma'rifetiyle tamâmen ashâbına i'tâ kılınması mu'tâd olub bu bâbda mübâşirleri (24)
 olarak evâmir-i aliyyem isdâr oluna geldiğine ve geçen sene Darbhâne-i Âmire'm
 mahzenlerinde haylice nuhâs mevcûd olarak (25) kalhâne-i mezbûrdan nuhâs celbine
 hâcet hissetmemiş ise de el-hâlete hâzih mevcûd-ı mezkûr hitâma resîde olub (26)
 bugünlerde Tophâne ve Tersâne-i Âmire'm ve Harbiye mühimmâtı için nuhâsın şiddet-i
 lüzûmu ve iktizâsı bulunduğuna binâ'en (27) sâbıkları misüllü zıkr olunan kazâlardan
 araba tertîbiyle kalhâne-i mezkûrda mevcûd nuhâs-ı matbûhun Samsun iskelesine (28)
 nakl ve tesrîbi bâbında mübâşiri olarak lâzım gelen evâmir-i şerîfemin isdârı me'âdin-i
 hümâyûnum meclisinden (29) bâ mazbata inhâ olunmuş ve mücebince tanzîmi
 husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk ederek mûmâ ileyh mahsûsan (30) mübâşir bi't-ta'yîn
 iktizâ eden harcırahı Mâliye Hazîne-i Celîlesi'nden i'tâ ve bu bâbda Amasya ve Canik
 (31) sancakları mutasarrıfları fahrü'l-ümerâi'l-kirâm Mehmed Hilmi Paşa ve Vâsıf Paşa
 dâme ikbâluhumâ ile müdür-i mûmâ ileyh ve sâ'ir (32) lâzım gelenlere hitâben diğer
 evâmir-i aliyyem isdâr ve isrâ kılınmış ve husûs-ı mezbûr vâcibü'l-i'tinâ mevâdd-ı
 mühimmeden (33) bulunmuş olmağla siz ki mutasarrıf-ı paşa ve defterdâr ve ve sâ'ir
 mûmâ ileyhimsiz ber-minvâl-i muharrer nuhâs-ı mezbûrun kalhâne-i (34) mezbûreden
 Tokad'a nakline Ezinepazarı ve Kavak kazâları arabaları kifâyet etmediği halde
 Ezinepazarı kazâsı (35) arabalarına verilecek ücretden ziyede olmayarak ücret-i
 lâzimeleri müdür-i mûmâ ileyh tarafından tamâmen verilmek

{ 34a }

(1) üzere Kazâbâd ve Artukâbâd kazâlarından dahi mikdâr-ı kifâyet arabaların inzimâm-ı re'y ve ma'rifetiniz ve marifet'i (2) şer'-i şerîfle serî'an bi't-tertîb Tokad'a sevk ve tesrîbiyle nuhâs-ı mevcûdun bir vukıyyesi gerüye (3) kalmayarak pey-â-pey bi't-tahmîl mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Amasya'ya nakl ve îsâline mezîd-i i'tinâ ve sarf-ı (4) miknet ve nuhâs-ı mezbûrun şu aralık şiddet-i lüzûm ve iktizâsı olduğundan bu bâbda esbâb-ı kâmile-i (5) tesrî'iyeye ve ta'cîliyyenin istikmâline begâyet ikdâm ve gayret eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen işbu (6) emr-i celîli'l-kadrim isdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile tisyâr olundu keyfiyyet-i irâde-i aliyem ma'lûmunuz oldukda (7) ber-minvâl-i muharrer âmel ve harekete mezîdi-î i'tinâ ve sarf-ı makderet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin sen dahi (8) muktezâ-yı me'mûriyetin üzre mezkûr kazâlarda tertîb olunacak arabaların mahalline sür'at-i sevk ve tesrîbine (9) bezl bâ re'y-i kudretle nuhâs-ı mezbûrun bi't-tahmîl pey-â-pey iskeleye nakl ve tenzîlî ve ücret-i lâzîmelerinin (10) müdür-i mûmâ ileyh tarafından i'tâ etdirilmesi husûsuna i'tinâ ve dikkat eyleyesiz şöyle bilesiz ve alâmet-i şerîfe (11) i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî aşere min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene sittîn ve mi'eteyn ve elf

(12) İşbu fermân-ı âlîler misüllü mîr-i mîrân-ı kirâmdan Canik Mutasarrıf'ı Vâsıf Paşa hazretleriyle sancağ-ı mezbûr ulemâ ve müftî (13) ve sâ'irlere ve mübâşiri merkûm Nezâret-i Mâliye kavvâsı Emin nâm kimesneye hitâben dahi bir kıt'a fermân-ı âlî vârid olmuştur fî tarîh-i mezbûr

Haçikoğlu Kassâmı

(14) Medine-i Tokad'da Mihmâd-ı Hâcib Zımmi Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Haçikoğlu Haçik veled-i Artin (15) nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Horsima bint-i Manuk ile sulbiye sağîre kızları Şaşet ve Meryem (16) ve sağîr oğlu Kirkor'a munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese (17) bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur (18) hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Şabâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede kâ'in harâb bir bâb menzil	250 guruş
Nuhâs çamâşur leğeni 1 aded	80 guruş
Tencere 1 aded	10 guruş
Köhne yatak 1 aded	25 guruş
Fürûht olmuş esb semeninden bâkî	100 guruş
Hırdavât-ı menzil	10 guruş
Kendüden akdem hâlik olan babası Artin terekesinden isâbet eden ma'a-fazla hisse-i irsiyyesi	645 guruş
Yekûn	1117 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	100 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	29 guruş
Yekûn-ı ihrâcât	129 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	988 guruş
Hisse-i zevce	126 guruş
Hisse-i bint	215 guruş 60 meblağ
Hisse-i bint	215 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn	431 guruş

Eşkiöglü Manuk Kassâmı

(19) Medîne-i Tokad'da Mihmâd-ı Hâcib Müslim Mahallesinden bundan akdem hâlik Eşkiöglü Manuk veled-i Ağpan'ın verâseti zevce-i (20) metrûkesi Dorike bint-i Artin ile sulbî kebîr oğlu Haçik'e munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i (21) şer' verese-i mersûmân iltimâslarıyla tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati-ş-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî (22) zikr olunur hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki' bir bâb menzilden nisf hissesi	1000 guruş
Körikardı nâm mahalde kâ'in harâb bir kıt'a bağdan nisf hissesi	50 guruş
Mahall-i mezkûrda vâki' def'a bir kıt'a bağdan nisf hissesi	150 guruş

{ 34b }

Üç kîle mezzû' hintadan nisf hissesi	150 guruş
Bir kîle mezzû' şa'îrden nisf hissesi	25 guruş
İki re's merkebden nisf hissesi	100 guruş
İki çift kara sığır öküzünden nisf hissesi	250 guruş
Ma'a-dana iki re's kara sığır ineğinden ve bir re's yaşar danadan nisf hissesi	165 guruş
Beş döşek ve altı yorgan ve altı yasdıktan nisf hissesi	212.5 guruş
İki aded anbardan nisf hissesi	50 guruş
Sağ ve çürük beş aded kilimlerden nisf hissesi	70 guruş
Kırk kıyye ve yirmi dört parça evânî-i nuhâsdan nisf hissesi	300 guruş
Kırk rublağı mevcûd hintadan nisf hissesi	125 guruş
Köhne araba ve rençber âletlerinden nisf hissesi	60 guruş
Dört çift harar ve bir mikdâr samandan nisf hissesi	30 guruş
Derûn-ı menzilde mevcûd ekle dâ'ir bulunanlardan nisf hissesi	50 guruş
Araka takımı ve hırdavât-ı menzilden nisf hissesi	100 guruş
Ba'dehû fazla zuhûr eden çamâşur leğeninden nisf hissesi	60 guruş
Bir lengeri ve bir bakraç ve bir ibrik ve bir çorba tası cem'an kıyye 5 aded nisf hissesi	37.5 guruş
Kalaycı dükkanında bulunan bir aşurma ve bir kazan ve bir nuhâs keçe 3 kıyye nisf hissesi	20 guruş
Bir çift saman harârı ve üç tek un çuvalı ve bir aded maşlahdan nisf hissesi	25 guruş
Nakdi	30 guruş
Kesim elbisesi	10 guruş
Yekûn	3070 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafr masrafı	160 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	82 guruş
Yekûn	242 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2828 guruş
Hisse-i zevce Dorike	353 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn Haçik	2474 guruş 60 meblağ

Kur'a İsâbetle Mahalline İrsâl Olunan 200 Neferin Ordu Müşîri Buyuruldusuyla (silik) Asâkirin Kaydı

Dârende-i buyuruldu

(1) Anadolu Ordû-yı Hümâyûnu Dâ'iresi'nden bâ kur'a-ı meşrû'a ahz ve istihsâl olunan neferât-ı cedîdeden (2) bu kerre iki yüz neferi yâverimiz yüzbaşı gayretlü Veli Efendi'ye terfî'en yanlarına lüzûmu mikdârı asâkir-i (3) nizâmiye ve zabtiye ile beş Bozok süvârîsi dahi ta'yîn olunarak Sivas caddesinden (4) Samsun iskelesine i'zâm kılınmış ve bunların îcâb eden nânı-ı azîz ve katık bahâları (5) tamâmen yüzbaşı-yı merkûma verilmiş olmağla bi-mennihî Ta'âlâ Harput'tan Samsun'a varıncaya kadar esnâ-yı râhda (6) uğrayacakları kazâ ve karyelerde birer gece büyütetleri için hâne ve konaklar tahliye ve i'tâsıyla (7) yem ve yiyeceklerinin dahi ber-mûceb-i tensîkât-ı celîle bi'l-i'tâ akçesinin me'mûr-ı mûmâ ileyhimden ahziyle (8) bir neferi firâr etdirilmeksizin sâlimen ve kâmilen savb-ı maksûda hüsn-i imrârları ve uğrayacakları (9) yerlerde içlerinden birisi firâr eder ve yâhûd ahâlî taraflarından ihtifâ olunurlarsa mes'ûlât-ı şedîdeye (10) dûçâr olunacağından buraları dahi bilinüb ona göre hareketle hilâfından mücânebet olunmak bâbında dîvân-ı (11) müşîr-i Ordû-yı Hümâyûn-ı Anadolu'dan işbu buyuruldu istâr ve tisyâr olunmuşdur imdi gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu (12) amel ve hareket ve hilâfından tahâşî ve mübâ'adet olunmak deyü fî 22 Receb sene 66

Vüsûl fî 15 Ş 66

Bâ mühr-i Mehmed Reşîd

(13) Mûcebince Sivas'dan Amasya'ya varınca kazâ ve kurâ ahâlîlerine hitâben Sivas Mutasarrıfı Münîb Paşa tarafından (14) dahi bir kıt'a buyuruldu vârid olmuşdur

{ 35a }

Asâkir Nakli İçün Katılan Süvârî Buyuruldusu Kaydı

Dârende-i buyuruldu

(1) Süvârî Üçüncü Bölük Mülâzımı Ali Efendi bu def'a yirmi iki nefer süvârî ile Devletlü Müşîr Paşa (2) hazretleri taraflarından Der-aliyye'ye gönderilen iki yüz nefer askeri muhâfaza etmek üzere me'mûren Samsun (3) iskelesine azîmet etmiş olmağla mülâzım-ı mumâ ileyh gidüb gelinceye kadar neferât-ı mezbûre ile her kangî (4) kazâ ve kurâyaya vâsıl ve vârid olur ise münâsib konaklar ve mahaller irâ'esi hasbe'n-nizâm

rüsûmiyyelerinin (5) ahziyle haklarında ri'âyet-i mukteziyyenin îfâsı husûsuna mübâderet ve hilâfından mübâ'adet olunmak (6) bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve tenbîh olunmuşdur bi-mennihî Ta'âlâ vürûdunda gerekdir ki ber-mûceb-i (7) buyuruldu amel ve hareket eylesiz deyü fî 12 Şabân sene 66

Vüsûl fî 15 Ş

Keşîş Ohannes'in Kassâmı

(8) Medîne-i Tokad'da Alaca Mescid Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Keşîş Ohannes veled-i Ohannes nâm hâlikin verâseti (9) zevce-i metrûkesi Perap bint-i Haçik ile anası Anna bint-i Manuk ve sulbî sabîr oğulları Makar ve Kigork ve Serkis'e (10) munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîm (11) olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i Şabâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Harâb cehrilik der-mevzi'-i Sultantepeşi 1 kıt'a	750 guruş
Döşek 2 aded yorgan 2 aded	125 guruş
Yasdık 2 aded minder 2 aded	30 guruş
Köhne kilim 2 aded	20 guruş
Evânî-i nuhâs 12 kıyye	180 guruş
Araka takımı	10.5 guruş
Köhne kesim elbisesi	25 guruş
Hırdavât-ı menzil	65 guruş
Yekûn	1205.5 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	100 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	31.5 guruş
Yekûn-ı ihracât	131.5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1074 guruş
Hisse-i zevce	136 guruş 30 meblağ
Hisse-i ümm	179 guruş
Hisse-i ibn	253 guruş 70 meblağ
Hisse-i ibn	253 guruş 70 meblağ
Hisse-i ibn	253 guruş 70 meblağ

{ 35b }

Sa'âdetlü efendim

(1) Taşrada ekser mahallerde tahrîr-i nüfûs ve kur'a-ı şer'iyye madde-i mu'tenâ bahâsının hîn-i icrâsında usûl ve nizâmât-ı (2) mevzû'asının bi'l-vücûh hilâfı olarak bir takım esnân-ı askeriye erbâbı ketm ü ihfâ olunduğundan başka kur'a (3) meclisine celb olunan neferâtın içinde müte'addid ma'ıyyetleri olanlar ba'zı hâmîleri tarafından ma'ıyyetsizdir denilüb (4) ahâlî dahi öylece şehâdet etdirilüb kurtarılmak ve ma'ıyyetsiz bulunanlar dahi nüfus ma'ıyyetle denilerek askere (5) yazdırılmak ve ismine kur'a isâbet edüb nizâmı vecihle yirmi gün müddet-i mehil ile hânelerine gidüb gelmeğe (6) me'zûn olanların avdetlerinde birazı alıkonulub yedlerine on üç on beş yaşında çocuklar sokuşdurulmak misüllü (7) müdür ve muhtarlar taraflarından dürlü dürlü çilekârlık ve uygunsuzluk vukû'a gelmekte olduğu bu kerre sahîhen tenbîh ve tahakkuk etmiş (8) olub cümlenin ma'lûmu olduğu üzere hizmet-i askeriye dînen ve milleten farîza-ı zimmet olan bir madde olarak buna (9) karşı hareket eyleyenler dünyevî ve uhrevî pek büyük kabâhat eylemiş ve velî-ni'met be-ni'metimiz pâdişâhımız efendimiz (10) hazretlerinin te'sîsine muvaffak buyurdıkları tensîkât-ı celîle-i askeriyenin esâsı olan kur'a-ı şer'iyye gibi bir usûl-i (11) hayriyyenin ihlâlîne sebep olanlar mücâzât-ı şedîdeye müstehak görünmüş olmalarıyla ba'de-ezîn böyle hareket-i reddiyyeye cesâret (12) edenler haklarında bu cezâ-yı umûmî tertîb olunub şöyle ki evlâd hakkında vâlidinin rahm ve şefkati tabî'î ve emr-i zarûrî (13) olmasıyla ebeveyninden mâ'adâ her kim ketm-i nüfûsa cesâret eder ise ma'ıyyetleri olanları ma'ıyyetsiz ve ma'ıyyetsiz bulunanları (14) ma'ıyyetli olarak ihbâr eder ise üçer sene müddet nefy ile mücâzât olunması ve ihtifâ olunan neferâtın ketmi tahakkukdan sonra (15) birine bedel vermek isteyenler olduğu halde kabûl olunmayarak nefer-i mektûmun bizzât hizmet-i askeriyede istihdâm kılınması (16) sûretlerinin kânûnnâme-i hümayûna zeyl ve ilâve olunması ve ismine kur'a isâbet ederek usûlü üzere (17) mehl-i mezkûr ile hânelerine gitmek me'zûn olanların avdetlerinde çocuk makûleleri sokuşdurulduğu tebeyyün eylediği (18) takdîrde dahi hasbe'l-me'mûriyyet memleket meclisleri mes'ûl ve mu'âteb tutulması Meclis-i Vâlâ karârı ve ol bâbda isâbet (19) efzâ-yı sünûh ve sudûr buyurulan emr ü fermân-ı cenâb-ı cihan-bânî iktizâsından olarak sûret-i hâl lâzım gelenlere (20) bildirilmiş olmağla irâde-i seniyye-i hazret-i tâcdârî mantûk-ı âlîsi üzere keyfiyyetin zîr-i idâre-i sa'âdetinizde (21) mahâfeten neşr ü işâ'asıyla bundan böyle mugâyır-ı rızâ-yı âlî bir gün

hâl ve hareket vukû' bulmaması vesâ'ilinin (22) istikmâline bezl-i makderet eylemeniz siyâkında işbu şukka-ı mahsûsa tahrîr kılındı fî 8 Ca sene 66

Vürûdu tarîhi fî 25 Ş

Mustafa Ağa'nın Defter-i Kassâmı Kaydı

(23) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafa Ağa ibn Elhac Ahmed Ağa nâm müteveffânın (24) verâseti zevce-i metrûkesi Şerîfe bint-i İbrâhim ile sulbî kebîr oğlu Hacı Ahmed ve sağîr oğlu Mehmed ve sağîr kızı Arife'ye munhasıra (25) olduğu şer'en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan (26) müteveffâ-yı mezbûrun terekisi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis işrîn min şehr-i (27) Şabâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Müte'addid kitâb 4 cild	10 guruş
Menzil der-mahalle-i mezbûr 1 bâb	3000 guruş
Müsta'mel döşek 1 aded yorgan 1 aded yasdık 6 aded	120 guruş
Şilte yük memlû yan minderi 1 aded	60 guruş
Cedîd dîmî döşek 1 aded ve yasdık yüzü 1 aded	25 guruş
Çalar sa'at 1 kit'a	50 guruş
Sîm sa'at 1 kit'a	100 guruş
Sarı tabanca 1 aded ve kubûr 1 aded	20 guruş
Sağîr sedefli çekmece derûnunda hırdavat	25 guruş
Billûr kâse parça	15 guruş
Kebîrce ka'fûrî fincan 3 aded	10 guruş
Def'a fincan 3 aded sarı zarf 3 aded ve tepsi 1 aded ve cezve 1 aded	20 guruş
Mum mikrâsı 1 aded ve nakkâş 1 aded	3 guruş
Sağîr yeşil sandık derûnunda hırdavat berceh-i tahmîn	40 guruş
Kutu derûnunda çâku ve sâ'ir hırdavat berceh-i tahmîn	15 guruş
Mercan ve beyaz ve siyah ve kalenbek tesbîh 4 aded	55 guruş
Yeşil selvi sandık 1 aded ve tahta 1 aded	50 guruş
Gürz çubuğu 2 aded	5 guruş
Köhne kesim elbisesi ve fes 1 aded ve sarık 1 aded	35 guruş

Köhne kebîr kaliçe 2 aded ve tereke heybesi 1 aded	100 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 49 kıyye fiyatı 14 guruş	700 guruş
Hırdavât-ı menzil ber-ceh-i tahmîn	52 guruş
Dükkân der-sûk-ı dikiciyân 1 kıt'a	100 guruş
Yekûn	4600 guruş

{ 36a }

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teşhîz ve tekfîn masrafı	71 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyesi	119 guruş
Mehr-i mü'eccele li-zevceti'l-mezbûre	400 guruş Bi-şehâdet-i Ahmed Efendi bin Ömer Na'iband Mehmed bin İbrâhim gıbbe't-tahlîf
Yekûnü'l-ihracât	590 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4010 guruş
Hisse-i zevce	501 guruş 30 meblağ
Hisse-i ibn	1403 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn	1403 guruş 60 meblağ
Hisse-i bint	701 guruş 90 meblağ

Asker Sâlih'in Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Mihmâd-ı Hâcib Müslim Mahallesi sâkinlerinden olub askerlik me'mûriyetiyle Ovacık nâm mahalde kâ'in orduda bundan akdem (2) vefât eylediği verese tarafından ihbâr olunan Etmekçioğlu Sâlih bin Mustafa nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Râziye bint-i (3) Feyzullah nâm hâturn ile sulbiye sağîre kızı Ayşe'ye ve sulbî sağîr oğulları Mehmed ve Mustafa'ya munhasıra olub kıbeli'l-kısme sağîr-i merkûm (4) Mehmed dahi fevt olub verâseti anası mezbûre Râziye ile kız karındaşı mezbûre Ayşe'ye ve er karındaşı merkûm Mustafa'ya munhasıra (5) olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-münâsahati's-ser'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı (6) mezbûrânın terekeleri defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrire fî'l-yevmi'l-hâmis ısrîn min şehri Şabâni'l-mu'azzam sene sitte (7) ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Harâb menzil der-mahalle-i mezbûre	200 guruş
Köhne yasdık 1 aded	5 guruş
Nuhâs 3 kıyye	30 guruş

Der-zimmet-i Abdülfettâh oğlu bâ temessük	3000 guruş
Yekûn	3235 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Resm-i kismet-i âdî ve kaydiyesi	86 guruş
Zikrolunan üç bin guruşun tahsîli zımında bâ arzuhâl Sivas'a gönderilen adamların ve hayvanların ücretleri	235 guruş
Mezkûr üç bin guruşu bâ emirnâme-i sâmi zâbit ma'rifetiyle tahsîl olmağla verilmiş olan resmi	150 guruş
Yekûnü'l-ihracât	471 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2764 guruş
Hisse-i zevce bi'l-münâsahati's-şer'iyeye	506 guruş 88 meblağ
Hisse-i bint bi'l-münâsahati's-şer'iyeye	752 guruş 50 meblağ
Hisse-i ibn Mustafa bi'l-münâsahati's-şer'iyeye	1504 guruş 101 meblağ

Süleymâniye Sancağı Beyzâdelerin İmrâr Buyuruldusu

(8) Bi-mennihî Ta'âlâ Sivas'dan Amasya'ya varıncaya kadar yol üzerinde vâki' kazâların nüvvâb ve müdürânı meveddetlü (9) hamiyetlü efendiler ve ağalar inhâ olunur ki Süleymâniye Sancağı beyzâdelerinden Kadir Bey ve Hasan ve Mustafa ve Süleyman (10) ve Abdik beyler Dersa'âdet'e îsâl olunmak üzere Hicaz ve Irak Ordû-yı Hümâyûnu müşîri devletlü paşa hazretleri (11) taraflarından me'mûr kılınmış olan Mülâzım Rüşdü Ağa sahâbetiyle ba'de'l-hıfz Sivas'a vârid olmuş ve merkûmlar (12) âdetâ usât ve buğât takımından ve gerek esnâ-yı râhda ve gerek beytütet edecekleri mahallerde emr-i muhâfazalarına (13) gâyete'l-gâye i'tinâ ve dikkat lâzime-i hâliyeden olduğu mülâzım-ı mûmâ ileyhî hâmil olduğu buyuruldu müşârün ileyhe de (14) derc ü beyân buyurulmuş olmasıyla merkûmlar her kangî kazâ ve karyeye muvâsalat ederler ise leylen mahbese ilkâlarıyla (15) muhâfazalarına i'tinâ ve dikkat ve kazâ ba'zen müstevlî-i zabtiye süvârîsi terfîken ve firârdan muhâfaza-i imrârlarına (16) mübâderet ve ma'âzallâhü Ta'âlâ firâr edenler olur ise ol kazânın me'mûru mü'âteb ve mes'ûl olacağından ona göre (17) hareket eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu istâr ve i'tâ'en tisyâr kılınmışdır bi-mennihî Ta'âlâ gerekdir ki (18) mûcebince amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mücânebet eyleyesiz fî 10 N sene

66
Vüsûl fî 15 N sene 66

{ 36b }**Beytü'l-mâl Hakkında Buyuruldû-yı Münîb Paşa**

(1) Fahrü'l-emâcid ve'l-akrân hademe-i Devlet-i Aliyye'den Tokad Kazâsı müdîri fütüvvetlü efendi zîde mecduhû ve şerâyi'-şî'âr (2) Tokad ve Turhal ve Kazâbâd ve Artukâbâd ve Kazâ-i Erba'a ve Karaguş ve Niksar kazâları nâ'ibleri meveddetlü (3) efendiler zîde ilmuhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân müdîrân ve mecâlis a'zâları hamiyetlü ağalar zîde kadruhum (4) ve kurâ ve muhtarları ve sâ'ir iş erleri bâ cem'uhum inhâ olunur ki Anadolu ve Rumeli'de kâ'in ba'zı (5) kazâlarda vukû' bulan terekeden vârisleri silk-i askerîde bulunanların hisselerinin ber-nehc-i şer'î (6) sübût bulunmaksızın tarafına i'tâsı husûsu mahallerinde bulunan ümerâ-yı askeriyeye taraflarından ve ba'zen (7) dahi mensûb oldukları ordular müşîrân-ı ızâmı hazerâtı câniblerinden iddi'â olunmakta olduğu (8) beyânıyla îcâbı mahallerinden iş'âr olunmuş ve ber-mantûk-ı kuyûd memâlik-i mahrûse-i hazret-i şâhânede (9) vefât edenlerin vâris-i gâ'ibi ve yâhûd hiç vârisi olmadığı ve yâhûd zevc ve zevceden başka (10) vâris-i ma'rûfu olmayub hisse-i zevc ve zevceden mâ'adâyı beytü'l-mâl-ı müslimîne â'id olduğu halde (11) terekesi ma'rifet-i şer' ve mal me'mûrları ma'rifetleriyle tahrîr ve masârıfı ve deyni olub da şer'en sübût bulduğu (12) sûretde evvel emirde terekesi âsmânından i'tâ ve vasiyyeti var ise icrâ olunduktan sonra kusûrundan (13) gurusda bir para resm-i kısmeti hâkimü's-şer'î tarafına ve fûrûht olunan eşyâdan binde yirmi gurus hesâbıyla (14) alacak dellâliyenin nısfı Hazîne-i Celîle'ye ve nısfından sülüsânı münâdîye ve sülüsü yine taraf-ı şer'e (15) ve binde kaydiyye olarak alınacak altmış paranın kezâlik otuz parası taraf-ı şer'e ve otuz (16) parasıyla dellâliyenin nısfı ve gâib hissesinden binde elli gurus resm ahz olunub ve mevcûd (17) verâseti olduğu halde hissesi verilerek vâris-i gâ'ib hissesi ve bilâ vâris olanların terekesi (18) âsmânı zikr olunan rüsûmât Hazîne-i Celîle'ye â'id olacağından emvâl sandığında hıfzıyla ay (19) başlarında idhâl-ı cedvel olunarak Hazîne-i Celîle'ye tisyâr ve kimin terekesi olduğu iş'âr kılınması (20) ve vâris-i gâ'ib ve yâhûd vekîli zuhûrunda hissesi bâ arzuhal lede'l-istid'â îcâb-ı şer'îsi ve nizâmı (21) icrâ olunarak Hazîne-i Celîle'den ashâbına i'tâsı ve metrûkât-ı askeriyeye fazlasının dahi cânib-i (22) hazîneye teslîmi nizâmı iktizâsından olub o makûle vârisleri silk-i askeriyede olanların hisseleri (23) ber-nehc-i şer'î sübût bulmaksızın verilmesi hakkında bir gün nizâm-ı kaydı bulunamamış olduğundan keyfiyyet (24) devletlü serasker paşa hazretlerinden lede'l-istiş'âr o makûle vârisler silk-

i askerîde olanların hisselerinin (25) vâris-i gâ'ib zuhûruna kadar emvâl sandığında tevkîf kılınması ve fakat bu makûlelerin mikdâr-ı hisse-i (26) irsiyyeleriyle ketebe-i sahîhalarının mensûb oldukları ordû-yı hümayûn müşîrân-ı fihâm hazerâtı taraflarına dahi (27) iş'âr kılınması ve neferât-ı askeriyyeden mâni'-i şer'îsi zuhur edenlere îcâb-ı vecihle ruhsat verilmek (28) muvâfık-ı ahkâm ve kavânînden olduğundan bu makûle neferâtın mikdâr-ı hisse-i irsiyyelerine dâ'ir vürûd edecek (29) tahrîrât üzerine memleketine gidüb isbât-ı verâset ve tesviye-i maslahat etmek üzere vakt-i münâsib ihlâsıyla (30) ruhsat verilmesi zımnında mukaddem olan Seraskerî'den müşîr-i müşârün ileyhim hazerâtına tahrîrât-ı mahsûsa (31) gönderilmesi Dâ'ire-i Şûrâ-yı Askerî'de tensîb kılınmış idüğü cevâben iş'âr olunmuş ve müceb-i nizâm (32) metrûkât-ı sâ'ireden vâris-i gâ'ib hissesiyle rüsûmât hazîneye dâhil-i cedvel olarak Hazîne-i (33) Celîle'ye irsâl olunması iktizâ eder ise de vâris-i gâ'ib silk-i askerîde bulunanların hissesi serasker-i (34) müşârün ileyh hazretlerinin iş'ârları vecihle Hazîne-i Celîle'ye gönderilmeyüb mahallinde ba'de-sübût i'tâsı (35) icrâ olunacağından beytü'l-mâla â'id tereke-i sâ'irede cârî olduğu nizâmı iktizâsından (36) bulunduğu misüllü îcâb-ı icrâ ve vâris-i gâ'ib hissesi mahallinde i'tâ olunarak Hazîne-i Celîle'ye

{ 37a }

(1) â'id kaydiyye ve dellâliyyesi vâris-i gâ'ib hissesinden fakat gurusda iki para resm hazineye (2) dâhil-i cedvel olarak irsâl olunması ve vâris-i gâ'ib demek vârisin olduğu mahall (3) bilinmemek ma'nâsına olmayub müddet-i sefer-i şer'îsi olan on sekiz sa'atlik mesâfede (4) bulunan vâris-i gâ'ib demek olacağından bu makûle terekeler bilâ te'hîr ma'rifet-i şer'le tahrîr (5) ve mal me'mûrları vâris-i gâ'ib için vasî ta'yîn olunması ehakk ü elyak olduğundan mûmâ ileyhim (6) ma'rifetleri dahi muntazam olarak sâlifü'z-zikir nizâmı mücebince icrâ olunması îcâb edeceği (7) beytü'l-mâl müdürü izzetlü bey tarafından i'lâm kılınmış ve bi'l-istîzân irâde-i aliyye dahi müte'allik (8) buyurulmuş olduğuna binâ'en keyfiyyet serasker-i müşârün ileyh hazretleri tarafından müşârün ileyhim hazerâtına ve bi'l-cümle taraflarından (9) dahi vülât-ı ızâm ve mutasarrıfîn-i kirâm hazerâtıyla sâ'ir iktizâ edenlere iş'âr kılınmış olduğundan (10) Sivas Eyâleti'nde dahi ber-müceb-i irâde-i aliyye îcâb-ı hâlin icrâsı husûsu altmış beş senesi (11) evâ'il-i şehr-i Rebî'ü'l-ülâsında cânib-i Nezâret-i Celîle-i Mâliye'den bu tarafa iş'âr buyurulmuş (12) ve nizâm-ı mezkûr nefsi Sivas'da icrâ kılınmakda bulunmuş ise de taht-ı eyâlet

kazâlarından beytü'l-mâl (13) hâsılâtı vürûd etmediğinden nizâm-ı mezkûr icrâ olunmadığı ve icrâ olunması dahi mukaddemâ bu taraftan (14) iş'âr vukû' bulmadığı bildirilmiştir siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz gerekdir ki ba'de ezîn beytü'l-mâl (15) nizâm-ı muharreresini kazâlarınızda tamâmen icrâ ve hilâfindan mücânebet ve ittikâ eylemeniz bâbında Dîvân-ı (16) Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr ve tesyîr kılınmıştır gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz fî 25 Ş sene 66

Kazâlar Mahsûlünden Ecnâs Akçe Bilâ Tebdîl Dâ'ire-i Defterdârîye İrsâli Zımında Buyuruldu

(17) İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Tokad Kazâsı ve Kalhânesi müdürü rıf'atlü efendi zîde mecduhû ve şerâyi'-şi'âr Tokad ve Turhal (18) ve Kazâbâd ve Artukâbâd ve Kazâ-i Erba'a ve Karaguş ve Niksar kazâları nâ'ibleri meveddetlü efendiler zîde ilmuhum ve mefâhirü'l (19) emâsil ve'l-akrân müdürân ve mecâlis a'zâları hamiyetlü efendi ağalar zîdet mekâdiruhum inhâ olunur ki mülhak kazâlar (20) emvâli tahsîlâtından Sivas Mal Sandığı'na irsâl kılınan akçe doğruca dâ'ire-i defterdârîde bulunan mal sandığına (21) getirilmeyüb içinde meskûkât-ı atîka olduğu halde sandık-ı mezkûr me'mûrları tarafından mubâyâ'a nizâmına tevfiken (22) îcâbı icrâ olunacağı ve sikke-i tûra-i hasene sâ'ir altûn bulduğu takdîrde muhtekirân eline geçmeyüb fiyât-ı mukarreresiyle (23) tedâvül edeceği derkâr iken kazâlardan şehre akçe getürenler evvel emirde şunun bunun hânesine bırakub (24) mu'ahharan haber verdiklerinden ba'zı asâyiş ve tama'kârân vukû'u mütevârid-i hatr ve fukarâ akçesinin doğruca (25) dâ'ire-i mezkûreye gelmemesi bi'l-vücûh nizâma mugâyır bulunduğu cihetiyle ba'de ezîn o makûle irsâl kılınacak (26) akçenin doğru sandığa gönderilmesi ve bir de gönderilecek akçenin ecnâsını mübeyyin bir kıt'a (27) pusulası bi't-tahrîr akçe gönderildiğine dâ'ir isrâ olunacak tahrîrât derûnuna vaz' kılınması münâsib olduğu bi't-tezekkür (28) kararlaştırılmış ve keyfiyyet bi'l-cümle müdür ve meclislerine bildirilmiş ve bu madde şâyân-ı dikkati mevâdd-ı mu'tenâdan bulunmuş (29) olmağla siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda fîmâ-ba'd kazâlarınız emvâlinden göndereceğiniz (30) akçeyi doğruca sandık-ı merkûma irsâl ve cinsini mübeyyin bir kıt'a pusulasının dahi ol bâbda yazacağınız tahrîrât (31) derûnuna vaz'an isbâl eylemeniz bâbında Dîvân-ı Eyâlet-i Sivas'dan işbu buyuruldu tahrîr olundu mûcebince amel ve hareket eylesiz

{ 37b }

Zefîryemez'in Defter-i Kassâmı Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da Alaca Mescid Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Zefîryemezoğlu Mustafa bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti (2) zevce-i metrûkesi Ümmü Gülsüm bint-i Mehmed ile sulbiye-i kebîre kızları Fatma ve Şerîfe ve kebîr oğlu Mehmed'e munhasıra olduğu şer' en zâhir ve (3) nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûrûn iltimâsları ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati'ş-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan (4) müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehr-i Şabâni'l-mu'azzam sene sitte (5) ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Kelâm-ı Kadîm 1 cild	100 guruş
Mahalle-i mezbûrede vâki' fevkânî ve tahtânî ve hadîka-i muttasılası menzil 1 bâb	12500 guruş
Menzil-i mezkûra muttasıl hallâç dükkanı 1 kıt'a	800 guruş
Def'a hallâç dükkanı der-mevzi'-i hallâç dükkanı 1 kıt'a	500 guruş
Semt dükkanı der-mevzi'-i Paşahanı 1 kıt'a	200 guruş
Eskiciler sūkunda vâki' 1 kıt'a eskici dükkanı	250 guruş
Menzil arsası der-mevzi'-i mahalle-i Keçeciler 1 bâb	350 guruş
Âsyâb der-mevzi'-i Çay 2 göz	8000 guruş
İttisâlinde vâki' bağ 1 kıt'a	500 guruş
Bağ ma'a cehrilik der-mevzi'-i Sofucuk 2 kıt'a	6000 guruş
Def'a cehrilik der-mevzi'-i mezbûr ma'a-Boyalık ve mevrû' boya 1 kıt'a	5000 guruş
Def'a bağ ma'a-Boyalık ve mevrû' boya der-mevzi'-i Derbend 1 kıt'a	7500 guruş
Def'a bağ yeri der-mevzi'-i Mevkib 1 kıt'a	1000 guruş
Bargîr 1 re's	300 guruş
Merkeb 1 re's	100 guruş
Kara sığır ineği 1 aded ma'a-dana 1 aded	100 guruş
Çamâşûr kazganı 1 aded	80 guruş
Nuhâs-ı güğüm 1 aded	30 guruş
Müsta'mel döşek 2 aded yorgan 2 aded yasdık 4 aded köhne kilim 2 aded	300 guruş

Evânî-i nuhâsiyye 18 kıyye	250 guruş
Hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	140 guruş
Nakd der-kîse	356 guruş
Der-zimmet-i Elemîzâde Sâlih Efendi bâ temessük	1000 guruş
Der-zimmet-i Tantaloğlu Hasan bâ defter	230 guruş
Der-zimmet-i Çavdaroğlu Yusuf bâ defter	44 guruş
Der-zimmet-i Değirmenci Melkon bâ defter	200 guruş
Hallâç dükkânı derûnunda mevcûd penbe 10 batman	310 guruş
Der-zimmet-i Bozacıoğlu Mafok bâ defter	60 guruş
Yekûn	46200 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun teçhîz ve tekfîn masrafı	100 guruş
Resm-i kısmet-i âdî	1154 guruş
Kaydiyyesi	70 guruş
Yekûn	1624 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	44576 guruş
Hisse-i zevce	5572 guruş
Hisse-i bint	9751 guruş
Hisse-i bint	9751 guruş
Hisse-i ibn	19502 guruş

Kur'a Fermânı

(6) Kıdvetül-ulemâi'l-muhakkıkîn Tokad Kazâsı nâ'ib ve müftîsi zîde ilmühümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdür-i kazâ (7) ve vücûh-ı memleket zîde kadrum tevki'-i refî'-i hümayûnum vâsıl olucak ma'lûm ola ki cümnenizin bildiği üzre (8) Hakk Ta'âlâ Hazretlerinin avn ve inâyetiyle yapılmış ve kararlaştırılmış olan tensîkât-ı askeriyye iktizâsınca Anadolu (9) Ordû-yı Hümayûnu'mda tekâmîl-i hizmet-i mu'ayyene eyleyerek bu seneye mahsûben dahi sınıf-ı redîfe çıkarılacak asâkirin (10) yerlerine ordû-yı mezkûr dâ'iresi ahâlîsinden neferât-ı cedîde ahzi lâzım gelmiş olduğuna ve Tokad Kazâsı dahi (11) dâ'ire-i mezkûre dâhilinde bulunmuş ve nüfûs-ı mevcûdesine nisbetle hissesine kırk yedi nefer düşmüş idüğüne (12) binâ'en neferât-ı mezkûrenin bâ kur'a-ı meşrû'a ahzi zımnında zâbitân-ı askeriyyeden mahsûs me'mûr (13) ve esnân-ı askeriyyede olan ahâlîden talebe-i ulûmdan bulunanların icrâ-yı imtihânı için müderrisîn ve (14) e'imme-i askeriyyeden müstakil mütemeyyiz ve hasbe'l-vücûd askerliğe elvermeyenler bi'l-mu'âyene tefrîk (15) olunmak üzre tabîb dahi ta'yîn ve

i'zâm kılınmış olmağla vüsûl-i emr-i şerîfimde keyfiyyet-i irâde-i seniyyem (16) cümleye i'lân ve işâ'a olunarak sâlifü'z-zıkr kur'a me'mûrları ol tarafa kangî gün vâsıl olacaklarını

{ 38a }

(1) tahrîr ve iş'âr eyledikleri anda bil'cümle esnân-ı askeriyede bulunan ahâlîsi ol gün re's-i kazâda ve yâhûd (2) kazâca münâsib olan sâ'ir mahalde mevcûd bulunmak üzere celb ve cem' olunub zikrolunan me'mûrların (3) hîn-i vüsûlünde zâbit ve hâkim ve müftî ile ülemâ ve meşâyih ve mütehayyirân-ı vücûh bir yere toplanub mukaddemâ beher kazâyâ (4) başka başka tisyâr kılınan nizâmnâmede münderiç usûle tatbîken me'mûrîn-i mûmâ ileyhim ile birleşerek (5) bir kur'a meclisi akdiyle kat'â garaz ve himâye karışdırılmamak ve hiçbir husûsda nizâmnâme-i mezkûr ahkâmından (6) seremû inhirâf olunmayarak kur'a-ı şer'îyyenin bi'l-kemâl dikkat ve hakkâniyyet hüsn-i icrâsına ibtidâr (7) ve i'tinâ ve ismine kur'a isâbet eden neferâtın tesviye-i husûsâtı için nizâmı mûcebince yirmi gün (8) hânelerine azîmetlerine ruhsat itâ olunarak bu müddet tekâmîl oldukda tamâmen re's-i kazâyâ toplanub (9) oradan me'mûru ma'rifetiyle mevki'ine gönderilmesi ve bu nizâmât-ı adliyenin kadrini bilemiyüb de esnân-ı (10) askeriyeye erbâbından bilâ öZR kur'a meclisine gelmeyen bulunur ise o makûleler hemân bilâ kur'a askere (11) alınacağı misüllü ismlerine kur'a isâbet edenlerden rü'yet-i husûsât-ı zâtîyyeleri zımnında (12) hânelerine azîmetlerine ruhsat verilen yirmi gün müddet-i hitâmında ta'yîn olunan mahalle avdet etmeyüb de (13) firâr edenler olur ise ele geçdiği vakt nizâmına tevfiken haklarında te'dîbât-ı lâzime icrâ kılınacağı (14) cihetle me'mûrîn taraflarından buralarına güzelce dikkat ve firâr edenlerin arkası bırakılmayub bi'l-ikdâm ahz (15) olanlarıyla dahi sarf-ı makderet olunmak îcâb edeceğinden ona göre hareketle uğur-ı (16) dîn ve Devlet-i Aliyye'mde güzel hizmet ve sadâkat olunması cümlelerinden me'mûl ve matlûb-ı şâhânem olduğu (17) ma'lûmunuz oldukda ol vecihle icrâ-yı muktezâlarına mübâderet ve münâfî-i rızâ-yı şâhânem vaz' ve hâlâtı (18) tecvîzden begâyet tevakkî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i'timâd kılınız tahrîren fî evâ'il-i şehri Şabâni'l-muazzam sene (19) sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Târîh-i vüsûl fî 21 L (Şevval) sene 66

Kur'a Mazbatası

Rif'atlü ve meveddetlü efendiler ve hamiyetlü ağalar

(20) Ordû-yı hümâyûnlar dâhillerinde kâ'in mahallerde bâ kur'a-ı şer'iyye alınacak neferât-ı cedîdenin nizâm-ı (21) âlîye tevfiken bâ kur'a-ı meşrû'a ahzi zımnında ta'yîn buyurulan me'mûrîn me'mûr oldukları mahallere kangî (22) gün vâsıl olacaklarını tahrîr ve iş'âr eyledikleri anda bi'l-cümle esnân-ı askeriyyede bulunan ahâlîsi ol gün (23) re's-i kazâ ve yâhûd kazâca münâsib olan sâ'ir mahalde mevcûd bulunmak üzere celb ve cem' olunub (24) zikrolunan me'mûrların hîn-i vüsûlünde ittifâk-ârâ ile îcâb-ı tesviye olunması nizâmı iktizâsından (25) olduğuna ve kazânızın altmış altı senesi kur'a-ı şer'iyyesine bâ emr-i âlî me'mûr ta'yîn buyurulan binbaşî (26) hamiyetlü Kasım Ağa bu cânibe bi'l-vüsûl bu kerre me'mûr bulunduğu kazânıza azîmet etmiş ve kazânıza mahsûs (27) şeref-sâdır olan fermân-ı âlî dahi gönderilmiş olduğundan îcâb ve iktizâsı üzere kazânız (28) dâhilinde bulunan esnân-ı askeriyye erbâbını tezkireli tezkiresiz bir tarafa bırakmayub ve dâhil-i kazâ (29) ve civârda bulunan esnân-ı askeriyye erbâbının on beş yaşından yirmi bir yaşına değin nüfûs (30) defterinden pusulalarının ihrâç ve kurâ e'imme ve muhtârânına inhâcıyla celb ve cem' edüb bi-mennihî Ta'âlâ me'mûr-ı (31) mûmâ ileyh tarafından kangî gün kazânıza geleceği iş'âr olundukda cümlesinin re's-i kazâ ve yâhûd sâ'ir (32) münâsib mahalde hâzır ve müheyyâ bulunması esbâb-ı matlûbesinin istikmâline kemâliyle i'tinâ ve mübâderet (33) eylemeniz siyâkında şukka-ı mahsûsa tahrîr ve tesyîr kılındı fî 21L sene 66

{ 38b }

Komanat Kazâlarının Kur'a Fermânı

(1) Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Komanat ve Kâfirni nâhiyeleri nâ'ibleri mevlânâ zîde ilmuhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân müdür-i nâhiye ve vücûh-ı memleket (2) zîde kadrum tevki'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki cümleizin bildiği üzere Hakk Ta'âlâ Hazretlerinin avn ve inâyetiyle yapılmış (3) ve kararlaştırılmış olan tensîkât-ı askeriyye iktizâsınca Anadolu Ordû-yı Hümâyûnu'mda tekâmîl-i hizmet-i mu'ayyene eyleyerek bu seneye (4) mahsûben dahi sınıf-ı redîfe çıkarılacak asâkirin ordû-yı mezkûr dâ'iresi ahâlîsinden neferât-ı cedîde (5) ahzi lâzım gelmiş olduğuna ve Komanat ve Kâfirni nâhiyeleri dahi dâ'ire-i mezkûre dâhilinde bulunmuş ve nüfûs-ı mevcûdesine (6) nisbetle hissesine otuz sekiz nefer düşmüş idüğüne binâ'en neferât-ı

mezkûrenin bâ kur'a-ı meşrû'a ahzi zımnında zâbitân-ı askeriyemden (7) mahsûs me'mûr ve esnân-ı askeriyede olan ahâlîden talebe-i ulûmdan bulunanların icrâ-yı imtihânı için müderrisîn ve e'imme-i (8) askeriyeden müstakil mütemeyyiz ve hasbe'l-vücûd askerliğe elvermeyenler bi'l-mu'âyene tefrîk olunmak üzere tabîb dahi ta'yîn ve i'zâm kılınmış (9) olmağla vüsûl-i emr-i şerîfimde keyfiyyet-i irâde-i seniyyem cümleye i'lân ve işâ'a olunarak sâlifü'z-zikr kur'a me'mûrları ol tarafa kangı (10) gün vâsıl olacaklarını tahrîr ve iş'âr eyledikleri anda bi'l-cümle esnân-ı askeriyede bulunan ahâlîsi ol gün re's-i (11) nâhiyede ve yâhûd nâhiyece münâsib olan sâ'ir bir mahalde mevcûd bulunmak üzere celb ve cem' olunub zikrolunan (12) me'mûrların hîn-i vüsûlünde zâbit ve hâkim ile ülemâ ve meşâyih ve mütehayyirân-ı vücûh bir yere toplanub mukaddemâ beher kazâya (13) başka başka tisyâr kılınan nizâm-nâmede münderiç usûle tatbîken me'mûrîn-i mûmâ ileyhim ile birleşerek bir kur'a meclisi (14) akdiyle kat'â garaz ve himâye karışdırılmamak ve hiçbir husûsda nizâm-nâme-i mezkûr ahkâmından seremû inhirâf olunmayarak (15) kur'a-ı şer'iyenin bi'l-kemâl dikkat ve hakkâniyet hüsn-i icrâsına ibtidâr ve i'tinâ ve ismine kur'a isâbet eden neferâtın tesviye-i (16) husûsâtı için nizâmı mücebince yirmi gün hânelerine azîmetlerine ruhsat itâ olunarak bu müddet tekmi'l oldukda tamâmen re's-i (17) kazâya toplanub oranın me'mûru ma'rifetiyle mevki'ine gönderilmesi ve bu nizâmât-ı adliyenin kadrini bilemiyüb de esnân-ı askeriyeye erbâbından (18) bilâ özr kur'a meclisine gelmeyen bulunur ise o makûleler hemân bilâ kur'a askere alınacağı misüllü isimlerine kur'a isâbet edenlerden (19) rü'yet-i husûsât-ı zâtiyyeleri zımnında hânelerine azîmete ruhsat verilen yirmi gün müddet-i hitâmında ta'yîn olunan mahalle avdet (20) etmeyüb de firâr edenler olur ise ele geçdiği vakit nizâmına tevfiiken haklarında te'dîbât-ı lâzime icrâ kılınacağı cihetle me'mûrîn (21) taraflarından buralarına güzelce dikkat ve firâr edenlerin arkası bırakılmayub bi'l-ikdâm ahz ü girift olunmalarına dahi sarf-ı (22) makderet olunmak îcâb edeceğinden ona göre hareketle uğur-ı dîn ve Devlet-i Aliyye'mde güzel hizmet ve sadâkat olunması (23) cümledenizden me'mûl ve matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmunuz oldukda ol vecihle icrâ-yı muktezâlarına mübâderet ve münâfi-i (24) rızâ-yı şâhânem vaz' ve hâlâtı tecvîzden begâyet tevakkî ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız (25) tahrîren fî evâ'il-i şehri-Şabâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Târîh-i vüsûl fî 21 L sene 66

Mahrûse-i Kostantiniyye

Mutasarrıf Paşa'dan Emirnâme

Rif'atlü ve meveddetlü efendiler ve hamiyetlü ağalar

(26) Ordû-yı hümâyûnlar dâhillerinde kâ'in mahallerde bâ kur'a-ı şer'iyye alınacak neferât-ı cedîdenin nizâm-ı âliye tevfiken bâ kur'a-ı meşrû'a ahzi zımnında (27) ta'yîn buyurula gelen me'mûrîn me'mûr oldukları mahallere kangî gün vâsıl olacaklarını tahrîr ve iş'âr eyledikleri (28) anda bi'l-cümle esnân-ı askeriyyede bulunan ahâlîsi ol gün re's-i kazâ ve yâhûd kazâca münâsib olan sâ'ir mahalde mevcûd (29) bulunmak üzere celb ve cem' olunub zikrolunan me'mûrların hîn-i vüsûlünde ittifâk-ârâ ile îcâb-ı tesviye olunması nizâmı iktizâsından (30) olduğuna ve Tokad Kazâsı dâhilinde kâ'in Komanat ve Kâfirni nâhiyesinin altmış altı senesi kur'a-ı şer'iyyesine bâ emr-i âlî (31) me'mûr ta'yîn buyurulan binbaşı hamiyetlü Kasım Ağa bu cânibe bi'l-vüsûl bu kerre me'mûr bulunduğu kazâlara azîmet etmiş ve nâhiye-i (32) merkûmeye mahsûs olarak şeref-sâdır olan fermân-ı âlî gönderilmiş olduğundan îcâb ve iktizâsı üzere nâhiye-i mezbûra (33) dâhilinde bulunan esnân-ı askeriyye erbâbını tezkireli tezkiresiz bir tarafa bırakmayub ve dâhil-i kazâ ve civârda bulunan esnân-ı (34) askeriyye erbâbının on beş yaşından yirmi bir yaşına değin nüfûs defterinden pusulalarının ihrâç ve kurâ e'imme ve muhtârânına (35) inhâcıyla celb ve cem' edüb bi-mennihî Ta'âlâ me'mûr-ı mûmâ ileyh tarafından kangî gün kazânıza geleceği iş'âr olundukda cümlesinin (36) re's-i kazâ ve yâhûd sâ'ir münâsib mahalde hâzır ve müheyyâ bulunması esbâb-ı matlûbesinin istikmâline kemâliyle i'tinâ ve gayret (37) eylemeniz siyâkında şukka tahrîr ve tesyîr kılındı fî 18 L sene 66

Vüsûlü fî 21L sene 66

Bâ mühr-i Mehmed Münîb Paşa

Yemîn-i defterde muharrer sağîre-i mezbûre Ayşe'nin ammîsi iltimâsı ve ma'rifet-i şer'le bu def'a rü'yet olunan muhâsebesi defteridir ki be-vech-i âtî zikrolunur fî 21 L sene 66

Yemîn-i kassâmında muharrer sağîre-i mezbûrenin babasından mevrûs hisse-i irsiyyesi	2182 guruş
Yine kassâm-ı mezkûrda muharrer mu'ahharan fevt olan karındaşı Mehmed'den mevrûs hisse-i irsiyyesi	2112 guruş

Toplam	4294 guruş
İstirbâh olunan akçesinden husûle gelen resmi	0845 guruş
Bağçesinden husûle gelen cehri ve sâ'ir hâsılâtı	0502 guruş
Toplam	5281 guruş
Sağîre-i mezbûrenin bâ hüccet-i şer'î üç sene üç buçuk aylık işlenmiş olan nafakası minhâ	0592 guruş
Kalan	4689 guruş
Altmış dört ve beş senelerinde salyânesine verilmiş olan minhâ	0195 guruş
Kalan	4494 guruş
Bağçesinin cerek ve kazık masrafları	0030 guruş
Kalan	4464 guruş
Bu def'a mahkemeye verilen harc-ı muhâsebe minhâ	0060 guruş
Kalan	4404 guruş

{ 39a }

Kemer toprağında kâ'in bir kıt'a bağçeden sağîre-i mezbûrenin nisf hissesi	2500 guruş
Der-zimmet-i Hallâcoğlu Osman bâ temessük	1100 guruş
Der-zimmet-i sağîre-i mezbûrenin eniştesi Abdullah bâ temessük	200 guruş
Der-zimmet-i ammîsi Hüseyin Ağa bâ temessük	380 guruş
Der-zimmet-i Gürcüköylü Ali bâ temessük	40 guruş
Der-zimmet-i Madacı karyeli İsmâil Ağa bâ temessük	74 guruş
Der-zimmet-i vasiyye-i mezbûre	110 guruş
Yekûn	4404 guruş Vasiyye-i mezbûreye teslim olunan yalnız dört bin dört yüz dört guruşdur

(1) Ber-beyân-ı bâlâ vasiyye-i mezbûre Ayşe'nin babası müteveffâ-yı merkûm ile mu'ahharan fevt olan karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun terekelerinden ber-vech-i (2) defter-i kassâm hisse-i irsiyyelerinin hıfz ve hırâsetine vasî-i mansûbesi olan anası Şerîfe Hâtun'un üç sene üç buçuk aylık muhâsesini (3) sağîre-i mezbûrenin ammîsi Hüseyin Ağa iltimâsı ve ma'rifet-i şer'le ber-vech-i tedkîk rü'yet ve sinîn-i mezkûre zarfında terâküm eden güzeştesinin (4) bağçe hâsılâtı ve lâzım gelen nafakası ve

masârifâtı ber-mûceb-i bâlâ îzâhen terkîm olunmuş ve vasiyye-i mezbûrenin hayâtına dâ'ir (5) bir şey müşâhede olunamadığından emr-i vesâyetde ibkâ olunduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh verilmiştir

Beytü'l-mâl

(6) Fi'l-asl Arabgir kasabası ahâlîlerinden olub Der'aliyye'den vilâyeti cânibine azîmet etmek üzere esnâ-yı râhda medîne-i Tokad'da Meydan (7) nâm mahalde Topal İsmâil oğlu kahvehânesinde müsâfereten sâkin iken bundan akdem hulûl-i ecel-i mev'ûduyla vefât eden Abdullah bin Osman nâm müteveffânın (8) zâhirde varîs-i ma'rûf ve mu'arrefesi olmamağla terekesi cânib-i beytü'l-mâla â'id ve râci' olmağın bu makûle beytü'l-mâl-ı âimme ve hâssanın (9) kabzına me'mûr Tokad Müdîri rif'atlı Abdurrahman Efendi tarafından me'mûr kılınan zabtiye neferâtından Çıkıcı Mustafa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le (10) tahrîr ve terkîm ve sûk-ı Sultâniyye'de ba'de'l-müzâyede âsmânı misûlleriyle bey' olunarak ba'de ihrâci'l-masârif bâkî âsmânı ber-vech-i usûl muhâbesini şumûl (11) Tokad Mal Sandığı'na teslîm olunan müteveffâ-yı merkûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' işrîn min şehr-i (12) Şevvali'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Cedîd kutnî enteri 1 aded	85 guruş
Köhne gömlek 1 aded don 1 aded	12 guruş
Bayağı basma 1 top	41 guruş
Müsta'mel penbe memlû yorgan 1 aded	45 guruş
Penbe memlû yasdık 1 aded	7.5 guruş
Müsta'mel çuha enteri 1 aded	63 guruş
Çuha yelek 1 aded	7 guruş
Kundura çift 1 aded	13 guruş
Def'a müsta'mel çuha yelek 2 aded	15 guruş
Sünbül 1 aded	6 guruş
Müsta'mel don 1 aded dizlik 1 aded	9 guruş
Fes püskülü 1 aded	4 guruş
Duhan kîsesi 1 aded ve sağır uçkur 4 aded	8 guruş
Köhne gömlek 6 aded	23 guruş
Çit libâs 1 aded	10 guruş
Köhne kısa enteri 2 aded	9.5 guruş
Müsta'mel çit yelek 1 aded enteri 1 aded	7 guruş
Köhne yaş terliği 5 aded ve ilk evali 4 aded	9.5 guruş
Köhne bez pantolon 3 aded	5 guruş
Bayağı aba 1 aded	47 guruş

Seccâde 1 aded	18 guruş
Cedid fes 1 aded ve püskül	27.5 guruş
Bayağı çit değirmi 8 aded	13.5 guruş
Müsta'mel aba şalvar 1 aded	30 guruş
Çuha setre 1 aded	45 guruş
Çuha pantolon 1 aded	9 guruş
Bir mikdâr beyaz Tire fistanı	2.5 guruş
Şayak yağmurluk 1 aded	62 guruş
Çocuk cebkeni 6 aded	13.5 guruş
Müsta'mel çit enteri 2 aded	guruş
Nizam askısı 3 aded	1.5 guruş
Haleb kuşağı 1 aded	18.5 guruş
Cedîd çuha kazağı 1 aded	153 guruş
Şayak setrî 1 aded	20 guruş
Basma çit def'a 1 top	45 guruş
Def'a çit değirmi 2 aded	11 guruş
Müsta'mel sarı acem şalı 1 aded	73 guruş
Def'a çuha kazağı 1 aded	80 guruş
Def'a müsta'mel bez dizlik 2 aded	16.5 guruş
Def'a penbe memlû yorgan 1 aded	30 guruş
Def'a kundura ve mess	14 guruş
Köhne fes 5 aded	9.5 guruş
Köhne makreme 5 aded	16 guruş
Aba ve pütür	90 guruş
Def'a fes ma'a-püskül	13 guruş
Köhne çorab 5 aded ve yelek 1 aded	9 guruş
Fener 1 aded	12 guruş
Endâze 1 aded	3 guruş
Bez hurdaları	3 guruş
Köhne çakı ve pul	5 guruş
Makreme parçaları	10 guruş
Şemsiyye 1 aded	9 guruş
Hurç 1 aded	34 guruş
Sağîr kilid 2 aded	2 guruş
Köhne don 4 aded	6.5 guruş
Bayağı tesbîh 4 aded	3.5 guruş
Kîse derûnunda nakdi	13 guruş
Def'a kîse derûnunda nakd	593.5 guruş
Gâzî altûnu 4 aded yirmilik 3 aded onluk 1 aded	162 guruş
Beyaz mecîdiye yirmilik 5 aded	100 guruş
Beşlik 13 aded	65 guruş
İkilik 21 aded	42 guruş
Guruş 41 aded	41 guruş
Def'a nakd der-kîse	89 guruş
Yekûn	2466 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun ber-mûceb-i vasiyyet teçhîz tekfîn ve keffâret-i yemîn ve savm ve vücûh yere masrafı	300 guruş Şehâdet-i Meydan İmamı Abdullah Efendi ve Kahveci Tosun Mustafa

(13) Derûn-ı hüccet-i şer'îyye ma'lûkatü'l-esâmî verese-i merkûmûn taraflarından vekîl sâbitü'l-vekâle olan merkûm Ali bin Mustafa huzûr-ı şer'de bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim merkûmetân Fatma ve Âlime mûrisleri müteveffâ-yı merkûm Abdullah'ın medîne-i Tokad'da hîn-i vefâtında indinde bulunan terekesi müdür-i kazâ fütüvvetlü Abdurrahman Efendi ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve ber-mûceb-i irâde-i seniyye sûk-ı Sultâniyye'de bey' min-yezîd olunarak Tokad Mal Sandığı'na devr olunmuş olan iki bin altmış yedi guruş semen-i bey'îyye sandık-ı mezkûrdan bi'l-vekâle tamâmen ve kâmilan ahz ü kabz eyledim dedikde mâvaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' işrîn min şehri-i Zilkadeti's-şerîfe sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Çıkıcı Mustafa bin Ömer

Veznedaroğlu Ahmed Ağa ve gayruhum

{ 39b }

Guruşda bir para resm-i mahkemesi	62 guruş
Taraf-ı şer'e â'id nisfdan sülüs-i dellâliyye	4 guruş
Kaydiyyesi	2.5 guruş
Toplam	6.5 guruş
Hazîne-i Celîle'ye â'id nisf-ı dellâliyye	13 guruş
Kaydiyyeden	02 guruş
Toplam	15 guruş
Ber-mûceb-i lâyiha münâdîlere mahsûs	8.5 guruş
Hammâliyye ve kahvehâne yevmiyyesi	7 guruş
Yekûn	399 guruş

Sahhu'l-bâkî der-yed-i me'mûr-ı mezbûr	2067 guruş Tokad Mal Sandığı'na teslîm olunan yalnız iki bin altmış yedi guruşdur
--	--

Bulgur Kazganoğlunun Defteri

(1) Medîne-i Tokad'da Kaya Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Bulgur Kazganoğlu Serkis veled-i Haçık nâm hâlikin (2) verâseti sulbiye-i sağîre kızları Horsimâ ve Ahsaberte'ye ve sulbî sağîr oğlu Artin nâm sağîrûna munhasıra olduğu şer'en (3) zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve sağîrûn-ı mezbûrûnun reşîd-i bulûğlarına değin üzerlerine kibel-i şer'den (4) bâ hüccet vasî nasb olunan hâlleri Hallâçoğlu Manuk nâm zimmî taleb ve ma'rifetiyle tahrîr ve teleften liecli'l-vikâye ve istirbâh (5) olunub sağîrûn-ı mersûmûna nâfi' olmak için sûk-ı Sultâniye'de ba'de'l-müzâyede âsmân-ı misülleriyle bey' ve semeni beyne'l-verese (6) bi'l-farîzati's-şer'iyye ba'de't-taksîm vasî-i mersûma teslîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müferedâtıdır ki ber-vech-i âti zikr olunur (7) hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis işrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Harâb bağ der-mevzi'-i Heyvaklar 1 kıt'a	300 guruş
Ağ sabun 1 kıyye 140 direm	8.5 guruş
Köhne İngiliz kuşağı 1 aded	800 guruş
Yük memlû müsta'mel yasdık 1 aded	16 guruş
Köhne yasdık yüzü 1 aded ve döşek yüzü 2 aded	10 guruş
Çıkı derûnunda çaput parçaları	6.5 guruş
Sağîr şam'dân 2 aded	10 guruş
Çaput memlû yasdık 4 aded	26 guruş
Köhne şilte döşek 1 aded	27.5 guruş
Müsta'mel çiçekli enteri 1 aded ve şal dolama 1 aded	40 guruş
Bir mikdâr ipek parçası	4 guruş
Hammâm takımı 4 parça	9 guruş
Köhne gömlek 1 aded	5.5 guruş
Çârşâb 1 aded	12 guruş
Bir don 1 aded	14 guruş
Yazma 4 aded cora 1 aded	22 guruş
Köhne kilim	17 guruş
Çevre 1 aded çadır 1 aded	25 guruş
Hammâm tası 1 aded	4 guruş
Köhne çul ve bardan kıymetleri	20 guruş
Mitil 2 aded döşek 1 aded	30 guruş
Def'a mitil 1 aded	17 guruş
Papuç 1 çift	5 guruş
Çekmece 1 aded	2.5 guruş
Çitârî parçası 2 aded	27 guruş
Çit fistan	12 guruş
Fincan 2 aded zarf 6 aded	5 guruş

Köhne anbar 1 aded	7 guruş
Sandık 1 aded	20 guruş
Sîm kutu ve zincir 22 direm	40 guruş
Bayağı taş küpe çift	16 guruş
Altûn hâtem	10 guruş
Sîm hamâyıl ve zincir 19 direm	20 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 10 kıyye 340 direm	170.5 guruş
Def'a 4 kıyye	056 guruş
Toplam	226.5 guruş
Teymür hurdaları ve çekiç ve satur ve bıçak ve çanak çömlek	33.5 guruş
Def'a hırdavât	8 guruş
Yekûn	1070 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafrına ilkâ masrafı	135 guruş
Dellâliyye ve hammâliyye ve dükkân kirâsı	22.5 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	28.5 guruş
Yekûn	186 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	884 guruş
Hisse-i bint Horsimâ	221 guruş
Hisse-i bint Ahsaperte	221 guruş
Hisse-i ibn Artin	442 guruş

{ 40a }

Kezbân Hâtun Kassâmı

(1) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kezbân bint-i el-Hâc Emin Ağa nâm müteeffiyenin (2) verâseti zevc-i metrûku el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Hasan Ağa ile sadriye kebîr kızları Şerîfe ve Ümmü Gülsüm ve Mûnise ve sağır oğlu (3) Ömer'e munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' (4) ve taksîm olunan müteeffiye-i mezbûrenin terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis ısrîn (5) min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Altûn depelik 3 miskâl fiyatı 73	130 guruş
Müteeffiyenin alınının zeri altûnu 32 findık rub'iyyesi fiyatı 9.5	303 guruş
Müsta'mel döşek 2 aded	90 guruş

Basma yüzlü müsta'mel yorgan	90 guruş
Müsta'mel katife yasdık 8 aded	200 guruş
Çit pupla 2 aded	10 guruş
Müsta'mel kilim 2 aded	100 guruş
Yan minderi 1 aded	50 guruş
Müsta'mel sevvâbî enteri 1 aded	90 guruş
Sarı atlas enteri	40 guruş
Müsta'mel gezi enteri 1 aded	50 guruş
Köhne abâî enteri 1 aded	30 guruş
Biçilmiş abâî enteri 1 aded	50 guruş
Müsta'mel libâde 1 aded	20 guruş
Müsta'mel çuha şilte	50 guruş
Müsta'mel fes 1 aded	10 guruş
Köhne basma enteri 1 aded	10 guruş
Boğça şal kuşak 1 aded	30 guruş
Abaî kuşak 1 aded	15 guruş
Köhne kuşak 1 aded basma 1 aded bez 1 aded	29 guruş
Hammâm takımı	25 guruş
Müsta'mel çârşab 2 aded gömlek 2 aded	17 guruş
Ayna 1 aded	15 guruş
Müsta'mel bürük 1 aded	15.5 guruş
Yazma ve İstanbul çepni ve dülbend değirmi 6 aded	38 guruş
Katife yüzlü köhne kısa kürk 1 aded	25 guruş
Selvi sandık 1 aded	40 guruş
Gügül parçası? ve penbe ipliği 1 aded	10.5 guruş
Beyaz bez don 3 aded	60 guruş
Helâlî gömlek 2 aded	40 guruş
Sîm kutu 1 aded ve sürmedân 1 aded	50 guruş
Evânî-i nuhâsiyye 21 kıyye	367.5 guruş
Mehr-i mü'eccele li-zevci'l-mezbûr	450 guruş
Yekûn	2560.5 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffiye-i mezbûrenin teçhîz ve tekfîn masrafı ve keffâret-i yemîn	300 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	68.5 guruş
Yekûn	368.5 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	2192 guruş
Hisse-i zevc	548 guruş 96 meblağ
Hisse-i bint	328 guruş 96 meblağ
Hisse-i bint	328 guruş 96 meblağ
Hisse-i bint	328 guruş 96 meblağ
Hisse-i ibn	657 guruş 72 meblağ

Sûfioğlu Ahmed'in Defteri

(6) Medîne-i Tokad'da Câmî-i Kebîr Mahallesi ahâlîsinden ve asâkir-i nizâmîye-i hâzret-i şâhâne yüzbaşılardan rif'atlü Hüseyin Bey ve Rüstem Bey hazır (7) ma'iyetleriyle medîne-i Tokad'a vürûd ve Koralzâde Hacı İbrâhim Ağa hânesinde müsâfereten sâkin iken bundan akdem hulûl-i (8) ecel-i mev'udıyla vefât eden Sûfioğlu Yüzbaşı Ahmed Ağa bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti Niksar Kasabası'nda sâkin (9) li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin bin el-merkûm Mehmed'e munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' ve Miralay mûmâ (10) ileyhâ ma'rifetleriyle tahrîr ve terkîm olunan müteveffâ-yı merkûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre (11) fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Sîmli ve sırmalı dabân kılıç kabza 1 aded	600 guruş
Basma Peryol sa'at 1 kit'a	500 guruş
Müsta'mel çuha saku 1 aded	250 guruş
Kehribar çubuk takımı 1 aded	100 guruş
Sarı (kelime eksik)	
Çuha yelek 2 aded	20 guruş
Çit enteri 2 aded yelek 1 aded	25 guruş
Havlu 1 aded bez çârşab 1 aded	10 guruş
İblik çorap 5 çift	15 guruş
Duhân kîsesi 2 aded	12 guruş
Def'a çârşab (kelime eksik)	
Müsta'mel çuha pantol 1 aded boğça derûnunda bez parçaları 5 aded don 1 aded	30 guruş
Mâ'î abâ parçası 1 aded	15 guruş
İstanbul çizmesi 1 çift	25 guruş
Duhân ma'a-muşanba	6 guruş
(kelime eksik)	
Kebîr kahve takımı kutusu 1 aded derûnunda zarf 8 aded fincan 9 aded değirmen 1 aded cezve 3 aded tepsi 1 aded	50 guruş
Müsta'mel çuha enteri 1 aded	15 guruş
Sarı enli basma 30 endâze	60 guruş
Mâ'î basma 15 endâze	30 guruş
Def'a çârşâb 2 aded	6 guruş
Bez içlik 1 aded	6 guruş
Bayağı fes 1 aded	9 guruş
Cedîd kundura 2 çift	20 guruş
Siyah sof parçası	10 guruş

{ 40b }

Tesbîh 1 aded	20 guruş
Çuha pantol 2 aded	100 guruş
Çuha müsta'mel setrî 1 aded	100 guruş
Def'a bez pantol 3 aded	30 guruş
Def'a fes ma'a-püskül 1 aded	15 guruş
Yazma yağlığı 3 aded	15 guruş
Müsta'mel şal yelek 1 aded	8 guruş
Köhne boğça 2 aded	4 guruş
Def'a siyah tesbîh 1 aded	5 guruş
Def'a müsta'mel setrî 1 aded	100 guruş
Def'a köhne setrî 1 aded	25 guruş
Deve tüyü pantol 1 aded ma'a-setrî 1 aded	25 guruş
Terlik 2 çift köhne uçkur 1 aded	10 guruş
Beyaz bez 30 endâze	35 guruş
Çuval hurcu 1 aded	20 guruş
Beyaz aba yağmurluk 1 aded	90 guruş
Köhne yatak yağmurluk 1 aded	20 guruş
Kaliçe seccâde 1 aded	15 guruş
Def'a müsta'mel fes 2 aded	15 guruş
Köhne duhân çubuğu ve kehribâr takımı 1 aded	5 guruş
Kutu derûnunda lüle 9 aded	10 guruş
Altılık ve beşlik ve yarımlik olarak beyaz nakd akçesi	1990 guruş
Yekûn	4500 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Techîz ve tekfîn masrafı	100 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	119 guruş
yekûn'l-ihracât	219 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	4281 guruş Karındaşı merkûm Hüseyin'e teslim olunmuştur
--	--

Beytü'l-mâl

(1) Fi'l-asl Arabgir Kasabası ahaliyelerinden olub sâ'illik ile medîne-i Tokad'da Müftî Han'ında sâkin iken bundan akdem hulûl-i ecel-i (2) mev'ûduyla hâlik olan zâhirde varîs-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmamağla terekesi cânib-i beytü'l-mâla (3) â'id ve râci' olmağın bu makûle beytü'l-mâl-ı âimme ve hâssanın kabzına me'mûr Tokad müdürü rif'atlü Abdurrahman Efendi tarafından (4) me'mûr kılınan zabtiye Ahmed Ağa nâm kimesne ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve ba'de ihrâcî'l-masârif bâkî

âsmânı ber-mûceb-i (5) usûl muhâsesini şumûl Tokad Mal Sandığı'na teslîm olunan hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre (6) fî'l-yevmi't-tâsi' ısrîn min şehr-i Şevvali'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Altılık ve beşlik beyaz akçe nakdi	210 guruş
Yarımlık ve onluk beyaz akçe nakdi	394 guruş
Yekûn	604 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Hâlik-i mersûmun hafırına ilkâ masrafı	39 guruş
Mahkemeye resm-i âdî ve kaydiyye	16 guruş
Yekûnü'l-ihracât	55 guruş

Sahhu'l-bâkî der-yed-i me'mûr-ı merkûm	549 guruş Me'mûr-ı merkûm yediyle Tokad Mal Sandığı'na teslîm olunan yalnız beş yüz kırk dokuz guruşdur
--	--

{ 41a }

Balabanoğlu'nun Defteri

(1) Medine-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Balabanoğlu Asador veled-i Barsam nâm hâlikin (2) verâseti zevce-i metrûkesi Valetin bint-i Ohannes ile sulbî sağır oğulları Kirkor ve Kigork ve Artin ve sulbiye-i sâğîre kızı Meryem'e (3) munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân olduktan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese alâ mâ-faraza'llâhü Ta'âlâ tevzî' ve taksîm olunan (4) hâlik-i mersûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Zilka'deti's-şerîfe sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrda vâki' bir bâb menzilden nısf hissesi	1000 guruş
Nuhâs yemek kazganı 1 aded ve sahan 2 aded	20 guruş
Döşek 1 aded yorgan 1 aded çabut memlû yasdık 2 aded köhne hasır 1 aded	30 guruş
Yekûn	1050 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi minhâ	0028 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1022 guruş
Hisse-i zevce	127 guruş 90 meblağ
Hisse-i bint	127 guruş 9 meblağ
Hisse-i ibn	255 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn	255 guruş 60 meblağ
Hisse-i ibn	255 guruş 60 meblağ

Merdimâncı Memiş Kassâmı

(5) Medine-i Tokad'da Mahmud Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Merdimâncı Memiş Mehmed bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i (6) metrûkesi Ümmühan bint-i Hüseyin ile sulbî kebîr oğlu Ali ve sağîre kızları Ârife ve Rukiyye'ye munhasıra olduğu şer'en zâhir ve nümâyân (7) oldukdan sonra bâ ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffâ-yı merkûmun terekesi defter-i müfredâtıdır ki (8) ber-vech-i âtî zikir olunur hurrîre fî'l-vevmi's-sâbi' işrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrda vâki' bir bâb menzilden nısf hissesi	400 guruş
Bağ der-mevzi'-i Cemâl 1 kıt'a	200 guruş
Bağçe der-mahalle-i mezbûre 1 kıt'a	400 guruş
Merkeb 1 re's	50 guruş
Beyaz döşek 2 aded müsta'mel yorgan 2 aded yasdık 3 aded	100 guruş
Köhne kilim 3 aded	10 guruş
Köhne kesim elbisesi	10 guruş
Şam'dân 1 aded	3 guruş
Nuhâs 4 kıyye	50 guruş
Keser 2 aded hızâr 1 aded balta 1 aded ve sâ'ir hırdavât	27 guruş
Der-zimmet-i Danişmend karyeli İbrâhim	200 guruş
Zimem-i düyûn paraları	200 guruş
Yekûn	1650 guruş

Minhâ'l-ihracât	
Müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn masrafı	58 guruş
Resm-i kısmet-i âdî ve kaydiyyesi	42 guruş
Yekûn	100 guruş

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1550 guruş
Hisse-i zevce	193 guruş 90 meblağ
Hisse-i bint	339 guruş 7 meblağ
Hisse-i bint	339 guruş 7 meblağ

Hisse-i ibn	678 guruş 14 meblağ
Meblağu'l-bâkî	2

Hatm-i bâ mühr

Es-Seyyid Abdullah el-imâm el-mevlâ hilâfetüh be-medîne-i Tokad nemakahü'l-fakîru'llâh azze şânüh ufiye anh

{ 41b }

Morote'ye Müte'allik Hücjet

(1) Medine-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan iki sene mukaddem hâlike olan Hosus oğlu zevcesi (2) Balasa bint-i Ohannes nâm hâlikenin verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Selviye oğulları Avidik ve Artin veledi (3) Kirop ile diğêr kız karındaşı Nâzike'nin kızı Morote'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mersûmûndan mersûmân Avidik (4) ve Artin nâmân zimmîler huzûr-ı şer' de işbu bâ' isetü'r-rakîme mersûme Morote bint-i Ohannes nâm Nasrâniyye müvâcehesinde bi-tav'ihümâ (5) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mûrisemiz hâletemiz hâlike-i mersûme Balasa'nın terekesinden isâbet eden hisse-i irsiyelerimizi (6) hîn-i helâkda mevcûd terekesinden ahz ü kabz eyledük ise de yine tereke-i hâlike-i mersûmeden olarak işbu mersûme Morote yedinde (7) olan Hoca Ahmed mahallesinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd bir bâb menziliyle Körpınar (=Gürpınar) nâm mahalde kâ'in ma'lûmetü'l-hudûd bir kıt'a bağ ve tereke-i (8) sâ'iresinden dahi hisse-i irsiyelerimizi taleb ve da'vâ sadedinde olduklarımızda ol dahi zikrolunan eşyâ ve emlâk (9) benim mülk-i mahsûslarımdır deyü def'a tasaddî eyledikde meyânelerimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vukû' bulmuşdu (10) el-hâlete hâzih meyânelerimize musâlahata tavassut edüb kat'â li'n-nizâ' ve bi-rızâ'i'l-cânibeyn bir aded araka ve bir aded yemek kazganı ve (11) bir aded çamâşûr leğeni ve bir aded sağîr sini ve bir aded kilim üzerine inşâ-ı akd-i sulh-i şer'î eylediklerinde tarafeynden birerlerimiz (12) sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan mârrü'z-zikr eşyâ-yı mezkûrları bizlere def' ve teslîm bizler dahi yedinden kâmilen ahz ü kabz (13) eyleyüb tereke-i hâlike-i mersûmeye dâ'ir mersûme Morote zimmetinde habbe-i vâhide alacak haklarımız kalmamağla husus-ı mezkûra (14) müte'allik âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve kâffe-i ey mân ve muhâsamâtdan işbu hâletemiz kızı mersûme Morote'nin zimmetimiz (15) her birerlerimiz ibrâ-ı âmile ibrâ ve ıskât ve istîffâ-yı hak eyledik dediklerinde ol dahi ibrâ-ı

mezkûru (16) ba'de'l-kabûl mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmîs
ısrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Gökçeoğlu Ohannes

Dellâloğlu Toros

Hosusoğlu Hoca Adidis

Muhzır Mehmed bin Ömer

Dalkılıçoğlu Mehmed bin Mehmed

Dalpine'ye Müte'allik Vâsi Hücjet Kaydı

(17) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan
akdem hâlik olan Balabanoğlu İsadör veled-i Barsam nâm hâlikin (18) sulbî sağîr
oğulları Kirkor ve Kigork ve Artin ve sulbiye sağîre kızı Marya'ya babaları hâlik-i
mersûmun terekesinden bi'l-irsi's- (19) şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden
emvâl-i mevrûselerini zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerini rü'yet (20) ve itmâma kıbel-i
şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühimm olmağın sağîrûn-ı
mersûmûnun anaları işbu bâ'isetü'r-rakîme (21) Dalpine bint-i Ohannes nâm Nasrâniyye
vesâyete ehl ve sağîrûn-ı mersûmûn haklarında bir vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i
kitâbda (22) muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i
mevki'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'i'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi (23)
hazretleri dahi sağîrûn-ı mersûmûnun vakt-i rüşd ve sedâdına değin mâl-ı mevrûslarını
hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını (24) rü'yet ve itmâma anaları mersûme
Dalpine'yi vasî nasb ve ta'yîn buyurdularında ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyete-i
mezbûru (25) kabûl ve hidmet-i lâzimesin kemâ-yenbağî edâya müte'ahhide ve iltizâm
etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis (26) min şehr-i
Zilka'deti's-şerîfe sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şâkire Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Kayyım Nafaka Hücjeti Kaydı

(27) Medîne-i Tokad'da Meydan Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Boyahâne Ağası zâde İsmâil bin Ali nâm müteveffânın (28) sulbî sağır oğlu Mustafa'ya babası müteveffâ-yı merkûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl (29) eden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'iresin rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak (30) lâzım ve mühim olmağın sağır-i mezbûrun anası işbu bâ'isü'l-vesîka Şâkire bint-i Mehmed nâm hâtun vesâyete ehl ve sağır-i (31) merkûm hakkında her ne vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i (32) sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağır-ı mezbûrun rüşd-i bulûğuna değin mâl-ı mevrûsunu zabt u hıfza (33) ve umûr-ı sâ'iresini rü'yet ve itmâma anası mezbûre Şâkire Hâtun'u vasî nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi (34) ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûru kabûl ve hidmet-i lâzimesin kemâ-yenbağî edâya müte'ahhide ve iltizâm etdikden sonra vasiyye-i mezbûre (35) ânifâ meclis-i şer'de takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasî olduğum sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve ihtiyâcî (36) olmağla emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur dedikde (37) fi'l-hakîka sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtâç olduğunu zeyl-i kitâbda mektûbü'l-esâmî (38) kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ ileyh efendi hazretleri dahi sağır-i merkûmun emvâl-i mevrûsesi nemâsından (39) râyic-i fi'l-vakt beher yevm yirmi para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru târîh-i kitâbdan (40) harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağır-i merkûmun emvâl-i mevrûsesinden rucû'a vasiyye-i mezbûre Şâkire (41) Hâtun'a izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Zilka'deti's-şerîfe sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hattât Hoca Ömer Efendi

Tenekeci el-Hâc Bekir Efendi

Boyahane Ağası zâde Ahmed Efendi

Ve gayruhum

{ 42a }**Hekîm Matyos'a Mûte'allik Hücçet Kaydı**

(1) Medîne-i Tokad'da Yaşmeydan Mahallesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem hâlike olan Horsima bint-i Tolaboğlu Arakil (2) nâm hâlikenin verâseti zevc-i metrûku gâ'ib-i ani'l-belde Abraham veled-i Mardiros nâm zimmî ile sadriyye sağır oğulları (3) Kigork ve Agob'a inhisârı tahakkukundan sonra sağîrân-ı mersûmânın babaları zuhûruna değîn tesviye-i umûrlarına min-kibel-i şer' (4) vasî nasb olunan ammiyeleri Tavit veled-i el-mersûm Mardiros nâm zimmî medîne-i mezkûr meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'de (5) fi'l-asl Bağdad mütemekkinlerinden olub zikrolunan Yaşmeydan Mahallesinde mütemekkin işbu bâ'isetü'r-rakîm Tabîb Matyos veled-i Oseb (6) nâm zimmî mahzarında bi'l-vesâye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb vasîleri olduğum sağîrân-ı mersûmânın anaları hâlike-i mersûmenin (7) babası olub bundan iki sene mukaddem hâlik olan Tolaboğlu Arakil nâm zimmîden mevrûs zikrolunan Yaşmeydan Mahallesinde (8) kâ'in ma'lûmetü'l-hudûd bir bâb menzilde olan hissesinde mersûme sâkine olmak murâd eylediğinde işbu hekîm-i mersûm (9) menzil-i mezkûru babası hâl-i hayâtında kenîsâ fukarâlarına vakfeylemiş olduğundan patrik tarafından bana bey' olunmağla (10) benim mülk-i müşterâmdır senin medhalin yokdur seni şimdi telef ederim deyü kemâl-i tehevvür ve gasb ile târîh-i (11) vesîkadan on gün akdem mersûme Horsima'nın üzerine hüçûm edüb ol dahi havfından nâşî bir oda içinde ihtifâ (12) ve zâyî'atü'l-akl olub sekiz gün sonra hâlike olmağla sü'âl olunub takrîri tahrîr ve îcâb-ı şer'îsi icrâ olunmak (13) bi'l-vesâye murâdımdır dedikde müdde'â aleyh mersûme cevâbında menzil-i mezkûru ber-vech-i muharrer iştirâ eylediğini ve mersûme gelüb sâkine (14) olmak dâ'iyyesinde olduğunu ikrâr ancak ol vechle tehevvür ve gasb ile üzerine hüçûm eylediğini külliyyen inkâr edicek vasî-i mersûmdan (15) takrîr-i da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz edüb tâlib tahlîf dahi olmadığından da'vâ-yı (16) mücerrediyile müdde'â aleyh mersûmdan şer'en bir beyyine lâzım gelmeyüb vasî-i mersûm bilâ beyyine bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmağın (17) mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fi'l-yevmi's-sâlis min şehri-Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Na'iband Osman Ağa bin Abdülbâkî

Müezzinoğlu Hamd bin Mehmed ve karındaşı İbrâhim

Abacı Hacı Bekiroğlu Hasan Efendi

Muhzırbaşı Ali Ağa

Hoca Abraham bin Yavani

Ve gayruhum

Gemicioğlu Şerîfe'ye Vasî Hüccti

(18) Medîne-i Tokad'da Çay Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kireççioğlu Sâlih bin el-Hâc Ömer nâm müteveffânın (19) sulbî sağır oğlu Ömer ve sağıre kızı Hafize'ye babaları müteveffâ-yı merkûm ile ba'dehû fevt olan kız karındaşları Mûnise'nin terekelerinden (20) bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma (21) kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağırân-ı mezbûrânın hâlleri bâ'isü'l-kitâb Mehmed Şerîf bin Hâlil (22) nâm kimesne vesâyete ehl ve sağırân-ı merkûmân haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e (23) haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın rüşd-i bulûğlarına değin mâl-ı (24) mevrûsalarını hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yete hâlleri merkûm Mehmed Şerîfi vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i (25) mezbûru ber-vech-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzımelerin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis (26) min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Çizmecî Osman bin Ahmed

Korutoğlu Mehmed bin Hasan

Korutoğlu Ali bin Bekir

Ve gayruhum

Şerîfe'ye Mûte'allik Vasî Hücçeti Kaydı

(27) Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Dervişoğlu Ahmed bin Ahmed nâm müteveffânın sulbiyye sağîre kızı Şâkire'nin babası (28) müteveffâ-yı merkûmdan müntakîl bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl (29) eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kîbel-i şer'eden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîre-i (30) mezbûrenin anası işbu bâ'isü'l-vesîka Şerîfe bint-i Ali nâm hâtûn vesâyete ehl ve sağîre-i mezbûre haklarında her vechle evlâ (31) ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi (32) hazretleri dahi sağîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mâl-ı mevrûslarını hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yet ve itmâma vâlidesi (33) mezbûre Şerîfe Hâtûn'u vasî nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi vesâyete-i mezbûru ber-vech-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzimelerin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd (34) ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri-Şevvâli'l-mükerrrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Beylik Osman Ağa

Keçelü Seyyidoğlu Hâfız Mülâzım

Ve gayruhum

{ 42b }

Zefîryemez Vereselerine Hücçet

(1) Medîne-i Tokad'da Alaca Mescid Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Zifîryemez oğlu Mustafa bin Mehmed nâm müteveffânın (2) verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmü Gülsüm Hâtûn ile sulbiyye kebîre kızları Fatma ve Şerîfe'ye ve sulbî (3) kebir oğlu Mehmed'e inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrûndan zâtları mu'arrefe bâ'set-i hâzihi'l-vesîka bintü'l-mezbûre (4) Fatma ve Şerîfe taraflarından zikr-i âtî da'vâya vekîl sâbitü'l-vekâlesi olan Baharzâde es-Seyyid İbrâhim bin Mustafa (5) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ibnü'l-merkûm Mehmed

mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilelerim mezbûretânın (6) mûrisleri babaları müteveffâ-yı merkûmun emlâk ve akâr ve eşyâ ve kâffe-i terekesini işbu merkûm Mehmed Ağa fuzûlî zabt (7) dâ'iyyesinde olmağla sü'âl olunub takrîr ve tahrîr ve tereke-i müteveffâ-yı merkûm ma'rifet-i şer'le beyne'l-verese alâ-mâ-faraza'l-lâhü Ta'âlâ (8) tevzî' ve taksîm olunmak bi'l-vekâle murâdımdır dedikde gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm cevâbında babam müteveffâ-yı merkûm (9) Mustafa hâl-i sıhhatinde üzerimde olan libâsımdan gayrı yedimde olan cemî' emvâl ve akâr ve eşyâ oğlum (10) Mehmed'indir benim alakam yokdur deyü mahzar-ı müsliminde ikrâr ettikten yedi gün sonra fevt olmağla yedimde olan (11) etevâ-yı şerîfeler mücebince emvâl ve akâr ve eşyâ-yı mezkûrların cümlesi benim olmağla binâ'en aleyh zabt (12) ederim deyü mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk vekîl-i merkûm cevâbında müvekkilelerimin babamızı müteveffâ-yı merkûm (13) Mustafa vefâtından dokuz gün akdem derûn-ı arzda olan mikdârı ma'lûm olmayan boyasıyla zikrolunan (14) eşyâ ve emlâk ve akârını semen-i ma'lûmeye işbu merkûm Mehmed Ağa'ya safka-ı vâhide ile bey' etmişdi (15) lede'l-istiftâ bey'-i mezkûrun adem-i sıhhatine binâ'en nefy-i mülk da'vâsı tedârik eyledi deyü def'le cevâb (16) vericek müdde'â aleyh merkûm Mehmed Ağa'dan istintâk oldukda ber-vech-i muharrer bey'-i mezkûrun vukû'unu ikrârdan (17) iki gün sonra dahi minvâl-i meşrûh üzre nefy-i mülk eyledi idi deyü bi-tekrâr mukâbele edicek tarafeyn (18) fetevâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ cânib-i fetvâhânedenden müddeî vekîl-i merkûm yedine i'tâ buyurulan bir kıt'a (19) fetevâ-yı şerîfeye nazar olundukda zîr-i sıhhatinde kendünün mülkü olduğu meşhûd ve mütevâtir olan akâr ve eşyâsı için (20) libâsımdan mâ-adâ cümlesinden benim alâkam yokdur oğlum ömründür deyü ikrâr etdikde ikrâr-ı mezbûrun kâzib olduğu (21) zâhir iken ikrâr-ı mezbûr sahîh ve mu'teber olur mu el-cevâb olmaz deyü tasrîh buyurulmuş ve kütüb-i fikhiyyeden (22) Eşbâh'da lâ-ibrate li'z-zanni'l-beyân hatâ'ühû ve yine Dürr-i Muhtâr'dan el-bâtil lâ-yeteretteb aleyhi'l-hükm ve yine Düreri'l- (23) İkrâr kâziben leyse nâkilen li'l-mülk ve yine Füsûleyn'de feinnehü'l-ikrâr kâziben lâ-yüsbitü'l-istihkâk li'l-mukırrun-leh (24) deyü nakl-i sarîh ile tasrîh olunmuş olmağla mücebince ikrâr-ı mezkûrun adem-i sıhhatine mebnî müdde'â aleyh (25) merkûmun bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' olunarak kâffe-i tereke-i müteveffâ-yı merkûm beyne'l-verese bi'l-farîzatiş- (26) şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunmasına ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis (27) aşer min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Keçeciler mahallesinde Teymûrcü Hacı Halîl bin Hüseyin

Urgancı Sarı Mehmed oğlu Abdullah bin Mehmed

Tütüncü Sâlih'in oğlu Mehmed bin Sâlih

Pîroğlu Mustafa bin Abdullah

Urgancı Mehmed bin İsmâil

Kuyumcuoğlu Halîl bin Mehmed

Dobaçoğlu Ali bin Ahmed

Kara Hasan oğlu Ömer bin Mustafa

Kuyumcuoğlu İbrâhim bin Mehmed

Mesçi Hasan bin İsmâil

Abdurrahman Paşa oğlu Ali bin Mehmed

Ve gayruhum

Halluçoğlu Manuk'a Müte'allik Vasî Hüceti

(28) Medîne-i Tokad'da Kaya Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Bulgur Kazanıoğlu Serkis veled-i Haçık nâm hâlikin sulbî (29) sağîr oğlu Artin ve sulbiyye sağîre kızları Horsima ve Ahsapert'e nâmûn sağîrûna babaları hâlik-i mersûmun terekesinden bi'l-irsi's- (30) şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den bir vasî (31) nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîrûn-ı mersûrûnun hâlleri işbu bâ'isü'r-rakîm Halluçoğlu Manuk veled-i Artin (32) nâm zimmî vesâyete ehl ve sağîrûn-ı mersûrûnun haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber (33) vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'î'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîrûn-ı mersûrûnun vakt-i rüşd ve (34) sedâdlarına değîn mâl-ı mevrûslarını hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yet ve itmâma hâlleri mersûme Manuk zimmîyi vasî (35) nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi ber-vech-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzımelerin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğîn mâ-vaka'a (36) bi't-taleb

ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis ısrîn min şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Etmekçioğlu Kahya Ohannes

Makdis Haçik zimmî

Agob zimmî

Ve gayruhum

{ 43a }

Artin'e Müte'allik İzin Hüccti

(1)Medîne-i Tokad'da Yaşmeýdan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan İpekçioğlu kızı Meryem bint-i Avadik (2) nâm hâlikenin verâseti zevc-i metrûku Artin veled-i Serkis ile sadriyye sağır oğulları Serkis ve Mardiros ve Ohannes (3) ve sadriyye sağire kızları Takok'a ve Anna'ya munhasıra olub kable'l-kısme mersûmân Mardiros ve Ohannes dahi birbirlerini müte'âkiben (4) hâlik olub verâseti babaları mersûm Artin'e munhasıra ve tashîh mes'ele-i mîrasları otuz iki sehm i'tibârıyla (5) sihâm-ı mezkûrdan yirmi sehmî zevc-i mersûm Artin zimmîye ve altı sehmî ibnü'l-mersûm Serkis'e ve üç sehmî mersûmâtân Takok'a (6) ve Anna'ya inhisârı tahakkukundan sonra sağîrûn-ı mersûmûnun velîleri babaları işbu bâ'isü'r-rakîm mersûm Artin (7) veled-i Serkis nâm zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edüb mûrisemiz hâlike-i (8) mersûmeden müntakil ve mevrûs Haydarhâne arâzisinde kâ'in bir taraftan Basmacı Keşişoğlu ve bir taraftan (9) Ağyaoğlu Ağya ve ba'zen Şeytanoğlu Agob mülkleri ve bir taraftan tarîk-i hâss ve bir taraftan tarîk-i âmm ile (10) mahdûd kürûm ve eşcârı mülk ve arsası bâ izn-i sâhibi'l-arz tasarrufumuzda olan tahmînen dört çiftlik (11) mikdârı bir kıt'a bağımızın hâsılı harcına vefâ etmeyüb adem-i idâremden nâşî gün be-gün harâb olarak evlâdlarım (12) sağîrûn-ı mersûmûna gadr küllî olacağından bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrda olan mârrü'z-zikr on iki sehm hisseleri benim hissem (13) ile ma'an semen-i misliyle tâliblerine bey' ve sağîrûn-ı mersûmûnun hisselerinin âsmânı istirbâh olunmak haklarında (14) evlâ ve enfa' olacağına binâ'en vech-i mezkûr üzre bâğ-ı mezkûru bey' cânib-i şer'den bana izn

verilmek matlûbumdur (15) dedikde velî-i mersûmun kelimât-ı meşrûhası vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık olduğu zeyl-i hüccetde isimleri (16) mestûr kimesnelerin ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri (17) dahi vech-i meşrûh üzre mersûm Artin'e izn vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' (18) aşer min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Alay Emîni Mehmed Ağa'ya Müte'allik Bağ Hücceti

(19) Medîne-i Tokad'da Yaşmeydan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan İpekçioğlu kızı Meryem bint-i Avadik (20) nâm hâlikenin verâseti zevc-i metrûku Mumcuoğlu Artin veled-i Serkis ile sudûru sağîr oğulları Serkis ve Mardiros (21) ve Ohannes ve Sadriyye sağîre kızları Takok'a ve Anna'ya munhasıra olub kable'l-kısme mezbûrân Mardiros ve Ohannes dahi birbirlerini müte'âkiben hâlik olmalarıyla (22) velileri babaları mersûm Artin'e inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mersûmûndan sağîrûn-ı mersûmûn velîleri babaları mersûm Artin meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlâ Der'aliyye'de asâkir-i şâhânedede Tokad Alay Emîni (23) Mehmed Ağa bin Mehmed tarafından bey'-i âtîyyi'z-zikri tasdîk ve kabûle vekîl-i şer'îsi işbu bâisü'l-kitâb Hammâmcı İsmâil bin Ali âtî mahzarında (24) bi'l-asâle ve bi'l-velâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezbûr civârında Cîsr-i Kebîr kurbunda Haydarhâne arâzisinde kâ'in (25) bir taraftan Basmacı Keşişoğlu ve bir taraftan Ağyaoğlu Ağya ve ba'zen Şeytanoğlu Agob baları ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan (26) tarîk-i hâss ile mahdûd kürûm ve eşcâr ve binâsı mülk ve arsası Haydarhâne Vakfı dâhilinde olub tahmînen dört (27) çiftlik mikdârı bir kıt'a bağımızın otuz iki sehmden yirmi sehmi zevcem mersûme ile oğullarım hâlikân-ı mersûmândan (28) müntakil mülk-i mevrûsum olub ve on iki sehmi dahi oğlum Serkis ve kızlarım Takok'a ve Anna'nın analarından müntakil mülk-i (29) mevrûsları olmağla bağ-ı mahdûd-ı mezkûrun hâsılı harcına vefâ etmeyüb adem-i idâremden nâşî gün be-gün harâb olarak evlâdlarım (30) sağîrûn-ı mersûmûna gadr küllî olacağından bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrda olan mârrü'z-zikr on iki sehmi hisseleri benim hissem ile ma'an (31) semen-i misliyle âhara bey' olunub semenleri istirbâh olunmak sağîrûn-ı mersûmûn haklarında min küllî'l-vücûh enfa' ve evlâ (32) olduğu bundan akdem taraf-ı şer'e hafî ile haber verildikde bey'iyye kıbel-i

şer‘den izn-birle yedine hüccet-i şer‘î i‘tâ olunmuşdu (33) zikrolunan on iki sehm hisselerini benim hisse-i mezkureme berâber bir müddet-i medîde sûk-ı Sultâniyye‘de tâliblerine bey‘e (34) arz olundukda rağabât-ı nâs inkitâ‘ında işbu müvekkil-i merkûm İsmâil Ağa üzerine altı bin beş yüz guruşa karâr edüb (35) ziyâde ile tâlib-i âhara zuhûr etmeyüb ve meblağ-ı mezkûr zikrolunan bağın el-yevm semen-i misli olduğu zeyl-i hüccetde mazbûtü‘l-esâmî (36) müslimîn haberleriyle mütehakkık olmağın bağ-ı mahdûd-ı mezkûru cemî‘-i tevâbi‘ ve‘l-muvâfık tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı mefsededen (37) ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bâ izn-i sâhibi‘l-arz işbu müşterî-i müvekkil-i mezbûr İsmâil Ağa‘ya altı bin beş yüz (38) guruşa bi‘l-asâle ve bi‘l-velâye bey‘ ve fâriğ olmağla ol dahi bi‘l-vekâle ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl eyledikden sonra (39) semen-i bey‘-i mezkûr altı bin beş yüz guruşu vekîl-i merkûm yedime def‘ ve teslîm ben dahi yedinden tamâmen ve kâmilen ahz ü kabz eyledim fîmâ-ba‘d (40) bağ-ı mahdûd-ı mezkûrda benim ve velîleri olduğum evladlarım Serkis ve Tatok‘a ve Anna‘nın vicâhen mine‘l-vücûh alâka ve medhallerimiz kalmayub (41) işbu vekîl-i merkûmun müvekkili ağa-yı mûmâ ileyhın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe mâ-yeşâ‘ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde (42) vekîl-i merkûm İsmâil Ağa dahi bi‘l-vekâle tasdîk ve kabûl etmeğın mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu hurrîre fî‘l-yevmi‘l-hâdî işrîn min şehr-i (43) Şa‘bâni‘l-mu‘azzam sene sitte ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Hâfız Yûsuf Efendi bin Yûsuf

İnce Ağazâde Hacı Hâfız Ahmed Ağa bin Sâlih

Defîyye Ağasızâde Feyzullah Efendi bin Ömer

Yazucuzâde Hüseyin Efendi bin İbrâhim

Parmaksuzoğlu Mustafa bin Sâlih

Buzcuoğlu Tatur Emîn

Pasdırmacioğlu Ahmed

Kahveci Tosun Mustafa

Ve gayruhum

{ 43b }**Perap'a Müte'allik Vasî Hücceti**

(1) Medîne-i Tokad'da Alaca Mescid Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Keşîş Ohannes veled-i Ohannes nâm (2) hâlikin sulbî sağîr oğulları Makar ve Kigork ve Serkis'e babaları hâlik-i mersûmun terekesinden (3) bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerin (4) rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'eden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîrûn-ı mesrûrûnun anaları (5) işbu bâ'isetü'r-rakîme Perap bint-i Haçık nâm Nasrânî'ye vesâyete ehl ve sağîrûn-ı mersûmûn haklarında her vechle (6) evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'i'l-müstetâb (7) tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîrûn-ı mersûrûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mâl-ı mevrûslarını (8) hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yet ve itmâma anaları mersûmeyi vasî nasb ve ta'yîn buyurdularında ol dahi (9) ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûru kabûl ve hizmet-i lâzımelerine kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb (10) olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Keçecioğlu Yetimlerine Müte'allik Vasî Hücceti

(11) Medîne-i Tokad'da Yaşmeydan Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan dokuz sene akdem hâlik olan Keçecioğlu Avadik veled-i Agob'un (12) verâseti zevce-i metrûkesi Marya veledet-i Etam ile sulbiyye sağîre kızları Horob ve Anna ve kebîr oğlu Agob'a munhasıra (13) olub çend sene sonra mersûm Agob dahi hâlik olub verâseti zevce-i metrûkesi Sürpüke bint-i Ohan (14) ile anası mersûme Marya'ya ve sulbiyye sağîre kızı Varvara'ya ve sağîr oğlu Karebet'e munhasıra olub ve ba'dehû mersûme (15) Marya dahi hâlike olub verâseti sadriyye kebîre kızları mersûmân Horobb ve Anna ile Ohan'ın kızı sağîre (16) mersûme Varvara'ya ve oğlunun oğlu sağîr-i merkûm Karebet'e munhasıra olub ve mu'ahharan mersûmân dahi hâlike olub (17) verâseti zevc-i metrûku Abdaloğlu Tatos veled-i Simon ile li-ebeveyn kız karındaşı mersûme Horob'a inhisârı (18) tahakkukundan sonra zevc-i mersûm Tatos zimmî ile mersûme Horob taraflarından

ibrâ-i âfîyyü'z-zikr takrîre vekilden (19) olub Kigork veled-i Kapsar ve Ohannes veled-i Kigork nâmân zimmîler şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'î (20) lâhik olan İbrâhim bin Ahmed nâm kimesne medîne-i mezkûr meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'de hâlik-i mersûm Avadik (21) ile oğlu mersûm Agob'un ve zevce-i mersûme Marya'nın terekelerine vâzı'u'l-yed olan saġîrân-ı mersûmânın (22) bâ hüccet-i şer'iyye vasiyye-i mansûbeleri anaları mersûme Sürpüke nâm Nasrâniyye tarafından ibrâ-i mezkûru kabûl ve tasdîke (23) vekîl-i müseccel-i şer'îsi işbu bâ'isü'r-rakîm İpekoġlu Avakim veled-i Mardiros nâm zimmî mahzarında bi'l-vekâle (24) takrîr-i kelâm edüb müvekkilim mersûm Tatos zimmînin mûrisi zevce-i hâlike-i mersûme Anna ile kız karındaşı (25) müvekkilem mersûme Horob nâm Nasrâniyyelere babaları Keçecioġlu Avadik zimmînin terekesi elli sekiz bin guruşa (26) bâliġ oldu diyerek karındaşları hâlik-i mersûm Agob her birine on üçer bin beşer yüz guruş vermek (27) üzre tebriyye-i zimmet etdirmiş ise de hîn-i ibrâda hâlik-i mersûm Avadik'in zimem-i nâsda alacaġı ve ne kadar (28) ma'lûme-i mektûmesi olub ibrânın adem-i sıhhatine binâ'en kâffe-i terekesinden hisse-i irsiyyelerini karındaşları (29) mersûm Agob'dan talep ve da'vâ üzre iken mersûm Agob ve ba'dehû anaları mersûme Marya dahi hâlik ve hâlike (30) olub ve müte'âkiben mersûme Anna dahi hâlike olduğundan da'vâları alâ-hâlih kalmasun ve müvekkilim mersûm Tatos (31) ile müvekkilem mersûme Horob hâlik evvel Keçecioġlu Avadik'in kâffe-i terekesiyle anaları hâlike-i (32) mersûmenin terekesinden hisse-i irsiyyelerini tereke-i hâlikân-ı mersûmân bâ müvâcehe vâzı'atü'l-yed bulunan müvekkilem mersûme Sürpüke'den (33) bu def'a talep ve da'vâ ve nukûd-ı mektûmesi olmadığına tahlîf-i şer'î icrâ olunmaġla meyânelerinde münâza'ât-ı (34) kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vukû' bulmuşdu el-hâlete hâzih meyânelerine musâlihûn tavassutlarıyla babaları hâlik-i (35) mersûm Avadik ve anaları hâlike-i mersûme Marya'nın terekelerinden hisseleri için sâlifü'z-zikr verecek (36) oldukları on üçer bin beşer yüz guruşdan mâ-adâ iktâ' li'n-nizâ' ve nef'an li'l-eytâm her biri (37) on altışer bin beşer yüz guruşa inşâ-ı akd-i sahîh-i şer'î eylediklerinde anlar dahi bi'r-rızâ sulh-i mezkûru (38) kabûl ve her biri bedel-i sulh olan otuzar bin guruşu müvekkile-i vasiyye-i mezbûre yedinden tamâmen ve kâmilen (39) ahz u kabz ve hâlike-i mersûme Anna için verilen otuz bin guruş müvekkilim mersûm Tatos ile müvekkilem mersûme Horob'a (40) ber-nehc-i şer'î bi'l-munâsafe beynlerinde ba'de't-taksîm mûrisleri hâlik-i mersûm Avadik ve mûrisleri mersûmân Marya'nın (41) terekelerine müte'allik âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan saġîrân-ı mezbûrân için vasiyye-i

mersûmenin (42) zimmetini her biri ferdâ ferdâ ibrâ' ve âmm-ı sahîhi's-şer'î ile bi'l-verâse ibrâ' ve ıskât ve istîfâ-yı hak

{ 44a }

(1) eylediler dediklerinde müvekkil-i mersûm Avakim veled-i Mardiros dahi İbrâhim'in takririni tasdîk (2) ve ibrâ-i mezkûru kabûl etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmi's-sâbi' ısrîn şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam (3) sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kal'alıoğlu Hüseyin Efendi ibn-i Hasan

Yağcızâde Abdullah Bey

Humuşçu es-Seyyid Mehmed Ağa

Arslanoğlu Hoca Avakim

Filyosoğlu Hoca Oseb

Hosusoğlu Monosi Adidis

Kademoğlu Serkis

Zamaroğlu Oseb

Tatosoğlu Agob

Seferoğlu (Sakaroğlu) Ohannes

Sandık Emîni Ohannes

Cerasunoğlu Hoca Karebet

Akkadoğlu Ohan

Ve gayruhum

Ayşe'ye Mûte'allik Hücçet Kaydı

(4) Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib-i Müslim Mahallesi sâkinlerinden olub askerlik ile Ovacık'da vâki' Ordû-yı Hümâyûn'da bundan akdem fevt (5) olmuş olan

Etmekçioğlu Sâlih bin Mustafa'nın sulbiyye sağır kızı Ayşe'ye ve sulbî sağır oğlu Mustafa'ya babaları müteveffâ-yı merkûmun (6) terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerin (7) rü'yet ve itmâma kîbel-i şer'den bir vasî ve üzerine bir nâzır nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağırân-ı mezbûrânın (8) anaları işbu bâ'isü'l-vesîka Râziye bint-i Feyzullah nâm hâtûn vesâyet ve yine mahalle-i mezbûr sükkânından Türkmanoğlu Osman (9) Ağa ibn-i Hüseyin nâm kimesne nezârete ehl ve sağırân-ı mezbûretân haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduklarını zeyl-i kitâbda (10) muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb (11) efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın mâl-ı mevrûslarını hıfza ve hırâsete ve umûr-ı (12) sâ'irelerini rü'yet ve tesviyeye anaları mezbure Râziye Hâtun'u sağırân-ı mezbûrâna vasî ve malları telefden (13) vikâye zımında üzerine merkûm Türkmanoğlu Osman Ağa'yı dahi nâzır nasb ve ta'yîn buyurdıklarında anlar dahi her biri (14) vesâyet ve nezâret-i mezkûreleri ber-vech-i muharrer kabûl ve hidmet-i lâzımelerin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediklerinden sonra (15) vasiyye-i mezbûre ânifâ meclis-i şer'e takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasileri olduğum sağırân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyaçları olmağın emvâl-i mezkûrelerinden bi-kadri'l-kifâye nafakası ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye murâdımdır dedikde fi'l-hakîka sağırân-ı mezbûrânın nafaka ve (16) kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtâç olduklarını zeyl-i kitâbda mektûbü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i (17) mûmâ ileyh efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt beher yevm mezbûre Ayşe'ye on beş ve merkûm Mustafa'ya yirmi beşer paradan küll-i yevm kırk beş para nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı (18) mefrûz-ı mezkûru târîh-i kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağırân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûselerine (19) rucû'a vasiyye-i mezbûre Râziye Hâtun'a izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' ısrîn min şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam (20) sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Nişancı Hüseyin Ağa

Teymûrcü İbrâhim Ağa

Ali bin Ali

Ve gayruhum

Ölçücüoğlu Bogos'a Müte'allik Bağ Hücceti

(21) Medîne-i Tokad'da Yaşmeydan Mahallesi mütemekkinlerinden olup bundan on sene mukaddem hâlik olan Macaroğlu (22) Bedros veled-i Hoporand nâm hâlikin vereseti zevce-i metrûkesi Ahsaperte veledet-i Bedros ile sulbî oğlu Kigork'a (23) inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mersûmdan mesfûr Kigork huzûr-ı şer'-i şerîf-i enverde yine medîne-i mezbûr (24) mahallâtından Ka'be Mescidi Mahallesi mütemekkinlerinden bâ'isü'r-rakîm Ölçücüoğlu Bogos veled-i Ohannes nâm zimmî (25) mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb babam hâlik-i mersûmun kable'l-helâk yedinde mülkü olup ba'de'l-helâk (26) ber-nehc-i şer'î anam mersûme ile bana mevrûs ve muntakil medîne-i mezkûr fenâsında Biskâni arâzîsinden Körpınar (=Gürpınar) nâm mahalde (27) vâki' bir taraftan Oğlakoğlu ve bir taraftan mersûm Bogos bağları ve bir taraftan tarîk-i âmme ve bir taraftan Nehr-i Kebîr ile mahdûd (28) tahmînen altı çiftlik mikdârı kürûmî mülk bir kıt'a bağımızı benim hâl-i suğrumda Basmacı Tarakçioğlu Ohannes veled-i Bedros (29) nâm zimmî fuzûlî zabt ve bir müddet tasarrufundan sonra işbu mersûm Bogos'a bey' ve temlîk ve mersûm dahi iştirâ ve temlîk (30) ederek el-yevm vâzı'u'l-yed bulunmuş olmağla sü'âl olunub ve takrîri tahrîr ve bağ-ı mahdûd-ı mezkûrdan keff-i yedine tenbîh olunmak murâdımdır dedikde (31) gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh mersûm Bogos cevâbında bağ-ı mahdûd-ı mezkûreye ber-vech-i muharrer mülk-i müşterâsı olmak üzere def'-i yedini inkâr ve ikrâr lâkin müdde'î mersûmun babası medyûnen hâlik olmağla kâffe-i terekesi kıbel-i şer'den terkîm ve müdde'î mersûmun tesviye-i umûruna (32) bâ hüccet-i şer'iyeye vasî nasb olunan anası mersûme Ahsaperte ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hâlik-i mersûmun düyûn-ı (33) müsebbetesine verilmek üzere bağ-ı mahdûd-ı mezkûr sûk-ı Sultâniye'de ba'de'l-müzâyede rağabât-ı nâs inkıtâ'ından sonra iki bin (34) beş yüz guruşa mersûm Tarakçioğlu Ohannes zimmî üzerinde karâr etmekle karâr vâridesi üzere vasiyye-i mersûme ma'rifetiyle (35) mersûm Ohannes'e bey' ve temlîk ve ol dahi iştirâ ve temlîk ve semeni olan meblağ-ı mezbûr iki bin beş yüz guruşu hâlik-i mersûmun (36) düyûn-ı müsebbetesine ma'rifet-i şer'le ba'de'l-edâ bağ-ı mahdûd-ı mezkûru mersûm

Tarakçıoğlu bir müddet tasarrufundan sonra semen-i ma'lûm-ı makbûza (37) bana bey' ve temlîk ben dahi iştirâ ve temlîk ve teslîm ve ol vechle yedimde mülk-i müşterâm iken iki yüz elli beş târîhinde müdde'î (38) mersûm bağ-ı mahdûd-ı mezkûru benden da'vâ ve def'e mezkûrda hâkimü's-şer'-i şerîf olan Mehmed Gâzî Efendi

{ 44b }

(1) huzûrunda terâfû'-i şer'î olduklarımızda sâlifü'z-zikr babasının düyûn-ı müsebbetesi için vasiyyesi (2) ma'rifetiyle bey' olduğunu isbât eylediğimde benden şer'en bir nesne lâzım gelmeyüb müdde'î mersûm mu'ârazadan (3) men' olunarak kıbel-i şer'den yedime bir kıt'a hüccet-i şer'iyye i'tâ olunmuşdu deyü takrîrini tasdîk (4) hâlik-i mersûmun defter-i kassâmıyla bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ibrâz ve mazmûnunu lede't-tezkiyye makbûlü's-şehâde (5) idükleri ihbâr olunan Ali bin Ali ve Mehmed bin Ömer nâmân kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î isbât etmekle (6) mûcebince müdde'â aleyh mersûmdan şer'en bir nesne lâzım gelmeyüb müdde'î mersûmun bî-vech-i şer'î mu'ârazası ba'de'l-men' (7) mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fî'l-yevmi't-tâsi' ısrîn min şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Odabaşoğlu Basmacı Artin veled-i Ohan

Altunoğlu Kigork veled-i Haçator

Kebabçı İstafan veled-i Ohannes

Keşişoğlu Simon veled-i Karebet

Keşişoğlu Ohan veled-i Agob

Boyacı Karebet veled-i Ohannes

Yarmaoğlu Manuk veled-i Ohan

Ve gayruhum

Şerîfe Hâtun'a Mûte'allik Vasî ve Nafaka Hücceti

(8) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olmuş olan Mustafa Ağa bin el-Hâc Ahmed Ağa (9) nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu

Mehmed'e ve sulbiyye sağır kızı Rukiyye babaları müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden (10) bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'irelerini (11) rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağırân-ı mezbûrânın anaları (12) işbu bâ'isü'l-vesîka Şerîfe bint-i İbrâhim nâm hâtûn vesâyete ehl ve sağırân-ı mezbûrân haklarında (13) her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb (14) bi-tevkî'ihî'r-rafi'î'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına (15) değın mâl-ı mevrûslarını hıfza ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yet ve tesviyeye anaları mezbure Şerîfe'yi vasî nasb ve ta'yîn (16) buyurdıklarında ol dahi vesâyet-i mezbûru ber-vech-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimelerin kemâ-yenbağî edâya müte'ahhid ve iltizâm eylediklerinden sonra (17) vasiyye-i mezbûre ânifâ meclis-i şer'e takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasileri olduğum sağırân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve (18) zarûret ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtâç olduklarını zeyl-i kitâbda mektûbü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i (19) sadr-ı kitâb efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt beher yevm merkûm Mehmed'e on (20) ve mezbûre Ârife'ye beşer paradan küll-i yevm on beş para nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru (21) târîh-i kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağırân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûselerine rucû'a (22) vasiyye-i mezbûre Şerîfe Hâtun'a izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî gurre-i min şehr-i Ramazâni'l-mübârek sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Zübeyde Hâtun'a Müte'allik Hücet Kaydı

(23) Medîne-i Tokad'da Çilehâne Mahallesinde sâkine ve zâtı ta'rifetü's-şer'îyye ile muarrefe Zübeyde bint-i Abdullah nâm hâtun ber-vech-i âtî istihbâr (24) (kelime eksik) sudûrundan sonra udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden ve medîne-i mezkûre ahâlîlerinden Çörekçi Hüseyin ibn-i Hasan (25) (kelime eksik) oğlu Mehmed Şerîf bin Ebû Bekir nâmân kimesneler li-ecli'l-ihbâr meclis-i şer'e hâzırân olub eser-i istihbâr fi'l-hakîka (26) (kelime eksik) işbu müstahbire-i mezbûre Zübeyde Hâtun'un zevci mahalle-i mezbûre ahâlîlerinden Çerçilioğlu (kelime eksik) bin Hasan bundan (kelime eksik) (27)

buçuk mâh akdem defa'at İzmir'de hulûl-i ecel-i mev'ûduyla vefât eyledi hîn-i vefâtında bizler hâzır idik (28) cenâzesini mu'âyene eyledik bu husûsa bizler bu vechle şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü müstahbire-i mezbûre (29) Zübeyde Hâtun müvâcehesinde her biri alâ-tarîki's-şehâde ihbâr etdikde işbu râhiyyetü'l-vesîka mezbûre Zübeyde Hâtun dahi muhbirân-ı mezbûrânı kelimât-ı meşrûhalarında vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin (30) (kelime eksik) mevaki hıfzan li'l-me'âl ketb ve imlâ olundu hurrirehû fi'r-râbi' aşer min şehri Ramazânî'l-mübârek sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hacı İmamoğlu Hüseyin bin Osman

Mısırlıoğlu Hüseyin Efendi bin Sâlih

Hallâç Hacı Bekir Ağa

Ve gayruhum

{ 45a }

Ebû Bekir'e Müte'allik Hücjet Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden bâ'is-i hâze'l-kitâb Kasımoğlu Kürt Bekir bin Kasım nâm kimesne huzûr-ı şer'de Beybağı mahallesinden (2) Çöretçioğlu Mehmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb medine-i mezkûre sâkinlerinden Değirmenci İbrâhim zevcesi (3) Rukiyye nâm hâtunun anası Şerîfe nâm müteveffiyeden mevrûs emlâkından Beybağı mahallesinde kâ'in bir taraftan Sadıkoğlu kızı Ümmü Gülsüm bağçesi ve bir taraftan (4) Sıddîk Deresi ve bir taraftan Aksu Irmağı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd arsası Havâce (=Hoca) Münîr Vakfı'ndan olub kürûm ve eşcârı mülk (5) bir kıt'a bağçesinin tarîk-i âmmdan tarafı nısfının üzerinde mevrûs mülkü olan kürûm ve eşcârı altmış beş senesi Saferi beşinci günü bana hibe ve teslîm (6) ben dahi intihâb ve teslîm ve kabûl ve mukâbilinde ivaz olarak kendüsüne bir çift pâbûş i'tâ eylediğimde ol dahi ba'de'l-kabûl nısf-ı diğesinde olan (7) kürûm ve eşcârını dahi beş yüz guruşa bana bey' ve temlîk ve ben dahi iştirâ ve temellük ve kabûl etdikden sonra arsasını dahi mahzar-ı müsliminde (8) meccânen bana ferâğ ve ferâğ-ı mezkûru Evkâf Mu'accelât Müdîri Vekîli Süleyman Efendi'ye ihbâr ve takrîr eylemek için damâdı Hacı Ahmed Ağa'yı (9)

tarafından vekîl edüb ve ol dahi vekîl-i merkûm Süleyman Efendi'ye ifâde ve takrîr eyleyüb zabt u tasarrufu hâvî müdîr-i mu'accelât tarafından yedime bir (10) kıt'a temessük i'tâ ve ol vechle bağçe-i mahdûd-ı mezkûr dâhil-i taht-ı tasarrufum olmuşken şimdi işbu merkûm Mehmed bağçe-i mahdûd-ı mezkûreyi tasarrufuma (11) fuzûlî müdâhaleden hâlî olmamağla sü'âl olunub takrîri tahrîr ve müdâhalesinin men'î murâdımdır dedikde gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm (12) Mehmed cevâbında bağçe-i mezkûreye müdâhalesini ikrâr ancak altmış beş senesi Saferi onuncu günü bağçe-i mezkûru mutasarrıfı mezbûre Rukiye (13) Hâtun altı yüz elli guruşa bana bey' ve kabz-ı semen etmeğın mülk-i müşterâm olmağla vâzı'-ı yed ederim deyü da'vâ ve eşyâlar bey' ola olduğundan (14) müdde'î-i merkûm Ebû Bekir'den takrîr-i da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda müdde'â aleyh merkûm Mehmed fi'l-hakîka mezbûre Rukiyye Hâtun bana (15) bey'den beş gün akdem bağçe-i mahdûd-ı mezkûrenin nısfını müdde'î-i merkûm Ebû Bekir'e hibe ve teslîm ve nısf-ı diğeri dahi yine merkûma (16) bey' eylediği mesmû'um olmuşdu deyü tav'en ikrâr etmekle mücebince bey'-i sâbıkı ba'de'l-ikrâr müdde'î-i aleyh merkûmun mülk-i müşterâ da'vâsı (17) fuzûlî ve iltifâta şâyân olmamağla bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' ve def' olunarak bağçe-i mahdûd-ı mezkûru mülk-i müşterâsı (18) olmak üzere müdde'î-i merkûm Ebû Bekir'in kemâ fi's-sâbık zabt u tasarrufuna tenbîh-i şer'î olunmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre (19) fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Debbâğ Kantaroğlu Ali

Debbâğ Aşkoğlu Hasan

Şehroğlu Ahmed

Debbâğ Hacı Ömer oğlu Ömer

Ve gayruhum

Meryem'e Müte'allik Vasî Hücceti

(20) Medine-i Tokad'da Mihmad Hâcib-i Müslim mahallesinden iken bundan akdem hâlik olan Eşkiöğlü Ohannes veled-i Ağya'nın sulbiyye sağîre (21) kızı Oseki'ye babası

hâlik-i mersûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûsesin (22) zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'iresin rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîre-i mersûmenin (23) anasının anası işbu bâ'isetü'r-rakîme Meryem bint-i Ohannes nâm Nasrânî'ye vesâyete ehl ve sağîre-i mersûme hakkında evlâ ve enfa' olduğunu (24) zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîre-i mersûmenin (25) rüşd-i bülûğuna değin mâl-ı mevrûsunu hıfza ve tesviye-i umûrunu Nasrâniyye mersûme Meryem'i vasî nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi ba'de'l-kabûl (26) vasiyye-i mersûme ânifâ meclis-i şer'de takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasîsi olduğum sağîre-i mersûmenin nafaka ve kisveye zarûret ve ihtiyâc (27) olmağla emvâl-i mevrûsesinden kifâye nafaka ve kisve-bahâ beher yevm beşer para nafaka ve kisve farz ve takdîr buyurub meslağ-ı mefrûz-ı mezkûru târîh-i kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i (28) zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağîre-i mersûme emvâl-i mevrûsesine rucû'a vasiyye-i mersûme Meryem'e izn-birle (29) mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Sermuhzırân Ali Ağa

El-Hâc Sâlih Efendi Yeğeni İbrâhim Ağa

Tütüncü Çapkınoğlu Mardiros

Ve gayruhum mine'l-huzzâr

Osman'a Müte'allik Tarla Hücceti

(30) Sivas ahâlîlerinden Fazıllıoğlu Mehmed Ağa bin İsmâil nâm kimesne Tokad mahkemesinde huzûr-ı şer'de medîne-i (31) Tokad Kazâsı'na muzâf Komanat Nâhiyesi'ne tâbi' Mamu karyesi sâkinlerinden Çaputcuoğlu işbu bâ'isetü'l-kitâb (32) Osman bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb karye-i mezbûr arâzisinde kâ'in bir taraftan kendi (33) tarlam ve bir taraftan işbu merkûm Osman'ın tarlası ve bir taraftan Eyüboğlu merkûm Mehmed ve bir taraftan Dervişoğlu Mehmed tarlası ile mahdûd tahmînen (34) beş rublağ (35) tuhm isti'âb eder bir kıt'a tarlamı merkûm Osman birkaç seneden berü fuzûlî zabt ve zirâ'at (35) etmekle sü'âl olunub

takrîri tahrîr ve tarla-yı mezkûrdan keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü'âl (36) müdde'â aleyh merkûm Osman cevâbında fi'l-hakîka tarla-yı mezkûru zabt ve zirâ'at eylediğini ikrâr ancak tarla-yı mahdûd-ı mezkûra (37) kable'l-vefât babam müteveffâ-yı mezbûr Hasan Ağa mutasarrıf olub sekiz sene zirâ'at ba'dehû fevt olduğunda ber-mûceb-i (38) kânûn bana intikâl edüb ben dahi yedi seneden berü müdde'î-i merkûm müvâcehesinde zirâ'at etmemle on beş seneden (39) mütecâviz tarla-yı mahdûd-ı mezkûru babamın ve benim zirâ'atlarımızda işbu merkûm Mehmed Ağa muttali' ve âlim olduğu halde tarla-yı mezkûreye (40) müte'allik da'vâ ve nizâ' etmeyüb şimdiye kadar bilâ öZR sükût etmişdi deyü def'-i tasaddî etmekle inde'l-istintâk (41) on seneyi mütecâviz zirâ'atlarını inkâr edicek müdde'â aleyh merkûm Osman'dan def'-i meşrûhu mübeyyin beyyine taleb olundukda (42) udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden ve karye-i merkûm ahâlîlerinden Emiroğlu Ali bin Mustafa ve Abacıoğlu Ömer Ağa bin Hüseyin kimesneler li-ecliş-şehâde (43) meclis-i şer'e hâzırân istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu müdde'î-i merkûmun iddî'â eylediği tarla-yı mahdûd-ı mezkûru (44) merkûm Osman'ın babası müteveffâ-yı mezbûr Hasan kable'l-vefât taht-ı tasarrufunda olarak sekiz sene zirâ'at eyleyüb ba'de'l-vefât (45) oğlu merkûm Osman dahi ber-mûceb-i kânûn zabt ve tasarruf ve merkûm Mehmed Ağa'nın müvâcehesinde yedi sene zirâ'at (46) etmekle müdde'â aleyh merkûm Osman ve babası müteveffâ-yı mezbûr Hasan'ın on beş seneyi mütecâviz tarla-yı mezkûru

{ 45b }

(1) zirâ'atlarına işbu müdde'î-i merkûm Mehmed Ağa muttali' ve âlim olduğu halde tarla-yı mezkûreye müte'allik şimdiye kadar da'vâ (2) ve niza etmeyüb bilâ öZR sükût eylediğine bizler bu vechle şâhidleriz ve şehâdet dahi ederez deyü her biri edâ-i şehâdet-i (3) şer'î etmeleriyle inde't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince müdde'î-i merkûm Mehmed Ağa'nın bî-vech-i şer'î (4) mu'ârazası ba'de'l-men' tarla-yı mahdûd-ı mezkûra kemâ fi'l-evvel müdde'â aleyh merkûm Osman'ın zabt u tasarrufuna tenbîh-i şer'î birle mâ-vaka'a (5) bi'l-ibtigâ' ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehri Şa'bâni'l-mu'azzam sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmamoğlu Abdullah bin Mahmûd

Mir Miroğlu Hüseyin bin Osman

Yetimoğlu Bekir bin Hasan

Dervişoğlu Mehmed bin Musa

Ve gayruhum

Nebî Köylü Aliceoğlu Ali'ye Müte'allik Hücet Kaydı

(6) Medîne-i Tokad'da Beybağı Mahallesi sâkinlerinden Tavşanoğlu Hasan bin Hasan nâm kimesne huzûr-ı şer'de Komanat Nâhiyesi'ne tâbi' Nebî (7) karyesi ahâlîsinden işbu bâ'isü'l-kitâb Aliceoğlu Ali bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm (8) edüb işbu merkûm Hüseyin bin Hâzik üstâdım diyerek târîh-i hücetden dört mâh mukaddem mülküm olan iki re's (9) bârgîrlerimin husyelerini çıkarub adem-i mazâkından nâşî üç gün mürûrunda her birini ta'âküb ikisi birden telef (10) olmağla sü'âl olunub takrîri tahrîr ve bârgîr-i mezkûrlarımın kıymetlerini talep ederim dedikde gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh (11) merkûm cevâbında fi'l-hakîka târîhden dört mâh mukaddem müdde'â-i merkûmun iki re's bârgîrlerinin husyelerini ihrâç eylediğini ikrâr (12) ve husûs-ı mezkûrede üstâda hizmet etmekle çend seneden berü hısâ' san'atında mahâreti olduğu iddi'â edicek evvelâ (13) hîn-i ihrâcında fi'linin sıfatı kendüsünden istintâk olundukda husyelerinin arasından cildini bıçak ile yarub (14) üzerinde olan zarları içeri alındıktan sonra husseleri kat' olunarak tuz ve kebek ile oğalanıub ve kanal ile derileri (15) bağlanıub düğümü içinde bırakıub deyü takrîr ve müdde'â-i merkûm dahi minvâl-i meşrûh üzre yapığını tasdîk edicek (16) tarafeyn fetvâhâneye lede'l-havâle müdde'â aleyh merkûmun zikrolunan fi'linde ta'addîsi olub olmadığı hısâ' ilminde mahâreti olan üstâdâna (17) sü'âl olunmak lâzım gelür deyü cânib-i fetvâdan cevâb verilmeğin san'at-ı mezkûreye ârif ve ehl-i vukûf talep olundukda (18) Zülfikâroğlu Hüseyin ve Haydar oğlu Hasan ve Ohannes oğlu Karebet nâmûn kimesneler meclis-i şer'e hâzır olunub istintâk (19) olunduklarında müdde'â aleyh merkûmun zikrolunan fi'li üzre ihrâç olunur ustalığında kusûr ve ta'addîsi yokdur ancak (20) bi-kazâi'l-lâhi Ta'âlâ telef olmuşlar deyü alâ-tarîki's-şehâde taraf-ı şer'e haber vermeleriyle mücebince husûs-ı mezkûra müte'allik (21) müdde'â aleyh merkûmdan bir nesne lâzım gelmeyüb müdde'â merkûmun bî-vech-i şer'î mu'ârazası

men‘ ve def‘ olunmağın mâ-vaka‘a bi‘t-taleb (22) ketb olundu hurrîre fî‘l-yevmi‘l-hâmîs
iştirîn min şehri-i Recebi‘l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Kemerli Abduç Bin Mustafa'ya Müte‘allik Hücjet Kaydı

(23) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden Hüseyin bin Topal Halîl nâm kimesne huzûr-ı şer‘de işbu bâ‘isü‘l-kitâb Kemerli Abduç bin Mustafa (24) mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb babam müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl mülk-i mevrûsum olub Çal nâm mahalde kâ‘in bir taraftan (25) fazîletlü müftî efendi ve bir taraftan Haydar oğlu Hasan Ağa ve bir taraftan Keto Hüseyin oğlu Ömer ve bir taraftan tarîk-i hâssa ile mahdûd tahmînen beş (26) çiftlik mikdârı kürûmî mülk bir kıt‘a bağımı târihten dört sene mukaddem benim hâl-i suğrumda vasî-i mansûbum olan ammim Hasan Efendi işbu (27) merkûma yüz on guruş bedel-i makbûza bey‘ ol dahi iştirâ edüb el-yevm vâzî‘u‘l-yed olmağla (28) şimdi ben bâliğ olmamla bağ-ı mahdûd-ı mezkûre ile dört senelik hâsılâtını talep ve da‘vâ ederim deyü sü‘âl olunub takrîri (29) tahrîr ve müceb-i şer‘îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gibbe‘s-sü‘âl müdde‘â aleyh merkûm Abduç cevâbında fi‘l-hakîka bağ-ı mahdûd-ı (30) mezkûreye mülk-i müşterâsı olmak üzre vâz‘-ı yedini ikrâr ancak bağ-ı mahdûd-ı mezkûrun kürûmî ve arsası arâzî-i emîriyyeden (31) olub vasî-i merkûm bi-izn-i sâhibi‘l-arz semen-i misliyle bana bey‘ ve fâriğ olmuşdu deyü mukâbele edicek tarafeyn fetvâhâneye (32) lede‘l-havâle ve‘l-istiftâ cânib-i fetvâdan müdde‘â aleyh yedine bir kıt‘a fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda Zeyd vasî olduğu sağîrin yeri arka (33) yeri değirmen mülkü olan bağının kürûmunu semen-i misliyle Bekir'e bey‘ ve teslim etdikden sonra amr bâliğ olub bağ-ı Bekir'den da‘vâ etmekle müşîr-i kadı (34) Zeyd'in vech-i muharrer üzre bey‘ sahîh değildir deyü bağ-ı Amr ve hükm eylese hükmü nâfiz olur mu cevâb bâ savâbında olmaz deyü buyurmağın mücebince bağ-ı mahdûd-ı (35) mezkûrun müdde‘â aleyh merkûmdan şer‘en istirdâdı lâzım gelmeyüb müdde‘î-i merkûm Hüseyin'in bî-vech-i şer‘î mu‘ârazası men‘ ve def‘-birle mâ-vaka‘a bi‘t-taleb (36) ketb olundu hurrîre fî‘l-yevmi‘-sâbi‘ aşer min şehri-i Şa‘bâni‘l-mu‘azzam sene sitte ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Köleoğlu Hüseyin bin Ömer

Çobanoğlu İbrâhim bin Ahmed

Hacı Küçüköğlu Osman bin İbrâhim

Abdülkâdir oğlu Hasan

Veledoğlu Receb bin Ömer

Ve gayrum

{ 46a }

Haydaroğlu Ömer'e Müte'allik Tarla Hüccti

(1) Medîne-i Tokad'da Mehmed Paşa Mahallesinden işbu râfi' u'l-kitâb Haydaroğlu Ömer bin Mustafa nâm kimesne huzûr-ı şer' de medîne-i (2) mezkûra tâbi' Mamu karyesinden Şatıroğlu Mehmed bin Halil nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb ben yirmi bir sene (3) silk-î askerîde diyâr-ı âharda bulunduğumdan bundan altı sene mukaddem Tokad'a vürûdumda müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'dan (4) müntakil taht-ı tasarrufumda olan arâzî-i emîriyyeden karye-i mezkûr toprağında vâki' bir taraftan İmamoğlu ve bir taraftan (5) merkûm Mehmed tarlaları ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen beş rublağı tuhm isti'âb eder bir kıt'a tarlamı (6) işbu merkûm fuzûlî zabt ve zirâ'at etmekde olduğundan tarla-yı mezkûru merkûmdan da'vâ ve terâfû'-i şer' olduklarımızda (7) tarla-yı mezkûrdan merkûmun keff-i yediyle zabt-ı tasarrufuma hükm-i şer'î lâhik olub târîh-i mezkûrdan berü zabt (8) tasarrufumda iken benim haberim olmayarak merkûm Mehmed tarla-yı mezkûru işbu sene fuzûlî zirâ'at etmiş olmağla sü'âl (9) olunub keff-i yedine tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm Mehmed cevâbında tarla-yı mahdûd-ı mezkûru (10) zirâat eylediğini ikrâr ancak mezkûr tarlayı müdde'â-i merkûmun babası müteveffâ-yı mezbûr Mustafa hâl-i hayâtında mütevâliyye (11) üç sene boz hâlî bırakmağla sâhib-i arz ta'tîlinden Delibaşı İsmâil nâm kimesneye tapuya verüb (12) ol dahi bir müddet tasarrufundan sonra bırakub gitmekle dört sene ta'tîlinden sâhib-i arz bâ tapu bana vermekle (13) binâ'en aleyh zabt ve zirâat ederim deyü tasaddî eylediği da'vâsını beyâna muktedir olamamakla müdde'â-i merkûm (14) Ömer tarla-yı mahdûd-ı mezkûru ber-vech-i muharrer merkûmun yedinden ba'de'l-ahz bundan dört sene mukaddem âhara fâriğ (15) olduğumda işbu merkûm Mehmed dahi iki yüz guruş bedel ile benden

tefevvüze tâlib olmuşdu (16) deyü tekrâr iddi'â ve müdde'â aleyh merkûm Mehmed dahi vech-i meşrûh üzre tefevvüze tâlib olduğunu ikrâr etmekle mukaddemâ (17) tefevvüze tâlib olub şimdi bâ tapu tasarrufumuzdadır dayü tasaddî eylediği da'vâsı şer'en iltifâta şâyân olmadığından (silik) (18) Mehmed'in tarla-yı mahdûd-ı mezkûrdan keff-i yediyle müdde'î-i merkûm Ömer'in kemâ fi's-sâbık zabt u tasarrufuna tenbîh-i şer'î birle mâ-vaka'a (19) bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' aşere min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kadayıfçı Derviş Ağa

Emiroğlu Ali

Söylemezoğlu Ali

Nazaroğlu Mehmed Ağa

Ve gayruhum

Kazgancı Serkis'in Eytamlarına Vasî Hüceti

(20) Medîne-i Tokad'da Rüstem Çelebi Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kazgancı Serkis veled-i Kirkor'un sulbiyye sağîre kızı (21) Anna ile sulbiyye sağîr oğlu Kirkor'a babaları hâlik-i mersûm ile müte'âkiben hâlik olan anaları Şişet bint-i Menas nâmân (22) hâlikânın terekelerinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt u hifza ve umûr-ı sâ'iresin (23) rü'yet ve itmâma ammîleri işbu bâ'isü'r-rakîm İstafan veled-i Ohan nâm zimmî vesâyete ehl ve sağîrân-ı mersûmânın haklarında evlâ ve enfa' (24) olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi (25) sağîrân-ı mersûmânın rüşd-i bulûğlarına değin mâl-ı mevrûslarını zabt u hifza ve umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma ammîleri merkûm İstafan nâm zimmîyi (26) vasî nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi ba'de'l-kabûl vasî-i merkûm ânifâ meclis-i şer'de takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasîleri olduğum sağîrân-ı (27) mersûmân nafakaya muhtâç olmalarıyla emvâl-i mevrûselerinden kadr-i kifâye nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye murâdımdır dedikde (28) fi'l-hakîka sağîrân-ı mersûmân nafaka ve kisveye zarûret ve

eşedd-i ihtiyâç ile muhtâç olduklarını zeyl-i kitâbda mektûbü'l-esâmî kimesneler (29) taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ ileyh efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mersûmânın emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt beher yevm kıza (30) beş ve oğlana onar paradan küll-i yevm on beşer para nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru târîh-i (31) kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağîrân-ı mersûmânın emvâl-i mevrûselerine rucû'a vasî-i merkûm (32) İstafan'a izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis işrîn min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa'ya Müte'allik Hücjet Kaydı

(33) Medîne-i Tokad'da Yazıcık Mahallesi ahâlîsinden olub bundan akdem diyâr-ı âhara âzim ve râhî olmağla ile'l-ân hâyâtı ve memâtı nâ-ma'lûm olan İbrâhim (34) Alemdâroğlu Abdullah bin İbrâhim nâm-ı mefkûdun ahvâli tebeyyün oluncaya değin emvâl ve eşyâsını zabta ve kemâ-yenbağî hirâset ve hıfza kibel-i şer'den bir vasî-i (35) rakîm nasb ve ta'yîn olunmak ehemm ve elzem olmakdan nâşî işbu râfi'ul-kitâb Mustafa bin İbrâhim emânet ile ma'rûf ve istikâmet(36) ile mevsûf idüğü zeyl-i hücjetde muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'î zâhir olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb (37) tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri mezbûr Mustafa Ağa'yı mefkûd-ı merkûmun hâli tebeyyün oluncaya değin emvâl ve eşyâsını zabta (38) ve kemâ-yenbağî hirâset ve vasî-i rakîm nasb ve ta'yîn etdikde ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd etmeğın (39) mâ-vaka'a bi'l-ibtigâ ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' işrîn min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Arab Osmanoğlu el-Hâc İbrâhim

Abdurrahman bin Mehmed

Hacı İmâm Osman Efendi

Ecderoğlu Mustafa Ağa

Ve gayruhum

{ 46b }**Abdüsselâmoğlu Ali'ye Müte'allik Hücet**

(1) Medîne-i Tokad'da Rüstem Çelebi Mahallesi sâkinelerinden zâtı mu'arrefe Ümmü gülsüm bint-i Ali nâm hâtun huzûr-ı şer'de yine medîne-i mezbûr (2) mahallâtından Mihmâd Hâcib'den Hacı Hasan Bölüğü mahallesinden işbu bâ'isü'l-kitâb Abdüsselâmoğlu Ali bin Abdüsselâm nâm (3) kimesne mahzarında bundan akdem fevt olan babam Ali'den intikâl edüb müstakil hisse-i irsiyyesine ifrâz olunan Tokad kazasında (4) Doğancı nâm mahalde kâ'in bir taraftan Kel Ömer tarlası ve bir taraftan Behcet Bey bağı ve bir taraftan Nehr-i Kebîr ve bir taraftan tarîk-i âmm ile (5) mahdûd tahmînen üç çiftlik mikdârı bir kıt'a bağımlı târîh-i hüccetden dokuz sene mukaddem hâlâ zevcim Mehmed benim izn (6) ve icâzetim yoğ iken işbu merkûma yedi yüz seksen guruşa bey' etmiş olmağla adem-i icâzetime mebnî ve'l-yevm bağı (7) mahdûd-ı mezkûreye merkûm Ali vâzı'u'l-yed bulunmuş olmağla istirdâd olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm (8) cevâbında bağı mahdûd-ı mezkûru târîh-i mezkûrda bedel-i mezbûre ile zevc-i merkûmdan iştirâ etdikden altı mâh sonra müdde'iyeye-i (9) mezbûre bey'-i mezkûra iznim yok idi deyü münâza'a eylediğine mebnî da'vâ-yı mezkûrundan fâriğ olmak üzre (10) mahzar-ı müsliminde müdde'iyeye-i mezbûreye bedel-i atîkden mâ-adâ altmış guruş nakd akçe ile iki vukıyye revgan-ı sâde i'tâ eylediğimde (11) merkûm dahi bi'r-rızâ ba'de'l-kabûl zikrolunan bağı mahdûd-ı mezkûreye müte'allik âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve kâffe-i eyman (12) ve muhâsamâtdan zimmetimi ibrâ' ve ıskât ve istîfâ-yı hak eyledi idi deyü def'e tasaddî edicek gıbbe'l-istintâk ibrâ-i mezkûru (13) müdde'iyeye-i mezbûre külliyyen inkâr etmeğin müdde'â aleyh merkûmdan def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i (14) müsliminden ve medîne-i mezbûr sâkinlerinden Natur Mehmed bin Hüseyin ve Natur Hüseyin bin Mustafa nâmân kimesneler li-ecliş-şehâde (15) meclis-i şer'e hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka bağı mahdûd-ı mezkûru müştirî-i merkûm bundan dokuz (16) sene mukaddem iştirâ eyledikden altı mâh sonra işbu müdde'iyeye-i mezbûre bey'-i mezkûre benim izn ve icâzetim yok idi (17) deyü da'vâya tasaddî edicek olduğunda müştirî-i merkûm dahi kat'-ı münâza'a için bedel-i atîkden müdde'iyeye-i mezbûreye (18) bizim huzurumuzda altmış guruş nakden akçe ve iki vukıyye revgan-ı sâde i'tâ ve merkûm dahi bi'r-rızâ ba'de'l-kabûl bağı mahdûd-ı (19) mezkûreye müte'allik âmme-i de'âvîden müştirî-i

merkûm Ali Ağa'nın zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve ıskât ve istîfâ-yı hak (20) eyledi bizler bu husûsa bu vechle şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye etmeleriyle gıbbe't-ta'dîl (21) ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl olmağın mûcebince müdde'â aleyh merkûmdan şer'en bir nesne lâzım gelmeyüb müdde'îyye-i mezbûrenin (22) bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' ve def' olunmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i Recebi'l-mürecceb (23) sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Serçeoğlu Hasan Ağa

Beylik Osman Ağa

Debbâğ Kadıoğlu Mehmed Ağa

Manav Hüseyin ve Avlunluoğlu Halil Ağa

Mındıkoğlu Mehmed ve Debbâğ Monla Halil

Sermuhzırân Ali Ağa

Debbâğ Deli Mustafa

Ve gayruhum

Hamzaoğlu Hasan'a Müte'allik Hücet Kaydı

(24) Medîne-i Tokad'a muzâfe Kâfirni Nâhiyesi'ne tâbi' Leveke karyesi sâkinlerinden zâtı mu'arrefe Hasan Bey oğlu zevcesi Ârife bint-i Ali nâm hâtun medîne-i (25) mezkûr meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'de arzuhâli bâlâsına keşîde buyurulan buyuruldû-yı sâmiye imtisâlen meclis-i ma'kûd-ı mezkûreye (26) (kelime eksik) olunan işbu bâ'isü'l-kitâb Hamza oğlu Hasan nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb işbu hâzır (27) (kelime eksik) zevcim Emîn nâm kimesnenin ferâğatından bi-izn-i sâhibi'l-arz taht-ı tasarrufunda olan arâzî-i emîriyye ve yine merkûmdan şirâ'en (28) benim mülküm olan emlâkimden karye-i mezbûr arâzîsinde kâ'in bir bâb menzil ve bir aded ahûr ve samanlık ile tahmînen on dokuz rublağı tuhm (29) isti'âb eder ma'lûmü'l-hudûd beş kıt'a tarlaları benim izn-i icâzetim yoğiken zevcim merkûm Emîn bundan bir buçuk sene mukaddem işbu merkûm (30) babası müteveffâ Hamza'ya altı

yüz elli guruş bedel-i makbûza bey' ve fâriğ olmuş ol dahi fevt oldukda oğlu işbu merkûm Hasan'a (31) (kelime eksik) edüb saif'ül-zikr menzil ve tarlayı mezkûrede iş bu merkum Hasan vazi'ulyed bulmuş olduğundan bu def'a zikrolunan (32) (kelime eksik) ve arazilerimi merkumdan taleb ve dâ'ye müddetde iken meyânelerimize musallihûn tavassut edüp kat'â li'n-nizâ' ve bi-rızâ'i'l-cânibeyn (33) (kelime eksik) yüz guruş kıymetli iki yaşar bir re's câmûs düğesine beni inşâ'-i akd-i sulh-i şer'î eylediklerinde ben dahi sulh-i mezbûru ba'de'l-kabûl (34) (kelime eksik) sulh olan mârrü'z-zikr câmûs düğesini merkûm Hasan yedime def' ve teslîm ben dahi ahz ü kabz edüb husûs-ı mezbûreye müte'allik (35) (kelime silik) de'âvî ve mütâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamât işbu merkûm Hasan'ın zimmetini ibrâ-yı âmm ve ıskât ve istîfâ-yı hak eyledi (36) (kelime eksik) gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâmin ısrîn min şehir-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Karye-i mezbûrdan Aydın Kahya

Ağacık İbrâhim

Emiroğlu Hasan

Kübcüoğlu Hasan

Emiroğlu Derviş

Meğüllüoğlu Mehmed Kethüdâ

Ve gayruhum

{ 47a }

Melkon'a Müte'allik Nezâret Hücçeti

(1) Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Tarakçioğlu Ohannes veled-i Kirkor nâm hâlikin (2) sulbiyye sağîre kızı Varvara'ya babası hâlik-i mersûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl (3) eden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'iresin rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'den vasiyye-i mansûbesi anası Horsima bint-i (4) İstafan

nâm Nasrâniyye üzerine bir nâzır nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîre-i mersûmenin hâli işbu bâ'isü'r-rakîm (5) Melkon veled-i İstafan nâm zimmî nâm zimmî nezeret-i mezkûra ehl ve sağîre-i mersûme hakkında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda (6) mektûbü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'i'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi (7) hazretleri dahi vasiye-i mersûme Horsima üzerine hâli mersûm Melkonçu nâzır nasb ve ta'yîn edüb ol dahi ber-vech-i muharrer nezâret-i (8) mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin kemâ-yenbağî edeya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fî'l-yevmi't-tâsi' (9) min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Cerasunoğlu Hoca Karebet

Manukoğlu İstafan veled-i Agob

Peromoğlu (Pervemoğlu) Beros veled-i İstafan

Ahkadoğlu Ohan veled-i Karebet

Seferoğlu (Sakaroğlu) Karebet

Ve gayruhum

Keşişoğlu'na Müte'allik Hücçet Kaydı

(10) Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri ve kat'-ı nizâ' olunması iltimâs olunmağın kıbel-i şer'-i enverden mahkeme kâtibi Mevlâna es-Seyyîd el-Hâc Osman Efendi bin Abdullah Efendi (11) me'zûnen ta'yîn ve irsâl olunub ol dahi medîne-i Tokad civârında Cısr-i Kebîr kurbunda Haydarhâne arâzisinde kâ'in işbu bâ'isü'r-rakîm Basmacı (12) Keşişoğlu Kaspar veled-i Agob ve mu'ârızı Mumcuoğlu Artin veled-i Kirkor nâm zimmîlerin bağlarına varub müttehid-i meclis-i şer'-i âlî ettikde (13) mersûmân Kaspar ve Artin zimmîlerin bağları meyânelerinde vâki' münâzi'un fih sınırları zeyl-i vesikada isimleri mestûr (14) ve husûs-ı mezkûreye vukûf-ı tâmmı olan kimesneler ile sınır-ı mezbûr tûlen ve arzen mesâha ve zeyl-i bâlâsı mirâr olan müşâhede ve rü'yet olunduktan (15) sonra sınır-ı mezkûreye muttasıl şark tarafında olan dört sâk emrûd ve üç sâk elma eşcârları zimmî Mumcuoğlu Artin (16) tarafından

zabt olunub eşcâr-ı mezkûreler Keşişoğlu tarafından ta'arruz olunmayub ve cânib-i mîrîde vâki' üç (17) sâk îdâ ve üç sâk caviz ve bir sâk emrûd ve bir sâk (kelime silik) eşcârları dahi mersûm Keşişoğlu Kaspar tarafından (18) ta'arruz olunmayub tarafına tefrîk olunan eşcârların meyâneleri bağlarının sınûru olmak üzere meyânelerine melâmin-i (19) fâsıla vaz'ıyla tefrîk ve tarafeyn bi't-terâzî kabûl ve kat'-ı nizâ' etmelerini mevlânâ-yı mûmâi ileyh mahallinde ketb ve terkîm ve ma'an-ba's (20) olunan menâ-i şer'le huzûr-ı şer'e gelüb alâ-vukû'ih inhâ ve tefhîm etmeğin mâ-vaka'a bi'l-ibtigâ ketb ve imlâ olundu hurrîre (21) fî'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yümni Ağazâde Ömer Ağa

Hacı Bektaş Ağazâde Hacı Ahmed Ağa

Berberler Şeyhi Hacı Ömer Ağa

Çelebizâde Hasan Efendi

Kazgancı Gözüyaşlıoğlu Karebet veled-i Artin

Tütüncü Han'da Markos

Attâr Hekimoğlu (kelime silik)

Seferoğlu (Sakaroğlu) Karebet

Dülger Simonoglu oğlu Kigork

Ve gayruhum

Monla Osmana Müte'allik Hücctdir

(22) Medîne-i Tokad'a muzâfe Kâfirni Nâhiyesi'ne tâbi' Büyük Almus karyesi sâkinelerinden (23) zâtı mu'arrefe Emîne bint-i Abdülbâkî nâm hâtun tarafından da'vâ-yı âtiyyü'z-zikr vekîl-i müsecceli (24) zevci Mürîdoğlu Sâlih bin İbrâhim huzûr-ı şer'de işbu bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid Monla Osman bin Ebû Bekir mahzarında üzerine da'vâ (25) ve takrîr-i kelâm edüb müvekkilem zevcem mezbûre ile karındaşı Monla Mehmed'in babalarından mevrûs karye-i mezbûr arâzisinde (26) kâ'in bir taraftan Çapukoğlu Mustafa ve iki taraftan işbu merkûm Monla Osman'ın mülkleri ve bir

tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen (27) yarım rublağı tuhm isti'âb eder bağçe yerini zevcem müvekkilem mezbûrenin izn-i icâzeti yoğiken bundan altı sene mukaddem karındaşı (28) erkûm Monla Mehmed kendi hissesiyle ma'an işbu merkûm Monla Osman altmış beş guruş bedel-i makbuzla fuzûlî bey' ve temlîk ve ol dahi (29) iştirâ ve temlîk ve hisse-i mezkûreye el-yevm vâzı'u'l-yed bulunmuş olmağla sü'âl olunub bağçe-i mahdûd-ı mezkûrdan müvekkilem (30) zevcem mezbûrenin hisse-i irsiyyesini tefrîk ve bana teslîm olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur dedikte gibbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm (31) Monla Osman cevâbında fi'l-hakîka bağçe-i mahdûd-ı mezkûrdan medde'iyeye-i mezbûre ile karındaşı mezbûr Monla Mehmed'in babalarından müntakil (32) mülk-i mevrûsları olduğunu ve'l-yevm vâzı'u'l-yed bulunduğunu ikrâr lâkin tarihten altı sene mukaddem karındaşı merkûm Monla Mehmed bağçe-i (33) mezkûrdan müvekkilem mezbûre Emîne Hâtun'un ma'lûmu olarak hisse-i irsiyyesini bana altmış beş guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î (34) ile bey' ve temlîk ben dahi iştirâ ve temellük ve semen-i bey'-î mezkûru dahi tamâmen teslîm edüb müvekkile-i mezbûre Emîne Hâtun'un (35) müvâcehesinde altı seneden berü mutasarrıf olmamla şimdiye kadar da'vâ ve nizâ' etmeyüb sükût eyledi deyü mukâbeleye (36) tasaddî etmekle müdde'î vekîl-i mezbûr dahi husûs-ı mezkûra dâ'ir da'vâ etmeyüb sükût eylediğini tav'en ikrâr (37) etmeğın tarafeyn fetvâya lede'l-havâle ve'l-istîfâ müvekkile-i mezbûre Emîne Hâtun'dan bağçe-i mahdûd-ı mezkûreye müdde'â aleyh merkûm Monla (38) Osman'ın altı seneden berü tasarrufunu âlime iken da'vâ etmeyüb sükût eylediğini mukarrire ve müte'arrife iken bağçe-i mezbûra (39) dâ'ir da'vâ-yı mezkûresi müstema' olunmaz deyü cânib-i fetvâdan cevâb vermeğın ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe müdde'î

{ 47b }

(1) vekîl-i mezbûr müvekkilesi zevcesi mezbûre Emîne Hâtun'un bî-vech-i şer'î mu'ârazası ba'de'l-men' bağçe-i mahdûd-ı mezkûru kemâ fi's-sâbık (2) mülk-i müşterâsı olmak üzere merkûm Monla Osman'ın zabt ve tasarrufuna tenbîh-i şer'î-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu (3) hurrîre fî'l-yevmi'r-râbi' ısrîn min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Na'iband Abdullah Vereselerine Müte'allik Hücctdir

(4) Medîne-i Tokad'da Horuş Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Na'iband Abdullah bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi (5) Hatîce bint-i Hasan nâm hâtun ile anası Emîne bint-i Hasan'a ve sulbiyye sağıre kızları Emîne ve Ayşe'ye inhisârı ba'de't-tahkiki-şer'î (6) verese-i mezbûrûndan ümmü'l-mezbûre Emîne Hâtun huzûr-ı şer'de sağıre Ayşe'nin mansûb vasîsi ve zevce-i mezbûrenin vekîl-i müsecceli (7) işbu bâ'isü'l-kitâb Hasan Ağa bin İbrâhim mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edûb tarihten otuz sene mukaddem fevt olan (8) oğlu müteveffâ-yı mezbûrun babası zevcim Abdullah'dan müntakil Çaka Gölü nâm mahalde kâ'in bir taraftan Kartallıoğlu bağçesi ve bir taraftan (9) Dede Ağa ve bir taraftan Yedekli Halil bağçesi ve bir taraftan Nehr-i Kebîr ile mahdûd bir kıt'a bağçe zevcim müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden benim hisse-i (10) irsiyyem ile mehr-i mü'eccel-i ma'lûmem mukâbelesinde bana ifrâz ve teslîm ben dahi tesellûm ve kabûl ve mutasarrıf iken bu def'a fevt olmağla (11) merkûm Na'iband Abdullah'ın hîn-i vefâtında işbu vasî-i merkûm Hasan Ağa ile müvekkilesi mezbûre Hatîce Hâtun bağçe-i (12) mahdûd-ı mezkûr mûrisimiz Abdullah'ın babasından müntakil mülk-i mevrûsudur deyü terekesine ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm (13) etmeleriyle sü'âl olundu takrîr ve tahrîr ve bağçe-i mezkûr müteveffâ-yı merkûmun defter-i kassâmından ihrâç ve bana redd ve teslîm olunması matlûbumdur (14) dedikte gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh vekîl ve vasî merkûm Hasan Ağa bağçe-i mahdûd-ı mezkûr hâlâ vasîsi olduğum sağıre-i mezbûre (15) babası ve müvekkilesi mezbûrenin zevci müteveffâ-yı mezbûr Na'iband Abdullah'ın bundan otuz sene akdem fevt olan babası ve müdde'iyeye-i (16) mezbûrenin zevci Abdullah'dan müntakil mülk-i mevrûsu olub hattâ bundan iki sene mukaddem müteveffâ-yı mezbûr Na'iband Abdullah bağçe-i mahdûd-ı mezkûru (17) âhara bey' edecek olduğunda işbu müdde'iyeye-i mezbûre bağçe-i mezkûr oğlum Abdullah'ın babasından müntakil ve müstakil mülk-i mevrûsu olub (18) benim alâkam yokdur her kime bey' eder ise etsün deyü mahzar-ı müslîmînde ikrâr eyledi deyü mukâbeleye tasaddîsinde müdde'iyeye-i (19) mezbûre Emîne Hâtun'dan lede'l-istintâk ikrâr-ı mezkûru külliyyen inkâr etmekle müdde'â aleyh merkûm vasî-i merkûmdan def'i meşrûhunu mübeyyin (20) beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden ve medîne-i mezbûr ahâlîsinden Yolcuoğlu İbrâhim bin Halil ve Debbâğ Kürt (21) Bekir bin Kâsım nâmân kimesneler li-ecli-ř-şehâde meclis-i şer'e hâzırân istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka tarihten iki sene mukaddem (22) bağçe-i mahdûd-ı mezkûru

müteveffâ-yı mezbûr Na'lband Abdullah'ın babasından müntakil mülk-i mevrûsudur deyü bizlerin müvâcehesinde ikrâr (23) etmekle bizler mezbûrenin bu vechle ikrârına şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iyye (24) etmeleriyle gibbe't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince şer'e bir nesne lâzım gelmeyüb müdde'iyye-i mezbûre Emîne Hâtun'un (25) bî-vech-i şer'î mu'ârazası ba'de'l-men'kemâ fi's-sâbık bağçe-i mahdûd-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûr Na'lband Abdullah vereseleri mezbûrünün (26) mülk-i mevrûsları olmak üzere zabt ve tasarrufuna tenbîh-i şer'î-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri-i (27) Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dâvudoğlu Ahmed Ağa bin Emîn

Ahü'l-mezbûr Mehmed Ağa

Küflüoğlu İbrâhim bin İbrâhim

Hacı Hafız Ağazâde Sâlih Ağa bin Mustafa

Na'lband Süleyman oğlu Hüseyin

Na'lband Hüseyin oğlu Hüseyin

Mütevellîoğlu Manav Ömer Ağa

Ahü'l-merkûm İbrâhim Ağa

Çalpakoğlu Mehmed bin Ahmed

Dumaoğlu Ömer bin Abdullah

Hallâdoğlu Mehmed

Ve gayruhum

Hatice'ye Müte'allik Nafaka Hücçeti

(28) Medîne-i Tokad'da Horuş Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Na'lband Abdullah bin Abdullah nâm müteveffânın zevce-i menkûha-ı metrûkesi (29) işbu râfi'atü'l-vesîka Hatîce bint-i Hasan nâm hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm edüb zevc-i (30) dâhilim müteveffâ-yı merkûmun

firâşından hâsıl ve benden mütevellide bi-hakkı'l-hîsâne huçr ve terbiyyemde olan sadriyye-i sağîre (31) kızım Ayşe'nin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyyesi için babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil emvâl-i mevrûsesinden (32) mikdâr-ı kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde mezbûre Hatîce'nin takrîri vâkı'a mutâbık ve zikr-i âtî meblağ (33) kadar ma'rûf olduğumuz sikât-ı sahîhati'l-kelimât ihbârlarıyla lede's-şer'î'l-enver zâhir ve mukarrir olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb (34) tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyyesi için târîh-i (35) hüccetden külle'l-yevm yirmi para nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru emvâl-i mevrûsesinden sağîre-i (36) mezbûrenin nafaka ve kisve ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyyesine harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer mâl-ı (37) mevrûsesine rücû'a mezbûre Hatîce Hâtun'a izn vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis (38) aşer min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Küflüoğlu İbrâhim Ağa

Hacı Hâfız Ağazâde Sâlih Ağa

Dâvudoğlu Ahmed Ağa bin Emîn

Birâderi Mehmed Ağa

Mütevellîoğlu Manav Ömer Ağa

Çalpakoğlu Mehmed

Dumanoğlu Ömer

{ 48a }

Rukiyye Hâtun'a Müte'allik Vasî Hücceti

(1) Medîne-i Tokad'da Cedîd Mahallesinden iken bundan akdem fevt olan Haffâf el-Hâc İbrâhim bin İsmâil nâm müteveffânın sulbî (2) sağîr oğlu Mustafa'ya babası müteveffâ-yı merkûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i (3) mevrûsesin zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'iresin rü'yet ve itmâma kıbel-i

şer‘den bir vasî nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve mühim (4) olmağın sağîr-ı mezbûrun anası işbu bâ‘isetü'l-vesîka Rukiyye bint-i Mustafa nâm hâtun vesâyet-i ehl ve sağîr-ı merkûm hakkında (5) her vechle evlâ ve enfa‘ olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer‘e haber vermeleriyle hâkim-i mevkî‘-i sadr-ı kitâb (6) bi-tevkî‘ihi'r-rafi‘i'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me‘âb efendi hazretleri dahi sağîr-ı mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mâl-ı mevrûsunu (7) hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü‘yet ve itmâma anası mezbûre Rukiyye Hâtun'u vasî nasb ve ta‘yîn buyurdularında (8) ol dahi vesâyet-i mezbûru ber-vech-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesin kemâ-yenbağî edâya ta‘ahhüde ve iltizâm etmeğın mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu (9) hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî aşere min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Çetinzâde Mehmed Efendi

Dikici Abdülkâdir Usta

Kişizâde Abdurrahman

Haffâf Lütfullah Ağa

Ve gayruhum

Takoki'ye Mûte‘allik Menzil Mübâya‘ası Hücçeti

(10) Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın kıbel-i şer‘-i enverden mahkeme kâtibi Mevlâna es-Seyyîd el-Hâc Osman Efendi (11) bin Abdullah Efendi me‘zûnen ta‘yîn ve irsâl olunub ol dahi medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi mütemekkinlerinden olub tarîh-i vesîkadan (12) bir buçuk sene mukaddem hâlik olmuş olan Raşhanoğlu Bogos veled-i Bedros'un menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî (13) ehl-i zimmet-i re‘âyâ kocabaşları hâzır oldukları halde meclis-i şer‘-i âlî ettikde hâlik-i mersûmun sulbiyye-i sağîre (14) kızı Varvara'nın bâ hücçeti-i şer‘iyye vasiyye-i mansûbesi anası zâtı mu‘arrefesi Takoki bint-i Filyosoğlu Bedos nâm zimmîye meclis-i (15) ma‘kûd-ı mezkûrda yine mahalle-i mezbûrede mütemekkin işbu bâ‘isetü'r-rakîme Filyosoğlu kızı diğeri Takoki bint-i İstafan (16) nâm Nasrâniyye mahzarında bi-tav‘ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna

değın sülüsânı vasiyyesi olduğum sadriyye (17) sağîre kızım mersûme Varvara'nın babası hâlik-i mersûm Bogos'dan müntakıl mülk-i mevrûsu ve sülüsü benim mülküm olub mahalle-i mezbûrede (18) vâki' bir taraftan Hosusoğlu Kigork ve bir taraftan Hosusoğlu Avidis ve bir taraftan diğerkendi mülküm ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd (19) arsası Cemal Yahya Vakfı olub ebniyyesi mülk-i fevkânî ve tahtânî oda ve bir bâb ahûr ve kilâr ve mâ'-i cârî ve hadîka-i (20) muttasıla ve zokak kapusunu müştemil bir bâb menziliz mürûr-ı zamân ile köhnelenüb ta'mîr ve termîme dahi yetim ve sadriyye kızım sağîre-i mersûmenin (21) kudretlerimiz olmadığından alâ-hâle terk olunduğuhalde bütün bütün harâb olarak sağîre-i mersûmeye gadr-i küllî olacağından (22) hisse-i mezkûresi benim hissem ile ma'an bey' olunub semeni istirbâh olunmak sağîre-i mersûme hakkında her vechle evlâ ve enfâ' (23) ve ol vechle kıbel-i şer'den dahi me'zûniyyetim hasebiyle arsasını bi-izn-i mütevellî işbu mersûme Takoki bint-i İstafan'a semen-i misli olan altı (24) bin guruşu bedel-i makbûza bi'l-vesâye ve bi'l-asâle ferâğ ve tefvîz eyledikde ol dahi tefevvüz ve kabûl eyledikten sonra ebniyyesini (25) dahi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı mefsededen ârî bey'-i bât-ı sahîhi's-şer'î ile yine mersûme Takoki'ye kezâlik (26) semen-i misli olan nakden altı bin guruşu bi'l-vesâye ve bi'l-asâle bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahi ber-vech-i muharrer iştirâ (27) ve temellük ve tesellüm ve kabûl edüb semen-i mübî-i mezkûr altı bin guruşu dahi bu def'a mersûme Takoki yedinden tamâmen ve kâmilan ahzû (28) kabz eyledim fî-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda ve arsasında benim ve vasiyyesi olduğum sadriyye sağîre kızım mersûmenin (29) vechen mine'l-vücûh alâka ve medhallerimiz kalmayub müşteriyye-i mersûme Takoki'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı tasarrufu olmuştur (30) keyfe mâ-teşâ' ve tahtâr mutasarrıfası olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve terkîm ve ma'an mürsel (31) ümenâ-i şer'le alâ-vukû'ih meclis-i şer'e gelüb inhâ ve tefhîm etmeğın mâ-vaka'a bi'l-ibtigâ ketb ve imlâ olundu (32) hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Filyosoğlu Hoca Oseb veled-i Artin

Diğerk Filyosoğlu Oseb veled-i İstafan

Kuriyanoğlu Artin veled-i Agob

Sahakoğlu Begos veled-i Bedros

Ve gayruhum

Debbâğ Ömer Ağa'ya Müte'allik Dükkân Hüceti

(33) Medîne-i Tokad'da Perâkende Bağçeciyan Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hatice bint-i Mustafa nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i (34) metrûku Abdurrahman bin İbrâhim ile sadriyye sağîre oğulları İbrâhim ve Mustafa ve Sâlih'e inhisârı tahakkukundan sonra sağîrûn-ı merkûmûnun (35) vasîleri babaları merkûm Abdurrahman Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfi'ü'l-kitâb Debbâğ Ömer Ağa ibn-i el-Hâc Ömer mahzarında bi'l-asâle (36) ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb medîne-i mezkûrda Debbâğlar Sûku'nda vâki' bir taraftan Dünbüloğlu ve bir taraftan Dünbüloğlu (37) Hâfız İbrâhim ve bir taraftan Yûnus Ağa bağçesi ve bir taraftan nehr-i sağîr ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd binâ ve arsası mülk bir bâb (38) debbâğ dükkânının on dokuz sehm i'tibârıyla dört sehmi müteveffâ Mânicioğlu hafidlerinin ve yedi buçuk sehmi sulbî oğullarım (39) sağîrûn-ı merkûmûnun analarından müntakil mülk-i mevrûsları ve yedi buçuk sehmi şîrâ'en benim mülküm olub lâkin dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr mürûr

{ 48b }

(1) eyyâm ü kürûr-ı a'vâm ile müşerref-i harâb ve mâ'il-i türâb olub imâret ve meremmetine kudretlerimiz olmadığından mâ-adâ gallesi mi'netine (2) kifâyet etmeyüb te'hîr olunur ise bi'l-küllîye münhedim olub oğullarım sağîrûn-ı merkûmûn kadr-i küllî olmak mukarrer olmağla mârrü'z-zikr (3) yedi buçuk sehm hisseleri benim hissem ile ma'an semen-i misliyle âhara bey' ve semeni istirbâh olunmak sağîrûn-ı merkûmûn haklarında min-küllî'l-vücûh (4) enfa' ve evlâ olduğu bundan akdem taraf-ı şer'e cemm-i gafîr ile haber verildikde bey'ine kibel-i şer'den izn-birle yedime hücet-i şer'iyeye i'tâ (5) olunmuşdu zikrolunan yedi buçuk sehm hisselerini hisse-i mezkûrem ile berâber müddet-i medîd sük-ı Sultânî'de tâliblerine bey'ine arz (6) olundukda rağabât-ı nâs inkitâ'ında işbu merkûm Ömer Ağa üzerinde bin yüz guruşa karar edüb ziyâde ile tâlib-i âharı (7) dahi zuhûr etmeyüb ve meblağ-ı mezkûr zikrolunan on beş sehmin el-yevm semen-i misli olduğu dahi zeyl-i hücetde merkûmü'l-esâmî müslimîn (8) haberleriyle

mütehakkik olmağın mezkûr on beş sehm hisselerimizi cemî'-i tevâbi' ve levâhiki ve kâffe-i hukûk ve murâfıkı ile tarafeynden îcâb (9) ve kabûlü hâvî şurût-ı fâsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bin yüz guruşa merkûm Ömer Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vekâle (10) bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr bin yüz guruşu (11) yedinden tamâmen ve kâmilen ahz ü kabz ve kabûl eyledim fîmâ-ba'd dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda olan on beş sehm hissede benim ve velîleri (12) olduğum oğullarım sağırûn-ı merkûmûnun vechen mine'l-vücûh alâka ve medhallerimiz kalmayub merkûm Ömer Ağa'nın mülk-i müşterâsı olmak sarîhî (13) olmuştur keyfe-mâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrif olsun dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis (14) min şehr-i Receb-i şerîf sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dikici Şerîf Ağa

Tâcir Seyyid Ağa

Mahdûmu Şerîf Ağa

Yılcıoğlu Hüseyin Ağa

Çorumluoğlu Sâlih Ağa

Kassâb Toraman Ağa

Kireççizâde Hâfız Ağa

Çizmecî Hacı Ömer Ağa

Abacı Bekirzâde Hasan Efendi

Debbâğ İsmâil Usta

Haydaroğlu Ahmed

Debbâğ Kabsunoğlu Ahmed

Debbâğ Hasan Usta

Ve gayruhum

Ârife'ye Mûte'allik Hücctdir

(15) Medîne-i Tokad'da Geyras Mahallesi sâkinlerinden zâtı mu'arrefe işbu râfi'atü'l-vesîka Ârife bint-i Hüseyin nâm bîkr-i bâliğa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (16) Beybağı mahallesi sâkinlerinden Abdülganîoğlu Hüseyin bin Hasan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb işbu merkûm Hüseyin bundan üç mâh (17) mukaddem ben seni tezvîç etmişdim deyü fuzûlî bana izvâç mu'âmelesi dâ'iyesinde olmağla sü'âl olunub benden keff-i yedine tenbîh olunmak (18) murâdımdır dedikte gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm cevâbında müdde'iyeye-i mezbûrenin li-ebeveyn er karındaşı ve akd-i tezvîciyye tarafından vekîli Ömer bin (19) Hüseyin tarihten üç mâh mukaddem üç yüz gurus mehr-i mü'eccele tesmiyesiyle lede's-şühûd müdde'iyeye-i mezbûreyi bana tezvîç ben dahi tezvîç ve kabûl (20) etmemle ol vechle menkûhamdır deyü iddi'â edicek haberü'l-istintâk müdde'iyeye-i mezbûre Ârife akd-i mezkûrda benim izn ve rızâm yokdur (21) deyü vekâlet-i mezkûreyi külliyyen inkâr etmekle müdde'â aleyh merkûm Hüseyin'den takrîr-i da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden (22) izhâr-ı acz edüb tâlib-i tahlîf dahi olunmayarak bi'r-rızâ da'vâyı tezvîçden fâriğ ve hukûk ve zevcine mûte'allik âmme-i (23) de'âvîden mezbûre Ârife'nin zimmetini ibrâ ve ıskât eylediğinde ol dahi ibrâ-i mezkûru kabûl etmeğin nefsini dilediği (24) kimesneye tezvîce mezbûre Ârife nâm bîkr-i bâliğaya tenbîh-i şer'î-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' işrîn min şehr-i (25) Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Sarı Mehmedoğlu Sâlih'e Mûte'allik Hücct Kaydı

(26) Medîne-i Tokad'a muzâfe Komanat Çiftliği sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Sarı Mehmed bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti sulbî kebîr (27) oğulları Osman ve Sâlih ve Mehmed'e munhasıra olub kıbeli'l-kısme mezbûr Osman bin Mehmed dahi fevt olub verâseti zevceteyn-i metrûketeyni (28) Ayşe bint-i İsmâil ve diğr Ayşe bint-i Sâlih ile sulbiyye kızları Emîne ve Dudu ve Ârife ve Şerîfe ve sulbî oğulları (29) İbrâhim ve Ali ve Ahmed ve Osman'a munhasıra olub kıbeli'l-kısme mezbûr Osman bin Osman dahi fevt olub verâseti anası mezbûre (30) Ayşe ile li-ebeveyn kız karındaşları mezbûrân Emîne ve Dudu ve Ârife'ye ve li-ebeveyn er karındaşları mezbûrân Ali ve Ahmed'e inhisârı (31) tahakkukundan sonra verese-i

mezbûrûndan merkûmûn İbrâhim ve Ali ve Ahmed taraflarından da'vâ-yı âtiyyü'z-zikre vekîl-i müseccelesi ve Dizdâroğlu Şeyh (32) Ahmed bin Ahmed huzûr-ı şer'de müvekkilûn-ı mezbûrûnun ammîleri ve hâl-i suğrlarında mansûb vasîleri işbu bâisü'l-kitâb Sarı (33) Mehmed oğlu Sâlih bin el-merkûm Mehmed mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkillerim mezbûrûn babalarının hîn-i vefâtında (34) sağîr bulunmalarıyla terekesi ma'rifet-i şer'le terkîm ve beyne'l-verese taksîm olunarak müvekkillerim merkûmûnun hisseleri tesviye-i umûrlarına (35) bâ hüccet-i şer'iyeye mansûb vasîleri olan ammîleri işbu merkûm Sâlih Ağa'ya teslim olunmuş ve müvekkillerim merkûmûndan İbrâhim (36) ve Ali ve Ahmed bundan dört sene mukaddem bâliğler olub merkûm Sâlih Ağa'dan hisse-i irsiyyelerini talep eylediklerinde ol dahi (37) hâric-i kassâm olarak altı bin guruş nakd akçe kalmış diyerek müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defter-i kassâmında muharrer yirmi (38) beş bin altı yüz guruşun üzerine zammıyla cem'an otuz bir bin altı yüz beş guruşa iblâğ ve meblağ-ı mecmû'-ı mezkûru taksîm (39) eylediklerinde müvekkillerim merkûmûnun her birerlerinin hisselerine ikişer bin ikişer yüz kırk birer guruş isâbet etmekle

{ 49a }

(1) hisse-i mezkûrelerini merkûm Sâlih Ağa yedinden tamâmen ahz ü kabz ve tereke-i mevcûde-i mezkûreye müte'allik müvekkillerim mezbûrûn ile (2) verese-i sâ'irenin her biri âmme-i de'avîden vasî-i merkûm Sâlih Ağa'nın zimmetini ibrâ-i âmmla ba'de'l-ibrâ mu'ahharan (3) hâric-i ez-taksîm doksan dört bin guruşluk nakd akçe ile yirmi bir bin iki yüz yirmi guruşluk eşyâ-yı sâ'ire ki cem'an (4) yüz on beş bin iki yüz yirmi guruşluk terekeyi merkûm Sâlih Ağa ketm ü ihfâ edüb zimmetinde kalmış olmağla sü'âl olunub (5) tereke-i mütebâkî-i mezkûre dahi beyne'l-verese taksîm olunarak müvekkillerim merkûmûnun hisseleri bana teslim olunması matlûbumdur dedikde (6) gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm Sâlih Ağa cevâbında tereke-i müteveffâ-yı merkûme bi'l-vesâye vaz'-ı yedini ikrâr lâkin bundan dört sene mukaddem (7) müvekkiller merkûmûnun bâliğler oldukları halde her birerleri hisse-i irsiyyelerini benden talep etmeleriyle ben dahi mahzar-ı müslimînde muhâsebelerini rü'yet (8) edüb altı bin guruş hâric-i ez-kassâm fazla zuhûr etmekle fazla-i mezkûr defter-i kassâmlarında muharrer terekeleri yekûnuna zamm ile (9) cem'an otuz bir bin altı yüz beş guruşa bâliğ olub ve bundan mâ-adâ mûrisleri müteveffâ-yı merkûmun hakkı vechle bir akçe ve bir habbe (10)

terekesi olmamağla mârrü'z-zikr meblağ-ı mecmû'-ı mezkûr otuz bir bin altı yüz beş guruş mahzar-ı müslimînde verese-i mezbûrûn meyânelerinde (11) müceddeden tevzî' ve taksîm olundukda müvekkiler merkûmûnun her birerlerinin hisselerine ikişer bin ikişer bin ikişer yüz kırk birer guruş (12) isâbet etmekle hisse-i mezkûrelerini benden tamâmen ahz ü kabz edüb gerek dâhil-i kassâm ve gerek hâric-i ez-kassâm (13) tereke-i müteveffâ-yı merkûma müte'allik âmme-i de'âvî mütâlebeden ve kâffe-i ey mân ve muhâsamâtdan müvekkiler merkûmûn ile verese-i sâ'irenin (14) her biri ferdan ferdan zimmetini ibrâ-i âmmla ibrâ ve ıskât ve istîfâ-yı hak eylediler deyü def'e tasaddî edicek gıbbe'l-istintâk (15) vekîl-i merkûm cevâbında müvekkileri merkûmûnun hâric-i ez-taksîm terekeden tebriye-i zimmetlerini inkâr etmekle tarafeyn fetvâyâ lede'l-havâle (16) ve'l-istîfâ tarîh-i mezkûrda müdde'ıyyûn-ı mezbûrûn mûrislerinin terekesine müte'allik gerek dâhil-i kassâm ve gerek hâric-i ez-kassâm âmme-i (17) de'âvîden vasîleri merkûmun zimmetini ibrâ ve ıskât ve ve istîfâ-yı hak eylediklerini mübeyyin merkûm Sâlih Ağa'ya beyyine lâzım gelmekle (18) mücebince merkûm Sâlih Ağa'dan def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden ve medîne-i mezkûr ahâlîlerinden (19) Nalband Etyemezoğlu el-Hâc İbrâhim Ağa bin Mehmed ve Manav Ahmed nâmân kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub (20) istîşhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu vekîl-i mezbûrun müvekkileri mezbûrûn İbrâhim ve Ahmed ve Ali bundan dört sene mukaddem işbu ammîleri (21) ve hâl-i suğrlarında vasîleri merkûm Sâlih Ağa'dan hisse-i irsiyyelerini talep etmeleriyle merkûm dahi mahzar-ı müslimînde muhâsebelarını bi'r-rü'ye edüb (22) altı bin guruş fazla nukûdları zuhûr etmekle fazla-i mezkûru asl-ı defter-i kassâm yekûnüne zammla cem'an yekûn otuz bir bin (23) altı yüz guruşa bâliğ olmağla meblağ-ı mecmû'-ı mezkûru müceddeden bizlerin müvâcehelerinde beyne'l-verese taksîm eylediklerinde her birerlerinin (24) hisselerini ikişer bin ikişer yüz kırk birer guruş isâbet etmeğın hisse-i irsiyye-i mezkûrelerini her biri vasî-i merkûm Sâlih Ağa (25) bundan tamâmen ve kâmilan ahz ü kabz edüb gerek dâhil-i kassâm ve gerek hâric-i ez-kassâm hakkı ma'lûm ve meçhûl mûrisleri (26) müteveffâ-yı merkûmun terekesine müte'allik âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve kâffe-i ey mân ve muhâsamâtdan ammîleri işbu merkûm Sâlih Ağa'nın (27) zimmetini her birerleri ferdâ ferdâ ibrâ-i âmmla ibrâ ve ıskât ve istîfâ-yı hak eylediler bizler buna şâhidiz ve bu vechle şâhidleriz (28) ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-i şehâdet-i şer'î etmeleriyle gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri (29) makbûl olmağın mücebince merkûm Sâlih Ağa'dan bir

nesne lâzım gelmeyüb müdde‘-i vekîl-i mezbûr bî-vech-i şer‘î mu‘ârefesi (30) men‘ ve def‘-birle mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî işrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Sakaoğlu Halil Ağa

Aşık Ali karındaşı Abdullah

Şişmanoğlu Hâfız Şerif Efendi

Korkudoğlu Hasan Ağa

Hacı Lütfullah Ağa

Eskici el-Hâc Ali Ağa

Urgancı Emin Ağa

Urgancı Süleyman Ağa

Taşkuyulu Hasan Efendi

Ve gayruhum

Dobaçoğlu Hüseyin'e Mûte‘allik Hücçet Kaydı

(31) Medîne-i Tokad'da Beybağı Mahallesi sâkinlerinden işbu râfi‘ü'l-kitâb Dobaçoğlu Hüseyin bin Sâlih nâm kimesne huzûr-ı şer‘de yine mahalle-i (32) mezbûr sâkinlerinden Abdurrahman Paşa oğlu Mehmed bin Ömer mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb işbu merkûmun mahalle-i mezbûrede (33) vâki‘ mülk-i mahsûsu olub sâkin olduğu menzili derûnunda olan hadîka-ı muttasılasından müfrez ammim kızı Ayşe bint-i Emin (34) Mehmed nâm hâtundan mevrûs bir mikdâr bağçem olub mine'l-kadîm işbu merkûmun zokak kapusundan girüb binâsı önünden (35) mevzû‘ benim bağçeme hakk-ı mürûrum var iken şimdi işbu merkûm mahall-i mezkûrdan mürûruma mûmâna‘at eder sü‘âl olunub takrîri (36) tahrîr ve mûceb-i şer‘îsi icrâ olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-sü‘âl müdde‘â aleyh merkûm Mehmed cevâbında müdde‘î-i merkûm Hüseyin'in mahall-i mezkûrdan (37) bağçesinin yolu olduğunu inkâr edicek müdde‘î-i merkûmdan da‘vâ-yı meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı (38) ricâl-i müslimînden ve medîne-i mezbûr ahâlîlerinden Tenekeci Hacı Bekir Efendi ibn-i

Mehmed Said Efendi ve Satuoğlu Hüseyin bin Mustafa (39) nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'-e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu müdde'î-i merkûm (40) Hüseyin'in yedinde mülk-i mevrûsu olan bağçesinin kadîmü'l-eyyâmdan berü merkûm Mehmed'in menzili derûnunda binâsı önünden (41) mevzû' yolu olub müdde'î-i merkûm Hüseyin'in bağçesine mine'l-kadîm ol yoldan gidilüb gelindiği bizlerin ma'lûmlarımız (42) olmağla bizler bu husûsa bu vechle şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz her biri edâ-i şehâdet-i şer'î etmeleriyle (43) gibbe't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl olub müdde'î-i merkûm Mehmed'in mûmâna'atı ba'de'l-men' kemâfi's-sâbık mahall-i mezkûrdan (44) gidüb gelmesine merkûm Hüseyin'e tenbîh-i şer'î birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî gurre-i min şehr-i Recebi'l-mürecceb sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

{ 49b }

Ömer'e Müte'allik Hüccet Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da İçmesu Mahallesi sâkinlerinden zâtı mu'arrefe Emîne bint-i Osman nâm hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i lâzîmü't-teşrîfde (2) işbu râfî'ü'l-kitâb Ömer bin Ebû Bekir nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Ömer zevci-i dâhilim olub (3) lekin beynimizde adem-i hüsn-i mübâşeretden nâşî hal'a tâlibe ve mufârakata râğibe olmanla zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aleyh olan yüz guruş mehr-i (4) mü'eccelemlerle nafaka iddet-i ma'lûmem ve mü'ennes-i süknâm için bi'r-rızâ yetmiş beş guruş almak ve merkûmun karındaşından hâsıl ve benden mütevellid sağîre merkûm (5) Ayşe'nin dahi nafakası benim üzerime olmak üzere zevcim merkûm Ömer ile muhâlefe-i sahîha-ı şer'iyye ile hal'-ı olduğumda ol dahi hal'-ı mezbûru ber-vech-i mübeyyen (6) ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyye ve hîn-i zevciyyetden bu âna gelinceye değin beynlerimizde vukû' bulan kâffe-i ahz ve i'tâ ve mütâlebâtndan her birimize âharın (7) zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskât ve yine her birimiz âharın ibrâsını ber-minvâl-i muharrer kabûl eyledik dedikde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ (8) olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kahveci Kara Alioğlu Mehmed Ağa

Soytarioğlu Şerif Ağa

Oduncu Sinek Mustafa

Ve gayruhum

Hâfız İbrâhim Efendi'ye Mûte'allik Hücçet Kaydı

(9) Medine-i Tokad'da Aleksan Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kadıoğlu Mehmed bin İbrâhim nâm müteveffânın sulbî kebîr oğlu gâ'ib-i (10) ani'l-belde el-Hâc Halil bini'l-mezbûr Mehmed'e babası müteveffâ-yı merkûm ile müte'âkiben fevt etmiş olan anası Ümmühan bint-i Mehmed nâmân müteveffiyânın terekelerinden (11) bi'l-irsi's-Şer'î isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerine zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'ireselerine rû'yet (12) ve itmâma kibel-i Şer'den bir vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın merkûmun li-ebeveyn er karındaşı işbu bâ'isü'l-kitâb Hâfız İbrâhim (13) Efendi ibni'l-mezbûr Mehmed istikâmetle ma'rûf ve emenetle mevsûf ve gâ'ib-i merkûm hakkında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî (14) kimesneler taraf-ı Şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'î'l-müstetâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi gâ'ib-i merkûm Hacı (15) Halil'in zuhûruna değin mâl-ı mevrûselerini zabt ve hıfza ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını tesviyeye karındaşı merkûm Hâfız İbrâhim Efendi'yi vasî ve kayyım nasb (16) ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi ber-vech-i muharrer kayyımlik-ı mezbûru kabûl ve hidmet-i lâzimesin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüde ve iltizâm etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu (17) hurrire fî'l-yevmi't-tâsi' min Şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yamanoğlu Osman Ağa

Teyrekçioğlu Halil Ağa

Kassâb Ömer Ağa

Kassâb Toraman Ağa

Enfiyyeci Hacı Osman Ağa

Ve gayruhum

Kara Ali Efendi Mahdûmu İbrâhim Efendi'ye Kayyım Hücceti

(18) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ali Efendi bin İbrâhim'in sulbî kebîr oğlu (19) gâ'ib-i ani'l-belde Mehmed'e babası müteveffâ-yı mûmâ ileyhın terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden (20) emvâl-i mevrûsesini zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'iresini rü'yet ve tesviyeye kıbel-i şer'den bir vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim (21) olmağın gâ'ib-i merkûmun er karındaşı işbu bâ'isü'l-kitâb İbrâhim Efendi ibni'l-merkûm Ali Efendi kayyımlık-ı mezbûra ehl ve gâ'ib-i (22) merkûm hakkında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb (23) tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi gâ'ib-i merkûmun zuhûruna değın mâl-ı mevrûsesini zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'iresini rü'yet (24) ve itmâma merkûm İbrâhim Efendi'yi vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi ber-vech-i muharrer kabûl etmeğın mâvaka'a bi't-taleb ketb olundu (25) hurrire fî'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Çerkeszâde Hâfız Hüseyin Efendi

Hoca Hâfız Halil Efendi

Hatîb Hasan Efendi

Ve gayruhum

Çubukçuoğlu Artin'e Mûte'allik Vasî Hücceti

(26) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem Bağdad'da hâlik olmuş olan Çubukçuoğlu Mihail veled-i Kirkor'un sulbî (27) sağır oğlu Ohan ile ve sağır kızı Oseki'ye babaları hâlik-i mersûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î (28) isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerini zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'ireselerin rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'den bir vasî ve nasb ve ta'yîn (29) olunmak lâzım ve mühim olmağın sağırân-ı mersûmânın ammîleri işbu bâ'isü'r-rakîm Artin veledi'l-mersûm Kirkor nâm zimmî vesâyete ehl (30) ve sağırân-ı mersûmâna evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber

vermeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'î'l-müstetâb (31) tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mersûmânın rüşd-i bülûğlarına değin mâl-ı mevrûslarını zabt ve hıfza ve umûr-ı (32) sâ'irelerini tesviye ve rü'yete ammîleri mersûmu vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-kabûl vasî-i mersûm ânifâ (33) meclis-i şer'e de takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasîleri olduğum sağîrân-ı mersûmânın emvâl-i mevrûselerini bi-kadri'l-kifâye (34) nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye murâdımdır dedikde fi'l-hakîka sağîrân-ı mersûmânın nafaka ve kisveye zarûret (35) ve eşdd-i ihtiyâç ile muhtâç olduklarını zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ ileyh efendi (36) hazretleri dahi sağîrân-ı mersûmânın emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt beher yevm her birine beşer paradan küll-i (37) yevm on para nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru tarîh-i kitâbdan harç ve sarfa (38) ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağîrân-ı mersûmânın emvâl-i mevrûselerine rucû'a vasiyye-i mezbûra (39) izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Cemâziye'l-evvel sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Keşîş Karebet

İpekoğlu Ohan

Hekîm Karebet

Ve gayruhum

{ 50a }

Malatyahoğlunun Oğlu Mustafa'ya Müte'allik Hücjet Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da Beybağı Mahallesi sâkinlerinden Malatyahoğlunun oğlu Mehmed bin İsmâil nâm kimesne huzûr-ı şer'-i şerîf-i enverde sulbî sağîr oğlu işbu bâisü'l-kitâb Mustafa (2) Efendi mahzarında bi't-tav' ve bi'r-rızâ ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin yedimde mülk-i ric'atim olan emlâkımdan (3) olub mahalle-i mezkûrede bir taraftan Kolsuz Kadı hadîkası ve bir taraftan Kundakçı Abdülkerîm menzili ve bir taraftan Hamo zokağı ve bir taraftan

tarîk-i (4) âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî iki bâb oda ve bir bâb ahûr ve bir bâb kilâr ve mâ' -i cârî ve hadîka-i muttasıla ve zokak kapusunu müstemil bir bâb (5) mülk-i menzili tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı mefsededen ârî bey' -i bât-ı sahîhi'ş-şer'î ile işbu oğlum Mustafa Efendi'nin sulbî sağîr (6) oğlu Süleyman için sekiz yüz guruş oğlum efendi-i merkûma bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer sağîr-i merkûm için bi'l-velâye (7) iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr sekiz yüz guruş sağîr-i merkûmun anası müteveffiye Fatma Hâtun'un terekesinden (8) dolayı sağîr-i merkûm Süleyman zimmetimde deynim olan sekiz yüz guruş hisse-i takâss ve mahsûb eylediğimde oğlum merkûm dahi bi'l-velâye mukâssa (9) ve kabûl edüb ol vechle ben menzil-i mezkûr semenini sağîr-i merkûm için oğlum merkûmdan ve ol dahi sağîr-i merkûmun alacağını bi'l-velâye benden her birimize (10) ittigâ eyledik ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûrda benim asla alâka ve medhalim kalmayub sağîr-i merkûm Süleyman'ın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarîhi (11) olmuşdur keyfe mâ-yeşâ' mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fî'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehri-i Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Balyacı Hüseyin bin Hasan Alemdar

Efmeleoğlu Mustafa bin Hacı Hüseyin

Teyrekçioğlu Ömer Efendi

Malatyalıoğlu Halil bin Mustafa

Ve gayruhum

Hatice'ye Müte'allik Nafaka Hücçeti

(12) Medîne-i Tokad'da Zincirlikuyu Mahallesi sâkinelerinden zâtı mu'arrefe Hatîce bint-i Ahmed nâm hâtun kıbel-i şer' -i şerîf-i (13) enverde takrîr-i kelâm edüb gâ'ib-i anî'l-meclis İbrâhim bin Abdullah nâm kimesne bundan akdemce vefet sadriyye kızı Şerîfe (14) bint-i Mehmed'in zevc-i dâhili olmağla hâl-i hayâtında merkûmun firâşından hâsıla ve kızım mezbûreden mütevellide bi-hakkı'l-hısâne hicr ve terbiyemde (15) olan Âbide nâm sağîrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyyesi için babası

gâ'ib-i mezbûr üzerine kıbel-i şer' den (16) kadr-i kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde merkûm Hatîce Hâtun'un takrîr-i meşrûhu vâkı'a mutâbık vech-i (17) âtî meblağ kadar ma'rûf olduğu sikât-ı sahîhi'l-kelimât ihbârlarıyla mütehakkık olmağın hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû (18) ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyyesi için babası (19) gâ'ib-i merkûm İbrâhim Ağa üzerine işbu tarîh-i kitâbdan yevmî yirmişer para farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı (20) mezkûru harç ve sarf ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer gâ'ib-i merkûm İbrâhim Ağa üzerine rucû'a merkûme Hatîce (21) Hâtun'a izn vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fî'l-yevmi's-sâlis aşer min şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Debbâğ Köse Osman Ağa

Kiremitçi Mehmed Ağa

Bekçi Emir Ömer Ağa

Ve gayruhum

Terzi Efendi Abdullah Ağa'ya Müte'allik Hücctedir

(22) Medîne-i Tokad'da Çehkanlu Mahallesinden Şişman İmamoğlu Abdullah bin Mehmed nâm kimesne karındaşı Ali hâzır olduğu halde Tokad meclisinde (23) ma'kûd huzûr-ı şer'de bâ buyuruldû-yı sâmi ihzâr etdirdiği sâbık Yıldız Vakfı Mütevellîsi işbu bâ'isü'l-kitâb Terzi Abdullah Ağa (24) bin Abdurrahman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb vakf-ı mezbûr gallâtından olmak üzre karındaşım merkûm ile bâ (25) ba berât-ı âlî bi'l-iştirâk mutasarrıf olduğumuz üç müdd vazîfelerimize â'id hisselerimizi ben diyâr-ı âharda olduğum halde kırk iki (26) tarîhinden elli senesine değin karındaşım merkûma işbu merkûm Abdullah Ağa tamâmen edâ ve teslîm etmemiş olduğundan başka (27) karındaşım merkûmun bana vekâleti olmamağla sü'âl olunub vakf-ı mezbûrun sekiz senelik muhâsebesi müceddeden rü'yet olunarak (28) hisse-i vazîfelerim bana alıverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü'âl mütevellî-i merkûm cevâbında fi'l-hakîka sinîn-i merkûmede vakf-ı (29) mezbûrun mütevellîsi bulunduğunu ve müdde'î-i merkûm ile mezbûr üç müdd vazîfeye bâ berât-ı âlî mutasarrıflar olduğunu ikrâr lâkin (30) işbu müdde'î-i merkûm gurbete gider iken karındaşı merkûm Ali'yi

vazîfe-i mezkûresini kabza vekîl nasb edüb ol dahi vekâleten (31) ve asâleten zikrolunan kırk iki tarîhinden elli tarîhine deĝin sekiz sene zarfında bana gadr ederek vazîfelerinden (32) fazla vakf-ı mezbûr hâsılâtından vâfir zahîre fuzûlî kabz etmekle ben dahi merkûmu elli tarîhinden hâkimü'ş-şer' bulunan (33) Şi'rânîzâde Abdullah Efendi huzuruna ihzâr etdirdüb lede't-terâfû' kâffe-i muhâsebelerimiz yegân yegân ma'rifet-i şer'le (34) rü'yet olundukda merkûm Ali vazîfelerinden fazla kabz etmiş olarak zimmetinde üç kîle on iki rublaĝı hinta ve şa'îr (35) hakkım tebeyyün etmekle tahsîl için yedime bir kıt'a hükm-i mürâsele-i şer'iiyesi i'tâ olunmuşdu deyü takrîrinde mutâbık efendi-i mûmâ ileyhın (36) mührüyle mahtûm bir kıt'a mürâsele-i şer'iiye ibrâz edicek tarafeyn fetvâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ müdde'î-i merkûm Abdullah karındaşı (37) merkûm Ali'yi tarafından vekîl nasb eylediĝini ve elli tarîhinden lede'l-murâfa'a müdde'î-i merkûmun birâderi merkûm Ali vazîfelerinden (38) zâ'id fuzûlî ol mikdâr hinta ve şa'îr almış olub şer'le reddi lâzım geldiĝini mübeyyin mütevellî-i merkûma beyyine lâzım gelmekle (39) mücebince müdde'â aleyh merkûmdan beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Emîr Alioĝlu İbrâhim bin Ali ve Davud (40) oĝlu Mehmed bin Emîn nâm kimesne li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'-e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'â aleyh merkûm (41) Terzi Abdullah Aĝa işbu hâzır bi'l-meclis Ali ile iki yüz elli tarîhinden medîne-i Tokad Nâ'ibi Şi'rânîzâde Abdullah Efendi (42) huzûrunda lede'l-murâfa'a Yıldız Vakfı hâsılâtından mutasarrıf oldukları üç müdd vazîfelerimiz işbu merkûm Terzi Abdullah Aĝa'dan (43) kabz eylemiş olduĝu sekiz senelik zahîrenin kâffe-i muhâsbesi ma'rifet-i şer'le yegân yegân rü'yet olunub karındaşıyla kendüsünün (44) vazîfelerinden fazla olarak üç kîle on iki rublaĝı hinta ve şa'îr merkûm Ali'nin zimmeti tebeyyün edüb tahsîl ve mütevellî-i merkûma (45) redd ü teslîmi için ba'de'l-hükm kîbel-i şer'den bir kıt'a hükm-i mürâsele-i şer'iiye i'tâ olunduĝuna ve merkûm Ali Aĝa'yı birâderi merkûm Abdullah Aĝa (46) diyâr-ı gurbete gider iken vazîfe-i mezkûresinin ahz ü kabza vekîl eylediĝine bizler şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri

{ 50b }

(1) edâ-i şehâdet-i şer'iiye etmeleriyle şehâdetleri makbûl olub mücebince müdde'â merkûm Abdullah'ın bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' ve def'-birle (2) ber-müceb-i mürâsele zimmetleri görünen ol mikdâr hinta ve şa'îrin merkûm Terzi Abdullah'a

edâsına tenbîh-i şer'î-birle (3) mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis aşer min şehr-i Rebî'u'l-ûlâ li-sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Nebîzâde Hâfız Şerîf Efendi

Na'lband Osman Ağa bin Abdülbâkî

Vâhib Efendizâde Ali Ağa

Hacı Bektaş Ağazâde Hacı Ahmed Ağa

Kocahisârîzâde Ali Ağa

Ve gayruhum

Hatm-i bâ mühr

Es-Seyyid Mustafa Edîb el-mevlâ hilâfetüh be-medîne-i Tokad nemekâhü'l-fakîrüllâh azze şânüh gafera lehû

Karebet ve Tatos'a Müte'allik Menzil Hücçeti

(4) Medîne-i Tokad'da Yaşmeydan Mahallesi sâkinlerinden olub tarîh-i hüccetden beş sene mukaddem fevt olmuş olan Yılkırıkıoğlu İbrâhim Ağa bin Sâlih Ağa (5) nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Zeyneb bint-i Mehmed nâm hâtun ile sulbiyye kebîre kızı Şerîfe ve sulbî oğlu mürâhik (6) Halil'e inhisârı tahakkukundan sonra mürâhik-i merkûm Halil'in bâ hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbu ve zevce-i mezbûre ile bintü'l-merkûme tarafından (7) bey'-i âtiyyü'z-zikre vekilleri olub zât-ı mezbûratânı arifân Hüseyin Efendi bin Hasan ve Hâfız Mehmed bin el-Hâc İsâ nâmân kimesneler (8) şehâdetleriyle vekâleti sâbit ve sübût-i vekâletine hükm-i şer'î-lâhik olan Köyağasioğlu Mehmed Ağa bin Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (9) mahalle-i mezkûr mütemekkinlerinden işbu bâ'isü'r-rakîm Mihailoğlu Karebet ve Tatos veled-i Ohannes nâmân zimmîler mahzarlarında ikrâr-ı tâm (10) ve takrîr-i kelâm edüb bey'-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değîn vasîsi olduğum Halil ve vekilleri olduğum mezbûratân Zeyneb ve Şerîfe'nin (11) mûrisleri müteveffâ-yı merkûm İbrâhim Ağa'dan mevrûs yedlerinde mülkü olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan merkûm Karebet ve bir taraftan (12) Ermeni kenîsâsının vakf-ı menzili ve bir taraftan Yahûdî Maraşlıoğlu İrza

menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd binâ ve arsası (13) mülk bir bâb menzilleri mürûr-ı eyyâm ile harâb olup sırf arsa kalmış ve müceddeden binâyâ dahi kudretleri olmadığından (14) müvekkillerim mezbûrân arsa-ı mezkûreden hisse-i irsiyyelerini âhara bey' edecek olmalarıyla vasîsi olduğum mürâhik-i mezbûrun (15) şîrâyâ kudreti olmayub hissese tefrîk olunmadığı sûretde dahi işe yaramayub mürâhik-i mezbûra gadr olacağından müvekkillerim (16) mezbûratân hisseleriyle ma'an bey' olunub akçesi istirbâh olunmak merkûm Halil'in hakkında her ne vechle evlâ ve enfa' ve ol vechle (17) kibel-i şer'den dahi me'zûniyyetim hasebiyle arsa-i mahdûd-ı mezkûru tarafeyndan îcâb ve kabûlü hâvî şürût-ı mefsededen ârî (18) bey'-i bât-ı sahîhi's-şer'î işbu mersûmân Karebet ve Tatos zimmîlere dört bin dört yüz guruşa bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle (19) bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde anlar dahi bi'l-îştirâk îştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl eylediklerinden sonra semen-i (20) mübî'-i mezkûr dört bin dört yüz guruşu bana def' ve teslîm ben dahi yedlerinden bi't-tamâm ve'l-ikmâl ahz ü kabz eyledim fî-mâ-ba'd (21) arsa-i mahdûd-ı mezkûrda vasîsi olduğum mürâhik Halil'in ve vekilleri olduğum mezbûratân Zeyneb ve Şerîfe'nin vechen (22) mine'l-vücûh alâka ve medhalleri kalmayub müşteriyân-ı mersûmân Karebet ve Tatos nâmân zimmîlerin mülk-i müşterâları (23) ve hakk-ı sarîhleri olmuşdur keyfe mâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrîf olsunlar dedikte gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb (24) ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kunduracı Osman Ağa bin Mustafa Ağa

Çubukçu Şerîf Ağa bin Ahmed

Tahtacı Abdullah Efendi bin Selim

Karındaşı Sâlih Ağa

Selim Ağa torunu Ahmed bin Sâlih

Hattât Ömer Efendi bin Osman

Malkoçoğlu el-Hâc Ahmed Ağa

Ve gayruhum

Âbide Hâtun'a Müte'allik Vasî Hüccti

(25) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Zimmî Mahallesi sâkinlerinden olub Karahisar-ı Şarkî Kazâsı kaymakamı hizmetinde müstahdem iken bundan (26) akdem fevt olan Dizdarzâde Mehmed Ağa bin İbrâhim'in Tokad'da mahalle-i mezbûrede sâkin sulbî sağîr oğlu Osman ve sulbiyye sağîre kızı (27) Zâhide'ye babaları müteveffâ-yı merkûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden (28) emvâl-i mevrûselerini zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'irelerini rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'eden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak (29) lâzım ve mühim olmağın sağîrân-ı mezbûrânın anaları işbu bâ'isetü'l-vesîka Âbide bint-i Mehmed Şerîf nâm hâtun (30) vesâyet-i ehl ve sağîrân-ı merkûmân haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e (31) haber vermeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın (32) mâl-ı mevrûsalarını hıfz ve hırâset ve tesviye-i umûrlarını rü'yete anaları mezbûre Âbide Hâtun'u vasî nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi (33) vesâyet-i mezbûreyi ber-vech-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesin kemâliyle edâya te'ahhüde ve itmâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' ısrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhir (34) sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Lütfullah Ağa bin Abdullah

Mehmed Fevzi bin Akif

Ve gayruhum

{ 51a }

Kadioğlu Mehmed Efendi'ye Müte'allik Hücct Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib Mahallesi sâkinelerinden olub bundan akdem hacc-ı şerîf niyetiyle azîmet ve Der'aliyye'den esnâ-yı tarîkde (2) Eyrâk kasabasında bi-emrillâhi Ta'âlâ fevt olan Sâliha bint-i Mehmed nâm hâtunun hasran vârisi li-ebeveyn kız karındaşı Âbide (3) binti'l-mezbûr Mehmed nâm hâtuna inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûre Âbide Hâtun huzûr-ı şer'de yine medîne-i

merkûm mahallâtından Akdeğirmen-i Müslim mahallesi (4) sâkinlerinden olub el-yevm İzmir nâm mahalde müsâfereten sâkin olan Kadioğlu Mehmed Efendi ibn-i Abdurrahman nâm kimesne tarafından ibrâ-i âtiyyi'z-zikri (5) tasdîk ve kabûlüne mevkûfe vekîl sâbitü'l-vekâle işbu bâ'isü'l-kitâb Dikici Saîd Mehmed bin Ömer mahzarında bi-tav'ihâ da'vâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb (6) mevrûsem kız karındaşım müteveffiye Sâliha Hâtun'un işbu vekîl-i mezkûrun müvekkili merkûm Mehmed Efendi refîki olub hîn-i vefâtında yanında bulunmağla (7) indinde mevcûd tereke ve nükûd-ı mevcûdesini getürüb bana teslîm eylemiş ise de bâ defter şü kadar guruşluk eşyâ ve nukûdunu ketm ü ihfâ eylemiş olduğu (8) istihbâr olunduğuna mebnî eşyâ ve mebâliğ-i mezkûru vekîl-i merkûmun müvekkili merkûm Mehmed Efendi'den da'vâ sa'dedinde iken meyânemize (9) müslimûn-ı musallihûn tavassut edüb kat'â li'n-nizâ' ve bi-rızâ'l-cânibeyn işbu vekîl-i merkûm Saîd Mehmed an-nakd beni üç yüz guruş üzerine inşâ'en (10) akd-i sulh-i şer'î eyledikde ben dahi bi'r-rızâ sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan mârrü'z-zikr meblağ-ı mezkûr üç yüz guruşu meclis-i sulhda (11) vekîl-i merkûm Saîd Mehmed yedime tamâmen def' ve teslîm ben dahi yedinden bi't-tamâm ve'l-ikmâl ahz ü kabz edüb mevrûsem kız karındaşım müteveffiye mezbûre (12) Sâliha Hâtun'un terekesine müte'allik âmme-i de'âvî ve mütâlebâtdan işbu vekîl-i mezbûrun müvekkili merkûm Mehmed Efendi'nin zimmeti ibrâ-i (13) âmmla ibrâ ve ıskât ve istîfâ-yı hak eylediğimde vekîl-i merkûm dahi bedel-i sulh-i mezkûra müte'allik âmme-i de'âvîden benim zimmetimi ibrâ (14) ve ıskât ve her birimize ahadühümâ âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde vekîl-i merkûm dahi bi'l-vekâle mezbûrenin kelimât-ı meşrûhasını tasdîk (15) ve kabûl etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebî'u'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dikici Ali Ağa

Kaynı Mustafa

Tırnakçioğlu Terzi Mustafa

Sabuncu Ahmedoğlu Monla Mustafa

Nalbandoğlu Ömer Usta

Kalaycı Hasan

Geyraslı Ali
Ve Hacı Sâlih Ağa

Ve gayruhum

Abdüllatîf Ağa Zevcesi Mûnise'ye Mûte'allik Hücet Kaydı

(16) Medîne-i Tokad'da Cedîd Mahallesi sâkinlerinden olup bundan bir buçuk sene mukaddem fevt olan Abdüllatîfzâde Abdüllatîf Ağa ibn-i Hüseyin Ağa nâm müteveffânın (17) verâseti zevce-i menkûha-ı metrûkesi Mûnise Hâtun bint-i Hasan Ağa ile anası Âkile bint-i Halîl Ağa ve sulbiyye sağîre kızı Mûnise (18) ve haml-i mevkûfa munhasıra olup verese-i mezbûrûn zevce-i mezbûre tarafından da'vâ-yı âtiyyi'z-zikre vekîl olup Müezzinoğlu Mehmed ve Eskici Mehmed nâm (19) kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan el-Hâc Hasan Efendi ibn-i el-Hâc Ali Efendi huzûr-ı şer' de sağîre-i mezbûrenin bâ hücet-i şer' iyye (20) mansûb vasîsi ammîsi Ahmed Ağa ibni'l-merkûm Hüseyin Ağa mahzarında müvekkilem mezbûreyi müteveffâ-yı mûmâ ileyh hîn-i akdinde mehr-i (21) mu'accel olarak rûz-gûn nâmıyla vermiş olduğu iki aded saray yüzlü ve bir aded çit yüzlü cem'an üç aded yorgan (22) ile bir aded kutnî yüzlü ve bir aded dîmî yüzlü döşek ve bir aded sandıklı kilim ve bir aded selvi sandığını işbu vasî-i merkûm Ahmed Ağa (23) müteveffâ-yı mezbûrun terekesi tahrîrinde fuzûlî defter-i kassâmına idhâl-birle beyne'l-verese taksîm etdirmiş olmağla eşyâ-yı mezkûreleri (24) müteveffâ-yı mezbûrun kassâmından ihrâç ve müvekkilem mezbûre Mûnise Hâtun'a teslîm olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur dedikte gibbe's-sü'âl (25) vasî-i merkûm Ahmed Ağa cevâbında fi'l-hakîka işbu iddi'â olunan yedi parça eşyâ-yı mezkûreler karındaşım müteveffâ-yı mezbûrun (26) hîn-i akdinde zevcesi müvekkile-i mezbûre Mûnise Hâtun'a mehr-i mu'accel olarak verildiğini ikrâr lâkin müteveffâ-yı mezbûrun terekesi taraf-ı şer' le (27) tahrîri gününde eşyâ-yı mezkûreler kendüsüne teslîm olundu idi deyü def' ve def'ini ba'de'l-isbât şâhidleri kable't-tezkiyye müdde'î vekîl-i (28) merkûm Hasan Efendi dahi eşyâ-yı mezkûreler tahrîr-i terekede müvekkilem mezbûreye teslîm olunmayub müteveffâ-yı mezbûrun defter-i kassâmında mukayyed olarak (29) el-yevm vasî-i merkûmun yedinde olduğunu tevâtüren isbât ederim deyü tekrâr iddi'â ve tarafeyn fetvâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ tevâtür beyyinesi (30) evlâ idüğü cânib-i fetvâdan cevâb verilmekle mûcebince vekîl-i merkûm el-Hâc Hasan Efendi'den tevâtür beyyinesi taleb olundukda zikrolunan yedi parça (31) eşyâ

müteveffâ-yı mezbûrun terekesi tahrîri gününde müvekkile-i mezbûre Mûnise Hâtun'a teslîm olunmayub hâlâ vasî-i merkûm Ahmed Ağa'nın yedinde (32) olduğu kizb üzre tevâtınları mutasavver olmayan kavmden mazbûtatü'l-esâmî cemm-i gaffir kesân müslimîn ile tevâtüren isbât (33) ettirmek mücebince zikrolunan yedi parça eşyâları müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defterinden ihrâç vekîl-i mezbûrun müvekkilesi zevce-i mezbûre (34) Mûnise Hâtun'a teslîme vasî-i merkûm Ahmed Ağa'ya tenbîh-i şer'î-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Rebî'u'l-ûlâ (35) sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Teyrekçioğlu Halîl Ağa

Latîfzâde tebe'ası Abdullah bin Hamza

Hâfız Hasan Efendi

Hacı Mûsâ Ağa tebe'ası İbrâhim

Muhzırbaşı Ali Ağa

Muhzır es-Seyyid Mehmed

Berber Abidinoğlu Monla Sâlih

Ve gayruhum

Filyosoğlu İstafan'a Müte'allik Menzil Hücçeti

(36) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesi mütemekkinlerinden zâtları mu'arrefe Dorike ve Beriç binteyn-i Bogos nâmân Nasrâniyyeler huzûr-ı şer'de yine (37) Tokad mahallâtından Hoca Ahmed Mahallesi mütemekkinlerinden işbu râfi'ü'r-rakîm Filyosoğlu İstafan veled-i Bodos nâm zimmî tarafından fasl-ı husûmete (38) vekîl-i müsecceli İbrâhim bin Ahmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb babamız hâlik-i mersûm Bogos zîmmîye bizler ile er karındaşımız (39) Ohan'a ve anamız Dalike'ye mevrûs Sovukpınar-ı Müslim mahallesinde vâki' bir taraftan Bozlukluoğlu bağçesi ve bir taraftan mersûm İstafan'ın mülkü (40) ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb menzilizimizi bizlerin haber-i agâhımız olmaksızın bundan on dört sene mukaddem anamız Dalike (41) İskenderoğlu Kigork nâm zimmîye altı bin beş

yüz guruşa bey' ve mersûm dahi dört sene tasarrufundan sonra işbu vekîl-i mezbûrun müvekkili mersûm (42) İstafan'ın babası Bodos zimmîye bey' ve temlîk etmiş ol dahi ba'de'l-helâk oğlu müvekkil-i mersûm İstafan'a bey' edüb vâzî'u'l-yed olmağla (43) karındaşımız mersûm Ohan bundan akdemce menzil-i mezkûrdan hissesini müvekkil-i mersûm İstafan'dan bâ da'vâ ahz edüb

{ 51b }

(1) bizlerin hisselerimizi bâkî kalmağla sü'âl olunub takrîri tahrîr ve menzil-i mezkûrdan hisselerimiz tefrîk ve bizlere teslîm olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur (2) dediklerinde gıbbe's-sü'âl vekîl-i merkûm İbrâhim cevâbında fi'l-hakîka menzil-i mahdûd-ı mezkûru müvekkili mersûm mersûmun babası Bedros İskender (3) oğlu'ndan iştirâ ve müvekkilinin bi'l-verâse tasarrufunu ikrâr ancak hîn-i bey'inde müdde'iyetân-ı mersûmetânın ilmleri lâhik olub hattâ (4) karındaşları mersûm Ohan vakt-i mezkurda sağîr bulunmağla semen-i mübî'-i mezkûr altı bin beş yüz guruşdan iki bin sekiz yüz (5) kırk üç guruş hissesi mersûm İskenderoğlu zimmetinde kalmış olduğundan mersûm Ohan bundan yirmi gün mukaddem hisse-i (6) meblağ-ı mezkûru müvekkilim mersûm Stafan'dan da'vâ eyledikde müdde'iyeye-i mersûmeler dahi hâzır-ı meclis olarak fi'l-hakîka menzil-i mezkûru (7) anamız Dalike bey' eylediğinde karındaşımız mersûm sağîr bulunmağla hissesi kalmışdı ancak bizler bâliğa olmalarımızla bin dört yüz (8) yirmi bir buçuk guruş hisselerimizi tamâmen aldık bizlerin menzil-i mezkûrda alâka ve medhallerimiz yokdur diyerek ikrâr eylediler (9) deyü def' ve def'-i meşrûhunu beynlerinde Stafan'ın ma'rûf olan kesândan Çörtünoğlu muhbir Mardiros veled-i Vartan (10) ve diğerk Çörtünoğlu Artin veled-i Kigork nâmân zimmîler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î ba'de'l-ısbât müdde'iyetân-ı mersûmetân (11) cevâblarında fi'l-hakîka hîn-i bey'de menzil-i mezkûr semeninden bin dört yüz yirmi birer buçuk guruş hisselerimizi analarımız mersûme (12) Dalike yedlerimizde def' ve teslîm ve bizler dahi tamâmen ahz ü kabz eyledik ise de rızâlarımız ile almadık idi deyü de'âvî-i (13) sâbıklarında ısrâr etmeleriyle tarafeyn fetvâyâ lede'l-havâle ve'l-istiftâ menzil-i mezkûr semeninden hisselerini ahz eylediklerini (14) ikrâr etdiklerinden sonra menzil-i mezkûreye dâ'ir da'vâları şer'en mesmû'a olmaz deyü cânib-i fetvâdan cevâb verilmekle (15) mûcebince müdde'iyetân-ı mersûmetânın husûs-ı mezkûra müte'allik da'vâları iltifâta şâyân olmayub bî-vech-i şer'î mu'ârazaları (16) men' ve def'-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb

olundu hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi' aşer min şehr-i Rebî'u'l-âhir sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf
Şuhûdü'l-hâl

Sakaoğlu Halîl Ağa

Berberler Şeyhi Hacı Ömer Ağa

Filyosoğlu Hoca Oseb

Penbecioğlu Hoca Bogos

Karındaşı Andon

Tomacanoğlu Karebet

Şalcı Oseb

Ve gayruhum

Âşîroğlu Hasan'a Müte'allik Tarla Hücçeti

(17) Artukâbâd Kazası'na tâbi' Altuntaş karyesi sâkinlerinden Küpeli İbrâhim bin Yûsuf nâm kimesne medîne-i Tokad mahkemesinde huzûr-ı şer'-i şerîf-i (18) enverde medîne-i mezkûr mahallâtından Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden Âşîroğlu Hasan bin el-Hâc Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ (19) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb tasarrufumda olan arâzî-i emîriyyeden karye-i merkûm toprağında Çirmüközü ağzında vâki' bir taraftan (20) Karakuş yuvası ve bir taraftan Ahın karyesi yolu ve bir taraftan öz ve bir taraftan nehir ile mahdûd tahmînen dört keyl tuhm isti'âb eder bir kıt'a (21) ve Karapınar nâm mahalde kâ'in bir taraftan tarîk ve bir taraftan Fındık Hüseyin ve bir taraftan Haydaroğlu ve bir taraftan nehirle mahdûd bir kıt'a ve Karapınar Civârı (22) nâm mahalde kâ'in bir taraftan Köleoğlu ve bir taraftan Fındık Hüseyin ve bir taraftan nehir ile mahdûd bir kıt'a ve Çirmüközü nâm mahalde kâ'in bir taraftan (23) Göçyolu ve iki taraftan Âşîroğlu Ali Efendi ve bir taraftan Çengeloğlu ile mahdûd tahmînen bir keyl tuhm isti'âb eder bir kıt'a ve Küçüköz nâm mahalde (24) kâ'in bir taraftan Çengeloğlu ve bir taraftan Fındık Hüseyin ve bir taraftan Köseoğlu Hasan ve bir taraftan cebel ile mahdûd tahmînen bir keyl tuhm isti'âb (25) eder bir kıt'a ve Medas Yakası nâm mahalde kâ'in bir taraftan Fındık Hüseyin ve bir taraftan Köleoğlu ve bir taraftan değirmen yolu ve bir taraftan nehir ile mahdûd (26) tahmînen

bir buçuk keyl tuhm isti'âb eder bir kıt'a ve Kılıç Yeri nâm mahalde kâ'in bir taraftan Medas toprağı ve bir taraftan Araboğlu Süleyman ve bir taraftan (27) tarîk-i âmm ve bir taraftan İbrâhim tarlasıyla mahdûd tahmînen sekiz rublağı tuhm isti'âb eder bir kıt'a ve Köy Karşusu nâm mahalde kâ'in bir taraftan (28) Haydaroğlu ve bir taraftan nehir ve iki taraftan tarîk ile mahdûd tahmînen bir keyl tuhm isti'âb eder bir kıt'a ve Kayaönü nâm mahalde kâ'in bir taraftan (29) Fındık Hüseyin ve bir taraftan Bülbüloğlu ve bir taraftan Çeşme Gözü ve bir taraftan Araboğlu Süleyman tarlasıyla mahdûd tahmînen bir keyl tuhm isti'âb eder bir kıt'a ve (30) Pınar Civârı nâm mahalde kâ'in bir taraftan dere ve bir taraftan pınar ve bir taraftan Araboğlu Süleyman ile mahdûd tahmînen sekiz rublağı tuhm isti'âb eder bir kıt'a (31) ve Harmanaltı nâm mahalde kâ'in bir taraftan dam ve bir taraftan dere suyu ve bir taraftan kayalar ve bir taraftan Harmanaltı ile mahdûd tahmînen altı rublağı tuhm (32) isti'âb eder bir kıt'a ve Güğüm Bükü nâm mahalde kâ'in bir taraftan tarîk ve bir taraftan eşme ve bir taraftan dere ve bir taraftan Kaçak Yolu (33) ile mahdûd tahmînen dört rublağı tuhm isti'âb eder bir kıt'a ve Sıbyan Kavağı nâm mahalde bir taraftan Fındık Hüseyin ve bir taraftan Haydaroğlu ve bir taraftan (34) dağ yolu ile mahdûd tahmînen bir keyl tuhm isti'âb eder bir kıt'a ve Eylemelik Ardı nâm mahalde kâ'in bir taraftan kaya ve bir taraftan Haydaroğlu (35) ve bir taraftan dere ve bir taraftan Sapa Yolu ile mahdûd tahmînen dört rublağı isti'âb eder bir kıt'a ve Küçük Uzundoruk (36) nâm mahalde kâ'in bir taraftan Altuntaş ve bir taraftan Memedce ve iki taraftan cebel ve Uzundoruk'da Kaçan Yeri'nde kâ'in bir taraftan (37) vîran ve bir taraftan eşme ve iki taraftan cebel ile mahdûd kırk rublağı isti'âb eder iki kıt'a ve Şeyh Muharrem Vakfı'ndan Tokad'a muzâfe Komanat (38) nâhiyesine tâbî' Dekseci karyesi toprağında Dere Çukuru nâm mahalde kâ'in bir taraftan Boğazkaya ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan (39) Gökayası ve bir taraftan Kartalkayası ile mahdûd tahmînen üç keyl tuhm isti'âb eder bir kıt'a ki cem'an yirmi keyl tuhm isti'âb eder(40) on sekiz kıt'a tarlalarını ba'dehû sulb oğlum Mehmed'e fâriğ olmak şartıyla yedinden bir sene mukaddem bin beş yüz guruş bedel mukâbelesinde (41) işbu Hasan Ağa'ya bi-izn-i sâhibi'l-arz ferâğ ve tefvîz eylediğimde merkûm dahi vech-i muharrer üzre ferâğımı kabûl ve tefvîzini hâvî sâhib-i (42) arzdan zabt temessükâtlarını ahz etdikden sonra tarlahâ-yı mezkûreleri oğlum merkûma ferâğ ve kasr-ı yedden imtinâ' etmekle şart-ı (43) mezkûra binâ'en ben dahi tarlahâ-yı mezkûrların merkûm Hasan Ağa'dan istirdâdını bu def'a taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi şart-ı mezkûru külliyen (44) inkâr ve nefsim için tefevvüz eylerim

deyü iddi'â etmeğin kibel-i şer'den cânib-i fetvâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ şart-ı mezkûru mübeyyin bana beyyine (45) lâzım gelmekle ityân-ı beyyineye adem-i iktidârıma mebnî da'vâ-yı mezkûremden bi't-tav' ve'r-rızâ keff-i yed ve tarlahâ-yı mezkûrelere dâ'ir (46) âmme-i de'âvîden merkûm Hasan Ağa'nın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîhi'ş-şer'î ile ibrâ ve ıskât eylerim dedikde mûmâ ileyh Hasan Ağa dahi (47) ber-vech-i muharrer ibrâ-i mezkûru kabûl etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min şehr-i Rebî'u'l-âhir sene (48) sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Nazîfzâde Ömer Efendi

Nebîzâde Hâfız Mehmed Efendi

Cihan Mehmed Ağa

Terki Kurban Ağa

Ataoğlu Ahmed Ağa

Sarrâçbaşıoğlu Topal Şerîf Ağa

Saçıuzunoğlu Osman

Berber Hüseyin Ağa

Sivaslı Na'iband İbrâhim

Monla Hüseyinoğlu Ömer Efendi

Hacı Bekir'in Ali

Eskici Mehmed Çavuş

Kürtoğlu Mustafa

Balağın Hasan

Gemicioğlu Şerîf

Sivaslı Karlıoğlu İbrâhim

Erkitli Osman Hoca

Ve gayruhum

{ 52a }

Rum Anaş'a Müte'allik Hücceti

(1) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesinden olub bundan iki sene mukaddem hâlik olan Meryem bint-i Nikola nâm hâlikenin (2) verâseti oğlunun evlâdları İliya ve Tened ve Anaş benû Nikola ve diğer oğlunun kızı Anaş bint-i İliya'ya ve diğer (3) oğlunun oğlu Yorgi veled-i Vasil nâmûn zimmîlere ba'de't-tahakkukı'ş-şer'î verese-i mersûmûndan mersûm İliya ve Anaş tarafından (4) vekîl-i müsecceleleri Andon veled-i Todor nâm zimmî huzûr-ı şer'de yine vereseden mersûm Anaş bint-i İliya tarafından dahi fasl ve hasm-ı (5) müdde'âya vekîl-i sâbiti'l-vekâlesi bâ'isü'r-rakîm Hacı Bedros nâm zimmî mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb müvekkillerim (6) mersûmânın mûrisleri ceddeleri hâlike-i (6) mersûmenin kâffe-i terekesine müvekkile-i mersûme Anaş vâzî'atü'l-yed olmağla sü'âl (7) olunub müvekkillerim mersûmânın hisse-i irsiyyeleri aliverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü'âl vekîl-i mersûm Bedros cevâbında (8) yedimde mevcûd defterde muharrer olduğu vechle üç yüz otuz yedi buçuk guruş kıymetli iki buçuk kıyye nuhâs ve otuz (9) guruş kıymetli bir döşek ve bir yorgan ve yirmi beş guruş kıymetli def'a bir döşek ve yirmi beş guruş kıymetli def'a bir yorgan (10) ve otuz guruş kıymetli bir mitil ve bir minder ve yirmi guruş kıymetli üç yadık ve publa ve on beş guruş kıymetli iki köhne (11) kilim ve beş guruşluk bir çekmece ki cem'an dört yüz seksen yedi buçuk guruşluk eşyâları var ise de altmış dört senesi (12) hâlike-i mersûme hayâtında müvekkilem mersûme Anaş'a dört yüz seksen yedi buçuk guruşa bey'-i bât-ı sahîhi'ş-şer'î ile bey' (13) ve temlîk ve kabz-ı semen edüb müvekkile mersûme dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve semenini edâ etmekle eşyâ-i mezkûreler (14) mülk-i müşterâsıdır deyü mukâbele ve gıbbe'l-istintâk vekîl-i mersûm Andon cevâbında irâ'e olunan sekiz kalem eşyâlardan (15) mâ-adâ yirmi kalemden mütecâviz ber-mûceb-i defter dahi eşyâsı vardır deyü da'vâ ve sekiz kalem eşyâ-i mezkûreleri hâlike-i (16) mersûme Anaş'a bey' eylediğini inkâr ve ziyâde eşyâyı müdde'â mersûm beyâna muktedir olamadığından mübâyâ'a eylediğini sekiz kalem (17) eşyâdan mâ-adâ zimmetinde malı olmadığına mersûm Anaş ba'de't-tahlîf ziyâde mu'ârazası ba'de'l-men' sâlifü'z-zikr (18) dört yüz seksen yedi buçuk guruşluk sekiz kalem eşyânın ber-vech-i muharrer Anaş'a bey' olmadığını mübeyyin vekîl-i mersûm (19) Bedros'dan beyyine taleb olundukda Tokad mütemekkinlerinden Körükçübaşıoğlu Kazer veled-i Nikola ve Bodros veled-i Mihayil

nâmân zimmîler (20) şehâdetleriyle def‘-i meşrûhu vekîl-i mersûm Bedros ber-nehc-i şer‘î ba‘de'l-isbât şehâdetleri makbûl olub mûcebince (21) mârrü'z-zikr kalem eşyâdan dahi bir nesne lâzım gelmeyüb vekîl-i mersûm Andon'un bî-vech-i şer‘î hisse-i irsiyye da‘vâ-yı (22) mu‘ârazaları men‘ ve def‘ olunmağın mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi't-tâsi‘ min şehr-i Rebî‘u'l-ûlâ sene sitte ve sittîn (23) ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mülâzım Emîn bin Nu‘mân

Berber Bedros veled-i Yavani
Muhzıroğlu Mustafa bin Osman

Yüzbaşı Emîn Mehmed bin Süleyman

Mihayıloğlu Bedros veled-i Mihayil

Yakim oğlu Stafan

Mûnise'ye Mûte‘allik Vasî Hüccti

(24) Medîne-i Tokad'da Cedîd Mahallesinde sâkine Mûnise bint-i Abdülatîf Ağa ibn-i Hüseyin Ağa'nın babası merkûm Abdülatîf Ağa terekesinden müntakil emvâl-i (25) mevrûselerine zabt ve hıfza bundan akdem bâ hüccet vasî-i mansûbu olan ammîsi Ahmed Ağa bin Hüseyin Ağa'nın umûr-ı vesâyetden bu def‘a isti‘fâsından mebnî müceddeden (26) bir vasî nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîre-i mezbûrenin vâlidesi işbu râfi‘atü'l-vesîka Mûnise bint-i Hacı Hüseyin Ağa nâm hârunun evlâ ve enfa‘ (27) olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer‘e haber vermeleriyle hâkim-i mevkî‘-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me‘âb efendi hazretleri dahi gâ‘ib-i merkûm Ahmed Ağa'nın (28) umûr-ı vesâyetden azl ve sağîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin mâl-ı mevrûsesini zabt ve hıfza ve tesviye-i umûrunu rü'yete mezbûre Mûnise bint-i (29) Hacı Hüseyin Ağa'yı müceddeden vasî nasb ve ta‘yîn buyurdıklarında ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin kemâ-yenbağî edâya ta‘ahhüd (30) ve iltizâm etmeğın mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis aşer min şehr-i Rebî‘u'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Ali Kadızâde Hacı Hasn Efendi

El-Hâc Hasan Efendi bin Hüseyin

Teyrekçizâde Halil Efendi

Ve gayruhum

Âşîroğlu Ali Hücçeti

(31) Medîne-i Tokad civârında Kazâbâd Kazası'na tâbî' Dereköy nâm karye sâkinelerinden zâtı mu'arrefe Şerîfe bint-i Ali nâm (32) hâtun Tokad meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer' de bâ buyuruldu-yı sâmi meclis-i ma'kûd-ı mezkûreden ihzâr etdirdiği Tokâdî işbu (33) bâ'isü'l-kitâb Âşîroğlu Ali Efendi bin Hacı Hüseyin mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb babam müteveffâ Ali (34) Ağa'dan müntakil ve mevrûs yedimde mülk olub karye-i merkûmda vâki' bir taraftan Çatakoğlu menzili ve bir taraftan çay ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd (35) bir bâb menzil ile Tatar toprağında kâ'in bir taraftan Seydîoğlu ve bir taraftan Yakacıklı Hüseyin Ammi ve iki tarafı tarîk-i âmm ile (36) mahdûd tahmînen on üç çiftlik bir kıt'a bağ ve yine mahall-i mezbûrede vâki' bir taraftan Sürmecioğlu Osman ve bir taraftan Çatak (37) oğlu ve bir taraftan boz ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen on iki çiftlik bir kıt'a ki cem'an yirmi beş çiftlik iki kıt'a bağ ve kabristan (38) civârında kâ'in bir taraftan yine Çatakoğlu ve bir taraftan Deli Hasan oğlu ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a bağçemi (39) işbu merkûm Ali Efendi bundan akdem fevt olan zevc-i dâhilim Kara Halil'den iştirâ eyledim dedikde fuzûlî zabt ve vaz'-ı (40) yed ve tasarrufuma mûmâna'at eder sü'âl olunub takrîri tahrîr ve zıkr olunan menzil ve bağlar ve hadîka-i mezkûrdan keff-i yedine tenbîh-i

{ 52b }

(1) şer' olunmak murâdımdır dedikde gibbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm Ali Efendi cevâbında ber-vech-i muharrer menzil ve iki kıt'a bağ (2) ve hadîka-i mahdûd-ı mezkûrları müdde'iyye-i mezbûrenin zevc-i dâhili müteveffâ-yı merkûm Kara Halil'in kendü mülk-i mahsûsu olmak üzre mahsûben vârislerinden (3) altı bin yedi yüz gurus bedel-i medfû'a iştirâ eylediğini ikrâr lâkin müdde'iyye-i mezbûrenin babasından (4)

müntakil mülk-i mevrûsu olduğu ma'lûmum değildir deyü külliyyen inkâr edicek müdde'iyye-i mezbûre Şerîfe Hâtun'dan da'vâ-yı meşrûhunu (5) mübeyyin beyyine taleb olundukda ba'de'l-imhâl ve'l-istihmâl ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr acz edüb tâlib-i tahlîf dahi (6) olmadığından da'vâ-yı mücerrediyile şer'en müdde'â aleyh merkûm Ali Efendi'den bir nesne lâzım gelmeyüb müdde'iyye-i mezbûre Şerîfe Hâtun'un (7) bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' ve def' ve kemâ fi's-sâbık menzil ve iki kıt'a bağ ve hadîka-i mahdûd-ı mezkûrların mülk-i müşterâsı (8) olmak üzre müdde'â aleyh merkûm Ali Efendi'nin zabt ve tasarrufuna tenbîh-i şer'î-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî gurre-i min şehri-i Rebî'u'l-ûlâ (9) sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Erkiletlioğlu Terzi Ahmed bin Mehmed

Terzi Mustafa Efendi bin Hasan

Terzi Sâlih bin Halil

Hallâç Osman bin Abdülkerîm

Madaslı İbrâhim bin Ali

Madaslı Osman bin Hüseyin

Ekinci Mustafa bin Mehmed

Aluçoğlu Emîn bin Emîn

Sivaslı İbrâhim bin Ömer

Bağdadlıoğlu İbrâhim bin Yûsuf

Ve gayruhum

Tatar Hacı Mahallesi Nukûd-ı Mevkûfe Hücceti

(10) Medîne-i Tokad mahallâtından Tatar Hacı Mahallesi'nin nezl-i avârızdan meşrûta ashâb-ı hayrâtın (11) vaz' eyledikleri nukûd-ı mevkûfesinin bâ hüccet-i şer'iyyesi mütevellîsi olan Hacı Bekir Ağa'nın oğlu Mehmed Ağa'nın umûr-ı tevliyeti (12) adem-i idâresinden nâşî azli lâzım gelüb yerine muttasıf ve mütedeyyin ve dirâyetskâr ve nukûd-ı mevkûfe-i mezkûreyi istirbâh (13) ve itlâf ve izâ'adan himâyet ve siyânete sâhibü'l-

iktidâr mütevellî nasb ve ta'yîn olunması lâzım ve mühim olmağın mahalle-i mezbûr (14) ahâlîlerinin intihâbı ve iltimâslarıyla mahalle-i mezbûr sükkânından işbu işbu râf'u'l-kitâb Muhzıroğlu es-Seyyîd Ömer Ağa (15) bin Hasan nâm kimesne evsâf-ı mezkûrenin mâ-sadakı ve ahâlî-i mahallenin mu'temedi ve muhtârı olub umûr-ı tevlîyete elyak ve her vechle (16) mahall-i müstehak olduğunu zeyl-i kitâbda ve mektûbü'l-esâmî müslimîn kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle mütehakkık olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb (17) bi-tevkî'ihî'r-rafi'i'l-müstedâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi merkûm Muhzıroğlu Ömer Ağa'yı nukûd-ı mevkûfe-i mezkûreye ber-vech-i (18) hasebî mütevellî ve üzerine dahi ahâlî-i mahalliyeden Eskici Ahmed Ağa ve Sakaoğlu Hasan Ağa ve Tonbuloğlu Hallaç Abdullah'ın (19) nâzır nasb ve ta'yîn buyurdıklarında anlar dahi tevlîyet ve nezâret-i mezkûrları her birerleri kabûl ve hizmet-i lâzımelerin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd (20) ve iltizâm eylediklerinden sonra kıbel-i şer'den verilen mumzâ ve mahtûm defterin nâtık olduğu üzre mütevellî-i merkûma teslim olunan (21) nukûd-ı mevkûfe-i mezkûrenin bir akçesi telef ve izâ'a olunmayacağına ve beher sene ahâlî-i mahalle meyânelerinden muhâsabeleri rü'yet (22) olunmak üzre ahâlî-i mahallenin cümlesi kefâlet-i mutlaka-ı sahîha ile kefîl-i bi'l-mâl ve zâminleriz deyü her biri müte'ahhid (23) olmalarıyla hıfzan li'l-me'âl mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Rebû'u'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Çehkân Hüseyin Efendi ibn-i Ali

Kuyumcuoğlu İbrâhim Ağa

Muhzırbaşı Ali Ağa

Ve gayruhum

Solakoğlu Mustafa'ya Müte'allik Cehrîlik Hücceti

(24) Sivas Sancağı'na muzâfe Kazâbâd Kazası'na tâbî' Bey Obası ahâlîsinden olub bundan akdem fevt olan (25) Solakoğlu Mustafa'nın Tokâdî Ağacıkoğlu el-Hâc Mustafa nâm zimmetinde olan yetmiş iki bin (26) bu kadar guruş matlûbu müteveffâ-yı merkûmun verese-i munhasırası olan sulbiyye kızı Emîne ile birâderzâdesi Osman (27) bin Osman ba'de'l-intikâl elli bin guruşu mukaddemâ tahsîl olunarak bâkî yirmi iki bin

guruşun tahsiline (28) dahi hükm-i şer'î lâhık olmuşken merkûm Hacı Mustafa Der'aliyye'ye varub zikr olunan elli bin guruşu (29) kendüsünden cebren tahsîl olduğu beyânıyla redd etdirilmesini istid'â etmiş ve keyfiyyetin sıhhat ve hakîkatı (30) vechle zâhire ihrâcî zımında müte'allik buyurulan irâde-i seniyye mücebince kaziyyede medhali olan (31) ve merkûmdan da'vâ-yı hukûk eden ve şehâdet eyleyenlerin ve i'lâmât-ı şer'îyye sûretlerinin (32) Dersa'âdet'e celbiyle hazret-i Şeyhü'l-İslâmî'de şer'le fasl ve rü'yet olunarak meblağ-ı bâkî-i mezbûrun (33) merkûm Hacı Mustafa'dan tahsiline hükm-i şer'î lâhık olmuş ve cümlesi Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliyye'ye celb (34) ile lede'l-istintâk ve merkûm Hacı Mustafa inâden ibtâl-i hakk garaz-ı fikr-i fâsidesinde olduğu tebeyyün (35) ve tahakkuk etmiş olduğundan zikr olunan yirmi iki bin guruşun merkûmdan tahsîl ve verese-i müteveffâ-yı (36) mûmâ ileyhe tefhîm olunmasını âmir Sivas Sancağı Mutasarrıfı Sa'âdetlü Mehmed Münîb Paşa hazretleri ve abd-i dâ'îlerine (37) ve sâ'ire hitâben şeref-sudûr buyurulan fermân-ı celîli's-şâna ve mücebâtınca müşârün ileyh hazretlerinin (38) bir kıt'a buyuruldû-yı sâmilîleri ve merkûm Hacı Mustafa kavvâsân-ı hazret-i sadâret-penâhîden İbrâhim kavvâs (39) kulları mübâşeretle medîne-i Tokad'a lede'l-vürûd ve müftî ve ülemâ ve müdür-i kazâ ve a'zâ-yı meclis hâzır

{ 53a }

(1) ve mevcûd oldukları halde akd olunan meclis-i şer'de ve merkûm Hacı Mustafa müvâcehesinde emr-i âlî ve buyuruldû-yı (2) sâmi feth ve kırâ'et ve me'âl-i emr-i münîfleri kendüsüne ba'de't-tefhîm arûz ve akârını bey' ve edâ-i deyn eyleye (3) deyü ma'rifet-i şer' ve meclis ma'rifetiyle bi'd-defe'ât kendüsüne tenbîh ve tazyîk olunmuş ise de merkûm mûmâtala ve inâd-ı (4) sâbıkasında ısrâr etmekle ve bu makûle edâ-i deyne kudreti var iken mûmâtala ve inâd eden ömr ve (5) medyûnun ma'rifet-i şer'le arûzu vefâ etmez ise akarı semen-i misilleriyle bey' olunub edâ-i deyn olunması (6) kütüb-i fikhiyye-i mu'teberede ve Ali Efendi fetvâsında musarrah olmağla mücebince merkûm Hacı Mustafa'nın (7) yedinde mülkü olub medîne-i Tokad fenâsında Kemer Zâviyesi toprağında vâki' bir taraftan Abdüllatîfzâde (8) Ahmed Ağa cehrîliği ve bir taraftan Arslanoğlu Avakim cehrîliği ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen sekiz (9) çiftlik bir kıt'a cehrîliği münâdî nidâsıyla mecma'-ı nâs olan mahallerde kirâren ve mirâren ba'de'l-müzâyede (10) rağabât-ı nâs külliyyen inkitâ'ından sonra

verese-i mezbûrândan mezbûre Emîne Hâtun'un vekîl-i sâbiti'l-vekâlesi (11) işbu bâ'isetü'l-kitâb Hasan Efendi ile verese-i merkûm Osman üzre on beş bin guruşda karâr edüb (12) zîyâde ile tâlib-i âharı olmayub ve meblağ-ı mezkûr cehrîlik-i mezbûrun el-yevm semen-i misli idüğünü zeyl-i (13) vesîkada muharrerü'l-esâmî gafîr kesân müslimîn dahi meclis-i ma'kûd-ı mezkûra gelüb alâ-tarîki's-şehâde haber (14) vermeleriyle imtisâlen li-emr-i âlî ve ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîf cehrîlik-i mezkûr karâr-dâdesi olan on beş bin (15) guruşa ma'rifet-i şer' ve meclis ma'rifetiyle vekîl-i merkûm Hasan Efendi ile vâris-i merkûm Osman'a bey' ve temlîk (16) ve teslîm olundukda anlar dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl-birle semen-i mübî'-i mezkûr on beş bin guruşa (17) alacaklarına mahsûben zikr olunan yirmi iki bin bu kadar guruş matlûbâtlarından tenzîl etmeleriyle ba'de'l-yevm (18) cehrîlik-i mezkûrda merkûm Hacı Mustafa'nın alâka ve medhali kalmayub müvekkile-i mezbûre Emîne Hâtun ile (19) ammizâdesi merkûm Osman Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfihleri olmuşdur keyfe mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olmaları için (20) kıbel-i şer'den yedlerine işbu vesîka ketb ve i'tâ olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehir-i Rebî'u'l-evvel sene sitte (21) ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Cızzâde Hacı Mehmed Efendi

Ağacıkoglu Mehmed Ağa

Hacı Lütfullah Ağa

Beybağlıoğlu Sâlih Ağa

Sakaoğlu Halil Ağa

Cızzâde Hacı Halil Efendi

Hacı Sâlih Efendi yeğeni İbrâhim Ağa

Bazârbaşı Ahmed Ağa

Nebîzâde Hâfız Mehmed Efendi

Mardiros'a Müte'allik Vasî Hücceti

(22) Medîne-i Tokad'da Dere Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Çulha Karebet veled-i Kirkor'un sulbî sağır oğulları Tatos (23) ve Mosis ve sağîre kızı Anna'ya babaları hâlik-i mersûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl (24) eden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'eden bir vasî ve nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim (25) olmağla sağîrûn-ı mersûmûnun dedeleri işbu bâ'isû'r-rakîm Mardiros veled-i Ferhad nâm zimmî vesâyete ehl ve sağîrûn-ı mersûmûn haklarında (26) her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri (27) dahi sağîrûn-ı mersûmûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mâl-ı mevrûslarını zabt ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yete dedeleri mersûmu vasî nasb ve ta'yîn (28) buyurdıklarında ol dahi vesâyete-i mezbûru ber-vech-i muharrer kabûl ve hizmet-i lâzimesin kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre (29) fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min şehr-i Rebî'u'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali ibn-i Ali

Osman bin Abdurrahman Ağa

Ve gayruhum

Mardiros'a Müte'allik Bağ Hücceti

(30) Zikr-i âtî da'vânın Tokad meclisinde ma'rifet-i şer'le rü'yet olunmasını âmir Sivas Sancağı Mutasarrıfı Sa'âdetlü Mehmed Münîb Paşa hazretleri tarafından (31) arzuhal üzerine keşîde buyurulan buyuruldû-yı sâmî mantûkunca medîne-i Tokad'da Yaşmeydan Mahallesi sâkinlerinden Benderlioğlu Mustafa bin Hüseyin (32) nâm kimesne Tokad meclisinde ma'kûd huzûr-ı şer'de yine medîne-i mezbûr mahallâtından Suiçmez Mahallesi mütemekkinlerinden olub el-yevm Samsun nâm mahalde (33) ticâretle mütemekkin Keşîşoğlu Mardiros veled-i Avakim nâm zimmî tarafından fasl ve hasm-ı müdde'âya kabûlüne mevkûfa vekîl-i sâbiti'l-vekâlesi işbu râfi'ü'l-vesîka (34) İbrâhim bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb

bundan akdem vâlidem müteveffiye Ayşe bint-i Abdullah Ağa (35) nâm hâtundan mevrûs medîne-i mezbûr fenâsında etrâf-şehr toprağında Kışla nâm mahalde kâ'in bir taraftan Fatma Hâtun ve bir taraftan (36) Sâlih Ağa ve bir taraftan İskenderoğlu bağları ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen altı çiftlik mikdârı kürûm ve eşcârı mülk bir kıt'a (37) bağımı binâsıyla ma'an benim hâl-i suğrumda enişdem Çubukçu Mustafa fuzûli âhara bey' ve andan ele geçerek el-yevm işbu vekîl-i (38) müvekkili mersûm Mardiros vâzı'u'l-yed bulunmağla sü'âl olunub müvekkil-i mersûmun bağ-ı mahdûd-ı mezkûrdan keff-i yediyle bana teslîmine vekîl-i merkûma

{ 53b }

(1) tenbîh olunmak matlubumdur dedikde gibbe's-sü'âl vekîl-i merkûm İbrâhim bağ-ı mahdûd-ı mezkûr müdde'î-i mezbûr Mustafa ile hemşîresi (2) Zâhide Hâtun'un analarından müntakîl mülk-i mevrûsları olduğunu ikrâr lâkin bağ-ı mezkûr harâba müşerref olub hâsılı rakabesine vefâ etmediğinden (3) başka müdde'î-i merkûm Mustafa dahi nafaka ve kisveye muhtâç olduğundan zarûret-i nafakası için bâ hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbu olan eniştesi (4) merkûm Çubukçu Mustafa kıbel-i şer'den bey'e me'zûnen bundan on üç sene mukaddem müdde'î-i merkûma vesâyeten ve hemşîresi zevcesi (5) mezbûre Zâhide Hâtun'a vekâleten bağ-ı mahdûd-ı mezkûru bin guruş semen-i misli olan bedel-i medfû'a Kuyumcu Gölebatmazoğlu (6) Manuk zîmmîye bey' ve temlîk ve bir müddet tasarrufundan sonra mersûm Manuk dahi semen-i makbûza müvekkilim mersûm Mardiros'a bey' (7) ve temlîk ve müvekkilim mersûm dahi iştirâ ve mutasarrıf üzre iken târîhden iki buçuk sene mukaddem işbu müdde'î-i merkûm Mustafa bağ-ı mahdûd-ı mezkûrun (8) istirdâdını müvekkilim mersûmdan da'vâ ve hâkim-i esbak el-Hâc Ahmed Efendi huzûrunda terâfû'-i şer' olunduklarında müdde'î-i mezbûr eniştesi merkûm (9) Çubukçu Mustafa'nın vesâyetini külliyen inkâr etmekle mersûm Mardiros zîmmî merkûm Çubukçu Mustafa müdde'î-i mezbûrun bâ hüccet-i (10) şer'iyeye vasî-i mansûbu olarak bağ-ı mahdûd-ı mezkûru müşerî-i evvel Manuk zîmmîye bey' eylediğini Muhtâr Küçük Ahmed bin Ebû Bekir ve Muhzır (11) başı Ali Ağa nâmân kimesneler şehâdetleriyle ba'de'l-ısbât yedimde mevcûd ve mahfûz fevtâ-yı şerîfe mücebince şer'en bir nesne lâzım (12) gelmeyüb müdde'î-i merkûm mu'ârazadan men' olunarak yedine bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye verilmişdi deyü takrîrine muvâfık bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye (13) ibrâz etmekle tarafeyn fetvâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ

mazmûn-ı hüccet-i şer'iyeyi vekîl-i merkûm isbât etmek lâzım gelür deyü cânib-i (14) fetvâdan cevâb verilmekle mûcebince vekîl-i merkûm İbrâhim'den ber-vech-i muharrer beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden (15) Sîvâsî Yazıcı Mustafa Efendi bin Mehmed ve Çehkân İsmâil Çavuş bin Ebû Bekir nâmân kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân (16) olub istişhâd olundukda fi'l-hakîka işbu müdde'î-i merkûm Mustafa vekîl-i merkûm İbrâhim'in müvekkil-i mersûm Mardiros (17) zimmetinin el-yevm yedinde mülk-i müşterâsı olub medîne-i mezbûr fenâsında etrâf-şehr toprağında Kışla nâm mahalde kâ'in bir taraftan (18) İskenderoğlu bağları ve bir taraftan Fatma Hâtun ve bir taraftan Sâlih Ağa ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen altı çiftlik (19) mikdârı bir kıt'a bağ anam müteveffiyeden müntakil mülk-i mevrûsum olub eniştem Çubukçu Mustafa bey' eylemişdi deyü bundan iki buçuk sene mukaddem (20) müvekkil-i mersûm Mardiros'dan da'vâ ve nâ'ib-i esbak el-Hâc Ahmed Efendi huzûrunda müterâfi'ân olduklarında müvekkil-i mersûm Mardiros zimmi merkûm Çubukçu Mustafa müdde'î-i mezbûrun bâ hüccet-i şer'iyeye vasî-i mansûbu olub bağ-ı mahdûd-ı mezkûr harâba (21) müşerref ve hâsılı rakabesine vefâ etmediğinden başka müdde'î-i mezbûr nafaka ve kisve bahâyâ muhtâç olduğundan zarûret-i nafakası için bi'l-vesâyâ (22) müşterî-i evvel Manuk zimmiye bey' eylediğini hâkim-i mûmâ ileyh huzûrunda müdde'î-i merkûm müvâcehesinde Muhtâr Küçük Ahmed bin Ebû Bekir ve Muhzır (23) başı Ali Ağa bin Ali şehâdetleriyle bizim huzûrumuzda isbât etmekle hâkim-i mûmâ ileyh hazretleri şâhidân-ı mezbûrânın ba'de't-ta'dîl (24) ve't-tezkiyye şehâdetlerini kabûl ve şer'en reddi lâzım gelmediğinden müdde'î-i merkûm mu'ârazadan men' ve bağ-ı mezkûr mülk-i müşterâsı olmak üzere müvekkil-i (25) mersûmun zabt ve tasarrufuna hükm edüb işbu hüccet-i şer'iyeyi müvekkil-i mersûm yedine i'tâ eyledi bizler hüccet-i mezkûrenin mazmûnuna bu vech üzere (26) şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye etmeleriyle gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri ba'de'l-kabûl vekîl-i merkûm (27) İbrâhim'in yedinde olan fetvâ-yı şerîfeye nazar olundukda Zeyd vasîsi olduğu Amr sağîrin yeri arz-ı mîrî ve kürûmî (28) mülkü olan bağını semen-i misliyle va'd'e bey' ve teslîm etdikden sonra Amr bâliğ oldukda bağ-ı Va'd'den almağa kâdir olur mu (29) cevâb bâ savâbında olmaz deyü buyurulmağın ve kütüb-i fikhîyye-i mu'tebereden Hayriyye'de li-enne inşecere kısım-ı mine'l-menkûl ve bey' (30) ve bey'u'l-vasî menkûlü'l-yetîm câ'iz deyü buyurulmağın mûcebince müdde'î-i merkûm Mustafa bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' ve def' olunarak (31) bağ-ı mahdûd-ı mezkûr müvekkil-i

mersûm Mardiros'un mülk-i müşterâsı olmak üzere kemâ-fi's-sâbık zabt ve tasarrufuna ba'de'l-hükm ve't-tenbîh (32) mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min şehr-i Rebî'u'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Emîne'ye Müte'allik İrtidâd Hücçeti

(33) Medîne-i Tokad'da Mihmad Hâcib Mahallesi sâkinelerinden zâtı mu'arrefe Emîne bint-i Yahya nâm hâtun tarafından zikr-i âtî da'vâya vekîl-i sâbiti'l-vekâlesi Dizdaroğlu (34) Ahmed bin Ahmed nâm kimesne huzûr-ı şer'de yine mahalle-i mezbûr sükkânından Ali bin Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb işbu merkûm Ali Ağa müvekkilem (35) mezbûrenin zevc-i dâhili olub lâkin tarîh-i hücçetden yirmi gün akdem in'ıyâzen bi'llâhi Ta'âlâ din ve îmâna cimâ' lafzıyla sebb ve şetm edüb (36) müvekkilem mezbûre kendüden şer'en meyâne ve tefrîk olmağla sü'âl olundu müvekkilem mezbûrenin merkûm Ali zimmetinde mütekarrir ve ma'kudün aleyh olan yüz guruş (37) mehr-i mü'eccelesiyle nafaka-i iddet-i ma'lumesi aliverilmek bi'l-vekâle matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh merkûm Ali Ağa cevâbında müvekkile-i mezbûre Emîne Hâtun'a zevce-i medhûlün bihâsı olduğunu ikrâr lâkin ber-veh-i muharrer din ve îmâna sebb ve şetm eylediğini külliyyen inkâr edicek (38) vekîl-i merkûmdan takrîr-i da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden ve medîne-i merkûme ahâlîsinden Hacı Bektaş Ağazâde (39) Ahmed Ağa ve Manav Ahmed bin Ahmed nâmân kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu (40) müdde'â aleyh Ali Ağa tarîh-i hücçetden yirmi gün mukaddem Örtmeliönü nâm mahalde Şanoğlu Osman ile nizâ' edüb merkûmun (41) din ve îmânına cimâ' lafzıyla bizim huzûrumuzda alenen sebb ve şetm eyledi bizler bu husûsa bu vechle şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz (42) deyû her biri ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet etmeleriyle gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl olmağla mücebince yüz guruş mehr-i mü'eccele ile tarafeyn (43) bi't-terâzî yüz guruş nafaka-ı iddet-i ma'lumesini cem'an iki yüz guruşun vekîl-i merkûma tamâmen edâsına ba'de'l-hükm mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu (44) hurrîrehû fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehr-i Rebî'u'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hacı Bektaş Ağa

Yeğeni el-Hâc Ahmed Ağa

Abdül Fettahoğlu Mehmed Ağa

Şeyh Ömer Efendi

Vâhib Efendizâde Ali Efendi

Yıldızoğlu Mehmed Ağa

Toruoğlu Mehmed Ağa

Avlunluoğlu Bektaş

Bağçeci Ali Ağa

Nâsıroğlu Mehmed Ağa

Ve gayruhum

{ 54a }

Mâide Hâtun'a Müte'allik Vasî Hüceti

(1) Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kosoğlu el-Hâc Abdullah Ağa bin el-Hâc Hüseyin (2) nâm müteveffânın sağîre kızı Nâzike'ya babası müteveffâ-yı merkûm ile ba'dehû fevt olan li-ebb er karındaşı Abdullah'ın (3) terekelerinden müntakil emvâl-i mevrûselerini zabt ve hıfza bundan akdem mansûb vasîsi ammîsi İbrâhim Ağa ibni'l-mezbûr (4) Hacı Hüseyin'in vefâtına mebnî müceddeden bir vasî nasb olunmak lâzım ve mühim olmağla sağîre-i mezbûrenin anası işbu râfi'atü'l-vesîka (5) Nâime bint-i Mehmed Ağa nâm hâtun vesâyete ehl ve sağîre-i mezbûre hakkında her vechle evlâ olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî (6) kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîre-i mezbûrenin (7) rüşd-i bülûğuna değîn mezbûr Mâide Hanım'ı vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi kabûl etdikden sonra vasiyye-i mezbûre ânifâ (8) meclis-i şer'de takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasîsi olduğum sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zaruret ve ihtiyâcı olmağın (9) emvâl-i mevrûselerinden kadr-i kifâye nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâyete matlûbumdur

dedikde fi'l-hakîka saġîre-i mezbûrenin (10) nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtâc olduġunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle (11) hâkim-i mûmâ ileyh efendi hazretleri dahi saġîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt beher yevm kırkar para (12) nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr buyurub meblaġ-ı mefrûz-ı mezkûru târîh-i kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye (13) ve inde'z-zafer saġîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûseleri rücû'a vasiyye-i mezbûre Mâide Hatun'a izn- (14) birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre gur-re-i min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâc Sâlih Efendi'ye Mûte'allik Kayyım Hücçeti

(15) Medîne-i Tokad'da Meydan-ı Müslim Mahallesinden olub bundan akdem diyâr-ı âhara âzim olmaġla ilâ'l-ân hayâtı ve memâtı nâ-ma'lûm olan (16) Katıroġlu Ahmed bin Halil nâm mefkûdün ahvâli tebeyyün edinceye deġin emvâl ve eşyâsını zabt ve hıfz ve hırâsete (17) ve umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve tesviyeye kıbel-i şer'den bir vasî ve kayyım nasb olunmak lâzım ve mühim olmaġın mefkûd-ı merkûmun (18) er karındaşı işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Sâlih Efendi bini'l-merkûm Halîl emânet ile ma'rûf ve istikâmetle mevsûf olub (19) mefkûd-ı merkûm hakkında her vechle evlâ ve enfa' olduġunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mûtehakkık olmaġın (20) hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb efendi hazretleri dahi mefkûd-ı merkûmun hâli tebeyyün edinceye deġin karındaşı merkûm Hâcî Sâlih Efendi'yi (21) emvâl ve eşyâsını zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ'irelerini rü'yet ve tesviyeye vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi (22) kayyımlık-ı mezbûru kabûl ve hidmet-i lâzimesin kemâ-yenbaġî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeġin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî (23) aşer min şehr-i Rebî'u'l-ûlâ sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Celebzâde el-Hâc Halil Efendi

Es-Seyyid Hattât Hoca Ömer Efendi

Bekçioġlu Mehmed Aġa

Ve gayruhum

Rukiyye Hâtun'a Müte'allik Vasî Hüccti ve Nâzır Tayini

(24) Medîne-i Tokad'da Mahmud Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Tuzcu Hasan Ağa bin Hüseyin'in sulbî sağır oğulları (25) Hasan ve Hüseyin ve sulbiyye sağîre kızları Rukiyye ve Şerîfe'ye babaları müteveffâ-yı mezbûrun terekelerinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i (26) kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerine zabt ve hıfza umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kıbel-i şer'den bir vasî (27) ve üzerine bir nâzır ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağırûn-ı mezbûrların anaları işbu bâ'isetü'l-kitâb Rukiyye bint-i (28) Mustafa Ağa vesâyete ve hâlleri Mehmed bin Mustafa dahi nezârete ehl ve sağırûn-ı merkûmûn haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu (29) zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî'r-rafi'î'l-müstetâb efendi hazretleri (30) dahi sağırûn-ı mezbûrûnun rüşd-i bülûğlarına değın mâl-ı mevrûslarını hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yet ve itmâma anaları (31) Rukiyye'yi vasî ve hâlleri Mehmed'i nâzır nasb ve ta'yîn buyurub onlar dahi kabûl etdikden sonra vasiyye-i mezbûre ânifâ meclis-i şer'de (32) takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasîleri sağırûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisveye zaruretleri olmağla emvâl-i mevrûselerinden (33) bi-kadr-i kifâye nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye murâdımdır dedikde fi'l-hakîka sağırûn-ı mezbûrûnun (34) nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtâç olduklarını zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle (35) hâkim-i mûmâ ileyh efendi hazretleri dahi sağırûn-ı mezbûrûnun emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt beher yevm her birine (36) on beşer paradan küll-i yevm altmış para nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru târîh-i (37) kitâbda harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağırûn-ı mezbûrûnun emvâl-i mevrûselerine rücû'a vasiyye-i mezbûre (38) Rukiyye Hatun'a izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene sitte (39) ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmâm el-Hâc Osman Efendi

Sâlih bin Sâlih

Ve gayruhum

{ 54b }**Ârife'ye Mûte'allik Nafaka Hücçeti**

(4) Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bahçeci Kürt Ahmed bin (boşluk) nâm müteveffânın (5) sulbiyye sağîre kızı Emîne'nin babasından ve karındaşı Ahmed'in terekelerinden müntakil mâl-ı mevrûslarını rüşd-i bülûğuna değin hıfz ve hırâsete (6) bâ hüccet-i şer'iyye vasiyye-i mansûbesi kız karındaşı işbu bâ'isetü'l-vesîka Ârife bint-i Ahmed nâm hâtun huzur-ı şer'-i şerîf-i enverde (7) ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasîsi olduğum sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zaruretde ihtiyâcı olmağla (8) emvâl-i mevrûselerinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâyeye matlûbumdur dedikde fi'l-hakîka sağîre-i (9) mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtâç olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e (10) haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîre-i mezbûrenin babasıyla karındaşı müteveffiyât-ı (11) mezbûrânın terekelerinden müntakil emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt beher yevm on beşer para nafaka ve kisve-bahâ (12) farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru târîh-i kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer (13) sağîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsesine rücû'a vasiyye-i mezbûre Ârife Hatun'a izn-birle mâvaka'a bi't-taleb ketb olundu (14) hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yamakoğlu Osman Efendi

Na'lband el-Hâc İbrâhim Ağa

Sermuhzırân Ali Ağa

Ve gayrum

Kirkoroslu Menzek Hücçeti

(15) Medîne-i Tokad'a muzâfe Komanat nâhiyesine tâbi' Kirkoros karyesi ahâlîlerinden işbu bâ'isü'r-rakîm Malakoğlu Menzek veled-i Bogos (16) nâm zimmî huzûr-ı şer'de

Yağlıoğlu Topal Artin veled-i Kirkor mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb babamdan müntakil mülk-i (17) mevrûsum olub karye-i merkûmede mütemekkin olduğum menzirim ittisâlinde bir tarafı işbu mersûm Artin ve bir tarafı benim mülküm ve iki tarafı tarîk-i (18) âmm ile mahdûd bir mikdâr arsa-ı hâliyesi işbu mersûm Artin fuzûlî zabt ve hıfz dâ'iyyesinde olmağla sü'âl olunub takrîri tahrîr (19) ve mûceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü'âl müdde'â aleyh cevâbında fi'l-hakîka arsa-ı mezbûre işbu müdde'î-i mersûmun (20) babasından müntakil mülk-i mevrûsu olduğunu ikrâr lâkin arsa-ı mezkûreye tesâhüb ve i'tibâr etmeyüb sinîn-i vâfire mu'attal ve harâb (21) ve hâlî kaldığından bundan on sekiz sene mukaddem sâhib-i arz tarafından zabt ve tasarrufu hâvî bir kıt'a izn-i temessükü ahz ederek (22) ol vechle mutasarrıf oldum deyü mukâbeleye tasaddî etmekle fetvâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ bu makûle menzil arsası müddet-i vefîre (23) hâlî kalmağla sâhib-i arz âhara veremez deyü cânib-i fetvâdan cevâb verilmiş olmağın ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe mersûm Artin (24) zimmînin arsa-ı mezkûrdan keff-i yediyle müdde'î-i mersûm Menzek zimmînin mülk-i mevrûsu olmak üzere zabt ve tasarrufuna (25) tenbîh-i şer'î-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurriye fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kespar veled-i Simon

Doboğlu Bedros veled-i Nikogos

Agob veled-i Mihayil

Ve gayruhum

Rum Sava ve Vasil'e Müte'allik Hüccettir

(26) Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi Mahallesi mütemekkinlerinden olub bundan bir sene mukaddem hâlik olan İlsarite bint-i Kirkor nâm hâlikenin (27) verâseti zevc-i metrûku Vasil veled-i Yavani ve anası Korina bint-i Aframyos ve sadriyye kebîr kızı Antaşya'ya inhisârı ba'de't-tahakkukı'ş-şer'î (28) verese-i mersûmûndan ümmü'l-mersûm Korina nâm Nasrâniyye huzûr-ı şer'de dâmadları işbu bâ'isü'r-rakîm Sava veled-i Simon ve Vasil veled-i Yavani (29) mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb kızım hâlike-i mersûmenin hâric-i ez-defter-i kassâm mersûm Sava

zimmetinde cihet-i (30) karzdan bin guruş alacağı olub kable'l-ahz hâlik olmağla meblağ-ı mezkûrdan südüs hissemi mersûmdan ve kızım hâlike-i mersûmenin (31) kâffe-i terekesine yine dâmâdım işbu mersûm Vasil zimmî vâzı'u'l-yed olmağla südüs hisse-i irsiyyemi dahi mersûmdan bi'l-verâse (32) taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-sü'âl müdde'â aleyhâdan mersûm Sava cevâbında hâlike-i mersûmeye zimmetinde bin guruş (33) deyni olduğunu külliyyen inkâr ve müdde'iyye-i mersûme Korina lede'l-imhâl ve'l-istimhâl müdde'âsını isbâtıdan izhâr-ı acz edüb talebiyle hâlike-i (34) mersûmeye bin guruş zimmetinde deyni olmadığına mersûm Sava zimmî ba'de't-tahlîf şer'en bir nesne lâzım gelmediği ve mersûm Vasil dahi cevâbında (35) hâlike-i mersûmenin terekesine vaz'-ı yedini ikrâr ancak ba'de'l-helâk der-akib kâffe-i terekesi bâ ma'rifet-i şer' ve müdde'iyye-i mersûmenin ma'rifetiyle (36) tahrîr ve ber-mûceb-i kassâm südüs hissesine bin on guruş isâbet edüb tarîh-i tahrîrde tamâmen ve kâmilen yedine teslîm ol dahi (37) ba'de'l-ahz tereke-i hâlike-i mersûmeye müte'allik âmme-i de'âvî ve mutâlebâtıdan zimmetimi ibrâ eyledi idi deyü def'e tasaddî edicek

{ 55a }

(1) gibbe'l-istintâk müdde'iyye-i mersûme hisse-i musîbesi olan bin on guruşu ahzini ve ibrâ-i zimmeti külliyyen inkâr (2) etmekle mersûm Vasil'den def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda Tokad mütemekkinlerinden ve Rum milletinden Kazzâz Lazekoğlu Bedros (3) veled-i Kazer ve Aframyosoğlu Bedros veled-i Aframyos nâmân zimmîler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olunduklarında (4) fi'l-hakîka bundan bir sene mukaddem hâlik olan işbu müdde'iyye-i mersûmenin kızı İlsarite'nin ma'rifet-i şer' ve müdde'iyye-i mersûme (5) ma'rifetiyle kâffe-i terekesi tahrîr ve beyne'l-verese taksîm olundukda ber-mûceb-i kassâm işbu mersûmenin südüs hissesine bin on (6) guruş isâbet etmekle hisse-i mezkûresini dâmâdı mersûm Vasil yedinden bizim müvâcehelerimizde tamâmen ve kâmilen ahz ü kabz (7) eyleyüb tereke-i hâlike-i mersûmeye müte'allik âmme-i de'âvî ve mutâlebâtıdan müdde'iyye-i mersûme Korina ve dâmâdı mersûm (8) Vasil'in zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve ıskât ve istîfâ-yı hâk eylediğine bizler bu husûsa bu vechle şâhidleriz (9) ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iyye etmeleriyle makbûl olmağın mücebince mersûm Vasil'den (10) dahi bir nesne lâzım gelmeyüb müdde'iyye-i mersûmenin bî-vech-i şer'î hisse-i irsiyye da'vâsı mu'ârazası men' ve def' olunmağın (11) mâ-vaka'a

bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sânî aşer min şehr-i Saferî'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Topal Yavaniolu Nikola veled-i Yavani

Sabuncuoğlu Kirkor veled-i Kazer

Rimekoğlu Mihayil veled-i Kireki

Kaya Balioğlu Bedros veled-i Yani

Kalemkâr Yakut veled-i Sahak

Ve gayruhum

Hallâc Bağçesine Müte'allik Hücjet

(12) Zikr-i âtî bağçe da'vâsının Tokad meclisinde ber-vech-i dikkat terâfû'-i şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakk olunmağın âmir Sivas Mutasarrıfı Sa'âdetlü Abbâs Paşa(13) hazretlerine ve defterdârı efendi ve mu'accelât müdürine ve bu fakîre ve sâ'ire hitâben müdde'î ve müdde'â aleyh yedleriyle şeref-rîz vürûd eden iki kıt'a (14) fermân-ı ma'delet-unvân ve müceblerince mutasarrıf-ı müşârün ileyhin bir kıt'a buyuruldû-yı sâmileri mantûk-ı emr-i münîfleri üzre medîne-i mezkûr nâ'ibi mekremetlü (15) efendi ve müdürü rıf'atlı Râgıb Ağa ve bi'l-cümle a'zâ-yı meclis ve mu'accelât müdürü vekîli hâzır ve mevcûd oldukları halde ma'kûd (16) olunan meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezkûr mahallâtından Beybağı mahallesinden es-Seyyid Mehmed bin Ömer (17) nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda sâlifü'l-beyân bağçe-i mezkûra vâzı'u'l-yed olan yine mahalle-i mezkûr sâkinlerinden işbu râfî'u'l-kitâb es-Seyyid Osman bin İsmâil nâm kimesne müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb işbu yedimde mevcûd bir kıt'a hücjet-i şer'iyeye nâtik olduğu (18) vechle zikr olunan Beybağı mahallesinde kâ'in bir taraftan Kılbozoğlu İbrâhim bin Halîl bağçesi ve bir taraftan Sarı Hacı (19) oğlu Mustafa bağçesi ve bir taraftan Kadı Hasan Suyu ta'bîr olunan nehr-i sağîr ve taraf-ı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a bağçesi (20) merkûm Osman'ın babası mezbûr İsmâil bin İsmâil yedinde mülkü olmak üzre bundan on dokuz sene mukaddem (kelime silik) (21) semen-i makbûza bana bey' ve teslîm ben dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve derûnuna malım olan kürûm ve eşcâr taharrî ve bu

vechle (22) mâlik ve mutasarrıf iken işbu merkûm es-Seyyid Osman bağçe-i mezkûre Hallâçoğlu nâm vâkıfın evlâd-ı evlâdına vakfiyyedir (23) deyü iki seneden berü fuzûlî ve bi-gayr-ı hakk yedimden ahz ü kabz etmekle sü'âl olunub takrîri tahrîr ve bağçe-i mezkûreden (24) keff-i yediyle bana teslîme merkûm es-Seyyid Osman'a tenbîh olunmak murâdımdır dedikde gibbe's-sü'âl merkûm es-Seyyid Osman cevâbında bağçe-i mahdûd-ı (25) mezkûreye vaz'-ı yedini ikrâr lâkin bağçe-i mezkûr ecdâd-ı ızâmım Hallâçoğlu Mehmed bin Abdullah'ın evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ve ba'de (26) inkırâzı'l-evlâd Medîne-i Münevvere nevvrehâ'llâhü Ta'âlâ ilâ-yevmi'l-kıyâm fukarâsına meşrûta vakfı olub vâkıf-ı mûmâ ileyhın oğlu (27) ceddım İsmâil ve ba'dehû babam merkûm İsmâil evlâdına ve meşrûtiyyet üzre bağçe-i mezkûreye mutasarrıf olub (28) şimdi nevbet-i tasrif ber-mûceb-i şer'î-i vâkıf bana munhasıra olmağla bağçe-i mezkûreye evlâdiyyet ve vakfiyyet üzre (29) bi-hakkın vaz'-ı yed ederim hattâ müdde'î merkûm es-Seyyid Mehmed bağçe-i mezkûrun ber-vech-i meşrûh vakfiyyetini bilerek iştirâ (30) eylediğini ikrâr dahi etmişdi deyü def'e tasaddî edicek gibbe's-sü'âl ve'l-inkâr merkûm es-Seyyid Osman'dan def'-i meşrûhunu (31) mübeyyin beyyine taleb olundukda medîne-i merkûm mahallâtından Mahmûd Paşa mahallesi sâkinlerinden Kâtib Hüseyin Efendi bin İbrâhim ve Âşîroğlu (32) Mehmed bin Hüseyin nâmân kimesneler li-eclîş-şehâde meclis-i ma'kûd-ı mezkûreye hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka (33) Beybağı mahallesinde Sel Kesigi nâm mahalde kâ'in bir taraftan Kılbozoğlu İbrâhim bin Halîl bağçesi ve bir taraftan Sarı Hacı (34) oğlu Mustafa bağçesi ve bir taraftan Kadı Hasan Suyu ta'bîr olunur nehr-i sağır ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt'a bağçe (35) Hallâçoğlu Mehmed bin Abdullah'ın evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ve ba'de'l-inkırâz Medîne-i Münevvere nevvrehâ'llâhü Ta'âlâ ilâ-yevmi'l-kıyâm fukarâsına meşrûta (36) vakfı olduğuna ve işbu es-Seyyid Mehmed bağçe-i mezkûrun vech-i muharrer üzre vakfiyyetini bilerek iştirâ eyledim deyü bizim huzûrumuzda ikrâr eylediğine (37) ve merkûm Osman dahi vâkıf-ı mûmâ ileyhın oğlu İsmâil'in oğlunun oğlu olub nevbeten tasarruf-ı vakf-ı mezkûr merkûm Osman'a (38) munhasıra olduğuna bizler şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nâ edâ-i şehâdet-i şer'iyye

{ 55b }

(1) etmeleriyle gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûle olmağın mücebince merkûm es-Seyyid Mehmed'in mu'âraza ba'de'l- men' bağçe-i (2) mahdûd-ı mezkûru evlâdiyyet ve meşrûtiyet üzre merkûm es-Seyyid Osman'ın zabt ve tasarrufuna ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ-vaka'a (3) bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Rebî'u'l-evvel sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İstonoğlu Nikola'ya Müte'allik Hücce'dir

(4) Medîne-i Tokad'da Câmi'-i Kebîr Mahallesi mütemekkinlerinden işbu bâ'isü'r-rakîm İstonoğlu Nikola veled-i Yavani nâm zimmî huzûr-ı şer'de er karındaşı Rimek (5) veledi'l-mersûm Yavani mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb işbu karındaşım mersûm ile ber-vech-i nisfiyye ale'l-iştirâk tasarrufumuzda (6) olub mahalle-i mezbûrede kâ'in bir taraftan ammisi Simon ve bir taraftan Yalancıoğlu ve bir taraftan Kadayıfçı Derviş Ağa menzilleri (7) ve bir taraftan tarîk-i hâss ile mahdûd bir bâb menzilden ez-gayr-ı mübî' vasatında bâkî dört bâb oda ve hadîka-i muttasıla (8) ve bir bâb kilâr ve ahûr ve furûn ve mâ-i lezîz-i cârî pınar ve cümle tevâbi' ve levâhıklarında olan nısf hissemi yine içinde (9) sâkin olmak şartıyla tarîhinden iki buçuk sene mukaddem zevcem Lusi'ye tarafımdan vekâleten karındaşım işbu mersûma altı yüz guruşa (10) bey' etmişdi lâkin şart-ı mezkûra binâ'en bey'-i mezbûrun fesâdına mebnî zikr olunan altı yüz guruşu alub nısf-ı (11) menzil-i mezkûremi bana teslîme tenbîh olunmak murâdıdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-sü'âl müdde'â aleyh mersûm cevâbında müdde'î-i mersûm iddi'â (12) eylediği nısf-ı menzil-i mezkûresini tarîhden on beş sene mukaddem yedi yüz guruşa bana bey' ve temlîk etdikden sonra mersûmu (13) mürüvveten derûnunda iskân etdirmişdim on iki sene sonra menzil-i mezkûrdan çıkmasını murâd eylediğimde menzil-i mezkûrun (14) bey'ini inkâr ve fakat ben sana kereste satmışdım deyü mukâbele ve mu'âraza etmekle meyânemize musallihûn tavassut edüb (15) zikr olunan yedi yüz guruşdan mâ-adâ benden tekrâr altı yüz guruş dahi alub menzil-i mezkûra müte'allika âmme-i da'vâdan (16) zimmetimi ibrâ eyledi idi deyü def'e tasaddî edicek gıbbe'l-istintâk mersûm Nikola cevâbında zikr olunan yedi yüz guruş (17) menzil bahâsı olmayub menzil-i mahdûd-ı mezkûr ammisi oğlu

Simon'dan tarafı binâ ve arsa Derviş Ağa'dan (18) tarafı hedm olunan binânın âhara fûrûht olan kereste ve kurna ve şırahâne taşları ve enkâz-ı sâ'ire kıymetlerinden (19) olan nısf hisseme mukâbil i'tâ eyleyüb andan mâ-adâ ânifü'l-beyân menzil-i mahdûd-ı mezkûrun vasatında bâkî (20) dört bâb oda ve hadîka-i muttasıla ve bir bâb kilâr ve bir bâb ahûr ve furûn ve mâ-i lezîz-i cârî pınar ve cümle (21) tevâbi' ve levâhıklarını dahi altmış üç senesi Ramazânı beşinci günü içinde durmak şartıyla zevcem mersûme (22) Lusi'ye altı yüz guruşa bey' ve kabz-ı semenle fi'l-hakîka ibrâ-i zimmet olunmuş ise de gerek bey' ve gerek ibrâda şart-ı (23) mezkûr bulunduğuna mebnî menzil-i mezkûrun istirdâdı murâdımdır deyü da'vâ-yı sâbıkasında ısrâr ve gibbe'l-istintâk müdde'â aleyh (24) şart-ı mezkûru külliye inkâr edicek tarafeyn fetvâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ şart-ı mezkûru mübeyyin mersûm Nikola zimmîye (25) beyyine lâzım gelür deyü cânib-i fetvâdan cevâb verilmeğın mücebince müdde'î-i mersûmdan takrîr-i da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda (26) medîne-i mezbûr sâkinlerinden İbrâhim bin Ahmed nâm kimesne ile husûs-ı mezbûra şâhid-i asl olub tarîk-i Hicâz'da bulunmakla (27) huzûru mu'tezir olunan Pınaroğlu Mustafa bin el-Hâc Süleyman lisânından tahammül-i şehâdet eden Muhzırbaşı Ali Ağa bin Ali (28) ve Dilkioğlu Mehmed Ağa bin Halîl nâmûn kimesneler şehâdetleriyle hîn-i bey' ve ibrâda müdde'î-i mersûm Nikola menzil-i mezbûr içinde durmak (29) şartı bulunduğunu ber-nehc-i şer'î ba'de'l-ısbât şehâdetleri makbûle olub mücebince mezkûr altı yüz guruşunu ahz ve nısf-ı menzil-i (30) mezkûreyi müdde'î-i mersûm Nikola zimmîye redd ve teslîme Rimek zimmîye ba'de't-tenbîhi's-şer'î mersûm Nikola'nın mukaddemâ makbuzu (31) olan yedi yüz guruş kereste ve furûn ve şırahâne ve enkâz-ı sâ'ireden nısf hissesi bedeli olarak karındaşım mersûm (32) Rimek zimmîden aldığını mübeyyin beyyineye havâle olunmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehr-i Muharremi'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

{ 56a }

Manuk Zimmîye Müte'allik Menzil Hücçeti

(1) Medîne-i Tokad'da Yaşmeydan Mahallesi mütemekkinlerinden işbu bâ'isü'r-rakîm Manuk veled-i Mardiros veled-i Mıgırdıç nâm zimmî huzûr-ı şer'-i şerîf-i (2) enverde

analığı Tavite bint-i Karebet nâm Nasrâniyye mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan (3) Dülgeroğlu menzili ve bir taraftan vakf vîrânesi ve bir taraftan setenci dükkânı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd büyüñ-ı müte'addideli (4) ve zokak kapusunu müştemil bir bâb menzilin nısfını babam mersûm Mardiros veled-i Mıgırdıç bundan yirmi beş sene mukaddem hâlike olan (5) anam Virtike'den bana mevrûs malımdan benim için ve nısf-ı diğeri dahi işbu analığım mersûme için iştirâ ve vech-i nısfıyyet (6) bizlere temlik ve teslîm eyleyüb hattâ bundan on yedi sene mukaddem ma'lûmü'l-esâmî kesân mahzarlarında menzil-i mahdûd-ı mezkûrun (7) nısfı oğlu Manuk'un ve nısf-ı diğeri dahi zevcem Tavite'nin mülkü olub benim aslâ ve kat'â alâka ve medhalim yokdur deyü (8) ikrâr edüb mu'ahharan hâlik olmağla menzil-i mezkûreye analığım mersûme ile bi'l-iştirâk mutasarrıf ola gelür iken (9) şimdi analığım mersûme zikr olunan nısf-ı menzilin tasarrufuna fuzûlî mumâna'atdan hâlî olmamağla sü'âl olunub (10) mumâna'atının def'i murâdımdır dedikte gıbbe's-sü'âl mersûme Tavite cevâbında mumâna'atını ikrâr ancak zevc-i hâlik-i (11) mersûm menzil-i mezkûrun nısfını oğlu mersûmun mâl-ı mevrûsundan olduğunu ve on yedi sene muaddem nısfı oğlum Manuk'un (12) deyü ikrâr eylediğini ma'lûmum değildir deyü külliyyen inkâr edicek mersûm Manuk zimmîden takrîr-i da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda (13) medîne-i mezbûr mütemekkinlerinden Hekim Bogos veled-i Bedros ve Kebabçioğlu Terzi Ohannes veled-i Agob nâmân zimmîler li-ecliş-şehâde (14) meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka bundan on yedi sene mukaddem işbu mersûme Manuk'un babası hâlik-i (15) mersûm Mardiros veled-i Mıgırdıç hâl-i hayâtında Yaşmeydan mahallesinde Setenciler Zokağ'ında kâ'in bir taraftan Dülgeroğlu menzili (16) ve bir taraftan vakf vîrânesi ve bir taraftan setenci dükkânı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd büyüñ-ı müte'addideli zikr olunan (17) bir bâb menzilin nısfı oğlum Manuk'un ve nısf-ı diğeri dahi zevcem Tavite'nin mülkü olub benim aslâ ve kat'â alâka ve (18) medhalim yokdur deyü bizim müvâcehelerimizde ikrâr edüb ve ikrârına bizleri işhâd etmekle bizler ber-mûceb-i ikrâr menzil-i mezkûrun nısfı mersûm (19) Manuk zimmînin mülkü olduğuna bu vechle şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iyye etmeleriyle (20) şehâdetleri makbûle olmağın mûcebince mersûm Tavite'nin bî-vech mu'ârazası men' olunub menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısfını (21) kemâ-fî's-sâbık ber-vech-i mülkiyyet zabt ve tasarruf eylemek üzre mersûm Manuk

zimmîye ba‘de't-tenbîhi's-şer‘î mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb (22) olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi‘ aşer min şehr-i Zilhicceti's-şerîfe sene hams ve sittîn ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Duhancı Hâfız İbrâhim bin İbrâhim

Abdülbâkîoğlu Osman bin Abdülbâkî

Bakkal Emîn Efendi bin İbrâhim

Çehkân Ali bin Ali

Tomasoğlu Kigork bin Tomas

Menasoğlu Ohan veled-i Karebet

Abduçoğlu İbrâhim Hücçeti

(23) Medîne-i Tokad'da Debbâğhâne-i Atîk Mahallesinden Paşa Bey tebe‘ası Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne huzur-ı şer‘de (24) Câmî‘-i Kebîr Mahallesinden işbu bâ‘isü'l-kitâb İbrâhim bin Abduç nâm kimesne mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb bundan (25) beş mâh mukaddem vefât eden işbu merkûmun karındaşı mevrûsu Osman bini'l-merkûm Abduç nâm müteveffâdan yedi sekiz (26) sene akdem cihet-i karz-ı şer‘iyyeden almış olduğum mebâliğ-i ma‘lûmeler için bîlâ-devr güzeşte nâmıyla dokuz yüz kırk guruş vermişdim (27) şimdi müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden işbu merkûm İbrâhim vâzî‘u'l-yed olmağla mebâliğ-i mezkûru taleb ederim deyü sü‘âl olunub (28) müceb-i şer‘îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sü‘âl müdde‘â aleyh merkûm cevâbında mûrisim karındaşım müteveffâ-yı mezbûrun (29) işbu merkûm zimmetinde bağ semeninden dolayı iki yüz on beş guruş alacağı olub hîn-i vefâtında müdde‘î-i merkûmdan bi'l-verâse taleb (30) eylediğimde merkûm dahi bağ semeninden dolayı zimmetinde mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûra iki yüz on beş guruş deyni olduğunu (31) ikrâr şimdi iddi‘â eylediği dokuz yüz kırk guruş bîlâ-devr güzeşte verdim deyü mu‘ârazaya tasaddî eylediğinden (32) meyânelerimize musallihûn-ı müslimîn tavassut edüb kat‘â li'n-nizâ‘ ve bi-rızâ‘i'l-cânibeyn matlûbumuz olan iki yüz on beş (33) guruşun yüz on beş guruşundan sarf-ı nazarla yüz guruş üzerine bizleri inşâ-i akd-i sulh-i şer‘î eylediklerinde (34) tarafeynden her birerlerimiz sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan mârrü'z-zikr meblağ-ı mezkûr yüz guruş meclis-i sulhde yedime

tamâmen (35) def' ve teslîm ben dahi bi'l-verâse ahz ü kabz edüb zikr olunan dokuz yüz kırk guruş güzeşte da'vâsına müte'allik (36) âmme-i de'âvîden zimmetimi ibrâ-i âmmla ibrâ ve ıskât ve istîfâ-yı hak eylemişdi deyü def'e tasaddî edicek müdde'â (37) aleyh merkûmdan def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Nohudoğlu Osman bin Halîl ve Mü'ezzin Ahmed (38) Efendi nâmân kimesneler şehâdetleriyle def'-i meşrûhunu ber-nehc-i şer'î ba'de'l-isbât ve't-tezkiyye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince (39) müdde'î-i merkûm Hüseyin'in güzeşte da'vâsına müte'allik şer'en bir nesne lâzım gelmeyüb bî-vech-i şer'î mu'ârazası men' ve def'-birle mâ-vaka'a bi't-taleb (40) ketb olundu hurriire fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min şehr-i Zilhiccetî's-şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Palazoğlu Bakkal Osman Ağa

Haffâf Hacı İbrâhim Ağa

Hallâç Ahmed Ağa

Na'iband Ebû Bekir Ağa

Ve gayrum

{ 56b }

Ârife'ye Müte'allik Vasî ve Nâzır Hücceti

(1) Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib-i Müslim Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bağçeci Kel Ahmed bin Abidin nâm müteveffânın sulbîyye (2) kızı Emine'ye babası müteveffâ-yı merkûm ile ba'dehû vefât eden er karındaşı Ahmed ve anası Şerîfe bint-i Mehmed nâmûn müteveffiyûn terekelerinden (3) bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfza umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den (4) bir vasî ve üzerine bir nâzır ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîre-i mezbûre li-ebb karındaşı Ârife bint-i Ahmed nâm hâtun (5) vesâyete ve akrabâsından Yamakoğlu Osman Efendi dahi nezârete ehl ve sağîre-i mezbûre hakkında her vechle evlâ ve enfa' olduklarını zeyl-i kitâbda (6) muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîre-i mezbûrenin (7) rüşd-i

bülûğuna değin kız karındaşı mezbûre işbu bâ'isetü'l-kitâb Ârife Hâtun'u vasî ve akrabâsı Yamakoğlu Osman Efendi nâm kimesneyi dahi (8) üzerine nâzır nasb ve ta'yîn buyurub anlar dahi ber-vech-i muharrer vesâyet ve nezâret-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer kabûl ve hizmet-i (9) lâzimelerin kemâ-yenbağı edâ'ya müte'ahhid olmalarıyla mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fi'l-yevmi't-tâsi'min şehr-i Muharremi'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Çakucuoğlu Abdullah bin Ömer

İsmâil bin İsmâil

Ve gayruhum

Şâkire Hâtun'a Müte'allik Vasî ve Nâzır Hücceti

(10) Medîne-i Tokad'da Beybağı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bakırcı Sâlih Efendi bin Osman'ın sulbî sağır oğlu Mehmed ve sağıre (11) kızı Şerîfe'ye babaları müteveffâ-yı merkûmun terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin (12) zabt ve hıfza umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağırân-ı mezbûrânın anaları (13) işbu bâ'isetü'l-kitâb Şâkire bint-i Mehmed nâm hâtun vesâyete ve akrabâlarından Terzi Abdullah Efendi bin Abdurrahman nâm kimesne dahi nezârete (14) ehl ve sağırân-ı merkumûn haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduklarını zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i (15) sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mâl-ı mevrûslarını hıfz ve tesviye-i umûrlarını (16) rü'yete anaları mezbûre Şâkire Hâtun'u vasî ve merkûm Terzi Abdullah Efendi'yi nâzır nasb ve ta'yîn buyurub anlar dahi (17) ber-vech-i muharrer vesâyet ve nezâret-i mezkûreleri kabûl ve hizmet-i lâzimelerin kemâ-yenbağı edâ'ya ta'ahhüd ve iltizâm etmeleriyle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb (18) olundu hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehr-i Muharremi'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kocahisârîzâde Ali Ağa ibni el-Hâc Hüseyin

Dikici Tatar Osman Ağa

Arabacı Hacı Mehmed Ağa

Ve gayruhum

Mezbûre'ye Müte'allik Nafaka Hücçeti

(19) Medîne-i Tokad'da Beybağı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Bakırcı Sâlih Efendi bin Osman'ın sulbî sağır oğlu (20) Mehmed ve sağıre kızı Şerîfe'ye babalarından mevrûs emvâllerini zabt ve hıfza rüşd-i bülûğlarına değın bâ hüccet-i şer'îyye mansûbe vasiyyeleri (21) anaları Şâkire bint-i Mehmed nâm hâton meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb hâlâ (22) vasiyyeleri olduğum sağırân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve ihtiyâçları olmağla emvâl-i mevrûselerinden bi-kadri'l-kifâye (23) nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur dedikde fi'l-hakîka sağırân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret (24) ve eşedd-i ihtiyaç ile muhtâç olmalarıyla zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i (25) sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt (26) beher yevm her birine otuzar paradan küll-i yevm altmış para nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunub meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru (27) târîh-i kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer sağırân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûselerine rücû'a (28) vasiyye-i mezbûre Şâkire Hâton'a izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehr-i Muharremi'l-harâm sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kocahisârîzâde Ali Ağa ibni el-Hâc Hüseyin

Dikici Tatar Osman Ağa

Arabacı Hacı Mehmed Ağa

Ve gayruhum

Alican'a Mûte'allik Hal Hücçeti

(29) Medîne-i Tokad'da Yaşmeýdan Mahallesi sâkinlerinden zâtı mu'arrefe Ayşe bint-i Sâlih nâm hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü's-şerîfde (30) işbu râfi'u'l-kitâb Alican Efendi bin Yusuf mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Alican Efendi (31) zevc-i dâhilim olub beynlerimizde adem-i hüsn-i mu'âşeretden nâşî hal'a tâlibe ve mufârakata râğibe olmamla zimmetinde mütekarrir (32) ve ma'kûdün aleyh olan yüz elli guruş mehr-i mü'eccelden fâriğa olub nafaka-ı iddet-i ma'lûmem ve me'net-i süknâm dahi (33) kendi üzerime olmak üzre zevcim merkûm Alican Efendi ile muhâla'a-ı sahîha-ı şer'iyeye ile hal' olundukda (34) ol dahi hal'-ı mezbûru ber-vech-i mübeyyeni'l-kabûl hukûk-ı zevciyyet ve hîn-i zevciyyetden bu âna gelinceye değın (35) beynlerimizde vukû' bulan kâffe-i ahz ü i'tâ ve hukûk-ı zevciyyete ve sâ'ireye mûte'allik âmme-i da'vâ (36) ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-ı âmm-ı sahîhi's-şer'î ile ibrâ ve ıskât (37) ve yine her birimiz âharın ibrâsını ber-minvâl-i muharrer kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb (38) ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Saferi'l-hayr sene sitte ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Başkâtib-i mahkeme es-Seyyid Mehmed Şerîf Efendi

Kâtib-i mahkeme el-Hâc Osman Efendi

Zileli Hattât Ömer Efendi Hoca bin Osman

Nebîzâde Hâfız Mehmed Efendi

Sermuhzırân Ali Ağa

Ali Paşa Camî'i mü'ezzini

{ 57a }

Fatma Hâtun'a Mûte'allik Vasî ve Nafaka Hücçeti Kaydı

(1) Medîne-i Tokad'da Câmî'-i Kebîr Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Terzi Halîl bin Ömer nâm müteveffânın sulbî sağîr oğulları Hasan ve Mustafa'ya babaları müteveffâ-yı merkûmun (2) terekesinden bi'l-irsi's-şer'î ve bâ defter-i kassâm

isâbet ve intikâl eden emvâl-i mevrûselerin zabt ve hıfza umûr-ı sâ'irelerin rü'yet ve itmâma kibel-i şer'eden bir vasî (3) nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sağîrân-ı mezbûrânın anaları işbu bâ'isetü'l-kitâb Fatma bint-i Hüseyin nâm hâton vesâyete ehl ve sağîrân-ı merkumân (4) haklarında her vechle evlâ ve enfa' olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb (5) efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mâl-ı mevrûslarını hıfz ve hırâsete ve tesviye-i umûrlarını rü'yete anaları mezbûre Fatma Hâton'u (6) vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimelerin kemâ-yenbağî edâ'ya ta'ahhüd ve iltizâm etdikden sonra vasiyye-i mezbûre ânifâ meclis-i şer'de (7) takrîr-i kelâm edüb hâlâ vasiyyeleri olduğum sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisveye zarûret ve ihtiyâçları olmağın emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisvebahâ farz (8) ve takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur dedikde fi'l-hakîka sağîrân-ı merkumânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşedd-i ihtiyâç ile muhtâç olduklarını zeyl-i hüccetde mektûbü'l- (9) esâmî kimesneler taraf-ı şer'e haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ ileyh efendi hazretleri dahi sağîrân-ı merkumânın emvâl-i mevrûseleri nemâsından râyic-i fi'l-vakt (10) her birine beher mâh beşer guruşdan küll-i mâh on guruş nafaka ve kisvebahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mezkûru târîh-i kitâbdan harç ve sarf ve hîn-i zarûretde istidâneye ve (11) inde'z-zafer sağîrân-ı mezbûrânın emvâl-i mevrûselerine rücû'a vasiyye-i mezbûre Fatma Hâton'a izn-birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehr-i (12) Zilhiccetî's-şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Berberler Şeyhi el-Hâc Ömer Ağa

Terzi Sâlih Ağa

Ahmed bin Ahmed

Ve gayruhum

Şerîfe Hâtun'a Müte'allik Vasî Hücçeti Kaydı

(13) Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib-i Zimmî Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Dervişoğlu Ahmed bin Derviş Mehmed nâm müteveffânın (14) sulbiyye sağîre kızı Şâkire ile sulbî sağîr oğlu Mehmed'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil bâ defter-i kassâm emvâl-i mevrûselerini zabt ve hıfza umûr-ı sâ'irelerini (15) tesviye ve rü'yete kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla sağîrân-ı mezbûrânın vâlideleri işbu râfi'atü'l-vesîka Şerîfe bint-i Ali (16) nâm hâtun iffet ve istikâmet ile mevsûfe ve uhde-i vesâyete muktedire idüğü zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer' zâhir ve mukarrer (17) olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me'âb efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin ber-vech-i muharrer emvâl-i mevrûselerini (18) zabt ve hıfza umûr-ı sâ'irelerini tesviye ve rü'yete vâlideleri Şerîfe Hâtun'u vasî nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini (19) kemâ-yenbağî edâ'ya müte'ahhide ve iltizâm etmeleriyle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min şehri Zilka'deti's-şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Nazaroğlu Mehmed

Şeyh Ömer Efendi

Hacı Bekdaş Ağazâde Hacı Ahmed Ağa

Ve gayruhum

Ohannes'e Müte'allik Vasî Hücçeti Kaydı

(20) Medîne-i Tokad'da Şücâ'üddîn Mahallesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem hâlik olan Kebabçı Mağdisî Karebet veled-i Kebar nâm hâlikin sulbî sağîr oğlu Avedik'in (21) ve sulbiyye sağîre kızı Anna'nın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin babaları hâlik-i mersûmdan müntakil bi'l-irsi's-şer'î emvâl-i mevrûselerini zabt ve hıfza umûr-ı (22) sâ'irelerini tesviye ve rü'yete kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim ve muktezî olmağla sağîrân-ı mersûmânın enişdeleri işbu bâ'isetü'rl-rakîm Ohannes veled-i (23) Haçador nâm zimmî vesâyet ehl ve sağîrân-ı mersûmânın

haklarında her vechle evlâ ve enfa‘ olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer‘e haber (24) vermeleriyle hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-me‘âb efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mersûmânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin ber-vech-i muharrer emvâl-i (25) mevrûselerini zabt ve hıfza ve umûr-ı sâ‘irelerini tesviye-i rü‘yete enişdeleri mersûm Ohannes zimmîyi vasî nasb ve ta‘yîn buyurdıklarında ol dahi vesâyet-i (26) mersûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimelerin kemây-enbağî edâ'ya ta‘ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî gurre-i min şehr-i Zilhicceti-ş-şerîfe sene hams ve sittîn (27) ve mi‘eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hamza Bey Şeyhi el-Hâc Sâlih Efendi

Muhzırbaşı Ali Ağa

Berberler Şeyhi el-Hâc Ömer Ağa

Ve gayruhum mine'l-huzzâr

Rum Rimek Zimmîye Müte‘allik Hüccet

(28) Medîne-i Tokad'da Ka‘be Mescidi Mahallesi mütemekkinlerinden ve Rum milletinden Panayot veled-i Simon nâm zimmî tarafından zikr-i âtf da‘vâya vekîl-i müsecceli İbrâhim bin Ahmed (29) nâm kimesne huzûr-ı şer‘de müvekkil-i mersûmun ammîsi işbu bâ‘isü'r-rakîm Rimek veled-i Paylos? nâm zimmî mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edüb (30) müvekkil-i mersûmun babası ve işbu mersûmun li-ebeveyn er karındaşı ve müştereki mersûm Simon bundan on bir sene mukaddem Çarşamba Kazâsı'nda hâlik olub (31) verâseti bir nefer zevcesi Anaştasya ile sulbî oğlu müvekkilim mersûm sağire olmağla ol vakt bulunduğundan işbu ammîsi mersûme (32) Rimek üzerine vasî nasb olunarak emvâl-i mevrûselerini kabz etmiş ve altı mâh sonra kendüsünün vesâyetinden isti‘fâsına mebnî (33) müvekkilimin anası müceddeden vasî nasb olunmuş ise de tereke-i hâlik-i mersûmdan olarak bâ defter-i kassâm on dört bin dokuz yüz elli üç guruş (34) nukûd ve zimemâtından hissesi vasiyye-i mersûmeye teslîm etmeyüb el-hâlete hâzih edâda hakkı ta‘allül etmekle sü‘âl olunub takrîri mükerrer ve aliverilmesi (35) bi'l-vekâle matlûbumdur dedikte gıbbe's-sü‘âl müdde‘â aleyh mersûm Rimek zimmî cevâbında fi'l-hakîka tereke-i hâlik-i mersûmdan on dört bin dokuz yüz (36) elli üç guruş kabz olduğunu ikrâr ancak hâlik-i mersûm helâkından

beş gün akdem Çarşamba Kazâsı'nda li-ecli'l-vasiyyet yanına çend nefer (37) kesân celb-
 birle mahzarlarında bâ defter-i müfredât ma'lûmü'l-esâmî kesân on dört bin dokuz yüz
 elli üç guruş zimmetinde sahîhen (38) deynim olmağla meblağ-ı mezkûru fevtimden
 sonra malımdan ifrâz ve dâyinlerimize edâ ve teslîme karındaşım Rimek zimmîyi
 kabûlüne mevkûfa vasî muhtâr nasb ve ta'yîn eyledim deyü gıyâbımda beni vasî (39)
 muhtâr nasb edüb ve musırran ale's-siyâne hâlik olmağla ben dahi ber-mûceb-i (40)
 vasiyyet on dört bin dokuz yüz elli üç guruşu tereke-i hâlik-i mersûmdan ifrâz ve
 müfredât defteri mûcebince dâyinlerime tamâmen (41) edâ ve teslîm ve defter-i
 kassâmına dahi idhâl etdirdim deyü def'e tasaddî edicek gıbbe'l-istintâk vekîl-i merkûm
 vasiyyet-i mersûmu külliyyen inkâr etmekle (42) tarafeyn fetvâya lede'l-havâle ve'l-istiftâ
 hâlik-i mersûm kable'l-helâk müdde'î-i mersûmu edâ-i deyn için vasî muhtâr nasb
 eylediğini mübeyyin beyyine lâzım geldiğinden (43) yedine i'tâ olunan fetvâ-yı şerîfeye
 nazar olundukta Zeyd maraz fevtinde vesâyâsını tenfize ve düyûnunu edâya Amr'ı vasî
 nasb etdikden sonra (44) musırran fevt olsa Amr vesâyetine binâ'en Zeyd'in terekesini
 mîrasdan mukaddem garîmlerine edâya kâdir olur mu cevâb bâ savâbında (45) olur
 deyü buyurulmağın ve kütüb-i fikhıyyeden Hidâye'de ed-deyn mukaddem ale'l-mîrâs
 deyü buyurulmağın bu sûretde Amr vesâyetine (46) binâ'en Zeyd'in terekesinden
 garîmlerine düyûnunu edâ edüb vasiyyetini tenfiz etdikde Zeyd'in oğlu Bekir, Amr'ın
 vesâyetini

{ 57b }

(1) inkâr etdikde Amr yine vesâyetini isbât eylese vesâyeti şer'en sâbit olur mu cevâb bâ
 savâbında olur deyü (2) buyurulmağın ve kütüb-i fikhıyye-i mu'tebereden Verd'de es-
 sâbit bi'l-beyyine ke's-sâbit bâ karârı'l-hasm deyü buyurulmağın mûcebince mersûm (3)
 Rimek zimmîden def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda Tokad
 mütemekkinlerinden olub beyne'n-nâs istikâmetle ma'rûf kesândan ve Rum milletinden
 (4) Kürekçibaşoğlu Vasilâki veled-i İliya ve Tanna Yavanioglu Atanya nâmân
 zimmîler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub (5) istişhâd olunduklarında fi'l-
 hakîka müvekkil-i mersûmun babası hâlik-i mersûm Simon veledi'l-mersûm Pablos
 tarîhden on bir sene mukaddem Çarşamba (6) kazâsı'nda helâkından beş gün mukaddem
 li-ecli'l-vasiyyet bizleri meyânına celb edüb bâ defter-i müfredât ma'lûmü'l-esâmî
 kesânlara (7) on dört bin dokuz yüz elli üç guruş zimmetinde sahîhen deynim olmağla

meblağ-ı mezkûru fevtimden sonra malımdan ifrâz ve dâyinlerime (8) edâ ve teslîme karındaşım gâib-i ani'l-meclis Rimek zimmîyi kabûlüne mevkûfa vasî muhtâr nasb ve ta'yîn eyledim deyü bizlerin müvâcehelerinde (9) vasiyyet edüb bu vech-i vasiyyetine dahi bizleri işhâd ve musırnan ale's-siyâne hâlik olmağla bizler bu husûsa bu vechle şâhidleriz (10) ve şehâdet dahi ederiz deyü her biri ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'îyye etmeleriyle gıbbe ri'âyet-i şerâ'iti'l-lafz şehâdetleri makbûl olmağın (11) mûcebince zikr olunan on dört bin dokuz yüz elli üç guruşdan vekîl-i merkûmun iddi'â eylediği hisse-i irsiyye da'vâsından (12) bir nesne lâzım gelmeyüb bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' ve def' olundu mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî gurre-i min şehr-i Zilhicce'ti's- (13) şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yazıcı Hüseyin Efendi ibn-i İbrâhim

Tonbuloğlu Şerîf Mehmed

Bakkal Köle Bekir oğlu Hacı Mehmed Ağa

İsabel oğlu Rimek Kalpakçioğlu Kaspar zimmî

Panayot oğlu Nikola

Aleksioğlu Kürekçi Kazer zimmî

Ve gayruhum

Terzi Artin'e Müte'allik (kelime silik)

(14) Medîne-i Tokad'da Sovukpınar-ı Müslim Mahallesi sâkinlerinden Teyrekçioğlu Mehmed bin Mehmed nâm kimesne huzûr-ı şer'de mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden işbu (15) bâ'isü'r-rakîm Tartafanoğlu Terzi Artin veled-i Bedros nâm zimmî mahzarında bi-tav'ih ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edüb ceddîm müteveffâ (boşluk) (16) nın kable'l-vefât yedinde mülkü olub ba'de'l-vefât babam merkûm Mehmed ile ammim Hacı Ali Ağa'ya mevrûs (17) olan mahalle-i mezbûrede kâ'in bir taraftan Kazzâz Ömer Ağa ve iki taraftan Umacacı Abduç Ağa menzilleri ve bir taraftan tarîk-i âmm (18) ile mahdûd büyûn-ı müte'addideli ve zokak kapusunu müştemil bir bâb menzile babam merkûm ile ammim mezbûr bi'l-iştirâk mutasarrıflar (19) ken ammim merkûmun fevtiyle nısf-ı hisse-i mezkûresini sulbî oğlu Ahmed

verese-i sâ'ire ile mevrûs olub ba'dehû babam merkûm (20) Mehmed dahi vefât edüb nısf hissesinin semeni zevcesi vâlidem Râbia Hâtun ve yedi sehmi dahi bana mevrûs olarak (21) ol vechle tasarruflarımızda iken bundan on bir sene mukaddem ben diyâr-ı âhara gider iken zikr olunan yedi sehm hissemin nısfını (22) ammizâdem merkûm Ahmed Ağa'ya bey' ve temlîk edüb üç buçuk sehm hissem bâkî kalmışdır ben diyâr-ı âharda iken (23) vâlidem mezbûr dahi semen-i hissesini ammizâdem merkûm Ahmed'e bey' eylemiş olmağın tarîhden dört buçuk sene mukaddem ammizâdem mezbûr (24) Ahmed menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan üç buçuk sehm hissemi kendi hissesiyle ma'an işbu mersûm Artin'e bey' etmiş olduğundan (25) bu def'a hisse-i mezkûremi mersûmdan da'vâ eyledikde ol dahi tarîhden on bir sene akdem ben diyâr-ı âharda iken zikr olunan (26) yedi sehm hisse ki ammizâdem Ahmed Ağa'ya iki bin iki yüz elli guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylemiş idik ve bu (27) def'a mukâbele ve müdâfa'asını dahi beyâna muktedir olacağı ilm-i lâhık olmağla bi-vech tasaddî eylediğim da'vâ-yı mezkûreden (28) tav'an keff-i yed edüb menzil-i mezkûrda olan mârrü'z-zikr yedi sehm hisse-i irsiyyeme müte'allik âmme-i de'âvî ve mutâlebâtdan (29) ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan mersûm Artin zimmînin zimmeti ibrâ-i âmm sahîhü's-şer'î ise ibrâ ve ıskât etdim (4-5 kelime, fotokopiden eksik) (30) gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min şehr-i Zilka'deti's- (31) şerîfe sene hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kömürcü Sâlih Efendi oğlu Abdullah Efendi

Saraydâroğlu Memiş Ağa

Cılbızâde Hacı Mehmed Efendi

Teyrekçizâde el-Hâc Hasan Ağa

Küflüoğlu İbrâhim Ağa

Muhzırbaşı Ali Ağa

Ve gayruhum

{ 58a }

Yahûdiyye Meryem'e Müte'allik Menzil Hücçeti

(1) Tokad'da Câmi'-i Kebîr Mahallesi sâkinlerinden Cerrâh Şerîf Ağa bin Emîn nâm kimesne huzûr-ı şer'-i şerîf-i enverde yine medîne-i mezkûrede (2) sâkine işbu râfi'atü'r-rakîme tâ'ife-i Yahûd'dan Arslan zevcesi Meryem bint-i Arslan nâm Yahûdiyye mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edüb (kelime silik) (3) âtî'z-zikrin sudûruna deĝin yedimde mülküm olub mahalle-i mezbûrede kâ'in bir taraftan Yahûdî Marat ve bir taraftan Yahûdî Arslan ve bir taraftan (kelime silik) (4) oĝlu Ahmed Ağa menzilleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî üç bâb oda ve tahtânî bir bâb ahûr ve bir bâb kilâr ve mâ-i lezîz-i cârî (5) ve havlu ve zokak kapusunu müştamil binâ arsası mülk bir bâb menzilimi tarîh-i hüccetden beş sene mukaddem tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî (6) şurût-ı mefsededen ârî bey'-i bât-ı sahîhi's-şer'iyye ile işbu Meryem bint-i Arslan nâm Yahûdiyye'ye beş bin guruşa (7) bey' ve temlîk ve teslîm eylediĝimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblaĝ-ı mezkûr (8) beş bin guruşu bu def'a mersûme yedinden tamâmen ve kâmilten ahz ü kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda aslâ ve kat'â (9) benim alâka ve medhalim kalmayub müşteriyye-i mersûme Meryem'in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarîhi olmuşdur keyfe-mâ-yeşâ' ve yahtâr (10) mutasarrıfa olsun dedikde ĝıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i Zilka'deti's-şerîfe (11) sene sitte hams ve sittîn ve mi'eteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Sarrâçbaşıoĝlu Ahmed Ağa

Süleyman Çavuş

Palazoĝlu Osman Ağa

Eş-Şeyh el-Hâc Mustafa Ağa

Ahışhalı Davud Ağa

Ve gayruhum

{ 58b }**Etmekçiyân narhı**

Fî 5 Ra (Rebî'u'l-evvel) sene 66

Nân-ı aziz 1 kıyye	14 para
Çörek 1 kıyye	24 para
Kadayıf 1 kıyye	24 para
Simid 1 kıyye	24 para
Pekmez çalma 1 kıyye	100 para
Dûdi pekmez 1 kıyye	24 para
Pastırma 1 kıyye	180 para

Etmekçiyân narhı

Fî 29 Ra (Rebî'u'l-evvel) sene 66

Nân-ı aziz 1 kıyye	13 para
Çörek	50 direm

(1) Hallâç ustalarından Yaluvirânoğlu Mehmed ve Onbaşıoğlu Osman ve Dalkılıçoğlu Ahmed ve Bekir Efendi oğlu Ali ve Müezzinoğlu Ahmed Efendi (2) ve Sürmebiyikoğlu Bekir ve Artin zimmî nâmûn kimesneler erkânın hilâf-ı kantarla penbe almış olmalarıyla usta-i (kelime silik) iltimâsıyla (3) merkûmûn habse ilkâ olunmuşdu fî-mâ-ba'd böyle harekâtta bulunmalarına penbeci esnâfından Sufî (kelime silik) zâde Hacı Mehmed (4) ve Hacı Bekir Ağa ve Selih Ağa ve Küçük Mehmed Ağa ve Abdurrahman Ağa ve Ömer Ağa kefil olmalarıyla sebîlleri tahliyye olunduğu kayıd-şod fî 19C (Cemâziye'l-âhir) sene 66

Hirfet-i hallâcân

Fî 2 B (Receb) sene 66

2 Mayıs

Adana penbesi bâzargâha narh 1 kantar	1084 guruş
Beher batmanı 1	36 guruş 5 para 1 meblağ
Beher kıyyesi 1	6 guruş
Hallâcan narhı beher çeriki 30 para kâr eksilme ücret 10 para toplam 40 para	

Hirfet-i etmekçiyân narhı

Fî 5 N (Ramazan) sene 66

Fırıncılar 1 kıyye	18 para 66 direm 3 para
--------------------	-------------------------

Cafer'in Hüseyin ve Güzel Hüseyin dükkânlarına ruhsat verilmiştir

{ 59a }

Altunoğlu Oseb Vereselerine Müte'allik İ'lâm

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

(1) Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed Mahallesi mütemekkinlerinden olup bundan akdem hâlik olan Altunoğlu Oseb veled-i Andaryas nâm (2) hâlikin verâseti sulbiyye kebîre kızları Perap ve Pelbiç ve Lohye'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mersûmân taraflarından zikr-i âtî (3) da'vâya vekîl-i sâbiti'l-vekâle olan İbrâhim bin Ahmed nâm kimesne medîne-i mezkûrda fezâhetlü müftî efendi ve müdür-i kazâ ve (4) hamiyetlü Abdurrahman Ağa ve bi'l-cümle a'zâ-yı meclis hâzır ve mevcûd oldukları halde akd olunan meclis-i şer' de (5) yine Tokad sâkinlerinden Çadırcıoğlu Mehmed Ağa nâm kimesne mahzarında müvekkilelerim mersûmânın mûrisleri hâlik-i mersûmun (6) işbu Mehmed Ağa zimmetinde cihet-i karzdan bâ tahvîl altı bin guruş alacak hakkı olup kable'l-ahz ve'l-istîfâ hâlik (7) olarak meblağ-ı mezbûr müvekkillerim mersûmâna mevrûs olmağla bi'l-vekâle taleb ederim deyü lede'd-da'vâ ve's-sü'âl (8) müdde'â aleyh merkûm Mehmed Ağa cevâbında vekîl-i merkûmun müvekkileleri mersûmânın mûrisleri hâlik-i mersûma bâ tahvîl zimmetinde (9) altı bin guruş deyni olduğunu ikrâr ancak hâlik-i mersûm ve müşterekleri elli yedi senesinde sülûk-ı saydiyyesini (10) bâ emr-i âlî der-uhde etmeleriyle göllerinden sülûk sayd ettirerek beher kıyyesini kendülerine yirmi beş guruşdan (11) otuz ikişer guruşa kadar vermek üzere ba'de'l-mukâvele beher kıyyesini otuz ikişer guruşa olmak üzere teslim eylediği (12) sülûkların içinden yüz seksen dört kıyye irisini tefrîk edüb kabûl etmediklerinden telef oldu deyü da'vâ etdükden (13) sonra yüz seksen dört kıyye sülûku kabûl etdiler idi şimdi deynime mahsûb ederim deyü mütenâkızan da'vâ (14) etmekle da'vâ-yı mezbûrları şer'en iltifât ve mesmû'a şâyân olmamağla zikr olunan altı bin guruşun (15) müdde'â aleyh merkûm Mehmed Ağa'dan şer'en tahsîli lâzım geldiğini vâki'ü'l-hâl bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu fî 27 Zilhicce sene 66

(16) Medîne-i Tokad'da Acebşîr Mahallesinden Kel Ömer oğlu Emîn nâm mecrûh huzûr-ı şer' de Derviş Mehmed oğlu Sâlih mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edüb (17) bundan çend gün akdem nısfel-leylde Ali Efendi hânesinden kendi hâneme gelür iken Üç Çeke Ağzı nâm mahalde işbu merkûm (18) Sâlih yedinde şiş bıçağı ile sağ mahalden darb ve cerh etdi deyü bundan mebnî da'vâ ve cerhim kibel-i

şer‘den keşf olunmuşdu (19) şimdi cerh-i mezkûrdan ve hudûs edecek illetlerden ve husûs-ı mezkûreye müte‘allik âmme-i da‘vâdan merkûm Sâlih'in (20) ref‘ini ibrâ eyledim fi-mâ-ba‘d da‘vâ ve nizâ‘ca yokdur deyü ikrâr eylediği kayıd-şod fi 1C (Cemâziye'l-âhir) sene 66

Sivaslı Abdülvehhâb Efendi torunu Ayşe bir dahi fi‘l-i şenî‘ işlememesine huzûr-ı şer‘de tevbe etmişdir fi 17L (Şevval) sene 66

Merzifon'da merhûm İslambulluoğlu Mustafa Başçavuş'un düyununun pusulasıdır 19 Za (Zilka‘de) sene 66

Hacı Lütfullah Ağa'nın haffâfiyye akçesi	777 guruş
Bakkal esnâfından Kadir oğlu Hasan Ağa'ya deyni	160 guruş
Def‘a bakkal esnâfından Abdülbâkî'ye esb bahâsı	438 guruş
Bâ tahvîl Atîke Hâtun'a olan borcu	111 guruş
Redîf-i şâhâne neferâtından Mehmed'e olan deyni	100 guruş
Bakkal Kalle Bekir oğlu Hacı Mehmed Ağa'ya borcu	065 guruş
Hasan Efendi'ye olan borcu	155 guruş
Toplam	1806 guruş
Kuyumcu zimmîye borcu	0065 guruş
Toplam	1871 guruş

SONUÇ

60 Numaralı Şer'iyye Sicili'nin Metni ve Değerlendirilmesi olarak ele aldığımız bu tez çalışması Tokat'ın 1848-1850 yıllarına ait dönemi kapsamaktadır. Çalışmamız Tokat tarihinin ve genelde Osmanlı tarihinin aydınlatılmasına az da olsa bir katkı sağlayacaktır.

Osmanlı Devleti'nde mahkeme kayıtları düzenli bir şekilde yazılmış ve saklanmıştır. Bu kayıtlar sayesinde dönemin önemli olayları, genel özellikleri, bölgenin sosyal, kültürel, ekonomik, dini ve etnik yapısı gibi birçok özelliklerini görebilmekteyiz. Bu anlamda birinci elden kaynak özelliği gösteren şer'iyye sicilleri geçmişi günümüze taşıyan kaynaklardır.

İncelediğimiz çalışmamızda Tokat halkının yaşam tarzını, sosyo-ekonomik ve kültürel yapısını, müslim-gayrimüslim ilişkilerini değerlendirme bölümünde ele aldık. Toplumsal yaşamdaki olumlu olumsuz münasebetleri değerlendirdiğimizde olumsuz bir durumun göze çarpmadığını ifade edebiliriz. Bu dönemde toplumun farklı etnik ve dini yapıya sahip olmasına rağmen iyi ilişkiler içinde olduklarını, devletin hukuku adil bir şekilde uyguladığı ve herkese eşit davranıldığı görülmektedir. Toplum yapısına baktığımızda Türkler'in dışında Ermeni ve Rum nüfusunun da az olmadığı anlaşılmaktadır. O dönemdeki Osmanlı ticaret hayatında olduğu gibi Tokat'ta da gayrimüslimlerin ticari alanda aktif olduklarını söyleyebiliriz. Tokat'ta ekonomik faaliyetler içerisinde sanayi alanında daha çok pamuk işlemeciliği ve bakır işlemeciliği gelmektedir. Tokat'ın transit ticaret yolu üzerinde bulunması ticari faaliyetlerin canlı olduğunu göstermektedir. Ticaret ile daha çok gayrimüslimler uğraşırken, müslümanların tarım ve hayvancılıkla uğraştığını görmekteyiz. Halkın genelinin maddi durumunun iyi olduğu terekelerden, miras paylaşımını içeren kayıtlardan anlaşılmaktadır.

Aile durumuna bakıldığında çekirdek aile yapısı göze çarpmaktadır. Tek eşliliğin daha yaygın olduğunu görmekteyiz. Kadının aile içindeki yerinin ne kadar önemli olduğu dikkat çekmektedir. Boşanma, nafaka gibi durumlarda kadının bizzat mahkemeye kendisinin başvurduğu görülmektedir. Bu durum o dönemde kadının toplumsal hayatta aldığı rolü göstermesi açısından önemlidir.

İncelenen defterde daha çok hüccet, i'lâm gibi belge çeşitleri, tereke taksimi, narh, vasi tayini, evlenme, boşanma, vakıflarla ilgili konuların yer aldığını görmekteyiz. Bunların sosyal yaşamdaki insanların haklarının sağlandığını göstermesi bakımından önemli olduğunu ifade edebiliriz.

60 Numaralı Tokat Şer'iyeye Sicili, Tokat'ın tarihi, sosyal yapısı ve kültürü ile ilgili bilgiler ihtiva ettiği kadar sanat tarihi, müzecilik ve dil açısından çalışanlara da zengin bir kaynak olma özelliği göstermektedir. Birçok yörede bulunmayan "bürük, makat" gibi benzer kelimelerin çokluğu, günlük yaşamda kullanılan giysi araç ve gereç isimlerinin dikkate değer kültür özelliklerini yansıttığını görmekteyiz. Bu durumun yaşama dair Tokat kültürünün varlığını büsbütün ortaya koymaktadır. Nitekim bu nitelikler araştırmacılara zengin bir kaynak oluşturmaktadır.

Sonuç olarak hazırlamış olduğumuz bu tezde, Tokat'ın o döneme ait tarihi, kültürel, sosyal, demografik, iktisadi ve hukuki bilgilerini bu güne taşımaya çalıştık. Tokat şehir tarihi açısından önemli bulduğumuz bu çalışmanın yararlı bir kaynak olmasını umut etmekteyiz.

KAYNAKLAR

AÇIKEL, Ali, “Tokat Sancağı’nın İdari Durumu ve Nüfus Yapısı (1880-1907)”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.XIV, S.2, Elazığ 2004, s.331-359.

A. AÇIKEL; A. SAĞIRLI, “Tokat Şer’iyye Sicillerine Göre Salyane Defterleri (1771-1840)”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, S.41, İstanbul 2005, s.95-145.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Şer’iyye Sicilleri*, I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, C.I, İstanbul 1998.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, C.I, OSAV Yayınları, İstanbul 1990.

ALTUNDAĞ, Şinasi, “Osmanlılarda Kadıların Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında”, *VI. Türk Tarih Kongresi III. Seksiyon*, Ankara 1967, s.342-344.

AYDIN, M. A., *Türk Hukuk Tarihi* (Genişletilmiş 2. Baskı), Beta Basımevi Yayını, İstanbul 1996.

AYDIN, M.A., “Aile”, *TDVİA*, II, İstanbul 1989, s.196-200.

AYDIN, M. Akif, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yayınları, İstanbul 2009.

BARKAN, Ömer Lütfi, “Osmanlı İmparatorluğu Teşkilat ve Müesseselerinin Şer’îliği Meselesi”, *İÜHFİM*, C.XI, S.3-4, İstanbul 1945, s.203.

BARKAN, Ömer Lütfi, “Kanun-nâme”, *İslam Ansiklopedisi*, C.VI, Beşinci Baskı, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1979, s.183-185.

BAYINDIR, Abdülaziz, *İslâm Muhakeme Hukuku*, İİAV Yayınları, İstanbul 1986.

BAYINDIR, Abdülaziz, “Osmanlı’da Yargının İşleyişi”, *Osmanlı*, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2000, s.432-456.

BEŞİRLİ, Mehmet, *Orta Karadeniz Kentleri Tarihi- 1 Tokat*, GOPÜ Matbaası, Tokat 2005.

CİN, Halil, Ahmet Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, C.I, OSAV Yayınları, İstanbul 1995.

DEVELİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2001.

Evliya ÇELEBİ, *Seyahatnâme*, C.V, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1966.

FENDOĞLU, Hasan Tahsin, “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, C.II, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2000.

GENÇ, M., *Osmanlı İmparatorluğu’nda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2000.

GÖKBİLGİN, M. Tayip, “Tokat” maddesi, C.XII, *MEBİA*, İstanbul 1979, s.401-412.

MERCAN, Mehmet, “Tokat’ın Mutasarrıf Oluşuna Dair Bir Belge”, *Tokat Kültür Araştırma Dergisi*, 17, Tokat 2002, s.5-13.

ORTAYLI, İlber, *Kadı, İslam Ansiklopedisi*, C.XXIV, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2001.

ORTAYLI, İlber, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Kadı*, Turhan Kitabevi, Ankara 1994.

ORTAYLI, İlber, *Osmanlı Toplumunda Aile*, Pan Yayıncılık, İstanbul 1986.

ÖZBİLGİN, Erol, *Osmanlı Hukuku’nun Yapısı*, Nihal Kitapevi, İstanbul 1985.

ÖZMEL, İ., “Kayım”, *TDVİA*, 25, İstanbul 2002, s.107-108.

ÖZTÜRK, Said, “Kassam”, *TDVİA*, 24, İstanbul 2001, s.579.

ŞEN, Murat, “Osmanlı Hukuku’nun Yapısı”, *Osmanlı Ansiklopedisi*, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s.327-332.

UĞUR, Y., “Mahkeme Kayıtları (Şer’iyye sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C.I, S.1, İstanbul 2003, s.305-344.

SOYKAN, T. Tankut, *Osmanlı İmparatorluğu’nda Gayrimüslimler*, Ütopya Yayınları, İstanbul 2000.

ŞİMŞİRGİL, A., *Osmanlı Taşra Teşkilatı’nda Tokat*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 1989.

“Tokat” , *Yurt Ansiklopedisi*, C.X, 1984, s.7065.

Tokat İl Yıllığı, Tokat 1973, s.53.

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*, TTK Basımevi, Ankara 1984.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, *Osmanlı Devlet Teşkilatına Medhal*, TTK Yayınları, Ankara 1988.

YEDİYILDIZ, B., “Vakıf”, *İA*, C.XIII, Ankara 1986, s.153-154.

ZEYDAN, Corci, *İslâm Uygarlıkları Tarihi*, C.I, İletişim Yayınları, Çeviren Nejdet Gök, İstanbul 2004.

LÜGÂTÇE

(Defterin incelenmesi sırasında anlamı bilinmeyen birçok kelime not edilerek ilgili sözlüklerden yararlanılmıştır. Lügâtçede bu kelimelerin sadece bir kısmı yer almaktadır.)

-A-

ahz: alma, tutma

arak: rakı

asel: bal

aşurma: büyük kazan

atlas: parlak, ipekli kumaş

avn: yardım eden

-B-

bâb: adet

bâdî: vesile, sebep

bargîr: at

batn: soy, nesil

bedîdâr: meçhul

beher: her biri

bend: bağlanmış

bikr: el sürülmemiş, temiz

bugât: zorbalar, asiller

bürük: çarşaf

-C-

cecim: ince dokunmuş renkli, nakışlı kilim.

cehr: açıktan söyleme

celâdet: kuvvet, yiğitlik

cibâyet: devlet gelirlerinin tahsili

-Ç-

çehkân: kuyucu

çevre: tülbent, sırma işlemeli mendil

çıkırık: iplik bükme, iplik sarma gibi illerde kullanılan el yada ayakla

çevrilen dolap

çit: pamuktan dokunmuş basma

çuha: yün

çul: koyun ve keçi kılından dokunmuş kilim

-D-

dakîk: un

dall: delil olan

dareyn: her iki dünya

değirmi: yuvarlak

derun: iç

destâr: sarık

deyn: borç

dimi: sıkı dokunmuş bir tür pamuklu kumaş

dizdâr: kale muhafızı

döşeme: ham ipekten yapılmış yollu ve renkli başörtüsü

duhâncı: tütüncü

dülger: marangoz

-E-

ebniye: yapılar

ehakk: haklı

elvân: çeşitli, boya

elyak: daha layık

emval: mallar

endâht: silah boşaltmak

esâmi: isimler

esbâk: bir önceki

escar: ağaçlar

eşedd: pek şiddetli

esmân: tutar

etvâr: tavır, davranış

evanî: kaplar

eyyâm: günler

-F-

fâsid: bozguncu

ferâğ: yüksek yer

fevt: ölme, yitme

fevkânî: üst, üstte olan

futa: ipekli peştamal

fürûht: satış

fürû-nihâde: tenzil edilmiş, indirilmiş

-G-

gâfir: kalabalık

galat: kira, gelir

galle: mahsul

gön: işlenmiş deri

gügül: ipek kozası

güzeşte: geçmiş, geçen

-H-

habbe: parça, tane

hadd: salahiyet, sınır

hadîka: ağaçlı bahçe

hamâ'il: muska, tılsım

haffâf: ayakkabıcı

hafr: kiraya vermek

hallaç: pamuk işleyen

hamâyil: kılıç kayışı

hamr: içki, şarap

harar: çoğu kıldan dokunmuş, büyük çuval

hare: menevişli (dalgalı motifli) kumaş

harîr: ipek

hatem: mühür

hatve-endâz: adım atan

hâzer: çekinme

hınna: kına

hınta: buğday

hırâset: koruma

hırfet: meslek, sanat

hukne: şırınga

hurç: büyük heybe

hüccet: senet, belge, delil

-I-

ırak: uzak

ıskât: silmek, düşürmek

ıtlâk: sınırlandırma, salıverme

ızrar: zarar verme

-İ-

ibkâ: daim

ibrâ: borçtan arındırma, senet

iktizâ: gereklilik

ilcas: sürgün etme

inhâc: açık, belli etme

inhirâf: bozulma

irsâl: gönderilme

ishab: kuzu

istar : yazı yazma
istiâb: içine almak, kaplamak
istibdâl: değiştirme
istidâne: borç alma, ödünç
istihsâl: üretim
iştirâ: satın alma
istirbâh: fazla faizle verme
istişhâd: şahid göstermek
istizân: izin isteme
itmâm: tamamlamak, bitirmek

-K-
kabl: önce, ileri
kaliçe: halı
karabet: yakınlık
karz: borç
kassâm: miras taksim eden
kat'i: kesin
kazâz: ipek işleyen
kebe: yünden örölmüş kalın kilim
keff-i yed: el çekme
kemâkan: eskisi gibi
kemter: aciz, fakir
kesân: kişiler, insanlar
keyl: hububat ölçüsü
kıbel: taraf
kıyem: kıymet
kıyye: okka
kizb: yalan
köhne: eski, kullanılmış
kutnî: kutnu, pamuk veya ipekle karılık
pamuktan dokunmuş kalın ensiz kumaş
çeşidi

kürüm: üzüm, bağ kütüğü
-L-
Lâhik: tayin edilen
lenger: büyük bakır, sahan
libâde: yağmurluk, hırka, pamuklu
kadın elbisesi
libâs: elbise
-M-
mâ'i: mavi
mahsub: hesaplamış
mahfel: dernek, kapalı yer
makreme: kalın iplikle elde örölmüş iş,
büyük boy mendil
matbah: yemek pişirilen yer, mutfak
matviyyen: sarılı olarak
mebni: kurulan
mecrûh: yaralı
mekkâri: kira ile hayvan işleten
meks: bekleme
memhur: mühürlü
memlü: doldurulmuş
menkûh: nikahlanmış kadın
menut: medhedilmış
menzilhâne: posta durağı
mersûm: yazılmış
mesture: örtülü kadın
meşlah: altı üstü bir olan kol yerine
yarıkları bulunan bir giyecek
metrûke: terkedilmış
mevruse: miras edilmiş
mevsûk: sağlam, vesikalı
mezbur: sözü edilen
mikrâz: makas

minhâ: bahşış, ondan bundan

mirâr: kereler

misillü: benzeri gibi

miskâl: ağırlık ölçüsü 24 kırıtlık

mitil: yüz geçirilmemiş yorgan, şilte, minder, yatak

mizân: terazi

mu'âraza: karşı gelme

mu'arefe: tanışma

muahhar: sonraki

muharrer: yazılmış

muhammen: tahmin edilen

mukarrer: kararlaştırılmış

mukâta'a: kiraya verme

muktezî: gerekçe

mûris: miras bırakan

mutavvel: tafsil edilmiş, Arapça meşhur bir kitap

muttâli: haberli, bilgisi olan

muttasıl: sürekli, bitişik

muvâcehe: yüzleşme

muzâf: bağlanma

muzıl: zor, mükil

mü'eccel: peşin olmayan

mübaya'a: satın alma

mücânebet: uzaklaşma, çekilme

mühâl: imkansız

mülâyemet: uygunluk

müsaraâ: girişme, acele etme

müsta'mel: kullanılmış, eski

müte'allik: bağlı, alakalı

mütehayyiz: yer tutan

mütemekkin: yerleşen

mütemenna': istenilen

-N-

narh: resmi fiyat

nehâmi: demirci

nehc: yol, usul

nevâhi: nahiyeler

nisvân: kadınlar

nişîn: oturan, oturmuş

nukud: paralar, akçeler

nühâs: bakır

nümâyân: görünen

-P-

pâyân: son, uç

paydâr: kadim, sağlam

penbe: pamuk

peşkir: pamuk ipliğinden dokunan ince havlu

poşu: sarık

publa: küçük çocuk yastığı

puşi: baş ve yüz örtüsü

-R-

rahne: yara

râşi: rüşvet

râyiç: geçerli olan

re's: baş

re'y: görüş

ribh: kazanç

rub': dörtte bir

rüsum: vergi

rü'yet: görme

-S-

sagîr: küçük
sahîh: gerçek
sahtiyân: cilalı deri
sâlyâne: yıllık, yıllık veri
savb: taraf, yön, cihet
sehm: pay, hisse
semen: ücret, kıymet bedeli
senâgü: öven, medheden
setre: ceket
sicim: keten ve kenevir liflerinden yapılan ince ip
sîm: gümüş
siyâdet: seyyidlik
siyânet: koruma, muhafaza
sûk: çarşı, pazar
sülüs: üçte bir
sürmedân: göz boyası kutusu

-Ş-

şa'ir: arpa
şayak: kaba dokunmuş, dayanıklı bir çeşit yün kumaş
şilte: üstünde oturulan, yatılan, içi yünle, pamukla doldurulmuş döşek
şurût: şartlar

-T-

tahmil: yükleme
tahtâni: aşağıda olan
takayyüd: bağlanma
talâk: boşama
tarh: uzaklaştırmak
tatar: mektup nakleden

tatarruk: yol bulma
tatlîk: boşanma
tavassut: aracılık etmek
tefevvüz: işi üzerine alma
tefik: yanına katma
temessük: senet, tutma
temlik: mutasarrıf etme
terâküm: birikme, yığılma
tereke: ölen kişinin bıraktıkları
terkim: rakamlandırma
tevdî: bırakma
tevliyet: mütevellî heyeti
tevzî: hissesini verme, dağıtma

-U-

uçkur: kuşak
urgan: keten, kenevir, pamuk gibi türlü dokuma maddelerinden yapılan ince halat

-V-

vâridat: gelir
vasî: geniş
verese: varis
vezne: tartı aleti
vürud: geliş, gelme

-Y-

yağlık: mendil, çevre, baş örtüsü
yaşmak: baş örtüsü
yed: el

-Z-

zer: altın

zeyl: ek, ilave, etek

zürra: ziraatçiler

EKLER

**SİCİLDEKİ ÇEŞİTLİ SAYFALARDAN
ÖRNEKLER**

ÖZGEÇMİŞ

25 Aralık 1974 yılında Tokat'ın Erbaa ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Erbaa Ballıbağ Köyü İlkokulu'nda tamamladı. Ortaokul ve lise öğrenimine Erbaa'da devam etti. 1996 yılında girdiği Erciyes Üniversitesi Tarih Bölümü'nden 2000 yılında mezun oldu. Birkaç yıl devlet ve özel eğitim kurumlarında Tarih öğretmeliği görevlerinde bulundu. Şu an Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir.

Bekir SUBAŞI